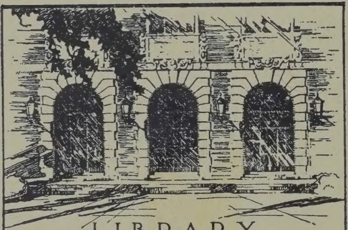

LIBRARY
OF THE
UNIVERSITY
OF ILLINOIS

949.2
N382i
1929

9.2
82 i
929
UNIVERSITY OF ILLINOIS
URBANA

INVENTARISSEN

VAN

RIJKS- EN ANDERE ARCHIEVEN

VAN RIJKSWEGE UITGEGEVEN,
VOOR ZOOVER ZIJ NIET AFZONDERLIJK
ZIJN AFGEDRUKT

II

1929

'S-GRAVENHAGE — ALGEMEENE LANDSDRUKKERIJ — 1930

INVENTARISSEN

VAN

RIJKS- EN ANDERE ARCHIEVEN

VAN RIJKSWEGE UITGEGEVEN,
VOOR ZOOVER ZE NIET AFZONDERLIJK
ZIJN AFGEDRUKT

II

1929

'S-GRAVENHAGE — ALGEMEENE LANDSDRUKKERIJ — 1930

1929

INHOUD.

Bladz.

Het Algemeen Rijksarchief

I. Archief van de Staatscommissie tot het instellen van een onderzoek naar de bezoldiging van burgemeesters, ambtenaren en werklieden in dienst der gemeenten (J. K. BONDAM) 3

II. Archief van de Commissie voor de monumenten van geschiedenis en kunst (M. A. C. M. VAN HATTUM) 5

III. Lijst der papieren, nagelaten door Prof. Dr. H. A. Lorentz (R. FRUIN) 8

IV. Archief van het college van de Kleine Visscherij in Holland (P. A. MEILINK) 10

V. Beschrijving van eene verzameling papieren, afkomstig van de familie Van Reede van Oudtshoorn (J. A. EEKHOF JR.) 15

VI. Familie-archief Otgens en stukken betreffende de hooge heerlijkheid Middelharnis (H. BROUWER) 55

VII. Archief der gemeente Zegwaard (H. J. L. TH. VAN RHEINECK LEYSSIUS en P. VAN RHEINECK LEYSSIUS-JANSEN) 93

VIII. Archief van het waterschap de Linge-uitwatering (G. J. LUGARD) 158

Het Rijksarchief in Noord-Brabant

IX. Inventaris der collectie aanwinsten 1929 (J. P. W. A. SMIT) 173

X. Beschrijving van eenige bewijzen van eigendommen der erfgenamen van jhr. Cornelis van Grevenbroeck, heer van Helvoirt, en van zijne echtgenoote juffrouw Anna van Eyck (J. P. W. A. SMIT) 174

Het Rijksarchief in Gelderland

XI. Archief der heeren van Wisch (A. H. MARTENS VAN SEVENHOVEN) 185

Bladz.

XII. Archief der geërfden in het bosch en de mark van Uchelen (A. H. Martens van Sevenhoven) ... 267

XIII. Archief van de meent van Renkum (H. L. Driessen) ... 268

XIV. Archief van het kapittel van Sint Walburg te Arnhem (A. J. Maris) ... 270

Het Rijksarchief in Zeeland

XV. Beschrijving der verzameling Van Citters (A. Mulder) 325

XVI. Beschrijving eener verzameling stukken, afkomstig van eene gemeenschappelijke administratie van particuliere tienden op Walcheren (Supplement) (A. Mulder) ... 330

XVII. Beschrijving der charterverzameling Altorffer (A. Mulder) ... 334

XVIII. Archief van de Doopsgezinde gemeente te Middelburg (Supplement) (A. Mulder) ... 339

XIX. Archief van de Doopsgezinde gemeente te Goes (A. Mulder) ... 345

XX. De archieven, berustend onder het gemeentebestuur van Nieuw- en Sint-Joosland. 1700—1851 (Supplement) (L. E. de Brakke) ... 351

Het Rijksarchief in Utrecht

XXI. Archief van het Broekzijdsche waterschap (G. Kurtz) ... 361

XXII. Archief van het waterschap Waardassacker en Holendrecht (G. Kurtz) ... 365

XXIII. Archief van het waterschap Spengen (K. Heeringa) ... 376

XXIV. Archief van het waterschap Kockengen (K. Heeringa) ... 378

XXV. Archief van het waterschap Portengen-Zuideinde (K. Heeringa) ... 380

XXVI. Archief van het waterschap De Haar (J. Avis) ... 382

XXVII. Archief van het waterschap Themaat (J. Avis) ... 384

XXVIII. Archief van den dijkstoel van de Rhenensche Nude en Achterbergsche hooilanden (G. Kurtz) ... 387

Het Rijksarchief in Overijsel

XXIX. Archief van den commies der convooien en licenten Cornelis Soeters (A. Haga) ... 405

Bladz.

Het Rijksarchief in Groningen

XXX. Inventaris van het archief van den procureur-crimineel (tot 1813: procureur impérial criminel) in de provincie Groningen en Drente (tot 1814: in het departement van de Wester-Eems) (J. A. Brouwer) 415

XXXI. Archieven van eenige colleges van waterstaat in de gemeente Bellingwolde (J. A. Brouwer) 416

XXXII. Beschrijving eener verzameling stukken, afkomstig van mevr. de wed. H. Heckman—Germs te Groningen (J. A. Brouwer) 424

XXXIII. Archief van het waterschap Aalsum-de Nieuwe Eewer (B. Lonsain) 431

XXXIV. Inventaris van het familie-archief Wolthers (Supplement) (W. J. Formsma) 432

XXXV. Stukken, ten geschenke ontvangen van jhr. H. L. van Vierssen Trip te Groningen (W. J. Formsma) 437

Het Rijksarchief in Limburg

XXXVI. Lijst der kerkelijke doop-, trouw- en sterf(begraaf)-registers, die in den loop van het jaar 1929 overeenkomstig het Koninklijk besluit van 20 Juni 1919 (*Staatsblad* n°. 389) overgebracht zijn naar het Rijksarchief in Limburg (J. W. H. Goossens) 445

CORRIGENDA.

Dl. I, blz. 113, regel 5 v. b. staat: ,,1910''; lees: ,,1909''.

,, ,, ,, 113, regel 25 en 26 v. b. staat: ,,keerde hij voor goed naar het vaderland terug''; lees: ,,keerde hij naar het vaderland terug. Hij begaf zich toen als buitengewoon gezant naar Madrid.''

ALGEMEEN RIJKSARCHIEF.

(1929)

I. ARCHIEF VAN DE STAATSCOMMISSIE TOT HET INSTELLEN VAN EEN ONDERZOEK NAAR DE BEZOLDIGING VAN BURGEMEESTERS, AMBTENAREN EN WERKLIEDEN IN DIENST DER GEMEENTEN.

1. Notulen van de 1ste—29ste vergadering der plenaire commissie. 1919 Februari 10—1921 December 22. 29 stukken.

2. Notulen van de 1ste—36ste vergadering der sub-commissie A (ambtenaren), 1919 Maart 11—1921 Mei 12, en notulen der vergadering van de sub-commissie uit de sub-commissie A. 1921 Mei 28. 37 stukken.

3. Notulen van de 1ste—10de vergadering der sub-commissie voor de afzonderlijke ambten en nevenbetrekkingen, 1920 October 9—1921 Maart 19, en concept van het verslag dezer sub-commissie. 11 stukken.

4. Notulen van de 1ste—4de vergadering der sub-commissie onderwijs, 1920 October 29—1921 April 30, en gegevens, verzameld door deze sub-commissie in verband met haar werkzaamheden. 24 stukken.

5. Notulen van de 1ste—13de vergadering der sub-commissie P (politie). 1919 Maart 20—1921 Augustus 16. 13 stukken.

6. Notulen van de 1ste—7de vergadering der sub-commissie W (werklieden), 1919 Maart 21—December 23, en van de sub-commissie uit de sub-commissie W, 1920 Februari 5, en ontvangen gegevens omtrent werklieden in dienst der gemeentebedrijven, 1920 Januari 13—Maart 10. 19 stukken.

7. Notulen van de 1ste—6de vergadering van de kern-commissie, 1920 Mei 4—Juli 27, notulen van de sub-commissie uit de kern-commissie, belast met de voorbereiding eener indeeling van de ambtenaren in groepen en salarisschalen, 1920 April 1—Juni 21, en notulen van de sub-commissie voor het samenstellen der loonschalen, 1920 Maart 22—24. 16 stukken.

8. Notulen van de 1ste—6de vergadering der sub-commissie, belast met het voorbereiden van voorstellen betreffende taak en bevoegdheden, toe te kennen aan eene permanente salaris-commissie, 1921 April 23—Juni 3, met bijlagen. 9 stukken.

9. Vraagpunten, onderworpen aan het oordeel der commissie, met de daarover uitgebrachte prae-adviezen door leden der commissie en sub-commissiën en de daaruit vastgestelde conclusiën. 1919 Maart—November. 1 pak.

10. Nota's van de leden der commissie over de rond te zenden formulieren, de indeeling der ambtenaren, de bezoldiging van burgemeesters, secretarissen en ontvangers, indeeling der politie, minimum-loon, technisch personeel, eene tijdelijke regeling en het uit te brengen rapport. 1919—1921. 1 pak.

11. Ontwerpen, voorstellen en nota's van sub-commissies en leden en andere ingekomen stukken, ter kennis van de leden der commissie gebracht. 1919—1921. 1 pak.

12. Ingekomen adressen van gemeentebesturen, vereenigingen en particuliere personen, om hun wenschen aan de Staatscommissie kenbaar te maken. 1919—1921. 1 pak.

13. Ingekomen antwoorden van de besturen der provinciën op de aanschrijving der Staatscommissie van 19 April 1919, n°. 48, betreffende provinciale regeling der salarissen van burgemeesters, secretarissen en ontvangers, met een daaruit getrokken algemeen overzicht. 1 pak.

14—15. Ingekomen antwoorden van gemeentebesturen op de aanschrijving van 29 Augustus 1919 betreffende bestaande gemeentelijke salarisregelingen; alfabetisch gerangschikt. 2 pakken.

16. Ingekomen antwoorden van gemeentebesturen op de circulaire van November 1919, n°. 175, houdende opgave van de totale bedragen, op de begrooting van 1919 uitgetrokken voor ambtenaren, politiepersoneel, onderwijskrachten en gemeentewerklieden. 1 pak.

17—27. Door de gemeentebesturen ingevulde formulieren, houdende opgave van het aantal inwoners en van de salarissen der ambtenaren, onderwijzers, politiedienaren en werklieden in dienst dier gemeenten, naar den toestand op 1 Januari 1919. Gerangschikt naar de provinciën. 11 pakken.

28. Verzamelstaten, getrokken uit de ingevulde formulieren. 1 pak.

29. Agenda van de ontvangst der ingevulde formulieren. 1 stuk.

30—31. Ingekomen brieven, gerangschikt volgens nummer van de agenda, voor zoover ze niet in de dossiers opgenomen zijn. 1918—1922. 2 pakken.

32. Agenda van ingekomen stukken. 1 bandje.

33. Minuten van uitgaande brieven, genummerd volgens de agenda 1—404, en enkele ongenummerde. 1 pak.

34. Agenda van uitgaande brieven. 1 stuk.

35. Uittreksels uit couranten, bevattende mededeelingen over en kritiek op de werkzaamheden der commissie. 1 pak.

II. ARCHIEF VAN DE COMMISSIE VOOR DE MONUMENTEN VAN GESCHIEDENIS EN KUNST.

INLEIDING.

Bij Koninklijk besluit van 8 Maart 1874, nº. 14, werd ingesteld eene commissie van rijksadviseurs met het doel de regeering van voorlichting te dienen, zoowel ten aanzien van den toestand der gedenkteekenen van onze vaderlandsche geschiedenis en kunst, als omtrent de instandhouding der bestaande monumenten, als ook betreffende andere gebouwen, van rijkswege op te richten of te herstellen. De taak der adviseurs was, gevraagd of ongevraagd, aan de regeering advies uit te brengen omtrent de maatregelen, vereischt tot het behoud van gebouwen of voorwerpen, die voor de vaderlandsche geschiedenis of kunst belangrijk zijn, zulke voorwerpen op te sporen en daarvan, voor zoover ze aan openbare instellingen toebehoorden, een inventaris op te maken en bij te houden; verder omtrent de historische en kunstverzamelingen van het rijk aan de regeering de noodige voorstellen te doen en aan haar advies uit te brengen over plannen en hun uitvoering betreffende oprichting of herstelling van gebouwen, geheel of gedeeltelijk op kosten van het rijk ondernomen.

De commissie aanvaardde haar taak in April 1874 en zette de werkzaamheden voort gedurende bijna vijf jaren. Bestrijding van buiten en tweedracht, binnen den kring van het college ontstaan, vestigden toen evenwel bij den Minister van Binnenlandsche Zaken de overtuiging, dat het voortbestaan van de commissie weinig nut opleverde, waarom de Minister den Koning voorstelde zijn besluit van 8 Maart 1874, nº. 14, in te trekken.

Den 26sten Februari 1879 ontving de commissie bericht van het intrekken van genoemd Koninklijk besluit en was hiermede opgeheven.

INVENTARIS.

1—3. Notulen van de Commissie van rijksadviseurs voor de monumenten van geschiedenis en kunst. 1ste—46ste vergadering. 1874 April 9—1879 Februari 10. 3 deelen.

1. 1ste—15de vergadering. 1874 April 9—1875 Juni 10. Met klapper.

2. 16de—28ste vergadering. 1875 Juli 8—1876 December 14. Met klapper.

3. 29ste—46ste vergadering. 1877 Januari 11—1879 Februari 10. Met klapper.

4—16. Ingekomen stukken. 1874 Maart 28—1879 Februari 26. 13 pakken.

4. 1874 Maart 29—Augustus 31. Genummerd 1—227.
N.B. Ontbreken nos. 11, 29, 47, 55, 156, 165.

5. 1874 September 1—December 31. Genummerd 228—424 en een ongenummerd d.d. 21 December.
N.B. Ontbreken nos. 298, 302, 307, 318, 334, 366, 372, 380.

6. 1875 Januari 1—Maart 31. Genummerd 1—222.
N.B. Ontbreken nos. 2, 19, 30, 99, 189, 213.

7. 1875 April 1—Juni 28. Genummerd 223—481.
N.B. Ontbreken nos. 231, 348, 365.

8. 1875 Juli 1—September 28. Genummerd 482—716.
N.B. Ontbreken nos. 523, 682. Voor de nos. 632—635, 637, 638, 642—644, 646, 650, 657, 663—665, 671—673, 676, 677 en 683 zie nº. 17 van den inventaris.

9. 1875 October 1—December 30. Genummerd 717—934.
N.B. Ontbreken nos. 731, 779, 800, 856. Voor de nos. 736, 739, 742, 743, 747, 763, 764 en 795 zie nº. 17 van den inventaris.

10. 1876 Januari 5—Maart 31. Genummerd 1—206.
N.B. Ontbreken nos. 31, 97, 106, 110. Voor de nos. 115, 164, 172 en 190 zie nº. 18 van den inventaris.

11. 1876 April 1—Juni 30. Genummerd 207—345.
N.B. Ontbreken nos. 226, 270, 284, 295, 298, 303, 309. Voor de nos. 216 en 300 zie nº. 18 van den inventaris

12. 1876 Juli 1—December 29. Genummerd 346—573.
N.B. Ontbreken nos. 363, 372, 415, 492, 502, 524, 539, 572. Voor de nos. 388, 401, 436 en 512 zie nº. 18 van den inventaris.

13. 1877 Januari 4—Juni 30. Genummerd 1—184.
N.B. Ontbreekt nº. 138. Voor de nos. 32, 40 en 159 zie nº. 18 van den inventaris.

14. 1877 Juli 2—December 31. Genummerd 185—373.
N.B. Ontbreken nos. 201, 292, 302. Voor de nos. 226, 277, 325 en 349 zie nº. 18 van den inventaris.

15. 1878 Januari 2—Juni 28. Genummerd 1—146.
N.B. Ontbreken nos. 53, 139. Voor de nos. 49, 74, 83 en 124 zie nº. 18 van den inventaris.

16. 1878 Juli 2—1879 Februari 26. Genummerd 147—285 en 1—11.
N.B. Ontbreken nos. 175, 252, 284*d*, 4, 8, 11. Voor de nos. 150, 185, 216, 232, 254 en 268 zie nº. 18 van den inventaris.

17. Een dossier, bevattende de ingekomen antwoorden op het verzoek der rijksadviseurs aan hun correspondenten om opgaven betrekkelijk musea voor geschiedenis en kunst. 1875 September—October. 1 pak.

18. Een dossier, bevattende ingekomen en uitgaande stukken betrekkelijk de restauratie van de Nederlandsch Hervormde kerk te Stedum. 1876 Februari 21—1878 December 30. 1 pak.

19. Agenda van ingekomen stukken. 1876 Januari 5—1879 Februari 26. 1 band.

20—27. Uitgaande stukken. 1874 April 3—1879 Februari 13. 8 pakken.

20. 1874 April 3—December 26. Genummerd 1—425.
N.B. Ontbreken nos. 31, 52, 53, 182, 265, 298, 314, 325, 326, 340, 368, 376.

21. 1875 Januari 2—Maart 31. Genummerd 1—222.
N.B. Ontbreken nos. 78, 86, 146.

22. 1875 April 1—Juni 30. Genummerd 223—448.
N.B. Ontbreken nos. 247, 299, 367.

23. 1875 Juli 3—December 31. Genummerd 449—737.
N.B. Ontbreken nos. 479, 543, 626, 660. Voor n°. 537 zie n°. 17 van den inventaris.

24. 1876 Januari 5—Juni 29. Genummerd 1—263.
N.B. Ontbreken nos. 137, 250. Voor de nos. 82—84, 146, 211 en 222 zie n°. 18 van den inventaris.

25. 1876 Juli 1—December 31. Genummerd 264—489.
N.B. Ontbreken nos. 266—268, 326, 329, 330, 486. Voor de nos. 318, 386, 400, 457 en 461 zie n°. 18 van den inventaris.

26. 1877 Januari 5—December 31. Genummerd 1—317.
N.B. Ontbreken nos. 93, 243, 282, 316. Voor de nos. 113, 225 en 239 zie n°. 18 van den inventaris.

27. 1878 Januari 11—1879 Februari 13. Genummerd 1—250 en 1—16.
N.B. Ontbreken nos. 171, 229. Voor de nos. 67, 136, 227 en 249 zie n°. 18 van den inventaris. Hierbij ook brieven van den waarnemenden voorzitter aan den gewezen secretaris, met eenige ontwerpen van niet verzonden brieven.

28. Lijst van uitgaande stukken. 1876 Januari 5—1879 Februari 13. 1 band.

29. Verslagen van de Commissie. Tweede jaarverslag 1874 Juni 1—1875 Mei 1. Derde verslag 1875 Mei—December. 1 omslag.

30. Mededeelingen van de rijksadviseurs voor de monumenten van geschiedenis en kunst. Eerste deel, 1ste aflevering. (Bevat tevens het eerste verslag van de Commissie.) 1 omslag.

31. Lijst van gedrukte stukken, behoorende tot het archief der Commissie van rijksadviseurs voor geschiedenis en kunst. 1 stuk.

III. LIJST DER PAPIEREN, NAGELATEN DOOR PROF. DR. H. A. LORENTZ.

N.B. Hendrik Antoon Lorentz, geboren 18 Juli 1853, te Leiden gepromoveerd tot doctor in de faculteit der wis- en natuurkunde 11 December 1875, hoogleeraar aldaar 1878—1911, buitengewoon hoogleeraar 1912—1923, lid van de Koninklijke Academie van Wetenschappen te Amsterdam en van tal van andere geleerde genootschappen en instellingen, overleed 4 Februari 1928. Zijne nagelaten papieren werden in 1929 door zijne erven aan het Rijk ter plaatsing in het Algemeen Rijksarchief afgestaan.

1—10. Brieven van wetenschappelijken inhoud of geschreven door mannen van wetenschap, ontvangen door H. A. Lorentz. 1891—1928. 10 (Soennecken-) portefeuilles.

N.B. In elke portefeuille zijn de brieven alphabetisch volgens de namen der afzenders gerangschikt, een enkele maal ook volgens een trefwoord. Zelden zijn in deze portefeuilles minuten van brieven van Lorentz zelf opgenomen.

1. 1891—1900.

N.B. Hierin twee dossiers: Vertrek van Van 't Hoff, 1895, 16 stuks, en Livre jubilaire (aangeboden aan Lorentz bij zijn 25-jarig doctorjubileum), 1900, 22 stuks.

2. 1901—1903.

3. 1904—1906.

4. 1907—1910.

N.B. Hierin twee dossiers: Correspondentie over den groentijd, 29 Juni 1910, 5 stuks, en Groentijd, 1910—1911, 9 stuks.

5. 1911—1913.

N.B. Hierin twee dossiers: Van 't Hoff, 1912 Februari, 5 stuks, en Ontslag als gewoon hoogleeraar enz., 1911, 10 stuks.

6. 1914—1916.

N.B. Hierin twee dossiers: dr. Karl Degenkolb, 1914, en Adres aan de Duitsche regeering (wegvoering van Belgische geleerden naar Duitschland), 1916.

7. 1917—1919.

N.B. Hierin één dossier: Einstein (gedrukte stukken, meest krantuitknipsels over zijne theorie).

8. 1920—1922.

9. 1922—1925.

N.B. Hierin één dossier: Correspondentie met Korteweg over de Huygens-uitgaaf. 1925.

10. 1926—1928.

11—13. Brieven, ingekomen bij H. A. Lorentz, en minuten van enkele brieven, door hem geschreven als lid van wetenschappelijke, ten deele internationale instellingen. 1888—1928. 3 (Soennecken-)portefeuilles.

11. Inhoud:

a. Koninklijke Academie van Wetenschappen. 1888—1927.

N.B. Hierin één dossier: Stichting van het zoölogisch Insulindefonds tot bevordering van het zoölogisch onderzoek van den Indoaustralischen Archipel. 1912.

b. Wetenschappelijke, internationale samenwerkingscommissie (International Research Council). 1919—1927.

12. Inhoud:

c. Wetenschappelijke commissie van advies en onderzoek. 1915—1919.

N.B. Deze commissie, waarvan Lorentz voorzitter was, was door de Koninklijke Academie in het leven geroepen.

d. Draadlooze telegrafie (wetenschappelijke commissie van advies en onderzoek). 1917—1922.

13. Inhoud:

e. Volkenbond. Internationale Commissie voor intellectueele samenwerking. 1923—1928.

N.B. Lorentz was voorzitter van deze commissie.

14—24. Wetenschappelijke handschriften en aanteekeningen, nagelaten door H. A. Lorentz. 1888—1928. 11 portefeuilles.

N.B. Voor eene inhoudsopgave dezer portefeuilles zie men n°. 25.

14. I. Collegeschriften.

15. II. Collegeschriften.

16. III, 1— 7. Collegeschriften.

17. III, 8—16. Collegeschriften.

18. IV. Candidaten-colleges en kleine stukken.

19. V. College-aanteekeningen, voordrachten, kleine stukken.

20. VI. Quantentheorie, relativiteitstheorie e.a.

21. VII. Electrodynamica, electriciteit, magnetisme enz. enz.

22. VIII. Hydrodynamica en allerlei andere stukken.

23. IX. Losse aanteekeningen en formules in schriften, blocknotes en enveloppen.

24. X. Voordrachten en toespraken.

25. Catalogus der manuscripten van H. A. Lorentz, voorkomende onder de nummers 14—24. 1 cahier.

26—27. Papieren, nagelaten door H. A. Lorentz, welke niet vóór 1950 mogen worden ingezien. 2 verzegelde pakken.

26. Documenten betreffende het Institut de Physique Solvay.

27. Vertrouwelijke correspondentie.

IV. ARCHIEF VAN HET COLLEGE VAN DE KLEINE VISSCHERIJ IN HOLLAND.

INLEIDING.

Bij Koninklijk besluit van 31 December 1822, nº. 40, was het Reglement op de uitoefening der kleine of versche haringvisscherij voor de provincie Holland en de instructie voor het ,,Kollegie van de Versch-Haringvisscherij van de Provincie Holland'' vastgesteld.

Dit Kollegie had de directie over alles, wat de visscherij, ,,omschreven bij art. 15 der wet van 12 Maart 1818, en derzelver negotie (aanging)''[1]), en had bovendien het toezicht op de panharingvisscherij en alle kustvisscherijen, waarvan het oogmerk was het vangen van allerlei zeevisch ,,haring alleen uitgezonderd''. Het Kollegie was samengesteld uit 8 leden, die door Gedeputeerde Staten benoemd werden uit dubbeltallen, welke door de geïnteresseerden in diverse kustplaatsen voorgedragen werden, en wel voor Scheveningen en Katwijk (beide 2 leden), voor Noordwijk, Zandvoort, Egmond aan Zee en Wijk aan Zee (elk één lid). Bovendien kon de panharingvisscherij op de Zuiderzee — na daartoe een verzoek gedaan te hebben aan Gedeputeerde Staten — zich door 1 of 2 afgevaardigden laten vertegenwoordigen, die ook door belanghebbenden voorgedragen werden.

De benoemingen der eerste leden van het Kollegie zijn bij besluit van Gedeputeerde Staten van 6 Mei 1823 geschied en de installatie van het eerste Kollegie heeft op 23 Mei 1823 plaats gehad.

Het Kollegie werd gediend door een bezoldigden secretaris, die tevens een zekere practische administratie voerde; het gebruikte bij zijn stukken een zegel, voorstellende ,,twee visschersschuiten, in zee liggende, verbeeldende de achterste ter regterzijde de haring-, en de voorste ter linkerzijde de versche vischvangst, alles vervat op een rond schild van vijf Nederlandsche duimen over kruis, hebbende de haringschuit eene leeuw met twee haringen en voorts het omschrift: K l e i n e V i s s c h e r i j v a n H o l l a n d''.

Het Kollegie had voor zijn administratie de beschikking over zekere geldmiddelen en wel lastgelden, welke in de kustplaatsen van de inkomende haring geheven werd (het zoogenaamde haringlastgeld) en — sedert 1826 — lastgelden van elke schuit, van de kust ter versche visscherij varende (het zoogenaamde schuitenlastgeld).

Voor den ontvang en het beheer werden in 1823 voor het haringlastgeld benoemd drie ontvangers, n.l. één te Katwijk — het is tot 1837 de secretaris van het Kollegie, die hier aangewezen is geweest —, één te Scheveningen en een derde te Maassluis. Een ontvanger voor Maassluis is echter nooit in functie getreden. In 1837 is een afzonderlijk ontvangerschap voor de haring-

[1]) Art. 15 ,,de kleine of versche haring visscherij is die, welke in volle zee, meerendeels in het zoogenaamde diep water omtrent Oostwaarts van Yarmouth wordt uitgeoefend met platgeboomde vaartuigen zonder kiel, die gewoonlijk niet in de havens, maar op de stranden aankomen.''

lastgelden te Noordwijk ingesteld, hetwelk in 1849 weder tijdelijk en weldra duurzaam met dat van Katwijk vereenigd werd. De ontvangers kregen hun gegevens door opgaven van beëedigde tellers.

Voor het schuitenlastgeld werden in 1826 benoemd twee ontvangers, één voor Scheveningen en één voor Katwijk, Noordwijk, Zandvoort, Wijk aan Zee, Egmond en Petten, waaronder later ook Zwartewaal, Middelharnis, Pernis en Kapelle aan den IJsel kwamen te behooren. Sedert 1837 zijn wel drie of vier ontvangerschappen voor de genoemde plaatsen ingesteld geweest.

Volgens de instructie van 31 December 1822 behandelde het Kollegie jaarlijks in de Augustusvergadering de begrooting (petitie) voor het volgende jaar, welke daarop aan Gedeputeerde Staten ter goedkeuring aangeboden werd. In deze vergadering werd de rekening van de financieele administratie van het Kollegie gesloten, die eveneens daarop aan Gedeputeerde Staten werd aangeboden en door deze (sedert 1834 ook namens of door Gedeputeerde Staten van Noord-Holland) goedgekeurd moest worden. Bij deze afhooring konden geïnteresseerden aanwezig zijn, waartoe de datum en plaats der afhooring in de nieuwsbladen werd afgekondigd.

Het Kollegie heeft tijdens zijn bestaan geringe veranderingen ondergaan.

In Januari 1826 werd zijn titel gewijzigd in ,,Kollegie van de Kleine of Kustvisscherij der provincie Holland'' (in 1840: ,,voor de provinciën Zuid- en Noordholland''), na de Reglementen, vastgesteld bij Koninklijke besluiten van 22 Augustus 1848, n°. 36 en 37, in ,,Collegie van toezigt en bestuur voor de Kleine- of Versch-Haring- of Kustvisscherij in de provinciën Zuid- en Noordholland''.[1])

Bij dispositie van Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland van 15 Februari 1828, n°. 27, werd het college uitgebreid met vertegenwoordigers van de gemeenten Middelharnis, Zwartewaal en Pernis. In de genoemde Reglementen van 1848 zijn dezelfde gemeenten vertegenwoordigd gebleven.

Gedurende de 33 jaar van zijn bestaan heeft het college door adviezen, door requesten of op andere wijze de visscherijbelangen gediend. Het heeft de staten opgemaakt van de uitvarende schippers, welke voor de uitkeering van de premiën dienstig waren, en o.a. aan stuurlieden, die op de groote vaart wilden gaan, de vereischte akten verleend, nadat zij den voorgeschreven eed hadden afgelegd.

Door de wet op de zeevisscherij van 1856 werd haar taak beëindigd. Het college werd opgeheven en in 1858 was de liquidatie voltooid.

Het archief van het college is naar het gemeentehuis van Katwijk overgebracht en is daar in goeden staat bewaard gebleven. Het is vrij volledig bewaard; slechts een enkel register, b.v. dat van de door stuurlieden afgelegde eeden, ontbreekt. Bij het archief waren enkele stukken van den secretaris als ontvanger van de lastgelden te Katwijk bewaard (vgl. Inventaris nos. 98—103, 105); wij hebben het echter niet noodig geacht een afzonderlijk archief van den secretaris-ontvanger te vormen.

Het is mogelijk, dat elders nog eenige stukken van de ontvangers der lastgelden bewaard zijn, maar van bijzondere beteekenis zullen deze niet zijn.

Het archief is in 1929 door de gemeente Katwijk aan het Algemeen Rijksarchief afgestaan.

---

[1]) Er waren bij de genoemde Koninklijke besluiten twee Colleges ingesteld, nl. een voor Zuid- en een voor Noord-Holland, maar de in art. 2 van de beide besluiten mogelijk gemaakte vereeniging der beide colleges heeft klaarblijkelijk onmiddellijk plaats gehad.

INVENTARIS.

1. ,,Verbaal van het verhandelde.'' Notulen van de gewone en buitengewone vergaderingen van het college en de commissies uit het college. 1823 Mei 23—1826 Augustus 2; 1838 April 27—1854 December 4. 1 deel.

N.B. De notulen der vergaderingen van 23 Mei tot Augustus 1823, en die sedert 27 April 1838 zijn geteekend door den voorzitter en secretaris. — Achterin een alfabetische index op de onderwerpen en namen over de jaren 1838 en 1839.

2—15. Kladnotulen van het verhandelde in de gewone en buitengewone vergaderingen van het college en commissies uit het college, met bijlagen. 1824 Augustus 4—1837 Augustus 9. 14 omslagen in 1 portefeuille.

2. 1824.	7. 1829.	12. 1834.
3. 1825.	8. 1830.	13. 1835.
4. 1826.	9. 1831.	14. 1836.
5. 1827.	10. 1832.	15. 1837.
6. 1828	11. 1833.	

16. Register van de uitgaande brieven. 1823 Juli 5—1858 Juni 18. 1 deel.

N.B. Achterin een alfabetische index op de onderwerpen en de namen van geadresseerden over 1838—1858.

17. Afschriften van bij de regeering ingediende stukken. 1823—1838. 1 omslag.

18—53. Ingekomen stukken bij het college. 1817—1858. 36 omslagen in 3 portefeuilles.

N.B. De ingekomen stukken over 1832, 1833 en 1834 ontbreken.

18.	1817/1822.	37.	1842.
19.	1823.	38.	1843.
20.	1824.	39.	1844.
21.	1825.	40.	1845.
22, 23.	1826. (2 omslagen.)	41.	1846.
24, 25.	1827. (2 omslagen.)	42.	1847.
26.	1828.	43.	1848.
27.	1829.	44.	1849.
28.	1830.	45.	1850.
29.	1831.	46.	1851.
30.	1835.	47.	1852.
31.	1836.	48.	1853.
32.	1837.	49.	1854.
33.	1838.	50.	1855.
34.	1839.	51.	1856.
35.	1840.	52.	1857.
36.	1841.	53.	1858.

54. Stukken betreffende voorstellen tot reglementeering van de panharingvisscherij. 1823—1826. 1 omslag.

55. Stukken betreffende de kerfvaart, in het bijzonder met betrekking tot de verplichting van de kerfvaarders met zoutevisch of pekelharing in de Maas binnen te komen. 1833—1838. 1 bundel.

56. Stukken betreffende de resultaten van de beug- of hoekwantvisscherij over de jaren 1825—1831. 1 bundel.

N.B. Dit dossier werd in 1831 gevormd uit stukken, welke voor de samenstelling van een rapport aan de regeering verzameld waren.

56*a*. Stukken betreffende ,,regtspleging'' (overtredingen van ordonnanties). 1820, 1821. 1 omslag.

56*b*. Extracten uit het register van handelingen (aanstellingen tot ontvanger enz.). 1823, 1832. 1 omslag.

N.B. De akten zijn vermoedelijk niet aan belanghebbenden uitgereikt.

57. ,,Naamlijst van alle de schuiten, welke thans in de provincie Zuid- en Noord-Holland voor de verschillende visscherijen langs de kust gebezigd worden.'' 1848 April 13. 1 stuk.

N.B. Hierbij is aangegeven, waar de schuiten thuis behoorden, de soort van schuiten, de eigenaars en de namen der schuiten, terwijl verder de mutaties (verkoop, naamsveranderingen) tot 1855 zijn aangeteekend.

58. Mutatiestaten op de algemeene naamlijst der vischschuiten. Met bijlagen. 1842—1854. 1 portefeuille.

N.B. Afschriften van de aan de regeering toegezonden staten van veranderingen in de ,,algemeene naamlijst'' der schuiten, met de ingezonden verklaringen van reeders enz., waarbij van deze veranderingen kennis is gegeven.

59. Staten der ,,vischschuiten, ter beug- of hoekwantvisscherij uitgevaren zijnde en alzoo begrepen in art. 1 van het Koninklijk besluit van 15 November 1825''. Met bijlagen. 1825/26—1855/56. 1 portefeuille.

N.B. De staat over 1853/54 ontbreekt.

Op de staten zijn aangegeven de plaats, waar de schuiten thuis behoorden, de reeders, de namen der stuurlieden, het bedrag der genoten premies, benevens onderscheiden aanmerkingen. — De bijlagen zijn declaratoiren om te willen uitvaren ter beugvisscherij, verzoeken van stuurlieden om consent tot varen, lijsten van schuiten en stuurlieden van diverse plaatsen. Bovendien zijn hierbij gevoegd eenige aanvragen om consent voor de beugvisscherij van visschers uit Kapelle aan den IJsel, Zwartewaal, Middelharnis, Pernis en Zandvoort, alle van 1848/49.

60. Staten, opgemaakt door het college, van schepen, welke ter verschharingvisscherij zijn uitgerust geweest, met bijvoeging, dat de stuurlieden den gevorderden eed hebben afgelegd. 1843, 1844, 1849—1852, 1854, 1855. 1 omslag.

61. Stukken betreffende de uitkeering van premiën over 1828. 1829. 1 omslag.

62. ,,Staten van voordragt voor de premiën.'' Staten, houdende opgaven van de aanvullingspremiën, welke ingevolge het Koninklijk besluit van 6 November 1840 (*Staatsblad* n°. 71) werden toegekend. 1841/42—1853/54. 1 omslag.

N.B. De staten over 1846/47 ontbreken.

63—96. Rekeningen en verantwoordingen van het college van het finantieel beheer. Met bijlagen. 1823—1856. 34 omslagen in 3 portefeuilles.

N.B. Deze rekeningen, opgemaakt in de Augustus-vergadering van het college, zijn afgehoord door eene commissie uit Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland en door deze — sedert 1834 ook namens of door

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland — goedgekeurd. Bij de bijlagen ligt gewoonlijk een exemplaar van de voor het loopende jaar goedgekeurde begrooting.

63.	1823.	75.	1835.	87.	1847.
64.	1824.	76.	1836.	88.	1848.
65.	1825.	77.	1837.	89.	1849.
66.	1826.	78.	1838.	90.	1850.
67.	1827.	79.	1839.	91.	1851.
68.	1828.	80.	1840.	92.	1852.
69.	1829.	81.	1841.	93.	1853.
70.	1830.	82.	1842.	94.	1854.
71.	1831.	83.	1843.	95.	1855.
72.	1832.	84.	1844.	96.	1856.
73.	1833.	85.	1845.		
74.	1834.	86.	1846.		

97. ,,Staat en Begrooting der ontvangsten en uitgaven bij het College van toezigt .... voor 1858.'' (ter). 3 stukken.

N.B. Voor de begrootingen der vorige jaren zie hiervoor nos. 63—96.

98—103. Bescheiden betreffende het financieele beheer. 1823—1826. 6 omslagen in 1 portefeuille.

N.B. In deze omslagen zijn diverse stukken van den secretaris betreffende het algemeen beheer, zijne verrekening met de leden van het Kollegie (,,liquidatie met de leden'') en verder staten der uitgevaren schuiten enz. en staten van binnengekomen lasten haring, door de beedigde tellers aan hem als ontvanger der lastgelden ingediend.

98.	1823, 1824.	101.	1828.
99.	1825.	102.	1829.
100.	1826, 1827.	103.	1830.

104. Liquidatie tusschen den secretaris en de leden. 1833—1837. 1 omslag.

N.B. Vgl. ook vorig Inv. nr.

105. Register van ontvangsten van den ontvanger der lastgelden te Katwijk van de steur- of versch-haringvisscherij te Katwijk en Noordwijk. 1830—1836. 1 deel.

106. Quitanties van den kastelein C. Varkevisser wegens verteringen van de leden van het Kollegie. 1823—1828. 1 omslag.

V. BESCHRIJVING VAN EENE VERZAMELING PAPIEREN, AFKOMSTIG VAN DE FAMILIE VAN REEDE VAN OUDTSHOORN.

INLEIDING.

De heerlijkheid Oudshoorn en Gnephoek werd in 1627 door den Amsterdamschen magistraat Dirck de Vlamingh, wiens geslacht er aanspraak op maakte van de oude riddermatige familie Van Outshoorn af te stammen, gekocht en verbleef sedert in het bezit van diens nakomelingen. Bij zijn dood in 1643 volgde hem zijn zoon Cornelis de Vlamingh van Outshoorn in de heerlijkheid op, die in 1688 stierf en haar naliet aan zijne oudste dochter Maria, die door haar huwelijk met Pieter van Reede tot Nederhorst de heerlijkheid in dat oud-adellijk geslacht overbracht. Zij droeg in 1730 Oudshoorn en Gnephoek over aan haar zoon Barend Cornelis van Reede van Oudtshoorn, wien in 1750 zijn zoon Pieter opvolgde. Deze overleed in 1773 en liet de heerlijkheid na aan zijne weduwe Sophia Boesses. Zij stierf in 1791 te Kaapstad, waar de familie gevestigd was, sinds Pieter van Reede er eerst fiscaal en daarna gouverneur der Kaapkolonie was geweest. Ook de derde zoon van Pieter van Reede en Sophia Boesses, William Ferdinand, wien bij den dood zijner moeder de heerlijkheid ten deel viel, bleef in Kaapstad gevestigd. De behartiging zijner belangen in het moederland droeg hij eerst aan zijn broeder Lieve Martinus Isaäc, later aan zijn oudsten zoon Pieter Adriaan op. Deze laatste kocht de Oudshoornsche bezittingen in 1812 van zijn vader. Hij werd in 1822 als Nederlandsch baron erkend en stierf in 1851 met nalating van talrijke nakomelingen. De heerlijkheid Oudshoorn en Gnephoek bleef het onverdeeld eigendom van acht zijner kinderen, n.l. mr. Johan Henrik Verboom baron van Reede van Oudtshoorn, Catharina Maria (gehuwd met jhr. mr. D. F. van Alphen), Pieter Adriaan, Johanna Cecilia (ongehuwd gestorven in 1882), Eduard (ongehuwd gestorven in 1852), Carolina (ongehuwd gestorven in 1908), Adriana Catherina (in 1854 gehuwd met mr. J. F. Pringle) en Sophia (in 1856 gehuwd met jhr. H. P. Hovy), onder bepaling, dat alleen de oudste zoon uit het tweede huwelijk, Pieter Adriaan, den heerlijken titel zou mogen voeren. Pieter Adriaan, de nieuwe ambachtsheer, stierf ongehuwd in 1851 en de ambachtsheerlijke functie ging toen over op zijn halfbroeder mr. Johan Henrik Verboom baron van Reede van Oudtshoorn, die in 1891 stierf. Zijn eenig hem overlevend kind Barend Cornelis overleed ongehuwd te Assen den 13den Juli 1923. Na zijn dood werd het archief der ambachtsheerlijkheid en der familie door den executeur ter beschikking gesteld van den Rijksarchivaris in Drente, die het in 1924 aan het Algemeen Rijksarchief overdroeg. In 1929 ontving het Algemeen Rijksarchief nog enkele stukken betreffende de familie Van Reede van Oudtshoorn, welke zich in het bezit bevonden van W. H. baron Taets van Amerongen van Woudenberg, van dezen ten geschenke. Deze stukken zijn ingevoegd onder Inv. nos. 331 en 333—336.

Vroeger zijn meermalen pogingen aangewend om het archief te inventariseeren. Vooral de oudere baron P. A. van Reede van Oudtshoorn, die van 1812 tot 1851 ambachtsheer was, heeft zich daarvoor veel moeite gegeven. Zijn inventaris (hierna n°. 420), welke door zijn zoon tot 1863 is

bijgewerkt, is bewaard gebleven en op vele stukken en pakken is het oude inventarismerk te vinden. Over de wijze, waarop de heer Van Reede zijn archief had geordend, zie men de noot bij Inv. n°. 420. Vele stukken, in deze inventarisatie begrepen, zijn niet teruggevonden, enkele, meest van genealogischen aard, zijn blijkens de mededeeling van den Rijksarchivaris in Drente, overgegaan in handen van den heer H. V. G. Römer, kapitein der infanterie b. d., vele andere, voornamelijk betreffende de opbrengst der heerlijke rechten, schijnen te zijn te niet gegaan. Na het deponeeren van het archief in het Algemeen Rijksarchief heeft prof. mr. R. Fruin de stukken, vermeld in den inventaris van den heer P. A. van Reede, volgens deze beschrijving gerangschikt. De stukken, die niet in deze inventarisatie waren begrepen, of die als zoodanig niet zijn herkend, waren door prof. Fruin voorloopig gerangschikt en beschreven, ten einde een overzicht van den geheelen inhoud van het archief te hebben, totdat de definitieve ordening en beschrijving zou worden ter hand genomen, hetwelk thans is geschied en waarvan het resultaat is neergelegd in den hierachter volgenden inventaris.

Bij dit werk zijn de beschrijvingen van de oude inventarissen en van prof. Fruin tezamengevoegd. Het geheel is op de volgende wijze geordend: de stukken zijn over twee hoofdafdeelingen verdeeld, al naarmate zij de heerlijkheid Oudshoorn en Gnephoek betreffen (A), of dat zij dengenen, die achtereenvolgens de heerlijkheid hebben bezeten, persoonlijk aangaan (B). Onder A zijn tevens ondergebracht enkele stukken, die òf de heerlijkheden Oudshoorn en Gnephoek, Aarlanderveen en Vrijenhoeve te zamen aangaan òf die uitsluitend betrekking hebben op de twee laatstgenoemde heerlijkheden, welke respectievelijk tot 1627 en 1625 met Oudshoorn en Gnephoek waren verbonden. Waarschijnlijk zijn enkele dier stukken bij de overdracht in 1627 tusschen de andere stukken van Oudshoorn en Gnephoek in het archief gekomen. Onder B bevinden zich eveneens de papieren, welke afkomstig zijn van of betrekking hebben op verwanten der respectieve heeren en die in den vorm van appendices achter de stukken zijn gevoegd van die heeren, die vermoedelijk of zeker in het bezit der papieren zijn gekomen, behoudens de hierboven genoemde aanwinsten in 1929, welke deels gevoegd zijn bij een reeds aanwezig stuk van Johan Frederik van Reede van Oudtshoorn, deels in een daarop volgend appendix zijn samengebracht. Als aanhangsel tot B bevinden zich daarna enkele stukken, afkomstig van de familie van Oudtshoorn van Sonneveldt, van welke collectie niet met zekerheid is te zeggen, op welke wijze zij in het bezit van den eigenaar van dit archief is gekomen. Het is mogelijk, dat de beide families met elkaar in nauwere aanraking zijn gekomen, doordat Jean Maurineaux de Marvillars, echtgenoot van Geertruid Anna van Sonneveldt, in wier bezit de stukken laatstelijk omstreeks 1747 geweest zijn, een tijdgenoot en wapenbroeder was van Barend Cornelis van Reede van Oudtshoorn (IV); de laatste kreeg namelijk in 1731, de eerste in 1732 commissie als kolonel van een regiment voetvolk in Staatschen dienst. Bovendien woonde zijne weduwe in 1747 in Utrecht, tot welke stad de Reede's natuurlijk van oudsher nauwe betrekkingen hadden.

Enkele stukken, welke niet in een der twee genoemde hoofdafdeelingen terecht waren te brengen, zijn als ,,Varia'' (C) met de inventarissen (D) aan het einde van den inventaris opgenomen. Hierna volgt eene regestenlijst, waarbij het jaar 1572 (voor Amsterdam echter het jaar der ,,alteratie'' 1578) als eindpunt is aangenomen.

TABEL I.

Jan Wouterszn. van Outshoorn (± 1400—1469)
×
Wendelmoet Dircksdr. van Wormer

- Elisabeth × Willem Andrieszoon (Zie tabel II)
- Cornelis Janszn. de Vlamingh (1453—1519) × Aleid Gijsbertsdr. van Diemen

Cornelis Cornelis Janszn. de Vlamingh (1491—1535)
×
Tiet Jan Evertszoonsdr.

- Cornelis Corneliszn. de Vlamingh ([illegible]) × Griet Dircksdr. Gisp
- Gijsbert Corneliszn.

Children of Cornelis Corneliszn. de Vlamingh × Griet Dircksdr. Gisp:

- Cornelis Corneliszn. de Vlamingh (1514—1597) × Griete Direxdochter Vuytiers ([illegible])
- Dirck Corneliszn.
- . . . . × . . . . — Maria × Willem Noomsen

Children of Cornelis Corneliszn. de Vlamingh × Griete Direxdochter Vuytiers:

- I. DIRCK DE VLAMINGH VAN OUTSHOORN ([illegible]) × Weyntgen van Bronckhorst ([illegible]—1647)
- Arnoldus
- Aegtgen × Jan Corneliszn. Geelvink

Children of I. Dirck de Vlamingh van Outshoorn × Weyntgen van Bronckhorst:

- Margaretha × Jacob Claeszn. Harencarspel
- II. CORNELIS DE VLAMINGH VAN OUTSHOORN (1613—1688) × Claesgen Hooft (1620—1676)
- Maria × 1°. Johan van Mirop; 2°. Johan van Someren
- Elisabeth × Laurens Buysero
- Dirck

Barend Adolph van Reede tot Nederhorst
×
Constantia Magnus

- Jacob × Cornelia Snellenberch
- Elisabeth × Wolfert van Brederode
- Anna Maria × Cornelis van der Duyn
- Pieter van Reede tot Nederhorst (1645—1692) × III. MARIA DE VLAMINGH VAN OUTSHOORN (1646—1732)

Children of II. Cornelis de Vlamingh van Outshoorn × Claesgen Hooft:

- III. MARIA DE VLAMINGH VAN OUTSHOORN (1646—1732)
- Jacoba
- Geertruida × William Cary — William Ferdinand Cary, lord Hunsdon

IV. BAREND CORNELIS VAN REEDE VAN OUDTSHOORN (1690—1750)
×
Catharina Cornelia van Eys (1695—1755)

V. PIETER ([illegible])
×
VI. SOPHIA BOESSES (1720—1791)

- Barend Hendrik
- Catharina Cornelia Geertruyda
- Wilhelmina Constantia
- Lieve Martinus Isaäc
- Maria
- VII. WILLIAM FERDINAND × 1°. Susanna Margaretha van Schoor ([illegible]); 2°. Gesina Kersten ([illegible])
- Adriana Sophia

Children of VII. William Ferdinand:

- VIII. PIETER ADRIAAN BARON VAN REEDE VAN OUDTSHOORN (1) (1775—1851) × 1°. Johanna Henrica Verboom ([illegible]); 2°. Catharina Maria Musketier (1789—1830)
- Johan Frederik (2) × Elisabeth Constantia Sophia Roëll
  - Willem Frederik × Albertina Petronella Carolina Melvill van Carnbee
  - Johan Frederik × Amelia Elisabeth Bonifacia Singendonck
- Egbert Bernd Adolph (2)

Children of VIII. Pieter Adriaan Baron van Reede van Oudtshoorn:

- X. JOHAN HENRIK VERBOOM (1) (1806—1891) × Jeanne Guillemine van Alphen
  - XI. BAREND CORNELIS (1859—1923)
- IX. PIETER ADRIAAN (2) (1816—1881)
- Eduard (2) (1818—1852)

TABEL II.

Jan Wouterszn. van Outshoorn
(± 1400—1469)
×
Wendelmoet Dircksdr. van Wormer

- Elisabeth van Outshoorn (Gestorven 1515) × Willem Andrieszoon
  - Andries Willemszn. van Outshoorn van Sonneveldt (c. 1500—1555) × Wilhelmina Paling
    - Willem Andrieszn. van Outshoorn van Sonneveldt (1520—1569) × Hester van Rollant
      - Hendrik × Anna Daems (Gestorven vóór 1635)
        - Willem
          - Pieter (Vermeld in 1694)
            - Jacob(us) (Vermeld tusschen 1694 en 1719) × Sandrina Reets
            - Hendrik (Vermeld in 1697) × Margaretha van Rhee
            - Willem (Vermeld in 1714)
              - Hendrik Mattheus (Vermeld in 1720)
              - Geertruid Anna (Vermeld in 1737 en c. 1747) × Jean Maurineaux
      - Josina (Gestorven vóór 1635) × 1°. Joris de Bie, 2°. Hendrik Boom
      - Andries × Jacomina Fallet
        - Willem (Geboren ± 1575, † vóór 1654)
          - Maria (Vermeld in 1670)
          - Angelica (Vermeld in 1670)

INVENTARIS.

A. Stukken betreffende de heerlijkheid c.a.

I. Eigendom der heerlijkheid.

1. Akte van beleening van Willem van Outshoorn met de heerlijkheden Oudshoorn en Aarlanderveen door graaf Willem van Henegouwen d.a. 1321; en koopakte van deze heerlijkheden voor Arnoud van IJsselsteyn d.a. 1355. (17de-eeuwsch afschrift.) 1 omslag. (Reg. nos. 1 en 3.)

2. Voorwaarden, waarop in 1619 de heerlijkheden Vrijhoeve, Oudshoorn en Aarlanderveen zijn geveild. 1619. 1 omslag.

3. Akte van beleening van Dirck de Vlamingh van Outshoorn met de heerlijkheid Oudshoorn en Gnephoek, 1/3 der tienden, de visscherij, het schout-, secretaris- en bodeambt. 1627. 1 charter. Met stukken betreffende den verkoop van de heerlijkheid Oudshoorn en Gnephoek door Margaretha van Mechelen, vrouwe van Aarlanderveen, aan Dirck de Vlamingh van Outshoorn. 1627 en 1628. 1 omslag en 1 charter.

4. Akte van beleening van Cornelis de Vlamingh van Outshoorn met de heerlijkheid Oudshoorn en Gnephoek c.a., hem aangekomen na den dood van zijn vader Dirck de Vlàmingh van Outshoorn; met de akte van relief en de quitantie voor betaalde rechten. 1645 en 1646. 2 charters en 1 omslag.

5. Akte van beleening van Cornelis de Vlamingh van Outshoorn met een stuk land, genaamd De Snip, door hem gekocht van Pieter Nooms, heer van Aarlanderveen; met de akte van taxatie. 1659. 1 charter en 1 omslag.

N.B. Dit stuk land wordt verder steeds tezamen met de heerlijkheid Oudshoorn en Gnephoek c.a. in leen gegeven.

6. Octrooi van de Staten van Holland voor Cornelis de Vlamingh van Outshoorn om over zijne leengoederen te mogen disponeeren. 1661. Hierbij een afschrift d.a. 1733. 1 charter en 1 omslag.

7. Accoord tusschen Cornelis de Vlamingh van Outshoorn en zijn broeder Dirck over het bezit van de heerlijkheid Oudshoorn en Gnephoek; met afschriften van het testament van hun vader Dirck de Vlamingh van Outshoorn d.a. 1629 en van de akte van overdracht van de heerlijkheid door Weyntgen van Bronchorst op haar oudsten zoon Cornelis d.a. 1643. 1667. 1 omslag.

8. Akte van beleening van Maria de Vlamingh van Outshoorn met de heerlijkheid Oudshoorn en Gnephoek c.a. en het land De Snip, haar aangekomen na den dood van haar vader Cornelis de Vlamingh van Outshoorn. 1688. 1 charter.

9. Akte van beleening van Barend Cornelis van Reede van Oudtshoorn met de heerlijkheid Oudshoorn en Gnephoek c.a. en het land De Snip, hem aangekomen door schenking van zijne moeder Maria de Vlamingh van Outshoorn, weduwe van Pieter van Reede tot Nederhorst. 1730. 1 charter.

10. Hypotheekbrief, groot 25 000 gulden, door Barend Cornelis van Reede van Oudtshoorn op de heerlijkheid Oudshoorn en Gnephoek gevestigd; met memorie betreffende de vraag, of Barend Cornelis van Reede van Oudtshoorn gerechtigd is de heerlijkheid te bezwaren. 1733. 1 charter en 1 omslag.

11. Akte van beleening van Pieter van Reede van Oudtshoorn met de heerlijkheid Oudshoorn en Gnephoek c.a. en het land De Snip, hem aan-

gekomen na den dood van zijn vader Barend Cornelis van Reede van Oudtshoorn. 1751. 1 charter.

12. Octrooi van de Staten van Holland voor Pieter van Reede van Oudtshoorn om over zijne leengoederen te mogen disponeeren. 1766. 1 charter.

13. Akte van beleening van Sophia Boesses met de heerlijkheid Oudshoorn en Gnephoek c.a. en het land De Snip, haar aangekomen na den dood van haar echtgenoot Pieter van Reede van Oudtshoorn; met de akte van relief. 1774. 2 charters.

14. Akte van beleening van William Ferdinand van Reede van Oudtshoorn met de heerlijkheid Oudshoorn en Gnephoek c.a. en het land De Snip, hem aangekomen na den dood van zijne moeder Sophia Boesses, weduwe van Pieter van Reede van Oudtshoorn; met de akte van relief. 1793. 2 charters.

15. Stukken betreffende den verkoop der heerlijkheid door William Ferdinand van Reede van Oudtshoorn aan zijn zoon Pieter Adriaan. 1812—1814. 1 omslag.

16. Akten van beleening met de heerlijkheden Oudshoorn en Gnephoek, Aarlanderveen en Vrijenhoeve. 1321—1492. (Afschriften.) 1 omslag. (Reg. nos. 1, 3—8 en 10.)

N.B. Hierbij aanteekeningen over de verschillende heerlijke rechten.

17. Akten van beleening met de heerlijkheid Oudshoorn en Gnephoek. 1645—1730. (Afschriften.) 1 omslag.

18. Lijst van eigenaars van de heerlijkheden Oudshoorn, Aarlanderveen en Vrijenhoeve, loopende over de jaren 1321 tot 1780; met aanteekeningen over de heerlijkheid en de heerlijke rechten. (18de eeuw.) 1 omslag.

II. Omvang en handhaving der heerlijke rechten.

N.B. Zie ook Inv. nos. 16 en 18.

19. Octrooi van de Staten van Holland voor den heer om de jurisdictie over de heerlijkheid afzonderlijk, afgescheiden van Aarlanderveen, te mogen oefenen. 1659. 1 charter.

20. Octrooi van de Rekenkamer voor den ambachtsheer, waarbij hem het recht van den wind in de heerlijkheid wordt verleend. 1663. 1 charter.

21. Octrooi van de Staten van Holland voor den heer om jaarlijks in de heerlijkheid het bede- of hoofdgeld te heffen. 1665. 1 charter.

22. Beslissing van de Provisioneele representanten van het volk van Holland op een request van Lieve Martinus Isaäc van Reede van Oudtshoorn, als gemachtigde van zijn broeder William Ferdinand, om handhaving van de rechten van zijn broeder als ambachtsheer of schadeloosstelling voor het verlies ervan; met minuut en afschrift van dit request. 1795. 1 omslag.

23. Adres van vier landsadvocaten aan het departementaal bestuur van Holland, voorstellende de eigenaren van heerlijkheden in hunne rechten te handhaven. 1803. (Gelijktijdig afschrift.) 1 omslag.

24. Brief van den Commissaris-generaal voor het Departement van de Monden van de Maas aan de hoofden der gemeentebesturen in zake de heerlijke rechten. 1814. (Gelijktijdig afschrift.) 1 omslag.

25. Stukken betreffende het uitsluitend recht van den ambachtsheer om in den Rijn te mogen laten baggeren. 1842 en 1899. 1 omslag.

III. Bestuur der heerlijkheid.

a. Algemeen.

26. Akten, waarbij Pieter Adriaan van Reede van Oudtshoorn door zijn vader William Ferdinand en zijn oom Lieve Martinus Isaäc van Reede naast laatstgenoemde wordt aangesteld als gemachtigde tot het voeren van de administratie der heerlijkheid. 1808. 1 omslag.

27. Reglementen voor het bestuur ten platten lande van Zuid-Holland en Utrecht en missives van den Gouverneur van Zuid-Holland betreffende deze reglementen. 1816 en 1825. (Gedrukt.) 1 omslag.

28. Twee memoriën, opgesteld voor den ambachtsheer, over de uitoefening der heerlijke rechten en het bestuur der heerlijkheid. (17de eeuw.) 1 omslag.

29. Band, bevattende origineelen en afschriften van stukken betreffende bestuurszaken der heerlijkheid. 1536—1660. 1 deel. (Reg. nos. 11 en 13.)

N.B. Hieronder ook kerk-, school- en polderzaken.

30. Register van stukken betreffende het bezit en het bestuur van de heerlijkheid, aangelegd (c. 1675), loopende over de jaren 1584—1820. 1 deel.

31. Ordonnantie van de Staten van Holland over den eed tot handhaving van de souvereiniteit van de Staten en van het erfstadhouderschap. Met bijlage. 1788. (Gedrukt.) 1 omslag.

b. Rechtszaken.

32. Inventaris van de stukken, welke gediend hebben in een geschil tusschen de buren van Oudshoorn en Joris Huybertss. van Eyck, schout van Aarlanderveen, over de bevoegdheden van laatstgenoemde in het grensgebied. (c. 1629.) 1 omslag.

c. Financiën.

33. Gemeentebegrootingen van Oudshoorn over de jaren 1817, 1822, 1839 en 1842. (Gelijktijdige afschriften.) 1 omslag.

34. Repartitie van den Personeelen Omslag voor 1839. (Gelijktijdig afschrift.) 1 omslag.

d. Militaire zaken.

35. Stukken betreffende in de heerlijkheid gehouden wapenschouwingen. 1599—1648. 1 omslag.

36. Stukken betreffende eene spoedige wapening in Holland; met lijst van diegenen in Oudshoorn, welke hieraan financieelen steun geven. 1794. 1 omslag.

e. Armenzorg.

37. Extract uit de resolutiën van Gecommitteerde Raden van Holland, waarbij het reglement op de goederen van de Groote huisarmen wordt geapprobeerd. 1662. 1 omslag.

38. Plakkaat van de Staten van Holland tegen de landlooperij en bedelarij. 1789. (Gedrukt exemplaar met geleidebrief.) 1 omslag.

39. Aanschrijven van Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland aan den schout over het bestuur van inrichtingen van weldadigheid. 1824. 1 omslag.

f. Brandweer.

40. Ordonnantie van schout en ambachtsbewaarders over het tegengaan van brandgevaar. Met bekrachtiging door de vrouwe der heerlijkheid. 1706. 1 omslag.

41. Reglement op de gereorganiseerde brandweer van Oudshoorn, gegeven door de vrouwe der heerlijkheid Oudshoorn en Gnephoek. 1717. 1 omslag.

42. Stukken betreffende het aanschaffen van eene nieuwe brandspuit. 1819. 1 omslag.

g. Openbare weg.

43. Request van eenige inwoners van Gnephoek aan den ambachtsheer over het branden van pek en teer door Cornelis van Sanen bij de Heymansbrug. 1651. 1 omslag.

44. Afschrift van een door den gemachtigde van den ambachtsheer uitgevaardigd verbod van laden en ontladen van schepen voor de kerk in Oudshoorn. 1794. 1 omslag.

h. Vergunningen.

45. Stukken betreffende de toelating van chirurgijns. 1729, 1766 en 1777. 1 omslag.

46. Consent voor H. Hollingerus van Lansbergen om de notarieele praktijk in de heerlijkheid te mogen uitoefenen. 1753. (Afschrift.) 1 omslag.

47. Stukken betreffende het geven van eene vergunning voor het houden van kinderschooltjes. 1764. 1 omslag.

N.B. Hierbij een stuk met talrijke handteekeningen, waarschijnlijk betrekking hebbende op eene schoolkwestie.

48. Akte, waarbij aan Philiep Sundorff, waard van De Star, het recht wordt toegekend in zijn herberg bijeenkomsten te mogen houden. 1766. (Gelijktijdig afschrift.) 1 omslag.

49. Toestemming van den heer tot toelating van een raseerder. 1793. (Afschrift.) 1 omslag.

i. Aangrenzende heerlijkheden en gemeenten.

50. Stukken betreffende de vraag, tot welke heerlijkheid (nl. Vrijenhoeve of Aarlanderveen) de Bentlaan behoort. 1592 en 1602. 1 omslag.

51. Stukken betreffende de heerlijkheid Vrijenhoeve. 1601 en z. d. 1 omslag.

52. Reglement voor den veerschipper van Koudekerk, gegeven door den heer van Koudekerk. 1789. (Gedrukt.) 1 omslag.

53. Brief van den burgemeester L. Kalkoven aan Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland over de mogelijke vereeniging der gemeente Oudshoorn met eene aangrenzende. 1828. (Gelijktijdig afschrift.) 1 omslag.

j. Varia.

54. Beschrijving van Oudshoorn en Gnephoek door Thomas B. de Bock. 1745. 1 omslag.

55. Vervallen.

IV. Ambtenaren van de heerlijkheid en de gemeente Oudshoorn en Gnephoek.

a. Algemeen.

56. Stukken betreffende het recht van den ambachtsheer van Oudshoorn en Gnephoek om de polderbesturen te benoemen. 1767—1847. 2 pakken.

N.B. Hierbij stukken betreffende het proces van den ambachtsheer tegen Geerloff Vervoorn, Jan Honkoop, Matthijs de Witt en Jan Cornelis Rijnsburger over dit recht. 1767—1778. Zie hierover ook Inv. n°. 278.

57. Extracten uit de Handelingen van Gedeputeerde Staten van Holland over het recht van benoeming van gemeenteveldwachters en het recht van benoeming van brand-, arm- en kerkmeesters te Alphen. 1818. 1 omslag.

58. Stukken betreffende het recht van den ambachtsheer van Oudshoorn en Gnephoek in zake het benoemen van schoolmeesters. 1821—1822. 1 pak.

N.B. Hierbij een concept-adres van den ambachtsheer aan den Koning over het recht van aanstelling van kerkmeesters voor 1819.

59. Circulaire van den gouverneur van Zuid-Holland, waarin hij gelast de voordracht van ambtenaren te doen op een daartoe aangewezen en ingesloten modelbrief. 1842. 1 omslag.

60. Minuut van eene memorie van L. M. I. van Reede van Oudtshoorn, voornamelijk over het recht van benoeming van ambtenaren in de heerlijkheid Oudshoorn en Gnephoek. Z. d. (c. 1800.) 1 omslag.

b. Benoemingen van ambtenaren.

1. A m b t e n a r e n d e r h e e r l ij k h e i d O u d s h o o r n e n G n e p h o e k t o t 1 7 9 5.

N.B. Hierbij (Inv. n°. 71) bevinden zich aanstellingen van schippers tot 1819.

61. Stukken betreffende de aanstelling van een substituut-baljuw, schouten en secretarissen door de vrouwen en heeren der heerlijkheid. 1619 en 1743—1787. 1 omslag.

62. Reglementen, door den ambachtsheer gegeven, betreffende de inkomsten van schout en secretaris. 1679 en 1776. 1 omslag.

63. Insinuatie, gedaan aan schout en ambachtsbewaarders van Oudshoorn van wege die van Alphen om op de gemeenschappelijke rekeningen geene gelden voor vacatiën en verteringen meer uit te trekken. 1706. 1 omslag.

64. Opgave van hetgeen schout en secretarissen jaarlijks uit de bederekening en het kostergeld hebben ontvangen. 1743—1766. 1 omslag.

65. Extract uit de resolutiën van Gecommitteerde Raden van Holland over het ambtsgeld van den provisioneelen schout van Oudshoorn, wiens

aanstelling door de vrouwe, vertoevende aan de Kaap de Goede Hoop, nog niet geratificeerd is. 1789. 1 omslag.

66. Stukken betreffende aanstellingen van boden. 1716—1780. 1 omslag.

67. Stukken betreffende de aanstelling van regenten van het ambacht Oudshoorn en Gnephoek. Hierbij aanteekeningen over hunne functiën enz. 1792. 1 omslag.

68. Aanstellingen van ambachtsbewaarders, schepenen, polderbesturen, arm- en kerkmeesters. 1766 en 1767. 1 omslag.

69. Stukken betreffende de aanstellingen van schoolmeesters en kosters. 1662—1785. 1 omslag.

70. Aanstelling van een organist. 1785. (Gelijktijdig afschrift.) 1 omslag.

71. Stukken betreffende de aanstellingen van schippers. 1743—1819. 1 omslag.

72. Stukken betreffende de aanstellingen van turftonners. 1748—1794. 1 omslag.

73. Aanstelling van eene vroedvrouw. 1747. (Afschrift.) 1 omslag.

74. Stukken betreffende de aanstellingen van omroepers, aanplakkers en aansprekers. 1755 en 1777. 1 omslag.

N.B. Hierbij de aanstelling van een aschophaler in 1755.

2. Ambtenaren van de gemeente Oudshoorn en Gnephoek na 1795.

N.B. Zie voor aanstellingen van schippers tot 1819 Inv. n°. 71.

75. Aanstelling van L. Kalkoven tot schout en secretaris van Oudshoorn en Gnephoek door Gedeputeerde Staten (gelijktijdig afschrift); met een brief van L. Kalkoven, waarin hij deze benoeming aan den ambachtsheer mededeelt. 1817. 1 omslag.

76. Opgave van hetgeen L. Kalkoven als schout en secretaris jaarlijks aan salaris en emolumenten ontvangt. 1820. 1 omslag.

77. Stukken betreffende benoemingen van gemeenteontvangers. 1819, 1837 en 1838. 1 omslag.

N.B. Zie voor eene dergelijke benoeming in 1816 Inv. n°. 78.

78. Stukken betreffende benoemingen van assessoren en raadsleden van de gemeente Oudshoorn en Gnephoek. 1816—1818, 1820—1823, 1827, 1831, 1835 en 1839. 1 pak.

N.B. Hierbij de benoeming van een gemeenteontvanger in 1816.

79. Stukken betreffende de aanstellingen van armmeesters voor de jaren 1794—1847. 1 pak.

N.B. Hierbij bevinden zich ook aanstellingen van kerkmeesters voor de jaren 1832, 1833 en 1847. Zie voor aanstellingen van armmeesters voor de jaren 1766 en 1767 Inv. n°. 68, en voor de jaren 1819 en 1831 Inv. n°. 80.

80. Stukken betreffende de aanstellingen van kerkmeesters voor de jaren 1819—1831 en 1834—1848. 1 pak.

N.B. Hierbij bevinden zich ook aanstellingen van armmeesters voor de jaren 1819 en 1831 en van polderbesturen voor de jaren 1819—1831, de aanstellingen van brandmeesters voor 1819 en de aanstelling van een koster-voorzanger van 1821. Zie voor aanstellingen van kerkmeesters voor de jaren 1766 en 1767 Inv. n°. 68 en voor de jaren 1832, 1833 en 1847 Inv. n°. 79.

81. Stukken betreffende de aanstellingen van polderbesturen voor de jaren 1833, 1835 en 1839—1847. 1 pak.

N.B. Zie voor de aanstellingen van polderbesturen voor de jaren 1766 en 1767 Inv. n°. 68 en voor de jaren 1819—1831 Inv. n°. 80.

82. Stukken betreffende de aanstelling en het ontslag van een bode en veldwachter. 1812, 1817 en 1818. 1 omslag.

83. Briefwisseling van den schout en secretaris L. Kalkoven met den ambachtsheer van Oudshoorn en Gnephoek Pieter Adriaan baron van Reede van Oudtshoorn over de benoemingen van verschillende ambtenaren. 1816—1834. 1 omslag.

V. Waarde en opbrengst der heerlijkheid en der heerlijke rechten.

a. Rekeningen.

84. Band, bevattende rekeningen over de jaren 1591—1666 en quitanties over de jaren 1652—1654 van de administrateurs van de heerlijkheid Oudshoorn en Gnephoek. 1 deel.

N.B. Deze rekeningen hebben tot het jaar 1627 ook betrekking op de heerlijkheid Aarlanderveen, welke in dit jaar door verkoop van de andere is gescheiden.

85. Rekening van N. van Schellingerhout, schout en secretaris van de heerlijkheid Oudshoorn en Gnephoek over 1688/9. 1 omslag.

86. Stukken betreffende de verantwoording van de inkomsten uit de heerlijkheid. 1733—1737. 1 omslag.

87. Rekeningen van F. B. de Bock, Lord Hunsdon en Herman Ameshoff, administrateurs van de heerlijkheid Oudshoorn en Gnephoek, over de jaren 1763, 1766 en 1767. 1 omslag.

88. Rekeningen van H. Hollingerus van Lansbergen, administrateur van de heerlijkheid Oudshoorn en Gnephoek; met bijlagen. 1770/1, 1802—1809. 1 omslag.

N.B. Hierbij eene declaratie van H. Hollingerus van 1767. Zie ook n°. 89.

89. Stukken betreffende de afrekening tusschen de gemachtigden van den ambachtsheer en de weduwe van den administrateur der heerlijkheid H. Hollingerus van Lansbergen. 1809 en 1810. 1 pak.

90. Rekeningen van mr. J. H. Verboom baron van Reede van Oudtshoorn, administrateur van de heerlijkheid Oudshoorn en Gnephoek. 1848—1850. 1 omslag.

b. Correspondentie met de administrateurs.

91. Brief van C. van Schellingerhout, schout en secretaris van de heerlijkheid Oudshoorn en Gnephoek, aan den ambachtsheer Cornelis de Vlamingh van Outshoorn over den toestand van de heerlijkheid gedurende den oorlog. 1673. 1 omslag.

92. Brieven van H. Hollingerus van Lansbergen, administrateur der heerlijkheid Oudshoorn en Gnephoek aan den ambachtsheer of diens gemachtigden. 1766—1770 en 1808—1809. 1 pak.

93. Briefwisseling van Pieter Adriaan van Reede van Oudtshoorn, als gemachtigde van den ambachtsheer en later zelf ambachtsheer, met den administrateur der heerlijkheid L. Ciggaer te Alphen. 1807—1815. 1 omslag.

94. Brieven van A. Klinkert, gemachtigde van den ambachtsheer, aan zijn mede-gemachtigde Pieter Adriaan van Reede van Oudtshoorn. 1808. 1 omslag.

95. Briefwisseling tusschen den ambachtsheer Pieter Adriaan baron van Reede van Oudtshoorn en L. Kalkoven, schout (later burgemeester) en sedert 1824 tevens administrateur van de heerlijkheid Oudshoorn en Gnephoek. 1811—1837. 1 omslag.

96. Briefwisseling van den ambachtsheer Pieter Adriaan baron van Reede van Oudtshoorn met zijn zoon mr. J. H. Verboom baron van Reede van Oudtshoorn, burgemeester van Oudshoorn en administrateur der heerlijkheid. 1848—1850. 1 omslag.

c. Waarde der heerlijkheid.

97. Memorie van H. Hollingerus van Lansbergen voor William Ferdinand van Reede van Oudtshoorn over de waarde der heerlijkheid. Z. d. (c. 1800.) 1 omslag.

98. Opgave van de inkomsten, uit de heerlijke rechten genoten. 1815—1819. 1 deel.

99. Brief van Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland aan den ambachtsheer, waarin wordt verzocht opgave te doen van den aard en omvang der geldelijke voordeelen, aan de heerlijkheid verbonden. Met copie van het antwoord. 1818. 1 omslag.

100. Akte van taxatie der ambachtsheerlijkheid op f 35 000. Met proces-verbaal van beëediging der taxateurs. 1830. 1 omslag.

d. Bijzondere rechten en opbrengsten.

101. Schuldbekentenis van Jacob Cornelisz. de Graef voor de recognitie wegens het bouwen van een zaagmolen in de heerlijkheid Oudshoorn en Gnephoek. 1652. 1 charter.

102. Octrooi van den schout van Oudshoorn voor Pieter Gerritszn. Vaendrager, om een oliemolen te mogen bouwen in de heerlijkheid Oudshoorn en Gnephoek. 1657. 1 charter.

103. Stuk betreffende de verpachting van de Duykerwetering voor de jaren 1728—1730. 1 omslag.

N.B. De Duykerwetering behoort voor de helft aan Esselijkerwoude.

104. Minuut van een brief van P. A. baron van Reede van Oudtshoorn aan den advocaat De Jong te 's-Gravenhage over de weigering van L. Kalk-

oven om de in 1816 gecontracteerde recognitie te betalen, op grond van het nieuwe bestuursreglement van 1825. 1827. 1 omslag.

N.B. Hierbij eene quitantie d.a. 1821 van de over 1819/20 betaalde recognitie.

105. Stukken betreffende den afkoop der recognitie ten laste van den Vierambachtspolder. 1864. 1 omslag.

VI. Tienden.

N.B. Hieronder ook het Pastoorstiend onder Alphen.

a. Stukken betreffende het tiendrecht.

106. Akte van beleening met 2/3 van de tienden van Oudshoorn, leenroerig aan het huis Raaphorst, voor Jacob Gerritszn. van der Mye, hem aangekomen na den dood van zijn vader Gerrit Roelofszn. van der Mye. 1593. (17de-eeuwsch afschrift.) 1 omslag.

107. Akte van beleening met 2/3 van de tienden van Oudshoorn, leenroerig aan het huis Raaphorst, voor Gerard van Vilsteren, hem aangekomen na den dood van zijne echtgenoote Beatrice van der Mye. 1677. 1 charter.

108. Akte van beleening met 2/3 der tienden van Oudshoorn, leenroerig aan het huis Raaphorst, voor Cornelis de Vlamingh van Outshoorn, door hem gekocht van Gerard van Vilsteren. 1683. 1 charter.

109. Quitantie van de rechten, betaald door Maria de Vlamingh van Outshoorn voor de beleening met 2/3 van de tienden van Oudshoorn, leenroerig aan het huis Raaphorst, haar aangekomen na den dood van haar vader Cornelis de Vlamingh van Outshoorn. 1689. 1 omslag.

110. Akte van beleening met 2/3 van de tienden van Oudshoorn, leenroerig aan het huis Raaphorst, voor Barend Cornelis van Reede van Oudtshoorn, hem aangekomen na den dood van zijne moeder Maria de Vlamingh van Outshoorn, weduwe van Pieter van Reede tot Nederhorst. 1737. 1 charter.

111. Akte van beleening met 2/3 van de tienden van Oudshoorn, leenroerig aan het huis Raaphorst, voor Pieter van Reede van Oudtshoorn, hem aangekomen na den dood van zijn vader Barend Cornelis van Reede van Oudtshoorn. 1751. 1 charter.

112. Akte van beleening met 2/3 van de tienden van Oudshoorn, leenroerig aan het huis Raaphorst, voor Sophia Boesses, haar aangekomen na den dood van haar echtgenoot Pieter van Reede van Oudtshoorn. 1783. 1 charter.

113. Akte van beleening met 2/3 van de tienden van Oudshoorn, leenroerig aan het huis Raaphorst, voor Willem Ferdinand van Reede van Oudtshoorn, hem aangekomen na den dood van zijne moeder Sophia Boesses, weduwe van Pieter van Reede van Oudtshoorn. 1793. 1 charter.

114. Akte van beleening met het Duivenvoordsche tiend, gelegen in de Gnephoek onder Oudshoorn, leenroerig aan het huis Naaldwijk, voor Anthony Jorisz. Focker. 1614. 1 charter.

115. Akte van beleening met het Duivenvoordsche tiend onder Oudshoorn, leenroerig aan het huis Naaldwijk, voor Jacob Pauwelsz. Tibbe, door hem gekocht van Anthony Jorisz. Focker. 1630. 1 charter.

116. Stukken betreffende den koop van het Duivenvoordsche tiend onder Oudshoorn, door Cornelis de Vlamingh van Outshoorn van Mattheus Jacobsz. Tibbe, erfgenaam van zijn vader Jacob Pauwelsz. Tibbe. 1649. 1 omslag.

117. Akte van beleening met het Duivenvoordsche tiend onder Oudshoorn, leenroerig aan het huis Naaldwijk, voor Cornelis de Vlamingh van Outshoorn, door hem gekocht van Mattheus Jacobsz. Tibbe. Met de quitantie van de door hem betaalde rechten. 1649 en 1650. 1 charter en 1 omslag.

118. Akte van beleening met het Duivenvoordsche tiend onder Oudshoorn, leenroerig aan het huis Naaldwijk, voor Maria de Vlamingh van Outshoorn, haar aangekomen na den dood van haar vader Cornelis de Vlamingh van Outshoorn. 1714. 1 charter.

119. Akte van beleening met het Duivenvoordsche tiend onder Oudshoorn, leenroerig aan het huis Naaldwijk, voor Barend Cornelis van Reede van Oudtshoorn, hem aangekomen na den dood van zijne moeder Maria de Vlamingh van Outshoorn, weduwe van Pieter van Reede tot Nederhorst. 1733. 1 charter.

120. Akte van beleening met het Duivenvoordsche tiend onder Oudshoorn, leenroerig aan het huis Naaldwijk, voor Pieter van Reede van Oudtshoorn, hem aangekomen na den dood van zijn vader Barend Cornelis van Reede van Oudtshoorn. 1755. 1 charter.

121. Akten van beleening met de tienden van Oudshoorn en Gnephoek, leenroerig aan het huis Raaphorst en aan het huis Naaldwijk. 1593—1714. (18de-eeuwsche afschriften.) Hierbij specificaties en quitanties voor de heeren van Oudshoorn en Gnephoek van door hen betaalde rechten voor tiendbeleening. 1714—1733. 1 omslag.

b. Stukken betreffende de uitoefening van het tiendrecht.

122. Extract uit een processtuk betreffende een geschil tusschen den eigenaar der tienden onder Oudshoorn en Cornelis Pietersz. van Leeuwen c.s., ingelanden, over het recht van het heffen der smaltienden. 1595—1596. (18de-eeuwsch afschrift.) 1 omslag.

123. Afschrift van de overeenkomst tusschen William Cary, lord Hunsdon, als gemachtigde van den ambachtsheer van Oudshoorn, en de gemachtigden van de vrouwe van Koudekerk over het tiend van den Vrouwengeestpolder van (c. 1760). 1818. 1 omslag.

124. Stukken betreffende processen over de tienden in de Vierambachtspolders van den heer van Oudshoorn en Gnephoek en den heer en de vrouwe van Esselijkerwoude tegen de ingelanden van deze polders en den procureur-generaal van Holland. 1744—1759 en 1784—1792. 1 pak.

N.B. Zie voor dit proces ook de aanteekeningen achter in Inv. n°. 419.

125. Aanteekening betreffende de limietscheiding van de tienden van Oudshoorn en die van de vrouwe van Poelgeest. 1818. 1 omslag.

126. Stukken betreffende het recht van den ambachtsheer van Oudshoorn en Gnephoek om tienden van hennep te heffen. 1823. 1 omslag.

127. Brief van den advocaat G. P. van Outeren aan den ambachtsheer over de verjaring van het tiendrecht. 1853. 1 omslag.

128. Stukken betreffende de opheffing van de tienden in de heerlijkheid Oudshoorn en van het Pastorietiend onder Alphen. 1909. 1 omslag.

129. Stukken betreffende voorwaarden van tiendverpachtingen. 1640—1875. 1 omslag.

130. Opgaven omtrent den omvang der tiendblokken. 1818—1819 en z. d. 1 omslag.

131. Stukken betreffende de bezaaide morgentalen in de heerlijkheid Oudshoorn en Gnephoek. 1819—1851. 1 omslag.

N.B. Hierbij een afschrift van de machtiging op Cornelis Munnik om het tiend te innen en te vervoeren. 1823.

132. Stukken betreffende de opbrengst der tienden. 1743—1875. 1 omslag.

133. Aanteekeningen en berekeningen over de opbrengst der tienden; met geleidebrieven. 1818—1841. 1 pak.

134. Stukken betreffende de inning en opzending van het tiendzaad in 1818. 1 omslag.

135. Briefwisseling van den ambachtsheer met verschillende personen over zaken betreffende de tienden en tiendverpachting. 1818—1862. 1 omslag.

136. Aanteekeningen en gegevens over tienden en tiendrecht, verzameld door P. A. baron van Reede van Oudtshoorn en diens zoon Pieter Adriaan. 1818—1867. 1 omslag.

VII. Visscherij.

a. Stukken betreffende het vischrecht.

137. Stukken betreffende den verkoop van de visscherij in den Rijn onder Oudshoorn door den Prins de Ligne aan Cornelis de Vlamingh van Outshoorn. 1659. 1 omslag.

138. Akte van beleening met de visscherij in den Rijn onder Oudshoorn voor Cornelis de Vlamingh van Outshoorn, door hem gekocht van den Prins de Ligne. 1659. 1 charter.

139. Akte van beleening met de visscherij in den Rijn onder Oudshoorn voor Maria de Vlamingh van Outshoorn, haar aangekomen na den dood van haar vader Cornelis de Vlamingh van Outshoorn. 1688. 1 charter.

140. Extract uit de keur betreffende de visscherij, gegeven door Dijkgraaf en Hoogheemraden van Rijnland. 1661. 1 omslag.

141. Stukken over de voor het vischrecht geëischte recognitie. 1862 en 1863. 1 omslag.

142. Stukken betreffende den afkoop van het vischrecht van de Vrouwengeest- en ambachtspolders. 1863. 1 omslag.

143. Approbatie van de Staten van Holland van de keur betreffende de visscherij, in 1674 gegeven door schout en schepenen van Harencarspel. 1678. (18de-eeuwsch afschrift.) 1 omslag.

b. Stukken betreffende de uitoefening van het vischrecht.

144. Stukken betreffende de verantwoording van de inkomsten uit de visscherij. 1635—1646. 1 pak.

145. Stukken betreffende verhuring van de visscherij onder Oudshoorn. 1654—1867. 1 omslag.

146. Briefwisseling van den ambachtsheer van Oudshoorn en Gnephoek met verschillende personen over zaken, het vischrecht betreffende. 1622—1828. 1 omslag.

147. Afschrift van eene akte van verhuring d.a. 1768 van de visscherij van Aarlanderveen en Alphen. (c. 1810.) 1 omslag.

VIII. Kerkezaken.

N.B. Zie ook Inv. n°. 29; voor de aanstellingen van kerk- en armmeesters zie Inv. nos. 68, 79 en 80.

a. Algemeen.

148. „Koninklijke Besluiten aangaande Kerkelijke Leeraars, derzelver Beroep en Regt van Collatie.” 1813—1820. 1 omslag.

149. Extract uit de resolutiën van Gecommitteerde Raden van Holland van 1660, waarbij De Snip, gekocht van den heer van Aarlanderveen, wordt verklaard te behooren tot de kerkelijke jurisdictie van Oudshoorn. 1670. 1 omslag.

150. Sententie van het Hof van Holland over de scheiding der kerkelijke jurisdictie tusschen Alphen en Oudshoorn. 1661. 1 omslag.

151. Aanteekening omtrent een grensgeschil tusschen de kerkelijke gemeenten van Oudshoorn en Woubrugge. (c. 1770.) 1 omslag.

b. Bouw en onderhoud der gebouwen.

152. Stukken betreffende den bouw van een kerk, schoolhuis en pastorie te Oudshoorn. 1662—1672. (Origineelen en 19de-eeuwsche afschriften.) 1 pak en 1 deel.

153. Stukken over een proces van de kerkmeesters tegen den schout Th. B. de Bock over het recht van den schout om besluiten van kerkmeesters betreffende reparaties aan kerkgebouw en pastorie te consenteeren. 1767—1768. 1 omslag.

154. Stukken betreffende herstellingen aan de beschilderde ramen en wapenborden in de kerk te Oudshoorn. 1824—1825. 1 omslag.

N.B. Hierbij eene enveloppe met afbeeldingen van de in de ramen aangebrachte wapens.

155. Opgave van de aan de kerk te Oudshoorn verrichte reparaties. 1858. 1 deeltje.

156. Brieven betreffende het verzoek van den kerkeraad aan den ambachtsheer over het bijdragen in de bouwkosten eener nieuwe pastorie. 1860. 1 omslag.

c. Beroepen van predikanten.

157. Stukken betreffende het beroepen van predikanten naar Alphen. 1650—1670. 1 omslag.

N.B. Oudshoorn en Gnephoek behoorden kerkelijk tot 1661 onder Alphen. Daarna vormden zij eene afzonderlijke gemeente.

158. Stukken betreffende het beroepen van predikanten naar Oudshoorn. 1661—1878. 1 pak.

d. Financieel beheer.

159. Rekeningen van kerkmeesters. 1661/3 en 1663/4. 1 omslag.

160. Register, houdende minuten van kerkerekeningen. 1853—1858. 1 deel.

161. Extracten uit het verbaal van het College van Toezicht op de kerkelijke administratie der Hervormden, gericht aan den ambachtsheer, betreffende de kerkelijke inkomsten etc. 1820. 1 omslag.

162. Brief van den directeur-generaal voor de zaken der Hervormde Kerk aan den ambachtsheer van Oudshoorn en Gnephoek, P. A. van Reede van Oudtshoorn, over de fondsen van de kerk te Oudshoorn. 1820. 1 omslag.

e. Varia.

163. Uitspraak van de Staten van Holland in een geschil over zekere vicarie te Aarlanderveen tusschen Anna de Bernimicourt en Albrecht van Raephorst. 1586. 1 omslag.

163*a*. Stukken betreffende den grafkelder van de heeren van Oudshoorn. 1614, 1676 en 1819. 1 omslag.

164. Stukken betreffende het ambachtsheerlijk gestoelte in de kerk te Oudshoorn. 1767—1871. 1 omslag.

165. Stukken betreffende een geschil tusschen den predikant van Oudshoorn en een der lidmaten Benjamin van Dam. 1768. 1 omslag.

166. Request van eenige ingezetenen van Oudshoorn en Gnephoek aan de ambachtsvrouwe om éénmaal per week een avonddienst te houden. 1784. 1 omslag.

167. Dankbrieven van den kerkeraad van Oudshoorn aan den ambachtsheer voor de schenking van een doopvont. 1852. 1 omslag.

168. Correspondentie tusschen den ambachtsheer, P. A. baron van Reede van Oudtshoorn, S. Piek en den predikant van Oudshoorn over de bij het 200-jarig bestaan van de kerk te houden leerrede. 1865. 1 omslag.

169. Leerreden, door de predikanten uitgesproken bij de vieringen van het 100-jarig en 200-jarig bestaan van de kerk te Oudshoorn in 1767 en 1865. (Gedrukt.) 1 omslag.

IX. Polderzaken.

N.B. Zie ook Inv. n°. 29; voor de aanstellingen van polderbesturen zie Inv. nos. 68, 80 en 81.

170. Koninklijke besluiten omtrent de dijk- en polderbesturen. 1817—1823. (Afschrift van den ambachtsheer Pieter Adriaan baron van Reede senior.) 1 omslag.

171. Schouwreglementen. 1579 en 1584. Hierbij eene aanteekening omtrent het recht van aardhaling. Z. j. 1 omslag.

172. Stukken betreffende een geschil tusschen de molenmeesters van Oudshoorn en den schout van Ter Aar. 1622—1624. 1 omslag.

173. Ordonnantie van de Staten van Holland op het aanleggen van veenderijen, bedijkingen en droogmakerijen van de polders van verschillende Rijnlandsche heerlijkheden, w. o. Oudshoorn. 1736. (Gedrukt.) 1 omslag.

174. Register van consenten tot het insteken en slagturven in het ambacht, aangelegd (c. 1705), loopende over de jaren 1651—1732. 1 deel.

175. Akten van consent, door hoogheemraden van Rijnland aan verschillende personen verleend, om partijen land te mogen insteken en slagturven. 1674—1722. Hierbij aanteekeningen omtrent protesten tegen zulk een consent. 1721 en 1722. 1 omslag.

176. Verbod van den heer van Brederode, heer van Ter Aar, tegen het insteken van veenlanden aldaar. 1692. (Gelijktijdig afschrift.) 1 omslag.

177. Contract tusschen den schout en de molenmeesters betreffende het samenvoegen der Groote, Kleine en Kalkovensche polders. 1740. (Gelijktijdige afschriften.) 1 omslag.

178. Stukken betreffende het samenvoegen van de Gnephoeksche en Vrouwengeestpolders. 1755—1756. 1 omslag.

179. Extract uit een schuldbrief, waarschijnlijk van Barend Cornelis van Reede van Oudtshoorn, voor een ongenoemden persoon, ten behoeve van eene droogmakerij onder Oudshoorn. 1732. 1 omslag.

180. Kaartje van den Vierambachtspolder, met aanwijzing der grootte. 1818. 1 omslag.

181. Kaarten van polders in de heerlijkheid Oudshoorn en Gnephoek. Z. d. 1 omslag.

182. Brief van Cornelis Vermaer aan Cornelis de Vlamingh van Outshoorn over verschillende polderzaken. 1655. 1 omslag.

183. Opgave van hetgeen de burgemeester en secretaris van Oudshoorn verdienen voor het voeren van de administratie der polderbesturen. Z. d. (c. 1850.) 1 omslag.

X. Buitenplaats Rhijnoord.

N.B. Deze onder Oudshoorn gelegen buitenplaats is in het bezit geweest van Cornelis de Vlamingh van Outshoorn en van diens dochter Maria, echtgenoote van Pieter van Reede tot Nederhorst. Hun zoon Barend Cornelis verkocht haar in 1733. Na aan verschillende eigenaren te hebben behoord, kwam het landgoed in 1791 in het bezit van mr. Nicolaas Willem Röell, die in 1793 overleed. Zijne weduwe hertrouwde met Lieve Martinus Isaäc van Reede van Oudtshoorn, kleinzoon van den vroegeren eigenaar Barend Cornelis. Deze verkocht de buitenplaats in 1801.

184. Akte van beleening van Cornelis de Vlamingh van Outshoorn door de Staten van Holland met 2 morgen lands, leenroerig aan het huis Egmond, liggende onder Oudshoorn, hem aangekomen bij opdracht van Petronella Scherpelwijk. 1671. 1 charter.

185. Opgave van de rechten, door Maria de Vlamingh van Outshoorn betaald voor de beleening met 2 morgen lands, leenroerig aan het huis Egmond en liggende onder Oudshoorn, haar aangekomen na den dood van haar vader Cornelis de Vlamingh van Outshoorn. Z. d. 1 omslag.

186. Akte van beleening voor Barend Cornelis van Reede van Oudtshoorn met 2 morgen lands, leenroerig aan het huis Egmond en liggende onder Oudshoorn, hem aangekomen na den dood van zijne moeder Maria de

Vlamingh van Outshoorn, weduwe van Pieter van Reede tot Nederhorst; met de akte van relief voor verzuimd leen heffen. 1734. 2 charters.

187. Stukken betreffende den verkoop van de buitenplaats Rhijnoord door Barend Cornelis van Reede van Oudtshoorn aan Hugo van Rijk. 1733. 1 pak en 1 charter.

N.B. Hierbij een afschrift van eene specificatie van de rechten, door Barend Cornelis van Reede van Oudtshoorn betaald voor het mogen houden van zwanen bij Rhijnoord onder Oudshoorn. (c. 1733.)

188. Stukken betreffende den verkoop van de helft van 2 morgen lands, leenroerig aan het huis Egmond en liggende onder Oudshoorn, door Barend Cornelis van Reede van Oudtshoorn aan William Ferdinand Cary, lord Hunsdon. 1734. 1 omslag en 1 charter.

189. Eigendomsbewijzen van de buitenplaats Rhijnoord. 1740—1784. 1 omslag en 7 charters.

N.B. Eigenaars waren blijkens deze stukken:
Johan Baartman.
1740. Maria van Amstenraat, wed. Johan Hagelis.
1742. Jacobus de Bruyn.
1744. Jan Agges Scholten.
1752. Willem Boreel.
1757. Elias Schellinger.
1773. Cornelia Schellinger, wed. mr. Pieter Steyn.
1784. Mr. Adriaan Geevers.
1784. Jacob Staads van Hoogstraten.

190. Eigendomsbewijzen van stukken land, gelegen nabij de buitenplaats Rhijnoord. 1742—1785. 7 charters.

N.B. Deze stukken land zijn afkomstig van de familie Lindenburg en van Dirk Kalkoven en kwamen later aan de eigenaars van Rhijnoord.

191. Quitanties, rekeningen en andere stukken, betrekking hebbende op het landgoed Rhijnoord. 1791 en 1792. 1 omslag.

192. Akten van verhuring van land onder Rhijnoord. (c. 1792.) (Minuten.) 1 omslag.

N.B. Als verhuurder wordt genoemd mr. N. W. Röell, die gedurende de jaren 1791—1793 eigenaar van Rhijnoord was.

B. Stukken betreffende de bezitters der heerlijkheid.

I. Dirck de Vlamingh van Outshoorn.

N.B. Hij was een zoon van Cornelis de Vlamingh en Griete Dircxdochter Vuytiers en geboren 1574, gestorven 1643; hij huwt 1604 met Weyntgen van Bronckhorst (dochter van Vincent Hendricksz. van Bronckhorst en Griete Hendricksdr. Haeck), geboren 1586, gestorven 1647.

193. Huwelijksvoorwaarden van Dirck de Vlamingh van Outshoorn en Weyntgen van Bronckhorst. 1604. 1 charter.

194. Commissiën voor Dirck de Vlamingh van Outshoorn als raad van de admiraliteit te Amsterdam. 1641 en 1643. 2 charters.

195. Afschrift van eene transportakte d.a. 1621 van de heerlijkheid Heemstede op Adriaen Pauw. 1627. 1 omslag.

N.B. Dirck de Vlamingh van Outshoorn was een der erfgenamen van Henrick Hoyngh, in leven heer van Heemstede.

196. Quitanties voor Dirck de Vlamingh van Outshoorn. 1619—1634. 1 omslag.

197. Testamenten van Dirck de Vlamingh van Outshoorn en Weyntgen van Bronckhorst. 1629 en 1634. 1 charter en 1 omslag.

198. Akte van bevrijding van Weyntgen van Bronckhorst van de voogdij over de kinderen van wijlen Willem Celus en Maria Merens. Z. d. 1 omslag.

EERSTE APPENDIX TOT I.

Families Van Outshoorn en De Vlamingh.

199. Stukken betreffende verschillende personen uit het geslacht Outshoorn. 1324—1680. (Meerendeels afschriften uit de eerste helft der 17de eeuw.) 1 charter en 1 omslag. (Reg. n°. 2.)

N.B. Hierbij het wapen van Jacobus van Outshoorn, bisschop van Utrecht in 1322, in koper gegraveerd.

200. Stukken betreffende de afstamming van de familie de Vlamingh van het geslacht Outshoorn. 1 pak.

201. Genealogieën en andere stukken, hoofdzakelijk betreffende het geslacht De Vlamingh en aanverwante families. 1 omslag.

N.B. Zie hiervoor ook tabel I.

202. Aanteekening van Gijsbert Corneliszn. de Vlamingh over den verkoop van een rentebrief. 1544. 1 omslag.

N.B. Gijsbert was een zoon van Cornelis Cornelis Janszn. de Vlamingh en Tiet Jan Evertszoonsdr.

203. Huwelijksvoorwaarden van Cornelis Corneliszn. de Vlamingh en Griete Dircxdochter Vuytiers. 1567. 1 omslag.

N.B. Zij waren de ouders van Dirck de Vlamingh van Outshoorn.

204. Commissiën voor Cornelis Corneliszn. de Vlamingh als raad van de admiraliteit te Amsterdam. 1587 en 1589. 1 charter en 1 omslag.

205. Rentebrief voor Cornelis Corneliszn. de Vlamingh. 1587. 1 charter.

206. Bul van Cornelis Corneliszn. de Vlaming als licentiaat in de rechten aan de universiteit te Orléans. 1588. 1 charter.

207. Overdracht van een stuk lands, liggende onder Nyehuysen, op Cornelis de Vlamingh. 1596. Hierbij eene akte van verhuring van 1587. 1 omslag.

208. Testamenten en stukken betreffende de nalatenschap van Cornelis Corneliszn. de Vlamingh, echtgenoot van Griete Dircxdr. Vuytiers. 1581—1597. 3 charters en 1 omslag.

209. Inventaris van de bezittingen van Dirck de Vlamingh. 1628. 1 omslag.

N.B. Hij was een zoon van Cornelis Corneliszn. de Vlamingh en Griet Dircksdr. Gisp.

210. Huwelijksvoorwaarden van Jan Cornelisz. Geelvink en Aegtgen de Vlamingh. 1608. 1 charter.

N.B. Zij was eene dochter van Cornelis de Vlamingh en Griete Dircxdochter Vuytiers.

211. Grafschrift van Arnoldus de Vlamingh. 1614. 1 omslag.

N.B. Hij was een zoon van Cornelis Corneliszn. de Vlamingh en Griete Dircxdochter Vuytiers.

212. Testamenten van Maria de Vlamingh en haar echtgenoot Willem Noomsen. 1610—1645. 1 charter en 1 omslag.

N.B. Maria de Vlamingh was eene nicht van Dirck de Vlamingh van Outshoorn (I).

TWEEDE APPENDIX TOT I.

Families, verwant aan de familie De Vlamingh.

213. Verklaring van Huge Albout, Willem van Zwieten en Pieter van Zwieten, dat Bairtout Ghijsbrechtszoon behoort tot het geslacht Van Dyemen. 1469. (Oorspronkelijk, vidimus van 1589 en afschrift van 1623.) 2 charters en 1 omslag. (Reg. n°. 9.)

N.B. Aleid Gijsbrechtsdochter van Diemen, die gehuwd was met Cornelis Jansz. de Vlamingh, was de overgrootmoeder van Cornelis Cornelisz. de Vlamingh, den vader van Dirck de Vlamingh van Outshoorn.

214. Testament van Andries Boeles en stukken betreffende de verdeeling van zijn boedel. 1573 en 1574. 4 charters. (Reg. nos. 14, 15, 17 en 18.)

N.B. Aecht Cornelisdr. Barchman, de weduwe van Andries Boeles, was in eerste huwelijk gehuwd geweest met Dirck Govertsz. Vuytiers, den vader van Griete Dircksdr., echtgenoote van Cornelis Corneliszn. de Vlamingh.

215. Huwelijkscontract en testamenten van Claes Pieterszn. Overlander en Catrijn Claes' dochter. 1558—1609. 6 charters. (Reg. nos. 12 en 16.)

N.B. De moeder van Claes Overlander, Geert Jacobsdr. Smit, was in eerste huwelijk gehuwd geweest met Dirck Corneliszn. Vlaminck, zoon van Cornelis Janszn. en Aleid van Diemen.

216. Stukken betreffende den eigendom en verkoop van het huis De Dolphin op den Singel te Amsterdam, toekomende aan mr. Volckert Overlander. 1609 en 1619. 2 charters.

N.B. Hij was de zoon van Claes Overlander en Catrijn Claes'dochter.

217. Testament van Klaas Chijs. 1602. 1 charter.

N.B. Hij was een neef van Dirck de Vlamingh en verloofd met Geertruid Overlander, de dochter van Claes Overlander.

218. Lijst van vrienden en familieleden, die in de jaren 1617—1640 overleden zijn, opgemaakt door de familie Overlander. 1 omslag.

219. Akte van boedelscheiding van de nalatenschap van Hendrick Haeck en Claesgen IJsbrants. 1593. 1 charter.

N.B. Zij waren de grootouders van moederszijde van Weyntgen van Bronckhorst.

220. Testamenten van Annetje Henrick Haeckendochter, weduwe van Govert Willemsz., en Lijsbeth Henrick Haeckendochter, echtgenoote van Cornelis Schellinger. 1619. Authentieke afschriften van 1631. 1 omslag.

N.B. Zij waren zusters van Grietjen Henrick Haeckendochter, moeder van Weyntgen van Bronckhorst.

II. Cornelis de Vlamingh van Outshoorn.

N.B. Hij was een zoon van Dirck de Vlamingh van Outshoorn en Weyntgen van Bronckhorst en geboren 1613, gestorven 1688; hij huwt 1644 met Claesgen Hooft (dochter van Jacob Willemsz. Hooft en Maria Jonckheyn), geboren 1620, gestorven 1676.

221. Inventaris van de goederen, die Cornelis de Vlamingh van Outshoorn en zijne bruid Claesgen Hooft mede ten huwelijk brengen. 1643. 1 omslag.

222. Benoemingen voor Cornelis de Vlamingh van Outshoorn tot raad van de admiraliteit en lid van den Raad van State. 1669 en 1673. 2 charters.

223. Uitnoodigingen voor Cornelis de Vlamingh van Outshoorn om de begrafenissen van prins Frederik Hendrik en van Prins Willem II bij te wonen. 1647 en 1651. 1 omslag.

224. Band, bevattende stukken, door Cornelis de Vlamingh van Outshoorn in zijne verschillende ambten verzameld. (Afschriften en origineelen uit de tweede helft der 16de eeuw en uit de 17de eeuw tot 1660.) 1 deel.

225. Akte, waarbij Weyntgen van Bronckhorst de voogdij over hare minderjarige kinderen opdraagt aan haar oudsten zoon Cornelis. 1645. 1 omslag.

226. Akte van décharge van Dirck de Vlamingh van Outshoorn voor zijn voogd en broeder Cornelis de Vlamingh van Outshoorn. 1665. 1 omslag.

227. Verantwoording over de bezittingen van Hendrik Reynst, afgelegd door zijne voogden, o. w. Cornelis de Vlamingh van Outshoorn. 1657. 1 omslag.

228. Stukken betreffende de voogdij van Cornelis de Vlamingh van Outshoorn en Majoor Jacob Bicker over Jacob Bicker Roelofszn. 1663—1668. 1 omslag.

229. Aanteekeningen over de inkomsten uit verschillende fondsen enz. van Cornelis de Vlamingh van Outshoorn. 1654—1680. 1 deel.

230. Afrekening van Cornelis de Vlamingh van Outshoorn met den schipper Frans Jacobsz. 1658. 1 omslag.

231. Specificatie van betalingen, gedaan door Cornelis de Vlamingh van Outshoorn voor de begrafenis van Hendrik van Outshoorn, wiens erfgename is Maria, dochter van Cornelis. 1689. 1 omslag.

N.B. De juiste relatie tusschen dezen Hendrik van Outshoorn en Cornelis is niet gebleken.

232. Stukken betreffende het betalen van de soldij, aan William Cary, schoonzoon van Cornelis de Vlamingh van Outshoorn, verschuldigd. 1683 en 1684. (Afschrift.) 1 omslag.

233. Memorie van Dirck de Vlamingh van Outshoorn voor zijn zoon Cornelis, waarin hij aan deze raad geeft, op welke wijze zijn toekomstigen levenswandel in te richten. Z. d. (18de-eeuwsch afschrift.) 1 omslag.

234. Testamenten d.a. 1666 en 1680 (afschriften) van Cornelis de Vlamingh van Outshoorn en zijne echtgenoote Claesgen Hooft, en andere stukken betreffende de regeling van de nalatenschap van Cornelis de Vlamingh van Outshoorn. 1688. 1 pak.

235. Memorie betreffende het recht van den schout van Alphen om zich ambachtsheer te mogen noemen, waarbij kantteekeningen van Cornelis de Vlamingh van Outshoorn. (c. 1660.) 1 omslag.

236. Zegel van Cornelis de Vlamingh van Outshoorn in roode was.

EERSTE APPENDIX TOT II.

Margaretha de Vlamingh van Outshoorn.

N.B. Zij was eene dochter van Dirck de Vlamingh van Outshoorn en Weyntgen van Bronckhorst, dus eene zuster van Cornelis de Vlamingh van Outshoorn en gehuwd met Jacob Claeszn. Haringcarspel.

237. Huwelijksvoorwaarden van Jacob Claeszn. Haringhcarspel en Margaretha de Vlamingh van Outshoorn. 1642. 1 charter.

238. Inventaris der bezittingen van Jacob Claeszn. Haringcarspel. 1649. 1 omslag.

TWEEDE APPENDIX TOT II.

Maria de Vlamingh van Outshoorn.

N.B. Zij was eene dochter van Dirck de Vlamingh van Outshoorn en Weyntgen van Bronckhorst, dus eene zuster van Cornelis de Vlamingh van Outshoorn en gehuwd 1°. met Johan van Mirop en 2°. met Johan van Someren.

239. Testamenten van Johan van Mirop en Maria de Vlamingh van Outshoorn. 1646 en 1655. Met een inventaris en specificatie van de door Johan van Mirop nagelaten goederen. 1655. 1 omslag.

240. Testament van Emerentia Bannings, weduwe van mr. Jacob van Brouchoven. 1667. 1 omslag.

N.B. Zij was eene zuster van Anna Bannings, de moeder van Johan van Mirop.

241. Huwelijksvoorwaarden van Johan van Someren en Maria de Vlamingh van Outshoorn. 1661. Hierbij eene latere regeling over de uitvoering van deze voorwaarden. 1665. 1 omslag.

DERDE APPENDIX TOT II.

Elisabeth de Vlamingh van Outshoorn.

N.B. Zij was eene dochter van Dirck de Vlamingh van Outshoorn en Weyntgen van Bronckhorst, dus eene zuster van Cornelis de Vlamingh van Outshoorn en gehuwd met Laurens Buysero.

242. Huwelijksvoorwaarden van Laurens Buysero en Elisabeth de Vlamingh van Outshoorn. 1641. 1 charter.

243. Akte van beleening van Laurens Buysero met een stuk lands in de Baronie van Breda. 1660. 1 charter.

VIERDE APPENDIX TOT II.

Dirck de Vlamingh van Outshoorn.

N.B. Hij was een zoon van Dirck de Vlamingh van Outshoorn en Weyntgen van Bronckhorst, dus een broeder van Cornelis de Vlamingh van Outshoorn.

244. Testament van Dirck de Vlamingh van Outshoorn. 1648. 1 omslag.

VIJFDE APPENDIX TOT II.

Familie Hooft.

245. Testament van Pieter Willemsz. Hooft. 1661. 1 omslag.

N.B. Pieter was een oom van Claesgen Hooft, de echtgenoote van Cornelis de Vlamingh van Outshoorn.

III. Maria de Vlamingh van Outshoorn.

N.B. Zij was eene dochter van Cornelis de Vlamingh van Outshoorn en Claesgen Hooft en geboren 1646, gestorven 1732; zij huwt 1684 met Pieter van Reede tot Nederhorst (zoon van Barend Adolph van Reede tot Nederhorst en Constantia Magnus), geboren 1645, gestorven 1692.

246. Huwelijksvoorwaarden van Pieter van Reede tot Nederhorst en Maria de Vlamingh van Outshoorn. 1684. 1 omslag.

247. Rentebrief ten laste van Maria de Vlamingh van Outshoorn. 1726. 1 charter.

248. Quitanties wegens betalingen van hetgeen Maria de Vlamingh van Outshoorn aan den schout Schellingerhout is verschuldigd. 1726 en 1727. 1 omslag.

249. Brieven van Pieter van Reede aan zijne echtgenoote Maria de Vlamingh van Outshoorn. 1692. 1 omslag.

250. Testamenten van Pieter van Reede tot Nederhorst en Maria de Vlamingh van Outshoorn. 1686—1731. 1 omslag.

EERSTE APPENDIX TOT III.

Jacoba de Vlamingh van Outshoorn.

N.B. Zij was eene dochter van Cornelis de Vlamingh van Outshoorn en Claesgen Hooft, dus eene zuster van Maria de Vlamingh van Outshoorn.

251. Testament en codicil van Jacoba de Vlamingh van Outshoorn. 1702 en 1706. Hierbij stukken betreffende hare begrafenis en de regeling van hare nalatenschap. 1707. 1 omslag.

TWEEDE APPENDIX TOT III.

Familie Van Reede.

252. Bewijzen van adeldom van het geslacht Reede. (16de—18de eeuw.) (Afschriften.) 1 deel.

253. Gedrukte stukken, excerpten, aanteekeningen en brieven betreffende het geslacht Van Reede, bijeengebracht in het laatst der 18de en in de 19de eeuw. 1 pak.

N.B. Dit nummer heeft ook op andere takken dan die van Van Reede van Oudtshoorn (Nederhorst) betrekking.

254. Afschrift van de huwelijksvoorwaarden van Barend Adolph van Reede tot Nederhorst en Constantia Magnus d.a. 1632. 1766. 1 omslag.

N.B. Zij waren de ouders van Pieter van Reede tot Nederhorst, den echtgenoot van Maria de Vlamingh van Outshoorn.

255. Huwelijksvoorwaarden van Jacob van Reede tot Nederhorst en Cornelia van Snellenberch. 1667. 1 charter.

N.B. Jacob was een zoon van Barend Adolph van Reede tot Nederhorst en Constantia Magnus.

256. Aanstelling van Jacob van Reede tot Nederhorst tot commandant der stad Naarden. 1691. 1 omslag.

257. Afschriften van testamenten d.a. 1707 en 1719 van Elisabeth van Reede tot Nederhorst, douairière van Wolfert van Brederode. 1767. 1 omslag.

N.B. Elisabeth was eene dochter van Barend Adolph van Reede tot Nederhorst en Constantia Magnus.

258. Testament van Anna Maria van Reede tot Nederhorst, weduwe van Cornelis van der Duyn. 1713. (Gelijktijdig afschrift.) 1 omslag.

N.B. Anna Maria was eene dochter van Barend Adolph van Reede tot Nederhorst en Constantia Magnus.

259. Stukken betreffende verschillende andere leden der familie Van Reede van Nederhorst. 1544—1643. (Meerendeels afschriften uit de tweede helft der 18de eeuw.) 1 omslag.

IV. Barend Cornelis van Reede van Oudtshoorn.

N.B. Hij was een zoon van Pieter van Reede tot Nederhorst en Maria de Vlamingh van Outshoorn en geboren 1690, gestorven 1750; hij huwt 1713 met Catharina Cornelia van Eys (dochter van Leonard van Eys en Geertruid Sara Verster), geboren 1695, gestorven 1755.

260. Stukken, door Barend Cornelis van Reede van Oudtshoorn in zijne militaire loopbaan verzameld. 1700—1750. 1 pak.

N.B. Hij was ten slotte luitenant-generaal en commandant van Naarden.

261. Akte van beleening van Barend Cornelis van Reede van Oudtshoorn met vier morgen lands, gelegen in den Kleinen Polder onder Oudshoorn, hem aangekomen na den dood van zijne moeder Maria de Vlamingh van Outshoorn, weduwe van Pieter van Reede tot Nederhorst; met afschrift van een staat van onkosten en rechten, verbonden aan deze leenverheffing. 1734 en z. d. 1 charter en 1 omslag.

262. Machtiging van Barend Cornelis van Reede van Oudshoorn voor Cornelis Schellingerhout om aan William Ferdinand Cary een stuk lands, gelegen in Aarlanderveen onder Oudshoorn, te verkoopen; met de akte van consent van de vrouwe van Raaphorst op deze overdracht. 1734. 2 charters.

263. Stukken betreffende den koop van een stuk lands, gelegen onder Oudshoorn, door Barend Cornelis van Reede van Oudtshoorn van Dirk de Ram Abrahamsz. 1736. 1 omslag en 1 charter.

264. Quitanties voor Barend Cornelis van Reede van Oudtshoorn. 1736 en 1743. 1 omslag.

265. Brieven, gericht aan Barend Cornelis van Reede van Oudtshoorn door zijn neef R. O. van Reede Ginkel en door I. van der Hoeven. 1733 en 1741. 1 omslag.

266. Stukken betreffende het overlijden en de regeling van de nalatenschap van Barend Cornelis van Reede van Oudtshoorn. 1750 en 1751. 1 pak.

267. Lijsten van personen, aan wie geregeld mededeelingen betreffende de familie werden gestuurd en van wie rouwbrieven zijn ontvangen; met enkele dier rouwbrieven enz. 1717—1734. 1 pak.

N.B. De lijsten zijn het laatst door Barend Cornelis van Reede van Oudtshoorn bijgehouden.

268. Zegel van Barend Cornelis van Reede van Oudtshoorn in roode was.

269. Inventarissen van de goederen, nagelaten door Catharina Cornelia van Eys, weduwe van Barend Cornelis van Reede van Oudtshoorn. 1755. 1 omslag.

V. Pieter van Reede van Oudtshoorn.

N.B. Hij was een zoon van Barend Cornelis van Reede van Oudtshoorn en Catharina Cornelia van Eys en geboren 1714, gestorven 1773; hij huwt 1736 met Sophia Boesses (dochter van Adriaan Boesses en Mechteld de Knuyt), geboren 1720, gestorven 1791.

270. Bewijzen van de afkomst van Pieter van Reede van Oudtshoorn. 1766. 1 omslag.

271. Stukken van financieelen aard van Pieter van Reede van Oudtshoorn. 1755—1772. 1 pak.

N.B. Hierbij vele quitanties betreffende de hofstede Drakenburg in Utrecht, waarvan Pieter van Reede van Oudtshoorn eigenaar was.

272. Rekening-courantboek van T. B. de Bock, Lord Hunsdon en Herman Ameshoff, gemachtigden van Pieter van Reede van Oudtshoorn. 1759—1764. Hierbij een duplicaat van de rekening-courant over het jaar 1762/3 met een brief van deze gemachtigden over de administratie. 1763. 1 deel en 1 omslag.

273. Brief van Herman Ameshoff aan Pieter van Reede van Oudtshoorn. 1767. 1 omslag.

N.B. Herman Ameshoff was een der gemachtigden van Pieter van Reede van Oudtshoorn.

274. Uitspraak van het Hof van Holland in een geschil tusschen Pieter van Reede van Oudtshoorn en Hendrik Kant, chirurgijn te Oudshoorn. 1767. 1 omslag.

275. Stukken betreffende een proces van Pieter van Reede van Oudtshoorn tegen den schout Thomas Burchardus de Bock. 1768—1772. 2 charters en 1 pak.

N.B. Zie voor dit proces ook Inv. n°. 278.

276. Declaratiën van den advocaat M. van Nievelt en den procureur D. van Bijsterveldt voor Pieter van Reede van Oudtshoorn in zake een proces tegen Klaas Turkenburgh. 1769. 1 omslag.

N.B. Zie voor dit proces ook Inv. n°. 278.

277. Stukken betreffende een proces van Pieter van Reede van Oudtshoorn tegen Simon van Leeuwen. 1769. 1 omslag.

N.B. Zie voor dit proces ook Inv. n°. 278.

278. Brieven van den procureur D. van Bijsterveld aan Pieter van Reede van Oudtshoorn. 1766—1771. 1 pak.

N.B. Hierbij bevinden zich de brieven van Van Bijsterveld aan den administrateur H. Hollingerus van Lansbergen, welke later aan Pieter van Reede van Oudtshoorn zijn doorgezonden. Deze brieven handelen over de processen, vermeld onder de Inv. nos. 56, 275, 276 en 277.

279. Bewijs van J. Schuler, waarbij hij erkent van Pieter van Reede van Oudtshoorn 47 schilderijen in bewaring te hebben ontvangen. 1756. 1 omslag.

280. Stukken betreffende den uitersten wil en het overlijden van Pieter van Reede van Oudtshoorn. 1772—1773. 1 omslag.

VI. Sophia Boesses.

N.B. Zij was eene dochter van Adriaan Boesses en Mechteld de Knuyt en geboren 1720, gestorven 1791; zij huwt 1736 met Pieter van Reede van Oudtshoorn (V).

281. Akte, waarbij Sophia Boesses H. en A. Ameshoff aanstelt tot voogden over haar minderjarigen zoon Lieve Martinus Isaäc van Reede van Oudtshoorn. 1774. 1 omslag.

282. Machtigingen, door Sophia Boesses en haar kinderen verleend op H. en A. Ameshoff om de hofsteden Drakenburg en Langenhoef in Utrecht te verkoopen. 1774. 1 omslag.

VII. William Ferdinand van Reede van Oudtshoorn.

N.B. Hij was een zoon van Pieter van Reede van Oudtshoorn en Sophia Boesses en geboren 1755, gestorven 1822; hij huwt 1774 met Susanna Margaretha van Schoor (dochter van Adriaan van Schoor en Susanna Cruywagen), geboren 1750, gestorven 1776; hij hertrouwt 1777 met Gesina Kersten (dochter van Jan Frederik Kersten en Johanna Catherina Franck), geboren 1756, gestorven 1817.

283. Afschriften van de doopakte d.a. 1755 van William Ferdinand van Reede van Oudtshoorn. 1768. 1 omslag.

284. Stukken betreffende het overlijden, den staat en de scheiding van den boedel van William Ferdinand van Reede van Oudtshoorn. 1822—1824. 1 pak.

285. Verklaring van het overlijden van Susanna Margaretha van Schoor, echtgenoote van William Ferdinand van Reede van Oudtshoorn; met extract uit het doodsregister van Kaap de Goede Hoop d.a. 1776. 1823. 1 omslag.

EERSTE APPENDIX TOT VII.

Broeders en zusters van William Ferdinand van Reede van Oudtshoorn.

286. Afschriften van de doopakten van Barend Hendrik d.a. 1742, Catharina Cornelia Geertruyda d.a. 1746, Wilhelmina Constantia d.a. 1748, Lieve Martinus Isaäc d.a. 1750, Maria d.a. 1753 en Adriana Sophia van Reede van Oudtshoorn d.a. 1760. 1768. 1 omslag.

N.B. Zij waren kinderen van Pieter van Reede van Oudtshoorn en Sophia Boesses.

TWEEDE APPENDIX TOT VII.

Familie Van Schoor.

287. Stukken betreffende de familie Van Schoor. (18de eeuw) en 1865. 1 pak.

DERDE APPENDIX TOT VII.

William Ferdinand Cary, lord Hunsdon.

N.B. Hij was een zoon van William Cary en Geertruida de Vlamingh van Outshoorn, jongere zuster van Maria (III), de echtgenoote van Pieter van Reede tot Nederhorst; hij stierf 1766. Hij was de erfgenaam van zijn neef Robert Cary, 7den lord Hunsdon. William Ferdinand van Reede van Oudtshoorn was zijn petekind.

288. Request van Hugo van Rijk en Pieter van Schellingerhout, gemachtigde van William Ferdinand Cary, lord Hunsdon, aan Margaretha Munter, vrouwe van Raaphorst, over het splitsen van een aan haar leenroerig, onder Oudshoorn gelegen stuk land, 1734; met de akte van consent van 1737. 1 omslag.

289. Quitanties voor William Ferdinand Cary, lord Hunsdon. 1736—1766. 1 omslag.

290. Afschrift van het testament d.a. 1763 van William Ferdinand Cary, lord Hunsdon, en stukken betreffende de regeling van zijne nalatenschap. 1765. 1 omslag en 1 deel.

VIII. Pieter Adriaan baron van Reede van Oudtshoorn.

N.B. Hij was een zoon van William Ferdinand van Reede van Oudtshoorn en Susanna Margaretha van Schoor en geboren 1775, gestorven 1851; hij huwt 1802 met Johanna Henrica Verboom (dochter van Thomas Dolegius Adriaan Verboom en Adriana Hendrika van der Graeff de Vapour), geboren 1783, gestorven 1806; hij hertrouwt 1812 met Catharina Maria Musketier (dochter van Willem Musketier en Catharina Maria van Immerseel), geboren 1789, gestorven 1830.

a. Stukken van ambtelijken en particulieren aard.

291. Extract uit het doopregister van Kaap de Goede Hoop van 1775, betreffende den doop van Pieter Adriaan van Reede van Oudtshoorn. 1799. 1 omslag.

292. Akte van naturalisatie voor Pieter Adriaan van Reede van Oudtshoorn, die in Kaapstad is geboren. 1793. 1 charter.

293. Stukken betreffende de erkenning, dat Pieter Adriaan van Reede van Oudtshoorn behoort tot den Nederlandschen Adel. 1814—1822. 1 omslag.

294. Stukken betreffende de benoeming en de werkzaamheden van Pieter Adriaan van Reede van Oudtshoorn als maire van Delft. 1812—1814. 1 pak.

295. Stukken betreffende het ontslag van Pieter Adriaan baron van Reede van Oudtshoorn als gemeenteraadslid van Leiden. 1824. 1 omslag.

296. Stukken betreffende het lidmaatschap van Pieter Adriaan baron van Reede van Oudtshoorn van de ridderschap van Utrecht. 1814—1851. 1 pak.

297. Akte, waarbij Pieter Adriaan van Reede van Oudtshoorn de voogdij over zijne minderjarige kinderen opdraagt aan zijne schoonouders Verboom. 1812. (Gelijktijdig afschrift.) 1 omslag.

298. Stukken betreffende de herziening der spelling van de namen der kinderen van Pieter Adriaan van Reede van Oudtshoorn in de registers van den Burgerlijken Stand van Gorinchem. 1818—1819. 1 omslag.

299. Stukken betreffende het engageeren van een remplaçant voor zijn oudsten zoon William Ferdinand door Pieter Adriaan van Reede van Oudtshoorn. 1820. 1 omslag.

300. Stukken betreffende de benoeming van Pieter Adriaan, zoon van Pieter Adriaan baron van Reede van Oudtshoorn, tot page des Konings. 1824. 1 omslag.

301. Stukken betreffende de militaire opleiding van Pieter Adriaan, zoon van Pieter Adriaan baron van Reede van Oudtshoorn. 1832—1836. 1 omslag.

302. Brieven aan Pieter Adriaan van Reede van Oudtshoorn van zijn vader en zijn stiefmoeder. 1792—1821. 1 pak.

N.B. Hierbij een brief van William Ferdinand van Reede van Oudtshoorn aan prins Willem V om dezen dank te zeggen voor de benoeming van zijn zoon Pieter Adriaan tot raad in de vroedschap te Gorinchem d.a. 1794. Deze brief is blijkbaar ter bezorging gezonden aan Pieter Adriaan, maar door deze wegens de veranderde omstandigheden niet doorgezonden.

303. Copieboeken van de brieven, door Pieter Adriaan van Reede van Oudtshoorn geschreven aan zijn vader te Kaapstad. 1799—1822. 2 deelen.

304. Brieven van en herinneringen aan de eerste vrouw van Pieter Adriaan van Reede van Oudtshoorn, Johanna Henrica Verboom. 1802—1806. 1 omslag.

305. Stukken betreffende de tweede vrouw van Pieter Adriaan van Reede van Oudtshoorn, Catharina Maria Musketier. 1812—1819. 1 omslag.

306. Brieven van rouwbeklag namens den Koning met het overlijden van den schoonvader van Pieter Adriaan baron van Reede van Oudtshoorn, Thomas Dolegius Adriaan Verboom, 1826, en van zijne echtgenoote Catharina Maria Musketier, 1830. 1 omslag.

307. Brieven van den oudsten zoon van Pieter Adriaan baron van Reede van Oudtshoorn, William Ferdinand, van diens weduwe, Johanna Louisa Cornelia van den Bosch, en van hunne beide zoons, William Ferdinand Lodewijk en Hendrik Dignus. 1841—1851. 1 pak.

308. Brieven aan Pieter Adriaan baron van Reede van Oudtshoorn van bloedverwanten uit Semarang, n.l. van Charlotte Jeanne Wilhelmine van Panhuys, weduwe van zijn broeder Philippus Hermanus, van hunne kinderen en van zijn neef Van Lawick van Pabst. 1840—1842. 1 pak.

309. Brieven van Lieve Martinus Isaäc van Reede aan zijn neef Pieter Adriaan van Reede van Oudtshoorn. 1808—1809. 1 omslag.

N.B. Hierin worden ook zaken, de heerlijkheid aangaande, besproken.

310. Briefwisseling van Pieter Adriaan baron van Reede van Oudtshoorn met zijn zusters zoon R. de Salis. 1823. 1 omslag.

311. Brieven van verschillende personen aan Pieter Adriaan baron van Reede van Oudtshoorn. 1802—1827. 1 omslag.

312. Aanteekeningen, door Pieter Adriaan van Reede van Oudtshoorn gemaakt, betreffende het overlijden en de begrafenis van zijne schoonmoeder Adriana Hendrika van der Graeff, echtgenoote van Thomas Dolegius Adriaan Verboom. 1819. 1 omslag.

313. Albumblaadjes van Pieter Adriaan baron van Reede van Oudtshoorn, van zijne tweede vrouw en van zijn oudsten zoon. 1822. 1 omslag.

b. Stukken van financieelen aard.

314. Machtigingen van William Ferdinand van Reede van Oudtshoorn op zijn zoon Pieter Adriaan. 1804—1810. 1 omslag.

315. Stukken betreffende de administratie door Pieter Adriaan van Reede van Oudtshoorn van de Hollandsche goederen van zijn vader William Ferdinand. 1806—1818. 1 pak.

316. Brieven en rekeningen van William Ferdinand van Reede van Oudtshoorn aan zijn zoon Pieter Adriaan baron van Reede van Oudtshoorn. 1799—1822. 1 pak.

317. Stukken betreffende geldzendingen van William Ferdinand van Reede van Oudtshoorn aan zijn zoon Pieter Adriaan baron van Reede van Oudtshoorn en andere financieele transactiën tusschen hem en zijn zoon. 1803—1822. 1 pak.

318. Stukken betreffende de verplichting van L. P. C. Thierens te Amsterdam om aan den vader van Pieter Adriaan van Reede van Oudtshoorn zekere gelden terug te betalen. 1812 en 1813. 1 omslag.

319. Quitanties voor Pieter Adriaan baron van Reede van Oudtshoorn. 1809 en z. d. 1 omslag.

320. Protest van non-betaling van een aan Pieter Adriaan van Reede van Oudtshoorn aangeboden wissel. 1814. 1 omslag.

321. Stukken betreffende de verzorging van Egbert Bernd Adolph en Barend Frederik Hendrik van Reede van Oudtshoorn door hun broeder Pieter Adriaan namens hun vader. 1807—1809. 1 omslag.

322. Stukken betreffende de bereddering van den boedel van den overleden vader van Pieter Adriaan baron van Reede van Oudtshoorn en correspondentie te dezer zake met de weeskamer te Kaapstad. 1822—1824. 1 pak.

323. Correspondentie over leveranties van Pieter Adriaan baron van Reede van Oudtshoorn met verschillende personen te Kaapstad en andere stukken, daarop betrekking hebbende. 1823—1828. 1 pak.

324. Rekening-courantboek van de financieele betrekkingen van Pieter Adriaan baron van Reede van Oudtshoorn met zijn vader, met zijne zoons William Ferdinand en Johan Henrik Verboom en met zijne dochter Adriana Henrica Johanna. 1807—1833. 1 deel.

325. Stukken betreffende de kleinzoons van Pieter Adriaan baron van Reede van Oudtshoorn, William Ferdinand Lodewijk en Hendrik Dignus (zoons van zijn in 1848 overleden oudsten zoon William Ferdinand). 1848—1851. 1 pak.

326. Correspondentie van Pieter Adriaan van Reede van Oudtshoorn met den advocaat Sandberg over den nagelaten boedel van zijn oom Lieve Martinus Isaäc te Leeuwarden. 1812 en 1813. 1 omslag.

327. Notitie van de onkosten van de begrafenis van Barend Frederik Hendrik van Reede van Oudtshoorn en van reparaties aan den grafkelder. 1819. 1 omslag.

N.B. Barend was een broeder van Pieter Adriaan van Reede van Oudtshoorn.

328. Borgtocht van Pieter Adriaan van Reede van Oudtshoorn voor Louis Stellenboom ten behoeve van de erfgenamen van wijlen Johannes van Gennep. 1805. 1 omslag.

329. Staat en scheiding van den boedel van Pieter Adriaan baron van Reede van Oudtshoorn. 1852. 1 deel.

330. Stukken betreffende de verdeeling van den boedel van Pieter Adriaan baron van Reede van Oudtshoorn. 1851 en 1852. 1 omslag.

EERSTE APPENDIX TOT VIII.

Johan Frederik van Reede van Oudtshoorn.

N.B. Hij was een zoon van William Ferdinand van Reede van Oudtshoorn en Gesina Kersten en geboren 1779, gestorven 1850; hij huwt 1804 met Elisabeth Constantia Sophia Röell (dochter van Nicolaas Willem Röell en Anna Sophia Frederica van Gheel), geboren 1777, gestorven 1835.

331. Koninklijk Besluit, waarbij Johan Frederik van Reede van Oudtshoorn en zijne broeders Lieve Martinus Isaäc en Philippus Hermanus erkend worden te behooren tot den Nederlandschen adel. 1822. 1 omslag.

332. Verklaring van het huwelijk, gesloten tusschen Johan Frederik van Reede van Oudtshoorn en Elisabeth Constantia Röell. 1804. 1 omslag.

TWEEDE APPENDIX TOT VIII.

Stukken, afkomstig van kinderen van Johan Frederik van Reede van Oudtshoorn en Elisabeth Constantia Sophia Röell.

N.B. Deze kinderen zijn: Willem Frederik van Reede van Oudtshoorn, gehuwd met Albertina Petronella Carolina Melvill van Carnbee, en Johan Frederik van Reede van Oudtshoorn, gehuwd met Amelia Elisabeth Bonifacia Singendonck.

333. Extract uit het doopboek der Hervormde Kerk te Utrecht van 1805 betreffende den doop van Willem Frederik baron van Reede van Oudtshoorn en extracten uit de burgerlijke-standsregisters der gemeente 's-Gravenhage van 1838 betreffende zijn huwelijk met jonkvrouwe Albertina Petronella Carolina Melvill van Carnbee. 1824, 1862 en 1871. Met huwelijksvoorwaarden van 1838. (Gelijktijdig authentiek afschrift.) 1 omslag.

334. Quitantie van den ontvanger der registratie te Utrecht voor Willem Frederik baron van Reede van Oudtshoorn. 1873. 1 omslag.

335. Verklaringen van de dames J. S. W. Prins, C. L. A. Prins en W. F. Prins, dat haar oom Willem Frederik van Reede van Oudtshoorn en zijne echtgenoote Albertina Petronella Carolina Melvill van Carnbee aan haar niets schuldig zijn, 1869, en dat zij van haar erfdeel van haar oom Johan Frederik van Reede van Oudtshoorn ten behoeve van genoemde tante afstand doen. 1873. 1 omslag.

N.B. Henriette Elisabeth van Reede van Oudtshoorn, dochter van Johan Frederik van Reede van Oudtshoorn en Elisabeth Constantia Sophia Röell, huwde met mr. Adriaan Theodore Prins, uit welk huwelijk bovengenoemde dochters geboren zijn.

336. Extract uit een register van den burgerlijken stand der gemeente 's-Gravenhage van 1872 betreffende het overlijden van Amelia Elisabeth Bonifacia baronesse Singendonck, weduwe van Johan Frederik baron van Reede van Oudtshoorn. 1873. 1 omslag.

DERDE APPENDIX TOT VIII.

Egbert Bernd Adolph van Reede van Oudtshoorn.

N.B. Hij was een zoon van William Ferdinand van Reede van Oudtshoorn en Gesina Kersten.

337. Brief van William Ferdinand van Reede van Oudtshoorn aan zijn zoon Egbert Bernd Adolph, waarbij hij goedkeurt, dat deze zich in den militairen stand begeeft. 1807. 1 omslag.

VIERDE APPENDIX TOT VIII.

Papieren betreffende de nalatenschap van R. Cloete.

N.B. R. Cloete, wiens moeder te Kaapstad woonde, overleed 1820 in Holland. Executeur-testamentair was P. A. van Reede van Oudtshoorn.

338. Stukken betreffende de tenuitvoerlegging der testamentaire dispositiën van R. Cloete. 1820. 1 omslag.

N.B. Het betrof de beschikkingen, door den erflater genomen ten gunste van eenige slaven van hem zelf en van zijne moeder. Namens den executeur-testamentair trad diens vader te Kaapstad op.

339. Journaal, gehouden door R. Cloete Rz., van eene reis met het schip The duke of Marlborough, vertrokken van de Tafelbaai in 1817. 1 deel.

N.B. Achterin allerlei aanteekeningen in het Hollandsch en het Fransch, terwijl het journaal zelf in het Engelsch gesteld is.

IX. Pieter Adriaan baron van Reede van Oudtshoorn.

N.B. Hij was een zoon van Pieter Adriaan baron van Reede van Oudtshoorn en Catharia Maria Musketier en geboren 1816, gestorven 1881.

340. Overzicht van den levensloop van Pieter Adriaan baron van Reede van Oudtshoorn, opgemaakt na 1869. 1 omslag.

341. Stukken betreffende de militaire loopbaan van Pieter Adriaan baron van Reede van Oudtshoorn. 1837—1859. 1 omslag.

342. Ingekomen brieven bij Pieter Adriaan baron van Reede van Oudtshoorn. 1865—1879. 1 omslag.

343. Geleidebrief bij een geschenk van Pieter Adriaan baron van Reede van Oudtshoorn aan Huibert van Doorn, bij diens 50-jarig jubileum als tiendschatter. 1865. 1 omslag.

344. Effectenboek van Pieter Adriaan baron van Reede van Oudtshoorn. 1843—1880. 1 deel.

N.B. Hierin vele losse papieren, op de administratie betrekking hebbende.

345. Ontvang- en uitgaafboek van Pieter Adriaan baron van Reede van Oudtshoorn. 1844—1880. 1 deel.

346. Aanslagbiljet in de grondbelasting voor het jaar 1875 voor P. A. baron van Reede van Oudtshoorn. 1 omslag.

347. Stukken betreffende niet gerealiseerde pretenties der familie Van Reede. 1861—1877. 1 omslag.

348. Stukken betreffende het overlijden van mejuffrouw Vermaassen en de uitbetaling van het jaargeld, haar door den vader van Pieter Adriaan baron van Reede van Oudtshoorn bij diens testament toegekend. 1880. 1 omslag.

EERSTE APPENDIX TOT IX.

Eduard baron van Reede van Oudtshoorn.

N.B. Hij was een zoon van Pieter Adriaan baron van Reede van Oudtshoorn en Catharina Maria Musketier en geboren 1818, gestorven 1852.

349. Stukken betreffende het overlijden en de scheiding van den boedel van Eduard baron van Reede van Oudtshoorn. 1852 en 1853. 1 omslag.

TWEEDE APPENDIX TOT IX.

Papieren betreffende de nalatenschap van mejuffrouw J. C. Onderdenwijngaart Canzius.

N.B. Mejuffrouw Canzius, die 20 Maart 1865 overleed, had P. A. baron van Reede van Oudtshoorn tot haar executeur en formeel tot haar erfgenaam, met last om tal van legaten uit te keeren, aangesteld. Hare moeder Adrienne Sara Musketier was eene zuster van de moeder van P. A. van Reede.

350. Stukken betreffende de bereddering van den boedel van mejuffrouw J. C. Onderdenwijngaart Canzius. 1865. 1 pak.

351. Stukken betreffende de legaten, door mejuffrouw J. C. Onderdenwijngaart Canzius vermaakt aan hare drie nichten Mackenzie te Demarary. 1865—1872. 1 pak.

352. Testament van Philip Henry Canzius en stukken daartoe betrekkelijk. 1865. 1 omslag.

N.B. Mejuffrouw J. C. O. Canzius had hem een legaat vermaakt. Voor het hem had kunnen worden uitgekeerd, overleed hij 28 Juli 1865.

353. Brieven van bloedverwanten van mejuffrouw J. C. Onderdenwijngaart Canzius aan P. A. baron van Reede van Oudtshoorn om uitkeeringen. 1880—1886. 1 omslag.

354. Akte van aanstelling van C. Onderdenwijngaart tot commies der ammunitiën te Delft. 1791. 1 charter.

X. Mr. Johan Henrik Verboom baron van Reede van Oudtshoorn.

N.B. Hij was een zoon van Pieter Adriaan baron van Reede van Oudtshoorn en Johanna Henrica Verboom en geboren 1806, gestorven 1891, gehuwd 1844 met jkvr. Jeanne Guillemine van Alphen (dochter van jhr. Daniël François van Alphen en Louise Rudolphine Julie de Vignon), geboren 1817, gestorven 1880.

a. Stukken van particulieren aard.

355. Eigenhandig overzicht van het leven van mr. Johan Henrik Verboom baron van Reede van Oudtshoorn, bijgehouden tot 1882. 1 deeltje.

356. Geboorteakte van Johan Henrik Verboom baron van Reede van Oudtshoorn. 1806. (Afschrift van 1860.) 1 omslag.

N.B. Uit het afschrift blijkt, dat zijne voornamen, die oorspronkelijk luidden Johan Hendrik Verboom, in 1819 veranderd zijn in Johan Henrik Verboom.

357. Stukken betreffende de academische loopbaan van Johan Henrik Verboom baron van Reede van Oudtshoorn. 1824—1833. 1 omslag, 1 deel en 3 charters.

358. Akte van het huwelijk van mr. Johan Henrik Verboom baron van Reede van Oudtshoorn met jonkvrouw Jeanne Guillemine van Alphen. 1844. 1 omslag.

359. Brieven aan mr. Johan Henrik Verboom baron van Reede van Oudtshoorn van zijn vader. 1830—1851. 1 pak.

360. Brief van rouwbeklag namens den Koning aan mr. Johan Henrik Verboom baron van Reede van Oudtshoorn met het overlijden van zijn vader. 1851. 1 omslag.

361. Overeenkomst van Johan Henrik Verboom baron van Reede van Oudtshoorn met zijn grootvader Thomas Dolegius Adriaan Verboom, waarbij deze zich verbindt op zekere voorwaarden voor den halven broeder van zijn kleinzoon een remplaçant te stellen. 1825. 1 omslag.

362. Ingekomen brieven bij mr. Johan Henrik Verboom baron van Reede van Oudtshoorn. 1872—1887. 1 omslag.

363. Testament van mr. Johan Henrik Verboom baron van Reede van Oudtshoorn. 1887. 1 omslag.

b. Stukken van militairen en ambtelijken aard.

364. Stukken betreffende de loopbaan van mr. Johan Henrik Verboom baron van Reede van Oudtshoorn als vrijwillig jager. 1830—1839. Hierbij zijn bewijs van lidmaatschap van de afdeeling Leiden van de vereeniging ,,Het Metalen Kruis''. 1853. 1 omslag.

365. Stukken betreffende de loopbaan van Johan Henrik Verboom van Reede van Oudtshoorn bij de schutterij. 1833. 1 omslag.

366. Stukken betreffende het verblijf van mr. Johan Henrik Verboom baron van Reede van Oudtshoorn in Indië. 1833 en 1834. 1 omslag.

367. Stukken betreffende de benoeming van mr. Johan Henrik Verboom baron van Reede van Oudtshoorn tot burgemeester van de gemeente Oudshoorn en Gnephoek. 1847—1848. 1 omslag.

368. Stukken betreffende de door mr. Johan Henrik Verboom baron van Reede van Oudtshoorn vervulde betrekkingen in gemeentelijken dienst. 1838—1859. 1 pak.

N.B. Hij was ontvanger der gemeente Oudshoorn 1838—1848, burgemeester en secretaris dier gemeente 1848—1859, tevens burgemeester van Woubrugge 1851—1852 en van Koudekerk 1852—1856.

369. Stukken betreffende de benoeming en het ontslag van mr. Johan Henrik Verboom baron van Reede van Oudtshoorn als plaatsvervangend kantonrechter in het kanton Alphen. 1840—1855. 1 omslag.

370. Stukken betreffende eene strafzaak over rietsnijden in de Heymanswetering door Adrianus Wiltenburg. 1858—1860. 1 omslag.

N.B. Mr. J. H. V. van Reede van Oudtshoorn was de raadsman van beklaagde.

371. Stukken betreffende het beheer van de gestichten Ommerschans en Veenhuizen door mr. Johan Henrik Verboom baron van Reede van Oudtshoorn, eerst hem zelfstandig, daarna als chef van de tweede afdeeling van het departement van Binnenlandsche Zaken opgedragen. 1859—1871. 1 pak.

372. Stukken betreffende de administratie door mr. Johan Henrik Verboom baron van Reede van Oudtshoorn van de hofstede Oranjeveld, onder Zwammerdam, toekomende aan den prins van Oranje. 1850—1869. 1 pak.

APPENDIX TOT X.

Familie Verboom.

373. Stamboom der familie Verboom. 1 deel.

374. Akte van ontslag van Johan Hendrik Verboom als contrarolleur der tollen te Gorinchem. 1767. 1 omslag.

N.B. Johan Hendrik Verboom was overgrootvader van mr. Johan Henrik Verboom baron van Reede van Oudtshoorn.

375. Stukken afkomstig van Thomas Dolegius Adriaan Verboom. 1766—1793. 1 omslag en 1 charter.

N.B. Thomas Dolegius Adriaan Verboom was grootvader van mr. Johan Henrik Verboom baron van Reede van Oudtshoorn.

376. Stukken betreffende de vereffening van de boedels van Adriana Henrica van der Graeff de Vapour, 1820, en haar echtgenoot Thomas Dolegius Adriaan Verboom, 1827. 1 omslag en 3 deeltjes.

377. Stukken betreffende de familie Vapour, 1668, en Van der Graeff de Vapour, 1780. 1 omslag en 2 charters.

N.B. Adriana Henrica van der Graeff de Vapour was grootmoeder van Johan Henrik Verboom baron van Reede van Oudtshoorn.

XI. Barend Cornelis baron van Reede van Oudtshoorn.

N.B. Hij was een zoon van mr. Johan Henrik Verboom baron van Reede van Oudtshoorn en jkvr. Jeanne Guillemine van Alphen en geboren 1850, gestorven 1923.

378. Journaal, grootboek en memoriaal, ter oefening door Barend Cornelis van Reede van Oudtshoorn gehouden. 1866. 3 deelen.

379. Stukken betreffende de nationale militie. 1867 en 1870. 1 omslag.

380. Ingekomen brieven bij Barend Cornelis baron van Reede van Oudtshoorn. 1900 en 1902. 1 omslag.

381. Stukken, bij Barend Cornelis baron van Reede van Oudtshoorn ingekomen als executeur-testamentair van zijne tante Johanna Cecilia barones van Reede van Oudtshoorn. 1882. 1 omslag.

382. Brief van den kanselier der Nederlandsche Orden, houdende bericht van ontvangst van de militaire Willemsorde, 4de klasse, door den vader van Barend Cornelis baron van Reede van Oudtshoorn bezeten. 1892. 1 omslag.

383. Overeenkomst tusschen Barend Cornelis baron van Reede van Oudtshoorn en zijn oom jhr. Henry Pompejus Hovy over de familieportretten. 1892. 1 omslag.

AANHANGSEL.

Papieren, afkomstig van de familie Van Outshoorn van Sonneveldt.

N.B. De oorzaak, welke de navolgende papieren in het bezit van de familie Van Reede van Oudtshoorn deed overgaan, is niet met zekerheid aan te geven; voor de mogelijkheid van eene nauwere aanraking tusschen de beide families in de 18de eeuw zie de inleiding, blz. 16. In veel vroeger tijd bestaat er familieverwantschap door het huwelijk van Willem Andrieszoon met Elisabeth, dochter van Jan Woutersz. de Vlamingh (van Outshoorn) (zie tabel I), waarna door de leden van het geslacht Van Outshoorn van Sonneveldt deels deze gecombineerde naam, deels een van beide namen werd gedragen. Voor den stamboom dezer familie zie tabel II.

384. Genealogieën betreffende het geslacht Outshoorn (van Sonneveldt), opgemaakt in de 17de eeuw. 1 omslag.

385. Gedeelte van een extract uit een testament van Maria Outshoorn Jansdochter. 1622. 1 omslag.

N.B. Dit stuk is aangetroffen tusschen de papieren Van Outshoorn van Sonneveldt; de juiste relatie van haar met deze familie is niet gebleken.

386. Extract uit den inventaris van de goederen van Anna Daems, weduwe van mr. Hendrick van Sonnevelt, en Josina van Sonnevelt, echtgenoote van Hendrik Boom. 1635. 1 omslag.

387. Extract uit het register van de Rechtsdagen van de houtvesterij van Holland, betreffende het laten jagen op verboden terrein door Maria en Angelica van Outshoorn. 1670. 1 omslag.

N.B. Zij waren dochters van Willem van Outshoorn van Sonnevelt, die te Noordwijk woonde.

388. Pachtbrief, waarbij Willem van Outshoorn van Sonneveldt aan Cornelis Bastiaense een stuk lands verhuurt. 1691. 1 omslag.

389. Brief van Hendrik van Outshoorn van Sonneveldt en zijne vrouw Margaretha van Rhee aan zijne ouders, uit Masoelipatnam. 1697. 1 omslag.

N.B. Hendrik was een zoon van Pieter van Sonneveldt (Willemszoon).

390. Brief van P. van Loon aan zijn neef Willem van Outshoorn van Sonneveldt. 1714. 1 omslag.

391. Brieven aan Geertruid Anna van Outshoorn van Sonneveldt, weduwe van Jean Maurineaux, heer van Marvillars, van de administrateurs harer bezittingen te Alkmaar Gijsbert van Campen en Jan Goverts. 1737 en (1747). 1 omslag.

N.B. Geertruid was eene dochter van Willem van Outshoorn van Sonneveldt.

392. Fragmenten van enkele stukken, herkomstig van de familie Van Outshoorn van Sonneveldt. Z. d. 1 omslag.

Provenhuis te Alkmaar.

N.B. Dit Provenhuis is in het begin der 16de eeuw gesticht door Pieter Claeszn. Paling en zijne echtgenoote Josina van Foreest; na hun dood viel het beheer der stichting ten deel aan Andries Willemszn. van Sonneveldt, gehuwd met hunne dochter Wilhelmina.

393. Stukken betreffende het beheer van een hofje, genaamd Het Provenhuis, door verschillende leden der familie Van Outshoorn van Sonneveldt. 1686—1721. 2 charters en 1 pak.

394. Volmacht van Jacob van Outshoorn van Sonneveldt op zijn vader Pieter van Outshoorn van Sonneveldt betreffende het regentschap van het Provenhuis te Alkmaar. 1694. 1 omslag.

395. Brieven betreffende het Provenhuis te Alkmaar van D. Ramp en J. A. van Egmont van der Nijenburgh aan hun neef, waarschijnlijk Jacob (Pieterszoon) van Outshoorn van Sonneveldt. 1714 en 1718. 1 omslag.

N.B. Dirk Ramp en Jan Adriaan van Egmont van der Nijenburgh stamden eveneens af van Andries Willemszn. van Sonneveldt en Wilhelmina Paling en hadden daarom deel aan het beheer van het Provenhuis; Dirk Ramp was een kleinzoon van Frederik Ramp en Wilhelmina van Sonneveldt, dochter van Willem Andrieszn. en Hester van Rollant, terwijl Jan Adriaan van Egmont van der Nijenburgh afstamde van Hendrik van Sonneveldt en Anna Daems (zie tabel II).

396. Volmacht van Jacob van Outshoorn van Sonneveldt op zijn broeder Willem van Outshoorn van Sonneveldt betreffende het regentschap van het Provenhuis te Alkmaar. 1719. 1 omslag.

397. Stukken betreffende het regentschap van Hendrik Mattheus van Outshoorn van Sonneveldt van het Provenhuis te Alkmaar. 1720—1721. 1 omslag.

C. Varia.

398. Besluit van Karel V tot oprichting van een waterschap te Amstelveen. 1520. (Afschrift.) 1 omslag.

399. Atlas van het hoogheemraadschap Rijnland door Johannes Douw en Steven van Broeckhuysse. 1647. 1 deel.

400. Register, houdende afschriften van stukken betreffende de bezending van Amsterdam door afgevaardigden van de Staten-Generaal, den Raad van State en Gecommitteerde raden van Holland, 1639, en het geschil tusschen de stad en de admiraliteit van Amsterdam over het openen van de gevangenis der admiraliteit, 1650. 1 deel.

401. Obligatie aan toonder. 1674. 1 omslag.

402. Eigendomsbewijs van een huis en erf in Oisterwijk, toekomende aan Bartel, zoon van Reinier Gerrit Schillensz. 1675. 1 charter.

403. Memorie betreffende het aanvaarden van eene niet nader aangeduide erfenis, getiteld ,,Consideratie van Vogelsangh''. (17de eeuw.) 1 omslag.

404. Akte, waarbij Daniël Miller John Penny machtigt om het pensioen, hem toegekend door de Engelsche regeering, in ontvangst te nemen en te beheeren. 1731. (Engelsch.) 1 omslag.

405. Politieke stukken. (17de en 18de eeuw.) (Afschriften.) 1 omslag.

406. Fragment van een stuk, bevattende de voorwaarden van den verkoop van eene niet nader genoemde heerlijkheid door de Staten van Holland. (18de eeuw.) 1 omslag.

407. Verklaring van J. A. Truter, dat hij als gemachtigde van B. J. Artoys uit den boedel van C. Nelson het hem besproken legaat ontvangen heeft. 1806. (Afschrift.) 1 omslag.

408. Gebonden boek, inhoudende titelblad van de dissertatie van C. B. Labouchère en verder ingericht als album, waarin verschillende stukken zijn overgeschreven. 1840. 1 deel.

409. Aanteekeningen, getrokken uit Bosscha, ,,Nederlands Heldendaden te Land''. 1 deeltje.

410. Beschrijving, behoorende bij een niet aanwezigen plattegrond. 1 omslag.

411. Handleiding voor den belastingbetaler. Z. j. (Gedrukt.) 1 omslag.

412. Sententie, uitgesproken te Rotterdam in eene zaak tusschen voogden en minderjarigen. (Afschrift.) Z. j. 1 omslag.

N.B. De partijen zijn aangeduid met initialen.

413. Verschillende gelegenheidsgedichten, verzen, recepten enz. 1 pak.

D. Inventarissen.

414. Inventaris van stukken, overgenomen bij den koop van de heerlijkheden Aarlanderveen, Vrijenhoeve en Oudshoorn in 1602. 1 omslag.

415. Inventaris van stukken betreffende de heerlijkheid Oudshoorn en Gnephoek uit de 16de en 17de eeuw, waarschijnlijk opgemaakt in de tweede helft van de 17de eeuw. 1 deel.

416. Lijst van stukken, betrekking hebbende op de leden van het geslacht Van Reede van Oudtshoorn, opgemaakt in de 18de eeuw. 1 omslag.

417. Inventaris der papieren en documenten, toebehoorende aan William Ferdinand van Reede van Oudtshoorn. (c. 1795.) 1 omslag.

418. Overzicht van den inhoud van het archief. (c. 1845.) 1 omslag.

419. Korte omschrijving der papieren, geplaatst in blauwe kartons. 1853. 1 deel.

N.B. Achter in dit deel bevindt zich een overzicht van het verloop van het proces, genoemd onder Inv. n°. 124.

420. Inventaris van het archief, aangelegd 1816, bijgehouden tot 1863. 1 deel.

N.B. Deze inventaris is verdeeld in drie afdeelingen, nl. A. papieren, na het overlijden van L. M. I. van Reede van Oudtshoorn ter hand gesteld aan zijn broederszoon P. A. van Reede van Oudtshoorn (c. 1812); B. papieren, die door P. A. van Reede bij de papieren der heerlijkheid zijn gevoegd, 1816, vervolgd door zijn zoon tot 1863; C. papieren, die door L. M. I. van Reede van Oudtshoorn bij zijn leven aan P. A. van Reede van Oudtshoorn zijn gegeven.

REGESTENLIJST.

1. 1321 October 20.

Willem, graaf van Henegouwen en van Hollant, beleent Willem van Outshoorn met de ambachten Outshoorn en Allenderveene, hem aangekomen door overdracht van zijn vader Dirck van Outshoorn.

Gegeven tot Aelbrecht ten berge des dinxdaegs op Sinte Lucas' dach int jaer ons Heeren anno MCCC eenetwintich.

Extract in Inv. nos. 1 en 16.

N.B. De dateering is fout en luidt volgens het leenregister van Holland (Inventaris Leen- en Registerkamer van Holland n°. 2, folio 19): ,,des Dinxdaegs na Sinte Lucas' dach''.

2. 1325 Februari 25.

Graaf Willem etc. geeft Dirck van Outshorne, baljuw van Medenblick, de vicarie van Bommemeer en eene ondersteuning voor het onderhoud van een kapelaan op de grafelijke burcht te Medenblick.

Gegeven in den Hage int jaer ons Heeren MCCC XXIIII des Manendages nae groote Vastenavondt.

Extract in Inv. n°. 199.

N.B. Extract uit het register van Holland E. L. X, folio XVIII.

3. 1355 Maart 28.

Hertog Willem enz. verkoopt aan Aernout, heer van Yselsteyn, de ambachten Harlenderveen en Outhoorne met den Vryenhoeve, het bederecht en de tienden voor twee duizend gouden schilden in mindering van eene schuld van hertog Willem aan Aernout, groot vijf duizend schilden.

Gegeven te Geertruydenberge op den Palmavont anno LIIII.

Extract in Inv. nos. 1 en 16.

N.B. Deze akte is geregistreerd in de leenregisters van Holland (Inventaris Leen- en Registerkamer van Holland n°. 23, folio 6).

4. ....

Berte van Egmont, vrouwe van Culenborgh en van den Lecke, verkoopt de ambachten Allenderveen en Outshoerne met den Vryenhoeve, het bederecht en de tienden aan Bertelmeus van Raephorst, tot welken verkoop hertog Aelbrecht van Beyeren zijne toestemming geeft.

Gegeven int jaer ons Heeren anno ...... op den Palmdacht.

Extract in Inv. n°. 16.

N.B. Deze oorkonde en het consent zijn in de leenregisters van Holland niet geregistreerd.

5. 1406 Februari 15.

Willem enz. beleent Adriaen van Raephorst met de goederen, welke hem aangekomen zijn na den dood van zijn vader Bartelemeus van Raephorst.

Gegeven tot Haerlem op den 15 dach in Februario, anno XIIII ende ....

Extract in Inv. n°. 16.

N.B. Deze akte is geregistreerd in de leenregisters van Holland (Inventaris Leen- en Registerkamer van Holland n°. 54, folio 24 verso) en vermeldt daar als datum ,,anno XIIII ende vive''.

6. 1407 Juli 13.

Willem enz. oorkondt, dat hij Adriaen van Raephorst vergunning geeft tien morgen lands, gelegen in den ban van Aarlanderveen, te verkoopen.

Gegeven in den Hage op Sinte Margrieten dach Anno XIIII ...... ende zeven.

Extract in Inv. n°. 16.

N.B. Deze akte is geregistreerd in de leenregisters van Holland (Inventaris Leen- en Registerkamer van Holland n°. 54, folio 40).

7. 1428 Januari 8.

Philips enz. beleent Adriaen van Raephorst, overmits zijn verlies aan sloten en goederen, met de heerlijkheid Arlenderveen.

Gegeven tot Leyden VIII dach in Jannewario anno XXVII.

Extract in Inv. n°. 16.

N.B. Deze akte is geregistreerd in de leenregisters van Holland (Inventaris Leen- en Registerkamer van Holland n°. 62, folio 66 verso).

8. 1441 December 20.

Philips enz. beleent Steven van Raephorst en zijne nakomelingen met het huis Rynenborg, met alle toebehooren, en de ambachten Arleveen en Outshoorn met den Vryenhoeve, het bederecht en de tienden op voorwaarde, dat Adriaen van Raephorst en jonkvrouwe Agneese van Nyelde hun lijfrente uit deze goederen zullen behouden.

Date XX dagen in Desember anno ....

Extract in Inv. n°. 16.

N.B. Deze akte is geregistreerd in de leenregisters van Holland (Inventaris Leen- en Registerkamer van Holland n°. 115, folio 7), waar als jaar wordt genoemd 1441.

9. 1469 Mei 24.

Huyge Albout, Willem van Swieten en Pieter van Swieten verklaren, dat Jacob Ghijsbrechtszoon van Diemen, broeder van Guert van Diemen, de grootvader is van Bairtout Ghijsbrechtszoon, zoodat deze behoort tot het geslacht Van Diemen.

Int jaer ons Heeren duusent vierhondert LXIX opten XXIIIIen dach in Maye.

Oorspr. (Inv. n°. 213). Met de geschonden zegels van Huyge Albout, Willem van Swieten en Pieter van Swieten.

10. 1492 December 10.

Maximiliaen enz. beleent Jasper, heer tot Culenborgh, met de ambachten Arlenderveen en Outshoerne met den Vryenhoeve, het bederecht en de tienden, hem aangekomen na den dood van zijn vader Geryt, heer tot Culenborgh.

Extract in Inv. n°. 16.

N.B. Deze akte is geregistreerd in de leenregisters van Holland (Inventaris Leen- en Registerkamer van Holland n°. 121, Utrecht, folio 3) en vermeld daar als dateering: ,,10 Decembrix anno XIIIIc XCII''.

11. 1536 Juni 25.

Karel V, Roomsch Keizer, verkoopt Gheryt van Assendelft het klerk-, bode- en schoutambacht van Beverwijck voor eene som van vijfhonderd en twintig ponden.

Gegeven in onsen stede van Bruysele opten XXVen dach van Junio int jaer ons Heeren duysent vijffhondert zess ende dertich.

Afschrift in Inv. n°. 29.

12. 1558 Januari 5.

Schepenen van Aemstelredamme oorkonden, dat Claes Pieterszoon Overlander en Catrijn Claesdochter in den echt willen treden, waarbij Pieter Overlander, vader van Claes Pieterszoon, met Claes Janszoon Chijs en Mary Coerten, ouders van Catrijn Claesdochter, de voorwaarden bepalen, waarop het echtpaar de mede ten huwelijk gebrachte goederen zal beheeren.

Gegeven op den vijften dacht int jaer ons Heeren duysent vijfhondert acht ende vijftich.

Oorspr. (Inv. n°. 215). Met de geschonden schepenzegels van Cornelis Anthoniszoon en Jan Hermanszoon.

13. 1558 October 29.

Het Hof van Holland doet uitspraak in een geschil tusschen Willem Claessen, koster te Alphen, en schout en kerkmeesters over de emolumenten van zijne bedieningen en kent Willem Claessen deze emolumenten ten volle toe.

Actum den negenentwintichsten Octobris anno vijffthienhondert achtenvijfftich.

Afschrift in Inv. n°. 29.

14. 1573 April 22.

Notaris Frans Coornhert instrumenteert, dat Andries Boeles en Aechte Cornelisdochter, zijne echtgenoote, hunne bezittingen vermaken aan de kinderen uit het eerste huwelijk van Andries Boeles met Ael Claesdochter, aan de kinderen uit het eerste huwelijk van Aechte Cornelisdochter met Dirck Govertszoon en aan de kinderen, uit hun beider huwelijk gesproten.

Embden XVc ende drie ende tseventich opten twee ende twintichsten dach Aprilis.

Oorspr. (Inv. n°. 214). Met de signatuur van notaris Frans Coornhert; zijn signet is verloren.

15. 1573 Mei 27.

Notaris Frans Coornhert instrumenteert, dat Aechte Cornelisdochter, weduwe van Andries Boeles, Jan Verburgh, Cornelis Corneliszoon de Vlaming, Govert Dirkszoon Barcman en Cornelis Barcman (zoons van Aechte Cornelisdochter uit haar eerste huwelijk), eene overeenkomst sluiten met Henrick Boeles, Herman Rodenburgh, optredende in naam van zijne echtgenoote Lijsbeth Andriesdochter, Cornelis Boeles, Jacob Boeles, Jan Boeles en Aeltgen Andriesdochter, kinderen van wijlen Andries Boeles, over de teruggave van de huwelijksgoederen van Aechte Cornelisdochter uit de nalatenschap van Andries Boeles.

Embden opten seven ende twintichsten dach van May int iaer ons Heeren XVc ende drie ende tseventich.

Oorspr. (Inv. n°. 214). Met de signatuur van notaris Frans Coornhert; zijn signet is verloren.

16. 1573 September 13.

Notaris Cornelis van Hamerode instrumenteert, dat Catrijn Claesdochter tot hare erfgenamen benoemt: haar echtgenoot Claes Pieterszoon Overlander, hare kinderen Claesgen Chijs Claesdochter, Pieter Overlander en Volckert Overlander, haar broeder Pieter Dircxszoon en hare zusters Marie Claesdochter, Margriete Dircxsdochter en Aeff Dircxsdochter.

Amsterdam in den jare van der geboorte des selffs ons Heere duysent vijfhondert drie ende tseventich opten derthiensten dach des maents van September.

Oorspr. (Inv. n°. 215). Met het handmerk van notaris Cornelis van Hamerode.

17. 1573 November 25.

Notaris Frans Coornhert instrumenteert, dat onder bemiddeling van Jurgen Heyns, Reinier van Neck, Cornelis Florisszoon van Teylinge en Cornelis Barentszoon Aechte Cornelisdochter, weduwe van Andries Boeles, Govert Dirckszoon en Cornelis Dirckszoon Barcman, hare zonen, en Cornelis de Vlaming, haar schoonzoon, eene overeenkomst sluiten met Henrick en Cornelis Boeles, optredende in naam van alle kinderen van wijlen Andries Boeles, in zake eenige moeilijkheden, bij de uitvoering van den laatsten wil van Andries Boeles gerezen.

Embden in den jare ons Heren XVc ende drie ende tseventich opten vijff ende twintichsten dach Novembris.

Oorspr. (Inv. n°. 214). Met de signatuur van notaris Frans Coornhert; zijn signet is verloren.

18. 1574 April 22.

Notaris Frans Coornhert instrumenteert, dat onder bemiddeling van Jurgen Heynes, Reinier van Neck en Cornelis Florisszoon Aechte Cornelisdochter, weduwe van Andries Boeles, en hare kinderen eene overeenkomst sluiten met Henrick en Cornelis Boeles, optredende in naam van alle kinderen van wijlen Andries Boeles, in zake eenige moeilijkheden, bij de verdeeling van den boedel van Andries Boeles gerezen.

Embden opten twe ende twintichsten dach Aprilis int iaer ons Heeren XVc ende vier ende tseventich.

Oorspr. (Inv. n°. 214). Met de signatuur en het signet van notaris Frans Coornhert.

VI. FAMILIE-ARCHIEF OTGENS EN STUKKEN BETREFFENDE DE HOOGE HEERLIJKHEID MIDDELHARNIS.

De stukken, welke in den hierna volgenden inventaris zijn beschreven, werden door bemiddeling van den tegenwoordigen rentmeester van de heerlijkheid Middelharnis, den heer J. M. van Paaschen, voor het Algemeen Rijksarchief in bruikleen verworven. Het eene gedeelte werd door den heer Van Paaschen, het andere gedeelte door het gemeentebestuur van Oudenbosch, in overleg met eerstgenoemde, toegezonden. De verklaring van de omstandigheid, dat een groot aantal stukken ten gemeentehuize van Oudenbosch berustten, zal gelegen zijn in het feit, dat H. P. van den Dries, (zie Tabel A IV, *1 b*) burgemeester van genoemde gemeente, de stukken ten raadhuize veilig bewaard achtte.

De geheele collectie heette het heerlijkheidsarchief van Middelharnis te bevatten.[1]) Bij de beschrijving bleek echter al spoedig, dat een voornaam gedeelte het familie-archief Otgens vormde, terwijl de heerlijkheidspapieren veelal betrekking hadden op dat gedeelte der heerlijkheid, in bezit bij de familie Otgens. Van de deelgerechtigden in deze hooge heerlijkheid Middelharnis was de familie Otgens wel de voornaamste, nl. voor 5/8. Na aanvankelijk eerst in het bezit te zijn gekomen van een gering gedeelte (in 1680), werd dit tot het bovenvermelde aandeel uitgebreid bij verlijbrief d.d. 14 November 1687, welk 5/8 deel tot 1819 steeds eigendom der familie is gebleven. Van genoemd jaar af, het sterfjaar van mr. G. J. M. Otgens, (zie Tabel A IV, *1 b*) werd de familie Melort eigenares.

Betreffende het financieel beheer, ten behoeve van deze laatste familie gevoerd, zijn eenige stukken aanwezig, welke, om enkele series niet te breken, zijn geplaatst onder de afdeeling C, III, 2.

De jongst-aanwezige stukken betreffende de heerlijkheid dateeren uit het jaar 1879.

Betreffende de indeeling het volgende. Indien niet duidelijk bleek, wien der erfgenamen de stukken van een nalatenschap toebehoorden, werden deze afzonderlijk beschreven onder het hoofd boedelscheidingen. De stukken betreffende den eigendom van onroerende goederen, het familie-bezit dus, werden in een afzonderlijke afdeeling ondergebracht.

Ten aanzien van de bescheiden, afkomstig van de aanverwante geslachten werd van dezen regel afgeweken; het aantal van de tot deze afdeeling behoorende boedelpapieren was zoo gering, dat rangschikking in een afzonderlijke rubriek niet practisch zou zijn; de bescheiden werden òf bij de stukken van den erfgenaam, òf, zoo dit niet mogelijk bleek, bij die van den erflater beschreven; dezelfde overweging gold hier ook ten aanzien van de stukken betreffende het onroerend bezit.

---

[1]) Tijdens de revisie bereikte mij een schrijven van den secretaris der gemeente Middelharnis met de mededeeling, dat het gemeente-archief een register bevatte, getiteld: „Resolutiebouk van de Edele Halsheeren van Middelharnis, begonnen den 5 September A°. 1620 en eyndigende den 15 July A°. 1703''.

INVENTARIS.

A. Het familie-archief Otgens.

I. In het algemeen.

1. Ingekomen en minuten van uitgaande stukken van de onderscheiden leden van het geslacht Otgens. 1663—1869 en z. d. Origineelen en afschriften. 1 pak.

2. Bijlagen tot de rekeningen van de onderscheiden leden van het geslacht Otgens. (18de en 19de eeuw.) 1 pak.

3. Extracten uit de doopboeken van de Roomsch-Katholieke gemeente, betreffende leden van het geslacht Otgens. (18de en 19de eeuw.) 1 omslag.

4. Genealogische tabellen, benevens enkele grafschriften. Z. d. 1 omslag.

II. Persoonlijk.

N.B. De tusschen ( ) geplaatste cijfers verwijzen naar Tabel A.

Johan Otgens × Jacomina de Pottere (I, 1).

5. Testamenten van Jacomina de Pottere, weduwe van den schout en rentmeester Johan Otgens. 1667 September 18. Extract en copieën. 3 stukken.

Cornelius Otgens × Catharina Claessen (I, 2).

6. Testament van Catharina Claessen, weduwe van Cornelius Otgens. 1671 September 27. Copie. 1 stuk.

Anthonius Otgens × Lucia Biersteeckers (I, 3).

7. Testament van Anthonius Otgens, dijkgraaf van den ,,Ouden en Nieuwen landen''. 1682 October 1. Copie. 1 stuk.

Michaël Otgens, heer van Middelharnis, × Adriana Catharina Otgens (II, 1).

8. Breve van paus Clemens X aan den officiaal van Antwerpen tot huwelijksdispensatie van Michaël Otgens en Adriana Otgens, verwant in den tweeden graad. 1672 Juni 1. 1 charter.

N.B. Met transfix op papier van den officiaal tot executie.

9. Trouwacte van Michaël Otgens en Adriana Otgens, gepasseerd voor schepenen van Hoeven. 1672 Augustus 16. 1 stuk.

10. Octrooi ad testandum ten behoeve van Adriana Catharina Otgens, vrouwe van Middelharnis enz., weduwe van Michaël Otgens. 1723 Januari 6. 1 charter.

11. Testamenten van Adriana Catharina Otgens, weduwe van den rentmeester Michaël Otgens. 1698 November 10, 1723 Mei 10, Juni 12 en December 11. 4 stukken.

12. Instructie voor den schout en secretaris van Hoeven en St.-Maartenspolder. 1673 Juli 29 en 1685 Juni 21. Copie en origineel. 2 stukken.

N.B. Aan Michaël Otgens waren bij acte van commissie der heeren van de hooge en lage jurisdictie deze ambten ,,geconfereerd''.

13. Commissie voor Michaël Otgens tot rentmeester van de heerlijkheid Middelharnis, verleend door Charles Philippe du Bosch, baron van Meere, heer van Overhem, Middelharnis enz. 1675 Mei 1. 1 charter.

ik Heuvel

×

ecar an Aart

5 a Catharina

×

tiste de Potte

el D, IV 2.)

TABEL A.

I.

1. Johan OTGENS
schout en rentmr. van Hoeven, rentmr. van de abdij St. Bernard † 1665
×
Jacomina de Pottere
(dr. van François en Johanna van Steenhuys) † 1667

2. Cornelius Otgens
secretaris van Oudenbosch.
×
Catharina Claessen

3. Anthonius Otgens
dijkgraaf van „den Ouden en Nieuwen landen".
×
Lucia Biersteeckers

II.

1. Michaël
hr. van Middelharnis. schout van Hoeven en St.-Maartenspolder. rentmr. van de abdij St. Bernard.
×
Adriana Catharina Otgens
(Zie II, *5a.*)

2. mr. Johan Baptiste
advocaat te Oudenbosch.

3. Georgius
schepen van Hoeven en St.-Maartenspolder. † 1721.
×
Lucia Peteren
† 1733.

4. François
rentmr. van den bisschop van Antwerpen. † 1724.
×
Adriana Catharina Anthonetta Crol

5. Barbara
† 1700.
×
GillisAugustijn Hannecart

6. Adriana Anna
† 1694.
×
Peter van Balen

7. Maria Johanna
† 1700.

1a. Hendrik Heuvel
×
Anna van Aart

2a. Mr. Albertus
advocaat.
×
Magdalena Tappers

3a. Cornelius (den Jongen)

4a. Maria
religieuse.

5a. Adriana Catharina
×
Michaël Otgens
(Zie II, *1.*)

III.

1. Mr. Johan Baptiste François
hr. van Middelharnis, schepen en advocaat te Hoeven.
×
Maria Catharina de Heuvel
dr. van jhr. François en Maria Theresia Lamberti. (Zie tabel B, II *1.*) † 1741.

2. Anthony

1a. Petrus
×
Theodora Dingmans

2a. Mr. Ludovicus Albertus

3a. Maria Catharina
×
François van den Dijcke
hr. van Overdorp enz.

4a. Barbara
×
Mr. Ludovicus Otgens
(Zie III. *1b.*)

5a. Pieternella Sophia

6a. Jacoba
religieuse.

1b. Mr. Ludovicus
×
Barbara Otgens
(Zie III, *4a.*)

2b. Johannis Anthonius
×
Anna Maria Lefebure

3b. Anthonius Hubertus
×
Johanna Lucia Biersteeckers

4b. Adrianus
† 1734.

5b. Jacoba Isabella
×
Godefridus van der Eyden
rentmr. van den ambachtsheer van Grijsoord.

6b. Maria Catharina
×
Johan Baptiste de Pottere
(Zie tabel D, IV 2.)

1c. Johanna
† 1751.
×
Abraham de Hartoge

2c. Theresia
religieuse in het klooster Mariëndaal te Diest.

IV.

1. Jhr. Johan François Joseph
hr. van Middelharnis. † 1767.
×
Johanna Regina Lunden

2. Jhr. Michaël Josephus Bernardus
kamerling van den Paus.

1a. Matthias
hr. van Middelharnis. † 1807.

2a. George

3a. Maria

1b. Mr. George Johan Michiel
hr. van Middelharnis, lid Eerste Kamer, burgem. van Oudenbosch, plvv. kantonrechter. † 1819.
×
Anna Petronella Melort
† 1870 (Zie tabel E, II 3.) Zij huwt voor de tweede maal met Hermannus Petrus van den Dries, burgemeester van Oudenbosch.

N.B. Een genealogie der familie Otgens verscheen in *Taxandria* 1897 (jg. 4), blz. 108—117, en 1899 (jg. 6), blz. 185, 186.

TABEL B.

I. Jhr. François de HEUVEL
× Cornelia van den Dries
† 1834

II.

- *1.* Antonia Adriana
  † 1871
  × Martinus Zacharias Immens
- *2.* Jhr. mr. Godefridus Andreas
  lid van den Hoogen Raad der Nederlanden,
  † 1870
  × Jkvr. Anna Josephina Wittert
  † 1878
- *3.* Anna Petronella
  † 1870
  × (1) Mr. George Johan Michiel Otgens
  heer van Middelharnis, † 1819.
  (Zie Tabel A, IV *1 b*.)
  (2) Hermannus Petrus van den Dries
  burgemeester van Oudenbosch.

III. (children of II 2)

- *1.* Jhr. mr. Eduard Bonifacius Andreas Nicolaas
  substituut-officier van Justitie te Breda,
  † 1878.
  (Hij erft van zijn tante Anna Petronella — zie hierboven II *3* — de heerlijkheid Middelharnis.)
- *2.* Jkvr. Louise Antoinetta Gijsberta Cornelia.

N.B. Een genealogie der familie Melort verscheen in *Taxandria* 1894 (1e jg.) blz. 2, 3, 22 en 23.

TABEL B.

I. Jhr. François de HEUVEL
× Maria Theresia Lamberti

II.
1. Maria Catharina, † 1741
× Johan Baptiste François Otgens, heer van Middelharnis.

2. Theresia
× Joannes de Man, secretaris van Antwerpen.

3. Joanna Catharina
× Godefridus Franciscus van IJsendijck, ridder, schepen van Antwerpen.

N.B. Een genealogie der familie De Heuvel verscheen in *Taxandria* 1918 (25e jg.), bl. 80 vlg.

TABEL C.

I. Aart Corneliss. CROL (alias Noremans)
× Janneken Anthonys Straetmans

II.
1. Anthoni Aertsen
× Josina Nuyts

2. Peter

TABEL D.

I. Lodewijk Franssen de POTTERE, stadhouder van Fijnaart bij Niervaart. † 1608
× Geertruit Franssen (van der Zande) † 1574

II. François, penningmr. van Nieuw-Gastel, † 1639
× (1) Maria Brouwers [1] (dr. van mr. Christiaan), † 1620
(2) Johanna van Steenhuys [1] (dr. van Jhr. Herman en Rutgera Das(ch), † 1658

III.
1. Hendrick, † 1696
× Johanna van Steenhuys, † 1703

2. Barbara Adriana [2]
× Hieronimus van den Dijcke, lid van den Raad van Brabant.

3. Jacomina (Zie Tabel A, I *1*.)
× Johan Otgens.

IV. (children of III 1)
1. Hermanus Godefridus
× Pieternella Maria van Zeverdonck.

2. Johan Baptiste
× Maria Catharina Otgens (Zie Tabel A, III *6b*.)

3. Johanna Maria [2].

[1]) *Taxandria* 1897 (jg. 4), blz. 272.
[2]) *Taxandria* 1897 (jg. 4), blz. 274.

N.B. Een genealogie der familie De Pottere verscheen in *Taxandria* 1897 (jg. 4), blz. 216, 270, 296 en 301.

TABEL E.

I. Andreas Joannes MELORT, chirurgijn, † 1817
× Cornelia van den Dries, † 1834

II.
1. Antonia Adriana, † 1871
× Martinus Zacharias Immens

2. Jhr. mr. Godefridus Andreas, lid van den Hoogen Raad der Nederlanden, † 1870
× Jkvr. Anna Josephina Wittert, † 1878

3. Anna Petronella, † 1870
× (1) Mr. George Johan Michiel Otgens, heer van Middelharnis, † 1819. (Zie Tabel A, IV *1b*.)
(2) Hermannus Petrus van den Dries, burgemeester van Oudenbosch.

III. (children of II 2)
1. Jhr. mr. Eduard Bonifacius Andreas Nicolaas, substituut-officier van Justitie te Breda, † 1878. (Hij erft van zijn tante Anna Petronella — zie hierboven II *3* — de heerlijkheid Middelharnis.)

2. Jkvr. Louise Antoinetta Gijsberta Cornelia.

N.B. Een genealogie der familie Melort verscheen in *Taxandria* 1894 (1e jg.) blz. 2, 3, 22 en 23.

N.B. In dorso de verklaring van Charles du Bosch, dat Otgens op deze commissie den eed heeft afgelegd. 1675 Mei 1.

13*a*. Protocol van verkooping van goederen van wijlen Johan Otgens, schout en rentmeester van Hoeven, van Michaël Otgens, rentmeester van den bisschop van Antwerpen, en van mr. Albert Otgens, welke goederen zijn gelegen in Groot- en Klein-Waspik. 1683. 1 stuk.

14. Verklaring, afgelegd door de koopers van land onder Groot- en Klein-Waspik, ten behoeve van de verkoopers Michaël Otgens e. a., waarbij laatstgenoemden worden gevrijwaard van boeten enz., in verband met de aangifte van dien verkoop beneden den werkelijken verkoopprijs. 1683 Maart 9. 1 stuk.

15. Schuldbrief, groot 9000 guldens van 40 grooten Vlaamsch, ten laste van Charles du Bosch, baron van Overhem, Meere enz., ten behoeve van zijn rentmeester Michaël Otgens, speciaal gevestigd op een gedeelte van de heerlijkheid Middelharnis. 1676 December 17. Gewaarmerkt afschrift. 1 stuk.

16. Schuldbrief, groot 20 000 Carolusguldens, ten laste van jhr. Arnout du Bosch en ten behoeve van Michaël Otgens, rentmeester van de abdij St. Bernard, te vestigen op een te ,,vernaerderen" (naasten) gedeelte van de heerlijkheid Middelharnis. 1678 Mei 18. Copie. 1 stuk.

N.B. Het bedoelde gedeelte was in 1677 Juni 21 door den oudsten broeder van jhr. Louis, nl. Charles Philippe du Bosch, verkocht aan Zacharias Beresteyn van Hofdijk (zie Inv. n°. 303).

17. Schuldbrief, groot 7750 guldens, ten laste van Michaël Otgens en ten behoeve van Louis van Revele in verband met den koop door eerstgenoemde van eenige gedeelten der heerlijkheid Middelharnis van Jacques Philippe de Henin, graaf van Querenain enz. 1679 April 12. Copie. 1 stuk.

18. Acte van bewilliging, gegeven door Anna Maria Gerresteyn, waarbij zij toestaat, dat haar mede-eischer Michaël Otgens tot een zeker bedrag zal voorgaan bij het voldoen der hun toekomende vorderingen op Charles Philippe du Bosch. Z. j. Concept. 1 stuk.

Mr. Johan Baptiste Otgens (II, 2).

19. Testament van mr. Johan Baptiste Otgens. 1724 October 3. Met codicillen d.d. 1724 October 10 en 27. 3 stukken.

20. Acte van aanstelling voor mr. Johan Baptiste Otgens tot rentmeester van jhr. Anthoine de Rochon, heer van Bellegaerde, over diens goederen in het markiezaat van Bergen op Zoom, de baronie van Breda en in Middelharnis. 1699 Mei 24. 1 stuk.

Georgius Otgens × Lucia Peteren (II, 3).

21. Codicil op het testament van Lucia Peteren, weduwe van Georgius Otgens, schepen van Hoeven en St.-Maartenspolder. 1733 Februari 21. Copie. 1 stuk.

22. Procuratie, verleend door Lucia Peteren, weduwe van Georgius Otgens, ten behoeve van haar drie dochters Barbara, Petronella en Adriana, tot beheer van de goederen van eerstgenoemde. 1729 Juli 28. Copie. 1 stuk.

23. Acte van taxatie van land te Oud- en Nieuw-Gastel .... ,,aencomende Lucia Peteren, weduwe .... (van) Georgius Otgens, en d'heer Louis Otgens". 1724. 1 stuk.

24. Acte van scheiding tusschen Lucia Peteren, weduwe van Georgius Otgens, en Louis Otgens ,,van seeckere stede lants, gelegen onder de jurisdictie van Out- en Nieuw-Gastel''. 1724 October 28. Twee exemplaren.

25. Quitanties, overgeleverd aan Lucia Peteren. 1726—1734. 1 omslag.

26. Overeenkomst tusschen de erfgenamen van François Otgens en Lucia Peteren, weduwe van Georgius Otgens, waarbij laatstgenoemde verklaart een som van 2600 guldens schuldig te zijn. 1725 October 2. Met quitanties. 2 stukken.

27. Obligatie, groot 319 guldens, ten laste van Lucia Peteren, weduwe van Georgius Otgens. 1725 October 6. 1 stuk.

N.B. Afgelost.

François Otgens × Adriana Catharina Anthonetta Crol (II, 4).

28. Testamenten van François Otgens en diens echtgenoote Adriana Catharina Anthonetta Crol. 1680 en 1708. Origineel en copieën. 3 stukken.

N.B. Het origineel is een olografisch testament d.d. 1708.

29. Testamenten van François Otgens, oud-rentmeester van den bisschop van Antwerpen. 1724. Copieën. 2 stukken.

Gillis Augustijn Hannecart × Barbara Otgens (II, 5).

30. Testamenten van Barbara Otgens, echtgenoote van Gillis Augustijn Hannecart. 1678 November 25 en 1700 Juni 27. Copieën. 2 stukken.

Peter van Balen × Adriana Anna Otgens (II, 6).

31. Testamenten van Adriana Anna Otgens, weduwe van Peter van Balen. 1693 Juli 27 en Augustus 23. Copieën. 3 stukken.

Maria Johanna Otgens (II, 7).

32. Testament van Maria Johanna Otgens. 1700 Mei 29. Copie. Met een opgave van de ,,lantgoederen van joffrouwe Maria Otgens''. 1700 Mei 29. 1 stuk.

Hendrik Heuvel Otgens × Anna van Aart (II, 4a).

33. Testament van Hendrik Heuvel Otgens en diens echtgenoote Anna van Aart. 1697 Augustus 22. Copie. 1 stuk.

34. Testament van Anna van Aart, weduwe van Hendrik Heuvel Otgens. 1717 November 12. Copie. 1 stuk.

Maria Otgens (II, 4a).

35. Testamenten van Maria Otgens. 1716 December 16. Copieën. 3 stukken.

Mr. Johan Baptiste François Otgens × Maria Catharina de Heuvel (III, I).

36. Acte van venia aetatis, verleend aan Johan Baptiste François Otgens, heer van Middelharnis. 1695 October 18. 1 charter.

37. Bul van de universiteit van Leuven voor Johan François Otgens, waarbij hij bevorderd wordt tot licentiaat in de beide rechten. 1700 November 23. 1 charter.

38. Als voren. Met geloofsbelijdenis. 1 charter.

39. Huwelijksvoorwaarden tusschen Johan Baptiste François Otgens, heer van Middelharnis, en Maria Catharina de Heuvel. 1710 April 22. Copie. 1 stuk.

40. Testamenten van mr. Johan Baptiste François Otgens en diens echtgenoote Maria Catharina de Heuvel. 1717 October 4. Copieën. 2 stukken.

41. Testamenten en codicil van jkvr. Maria Catharina de Heuvel, weduwe van mr. Johan Baptiste François Otgens, heer van Middelharnis. 1725, 1736 en 1741. 2 stukken.

N.B. De testamenten zijn copieën, het codicil (d.d. 1741), geschreven op een van deze copieën, is een origineel.

Anthony Otgens (III, 2).

42. Testament van Anthony Otgens. 1721 Maart 19. Copie. 1 stuk.

Petrus Otgens × Theodora Dingmans (III, Ia).

43. Huwelijksvoorwaarden tusschen Petrus Otgens en Theodora Dingmans. 1716 Juli 16. Copie. 1 stuk.

Mr. Ludovicus Albertus Otgens (III, 2a).

44. Bul van de universiteit te Leuven voor Ludovicus Albertus Otgens, waarbij hij bevorderd wordt tot licentiaat in de beide rechten. 1711 Januari 27. 1 charter.

François van den Dijcke, heer van Overdorp enz., × Maria Catharina Otgens (III, 3a).

45. Liquidatie tusschen jhr. François van den Dijcke, heer van Overdorp enz., nomine uxoris, en den heer Louis Otgens als voogd van Pieternella en beheerder der goederen van zijn overleden pupil Johan Otgens, erfgenamen van den advocaat mr. Johan Baptiste Otgens. 1728. 1 stuk.

46. Acte van scheiding der nalatenschap van Barbara van den Dijcke, tusschen haar vader François van den Dijcke, heer van Overdorp enz., en Louis Otgens als gemachtigde van Theodora Dingmans, weduwe van Petrus Otgens, Barbara, Pieternella en Adriana Otgens. 1733 Januari 5. 1 stuk.

Pieternella Sophia Otgens (III, 5a).

47. Testamenten van Pieternella Sophia Otgens. 1756. Concept, copie en grosse. 3 stukken.

Jacoba Otgens (III, 6a).

48. Stukken betreffende de opneming in het klooster te Rozendaal van Jacoba Otgens. 1720—1722 en z. d. 1 omslag.

49. Lofdicht ter gelegenheid van de professie van Jacoba Otgens. 1722. Gedrukt. 1 stuk.

Mr. Ludovicus Otgens × Barbara Otgens (III, Ib).

50. Extract uit de acte van scheiding (d.d. 1731 Augustus 27) van de nalatenschap van François Otgens, van diens echtgenoote Anthonetta Crol en van Johan Anthony Otgens, ten behoeve van mr. Louis Otgens. 1731 Augustus 29. 1 stuk.

51. Extract uit de acte van scheiding van de nalatenschap van François Otgens, voor zoover betreft hetgeen mr. Louis Otgens is ten deel gevallen. 1741. 1 stuk.

52. Huwelijksvoorwaarden tusschen mr. Ludovicus Otgens en Barbara Otgens. 1733 Mei 29. Copie. 1 stuk.

53. Testament van mr. Ludovicus Otgens en diens echtgenoote Barbara Otgens. 1743 Maart 14. Copie. 1 stuk.

54. Acte, waarbij de procuratie, aan mr. Ludovicus Otgens e. a. verleend door de verschillende ingezetenen van Etten, wordt ingetrokken. 1745 December 17. Copieën. 2 stukken.

55. Acte van scheiding van de nalatenschap van Petronella Sophia Otgens tusschen Adriana Otgens, weduwe van Guilliam Sprong, en Louis Otgens, nomine uxoris. 1756 November 26. 1 stuk.

Mr. Johannis Anthonius Otgens (III, 2b).

56. Testamenten van mr. Johannis Anthonius Otgens. 1721 April 23. Copieën. 2 exemplaren.

57. Acte van overeenkomst tusschen mr. Johan Otgens en de overige erfgenamen zijner moeder Anthonetta Crol, echtgenoote van François Otgens. 1720 Januari 3. 1 stuk.

Anthonius Hubertus Otgens × Johanna Lucia Biersteeckers (III, 3b).

58. Huwelijksvoorwaarden tusschen Anthonius Otgens en Johanna Lucia Biersteeckers. 1725 September 20. Copie. 1 stuk.

58*a*. Acte, waarbij voogden worden benoemd over de kinderen van Anthony Otgens, dijkgraaf en penningmeester der Oude en Nieuwe landen te Oudenbosch. 1727 September 28. Copie. 1 stuk.

Godefridus van der Eyden × Jacoba Isabella Otgens (III, 5b).

59. Testament van Godefridus van der Eyden, rentmeester van de ambachtsheeren van Grijsoord, en dienst echtgenoote Jacoba Isabella Otgens. 1727 Mei 23. Copie. 1 stuk.

Johan Baptiste de Pottere × Maria Catharina Otgens (III, 6b).

60. Huwelijksvoorwaarden tusschen Johan Baptiste de Pottere en Maria Catharina Otgens. 1713 Mei 27. Met bijlagen. 1 omslag.

61. Acte, waarbij wordt bepaald, welke goederen aan de kinderen van Johan Baptiste de Pottere en zijn echtgenoote Maria Catharina Otgens uit de nalatenschap van hun grootvader François Otgens zijn toegewezen en waarvan het fidei-commis aan hun ouders is opgedragen. 1742 Augustus 22. Copie. 1 stuk.

62. Acte van approbatie van een overeenkomst tusschen Johan Baptiste de Pottere en Maria Otgens, zijn echtgenoote, ter eene en hun kinderen ter andere zijde, als erfgenamen van hun ouders en grootouders mr. François Otgens en diens echtgenoote Adriana Anthonetta Crol, waarbij wordt bepaald, welke goederen door eerstgenoemden in eigendom en welke in fideicommis worden bezeten. 1742 October 22. 1 charter.

Abraham de Hartoge × Johanna Otgens (III, Ic).

63. Acte van overeenkomst tusschen Abraham de Hartoge, weduwnaar van Johanna Otgens, en Andries Tappers e. a. betreffende de nalatenschap van mr. Albert Otgens en Magdalena Tappers. 1752 Januari 27. Copie. 1 stuk.

Theresia Otgens (III, 2c).

64. Testament van Theresia Otgens (Maria Constantia), novice in het klooster Mariëndaal te Diest. 1702. Copie. 1 stuk.

Jhr. Johan François Joseph Otgens × Johanna Regina Lunden (IV, I).

65. Octrooi ad testandum ten behoeve van Johan François Joseph Otgens, heer van Middelharnis. 1727 October 7. Origineel en copie. 1 charter en 1 stuk.

66. Adelsdiploma, verleend door keizer Karel aan Jan François Joseph en Michaël Josephus Bernardus Otgens. 1734 September 28. 1 charter.

67. Testament van jhr. Johan François Joseph Otgens, heer van Middelharnis. 1777 Maart 9. Copie en extract. 2 stukken.

68. Acte van scheiding van de nalatenschap van mr. Johan Baptiste François Otgens, van Johanna Maria Otgens en van mr. Johan Baptiste Otgens, voorzoover betreft het gedeelte, aan jhr. Johan François Joseph, zoon van eerstgenoemde, ten deel gevallen. 1736 September 29. Copie. 1 stuk.

69. Acten van scheiding van de nalatenschap van mr. Johan Baptiste François Otgens tusschen diens echtgenoote Maria Catharina de Heuvel en hun kinderen jhr. Johan François Joseph en jhr. Michaël Josephus Bernardus. 1736. Copieën. 2 stukken.

70. Inventaris van de nagelaten goederen van Maria Catharina de Heuvel, opgemaakt ten verzoeke van haar zoon jhr. Johan François Joseph Otgens. 1741. 1 stuk.

71. Acte van approbatie door het leenhof van Holland van het testament van wijlen Johan François Joseph Otgens, waarbij aan diens weduwe Johanna Regina Lunden het vruchtgebruik van een gedeelte der heerlijkheid Middelharnis wordt gelegateerd. 1768 Maart 23. 1 charter.

72. Stukken betreffende de rechten, door Johan François Joseph Otgens, heer van Middelharnis, en diens broeder van de mede-erfgenamen hunner voorouders Johan Otgens en Jacomina de Pottere verworven op 2/3 van een pachthoeve in Henegouwen. (c. 1753.) 1 omslag.

73—83. Rekeningen van Matthias Otgens als administrateur van: *a*. jhr. Johan François Joseph Otgens, heer van Middelharnis, *b*. Johanna Regina Lunden, echtgenoote van jhr. Johan, *c*. jkvr. Catharina Josepha Lunden, zuster van laatstgenoemde. 1759—1770. 11 stukken.

> N.B. De rekeningen over de jaren 1759—1765 zijn afgehoord door jhr. J. F. J. Otgens, die over 1766—1768 door zijn echtgenoote en ten slotte is de rekening over 1769/1770 door jkvr. Catharina gesloten. Onder de laatste rekening — alle zijn door den administrateur medeonderteekend — schrijft de rendant: ,,Matthias Otgens de Middelharnisse''.

73. 1759.
74. 1760.
75. 1761.
76. 1762.
77. 1763.
78. 1764.
79. 1765.
80. 1766.
81. 1767.
82. 1768.
83. 1769/1770 April 24.

Michaël Josephes Bernardus Otgens (IV, 2).

84. Acte van scheiding van de nalatenschappen van mr. Johan Baptiste François, van Johanna Maria en van mr. Johan Baptiste Otgens, voorzoover betreft het gedeelte, aan jhr. Michaël Josephus Bernardus, zoon van eerstgenoemde, ten deel gevallen. 1736 September 29. Copie. 1 stuk.

85. Acten van scheiding van de nalatenschap van Maria Catharina de Heuvel, echtgenoote van wijlen mr. Johan Baptiste François Otgens, tusschen haar zoons jhr. Johan François Joseph en jhr. Michaël Josephus Bernardus. 1743 April 23 en Juli 27. Copieën. 2 stukken.

86. Acte, waarbij paus Benedictus XIV aan M. J. B. Otgens een pensioen verzekert van een door hem geresigneerde vicarie in de kerk van het H. Kruis te Luik. 1744 Mei 30. Met bevel tot executie. 2 charters.

87. Acte, waarbij paus Benedictus XIV aan M. J. B. Otgens een vicarie in de kerk van Elten verleent. 1745 Januari 3. 1 charter.

N.B. In dorso notitie op papier: Ex parte Joannis Georgii Kreling, eiusdem seminarii alumni diaconi.

88. Acte, waarbij paus Benedictus XIV aan M. J. B. Otgens een pensioen verzekert van een door hem geresigneerde vicarie in de kerk van S. Martinus te Luik. Met bevel tot executie. 1749 Juli 28. 2 charters.

89. Acte, waarbij paus Benedictus XIV aan M. J. B. Otgens de proosdij van de kerk van Limburg verleent. 1752 Januari 30. 1 charter.

90. Bevelschrift van paus Benedictus XIV voor den aartbisschop van Laodicea, nuntius te Keulen, en den deken van Keulen, om M. J. B. Otgens in het bezit der proosdij van de kerk van Limburg te stellen. 1752 Januari 30. 1 charter.

91—95. Rekeningen van Matthias Otgens als administrateur van Michaël Josephus Bernardus Otgens. 1756—1763. 5 stukken.

N.B. Met uitzondering van de laatste, welke mede door M. J. B. Otgens is geteekend, zijn alle rekeningen door diens broeder J. F. J. Otgens afgehoord.

91. 1759.
92. 1760.
93. 1761.
94. 1762.
95. 1763.

96. Acte van scheiding van 1/4 gedeelte der nalatenschap van Theresia Otgens tusschen jhr. Johan François Joseph Otgens en diens broeder Michaël Josephus Bernardus Otgens. 1753 Augustus 25. 1 stuk.

Matthias Otgens (IV, Ia).

97. Testament van Matthias Otgens, heer van Middelharnis, waarbij hij o. a. zijn gedeelte der heerlijkheid Middelharnis vermaakt aan zijn neef mr. Georgius Michaël Otgens. 1806 Mei 12. Copie. 1 stuk.

98. Acte van admissie tot landmeter door het Hof van Holland ten behoeve van Matthias Otgens, wonende te Zevenbergen. 1739 Juli 2. 1 charter.

99. Procuratie, verleend door Matthias Otgens, heer van Middelharnis, aan Adrianus Praets tot beheer van in Brabant gelegen goederen. (1767?) Concept. 1 stuk.

100. Procuratie, verleend door Matthias Otgens, heer van Middelharnis, en diens broeder en zuster aan Adrianus Praets tot verkoop van land in den St.-Maartenspolder, ten einde te voorzien in den bouw van een watermolen en het onderhoud van de kade in dezen polder. (1767?) Concept. 1 stuk.

101. Notitie uit het resolutieboek van de heeren van Middelharnis, waaruit blijkt, dat Matthias Otgens hardsteenen trappen voor het bordes van het raadhuis heeft geschonken. 1773 Mei 27. 1 stuk.

102. Attestatie van Joost Hellemonts e. a. ten behoeve van Matthias Otgens, heer van Middelharnis, betreffende het recht van overpad van het aan laatstgenoemde toebehoorende grintbosch in den St.-Maartenspolder. 1775 Mei 15. Copie. 1 stuk.

103. Acte van scheiding van de gemeenschappelijke bezittingen van Matthias, Georgius en Maria Otgens ter eene, en Anna Françoise Nouwen ter andere zijde. 1751 October 2. Copie. 1 stuk.

104. Rekening en verantwoording, door Adrianus Praets overgeleverd aan Matthias Otgens. 1770 en 1771. Copie. 1 stuk.

105. Stukken betreffende de nalatenschap van Marie Lucie Barbe Sprong, weduwe van Charles de Moor, van wie Matthias Otgens een der erfgenamen was. 1798—1800. 1 omslag.

106. Rekeningen en verantwoordingen van A. Q. en L. Kolff betreffende huizen te Middelharnis, waarvan Matthias Otgens mede-eigenaar was, respectievelijk in 1801 en 1806 ingediend. 2 stukken.

107. Rekening en verantwoording van Cornelius Anselmus Segers, rentmeester van Matthias Otgens, heer van Middelharnis. 1807. 1 stuk.

108. Onderhandsche acte van verkoop ten behoeve van Pieter de Bruyn c.s. van boomen in het ,,Boombos'' te Hoeven door Matthias Otgens, heer van Middelharnis. 1807 November 7. Copie. Met copie-quitanties. 1 stuk.

George en Maria Otgens (IV, 2a en 3a).

109. Geloofsbelijdenis van den minderjarigen George Otgens bij zijn komst aan de universiteit te Leuven. 1759. Gedrukt. 1 stuk.

110. Bewijs van inschrijving van George Otgens voor de universiteit van Leuven. 1759. Gedrukt. 1 stuk.

111. Procuratie, verleend door George en Maria Otgens tot verkoop van eenige goederen, hun aangekomen als erfgenamen van jhr. Johan François Joseph Otgens, heer van Middelharnis. Nà 1774. Concept. 1 stuk.

Mr. George Johan Michiel Otgens × Anna Petronella Melort (IV, Ib).

N.B. Na den dood van mr. G. J. M. Otgens in 1819, huwde vrouwe Melort Hermannus Petrus van den Dries. Ook de stukken betreffende laatstgenoemde worden hieronder beschreven.

112. Testamenten van mr. George Johan Michiel Otgens, heer van Middelharnis. 1816 October 30. Copieën. 3 stukken.

113. Testament van Anna Petronella Melort, echtgenoote van mr. George Johan Michiel Otgens, heer van Middelharnis. 1816 October 30. Copie. 1 stuk.

114. Stellingen, verdedigd door George Johan Michiel Otgens voor de juridische faculteit van de universiteit te Leuven op 14 Juni 1760. Gedrukt. 1 stuk.

115. Proefschrift van George Johan Michiel Otgens, overgeleverd aan de juridische faculteit der universiteit te Leiden. 1761. Gedrukt. 1 stuk.

116. Bul van de universiteit van Leiden voor George Johan Michiel Otgens, waarbij hij bevorderd wordt tot doctor in de beide rechten. 1761 Juni 23. 1 charter.

117. Rechterlijk vonnis in verband met de nalatigheid van mr. George Johan Michiel Otgens te Oudenbosch, ,,om de waterlydinge van een parceel land .... op het Bosschenhoofd .... op te maken, nog te diepen''. 1818. Copie. Met bijlagen. 1 omslag.

N.B. In dezen omslag bevindt zich tevens een getuigenverklaring van 1819.

118. Rekening en verantwoording, overgeleverd door J. van den Tol aan mr. G. J. M. Otgens. 1809 en 1815. 2 stukken.

119. Acte van aangeving van de nalatenschap van mr. G. J. M. Otgens door diens weduwe Anna Petronella Melort. 1819 October 11. Copie. 1 stuk.

120. Memorie van de eigendommen, toebehoorende aan mr. George Michiel Otgens en gelegen in den polder Heerjansland, genaamd Nieuw-Gastel. Z. j. Extract uit het dijkboek. 1 stuk.

121. Memorie van de eigendommen, behoorende aan mr. George Michiel Otgens en gelegen onder Oud- en Nieuw-Gastel. Z. j. 1 stuk.

122. Notitie van de door mr. George Michiel verschuldigde bedragen voor de verponding van onder Hoeven gelegen goederen. 18de eeuw. 1 stuk.

123. ,,Memorie voor .... mr. George Michiel Otgens, wegens zijn .... goederen, gelegen onder Oud-Gastel'', met aanteekening van de daarop rustende lasten. ± 1800. 1 stuk.

124. Acte van schenking door Anna Petronella Melort, douairière van mr. George Johan Michiel Otgens van Middelharnis, van onroerende goederen, gelegen onder Rukfen, ten behoeve van het armbestuur der Roomsch-Katholieke gemeente te dier plaatse. 1819 December 22. Copie. 1 stuk.

125. Acte van schenking door Anna Petronella Melort, douairière van mr. George Johan Michiel Otgens van Middelharnis, van goederen, gelegen onder Sprundel, ten behoeve van het armbestuur te Sprundel. 1819 December 22. Copie. 1 stuk.

126. Huwelijksvoorwaarden tusschen Anna Petronella Melort, douairière van mr. G. J. M. Otgens van Middelharnis en H. P. van den Dries. 1833 Januari 21. Copie. 1 stuk.

127. Testament van A. P. Melort, echtgenoote van H. P. van den Dries. 1839 November 29. Copie. 1 stuk.

128. Zegenwensch van paus Pius IX, in verband met den bouw der kerk te Oudenbosch, speciaal voor Anna Petronella Melort. 1868. Gedrukt. 1 stuk.

129. Bestek en voorwaarden betreffende reparatiën en vernieuwingen aan het huis van H. P. van den Dries, te Oudenbosch (?) (19de eeuw.) 1 stuk.

III. Stukken betreffende het onroerend bezit.

1. Etten.

130. Acte van overdracht ten behoeve van François en Johan Otgens van c. 2 gemeten land ,,op de Heul'' te Etten. 1690 Februari 25. 1 charter.

131. Onderhandsche acte, waarbij mr. G. J. M. Otgens aan Jan Vermunt één gemet, 226 roeden land onder Etten verkoopt. 1800 Juni 14. 1 stuk.

2. Hoeven.

132. Acte van overdracht ten behoeve van Johan Michiel Otgens van c. 6½ gemeten uitgedolven land, onder Hoeven gelegen. 1648 Januari 28. Copie. Met bijlagen. 1 omslag.

133. Protocol van verkooping van acht kavelen moerland te Hoeven, toebehoorende aan Maria en Barbara Otgens. 1687. 1 stuk.

134. Acte van overdracht ten behoeve van Georgius Otgens van 1/4 bunder beemd ,,in 't goet van Ykel in den Nonnenblok'' te Hoeven. 1687 Maart 22. 1 charter.

135. Acte van overdracht ten behoeve van mr. Johan Otgens van een huis enz., benevens van 6 gemeten, 155 roeden land, gelegen te Hoeven. 1687 April 19. Copie. 1 stuk.

136. Protocol van verkooping van 8 kavels moerland onder Hoeven, toebehoorende aan Maria en Barbara Otgens. 1690. 1 stuk.

137. Acte, waarbij Thomas van Zevendonck afstand doet van zijn recht op een gedeelte van c. 12 gemeten beemd ten behoeve van Michaël Otgens, gepasseerd voor het gerecht van Hoeven. 1692 Februari 11. Copie. 1 stuk.

138. Acte van overdracht ten behoeve van George Otgens van de helft van 2 gemeten uitgedolven beemd in den eersten Mokenweg in ,,Drossaerdenblock'', gepasseerd voor het gerecht van Hoeven. 1693 December 28. Copie. Met bijlagen. 3 stukken.

139. Acte van overdracht ten behoeve van mr. Johannes Otgens van 5 gemeten, 1299 roeden land ,,op het quartier van 't gors''. 1694 Maart 16. Extract uit het schepenregister van Hoeven. Met bijlagen. 3 stukken.

140. Acte van overdracht ten behoeve van den advocaat Johan Otgens van 400 roeden weide ,,opt quartier van 't gors op de Locht'', gepasseerd voor het gerecht van Hoeven. 1694 Maart 19. Copie. 1 stuk.

141. Acte van overdracht ten behoeve van François en Johannes Otgens van c. 3 gemeten ,,heyblock, gelegen op 't quartier van Bosschenhoofft'', gepasseerd voor het gerecht van Hoeven. 1695 December 13. Copie. 1 stuk.

142. Acte van overdracht ten behoeve van George Otgens van één gemet, 143 roeden en 4 voet beemd in ,,Pelshoeck'', genaamd het ,,Stockvelt'', gepasseerd voor het gerecht van Hoeven. 1696 December 5. Met bijlagen. Copieën. 1 omslag.

143. Acte van overdracht ten behoeve van François en Johannes Otgens van 4 gemeten land, gelegen ,,op 't quartier van Bosschenhooft'', gepasseerd voor het gerecht van Hoeven. 1697 Februari 11. Copie. 1 stuk.

144. Kaartje van een perceel land, toebehoorende aan mr. Johan Otgens, gelegen ,,t'eynde schampersweghken'', groot 488/457 roeden. 1698 September 2. 1 stuk.

145. Acte van overdracht ten behoeve van mr. Johan Otgens van 2 gemeten, 214 roeden land ,,opt gors onder de Hoeven''. 1697 April 13. Copie. Met bijlagen. 1 omslag.

146. Acte van meting van een perceel land in de Hoeven, ,,in de Beemde'', toebehoorende aan François en Johan Otgens. 1699 December 17. 1 stuk.

147. Acte van overdracht ten behoeve van François en Johan Otgens van omtrent $\frac{1}{2}$ bunder land, gelegen ,,op 't Bosschenhoofft'', gepasseerd voor het gerecht van Hoeven. 1706 Maart 13. Copie. 1 stuk.

148. Acte van meting van 3 gemeten, 6 roeden land ,,op 't quartier van 't gors onder Hoeven'', ten behoeve van François Otgens. 1707 December 29. 1 stuk.

149. Acte van overdracht ten behoeve van François Otgens van 3 gemeten, 6 roeden weide, gepasseerd voor het gerecht van Hoeven. 1708 Januari 10. Copie. 2 stukken.

150. Acte van overdracht ten behoeve van Johan en François Otgens van omtrent 2 gemeten heide ,,op het Bosschenhooft''. 1710 April 12. Copie. 1 stuk.

151 Acte van beleening ten behoeve van Jan François Otgens, heer van Middelharnis, met 12 gemeten beemd, genaamd Bergemade, onder Hoeven. 1719 Juni 29. 1 charter.

152. Acte van overdracht ten behoeve van François Otgens van 1 gemet, 45 roeden land ,,op 't quartier van het gors''. 1720 November 16. Extract uit het schepenregister van Hoeven. Met bijlage. 2 stukken.

153. Acte van overdracht ten behoeve van Adriana Peteren, weduwe van George Otgens, van één gemet, 150 roeden weide, genaamd de ,,Tornekooten'', gepasseerd voor het gerecht van Hoeven. 1727 Januari 24. Copie. 1 stuk.

154. Acte van overdracht ten behoeve van de kinderen van François en George Otgens van 400 roeden land ,,op 't Bosschenhooft'', gepasseerd voor het gerecht van Hoeven. 1727 April 14. Copie. 1 stuk.

N.B. Van dezen eigendom werd Johan de Pottere, gehuwd met Maria Catharina Otgens, uitgezonderd.

155. Acte van overdracht ten behoeve van mr. Louis Otgens, als mede-erfgenaam van mr. Johan Baptiste Otgens, van 4 gemeten, 275 roeden land te Hoeven. 1728 Juni 19. Copie. Met bijlagen.

156. Acte van overdracht ten behoeve van mr. Louis Otgens van 3 gemeten, 63 roeden zaailand ,,opt 2e weeghke'', gepasseerd voor het gerecht van Hoeven. 1728 Juni 19. Copie. Met bijlagen. 3 stukken.

157. Acte van overdracht ten behoeve van mr. Louis Otgens van 4 gemeten, 67 roeden zaailand, gepasseerd voor het gerecht van Hoeven. 1730 December 9. Met bijlagen. 1 omslag.

158. Acte van overdracht ten behoeve van mr. Louis Otgens van 3 gemeten, 140 roeden land, gelegen op ,,schampers weegske'' te Hoeven. 1741 October 26. Copie. Met bijlagen. 3 stukken.

159. Acte van overdracht ten behoeve van Frederick Christiaan van Mattenburgh van 3 gemeten, 50 roeden land te Hoeven ,,op 't Bosschen Hooft''. 1754 Juli 27. Copie. 1 stuk.

N.B. In dorso staat o.a.: ,,nu d'Heer Otgens''.

160. Acte van meting, opgemaakt ten verzoeke van mr. George Michiel Otgens, van een perceel mastbosch onder Hoeven, groot 2 gemeten, 79 roeden. 1767 Juli 9. 1 stuk.

161. Extract uit een protocol van verkooping, waaruit blijkt, dat mr. G. J. M. Otgens eigenaar is geworden van 3 gemeten, 50 roeden land te Hoeven. 1810 Augustus. 1 stuk.

162. Huurcedullen van onroerende goederen, toebehoorende aan vrouwe A. P. Melort, weduwe van mr. George Johan Michiel Otgens van Middelharnis, gelegen onder Hoeven, Oud- en Nieuw-Gastel en Rozendaal. 1819 en 1824. 1 omslag.

163. Extract uit het protocol van verkooping, waaruit blijkt, dat H. P. van den Dries kooper is geworden van een perceel schaarbosch, groot één bunder, 27 roeden, 70 ellen en 62 palmen, gelegen op ,,Bosschenhoofd'' onder Hoeven. 1827. Met eenige inliggende bijlagen. 1 omslag.

164. Onderhandsche koopacte ten behoeve van vrouwe Anna Petronella Otgens van Middelharnis van een perceel land, groot 86 roeden, 16 ellen op het ,,Bosschen Hoofd'' te Hoeven. 1827 November 30. 1 stuk.

165. Extract uit het protocol van verkooping, volgens hetwelk Anna Petronella Melort, douairière van mr. George Johan Michiel Otgens, eigenaresse is geworden van 85 roeden en 16 ellen zaailand en bosch, genaamd ,,Het Zwarte Heintje'' onder Hoeven. 1829. 1 stuk.

3. St.-Maartenspolder.

166. Acte van taxatie ten verzoeke van Adriana (Catharina) Otgens, weduwe van Michaël Otgens, en haar zoon mr. Johan (Baptiste) François Otgens, heer van Middelharnis, van enkele perceelen schaarbosch in St.-Maartenspolder. 1710 April 4. Copie. 1 stuk.

167. Acte van overdracht ten behoeve van George Otgens van 38 gemeten, 56 roeden land in St.-Maartenspolder. 1710 Mei 19. Copie. Met bijlagen. 1 omslag.

168. Onderhandsche koopacte ten behoeve van Louis Otgens van land in St.-Maartenspolder. 1733 Januari 6. 1 stuk.

N.B. Louis Otgens trad hier op als gemachtigde van Theodora Dingmans, weduwe van Petrus Otgens, benevens van Barbara, Pieternella en Adriana Otgens.

169. Acte van accoord tusschen den abt van St. Bernard te Antwerpen, als tiendheffer van de heerlijkheid St.-Maartenspolder ter eene en mr. Ludovicus Otgens en Tobias Fabritius, als heeren der heerlijkheid Hoeven en St.-Maartenspolder en gemachtigden van de ingelanden van St.-Maartenspolder ter andere zijde, waarbij eerstgenoemde afstand doet van zijn aanspraken op de tienden van de grauwe, witte en blauwe erwten. 1740 Juni 23. Copie. 1 stuk.

4. Middelharnis.

170. Protocol van verhuring door Matthias Otgens van eenige perceelen land, te zamen groot 80 gemeten, 75 roeden. 1796. 1 stuk.

171. Verpachtingsconditiën van 23 bunders, 30 roeden en c. 35 ellen en van 16 bunders, 31 roeden en c. 94 ellen bouwland, toebehoorende aan vrouwe A. P. Otgens van Middelharnis, respectievelijk gelegen onder de jurisdictie van Middelharnis en van Sommelsdijk. Met volmacht. Concepten. Z. d. 2 stukken.

5. Nieuw-Gastel.

172. Acte van overdracht ten behoeve van François Otgens, rentmeester van den bisschop van Antwerpen, van 9 gemeten, 28 roeden land te Nieuw-Gastel. 1683 December 30. Copie. Met een vroegere en 2 latere acten van meting. 1683, 1688 en 1742. 4 stukken.

173. Acte van overdracht ten behoeve van François Otgens, rentmeester van den bisschop van Antwerpen, van 3 perceelen land te Nieuw-Gastel, respectievelijk groot 2 gemeten, 246 roeden, 2 gemeten, 195 roeden en 2 gemeten, 226 roeden. 1685 Maart 10. Copie. 1 stuk.

174. Acte van overdracht ten behoeve van François Otgens van 3 gemeten, 288 roeden land te Nieuw-Gastel. 1691 Februari 8. Copie. Met bijlagen. 1 omslag.

175. Acte van meting van 5 gemeten, 37 roeden land te Nieuw-Gastel, toebehoorende aan Adriana Otgens, weduwe van Van Ballot(?). 1692 December 5. 1 stuk.

176. Acte van overdracht ten behoeve van Joris Otgens van 4 gemeten, 243 roeden bosch te Nieuw-Gastel. 1696 Februari 21. Copie. Met bijlagen. 1 omslag.

177. Acte, waarbij Anna Putmans, weduwe van Marynis Biersteeckers, aan de weduwe van Michaël Otgens c. 6 gemeten land ,,in coppen hoeffken" onder Nieuw-Gastel in erfbruikleen geeft. 1697 Mei 31. Copie. 1 stuk.

178. Acte van overdracht ten behoeve van François en Joris Otgens van twee perceelen land te Nieuw-Gastel, respectievelijk groot 4 gemeten en 2 gemeten, 280 roeden. 1699 Maart 19. Copie. 1 stuk.

179. Acte van opdracht ten behoeve van mr. Louis Otgens van 3 gemeten, 100 roeden land te Nieuw-Gastel. 1752 Januari 15. Copie. 1 stuk.

180. Acte van erfpacht van 2 gemeten land ten behoeve van mr. Louis Otgens, verleend door dijkgraaf en gezworenen van den polder ,,Heerjanslandt gesegt Nieuw-Gastel". 1760 Augustus 23. 1 stuk.

181. Acte van meting van land te Nieuw-Gastel, toebehoorende aan mr. George Michiel Otgens, groot bevonden 3 gemeten, 36 roeden. 1768 October 9. 1 stuk.

182. Protocol van verkooping, waaruit blijkt, dat door mr. G. M. Otgens twee perceelen land, groot 7 gemeten, 250 roeden en 8 gemeten, 112 roeden, 3 voet, respectievelijk gelegen onder Oud- en Nieuw-Gastel, zijn verworven. 1775. Extract. Met bijlagen. 1 omslag.

183. Acte van overdracht ten behoeve van mr. George Michiel Otgens van 3 perceelen land onder Nieuw-Gastel, te zamen groot 8 gemeten, 112 roeden, 3 voeten. 1775 Mei 26. 1 stuk.

184. Acte van overdracht ten behoeve van mr. George Michiel Otgens van een huis enz. en van 3 gemeten, 5 roeden land onder Nieuw-Gastel. 1777 September 1. Met bijlagen. 1 omslag.

185. Protocol van verkooping, waaruit blijkt, dat door Anna Petronella Melort, douairière van mr. George Michiel Otgens, eenige perceelen land onder Gastel zijn gekocht. 1826. Copie. Met bijlagen. 1 omslag.

6. Ooltgensplaat.

186. Stukken betreffende den eigendom van een huis, met daarbij behoorende 90 gemeten, 154 roeden land in den polder Galathé onder de gemeente Ooltgensplaat. 1819, 1820. 1 omslag.

N.B. Eigenaresse is Anna Petronella Melort, ambachtsvrouwe van Middelharnis.

187. Protocol van verkooping, waaruit blijkt, dat Anna Petronella Otgens van Middelharnis, geboren Melort, eigenaresse is geworden van 2 bunders, 94 roeden, 54 ellen land in den polder Galathé onder Ooltgensplaat. 1827. Copie. Met bijlagen. 1 omslag.

7. Oudenbosch.

188. Acte van meting van 2 perceelen land onder Oudenbosch, toebehoorende aan Michiel Otgens, te zamen groot 4 gemeten, 150 roeden. 1668 Mei 29. 1 stuk.

189. Quitanties voor mr. Johan Baptiste Otgens voor door hem gekocht land ,,in den Langenwegh in de Silverhoeck'', te Oudenbosch, groot 5 gemeten, 13 roeden. 1697 en 1698. Met bijlage. 2 stukken.

190. Acte van meting van eenige perceelen land ,,in den Langenwegh'' te Oudenbosch, ten verzoeke van Adrianus Otgens, te zamen groot 4 gemeten, 58 roeden. 1732 Mei 1. 1 stuk.

191. Acte van overdracht ten behoeve van Louis Otgens van twee perceelen land ,,aan den Duyventhoorn'' te Oudenbosch, te zamen groot 2 gemeten, 96 roeden. 1749 Juli 14. Met bijlagen. 1 omslag.

192. Acte van overdracht ten behoeve van mr. George Johan Michiel Otgens van een huis, schuur en erf aan de markt te Oudenbosch. 1788 Mei 5. Met bijlagen. 1 omslag.

193. Protocol van verkooping, waaruit blijkt, dat door Anna Petronella Melort, douairière van mr. George Michiel Otgens, een stuk land werd verworven, genaamd ,,het Hemelveldeken'' onder Oudenbosch, groot één gemet, 231 roeden. 1819. Extract. Met bijlage. 1 omslag.

194. Acte van overdracht ten behoeve van Hermannus Petrus van den Dries, burgemeester van Oudenbosch, van een huis enz., gelegen op den hoek van het Meesterstraatje te Oudenbosch. 1835 April 23. Copie. Met oudere copie-acte van overdracht. 2 stukken.

195. Onderhandsche koopacte ten behoeve van H. P. van den Dries van onroerende goederen te Oudenbosch. 1840 November 19. Met bijlagen. 1 omslag.

196. Koopcontract van een door H. P. van den Dries gekocht schip en huis te Oudenbosch d.d. 1842. Met vroegere en latere bijlagen. 1 omslag.

197. Protocol van verkooping, waaruit blijkt, dat H. P. van den Dries eigenaar is geworden van de Wipweide te Oudenbosch. 1848. Extract. Met bijlagen. 1 omslag.

198. Protocol van gehouden verkooping, waaruit blijkt, dat Hermanus Petrus van den Dries, burgemeester van Oudenbosch, eigenaar is geworden van enkele perceelen land onder Oudenbosch. 1854. Copie. Met bijlagen. 1 omslag.

199. Koopcontract ten behoeve van H. P. van den Dries van land, gelegen aan den spoorweg Rotterdam—Antwerpen, onder Oudenbosch. 1855 November 19. Copie. 1 stuk.

200. Onderhandsche koopacte, waarbij H. P. van den Dries eigenaar is geworden van 6 perceelen land, te zamen groot 77 roeden, 15 ellen. 1860 October 17. 1 stuk.

201. Acte van ruiling van grond te Oudenbosch tusschen H. P. van den Dries en het gemeentebestuur van Oudenbosch. 1861. 1 stuk.

202. Overeenkomst tusschen Anna Petronella van den Dries, geboren Melort, en Johannes Mol te Oudenbosch in verband met den bouw van een woonhuis door laatstgenoemde, grenzende aan den zijgevel van den stal van eerstgenoemde. 1869 Februari 1. 1 stuk.

8. Oud-Gastel.

203. Acte van meting van enkele perceelen bosch te Oud-Gastel, toebehoorende aan François Otgens. 1682. 1 stuk.

204. Onderhandsche acten van overdracht door Maria en Michiel Otgens ten behoeve van den rentmeester François Otgens, hun broeder, van 1/4

en 2/3 van 13 gemeten, 229 roeden ,,uytgedane'' bosschen te Oud-Gastel ,,in 't Papenstraetien''. 1685 Januari 4. 2 stukken.

205. Acte van overdracht ten behoeve van de gebroeders François en Joris Otgens van verschillende perceelen land in Oud- en Nieuw-Gastel, te zamen groot 15 gemeten, 56 roeden. 1696 Januari 17. Met bijlagen. 1 omslag.

206. Acte van overdracht ten behoeve van Josina Nuyts van 2 gemeten, 297 roeden land te Oud-Gastel. 1693 Februari 17. Met een acte van meting ten verzoeke van François Otgens d.d. 1701 April 22. 2 stukken.

207. Acte van overdracht ten behoeve van François en Joris Otgens van 2 gemeten, 67 roeden land onder Oud-Gastel. 1707 Januari 17. Copie. Met bijlagen. 2 stukken.

208. Acte van meting van enkele perceelen onder Oud-Gastel, toebehoorende aan mr. Louis Otgens. 1730, 1731. 1 stuk.

209. Acte van meting van bosch onder Oud-Gastel, toebehoorende aan de erfgenamen van Anthony Otgens. 1730, 1731. 1 stuk.

210. Acte van overdracht ten behoeve van mr. Louis Otgens van 2 gemeten, 35 roeden en één gemet, 228 roeden land onder Oud-Gastel. 1753 April 4. Copie. Met bijlage. 2 stukken.

211. Acte van overdracht ten behoeve van mr. George (Johan) Michiel Otgens van Middelharnis van 186 roeden land te Oud-Gastel. 1808 October 6. Copie. 1 stuk.

212. Protocol van verkooping, waaruit blijkt, dat door A. P. Melort, douairière van mr. George Johan Michiel Otgens van Middelharnis, eenige perceelen bosch en land onder Oud- en Nieuw-Gastel zijn gekocht. 1826. Copie. 1 stuk.

213. Onderhandsche koopacte, waarbij door Anna Petronella Melort, douairière van mr. George Johan Michiel Otgens van Middelharnis, eenige onroerende goederen in den Achsten Hoek onder Oud-Gastel zijn verworven. 1827 Januari 18. Copie. 1 stuk.

214. Acte van afkoop door H. P. van den Dries van tiendplicht, gevestigd op 32 bunders, 10 roeden en 39 ellen land, gelegen in Oud- en Nieuw-Gastel. 1854. Met bijlagen. 1 omslag.

9. Rozendaal.

215. Acte van meting ten verzoeke van François Otgens van eenige perceelen land en bosch onder Rozendaal. 1689 September 6. 1 stuk.

216. Acte van verlij door het leenhof van Breda met 2 gemeten land ,,onder den Nieuwenbergh in de vreyheyd Roosendaal'' ten behoeve van mr. George (Johan) Michiel Otgens. 1763 April 14. Met bijlagen. 1 omslag.

10. Zevenbergen.

217. Protocol van gehouden veilingen van 2 bunders, 14 roeden en 20 ellen zaailand in den Zonzeelschen polder te Zevenbergen, met aanteekening van den gedanen koop door H. P. van den Dries. 1840. Extract. 1 stuk.

218. Huurcontract tusschen H. P. van den Dries als verhuurder en J. Damen Antonieszoon als huurder van een bouwhoeve en 3 stukken bouwland in den Zonzeelschen polder in de gemeente Zevenbergen. 1844 September 5. 1 stuk.

219. Acte van overdracht ten behoeve van H. P. van den Dries van 3 bunders, 18 roeden en 60 ellen bouwland in den Grooten Zonzeelschen polder te Zevenbergen. 1852 October 7. Met bijlagen. 1 omslag.

IV. Stukken betreffende boedelscheidingen.

N.B. De tusschen ( ) geplaatste cijfers verwijzen naar Tabel A.

Johan Otgens × Jacomina de Pottere (I, I).

220. Stukken betreffende de nalatenschap van Johan Otgens, schout van Hoeven en rentmeester van de abdij St. Bernard, en diens echtgenoote Jacomina de Pottere. 1665, 1668. 1 omslag.

221. ,,Staet ende inventaris van alle ende iegelijcke de erfgoederen .... bevonden in den sterfhuyse van d'heere schouteth ende rentmeester Johan Otgens ...." 1668 Augustus 29. Copie d.d. 1673 Mei 23. 1 stuk.

222. Acte van taxatie van de nagelaten goederen van Johan Otgens en diens echtgenoote Jacomina de Pottere in St.-Maartenspolder. 1668 Augustus 16. 1 stuk.

223. Vervallen.

Cornelius Otgens × Catharina Claessen (I, 2).

224. Inventaris en vervolgens acte van scheiding van de nagelaten goederen van Cornelis Otgens en diens echtgenoote Catharina Claessen. 1674 Maart 31. 1 stuk.

225. ,,Goederen aencomende de wed. ende erffgenamen van Cornelis Otgens, out-secretaris van den Oudenbosch, onder denselven dorpe, alsmede onder St.-Mertenspoldere." Z. d. 1 stuk.

Anthonius Otgens × Lucia Biersteeckers (I, 3).

226. ,,Staet van de active ende passive schulden van den sterfhuyse van .... Anthoni Otgens", opgemaakt door de erfgenamen. 1683 Maart 10. 1 stuk.

227. Acten van scheiding van de nalatenschap van Anthoni Otgens, dijkgraaf ,,van den Ouden Nieuwenland". 1683 Maart 18 en 21. Origineel en copie. 2 stukken.

N.B. Erfgenamen waren o.a. kinderen van wijlen Johannes en Cornelis Otgens. De eerste acte bevat de verdeeling tusschen de kinderen van Johannes en Cornelis, de tweede de verdeeling van de aan de kinderen van Johannes toegewezen goederen.

228. Quitanties voor de ontvangst van gelden door de erfgenamen van Anthoni Otgens. 1684. 3 stukken.

Michaël Otgens, heer van Middelharnis × Adriana Catharina Otgens (II. I).

229. Inventaris van de nagelaten goederen van Michaël Otgens, heer van Middelharnis, opgemaakt door diens weduwe Anna Catharina Otgens en zijn zoons Johan (Baptiste) François, heer van Middelharnis, en Anthonius Bernardus. Z. d. 1 stuk.

Mr. Johan Baptiste Otgens (II, 2).

230. Acte van scheiding en enkele andere stukken betreffende de nalatenschap van mr. Johan Baptiste Otgens. 1724—1727 en z. d. 1 omslag.

Georgius Otgens × Lucia Peteren (II, 3).

231. Inventaris en acte van scheiding van de onroerende goederen, nagelaten door Lucia Peteren. 1733 Juli 6. 1 stuk.

232. Inventarissen van de goederen, nagelaten door Georgius Otgens en diens echtgenoote Lucia Peteren en door hun zoon Johan Michiel Otgens. 1733 Juli 13. 2 stukken.

233. Acte van scheiding der nalatenschappen van Georgius Otgens en diens echtgenoote Lucia Peteren, van Johan Michiel Otgens en van Adriana Peteren. 1733 September 26. 1 stuk.

François Otgens × Adriana Catharina Anthonetta Crol (II, 4).

234. Acten van scheiding der nagelaten goederen van François Otgens en diens echtgenoote Adriana Anthonetta Crol en van hun zoon mr. Johan Anthonius Otgens. 1724 October 23. 3 stukken.

235. ,,Memorie van 't geen ider moet betaelen in den chijns wegens de verdeylde mastbosse, van de hr. François en J. B. Otgens gecomen.'' 1743. 1 stuk.

Gillis Augustijn Hannecart × Barbara Otgens (II, 5).

236. Stukken betreffende de nalatenschap van Barbara Otgens, weduwe van Gillis Augustijn Hannecart, en van Maria Otgens, religieuse. 1700. 1 omslag.

Peter van Balen × Adriana Anna Otgens (II, 6).

237. Testament van Adriana Anna Otgens, weduwe van Peter van Balen. 1693 Augustus 23. Copie (2 exemplaren). Met acte van aanvaarding der erfenis door Michiel Otgens, een der erfgenamen, d.d. 1694 October 1. 3 stukken.

238. Inventaris van de nagelaten goederen van Adriana Anna Otgens, weduwe van Peter van Balen, opgemaakt 1694 Juni 15. 1 stuk.

Mr. Albertus Otgens × Magdalena Tappers (II, 2a).

239. Memorie van de door mr. Albertus Otgens nagelaten goederen. 1752 Januari 27. Copie. 1 stuk.

Cornelius Otgens (den Jongen) (II, 3a).

240. Acte van scheiding der nalatenschap van Cornelius Otgens (den Jongen). 1682 Mei 28. Met een copie. 2 stukken.

Mr. Johan Baptiste François Otgens × Maria Catharina de Heuvel (III, I).

241. Lijst van goederen onder Oud- en Nieuw-Gastel, toebehoorende aan de kinderen van wijlen mr. Johan Baptiste François Otgens, met vermelding van den verschuldigden cijns. 1733. 1 stuk.

Petrus Otgens × Theodora Dingmans (III, Ia).

242. Rekening en verantwoording van den voogd over de kinderen van wijlen Petrus Otgens. Afgehoord 1746 October 9. Copie. 1 stuk.

Pieternella Sophia Otgens (III, 5a).

243. Inventaris van de nagelaten goederen van Pieternella Sophia Otgens. 1756 November 24. 1 stuk.

Anthonius Hubertus Otgens × Johanna Lucia Biersteeckers (III, 3b).

244. Vervallen.

245. Extract uit de acte van scheiding (d.d. 1731 Augustus 27) van de nalatenschap van François Otgens en Adriana Anthonetta Crol, voor zoover betreft de goederen onder Rozendaal, aan wijlen hun zoon Anthony ten deel gevallen. 1731 Augustus 28. 1 stuk.

Adrianus Otgens (III, 4b).

246. Lijst van goederen, toebehoord hebbende aan Adrianus Otgens, die den 15den Januari 1734 overleed. 1 stuk.

247. Inventaris en acten van scheiding van de nalatenschappen van Adrianus, Anthony en François Otgens, de beide laatsten kinderen van Anthonius Hubertus Otgens. 1735 en z. d. 4 stukken.

N.B. De kinderen van A. H. Otgens stierven respectievelijk 20 Juli en 1 Augustus 1731.

Godefridus van der Eyden × Jacoba Isabella Otgens (III, 5b).

248. Rekening en verantwoording door Louis Otgens van de nagelaten goederen van Jacoba Isabella Otgens, weduwe van Godefridus van der Eyden, afgehoord 1741 September 19. 1 stuk.

Theresia Otgens (III, 2c).

249. Casuspositie betreffende de nalatenschap van Theresia Otgens, religieuse in het klooster van Mariëndaal te Diest. 1751 September 27. 1 stuk.

Matthias Otgens (IV, Ia).

250. Processtukken betreffende de nalatenschap van Matthias Otgens, heer van Middelharnis, overleden 1807 December 27. 1806—1827. 1 pak.

Mr. George Johan Michiel Otgens × Anna Petronella Melort (IV, Ib).

N.B. Na het overlijden van mr. Otgens (1819) huwde vrouwe Melort Hermannus Petrus van den Dries; ook de stukken betreffende laatstgenoemde worden hierna beschreven.

251. Acten van taxatie en enkele andere stukken betreffende de nalatenschap van mr. George Johan Michiel Otgens. 1819. 1 omslag.

252. Memorie van aangeving van de nalatenschap van Hermannus Petrus van den Dries. 1867 April 20. Met bijlagen. 3 stukken.

253. Staat van eigendommen, nagelaten door Anna Petronella Melort van Middelharnis, douairière van Hermannus Petrus van den Dries. (Eind 19de eeuw.) 1 stuk.

B. Stukken betreffende aanverwante geslachten.

I. Het geslacht De Heuvel.

N.B. De tusschen ( ) geplaatste cijfers verwijzen naar Tabel B.

Jhr. François de Heuvel × Maria Theresia Lamberti (I).

254. Testament van jhr. François de Heuvel, weduwnaar van Maria Theresia Lamberti. 1717 Februari. Copie. 1 stuk.

Mr. Joannes de Man × Theresia de Heuvel (II, 2).

255. Huwelijksvoorwaarden tusschen mr. Joannes de Man en Theresia de Heuvel. 1716 Juli 4. Copie. 1 stuk.

256. Testament van mr. Joannes de Man, secretaris van Antwerpen, en diens echtgenoote Theresia de Heuvel. 1739 Juni 2. Copie. 1 stuk.

Godefridus Franciscus van Ysendijck, ridder, × Joanna Catharina de Heuvel (II, 3).

257. Testament van Godefridus Franciscus van Ysendijck, ridder, schepen van Antwerpen, en zijn echtgenoote Joanna Catharina de Heuvel. 1724 Mei 27. 1 stuk.

258. Acte van accoord tusschen Godefridus Antonius Ysendijck, ridder, schepen van Antwerpen, ter eene, en de overige erfgenamen van Joanna Catharina de Heuvel, echtgenoote van eerstgenoemde, ter andere zijde. 1733 April 15. Copie. 1 stuk.

II. Het geslacht Crol (alias Noremans).

N.B. De tusschen ( ) geplaatste cijfers verwijzen naar Tabel C.

Aart Corneliss. Crol × Janneken Antonys Straetmans (I).

259. Testament van Aert Corneliss. Crol, alias Noremans, en Janneken Antonys Straetmans, zijn echtgenoote. 1641 Maart 22. Twee gelijkluidende copieën.

Anthoni Aertsen Crol × Josina Nuyts (II, I).

260. Testament van Anthonie Aertsen Crol. 1656 Augustus 29. Copie. 1 stuk.

261. Acte van overdracht ten behoeve van Josina Nuyts, weduwe van Anthonie Crol. 1693 Februari 17. Copie. 1 stuk.

Peter Crol (II, 2).

262. Testament van Peter Crol, novitius in het convent van St. Franciscus te Tienen. 1668 April 7. 1 stuk.

III. Het geslacht De Pottere.

N.B. De tusschen ( ) geplaatste cijfers verwijzen naar Tabel D.

a. Algemeen.

263. Attestatie van schepenen van Hoeven, waarbij zij bevestigen, dat aan hen twee acten zijn vertoond, afgegeven door den magistraat van Bergen op Zoom, waaruit blijkt, dat de familie De Pottere van 1396 tot 1585 in de regeering van laatstgenoemde stad vertegenwoordigd is geweest. 1664 September 20. 1 stuk.

b. Persoonlijk.

Lodewijk Franssen de Pottere × Geertruit Franssen (van der Zande) (I).

264. Besloten testament van Lodewijk Franssen de Pottere, stadhouder in Fijnaart bij Niervaart. 1608 Februari 25. Copie. 1 stuk.

François de Pottere × Johanna van Steenhuys (II).

265. Testament van Johanna van Steenhuys, weduwe van François de Pottere, penningmeester van Nieuw-Gastel. 1653 November 17. Met bijlagen. 3 stukken.

Hendrick de Pottere × Johanna van Steenhuys (III, 1).

266. Acte van opdracht ten behoeve van Hendrick de Pottere van 1 gemet, 75 roeden land ,,in den Ouden Appelaer'', gepasseerd ten overstaan van stadhouder en schepenen van ,,Vrouwe Jacobs landt, geseyt den Fijnaert''. 1659 Mei 30. 1 charter.

267. Inventaris en acte van verdeeling van de nagelaten goederen van Hendrick de Pottere en diens echtgenoote Johanna van Steenhuys. 1704 September 1. 1 stuk.

Barbara Adriana de Pottere (III, 2).

268. Acte, waarbij Barbara de Pottere verklaart, dat de kinderen van wijlen Johan Otgens en Jacomina de Pottere hun aandeel in den koopsom van de door haar verkochte zeven gemeten land te Etten, genoemde Barbara bij testamentaire beschikking van juffrouw Testmans, weduwe van Christiaen Brouwers, d.d. 1620 October 18 onder fidei-commissair verband toegewezen, uit haar boedel kunnen vorderen. 1684 Mei 2. Met bijlagen. Copieën. 1 omslag.

Hermanus Godefridus de Pottere × Pieternella Maria van Zeverdonck (IV, 1).

269. Huwelijksvoorwaarden tusschen Hermanus Godefridus de Pottere en Pieternella Maria van Zeverdonck. 1700 Maart 16. Copie. 1 stuk.

270. Testament van Hermanus Godefridus de Pottere, oud-schepen van Oud-Gastel. 1710 Mei 21. Copie. 1 stuk.

271. Acte, verleend door den Raad van Brabant, waarbij aan de erfgenamen van den in 1710 overleden Hermanus Godefridus de Pottere wordt toegestaan goederen uit den boedel te verkoopen, ter voldoening van de door den erflater nagelaten schulden. 1727 December 17. 1 charter.

Johan Baptiste de Pottere × Maria Catharina Otgens (IV, 2).

272. Schuldbrief ten laste van Johan Baptiste de Pottere, groot 3500 gulden, ten behoeve van Egidie Adriana van Schoonhoven, douairière van Johan van der Vorst, (2400 gulden) en François Bolcooel (1100 gulden). 1738 December 25. 1 charter.

N.B. In dorso de copie-acte van roieering d.d. 1751 December 22.

273. Extracten uit de acte van scheiding van de nalatenschappen van François en mr. Johan Baptiste Otgens betreffende de mastbosschen onder Hoeven, ten deel gevallen aan Johan Baptiste de Pottere. 1741. 2 stukken.

Johanna Maria de Pottere (IV, 3).

274. Advertissement van rechten, overgeleverd aan den Raad van Brabant, door Johanna de Pottere c. s., erfgenamen van Herman de Pottere (zoon van Hendrik en Johanna van Steenhuysen) contra Lucia van Steenhuysen, weduwe van François de Witte, en Maria van Steenhuysen. Minuut z. d. 1 stuk.

IV. Het geslacht Melort.

N.B. De tusschen ( ) geplaatste cijfers verwijzen naar Tabel E.

Martinus Zacharias Immens × Antonia Adriana Melort (II, 1).

275. Memorie van aangeving der nalatenschap van de op 27 Maart 1871 overleden Antonia Adriana Melort, weduwe van den heer Immens. 1871 September 23. Copie. 1 stuk.

Jhr. mr. Eduard Bonifacius Andreas Nicolaas Melort en jkvr. Louise Antoinetta Gijsberta Cornelia Melort (III, I en 2).

276—279. Rekeningen en verantwoordingen van het beheer der in Noord-Brabant gelegen goederen van jhr. mr. E. B. A. N. en jkvr. L. A. G. C. Melort. 1870—1876. 4 stukken.

N.B. Afgehoord.

276. 1870 Februari 25—1871 Februari 25.

277. 1871 Februari 26—1872 Februari 1.

278. 1872 Februari 3—1873 Februari 14.

N.B. Met bijlagen.

279. 1875 Januari 15—1876 Januari 10.

N.B. Met bijlagen.

C. Stukken betreffende de heerlijkheid Middelharnis.

I. Titels van aankomst en daartoe betrekkelijke stukken.

280. Commissie van den abt van Citeaux voor den abt van Villers tot onderzoek naar den staat der goederen van de abdij van S. Salvator, en om naar bevind van zaken consent tot verpanding of verkoop van goederen te verleenen. 1579 Maart 30. Vidimus van burgemeester en schepenen van Antwerpen d.d. 1579 September 9. 1 charter.

Zie Reg. nos. 8 en 13.

281. Acte van consent van den abt van Villers voor den prior van de abdij van S. Salvator tot verpanding of verkoop van abdijgoederen. 1579 Juli 31. Vidimus van burgemeester en schepenen van Antwerpen d.d. 1579 September 9. 1 charter.

Zie Reg. nos. 8, 9, 13 en 14.

282. Machtiging van het godshuis S. Salvator voor hun prior tot het verkrijgen van een som, groot 5500 carolus gulden van 40 grooten Vlaamsch. 1579 Augustus 8. Met retroacta. Copieën. 1 stuk.

Zie Reg. nos. 8, 9, 10 en 13.

283. Verklaring van den prior van het convent S. Salvator, dat de gelden van de pachten enz., voortspruitende uit het door jhr. Arend van Dorp gekochte 1/8 deel der heerlijkheid Middelharnis, over 1579 aan laatstgenoemde ten goede zullen komen. 1579 September 3. 1 stuk.

Zie Reg. n°. 12.

284. Acte van overdracht ten behoeve van Louise van Dorp, weduwe van jhr. Loys de Boisot, heer van Rhoa, van 1/8 der heerlijkheid Middelharnis. 1579 September 19. 1 charter.

Zie Reg. n°. 15.

285. Acte van bevestiging ten behoeve van Arend van Dorp door den abt van Villers van den verkoop van 1/8 der heerlijkheid Middelharnis. 1579 October 31. 1 charter.

Zie Reg. n°. 17.

286. Acte van overeenkomst tusschen den prior van het convent Peter Pots en jhr. Arend van Dorp betreffende de vronen, welke aan laatstgenoemde toekomen, in verband met diens aankoop van 1/8 der heerlijkheid van het convent. 1579 November 5. Copie. 1 stuk.

Zie Reg. n°. 18.

287. Acte van overdracht ten behoeve van Louise van Dorp door het convent van het godshuis St. Michiel te Antwerpen van 7/16 der heerlijkheid. 1580 Januari 5. Origineel en copie. Met quitantie d.d. 1580 Januari 6. 2 charters en 1 stuk.

Zie Reg. n°. 19.

288. Acte van overdracht ten overstaan van de leenkamer van Holland ten behoeve van Louise van Dorp, weduwe van jhr. Loys de Boisot, heer van Rhoa etc., van 7/16 der heerlijkheid. 1580 Februari 28. 1 charter.

Zie Reg. n°. 20.

289. Acte van verlij ten behoeve van jkvr. Louise van Dorp, weduwe van jhr. Loys de Boisot, heer van Rhoa etc., met 7/16 der heerlijkheid. 1580 Juni 10. 1 charter.

N.B. Getransfigeerd door de acte van opdracht der leenkamer d.d. 1580 Februari 28 (Inv. n°. 288).

Zie Reg. n°. 21.

290. Quitantie, groot 4700 gulden, afgegeven door prior en religieusen van S. Salvator, in verband met het door hen verkochte 1/8 deel der heerlijkheid Middelharnis aan Arend van Dorp, welk deel werd aangekocht ten behoeve van Louise van Dorp, dochter van Arend. 1581 Mei 13. 1 stuk.

291. Stukken betreffende den eigendom van 1/6 deel in 1/4 en in 1/16 deel der heerlijkheid Middelharnis. 1589—1593. 2 charters en 1 stuk.

Zie Reg. nos. 23 en 24.

292. Vergunning, verleend aan jhr. Arend van Dorp, tot samenvoeging van enkele particuliere leenen in de heerlijkheid Middelharnis. 1591 Juni 25. 1 stuk.

Zie Reg. n°. 25.

293. Acte van verlij ten behoeve van Josine van Dorp met eenige gedeelten der heerlijkheid. 1601 Januari 18. Gewaarmerkt afschrift d.d. 1647 November 2. 1 stuk.

294. Acte van accoord tusschen den prelaat van het godshuis St. Michiel ter eene en Josine van Dorp, vrouwe van Middelharnis, ter andere zijde, betreffende de approbatie van de koopacte van 7/16 der heerlijkheid Middelharnis en de kwijting van cijns. 1602 October 15. Met quitanties d.d. 1603 Februari 10, October 16 en 1604 Februari 14. 1 stuk.

295. Acte van accoord tusschen abt en conventualen van het godshuis St. Michiel binnen Antwerpen en Josine van Dorp c.s., betreffende de betaling van een achterstalligen erfcijns, rustende op 7/16 van de heerlijkheid Middelharnis. 1602 November 5. Met notarieele verklaring van denzelfden datum, de acte van approbatie van den overste van de orde van Premonstreit d.d. 1602 November 16, acten van kwijting en enkele andere stukken. 1603 en 1604. 1 omslag.

296. Acte van approbatie ten behoeve van Josine van Dorp c.s. door abt en conventualen van het godshuis St. Michiel van een koopacte van 7/16 der heerlijkheid. 1602 November 8. Met de concept-acte d.d. 1602 Februari en een copie-acte van kwijting van dien datum. 1 charter en 2 stukken.

N.B. In dorso de acte van approbatie van den abt van de orde van Premonstreit d.d. 1602 November 16.

297. Acte van approbatie door Albertus en Isabella van Oostenrijk van de acte van accoord betreffende den koop van 7/16 der heerlijkheid tusschen

den prelaat en conventualen van het godshuis St. Michiel ter eene en Josine van Dorp ter andere zijde. 1603 Januari 3. 1 charter.

298. Acte van verlij ten behoeve van jhr. Arent du Bosch met 7/16 der heerlijkheid. 1621 Juli 5. 1 charter.

299. Acte van verlij ten behoeve van jhr. Jacques Philippe du Bosch, heer van Overhem enz., met eenige gedeelten der heerlijkheid. 1649 Juli 8. 1 charter.

300. Acte, waarbij Jacques Philippe du Bosch, ridder, heer van Overhem, Middelharnis enz., eenige gedeelten der heerlijkheid, afkomstig van de vrouwe van Villebon, overdraagt, t.w.: *a.* aan de kinderen van jhr. François de la Torre, heer van Valkenisse, 1/3 van het 1/4 en het 1/32 deel, *b.* aan François de Henin, ridder, heer van Querenain, optredende voor zijn echtgenoote Justina du Bosch, het 1/6 van de vorengenoemde gedeelten. 1649 Juli 13. Copie d.d. 1652. 1 stuk.

301. Acte van verlij ten behoeve van jhr. Jacques Philippe du Bosch, heer van Overhem enz., met enkele gedeelten der heerlijkheid. 1649 Juli 13. Copie d.d. 1669 Mei 21. 1 stuk.

302. Acte van verlij ten behoeve van jhr. Charles Willem du Bosch met verscheidene deelen der heerlijkheid. 1669 Mei. 1 charter.

303. Stukken betreffende de naasting van gedeelten der heerlijkheid Middelharnis (in 1677 door Zacharias Beresteyn van Hofdijk verworven) ten behoeve van jhr. Arnout du Bosch. 1678, 1679. 1 omslag.

304. Contract tusschen Michaël Otgens en Charles Philippe du Bosch, baron van Meere en Overhem, betreffende den koop van eenige gedeelten der heerlijkheid Middelharnis door eerstgenoemde, welke gedeelten aan hem reeds in pacht werden uitgegeven. 1677 Juni 3. Copie. 1 stuk.

305. Schuldbrief, groot 6500 gulden van 40 grooten Vlaamsch, ten laste van Charles Philippe du Bosch, baron van Overhem, Meere enz. ten gunste van Zacharias Beresteyn van Hofdijck, speciaal gevestigd op een gedeelte van de heerlijkheid Middelharnis. 1677 September 13. 1 charter.

N.B. Gecasseerd 1684 September 22.

306. Acte van verlij ten behoeve van Jacques Philippe de Henin, graaf van Querenain, met gedeelten van de heerlijkheid Middelharnis. 1679 Juni 16. 1 charter.

307. Acte van verlij ten behoeve van Michiel Otgens met eenige gedeelten van de heerlijkheid Middelharnis. 1680 Januari 30. 1 charter.

308. Extract uit de acte van scheiding der nalatenschap van Justine Helene du Bosch d.d. 1763 Maart 2, waaruit blijkt, dat aan Jacques Philippe de Henin 1/6 werd toegewezen van dat gedeelte der heerlijkheid Middelharnis, dat eertijds aan Josine van Dorp, vrouwe van Villebon, toebehoorde. Z. d. 1 stuk.

309. Acte van verlij ten behoeve van Jacques Philippe de Henin, graaf van Querenain, met eenige gedeelten van de heerlijkheid Middelharnis, afkomstig van zijn moeder Justina Helena du Bosch, die deze gedeelten had verworven als mede-erfgename van Josine van Dorp. 1680 Januari 30. 1 charter.

310. Acte van verlij ten behoeve van jhr. Arnout du Bosch met verschillende deelen der heerlijkheid. 1680 October 18. 1 charter.

311. Octrooi van den Koning van Spanje ten behoeve van den voogd van de minderjarige kinderen van wijlen Jacques Philippe du Bosch, baron van Meere, Overhem enz., tot verkoop van eenige gedeelten der heerlijkheid Middelharnis. 1681 Juni 21. 1 stuk.

312. Acte van overdracht ten behoeve van Michaël Otgens door den voogd over de minderjarige kinderen van Jacques Philippe du Bosch van eenige gedeelten der heerlijkheid. 1681 Augustus 21. Grosse en copie. 2 stukken.

313. Notarieele acte van kwijting ten behoeve van Michaël Otgens door de erfgenamen van wijlen Jacques Philippe du Bosch, baron van Meere, Overhem enz., in verband met den koop van gedeelten der heerlijkheid Middelharnis door eerstgenoemde. 1687 November 5. Met acte van confirmatie door burgemeester en schepenen der stad Aalst van denzelfden datum. 1 stuk.

314. Acte van verlij ten behoeve van Michaël Otgens met gedeelten van de heerlijkheid. 1687 November 14. 1 charter.

315. Schuldbrief ten laste van Michaël Otgens, groot f 30 000, gevestigd op 5/8 deel der heerlijkheid. 1687 November 17. 1 charter.

N.B. In dorso de acte van roieering van dezen schuldbrief d.d. 1723 October 20.

316. Acte van verlij ten behoeve van Johan Baptiste François Otgens met gedeelten van de heerlijkheid. 1696 Mei 15. 1 charter.

317. Acte van verlij ten behoeve van Johannes Franciscus Josephus Otgens, oud 15 jaar, met gedeelten der heerlijkheid. 1726 April 29. 1 charter.

N.B. Met dorsale notitie van den griffier van de leenkamer van de door bovengenoemden Otgens gedane hulde op 6 Augustus 1736.

318. Acte van verlij ten behoeve van Matthias Otgens met gedeelten van de heerlijkheid. 1768 Maart 23. 1 charter.

II. In het algemeen.

319. Approbatie door de Staten van Holland eener ampliatie van het reglement (d.d. 1598) op den afslag van visch te Middelharnis. Met de acte van confirmatie van de visschers en stuurlieden. Copieën. 1682. 1 stuk.

320. Octrooi van de Staten van Holland en West-Friesland tot het oprichten van een grutterij in het dorp Middelharnis. 1762 Juli 22. 1 charter.

III. Beheer. [1]

1. *Als mede-deelgerechtigde in de onverdeelde heerlijkheid.*

321. Extracten uit het resolutieboek van de heeren van Middelharnis. 1659—1673. 1 omslag.

N.B. De extracten zijn in 1680 vervaardigd.

322. Ordonnantie, uitgevaardigd door de heeren van Middelharnis, betreffende de heffing van tienden. 1526 Juni 18. Gewaarmerkt afschrift d.d. 1593 Juli 10. 1 stuk.

Zie Reg. n°. 5.

323. Resoluties van den Raad van State betreffende de onkosten bij het beroepen van predikanten. 1677, 1733. Copieën. 1 stuk.

---

[1] Zie de noot op blz. 55.

324. Memorie, opgesteld in verband met het eervol ontslag, verleend aan den schoolmeester, koster en voorzanger W. de Jong op 20 Mei 1746. 1 stuk.

325. ,,Staat .... der pecunieele voordeelen, aan de heerlijkheid Middelharnis verknogt, geformeerd ter voldoening aan de resolutie van de Edel Groot Achtbare Heeren Gedeputeerde Staten van Zuidholland, dato 11 September 1818, n°. 1900*a*/9532'', opgemaakt door de ambachtsheeren van Middelharnis den 20sten October 1818. Copie. 1 stuk.

326. Stukken betreffende het collatie-recht van een predikant te Middelharnis. 1828. 1 omslag.

327. Stukken betreffende de gerezen moeilijkheden over de betaling van de jaarlijksche recognitie door den schout (later burgemeester) en secretaris. 1827 en 1828. 1 omslag.

327*a*. Adviezen van den rentmeester van Middelharnis Van der Dussen in een geschil met het gemeentebestuur betreffende de belemmering van een overpad. 1846. Copieën. 1 omslag.

328. Acte van erfpacht, verleend door jhr. Arend van Dorp en de overige eigenaars der heerlijkheid Middelharnis ten behoeve van Pauwels Melszoon e.a., van onder de heerlijkheid gelegen onroerende goederen. Met acte betreffende de wijze van betaling der erfpacht. 1600. Copieën. 1 stuk.

329. Kaart, vervaardigd op last van den rentmeester van Middelharnis, van land, gelegen ten Westen van het dorp Middelharnis. 1765 Juni 4. 1 stuk.

329*a*. Onderhandsche acte van verkoop tusschen de heeren van Middelharnis als verkoopers ter eene en Willem van Nieuwenhuyzen en Cornelis van den Wijngaarden als koopers ter andere zijde, betreffende onroerende goederen, gelegen ,,aan den Zuydijck omtrent het oude veer van 's Prinslant op Steenbergen''. 1785 November 21. Met bijlage. 2 stukken.

330. Protocollen van verhuring van land door de halsheeren van Middelharnis. 1774, 1775, 1782, 1787, 1804, 1808. 1 omslag.

331. Acte van kaveling tusschen de gemeenschappelijke bezitters van Middelharnis van ingedijkt land, gelegen ten Westen van de haven van Middelharnis. 1809 Juli 14. 1 stuk.

332. Acte van kaveling tusschen de gemeenschappelijke bezitters van de heerlijkheid Middelharnis van ingedijkt land ten Oosten van de haven van Middelharnis. 1809 Juli 14. 1 stuk.

333. ,,Bestek en conditiën, op welke de halsheeren en -vrouwen van Middelharnis presenteeren te besteden het afgraven der aarde van de zoogenaamde Zomerkade, gelegen om het Westwaardse gors en met dezelve te vullen en te dempen den bermsloot, leggende langs opgemelde kade, mitsgaders het graven der wegslooten en onder de lijn brengen des wegs, loopende door genoemde grond.'' Met de acten van besteding. 1809 November 13. 1 stuk.

334. ,,Bestek en conditiën, op welke de halsheeren en -vrouwen van Middelharnis presenteeren te besteden het wechgraven der wallen, het planeeren der gronden, mitsgaders het wechgraven van het overige der Zomerkade om het Westergors, het vullen der oude slooten en greppen in voorz. gors, alsmede het graven van weg- en kavelslooten etc.'' Met de acten van besteding. 1809 December 27. 1 stuk.

335. Acte van verkoop van hakhout onder Middelharnis door de gemeenschappelijke eigenaars. 1812. Copie. 1 stuk.

336—341. Rekeningen en verantwoordingen van den rentmeester van de naastingen, boeten en strandvonderijen in de heerlijkheid Middelharnis. 1754—1811. 6 stukken.

N.B. Afgehoord.

336. 1754 Mei—1755 Mei.

337. 1765 Juni—1766 Juni.

338. 1766 Juni—1767 Juni.

339. 1774 (Mei)—1775 Mei 1.

340. 1808 Mei—1809 Mei 1.

N.B. Duplicaat.

341. 1810 Mei—1811 Februari.

N.B. Duplicaat. In den aanhef wordt vermeld, dat deze rekening slechts loopt tot het einde van Februari 1811, ,,na welke de Fransche wetten zijn ingevoerd en alzoo de boeten etca. hebben opgehouden te bestaan''.

342—350. Memories van betaling door den rentmeester betreffende het onderhoud van den zeedijk enz. van den Johannispolder. 1773—1815. 9 stukken.

N.B. Met bijlagen.

342. 1773 April—1774 Maart.

343. 1775 April—1776 Maart.

344. 1801 April—1802 Maart.

345. 1805 April—1806 Maart.

346. 1808 April—1809 Maart.

347. 1809 April—1810 Maart.

348. 1810 April—1811 Maart.

349. 1811 April—1812 Maart.

350. 1814 April—1815 Maart.

351. Borderellen tot de plaatselijke en polderrekeningen van Middelharnis. 1767—1819. 1 omslag.

352. Quitanties voor de heeren van Middelharnis. 1722—1872. 1 omslag.

353. Memorie van betaling door den rentmeester ,,nopens de thans gekavelde gronden van de heerlijkheid van Middelharnis, begreepen in de dijkagiën der plaat Flacquee, beoosten en bewesten de haaven alhier''. 1809. 1810. 1 stuk.

2. *Als zelfstandig eigenaar van een gedeelte der heerlijkheid.*

354. Stukken, gediend in het proces tusschen Michiel Otgens, heer van Middelharnis, eigenaar van 5/8 der heerlijkheid, en Hendrik van Dam, baljuw enz. van Middelharnis, ter eene en de eigenaars van het overige 3/8 deel ter andere zijde, betreffende de begeving van ambten en den eigendom van het resolutieboek. (c. 1680.) 1 omslag.

355. Instructie voor den rentmeester van de onder Middelharnis gelegen goederen van G. J. M. Otgens. 1816. Concept. 1 stuk.

356. Volmachten, verleend door G. J. M. Otgens en na diens overlijden door zijn echtgenoote, vrouwe A. P. Melort, aan Arend van Weel Azn., tot beheer der onder Middelharnis gelegen goederen. 1816, 1817, 1819 en z. d. Concepten en copieën. 1 omslag.

357. ,,Inventaris van documenten en bescheiden, berustende onder vrouwe Anna Petronella Otgens van Middelharnis, voor zooverre die betrekking hebben op Haar Eds. 5/8ste portiën in de heerlijkheid en heerlijke gevolgen van Middelharnis en 3/16 portiën in de thienden en daarvan den eigendom bewijzen.'' (19de eeuw.) 1 stuk.

358—436. Rekeningen en verantwoordingen van den rentmeester van 5/8 deel der heerlijkheid Middelharnis enz. 1764—1876. 79 stukken.

N.B. Afgehoord. Dikwijls met bijlagen.

358.	1764.	385.	1824.	412.	1851.
359.	1769.	386.	1825/1826.	413.	1852.
360.	1770.	387.	1826.	414.	1853.
361.	1771.	388.	1827.	415.	1854.
362.	1785.	389.	1828.	416.	1855.
363.	1786.	390.	1829.	417.	1856.
364.	1787.	391.	1830.	418.	1857.
365.	1788.	392.	1831.	419.	1858.
366.	1789.	393.	1832.	420.	1859.
367.	1790.	394.	1833.	421.	1860.
368.	1791.	395.	1834.	422.	1861.
369.	1802.	396.	1835.	423.	1862.
370.	1803.	397.	1836.	424.	1863.
371.	1804.	398.	1837.	425.	1864.
372.	1808.	399.	1838.	426.	1865.
373.	1809.	400.	1839.	427.	1866.
374.	1810.	401.	1840.	428.	1867.
375.	1811.	402.	1841.	429.	1868.
376.	1812.	403.	1842.	430.	1869.
377.	1816.	404.	1843.	431.	1870.
378.	1817.	405.	1844.	432.	1871.
379.	1818.	406.	1845.	433.	1872.
380.	1819.	407.	1846.	434.	1874.
381.	1820.	408.	1847.	435.	1875.
382.	1821.	409.	1848.	436.	1876.
383.	1822.	410.	1849.		
384.	1823.	411.	1850.		

437. Acten van tiendverkooping. 1819—1879. Grossen en extracten. 1 pak.

D. Stukken, waarvan het verband tot het archief niet blijkt.

I. Plaatselijk ingedeelde stukken.

1. Fijnaard.

438. Stukken betreffende geldleeningen, aangegaan door prinses zu Zollern, markgravin van Bergen op Zoom, onder verband van haar goederen onder Fijnaard. 1660 December 2 en z. d. Copieën. 3 stukken.

2. Herkingen.

439. Acte van overdracht ten behoeve van Willem Cornelisz. Verolme, diens zuster en broeder van de helft ,,in ontrent acht gemeten dijckerslant ende vroonen, wesende van de geheele partye ses gemeten dykers land en nog de .... schoof daerop staende'', in den St.-Elisabethspolder onder Herkingen. 1687 Juli 29. 1 charter.

440. Acte van overdracht ten behoeve van Gerard van Beecq van acht gemeten, 19 roeden land in den St.-Elisabethspolder onder Herkingen en van 23 gemeten, 252 roeden land in den polder Oud-Herkingen. 1685 December 28. 1 charter.

3. Hoeven.

441. Acte van erfpacht ten behoeve van Mercelisse Jan Tolen zoon, Mercelisse de Looper e. a. van land te Hoeven. 1409 Juni 12. 1 stuk.
Zie Reg. nº. 1.

442. ,,Keuren en breucken'' van het convent St. Bernard, waarvan het recht, krachtens contract d.d. 1490 April 9, betreffende de heerlijkheid Hoeven, tusschen het convent en den graaf van Berghem, aan laatstgenoemde is overgegaan. Met eedsformulieren voor keurmeesters. (16de eeuw.) Copieën. 1 stuk.

443. Acte van verlenging met 5 jaren van een op 15 April 1614 verleend octrooi aan dijkgraaf, gezworenen en ,,meest gegoeyde van St.-Maertenspolder'' in het markiezaat van Bergen op Zoom, tot het heffen van een weggeld. 1669 Juni 26. 1 charter.

444. ,,Costuymen van de heerlijckheyt de Hoeven'', verleend door Johannis Malder, bisschop van Antwerpen, prelaat van het klooster St. Bernard. (1ste helft der 17de eeuw.) Copie. 1 stuk.

445. Acte van meting van enkele preceelen land ,,op 't gors onder Hoeven''. 1681 April 16. 1 stuk.

446. Verbaal van gecommitteerden van Etten en Hoeven betreffende de limietscheiding d.d. 1683 (ongeteekend). Met een overeenkomst, over de verdere behandeling hiervan, als gevolg waarvan een tol wordt opgeheven. 1684. Met bijlage. 2 stukken.

447. Extract uit het protocol van verkooping van de nagelaten goederen van Maria van Steenhuysen betreffende de onder Hoeven gelegen 2½ gemeten weide, genaamd ,,de Tornecooten''. 1726. 1 stuk.

448. Sententie van den Raad van Brabant in het proces tusschen den prelaat van de abdij St. Bernard bij Antwerpen en de ingelanden van den St.-Maartenspolder bij Hoeven, ten gunste van laatstgenoemden. 1736 Mei 4. Copie. 1 stuk.

449. ,,Caerte der mastbossen'', verdeeld in perceelen, met aanduiding van den verschuldigden cijns voor elk dier perceelen. (18de eeuw.) 1 stuk.

450. ,,Caerte der mastbossen aen de Hoevense hyde'', verdeeld in perceelen. (18de eeuw.) 1 stuk.

451. Extract uit het cijnsboek van Hoeven. Z. d. 1 stuk.

452. Memoriaal van ontvangst van verpachte wei- en hooilanden onder Hoeven, Oudenbosch enz. 1809—1835. 1 deel.

453. Stukken betreffende den afkoop van tienden van eigendommen in den St.-Maartenspolder te Hoeven. 1852. 2 stukken.

4. Melissant.

454. Acte van overdracht ten behoeve van mr. Adriaen Breeman van 3/4 in 1/6 deel van 50 gemeten, 2 lijn, 67 roeden, benevens van 3/4 in 1/6 deel van 18 gemeten en 26 roeden vroonland, gelegen in den St.-Elisabethspolder onder Melissant. 1634 April 21. 1 charter.

455. Acte van erfpacht ten behoeve van Willem van Nieuwenhoven, heer van Herkingen enz., van de ,,ettinge van een eynde van den bouw- of spuydijk van Melissant, even buyten den dorpe van Dirksland''. 1757 Augustus 22. 1 charter.

N.B. In dorso notitie's van overboekingen.

456. Acte van erfpacht ten behoeve van Jan Velsburg van de ,,ettinge van een eintje dijks aen den binnenkant van den dijk van Oud-Melissant, groot 10 vierkante Voornse roeden''. 1790 Juli 23. 1 charter.

5. Middelharnis.

457. Acte, gepasseerd voor schepenen van Vlissingen, waarbij Pieter Scoutten en Jan Bartholomeeusz. afstand doen van de rechten op een korenmolen te Middelharnis, ten gunste van jonkheer Arend van Dorp. 1581 Maart 18. 1 charter.

N.B. Gestoken door de acte van accoord tusschen de heeren van Middelharnis en Pieter Schoutens, betreffende den bouw van dezen molen d.d. 1578 Mei 20. 1 charter op papier.

Zie Reg. nos. 7 en 22.

458. Acte van kaveling van land in Middelharnis, genaamd de Johannispolder. 1762 Juli. Copie. 1 stuk.

459. Kaart van den in 1762 nieuw bedijkten Johannispolder ,,geleegen annex en bewesten de scheydinge tussen Middelharnis en Stat aan 't Haringvliet''. 1765 Augustus 15. 1 stuk.

460. Pachtconditiën van land, gelegen in den Johannispolder, toebehoorende aan Cornelis Justus Philibertus Philippus graaf van Spangen enz. (1789.) 1 stuk.

461. Kaart der verdeeling in acht kavels van het Westwaardsche gors onder Middelharnis(?), groot 89 gemeten, 244 roeden, elk gedeelte groot 11 gemeten, 68 roeden. 1809 Juni 24. 1 stuk.

462. Stukken betreffende de verkaveling van het ,,Bezomerkadegors'' te Middelharnis. 1840, 1852, 1867. 1 omslag.

6. Nieuw- en Oud-Gastel.

463. Ordonnantie, verleend aan dijkgraaf, gezworenen en penningmeesters van Heerjansland (Nieuw-Gastel) door superintendent en gecommitteerde van het markiezaat van Bergen op Zoom. 1569 November 19. Copie. 1 stuk.

N.B. De oudere ordonnantie is verloren gegaan.

464. Acte van willige condemnatie van den Raad van Brabant, verleend op een schuldbrief d.d. 1691 Februari 16, groot 18 000 gulden, ten laste der eigenaars van de polders onder Oud- en Nieuw-Gastel en ten name van Arent Symonse. 1696 Maart 21. 1 stuk.

465. Notulen van de vergadering van dijkgraaf, gezworenen en ingelanden van den polder Heerjansland, genaamd Nieuw-Gastel, o.a. inhoudende verbod tot het plaatsen van houtgewas en opdracht aan het dijkcollege tot onderzoek naar een aanlegplaats voor schepen op Stampersgat en vervolgens

tot het ontwerpen van een reglement voor haven-, laad- en losgeld. 1797 Juni 22. Copie. 1 stuk.

7. Oudenbosch.

466. Acte van erfpacht ten behoeve van Machiel van Monthenair van 225 bunder land, gelegen ,,tusschen den Oudenbosch ende den Nieuwenbosch ende Winters heyninge''. 1425 Mei 21. Copie. 1 stuk.

Zie Reg. n°. 2.

467. Acte van erfpacht ten behoeve van Willem de Bye c.s. van land, gelegen onder Baarlebosch en Nieuwenbosch. 1460 October 12. 1 stuk.

Zie Reg. n°. 3.

468. Acte van overeenkomst tusschen abt en convent van St. Bernard ter eene en Jan, heer van Bergen op Zoom enz., ter andere zijde, regelende hun gemeenschappelijke belangen in de heerlijkheden Oudenbosch en Hoeven. 1496 April 9. Copieën. (2 exemplaren.)

Zie Reg. n°. 4.

469. Acte van willige condemnatie, verleend door den Raad van Brabant, op een contract tusschen Oudenbosch en St.-Maartenspolder betreffende de verdeeling hunner gemeenschappelijke lasten. 1708 Februari 1. Copie. 1 stuk.

470. Kaart van land, gelegen langs den spoorweg onder Oudenbosch. (19de eeuw.) 1 rol.

8. Sommelsdijk.

471. Pachtcontract tusschen Gerard Arnolt baron Taets van Amerongen en Willem van der Made, waarbij laatstgenoemde een huis en erf, gelegen in den polder Galathé, in pacht ontvangt. 1815 September 6. Copie. 1 stuk.

9. Zevenbergen.

472. Schuldbrief, groot 3100 Carolusguldens, ten behoeve van Peeter Nijs en ten laste van jhr. Arend van Dorp, gevestigd op 36 bunder land te Zevenbergen. 1579 September 3. Met transfix verbandbrief d.d. 1579 October 12. 2 charters, waarvan één op papier.

N.B. In dorso de verklaring betreffende de aflossing van dezen schuldbrief.

Zie Reg. nos. 11 en 16.

473. Schuldbrief ten behoeve van de kinderen van Pieter Adamsz. en ten laste van Nicolaas Moelaard wegens den verkoop van 3½ bunder zaailand in den Kleinen Schenkeldijk onder Zevenbergen. 1690 April 13. 1 charter.

II. Overige stukken.

474. Paspoorten, afgegeven ten behoeve van Constantin van den Berge door prins Maurits en benoodigd tot regeling van de nalatenschap van den heer Van Straten. 1589 en 1592. Copieën. 2 stukken.

475. Acte, waarbij de Raad van Brabant aan zijn eersten deurwaarder, Johan Wallens, het hem toekomend salaris waarborgt, bij executie van een door dien Raad gedane taxatie d.d. 1698 Februari 18. 1698 Maart 11. 1 charter.

476. Acte, waarbij de Raad van Brabant aan den eersten deurwaarder gelast, een door den Raad gedane taxatie op 28 April 1723 betreffende een

in 1712 door Zyke van der Moer, weduwe van Jan Blois, bij drossaard en regenten van Oudenbosch ingediende rekening ter executie te brengen. 1724 November 24. 1 charter.

477. Schuldbrief, groot 700 Carolusguldens, ten behoeve van Maria Cornelia Bremants, ten laste van Maria Adriaens dochter, weduwe van Borrit Lenaertsz. 1630 Juli 26. 1 charter.

N.B. In dorso de akte van kwijting d.d. 1638 April 12.

478. Testament van Adriana van Steenhuys. 1710 Januari 5. Copie. 1 stuk.

479. Besloten testament van Enrico Francisco Moens. 1731 Mei 18. Gepubliceerd 1731 November 9. Copie. 1 stuk.

480. Legger van ontvangsten uit landpachten en obligatiën. 1797—1831. 1 deel.

N.B. Tal van bladen zijn uitgescheurd.

481. Rentebrief, groot 6 Carolusguldens, 5 stuivers, ten behoeve van Laureys van Liekercke en jkvr. Anthonie, weduwe van Bernard Pels. 1544 October 20. Gecasseerd. 1 charter.

N.B. In dorso de akte van kwijting d.d. 1624 Februari 16. — Zie Reg. n°. 5.

482. Schuldbrief, groot 1200 guldens ten gunste van Hendrick Raven. 1665 November 28. 1 charter.

N.B. In dorso de verklaring van H. Raven d.d. 1683 Januari 20, dat deze schuld betaald is.

483. Exploit, uitgebracht vanwege het Hof van Holland aan Charles de Malvenda, heer van der Graght enz., als een der erfgenamen van jhr. Aernout van Dorp. 1685 Mei 10. 1 stuk.

484. Casuspositie betreffende de nalatenschap van Jan Jansz. Rollebiers, zoon van Jan Rollebiers en Jenneken Janssen sGrauwen. Z. d. 1 stuk.

REGESTENLIJST.

1. 1409 Juni 12.

Het convent van Ste Bernaerds op den Schelt van de orde van Chitaus in het bisdom Kamerijk oorkondt, dat het, met consent van den abt van het godshuis Wylen en met goedvinden van den Heer en den Raad van Brabant, aan Mercelis Jan Tolen sone, Marcelis den Looper e. a. te Hoevene, in erfpacht heeft gegeven de goederen en beemden, waarvan de begrenzing in deze akte wordt aangegeven, tegen een jaarlijksch bedrag van 12 oude groote tournoois en op de voorwaarden, bij verschillende artikelen bepaald.

Gegeven in 't jaar ons Heeren, doen men schreef 1409 op den 12e dag van Junii.

Afschrift (Inv. n°. 441).

2. 1425 Mei 21.

Het convent van het godshuis Sinte Bernairds opte Schelde van de orde van Cystiaux oorkondt, dat het Machiel van Monthenair ter bedijking in erfpacht heeft gegeven tegen een jaarlijkschen erfcijns van 100 gouden Fransche kronen 225 bunder gorsen, gelegen ,,tusschen den Oudenbosch ende den Nieuwenbosch ende Winters heyninge''.

Gegeven in 't jair ons Heren dusentich vierhondert en vive en twintich, een ende twintich daige in Meye.

Afschrift (Inv. n°. 466).

3. 1460 October 12.

Het convent van het godshuis van Sinte Bernaerdts op die Schelt van de orde van Cisteaus oorkondt, dat het, met consent van den abt van het godshuis Vyleer, aan Willem de Bye, drossaard, e. a. ter bedijking in erfpacht heeft gegeven ,,seeker gorsinge van beemden, van weyden, van erven en van landen ende woude'', in de parochiën van Baarlebosch en Nieuwenbosch tegen een jaarlijkschen cijns van 1½ oude groote tournois het bunder.

Int jaer onses Heeren, doen men schreef duysent vierhondert ende tsestigh, twelf dagen in Octobri.

Afschrift (Inv. n°. 467). Het oorspr. was gezegeld door het convent, den abt van Villers en schepenen van Baarlebosch.

4. 1496 April 9.

Het convent van het godshuis van Sinte Bernaerts op ter Schelt van de orde van Chisteaux en Jan, heer van Bergen op den Zoome, van Waerhem, van Bierbays etc., sluiten een overeenkomst, regelende hun gemeenschappelijke belangen ,,in den dorpen en prochiën van den Oudden- ende Nieuwenbossche ende van Hoevenen, met haere toebehoorten'', met confirmatie van den abt van Villers, als overste van het godshuis St. Bernard.

In den jaere ons Heeren, doen men schreeff duysent vierhondert ende sessentnegentich den negensten dach van April nae Paesschen.

Afschrift (Inv. n°. 468).

5. 1526 Juni 18.

De heeren van Middelharnis stellen het bedrag van het tiendrecht vast op de mede en het aveelzaad.

Int jaer ons Heeren duysent vijffhondert ende sesentwintich den achtiensten dach in Junio.

Gewaarmerkt afschrift d.d. 1594 Juli 10 (Inv. n°. 322).

6. 1544 October 20.

Schepenen van Gastele oorkonden, dat Laureys van Liekercke erkent schuldig te zijn aan Anthonie, weduwe van Bernaert Pels, een jaarlijksche rente van 6 Carolusguldens, 6 stuivers, losbaar tegen den penning zestien, gevestigd op een huis en erf, groot 14 gemeten, gelegen in den ,,inersten tolbergh''.

In den jaere ons Heeren duysent vijffhondert vier ende veerttich den twintichsten dach van Octobri.

Oorspr. (Inv. n°. 481). De zegels zijn verloren.

7. 1578 Mei 20.

De heeren van de heerlijkheid Middelharnis ter eene en Pieter Schoutens ter andere zijde sluiten een overeenkomst, waarbij laatstgenoemde verklaart binnen een bepaalden tijd een korenmolen te doen bouwen op de plaats, ,,daer den anderen gestaen heeft ofte daeromtrent'', en dezen te bemalen gedurende den tijd van zes jaren, tegen een jaarlijksche recognitie voor den wind van drie ponden grooten, na afloop van welken termijn de molen zal worden getaxeerd,

waarna de partij ter eene zijde deze tegen den getaxeerden prijs kan overnemen, terwijl bij niet-betaling de molen in gebruik blijft bij Pieter Schoutens.

Den XXen Meye XVc achtentzeventich.

Oorspr. op papier (Inv. n°. 457). Met transfix d.d. 1581 Maart 18 (Reg. n°. 22).

8. 1579 Maart 30.

Nicolaus Boucherat, abt van Cistercium (Citeaux), geeft verlof aan de abdij van S. Salvator, alias Peter Pots in Antwerpen, tot verpanding of verkoop der abdijgoederen tot een zeker bedrag en geeft Franciscus, abt van Villaris, opdracht tot het instellen van een onderzoek naar den staat der schulden, benevens machtiging tot het verleenen van volmacht tot vervreemding.

Datum Cistercii trigesima mensis Martii anno Domini millesimo quingentesimo septuagesimo nono.

In vidimus van burgemeesters en schepenen van Antwerpen d.d. 1579 September 9 (Reg. n°. 13), en geïnsereerd in den brief van den abt van Villers d.d. Juli 31 (Reg. n°. 9), welke mede gevidimeerd is door burgemeesters enz. van Antwerpen d.d. 1579 September 9. Nog in gelijktijdig notarieel afschrift (Reg. n°. 10).

9. 1579 Juli 31.

Franciscus, abt van Villaris, daartoe gemachtigd door den geïnsereerden brief van Nicolaus Boucherat, superior der orde van Cistercium (Citeaux), d.d. 30 Maart (zie Reg. n°. 8) geeft den prior van de abdij van S. Salvator, alias Peeter Pots te Antwerpen, consent tot verpanding of verkoop der abdijgoederen.

Datum Antverpiae die ultima mensis Julii anno Domini millesimo quingentesimo septuagesimo nono.

In vidimus van burgemeesters en schepenen van Antwerpen d.d. 1579 September 9 (Reg. n°. 14), en in gelijktijdig notarieel afschrift (Reg. n°. 10).

10. 1579 Augustus 8.

Conventualen van het godshuis van Sinte Zalvatoirs, genaamd Peeter Potz, van de orde van Chisteaulx te Antwerpen in de Munsterstrate oorkonden, dat zij hun prior Everaerde Back hebben gemachtigd tot het bezwaren of verkoopen van goederen tot een bedrag van 5500 Carolusguldens van 40 grooten Vlaamsch.

Den achtsten dach der maent van Augusto int jaer ons Heeren, als men screeff MCCCCC ende negentzeventig.

Gewaarmerkt afschrift (Inv. n°. 282).

11. 1579 September 3.

Burgemeesteren, schepenen en raad van Antwerpen oorkonden, dat jonkheer Arndt van Dorp heeft erkend schuldig te zijn aan Peeter Nijs de som van 3100 Carolusguldens van veertig grooten Vlaamsch, speciaal gevestigd op een hoeve en omtrent 36 bunder land te Zevenbergen.

Op den derden Septembris int jaer ons Heeren, alss men schreef MCCCCC ende negenentseventich.

Oorspr. (Inv. n°. 472). Het stadszegel nagenoeg verloren.

N.B. Met transfix d.d. 1579 October 12 (Reg. n°. 16).

12. 1579 September 3.

Everaerdt Back, als prior van het convent Ste Salvators, genaamd Peeter Pots te Antwerpen, verklaart bij den verkoop van 1/8 deel der heerlijkheid Middelharnis aan jonkheer Arent van Dorp, dat aan laatstgenoemde de gelden van de pachten enz. over 1579 zullen ten goede komen.

Orconden mijns hantteeken hier onder gestelt, den IIIen Septembris 1579.

Oorspr. op papier (Inv. n°. 283).

13. 1579 September 9.

Burgemeesters, schepenen en raden van Antverpia geven vidimus van een brief van Nicolaus Boucherat, abt van Cistercium, d.d. Maart 30, luidende als volgt: (zie Reg. n°. 8).

Nona mensis Septembris anno Domini millesimo quingentesimo septuagesimo nono.

Oorspr. (Inv. n°. 280). Met uithangend geschonden stadszegel in bruine was.

14. 1579 September 9.

Burgemeesteren, schepenen en raden van Antverpia geven vidimus van een brief van Franciscus, abt van Villaris, d.d. Juli 31, luidende als volgt: (zie Reg. n°. 9).

Nona mensis Septembris anno Domini millesimo quingentesimo septuagesimo nono.

Oorspr. (Inv. n°. 281). Met fragment van het uithangend zegel ,,ad causas'' in bruine was.

15. 1579 September 19.

Leenmannen van de grafelijkheid van Holland oorkonden, dat Nicolaes de Greve, auditeur van der camere van der rekeninghe, als gemachtigde van het godshuis Sinte Salvators, genaamd Pieter Pots, van de orde van Chisteaulx te Antwerpen, heeft overgedragen aan Loyse van Dorp, weduwe van jonkheer Loys de Boisot, heer van Rhoa, 1/8 der heerlijkheid Middelharnis.

Des t'oorconde soe hebben wy mannen voornoemt desen brieff bezegelt met onse zegelen hier onder aen ghehanghen opten XXen Septembris XVc negen ende tzeventich.

Oorspr. (Inv. n°. 284). Met de zegels van de oorkonders, mr. Pieter Hanneman en Pieter van der Goes, in roode was.

16. 1579 October 12.

Schepenen van Zevenbergen oorkonden, dat jonkheer Arent van Dorp ten behoeve van Pieter Nijs heeft verbonden zijn hoeve en omtrent 36 bunder land in den ouden polder van Zevenbergen, ingegevolge den schuldbrief d.d. 1579 September 3 (Reg. n°. 11), waardoor deze gestoken is.

Op den XIIen Octobris int jaer ons Heeren, als men screeff duysent vijffhondert negen ende tseventich.

Oorspr. (Inv. n°. 472). Met de schepenzegels in groene was.

17. 1579 October 31.

Franciscus, abt van Villaris, van de orde van Cistercium, bekrachtigt op gezag van Nicolaus Boucherat, superior der orde, den ver-

koop van een achtste van de heerlijkheid Middelharnis door den abt van S. Salvator, alias Petri Potz, in Antwerpen aan Arnoldus van den Dorpe.

Datum Antverpiae die ultima mensis Octobris anno millesimo quingentesimo septuagesimo nono.

Oorspr. (Inv. n°. 285). Met fragment van een uithangend zegel in bruine was.

18. 1579 November 5.

Notaris Andries van Werchter instrumenteert, dat Everaerd Back, prior van het convent Pieter Pots van de orde van Cistereucx te Antwerpen in de Munsterstraete ter eene en jonkheer Arent van Dorp ter andere zijde een overeenkomst sluiten, waarbij aan laatstgenoemde de vronen zullen worden toegewezen, ingevolge diens koop van 1/8 der heerlijkheid Middelharnis.

Aldus gepasseerd ende verleden binnen der voorseyde stadt van Antwerpen ten huyse van den voornoemden joncheer Arent van Dorp, gestaen in de Mere, ter presentie van Corn. Sarens ende Jacques, als getuygen hierover sonderlinge geroupen ende gebeden op ten 5 Novembris 1579.

Afschrift (Inv. n°. 286).

19. 1580 Januari 5.

Abt en conventualen van het godshuis St. Michiel te Antwerpen van de orde van Premonstreit oorkonden, dat zij ten behoeve van Loyse van Dorp, weduwe van jonkheer Loys de Boisot, heer van Rhoa, admiraal etc., hebben overgedragen ,,zeven zesthiene deelen in de heerlicheyt, hoige, middele ende laege van de Middelharnisse, dat men noempt Ste Michiels in Putte'', tegen een jaarlijkschen erfcijns van 20 ponden Vlaamsch, met machtiging van genoemde conventualen voor Franchois van Couwenhoven en Adriaen Artssen tot het bewerken dezer overdracht door de leenkamer.

Aldus gedaen opten vijffden dach Januarii anno XVc ende tachtentich a nativitate Domini.

Oorspr. en afschrift (Inv. n°. 287). Van het oorspr. is het geschonden, uithangend zegel in groene was van het convent aanwezig; het zegel van den abt is verloren.

20. 1580 Februari 28.

Leenmannen van de grafelijkheid van Holland oorkonden, dat Adriaen Aertsz., daartoe gemachtigd door den prelaat en conventualen van de abdij van Sta Michiels binnen Antwerpen, aan juffrouw Loyse van Dorp, weduwe van jonkheer Loys de Boisot, heer van Rhoa etc., heeft opgedragen 7/16 der heerlijkheid Middelharnis.

Des t oirconde zoe hebben wij mannen voirnompt desen brieff bezegelt met onse zegelen hieronder aengehangen, op den XXIIIen dach van Februario XVc ende tachtentich a nativitate Domini.

Oorspr. (Inv. n°. 288). Met de zegels van Pieter Hanneman en Jacob Pinsen van Steenhuyse in roode was. Met een transfix d.d. 1580 Juni 10 (Reg. n°. 21).

21. 1580 Juni 10.

Phillips, koning van Castillen enz., oorkondt, dat hij jkvr. Loyse van Dorp, weduwe van jhr. Loys de Boisot, beleent met 7/16 deel der heerlijkheid Middelharnis.

Gegeven den Xen Junii anno XVc tachtentich.

Oorspr. (Inv. nº. 289). Met het zeer geschonden zegel van „den Leenhove van Hollandt" in roode was. Getransfigeerd door de acte d.d. 1580 Februari 28 (Reg. nº. 20).

22. 1581 Maart 18.

Schepenen van Vlissingen oorkonden, dat Pieter Scoutten en Jan Bartholomeeusz. ten behoeve van jonkheer Arent van Dorp, heer van Maesdam en van Middelharnisse, hun rechten op den molen van Middelharnisse hebben overgedragen.

Op den achtiensten Martii anno XVc eenentachtentich.

Oorspr. (Inv. nº. 457). Met de zeer geschonden schepenzegels in bruine was.

N.B. Getransfigeerd door de acte d.d. 1578 Mei 20 (Reg. nº. 7).

23. 1589 Juli 14.

Burgemeesters, schepenen en raad der stad Middelburg oorkonden, dat Sr. Constantin van den Berge gemachtigden heeft benoemd ten einde ten behoeve van Josyne van Dorp de opdracht en het verlij te bewerken van 1/6 van 1/4 en van 1/16 der heerlijkheid Middelharnis.

Op den veerthienden Julii int jaer ons Heeren XVc negenentachtentich.

Oorspr. (Inv. nº. 291). Met het geschonden stadszegel in groene was.

24. 1589 Augustus 30.

Leenmannen van de grafelijkheid van Holland oorkonden, dat mr. Adriaen de Jong Dircxs, daartoe gemachtigd door Constantin van den Berghe, ten behoeve van Josine van Dorp, dochter van jonkheer Arent van Dorp heeft overgedragen 1/6 van 1/4 en van 1/16 der heerlijkheid Middelharnis.

Upten naestlesten Augusti anno XVc negen ende tachtentich.

Oorspr. (Inv. nº. 291). Het zegel van den eersten oorkonder, Pieter Hanneman, in roode was nagenoeg, dat van den tweeden, Cornelis Nielant, geheel verloren.

25. 1591 Juni 25.

De Staten van Holland consenteeren Aernt van Dorp alle hem toekomende of nog te verwerven particuliere leenen in de heerlijkheid Middelharnis tot één leen te vereenigen.

Gedaen in den Hage ondert zeegel van den Staaten voornoemt, hierop gedruct, den XXVen Junii anno XVc eenentnegentich.

Gewaarmerkt afschrift (Inv. nº. 292). Met het opgedrukte zegel van de Staten van Holland.

INHOUD.

Inleiding 55
Inventaris 56
A. Het familie-archief Otgens 56
I. In het algemeen 56
II. Persoonlijk 56
III. Stukken betreffende het onroerend bezit 64
1. Etten 64
2. Hoeven 64
3. St.-Maartenspolder 67
4. Middelharnis 67
5. Nieuw-Gastel 67
6. Ooltgensplaat 68
7. Oudenbosch 68
8. Oud-Gastel 69
9. Rozendaal 70
10. Zevenbergen 70
IV. Stukken betreffende boedelscheidingen 71
B. Stukken betreffende aanverwante geslachten 73
I. Het geslacht De Heuvel 73
II. Het geslacht Crol (alias Noremans) 74
III. Het geslacht De Pottere 74
IV. Het geslacht Melort 75
C. Stukken betreffende de heerlijkheid Middelharnis 76
I. Titels van aankomst en daartoe betrekkelijke stukken 76
II. In het algemeen 79
III. Beheer 79
1. Als mede-deelgerechtigde in de onverdeelde heerlijkheid 79
2. Als zelfstandig eigenaar van een gedeelte der heerlijkheid 81
D. Stukken, waarvan het verband tot het archief niet blijkt 82
I. Plaatselijk ingedeelde stukken 82
1. Fijnaard 82
2. Herkingen 83
3. Hoeven 83
4. Melissant 84
5. Middelharnis 84
6. Nieuw- en Oud-Gastel 84
7. Oudenbosch 85
8. Sommelsdijk 85
9. Zevenbergen 85
II. Overige stukken 85
Regestenlijst 86

VII. ARCHIEF DER GEMEENTE ZEGWAART.

INLEIDING.

In zijn bekend artikel in de *Bijdragen voor Vaderlandsche Geschiedenis* van 1915, getiteld *De vorming van het graafschap Holland*, geeft professor Gosses eene meesterlijke schildering van den toestand van het vasteland van Zuid-Holland in den tijd vóór ongeveer 1200. Bewoond zijn dan in hoofdzaak slechts de streken langs de duinen en langs den Ouden Rijn, terwijl zich tusschen den geestgrond (eene breede strook langs de duinen), den Ouden Rijn, den Hollandschen IJsel en de Nieuwe Maas, toen Merwede geheeten, een groot, door plassen en veenwatertjes onderbroken laagveengebied uitstrekte als eene onbebouwde wildernis. Slechts hier en daar zal een kooiker zijn hutje in de wildernis hebben gebouwd, terwijl langs de randen de schaapherder zijne kudden zal hebben doen weiden.

Op het oogenblik echter, waarop wij ons uit de bronnen een scherper beeld kunnen vormen van dit gebied, aan het eind der 13de eeuw, is het veen niet meer onaangetast. De kolonisatie is sedert den aanvang der eeuw in vollen gang. In het veen vindt men aanvankelijk vooruit geschoven posten, meest nog uitgaande van den rand. Een dezer alleroudste vooruit geschoven posten vormen Zoetermeer-Zegwaard, thans eene bekende tweelingklank uit de dienstregeling der spoorwegen, maar ook reeds 650 jaar geleden door velerlei belangen saamgeweven.

In de oudste kerkelijke indeeling vormden beide plaatsen ééne parochie, waarvan de kerk in Zegwaard stond, doch de collatie toekwam aan den ambachtsheer van Zoetermeer. Beide plaatsen betaalden tezamen haar aandeel in de grafelijke bede; in de rekening van de groote bede over 1344/5 is dit althans het geval; wanneer dan ook in de verdere verantwoordingen van beden Zegwaard niet wordt genoemd, meen ik te mogen aannemen, dat het onder Zoetermeer mede begrepen is, zooals ook de parochie meest enkel Zoetermeer wordt genoemd. Ook aan de heervaartsplicht werd aanvankelijk door Zoetermeer en Zegwaard gezamenlijk voldaan. Beide ambachten behoorden reeds vroegtijdig tot de bezittingen der Brederode's, Zegwaard nl. in 1283 en '96 aan heer Florens van Brederode, stamvader van den jongsten, van Dortoghe (en waarschijnlijk van der Duyn) genaamden tak, diens zoon heer Dirc van Dortoghe en kleindochter Beatrise, gestorven in 1323, welke door haar huwelijk met heer Wouter van Egmont het ambacht (benevens Zevenhuizen) aan diens geslacht bracht. Van de ambachtsheeren van Zoetermeer vond ik geen zoo oud spoor, maar wanneer wij zien, dat in 1407 het hoofd van het geslacht Walraven heer van Brederode het ambacht Zoetermeer verkocht en we letten op de innige saamgewevenheid der beide aaneengebouwde dorpen, lijkt het hoogst waarschijnlijk, dat èn Zoetermeer èn Zegwaard behoord hebben aan den gemeenschappelijken stamvader van Walraven en heer Florens, nl. Dirk

Drossaet, den eersten heer van Brederode [1]), genoemd 1203—'31, omtrent wien we hiermede weder iets naders te weten komen.

Diens jongste zoon Dirk kan Zegwaard (en Zevenhuizen) in zijne erfportie hebben ontvangen, maar ook is mogelijk, dat hij zelf, aansluitende aan het ambacht van zijn vader en broeder de eerste ontginner van Zegwaard is geweest. Voor het laatste pleit, dat Zegwaard geen achterleen van Brederode is geworden, maar direct van de grafelijkheid afhing.

De kolonisatie van Zoetermeer, een ten zuidoosten van het meer van dien naam gelegen ambacht, moet van zeer ouden datum zijn, daar het mede betaalde aan het botding, dus behoorde tot het oudste grafelijke belastinggebied, waarin de later ontstane plaatsen niet begrepen zijn. Of Zegwaard dit botding met en onder den naam van Zoetermeer mede betaalde, heb ik niet kunnen uitmaken. Dat ook Zegwaard zeer oud is, kan men afleiden uit het feit, dat het lag juist binnen de Zijdewinde, de oude zuidelijke waterkeering langs Rijnland, welke een rechten hoek maakt om Zegwaard op te nemen en dit ambacht aan twee zijden insloot. Professor Fruin senior acht deze waterkeering ouder dan 1246. De oudste kaart van Zegwaard komt voor in den atlas van Floris Balthasar van c. 1611. Misschien geeft zij, daar ingrijpende vervening nog niet had plaats gehad, den oudsten toestand nog ongeveer weer, gezien den, behoudens twee natuurlijke grenzen, regelmatigen, vrijwel rechthoekigen vorm en de regelmatige onderverdeeling, geheel zooals dergelijke veenkolonies uitgegeven plachten te worden: rechthoekig op elkaar staande wegen en wateringen, rechte grenzen, zoover geen natuurlijke waterloopen de grens vormden.

In het register van graaf Florens van c. 1283 wordt het ambacht Zegwaard reeds genoemd als toekomende aan bovengenoemden heer Florens van Brederode. Het wordt hier echter niet omschreven. Wel geschiedt dit in eene uitspraak van c. 1296 (vroeger 1302/6 gedateerd) betreffende de afbakening van de grafelijke rechten van de eigendommen van vele ambachtsheeren en particulieren. De omschrijving luidt: ,,Voirt Ruckevene ende Zegwaert sonder (= uitgezonderd) die tusschen twee tuiselen vinden wi den grave arve, recht ende tiende, twisken die twee tuiselen vinden wi Hare Florens van Brederode toe arve, recht ende tiende te halven vene toe teghen die Loede'' (van Mieris leest Leede). Wat tuiselen, twiselen of tinselen zijn, is onbekend, waardoor we niet zeker weten of zij de Z.W. en N.O., dan wel de N.W. en Z. O. grens vormden. Wel kunnen wij hieromtrent een vermoeden uiten. Uit den post: ,,Van der tuisele an Haduertswoude (Hazerswoude) .... vinden wi al die wildernisse den grave'' kunnen we nl. afleiden, dat een der tuiselen de N.O. grens vormde.

Ook zal de Loede of Lede wel een natuurlijk water zijn geweest en dus de zuidoost-grens hebben gevormd.

De kaart van Floris Balthasar leert ons de onderverdeeling van Zegwaard, voordat het turfgraven en de daaruit voortgekomen droogmakerijen der verveende plassen den toestand geheel hebben veranderd. De Rockeveensche-Zegwaardsche weg en de Groene weg verdeelden het ambacht in drie lange polders, van west naar oost genaamd de Voer, Vuer of Voorste (later den Buitenwegschen polder), den Binnenweg- en den Bovenpolder. Het Z.O. deel heette echter het Rockeveen (met de buurt van Rockeveen), een naam, welken we in het straks geciteerde stuk van c. 1296 reeds ontmoetten. De latere naam was de Plas. De naam Zegwaard, oudtijds ,,de

---

[1]) Zie het tabellarisch overzicht der oudste Brederode's bij Mullers *Regesten van graaf Florens* in *Bijdragen en Meded. Hist. Genootschap*, XXII.

Segwaert", doet aan een door water omsloten landstreek denken; kan hier het onmiddellijke dorpsgebied mede bedoeld zijn, hetwelk in 1611 nog grootendeels door water was omringd? Seg of sek schijnt gras, riet of lis te beteekenen.

De afwatering van geheel Zegwaard had vóór 1373 naar het noorden plaats. Blijkbaar gaf dit echter bezwaren, althans 2 Juni van dat jaar verkregen de buren of ingezetenen van Zegwaard met goedkeuring van Hertog Albrecht van 12 Augustus eene uitwatering door de Lede in de Rotte en van daaruit weer bij Nieuwerkerk op den IJsel. Om te voorkomen, dat Schieland met niet uit Zegwaard afkomstig water zou worden belast, moest dit dorp zich verplichten verschillende wegen waterdicht te houden. Deze afwatering betrof blijkbaar niet het geheele ambacht, maar het stuk ten oosten van den Rockeveenschen-Zegwaardschen weg — anders had het geen zin voor te schrijven, dat deze dicht gehouden moest worden —, dus den Binnenweg, den Bovenweg en Rockeveen, dat is vrijwel den tegenwoordigen Binnenwegschen polder, min den uitspringenden westelijken hoek, welke tot den Buitenweg behoorde.

13 Mei 1386 veroorloofde Hertog Albrecht de uitwateringssluis te verleggen van den IJsel naar Rotterdam. Nog twee oorkonden van 23 Mei hebben hierop betrekking. Tevens blijkt, dat de Lede niet, zooals wel aangenomen wordt, identiek was met de Rotte, zij liep er in uit, vormde misschien het noordelijke deel er van.

Men vindt de zeven oorkonden van 1373 en 1386 in de bijlagen van de Kroniek van Rotterdam van de *Rotterdamsche Historiebladen*. De uitwatering te Rotterdam bracht mede, dat het ambacht Zegwaard tot 1701 eigenaar is geweest van gronden aan het Zwaanshals te Rotterdam, waaromtrent men in het archief ettelijke stukken vindt, alsmede betreffende het onderhoud van de Zegwaardsche sluis aldaar. Het verleggen van de uitwatering van een deel van Zegwaard van het Noorden naar het Zuiden heeft een pennestrijd teweeggebracht tusschen de twee bekende aardrijkskundigen wijlen mr. S. Muller Hzn. en dr. A. A. Beekman over de vraag, of het betrokken deel van Zegwaard, de oude Binnenwegsche polder c. a., na 1373 tot Schieland dan wel tot Rijnland behoorde. Zie hierover de *Bijdragen voor Vaderlandsche Geschiedenis* van het jaar 1915.

Mr. Muller betoogde het eerste, dr. Beekman het tweede. Ten slotte handhaafde mr. Muller zijn standpunt, maar gaf toe, dat het betrokken deel van Zegwaard in de 18de eeuw en verder tot 1857 weer tot Rijnland heeft behoord. Het aldus gewijzigde standpunt van mr. Muller is dan echter nog onjuist Wat deed zich voor? Zooals wij zagen, werd in 1373 het oostelijke deel van Zegwaard in verbinding gebracht met den Schielandschen boezem. Waterstaatkundig kwam het er toe te behooren. Het behoeft ons dan ook niet te verwonderen, als Schieland het tot zijn ,,bedrive'' (bedrijf) rekende. Zoo valt ook Rijswijk onder het bedrijf van de Voorburgsche waterleiding, zonder dat Rijswijk tot Voorburg behoort. Wat geschiedde er in 1373—1386 echter juridisch? Wel eene handeling, welke leed aan het veel voorkomende middeleeuwsche euvel van juridische onnauwkeurigheid. Het eerste stuk van 2 Juni 1373 begint logisch en duidelijk. Een watergang wordt verleend door Schieland. Hoogheemraden stellen de technische regels er voor vast, behouden zich hunne goedkeuring op de uitvoering voor en bepalen, dat zij de voorschreven keuren, d. w. z. de opgelegde technische bepalingen, mogen vermeerderen of verminderen. Hier is nog alles duidelijk en niets in strijd met het gezag van Rijnland. Op denzelfden datum echter beloofden de buren van Zegwaard maatregelen te nemen tegen vreemd water en daartoe

verschillende wegen dicht te houden. Hiermede kwam men eenigszins op het terrein van de Rijnlandsche bevoegdheden — immers de schouw van wegen had plaats volgens de Rijnlandsche keur — al waren deze bepalingen een logisch gevolg van de nieuwe afwatering. Ook nam Zegwaard op zich voor het betrokken deel Schielands morgengeld te betalen. Twaalf Augustus 1373 verleent Hertog Albrecht zijne toestemming op de regeling. Hij bepaalt, dat de ,,goede lude van den Zegwaert'' zich verbinden moeten ,,te recht te staen ende te wesen onder onsen hiemraet vors. in allen manieren, alse zi regieren ende bewaren onse scouwe van onsen lande van Scieland''. Dr. Beekman heeft reeds met analoge voorbeelden aangetoond, dat dit slechts is, zoover de nieuwe afwatering betreft, hetgeen echter door mr. Muller voor dit geval niet is geaccepteerd. Hertog Albrecht maakt verder eene restrictie ten behoeve van Rijnland. ,,Ende dit zal wezen, behoudelic dat si in den waterghang, daer zi te voren te wateren plaghen, doen ende ghelden zellen van horen lande voirsz. sluseghelt, wateringghelt ende anderen cost, als si plaghen te doen, want wi deghene, die daeronder gheleghen zijn, hiermede niet en meinen te vermienderen hoers rechts.'' Dit lijkt slechts eene financieele restrictie, maar de laatste zinsnede zet deze opvatting weer op losse schroeven. Derhalve zullen we moeten vragen: wat was de practijk? Mr. Muller toont aan, dat Schieland een tweetal keuren op het turfsteken voor Zegwaard heeft vastgesteld, en meent daarmede zijne stelling bewezen te hebben. Hij vergeet echter, dat de buren van Zegwaard in het stuk van 23 Mei 1386 betreffende de verlegging van de uitwatering naar Rotterdam uitdrukkelijk beloofden geen turf te delven ,,binnen desen beteykenden waterganc, weghe ende kadinghe vorss.'', d.w.z. binnen het geheele op Schieland afwaterende deel van Zegwaard. Het turfdelven viel dus reeds daardoor onder de bemoeiingen van Schieland. Maar ook weer niet uitsluitend, immers de waarborgpenningen voor verveenden grond zijn voor geheel Zegwaard steeds bij Rijnland gestort; Rijnland en niet Schieland gaf de verveningsconsenten, al zal, gezien het vorige, eene algemeene toestemming van Schieland niet te ontberen zijn geweest. Dat ook Rijnlands toestemming voor vervening noodig was, blijkt uit eene zinsnede in een vonnis van hoogheemraden van Rijnland van 1452 [1]), luidende: ,,een compositie ende verding tusschen den heemraet van Scielant ende de buren van Segwaert van consente om hair lant te mogen delven, dair die heemrade van Scielant geen execucie van rechte of crygen, noch doen en konden buten hulpe van den heemraet van Rijnlant, daer die bueren van Segwaert den heemraden van Rijnlant om geboden hebben, alsoe dat lant in die Segwaert in die hiemraetscip van Rijnlant gelegen is''. Aan de gedeeltelijke bemoeiing van Schieland met het turfgraven is dus geen argument te ontleenen, trouwens daartegenover staan ook andere feiten.

In de eerste plaats noemt de kaart van Floris Balthasar van c. 1611, op last van hoogheemraden van Rijnland vervaardigd, de zuid- en oostgrenzen van Zegwaard uitdrukkelijk ,,landtscheydinge'' tusschen Rijnland en Schieland. Bovendien is deze grens gekleurd met de oranje kleur, welke deze landscheiding op alle kaarten van dezen atlas heeft [2]). Het is niet aan te nemen, dat eene van het hoogheemraadschap uitgaande kaart wel de grens van het baljuwschap, niet die van het hoogheemraadschap zou aangeven. Er is echter meer. Bij rekest van het jaar 1723 (inventaris n°. 1850) wendden

---

[1]) Archief Rijnland, Groot Register fol. 79 v° (Vonnissen en Brieven n°. XXXVIII).

[2]) Twee in deze kwestie er niet toe doende dubbellijnen schijnen op eenige onzekerheid omtrent de preciese grens daar ter plaatse te wijzen.

schout, ambachtsbewaarders en kroosheemraden van Zegwaard zich tot hoogheemraden van Rijnland en betoogden, dat sinds de droogmakerij van den Binnenwegpolder in 1701 en volgende jaren door de stad Rotterdam deze stad zich voor dit gebied had onttrokken aan den schouw en de heerwegen en vaarten, door het ambachtsbestuur volgens de keur van Rijnland, zooals deze van ouds placht te geschieden, dat deze niet ongeschouwd konden blijven en dat de vroegere toestand hersteld diende te worden.

Men ziet hieruit, dat, al behoorde practisch de Binnenwegsche polder tot Schieland, immers de meeste zaken van belang ressorteerden daaronder, zulks theoretisch niet het geval was en dat er bovendien wel degelijk Rijnlandsche daadwerkelijke bevoegdheden overgebleven waren. Hiermede lijkt mij het pleit in het voordeel van dr. Beekman beslist. Merkwaardig is, dat het Rijnlandsche morgengeld, waarover Hertog Albrecht zich in 1373 in hoofdzaak bezorgd maakte, later nooit door den Binnenwegschen polder is betaald.

Toch is in de verhouding voor de beide hoogheemraadschappen zelve door de eeuwen heen een element van onzekerheid gebleven en heeft Rijnland zich van tijd tot tijd bezorgd gemaakt over annexatieneigingen van Schieland en zich daartegen verweerd.

Zoo geeft een blafferd in het archief van Rijnland verschillende gegevens omtrent geschillen in de jaren 1447 tot 1449 [1]) met het ambachtsbestuur van Zegwaard en met Schieland betreffende het feit, dat de schout van Zegwaard een door Rotterdam in dat ambacht gegraven, nieuwe wetering zonder toestemming van Rijnland en op hoogere boeten dan de Rijnlandsche had geschouwd. De schout werd hiervoor door hoogheemraden van Rijnland tot eene boete veroordeeld.

Ook werden in 1448 de ambachtsbewaarders van Zegwaard aangesproken, omdat zij ,,buten consent van den hiemrade van Rijnlant'' ongeld ingegaderd hadden ,,ende dair oic geen rekening of gedaen, als sy sculdich sijn te doen''. Rijnland besloot in 1448 zijne rechten tegenover Schieland voor het Hof van Holland te handhaven. Of dit proces inderdaad heeft plaats gehad, is mij niet bekend.

In 1663 was het wederom noodig de rechten van Rijnland te verdedigen, althans men vindt in het Rijnlandsch resolutieboek van 1657—1671, fol. 136, het volgende:

,,Compareerden voor de ondergeschreven Hoogeheemraden van Rijnlandt Leendert Thymenss. van der Does, out 56 jaeren, ambachtsbewaerder in den ambachte van Seghwaert; ende heeft bij solemnelen eede, hem wettelijck gestaeft ende affgenomen, verclaert, dat alhoewel de landen van de Binnewechse polder, in den voorzegden ambachte van Seghwaert gelegen, met Schielandt sijn uytwaterende ende zy in Rijnlandt in het Sparendamsgelt niet en sijn contribuerende, dat echter de keuren ende ordonnantiën van 't hoogheemraetschap des voorzegden landts in de voorzegde polder sijn in volkomen vigeur en observantie, ende dat de ingesetenen ofte ingelanden van de voorzegde polder nergens anders in 't stuck van 't heemrecht convenibel sijn als voor de vierschaere van dijckgraeff ende hoogheemraeden van Rijnlandt voorsegd. Soo waerlick most hem God Almachtigh helpen. Actum desen vierden Augustii 1663.''

Thans rest ons nog slechts een en ander mede te deelen over de verveningen en bedijkingen in Zegwaard. Uit de vervenings- en bedijkingskohieren

---

[1]) Dit en verschillende andere gegevens uit het archief van Rijnland dank ik aan de welwillendheid van mr. S. J. Fockema Andreae, te Leiden.

kunnen wij sinds het eind van de 16de eeuw de geregeld voortschrijdende vervanging van land door water volgen. Langzamerhand was ten zuiden en oosten van den weg van Zegwaard naar Benthuizen alles water. Hierbij kwam het doorbreken van de Hoefkade in 1695. Dit alles leidde er toe, dat schout en ambachtsbewaarders van Zegwaard 25 September 1696 een rekest presenteerden aan de Staten van Holland om den Binnenwegschen polder te mogen droogmaken. Zij bleken echter onmachtig deze kostbare onderneming op gang te krijgen en zagen 25 September 1699 weder van het verkregen octrooi af. 30 Juli 1700 bekwamen Delfland en Schieland een gelijk octrooi met de bepaling, dat de droogmaking in 6 jaar voltooid moest zijn. 21 April 1701 stond Delfland zijne rechten en plichten af aan Schieland met bijbetaling van f 20 000. 6 Mei 1701 deed Schieland echter op zijn beurt het octrooi over aan Rotterdam. Dit octrooi omvatte niet alleen de drooglegging van den ouden Binnenwegschen polder c.a., d.w.z. van het op Schieland afwaterend deel van Zegwaard, maar ook van ongeveer tweehonderd morgen veenplas, welke het zuidelijke deel van den Buitenwegschen of Voorpolder vormden. Om technische redenen werden bij ampliatie van dit octrooi op 14 December 1701 de kleine Hoefpolder en een deel van den Klappolder binnen de bedijking genomen. De drooglegging werd door Rotterdam tot stand gebracht en deze stad bleef eigenaresse van bijna alle gronden in den polder. Een polderbestuur ontstond dan ook eerst in 1806, het jaar, waarin Rotterdam zich van den eigendom ontdeed. Tusschen het machtige Rotterdam en het ambachtsbestuur was er wel eens eenige wrijving, zooals uit den inventaris blijkt. De vervening van het noordelijke deel van den Buitenwegschen polder viel grootendeels in het eerste kwart van de 18de eeuw en was gaandeweg zoover gevorderd, dat 6 Juli 1746 ruim 103 morgen verlaten gronden en wateren door het ambachtsbestuur aan de domeinen werden overgedragen. 9 Juni 1759 werd octrooi tot droogmaking verleend en werden deze 103 morgen teruggegeven. Hiermede eindigde de jaarlijksche toezending van overzichten van de inkomsten en uitgaven er van aan het landsbestuur.

Begin 1763 was de droogmaking voltooid. De nieuwe, kleinere Buitenwegsche polder, immers het zuidelijk deel was met den Binnenweg bedijkt, verkreeg na de drooglegging den naam van Palensteinschen polder, naar het huis Palenstein in het noorden van het dorp Zegwaard. Het allerzuidelijkste puntje, nog beneden het bij den Binnenweg getrokken deel behield den naam Vuer, eene herinnering aan den oudsten naam van den geheelen polder nl. Voor- of Voorste polder.

INVENTARIS.

A. Archief van het ambachtsbestuur.

I. Stukken van algemeenen aard.

1, 2. Resolutiën van schout en ambachtsbewaarders. 1684—1716 en 1764—1767. 2 deelen.

3. Bijlagen tot de resolutiën van schout en ambachtsbewaarders. 1684—1716. 1 omslag.

4—7. Notulen van vergaderingen van schout, ambachtsbewaarders en schepenen, na Maart 1795 van de municipaliteit en sinds 1798 van het gemeentebestuur. 1784—1805. 3 deelen en 1 omslag.

4. 1784—1790. 1 deel.	6. 1796—1801. 1 omslag.
5. 1790—1795. 1 deel	7. 1802—1805. 1 deel.

8. Register van afschriften van stukken van allerhanden aard. 1742—1781.

N.B. Geschreven achter in n°. 1 van het Rechterlijk Archief van dezen inventaris.

9—18. Brieven, ingekomen bij het ambachtsbestuur, later gemeentebestuur. 1671—1800. 10 pakken.

19—28. Brieven, uitgegaan van het ambachtsbestuur, later gemeentebestuur. 1749—1809. (Minuten.) 9 pakken en 1 deeltje.

29. Publicaties van de municipaliteit, later gemeentebestuur. 1795—1809. 1 pak.

30. Inventaris van stukken en papieren, behoorende tot het archief van Zegwaard. 1596. 1 stuk.

II. Inrichting van het gemeentebestuur.

31. Protest van burgers en ingezetenen van Zegwaard bij het Vertegenwoordigend Lichaam des Bataafschen Volks tegen het samenvoegen van gemeenten. 1801. (Minuut.) 1 stuk.

32. Reglement voor het gemeentebestuur van Zegwaard. 1802. 1 stuk.

III. Personalia.

33. Lijst betreffende de formulieren van den eed van ambachtsbewaarders, kroosheemraden, molenmeesters, schepenen, weesmeesters, kerkmeesters, armmeesters, brandheemraden, schotkervers, turfmeters, klapmakers en dienders. (c. 1650.) 1 stuk.

34. Stukken betreffende de aanstelling van bestuursfunctionarissen van Zegwaard. 1703—1805. 1 pak.

35. Lijst betreffende de personen, die van 1787 tot 1795 het ambachtsbestuur van Zegwaard gevormd hebben. (c. 1796.) 1 stuk.

36. Overeenkomst tusschen den ambachtsheer en het gemeentebestuur betreffende de recognitiën, waarop de ambachtsheer aanspraak heeft bij de aanstelling van schout, secretaris en bode. 1802. 1 omslag.

37. Stukken uit een proces, gevoerd voor het Hof van Holland tusschen den baljuw van Rijnland, eischer, eenerzijds en den schout van Zegwaard, gedaagde, anderzijds betreffende het lichten van eene obligatie door laatstgenoemde uit de ambachtskas. 1698. (Afschriften.) 1 omslag.

38. Memorie van werkzaamheden voor den bode. (c. 1750.) 1 stuk.

39. Instructie voor den korenmolenaar van Zoetermeer en Zegwaard, vastgesteld door de municipaliteiten. 1797. (Concept.) 1 stuk.

IV. Titels van eigendom e. d.

40. Akte van borgtocht van Maritge Frans Geesbergen dochter, weduwe van mr. Boudewijn Vrelantsz., ten behoeve van hare erven Dirck Neel Jansz. en Maertyn Dircxsz., als houders van eene jaarlijksche erfpacht van de Oostkade en eene losrente van een stukje land, toekomende aan het ambacht Zegwaard. 1569. 1 stuk.

41. Overeenkomst tusschen schout en ambachtsbewaarders van Zegwaard en schout en ambachtsbewaarders van Bleiswijk in een geschil omtrent de vraag, op wiens grondgebied eenige huizen aan den Hoefweg staan. 1591. (Afschrift.) 1 stuk.

42. Akte van transport, verleden voor schout en schepenen van Bleiswijk, van een stuk slagturf- of flotterland door Adriaen Adriaensz. Cloover aan het ambachtsbestuur van Zegwaard. 1630. 1 perkamenten stuk.

N.B. Met een uithangend zegel in roode was.

43. Akte van afstand van de Zegwaardsche woning en landen, gelegen in ,,Crosijck'', door Dirck Jacopsz. aan Jan Jans Hunck. 1637. (Afschrift.) 1 stuk.

44. Akte van transport, verleden voor schout en schepenen van Bleiswijk, van een stuk slagturf- of flotterland door Abraham Carels de Hey, molenaar, aan het ambachtsbestuur van den Binnenwegschen polder. 1641.

N.B. Met uithangende zegels in roode was.

45. Akte, verleden voor schout en schepenen van Hillegersberg, betreffende het verleenen van eene eeuwigdurende erfpacht van een erfje, gelegen in het Zwaanshals te Rotterdam, door schout en ambachtsbewaarders van Zegwaard aan David Jansz. van Huysen, wonende te Crooswijck. 1657. 1 perkamenten stuk.

N.B. Met een uithangend zegel in groene was.

46. Stukken betreffende overgifte van geabandonneerde onroerende goederen aan het ambachtsbestuur. 1701—1755. 1 omslag.

V. Plaatselijke financiën.

a. In het algemeen.

47. Beschikking van dijkgraaf en hoogheemraden van Rijnland op een rekest van ambachtsbewaarders, molenmeesters en kroosheemraden van Zegwaard, houdende verzoek om zelf te mogen ingaderen de omslagen van het morgen- en molengeld, mitsgaders het lastgeld, alsmede de geconsenteerde stuivers per roede. 1694. (Afschrift.) 1 stuk.

48. Overzicht van den financieelen staat van de gemeente en het ambacht Zegwaard. (c. 1809.) 1 stuk.

49. Financieele staat van het ambacht, opgemaakt door de commissie uit den municipalen raad. 1812. 1 omslag.

N.B. Met bijlagen.

b. Schulden e. d.

50. Sommatiecedulle, op last van ,,gecommitteerden der versterkinge der stede van Leyden'' uitgebracht door den heemraadsbode van Rijnland aan schout en ambachtsbewaarders van Zegwaard, betreffende het voldoen van achterstallig arbeidsloon. 1573. 1 stuk.

51. Stukken betreffende eene overeenkomst tusschen het ambachtsbestuur eenerzijds en Cornelis Roggeveen c. s. anderzijds nopens de betaling van de vorderingen, die zij als erfgenamen van Cornelis Gerritsz. Roggeveen op het ambacht hebben. 1693. 1 omslag.

52. Stukken betreffende een geschil tusschen schout en ambachtsbewaarders eenerzijds en den secretaris Dirck Storm van 's-Gravesande anderzijds nopens eene vordering van laatstgenoemde op het ambacht. 1695, 1696. 1 omslag.

53. Stukken betreffende het aflossen van eene obligatie op naam van ds. Martinus Fenacolius en ten laste van het ambacht. 1696. 1 omslag.

54. Beschikking van de Staten van Holland en West-Friesland op een rekest van het ambachtsbestuur, houdende verzoek om eene leening te mogen sluiten, groot f 23 000. (c. 1697.) (Afschrift.) 1 stuk.

55. Verklaring van den advocaat Segers Thierens, houdende, dat hij niets meer te vorderen heeft van het ambacht. 1706. 1 stuk.

56. Uitspraak van hoogheemraden van Rijnland in een geschil tusschen het ambachtsbestuur van Zegwaard en Johannes van der Steeg c.s., erfgenamen van Gerrit van der Steeg, gewezen gerechtsbode van bovengenoemd ambacht, wegens het voldoen van eene schuld aan de erfgenamen. 1754. (Afschrift.) 1 stuk.

57. Aflossing van eene schuld, groot f 12 989.6.8, door het ambachtsbestuur aan den ambachtsheer Joan Osy. 1759. 1 stuk.

c. Boeten.

58. Stukken betreffende boeten, gevallen over de beschouwde banwerken. 1731—1744. 1 omslag.

d. Inkomsten uit bezittingen.

1. Pachten.

59. Akte van erfpacht van een stukje erf, gelegen aan de Rotte tot aan de polderkade, door schout en ambachtsbewaarders van Zegwaard uit naam van ingelanden van den Binnenwegschen polder aan Cornelis Leenderts, wonende op de Zegwaardsche woning bij ,,t-Swaenhals''. 1609. 1 perkamenten stuk.

60. Akte van erfpacht van een stukje erf, gelegen bij den gemeenelandsboezem van de Rotte, door schout en ambachtsbewaarders van Zegwaard uit naam van ingelanden van den Binnenwegschen polder aan Jan Janssz. Honich. 1613. 1 perkamenten stuk.

N.B. Met een uithangend zegel in groene was.

61. Akte van erfpacht van een erf, gelegen in korte Crooswijck buiten de Rottekade, door schout en ambachtsbewaarders van Zegwaard uit naam van ingelanden van den Binnenwegschen polder aan Neeltgen Cornelis, weduwe van Cornelis Jacobsen de Ry. 1636. 1 perkamenten stuk.

N.B. Op den achterkant eene aanteekening van 1639 betreffende verbeteringen van de belendingen van dit erf.

62. Akte van erfpacht van een stukje erf, gelegen binnen de Rottekade, uitgegeven door schout en ambachtsbewaarders van Zegwaard uit naam van regenten en ingelanden van den Binnenwegschen polder aan Claes Claesz. Vettekeuken, brouwer in het Roode Anker te Rotterdam. 1639. 1 perkamenten stuk.

63. Akte van erfpacht, verleden voor schout en schepenen van Hilligersberg en Rotterdam, van een stuk Rottekade door het ambachtsbestuur van den Binnenwegschen polder aan Willem van der Kraen. 1670. 1 perkamenten stuk.

64. Akte van transport van eenige koebeesten door Pieter Post, wonende in het ,,Swaenhals buyten Rotterdam'', aan het ambachtsbestuur van Zegwaard. 1681. 1 stuk.

N.B. Door deze transactie verkreeg Pieter Post kwijtschelding van achterstallige landhuur.

65. Aanteekening betreffende de ontvangst van de landhuur van het Swaenshals te Rotterdam. 1683. 1 stuk.

66. Memorieboek van de overboekingen van oversteken en erfpachten van huizen en landen, gelegen in het ,,Swaenhals'' te Rotterdam, eigendom van den Binnenwegschen polder. 1693—1696. 1 deeltje.

67. Akten van openbare verpachting van de Oostkade door schout en ambachtsbewaarders. 1579—1688. 1 omslag.

68. Bekendmaking van schout en ambachtsbewaarders betreffende eene verpachting van het rietgewas van de geabandonneerde landen. 1742. 1 stuk.

69. Akten van verhuur van twee huisjes, toebehoorende aan het ambacht. 1694—1802. 1 omslag.

70. Akten van openbare verpachting van de schouwbare ambachtswateren en wegen door schout, ambachtsbewaarders, kroosheemraden en molenmeesters. 1638—1758. 1 omslag.

N.B. Sedert 1644 verkreeg het ambachtsbestuur in eeuwige erfpacht van den ambachtsheer Jacob van Wijngaarden het gebruik van alle heer- en schouwbare wegen en de visscherijen van al de schouwbare vaarten. Vóór dien tijd werden de akten van verpachting gedaan door den ambachtsheer met het ambachtsbestuur.

2. Verkoop.

71. Stukken betreffende de ontvangsten en de uitgaven van de verkochte geabandonneerde landen, wateren en huizen. 1680—1728. 1 omslag.

72. Overeenkomst tusschen het ambachtsbestuur van Zegwaard en David Willemsz. Witsenburgh, wonende in Nootdorp, betreffende het verkoopen door het ambachtsbestuur van een morgen water, liggende in Zegwaard. 1696. 1 stuk.

73. Memorie van de wilgenboomen, toekomende aan het ambacht Zegwaard. 1696. 1 stuk.

74. Akte van een openbaren verkoop van de in het water van den Buitenwegschen polder te vangen visch, gedurende de droogmaking van den polder, door schout en ambachtsbewaarders. 1760. 1 stuk.

75. Stukken betreffende openbaren verkoop van de haardasch door schout en ambachtsbewaarders. 1776. 1 omslag.

3. Obligaties.

76. Obligatie op naam van den Binnenwegschen polder en ten laste van Adriaen Cornelisz. te Zegwaard. 1616. 1 stuk.

e. Opbrengst der belastingen (vaststelling en gadering).

1. Dorpssteek.

α. Vaststelling.

77—258. Berekeningen en vaststellingen van den omslag van den dorpssteek. 1560, 1572—1574, 1581, 1588, 1590, 1594, 1596, 1599—1604, 1606, 1608—1610, 1613, 1614, 1630, 1632, 1634, 1635, 1639—1669, 1671—1720, 1722—1788, 1790—1796, 1799 en 1804. 179 stukken.

N.B. Schout, ambachtsbewaarders en schotkervers stellen den omslag vast, sinds 1795 de municipaliteit. — De berekeningen van 1574, 1588 en 1590 zijn geschreven achter in de gaderboeken van den steek over dezelfde jaren, nos. 419, 420, 421 van dezen inventaris.

259—341. Bijlagen tot de berekeningen en vaststellingen van den omslag van den dorpssteek. 1574, 1608, 1609, 1647, 1669, 1671—1681, 1683—1685, 1687—1748, 1770 en 1804. 83 omslagen.

342. Publicatiën van schout, ambachtsbewaarders en schotkervers, betreffende de vaststelling van den omslag van den steek. 1805, 1806. 1 omslag.

343. Overeenkomst tusschen Zegwaard en Zoetermeer betreffende de kerf of den omslag, ter bestrijding der kosten van het verblijf en het doortrekken van soldaten in deze gemeenten. 1588. 1 stuk.

N.B. Van ouds werden deze kosten gedragen half door Zegwaard en half door Zoetermeer.

344. Aanteekening betreffende klachten van verschillende personen over te hoogen aanslag in den dorpssteek. 1706. 1 stuk.

345. Arbitrale uitspraak van het Hof van Holland in een geschil tusschen den gaarder van den steek en Hendrik van Diest, ambachtsheer van Zegwaard, eenerzijds en de ambachtsheeren van Bleiswijk anderzijds, betreffende eene regeling, waarnaar de lasten en de ontvangsten van een huis, staande op beider grondgebied, geheven en ontvangen zullen moeten worden. 1742. 1 stuk.

346. Taxatielijsten voor de vaststelling van den omslag van den dorpssteek. 1798—1809. 1 omslag.

347. Taxatielijsten van schout, ambachtsbewaarders en schotkervers, wegens den extra omslag van den dorpssteek. 1805, 1806. 1 omslag.

β. Gadering.

348—417. Kohieren van den omslag van den dorpssteek. 1579, 1594, 1598—1600, 1603, 1604, 1606, 1608—1613, 1630—1632, 1634/6, 1639—1641, 1643, 1644, 1647, 1648/51, 1652/5, 1656/9, 1660/5, 1666/72, 1673/80, 1685/8, 1692/3, 1694/9, 1700/4, 1705/12, 1715/22, 1722/5, 1726/8, 1729/31, 1732/3, 1734/9, 1740/2, 1743/6, 1747/50, 1751/2, 1753/61, 1762/3, 1764/8, 1769/73, 1774—1776, 1777/8, 1779—1795. 70 stukken.

418. Stukken, gebruikt tot het bijhouden van het kohier van den dorpssteek. 1799. 1 omslag.

419—495. Gaderlijsten van den dorpssteek. 1574, 1593, 1588, 1732—1805. 77 stukken.

496. Gaderboek van een extra omslag van den dorpssteek. 1805. 1 stuk.

497. Akten van openbare aanbesteding van het gaderen van den dorpssteek. 1682—1706. 1 omslag.

498. Verklaring van de schotkervers voor schout en ambachtsbewaarders betreffende het naar beste weten ingaderen van den dorpssteek. 1684. 1 stuk.

499—510. Restantenlijsten van den dorpssteek. 1709/21, 1756, 1757, 1760, 1761, 1763—1768 en 1794. 12 stukken.

γ. Bijdrage van Rotterdam in den dorpssteek namens den Binnenwegschen polder.

511. Overeenkomst tusschen burgemeesters van Rotterdam als droogmakers van den Binnenwegschen polder en schout, ambachtsbewaarders en schotkervers van Zegwaard, nopens het bijdragen in den dorpssteek door de ingezetenen, wonende in de droogmakerij. (c. 1722.) (Afschrift.) 1 stuk.

512. Stukken betreffende geschillen omtrent de heffing van den dorpssteek over den drooggemaakten Binnenwegschen polder tusschen schout, ambachtsbewaarders en schotkervers eenerzijds en de stad Rotterdam anderzijds. 1724—1827. 1 omslag.

513. Aanteekeningen betreffende de jaarlijksche lasten, die de stad Rotterdam moet betalen aan het ambacht Zegwaard voor den droogge-

maakten ...nnenwegschen polder en een gedeelte van den Buitenweg. 1750—1779. 1 omslag.

?. Binnenlandsche kosten en morgengeld.

α. Vaststelling.

N.B. De omslag van de binnenlandsche kosten en het morgengeld wordt voor het deel, dat tot Schielands bedrijf behoort, en het deel, dat in Rijnland ligt, afzonderlijk vastgesteld, daar het eene deel Schielands penninggeld en het andere deel Rijnlands penninggeld betaalt; evenwel is er ook een omslag, gelijk voor elken morgen van het ambacht, waaruit de gemeenschappelijke kosten betaald worden. — In de jaren 1698 tot 1701 kregen de plannen tot droogmaking van den Binnenwegschen polder, waaronder de Bovenweg en de Plas vielen, vasten vorm. Toen de drooglegging in 1701 ten slotte door Rotterdam werd ondernomen, werd het ambacht practisch beperkt tot den Buitenweg. Vanzelf eindigde toen ook in 1698 de serie vaststellingen, betrekking hebbende op den omslag van gemeenschappelijke kosten van het geheele ambacht. — Men krijgt dus eerst eene serie vaststellingen en berekeningen van den omslag van de binnenlandsche kosten en het morgengeld van het geheele ambacht, dan eene serie vaststellingen van den Binnenweg met Bovenweg en de Plas, daarnaast eene serie vaststellingen en berekeningen van den omslag van de binnenlandsche kosten en het morgengeld van den Buitenweg, sedert 1794 den Palensteinschen polder; deze serie loopt door tot 1813.

514—580. Berekeningen en vaststellingen van den omslag van de binnenlandsche kosten en het morgengeld van het ambacht. 1576, 1578—1582, 1584—1591, 1593—1621, 1658—1667, 1669, 1671—1677, 1680—1684 en 1687. 67 stukken.

581—584. Bijlagen tot de berekeningen en vaststellingen van den omslag van het morgengeld en de binnenlandsche kosten van het ambacht. 1579, 1596, 1599, 1684. 4 omslagen.

585—591. Berekeningen en vaststellingen van den omslag van het morgengeld en de binnenlandsche kosten van het ambacht. 1579, 1583, 1585, 1586, 1597, 1614 en 1681. (Afschriften.) 7 stukken.

592—601. Berekeningen en vaststellingen van den omslag van de binnenlandsche kosten en het morgengeld van den Binnenweg. 1679, 1687, 1689, 1690, 1693—1698. 10 stukken.

602—607. Bijlagen tot de berekeningen en vaststellingen van den omslag van de binnenlandsche kosten en het morgengeld van den Binnenweg. 1693—1698. 6 omslagen.

608. Borderellen tot de berekeningen en vaststellingen van den omslag van de binnenlandsche kosten en het morgengeld van den Binnenweg. 1689—1698. 1 omslag.

609. Memorie betreffende de berekening van den omslag van de binnenlandsche kosten en het morgengeld van den Buitenweg. 1699. 1 stuk.

610—772. Berekeningen en vaststellingen van den omslag van de binnenlandsche kosten en het morgengeld van den Buitenweg, sedert 1764 den Palensteinschen polder. 1563, 1564, 1569—1572, 1593—1620, 1622, 1658—1668, 1670—1682, 1688—1746, 1749—1779, 1786, 1794, 1795, 1797, 1804—1813. 163 stukken.

773—834. Bijlagen tot de berekeningen en vaststellingen van den omslag van de binnenlandsche kosten en het morgengeld van den Buiten-

weg, sedert 1764 den Palensteinschen polder. 1601, 1676, 1677, 1688—1724, 1726—1735, 1737—1739, 1804, 1806—1813. 62 omslagen.

835. Borderellen tot de berekeningen en vaststellingen van den omslag van de binnenlandsche kosten en het morgengeld van den Buitenweg, sedert 1764 den Palensteinschen polder. 1687—1813. 1 omslag.

836. Berekening en vaststelling van den omslag van de binnenlandsche kosten en het morgengeld van den Buitenweg. 1712. (Afschrift.) 1 stuk.

β. Gadering.

837. Stukken betreffende een rekest van schout en ambachtsbewaarders aan dijkgraaf en hoogheemraden van Rijnland om vermindering van het Rijnlandsch morgengeld en van den omslag van de binnenlandsche kosten en het molengeld over het aantal morgens, dat aan de Staten van Holland is overgedragen ingevolge een verkregen octrooi van afschrijving van de verponding van de geabandonneerde landen van 1746. (c. 1746, 1747.) 1 omslag.

838. Instructie, vastgesteld door de Staten van Holland en goedgekeurd door den Prins van Oranje, voor schouten, schepenen, gezworenen, geburen of ambachtsbewaarders van de dorpen in Rijnland betreffende het maken van kohieren. 1573. 1 stuk.

839. Vonnis van den dijkgraaf van het hoogheemraadschap Rijnland in een geschil met het ambachtsbestuur van Zegwaard omtrent het inleveren van een morgenboek. (c. 1602.) 1 stuk.

840—863. Kohieren van den omslag van de binnenlandsche kosten en het morgengeld van het geheele ambacht (Buitenweg, Binnenweg, Bovenweg en de Plas). 1531, 1564, 1570, 1580, 1587, 1618, 1619, 1630, 1636/8, 1640—1643, 1644/7, 1648/51, 1652/5, 1656/9, 1660/70 en 1671. 24 stukken.

N.B. De kohieren van 1580 en 1587 zijn in triplo en van 1656/9 in duplo aanwezig.

864. Stukken, gebruikt tot het bijhouden van de kohieren van de binnenlandsche kosten en het morgengeld van het geheele ambacht. 1613—1640. 1 omslag.

865—891. Kohieren van den omslag van de binnenlandsche kosten en het morgengeld van het ambacht (den Buitenweg). 1716, 1720, 1724, 1728, 1732, 1735, 1736, 1740, 1744, 1748, 1752, 1756, 1760, 1764, 1772, 1776, 1779, 1780, 1781, 1782, 1783, 1784, 1788, 1792, 1796 en 1804. 27 stukken.

N.B. Van 1780 zijn de kohieren in duplo aanwezig. Na 1763 zijn het kohieren alleen van de binnenlandsche kosten.

892. Stukken, gebruikt tot het bijhouden van de kohieren van de binnenlandsche kosten en het morgengeld van het ambacht (den Buitenweg). 1704—1741. 1 omslag.

893—897. Kohieren van het Rijnlands morgen- en penninggeld. 1779, 1780, 1786—1788. 5 stukken.

898—938. Summiere gaderboeken van het morgengeld, de binnenlandsche kosten, het molen- of sluisgeld, den steek en de ordinaris verponding. 1732—1740, 1741/2 en 1743—1773. 41 stukken.

939—948. Gaderboeken van den omslag van de binnenlandsche kosten en het morgengeld van het geheele ambacht (Buitenweg, Binnenweg, Bovenweg en de Plas). 1639, 1680, 1681, 1682, 1684—1686, 1688, 1690 en 1693. 10 stukken.

N.B. De gaderboeken van 1681, 1686 en 1693 zijn geschreven achter in de gaderboeken van de ordinaris verponding over dezelfde jaren, nos. 3596, 3598 en 3602 van dezen inventaris.

949. Borderellen tot de gaderboeken van de binnenlandsche kosten en het morgengeld over het geheele ambacht (Buitenweg, Binnenweg, Bovenweg en de Plas). 1693—1697. 1 omslag.

950—1007. Gaderboeken van de binnenlandsche kosten en het morgengeld van het ambacht. 1733—1773, 1776—1792. 58 stukken.

N.B. Het gaderboek van 1776 is zeer beschadigd. Deze gaderboeken zijn niet zooals de rekeningen in 1763 gesplitst in gaderboeken van Rijnlands morgen- en penninggeld en gaderboeken van de binnenlandsche kosten.

1008. Keur van dijkgraaf en hoogheemraden van Rijnland op het ingaderen van het morgengeld ten behoeve van den Sparendamschen dijk en andere dijken, sluizen, duikers, bruggen enz. 1581. (Afschrift.) 1 stuk.

1009. Beschikking van dijkgraaf en hoogheemraden van Rijnland op een rekest van ambachtsbewaarders van Zegwaard en Zoetermeer betreffend het innen van de morgengelden. 1606. 1 stuk.

1010. Akte van eene openbare aanbesteding van het ingaderen van vijftien stuivers per morgen over de landen van den Binnenwegschen polder, door schout en ambachtsbewaarders. 1682. 1 stuk.

N.B. De opbrengst van dezen omslag diende voor het herstellen van den IJseldijk.

1011. Akte van eene openbare aanbesteding van het ingaderen van een extra-ordinaris omslag van achttien gulden per morgen over de landen van den Binnenwegschen polder, door schout, ambachtsbewaarders en schotkervers. 1695. 1 stuk.

N.B. De doorbraak van den Hoefweg was oorzaak van deze belasting.

1012. Akten van openbare aanbesteding van het ingaderen van de binnenlandsche kosten en het morgengeld van het ambacht. 1580—1706. 1 omslag.

1013. Restantenlijsten van de binnenlandsche kosten en het morgengeld van het geheele ambacht (Buitenweg, Binnenweg, Bovenweg en de Plas). 1683—1696. 1 omslag.

1014. Stukken betreffende het invorderen van achterstallige omslagen van de binnenlandsche kosten en het morgengeld. 1591—1698. 1 omslag.

1015. Rekest van schout en ambachtsbewaarders van Zegwaard aan dijkgraaf en hoogheemraden van Schieland, houdende verzoek om remissie van Schielands penninggeld. 1697. (Concept.) 1 stuk.

1016. Stukken betreffende verzoeken van schout en ambachtsbewaarders aan het hoogheemraadschap Rijnland om vermindering of kwijtschelding van Rijnlands morgen- en penninggeld. 1694—1764. 1 omslag.

1017. Stukken betreffende het door den rentmeester van Rijnland restitueeren van te veel betaalde penninggelden aan schout en ambachtsbewaarders van Zegwaard. 1774. 1 omslag.

f. Loopende administratie.

1018. Memorie van de ontvangsten en de uitgaven, gedaan door schout en ambachtsbewaarders ten behoeve van het ambacht. 1696—1699. 1 stuk.

1019. Aanteekeningen van financieelen aard. 1701—1703. (Kladden.) 1 omslag.

1020. Aanteekeningen betreffende de uitgaven aan salarissen van schout, ambachtsbewaarders en secretaris. 1635, 1753—1762. 1 omslag.

1021. Kasboek van den secretaris, betreffende de ontvangsten en de uitgaven van het ambacht. 1764—1773. 1 deel.

1022. Bijlagen tot het kasboek van den secretaris betreffende de ontvangsten en de uitgaven van het ambacht. 1764—1772. 1 omslag.

1023. Aanteekeningen betreffende de verteringen, bij de jaarlijksche bijeenkomsten gemaakt door de aankomende, afgaande en aanblijvende regenten van het ambacht. 1766—1787. 1 omslag.

1024—1029. Stukken betreffende afrekeningen van de gaarders van de verschillende omslagen met de ambachtskas. 1504—1796. 5 deelen en 1 omslag.

1024. 1504—1565. 1 deel.	1027. 1736—1749. 1 deel.
1025. 1693—1716. 1 deel.	1028. 1774—1796. 1 deel.
1026. 1716—1736. 1 deel.	1029. 1576—1796. 1 omslag.

1030. Journaal van de ontvangsten en de uitgaven van den Palensteinschen polder. 1793. 1 stuk.

1031. Korte staat van de ontvangsten en de uitgaven van het ambacht sedert het begin van de municipale administratie. 1795/98. 1 stuk.

1032—1041. Journalen of gaderboeken van de inkomsten van den Binnenweg van het ambacht Zegwaard. 1646, 1647, 1652, 1653, 1674, 1675, 1679, 1680, 1681, 1682. 10 stukken.

1042, 1043. Journalen van de ontvangsten en de uitgaven van den secretaris van den dorpssteek, de binnenlandsche kosten, het Rijnlands morgengeld, het molen- of sluisgeld, de waarborgpenningen en de ordinaris verponding. 1750—1769, 1805—1813. 2 deelen.

g. Rekeningen.

1. Rekeningen van den dorpssteek.

1044, 1045, 1045*a*. Afrekeningen van Zegwaard met Zoetermeer betreffende de kosten der beide dorpen en ambachten. 1587, 1599 en 1608. 2 stukken.

N.B. De vereffening van 1587 is geschreven in het kaderboek van den steek of de kerf over ditzelfde jaar, n°. 420 van dezen inventaris, en geschiedde door schouten en ambachtsbewaarders op den 23sten September 1588, die van 1599 geschiedde door dezelfde functionarissen ten overstaan van de beide secretarissen op den 5den Mei 1600 en de derde vereffening geschiedde weer alleen door schouten en ambachtsbewaarders op den 13den Maart 1609. — Deze posten werden in de rekeningen van den steek of de kerf weer verantwoord.

1046—1232. Rekeningen van de gaarders van den dorpssteek. 1570, 1571, 1579, 1581, 1587, 1588, 1590, 1594, 1598—1604, 1606, 1607/8, 1609—1615, 1620—1624, 1630—1634, 1636—1641, 1643—1700, 1702—1780, 1788, 1790—1796, 1798 en 1799. 187 stukken.

N.B. Het boekjaar valt samen met het kalenderjaar, behalve dat van de rekening over 1607/8, waarvan het boekjaar valt over twee kalenderjaren. De afhoorders zijn tot 1794 de ambachtsheer of diens vertegenwoordiger, schout, ambachtsbewaarders en schotkervers. Na 1795 zijn de afhoorders 3 burgers, benoemd door de stemgerechtigde burgerij. De afhooring heeft in den regel ongeveer 1½ jaar na het sluiten van de rekeningen plaats, terwijl men zoo nu en dan eenige rekeningen te gelijk afhoort. De uitgaven van deze rekeningen zijn de kosten van het onderhoud van plaatselijke werken, zooals de dorpsstraat, het ambachtshuis,

de waag, het brandspuitenhuisje en de brandspuit; de kerk wordt samen met Zoetermeer onderhouden, evenals het schoolhuis. De salarissen van predikant, schoolmeester en koster worden ook voor de helft door Zoetermeer betaald. In de rekening van 1599 wordt voor het eerst een post aangetroffen voor vergoeding aan den schoolmeester Claes Cornsz. Verdere uitgaven zijn de riemtalen aan de Grafelijkheidsdomeinen, vergoedingen aan ingezetenen voor het doortrekken of verblijfhouden van soldaten en ten slotte nog salarissen aan schout, secretaris, schepenen, diender, chirurgijn, vroedvrouw en brandheemraden.

1233—1398. Bijlagen tot de rekeningen van den dorpssteek. 1570, 1575, 1588, 1603, 1604, 1606, 1607/8, 1624, 1637, 1639, 1640, 1641, 1643, 1646, 1653—1666, 1668—1675, 1677—1679, 1681—1688, 1691—1807, 1809, 1810. 166 omslagen.

1399. Borderellen tot de rekeningen van de gaarders van den dorpssteek. 1683—1799. 1 omslag.

1400—1415. Rekeningen van de gaarders van den dorpssteek. 1570, 1620—1624, 1630, 1732—1738, 1773 en 1796. (Afschriften.) 16 stukken.

2. Rekeningen van de binnenlandsche kosten en het morgengeld.

N.B. Het ambacht bestaat uit de volgende deelen: de Buitenweg, de Binnenweg met Bovenweg en de Plas. In 1698 staat de Binnenweg geheel onder water, en heeft men aan de Staten van Holland octrooi tot droogmaking aangevraagd. Dit octrooi heeft ten slotte de stad Rotterdam in 1701 overgenomen en deze is sindsdien tot 1806, het jaar, waarin de landen van den Binnenwegschen polder worden verkocht, eigenaresse van dezen drooggemaakten polder, waaronder ook een klein gedeelte van den Buitenweg valt. Na 1698 bestaat het ambacht practisch alleen uit den Buitenwegschen polder, die in 1763 van naam verandert en sedert dien den Palensteinschen polder wordt genoemd. Tot 1698 is er eene serie rekeningen betreffende het geheele ambacht, daarna volgt eene serie rekeningen betreffende het overgebleven stuk van het ambacht, dus van den Buitenweg, deze serie loopt tot 1763, dan heeft men de rekeningen gesplitst in de binnenlandsche kosten van het ambacht en in het morgen- en penninggeld van Rijnland. — De eerste serie rekeningen van den Buitenweg, den Binnenweg, den Bovenweg en de Plas, zijn in 3 hoofdstukken verdeeld:

1°. de ontvangsten en de uitgaven, betrekking hebbende uitsluitend op den Buitenweg,

2°. de ontvangsten en de uitgaven, betrekking hebbende uitsluitend op den Binnenweg, den Bovenweg en de Plas,

3°. uitgaven, betrekking hebbende op het geheele ambacht, zooals vergoedingen aan schout, ambachtsbewaarders, kroosheemraden, bode, secretaris enz. Dit laatste hoofdstuk wordt aangeduid als: „uitgaven over de doorgaande morgens" en deze uitgaven komen half ten laste van den Buitenweg en half ten laste van den Binnenweg, den Bovenweg en de Plas.

1416. Ampliatie van de keur op het inleveren van de ambachts- en polderrekeningen en de bijlagen, vastgesteld door dijkgraaf en hoogheemraden van Rijnland. 1786. (Gedrukt.) 1 stuk.

1417—1535. Rekeningen van de gaarders van het morgengeld en de binnenlandsche kosten van het ambacht. 1564, 1568—1572, 1576—1581, 1583—1587, 1589—1621, 1624, 1627—1630, 1632—1668, 1670—1685, 1687—1695, 1697 en 1698. 119 stukken.

N.B. Het boekjaar valt samen met het kalenderjaar. De afhoorders zijn de ambachtsheer of diens vertegenwoordiger, schout, ambachtsbewaarders en kroosheemraden. Wanneer schout en ambachtsbewaarders rendanten zijn, komen zij niet als afhoorders voor. — De data van af-

hooring vallen tot 1652 geregeld in het eerste halfjaar na het sluiten der rekeningen, meest in de maanden April of Mei, daarna meestal in de tweede helft van het jaar, volgend op het boekjaar, en wel in de maanden Juli, Augustus of September. Sedert 1678 heeft men de afhooring zoo nu en dan om de twee jaren gehouden.

1536—1588. Bijlagen tot de rekeningen van het morgengeld en de binnenlandsche kosten van het ambacht. 1568, 1579, 1589, 1596, 1609—1612, 1616, 1618, 1624, 1626, 1628, 1629, 1632, 1636—1639, 1642—1645, 1647, 1651, 1656, 1658, 1659, 1661, 1662, 1665, 1667, 1675—1677, 1680, 1682—1698. 53 omslagen.

1589. Borderellen tot de rekeningen van het morgengeld en de binnenlandsche kosten van het ambacht. 1689—1698. 1 omslag.

1590—1605. Rekeningen van de gaarders van het morgengeld en de binnenlandsche kosten van het ambacht. 1569, 1570, 1575, 1576, 1578, 1602, 1613—1615, 1620, 1622, 1623, 1624, 1629, 1630 en 1632. (Afschriften.) 16 stukken.

1606—1651. Rekeningen van de gaarders van het morgengeld en de binnenlandsche kosten van den Buitenweg. 1699—1730, 1732, 1733, 1737, 1738, 1754—1763. 46 stukken.

N.B. Het boekjaar valt samen met het kalenderjaar. De afhoorders zijn de ambachtsheer of diens vertegenwoordiger, schout, ambachtsbewaarders en kroosheemraden. De afhooring heeft niet jaarlijks plaats, om de 3, 4 ja zelfs om de 8, 9 en 10 jaren hoort men de rekeningen af.

1652—1716. Bijlagen tot de rekeningen van de gaarders van het morgengeld en de binnenlandsche kosten van den Buitenweg. 1699—1763. 65 omslagen.

1717. Borderel tot de rekening van de gaarders van het morgengeld en de binnenlandsche kosten van den Buitenweg. 1720. 1 stuk.

1718—1723. Rekeningen van de gaarders van het morgengeld en de binnenlandsche kosten van den Buitenweg. 1699, 1733—1737. (Afschriften.) 6 stukken.

1724—1737. Rekeningen van de gaarders van de binnenlandsche kosten van den Palensteinschen polder. 1764—1768, 1770—1772, 1786—1791. 14 stukken.

N.B. Sedert 1763 heet de Buitenwegsche polder de Palensteinsche polder. Het boekjaar valt samen met het kalenderjaar. De afhoorders zijn schout, ambachtsbewaarders, kroosheemraden en de ambachtsheer. Deze serie rekeningen met de serie rekeningen van het Rijnlandsche morgen- en penninggeld zijn, gesplitst, eene voortzetting van de serie rekeningen van de gaarders van het morgengeld en binnenlandsche kosten van den Buitenweg van het ambacht Zegwaard.

1738—1768. Bijlagen tot de rekeningen van de gaarders van de binnenlandsche kosten van den Palensteinschen polder. 1764—1774, 1777, 1779, 1780, 1784, 1786—1791, 1795, 1798, 1800, 1802, 1804—1809. 31 omslagen.

1769. Borderellen tot de rekeningen van de gaarders van de binnenlandsche kosten van den Palensteinschen polder. 1786—1790. 1 omslag.

1770—1788. Rekeningen van de gaarders van het Rijnlandsmorgen- en penninggeld. 1773—1785, 1793, 1797, 1798 en 1800—1802. 19 stukken.

N.B. Het boekjaar valt samen met het kalenderjaar. Tot 1795 zijn de afhoorders de ambachtsheer, schout en ambachtsbewaarders, daarna 3 burgers, gekozen uit de stemgerechtigde burgerij. Tot 1793 heeft de

afhooring ongeveer 1½ jaar na het sluiten van de rekeningen plaats in de maanden Juli of Augustus, de afhooring van de rekening van 1793 heeft 22 Januari 1796 plaats, van de volgende twee rekeningen op 19 December 1800, terwijl de afhooring van de overige drie rekeningen niet blijkt.

1789—1808. Bijlagen tot de rekeningen van de gaarders van het Rijnlandsmorgen- en penninggeld. 1773—1785, 1795, 1797, 1800—1802, 1809, 1810. 20 omslagen.

1809. Borderellen tot de rekeningen van de gaarders van het Rijnlandsmorgen- en penninggeld. 1774—1802. 1 omslag.

1810. Rekeningen van de gaarders van het Rijnlandsmorgen- en penninggeld. 1773. (Afschrift.) 1 stuk.

VI. Waterstaatkundige werken.

a. Werken in eigen beheer, of waaraan het ambacht contribueert.

1. In het algemeen.

1811. Keur van dijkgraaf en hoogheemraden van Rijnland tegen het berijden van eenige straten in het dorp Zegwaard, tegen het bezeilen van de wateringen langs den Zegwaardschen weg en den Schinkelweg en tegen het werpen van vuil en afval in de schouwbare vaarten van het ambacht. 1767. (Gedrukt.) 2 stukken.

1812. Akten van openbare aanbesteding van het onderhoud van de banwerken van den Slootweg, den Geerweg, de dorpsstraat, het Schinkelstraatje, de Leidsche wallen, de Schinckel en den ambachtshoefslag op den Hoogen Rijndijk, door schout, ambachtsbewaarders en kroosheemraden. Met bijlagen. 1651—1758. 1 omslag.

2. Straten en wegen.

N.B. Ter voorkoming van te veel afdeelingen hierin ook eenige stukken betreffende schouwbare wegen.

1813. Approbatie van dijkgraaf en hoogheemraden van Rijnland op een keur van schout en kroosheemraden van Zegwaard van 2 Maart 1611 betreffende het verhoogen van de straat van den Schinkelweg af tot aan de kerk. 1618. 1 stuk.

1814. Stukken betreffende het bestraten van het dorp Zegwaard, naar aanleiding van een daartoe gedaan verzoek door de ingezetenen. 1660, 1661. 1 omslag.

1815. Stukken betreffende het bekeien van de dorpsstraat. 1765, 1766. 1 omslag.

1816. Insinuatie door den bode van Rijnland, op last van dijkgraaf en hoogheemraden gedaan aan schout en ambachtsbewaarders van Zegwaard, betreffende het opruimen van sneeuw op de schouwbare wegen in het ambacht. 1774. (Afschrift.) 1 stuk.

3. Pad langs de Starrevaart.

1817, 1818. Overeenkomsten tusschen schouten en ambachtsbewaarders van Zoetermeer en Zegwaard eenerzijds en molenmeesters van den Starrevaartschen polder anderzijds betreffende het pad aan de Starrevaart, te maken en te houden tot de buitenkade van den Starrevaartschen polder. 1632, 1661 en c. 1750. 1 omslag.

1819. Stukken betreffende eene uitspraak van 1659 van de vierschaar van dijkgraaf en hoogheemraden van Rijnland in een geschil tusschen

Claas Adriaansz. uyt den Bendt te Stompwijk eenerzijds en schouten en ambachtsbewaarders van Zoetermeer en Zegwaard anderzijds betreffende het onderhoud van het pad langs de Starrevaart. (c. 1750.) (Afschriften.) 1 omslag.

4. Bruggen.

1820. Bekendmaking van Jan Jacopsz., ambachtsbewaarder van Zegwaard, en dijkgraaf en hoogheemraden van Rijnland betreffende het leggen van eene nieuwe brug in den Groeneweg. (1545 of 1555.) 1 stuk.

1821. Besluit van schout, ambachtsbewaarders en kroosheemraden betreffende het onderhoud van de bruggen. 1639. 1 stuk.

N.B. De bruggen, gelegen in het gedeelte Buitenweg, werden tot dusver door dit gedeelte onderhouden, de bruggen, liggende in het gedeelte Binnenweg, werden eveneens tot dusver onderhouden door dit gedeelte. Bij dit bovengenoemde besluit werd nu bepaald, dat de onkosten van deze bruggen bestreden moesten worden uit den omslag van de ,,doorgaande morgens", een omslag over het geheele ambacht.

1822. Overeenkomst tusschen de bedijkers van den Driemanspolder eenerzijds en schouten en ambachtsbewaarders van Zoetermeer en Zegwaard anderzijds nopens het maken van eene nieuwe doorvaart voor deze ambachten in plaats van de Groenewegsche watering en het leggen van eene nieuwe brug of kwakel. 1669. 1 stuk.

N.B. Deze kwakel zal onderhouden moeten worden door de bedijkers en de twee ambachten.

1823, 1824. Rekeningen en smaldeelingen van den rentmeester van het hoogheemraadschap Schieland betreffende de ontvangsten en de uitgaven van de ,,brugge ter Brugge". 1688/91 en 1691/4. (Afschriften.) 2 stukken.

N.B. De afhooring had plaats den 24sten Augustus 1691 en den 28sten Augustus 1694 door dijkgraaf en hoogheemraden. De ambachten Bleiswijk, Zevenhuizen, Omoorden en Wollefoppen en de Binnenwegsche en de Oostersche polders contribueeren in het onderhoud van deze brug morgen morgensgewijs.

1825. Stukken betreffende oppositie van Zegwaard tegen het voornemen van het ambachtsbestuur van Zoetermeer om de kwakel in den Broekweg te veranderen in een laag hoofd met eene draaiplank. (c. 1700.) 1 omslag.

1826. Stukken betreffende het onderhoud van bruggen. 1640—1796. 1 omslag.

5. Vaarten en slooten.

1827. Akte van eene verpachting van 1588 van de Vrouwveensche vaart, door den rentmeester van het ,,convent van Reynsburch" aan schouten en ambachtsbewaarders van Zoetermeer en Zegwaard. 1619. (Afschrift.) 1 stuk.

1828. Overeenkomst tusschen schouten en ambachtsbewaarders van Zoetermeer en Zegwaard eenerzijds en Maertgen Gillis van Maerlant, weduwe van Jan Louris van Creuningen, anderzijds betreffende het eeuwigdurend recht van doorvaart door de sloot, toebehoorend aan bovengenoemde weduwe en gelegen in Wilsveen. 1680. 1 stuk.

1829. Beschikking van het hoogheemraadschap Rijnland op een rekest van Willem Cornelisse van der Otten, houdende verzoek om het slootje voor zijn huis te mogen toedammen. 1699. (Afschrift.) 1 stuk.

1830. Briefwisseling tusschen het ambachtsbestuur van Zegwaard eenerzijds en burgemeesters en regeerders van Delft anderzijds betreffende het maken van eene behoorlijke doorvaart naar laatstgenoemde stad. 1701. 1 omslag.

1831. Beschikking van dijkgraaf en hoogheemraden van Rijnland van 10 Augustus 1675 op een rekest van schout en ambachtsbewaarders van Zoetermeer, houdende verzoek om doorvaart van 3 voet diepte en 9 voet breedte van de Delfschewallewatering af tot aan de Broekwegsche brug. 1732. (Extract.) 1 stuk.

1832. Overeenkomst van 1612 tusschen de ambachtsheeren, schouten en ambachtsbewaarders van Zoeterwoude en Stompwijk eenerzijds en schouten en ambachtsbewaarders van Zoetermeer en Zegwaard anderzijds nopens het onderhoud en gebruik van de Zuidwateringe, de Noordwateringe, de Mieninge en de Vrouwesloot. 1753. (Afschrift.) 1 stuk.

N.B. De ambachten Zoetermeer en Zegwaard betaalden voor het gebruik van deze wateren f 400.

6. Dammen, duikers en verlaten.

1833. Akte van eene openbare aanbesteding van het leggen van twee dammen bij de Zegwaartsche verlaten, door schout, ambachtsbewaarders en kroosheemraden. 1606. 1 stuk.

1834. Advies van schout en ambachtsbewaarders van Berkel betreffende de afwatering van den Zegwaardschen polder op hun polder door de pomp, gelegen in de landscheiding, en betreffende het maken van deuren aan de duikerbrug. 1651. (Extract uit het Berkelsche resolutieboek.) 1 stuk.

1835. Akte van eene openbare aanbesteding van het maken van een nieuwen duiker in den Hoefweg, door schout en ambachtsbewaarders van Zegwaard en schout en ambachtsbewaarders van Berkel. 1657. (Afschrift.) 1 stuk.

1836. Vonnis van dijkgraaf en hoogheemraden van Delfland, gewezen in een proces tusschen schout en ambachtsbewaarders van Zegwaard eenerzijds en schout, ambachtsbewaarders en achtemannen van Pijnacker anderzijds betreffende een geschil tusschen deze ambachten omtrent het openen van het verlaat van laatstgenoemd ambacht. 1664. (Afschrift.) 1 stuk.

1837. Rekest van schout en ambachtsbewaarders van Zegwaard aan burgemeesters en regeerders van Delft, houdende verzoek om het bestuur van Pijnacker te willen vragen geen geld te heffen voor het doorlaten van schuiten van de inwoners van Zegwaard. (c. 1670.) (Minuut.) 1 stuk.

1838. Beschikking van schout en ambachtsbewaarders van Zegwaard op een rekest van ambachtsbewaarders van Berkel, houdende verzoek om de duikerbrug te mogen afdammen en elders water te mogen aftappen om doorbraak van de landscheiding te voorkomen. 1699. (Concept.) 1 stuk.

1839. Keuren en ordonnantiën op het doorvaren van het verlaat tusschen de Delftsche Poort en het Hofpoortje te Rotterdam. (c. 1650) en 1703. 1 omslag.

1840. Akte van eene openbare aanbesteding van het maken van acht nieuwe deuren in het verlaat te Rotterdam, door schouten en ambachtsbewaarders van de ambachten en polders, die met het onderhoud van dit verlaat zijn belast, ten overstaan van dijkgraaf en hoogheemraden van Schieland. 1700. (Afschrift.) 1 stuk.

N.B. Dit verlaat, gelegen tusschen de Delfsche poort en het Hofpoortje, moest onderhouden worden door de ambachten Hillegersberg, Bleiswijk, Zevenhuizen, Kralingen en den Binnenwegschen polder van Zegwaard.

1841. Stukken betreffende het verpachten van de opbrengst van het doorvaren van het verlaat te Rotterdam tusschen de Delfsche poort en het Hofpoortje, door schouten en ambachtsbewaarders, belast met het onderhoud van dit verlaat. 1699—1708. 1 omslag.

1842, 1843. Rekeningen en smaldeelingen van den rentmeester van het hoogheemraadschap Schieland betreffende de ontvangsten en de uitgaven van het verlaat tusschen de Delfsche poort en het Hofpoortje te Rotterdam. 1690/4 en 1700/2. (Afschriften.) 2 stukken.

N.B. De afhooring geschiedde door dijkgraaf en hoogheemraden van Schieland op den 28sten Mei 1694 en den 29sten December 1702. — De ambachten Hillegersberg, Bleiswijk, Zevenhuizen, Kralingen en de Binnenwegsche polder van Zegwaard contribueerden in het onderhoud van dit verlaat morgen morgensgewijs.

1844. Rekening van den rentmeester van het hoogheemraadschap Schieland betreffende het herstellen van de dubbele sluizen, gelegen in de Hoogstraat en uitkomende in den Steiger. 1708. (Afschrift.) 1 stuk.

N.B. De afhooring geschiedde door dijkgraaf en hoogheemraden op den 28sten December 1708. De ambachten Bleiswijk en Zevenhuizen hadden het onderhoud van de westelijke (de grootste) sluis en de Binnenwegsche polder van Zegwaard had het onderhoud van de oostelijke sluis te betalen.

1845—1847. Rekeningen van den secretaris en rentmeester van het hoogheemraadschap Schieland betreffende de ontvangsten en de uitgaven wegens het vernieuwen en herstellen van de oostelijke of dubbele sluis te Rotterdam. 1566, 1589 en 1801. (Afschriften.) 3 stukken.

N.B. Uit de rekeningen van 1566 en 1589 blijkt, dat Zegwaard met 430 morgen uitwaterde in Schieland en derhalve het geheele onderhoud van de oostelijke sluis te Rotterdam dragen moest. — In 1801 blijkt, dat deze sluis gelegen is onder de Hoogstraat en uitkomt op den Steiger; het ambacht Zegwaard heeft dan nog steeds het onderhoud van deze sluis. De afhooringen geschiedden door dijkgraaf en hoogheemraden van Schieland, de eerste op den 3den Januari 1567, de tweede op St.-Victorschouwe 1589 en de derde op den 19den December 1801.

b. Werken van onderhoudsplichtigen.

1. Schouwen.

1848. Keur en publicatie van dijkgraaf en hoogheemraden van Rijnland betreffende het schouwen van de polders van 100 morgen en grooter door schouten en secretarissen van de ambachten, waarin deze polders zijn gelegen, en de molenmeesters van de polders, benevens de vergoedingen aan deze functionarissen voor het schouwen. 1652. (Gedrukt.) 1 stuk.

1849. Notulen van eene vergadering van kroosheemraden van Zegwaard betreffende het maken van een reglement op de schouw. 1764. 1 stuk.

1850. Rekesten van schout, ambachtsbewaarders en kroosheemraden aan dijkgraaf en hoogheemraden van Rijnland, houdende verzoek om de bedijkers van den Binnenwegschen polder te gelasten de overgedragen schouwbare heerwegen en vaarten als van ouds door hen te laten schouwen volgens de keur van Rijnland. 1723. (Concepten.) 1 omslag.

1851. Stukken betreffende eene uitspraak van hoogheemraden van Rijnland in een geschil tusschen den ambachtsheer van den Buitenwegschen of Palensteinschen polder eenerzijds en de kroosheemraden van dezen polder anderzijds nopens de bevoegdheid van laatstgenoemde kroosheemraden om schouwen te drijven in den Palensteinschen polder. 1764, 1765. 1 omslag.

1852. Stukken betreffende geschillen tusschen ambachtsheer en kroosheemraden over het recht van het drijven van schouwen in den Palensteinschen polder. 1773. 1 omslag.

1853. Bekendmakingen van schout en kroosheemraden op het houden van de April-, de zomer- en de zandschouw. 1696—1743. 1 omslag.

1854. Cedullen van de April-, de zomer- en de zandschouw van de schout en kroosheemraden. 1699—1798. 1 omslag.

2. Hoefslag.

1855—1869. Hoefslagboeken. 1693, 1746, 1755, 1763, 1765, 1774 en 1781. 15 stukken.

N.B. Over 1746 zijn drie boekjes en over 1763 zijn zeven boekjes aanwezig. — Molenweg, Schinckelweg, Slootweg, Geerweg, Leidschewallen, Delfschewallen, het Wallenkampje en de Nieuwe valbrug vallen onder dezen hoefslag.

1870. Keur van dijkgraaf en hoogheemraden van Rijnland op het herstellen van de heer- en schouwbare wegen door de gehoefslaagden in het ambacht. 1671. (Gedrukt.) 1 stuk.

1871. Stukken betreffende geschillen tusschen Willem Slootweg en het ambachtsbestuur wegens het niet nakomen van zijn hoefslagplicht betreffende een gedeelte van den Slootweg. 1640—1643. 1 omslag.

1872. Rekest van schout en ambachtsbewaarders aan dijkgraaf en hoogheemraden van Rijnland, houdende verzoek om toestemming tot het doen verbeteren der wegen door de gehoefslaagden. 1672. (Concept.) 1 stuk.

1873. Stukken betreffende het beboeten van de erfgenamen van Mees Dirckse Kaaskooper door het ambachtsbestuur wegens hunne nalatigheid om het banwerk op de Leidsche wallen te onderhouden. 1732, 1733. 1 omslag.

1874. Beschikking van dijkgraaf en hoogheemraden van Rijnland op een rekest van schout en kroosheemraden, houdende verzoek om de lijst van de hoefslagen op de Delfsche wallen en het Wallenkampje goed te keuren. 1746. 1 stuk.

1875. Stukken betreffende het herstellen van den Hoogen Rijndijk door de gehoefslaagden van dezen dijk. 1746, 1747. 1 omslag.

1876. Stukken betreffende bezwaren van de schouten en ambachtsbewaarders van de ambachten onder Rijnland, welke op den Hoogen Rijndijk zijn verhoefslaagd, tegen eene nieuwe keur betreffende het verhoogen en verbreeden van dezen dijk. 1747. 1 omslag.

1877. Overeenkomst van 1569 tusschen ambachtsbewaarders van Zoetermeer eenerzijds en Claes Claesz. anderzijds betreffende het onderhoud van een hoofd, gelegen in de Broekwegsche watering. (c. 1750.) (Afschrift.) 1 stuk.

N.B. Er komt o.a. eene bepaling in voor, dat Claes Claesz. de vaart van den Broekweg af tot aan het kwakeltje, dat in de Zegwaardsche wallen steekt, uit de zomerschouw moet houden.

3. Huizen e. d.

1878. Stukken betreffende een proces, gevoerd voor het Hof van Holland, tusschen het ambachtsbestuur van Zegwaard en den ingezetene majoor De Stevelin nopens het afbreken van een huis door laatstgenoemde. 1764. 1 omslag.

1879. Rekest van mr. Johan Storm van 's-Gravesande aan schout en ambachtsbewaarders, houdende verzoek om voor een stal in het dorp een vuilnisput te mogen plaatsen. (c. 1690.) 1 stuk.

c. Bemoeiingen van het ambachtsbestuur met de Generale Bepoldering.

N.B. Deze bepoldering, ook Algemeene Bepoldering genaamd, werd ondernomen door de drie ambachten Zegwaard, Zoetermeer en Stompwijk en Wilsveen gezamenlijk. — Volgens de afrekening van Zoetermeer met Zegwaard en Stompwijk en Wilsveen van 1671, n°. 2032 van dezen inventaris, is er toen een groot stuk van deze algemeene bepoldering afgenomen en gevoegd bij de dijkage van den Driemanspolder. De morgentalen, die aldus onder de dijkage van den Driemanspolder waren gekomen, ressorteerden onder de ambachten Zoetermeer en Stompwijk en Wilsveen.

1. In het algemeen.

1880. Notulen van vergaderingen van schouten, ambachtsbewaarders en molenmeesters, betrokken bij de Generale Bepoldering. 1750—1752. 1 omslag.

2. Totstandkoming van en deelneming aan de inpoldering.

1881. Vonnis van de hooge vierschaar van dijkgraaf en hoogheemraden van Rijnland in een proces, door schouten, ambachtsbewaarders en molenmeesters van de Generale Bepoldering gevoerd tegen schouten en ambachtsbewaarders van Zoeterwoude, burgemeesters en regeerders van Leiden, hoofdingelanden van den Zoetermeerschen Meerpolder en ingelanden tusschen den Stompwijkschen weg en de Vliet, betreffende het volvoeren van de Generale Bepoldering. 1627. (Afschrift.) 1 stuk.

1882. Overeenkomst tusschen schouten, ambachtsbewaarders en molenmeesters van Zoetermeer, Zegwaard en Stompwijk en Wilsveen eenerzijds en de ingelanden van den Vranck Arien Vrancken polder en van den Cornelis Arien Corssz. polder anderzijds betreffende deelname in de Generale Bepoldering. 1641. Met een afschrift van deze overeenkomst van 1648. 2 stukken.

3. Werken.

1883. Overeenkomsten tusschen schouten, ambachtsbewaarders en molenmeesters van Zoetermeer en Zegwaard eenerzijds en schout, ambachts bewaarders en molenmeesters van Stompwijk en Wilsveen anderzijds betref-

fende het onderhoud en gebruik van de Starrebrug in den Stompwijkschen weg. 1644 en (c. 1650.) (Afschriften.) 2 stukken.

N.B. In deze overeenkomst wordt uitdrukkelijk verklaard, dat de arbitrale uitspraak van het Hof van Holland, gedaan in een geschil tusschen deze besturen omtrent de vernieuwing van deze brug, van 21 Juni 1642 vernietigd wordt.

1884. Overeenkomst tusschen schouten, ambachtsbewaarders en molenmeesters van de drie ambachten Zegwaard, Zoetermeer en Stompwijk en Wilsveen betreffende de wijze van het aanbesteden van het timmer- en ijzerwerk ten behoeve van de Generale Bepoldering. 1656.

N.B. Geschreven achter de afrekening van Zoetermeer met Zegwaard, Stompwijk en Wilsveen, nº. 2015 van dezen inventaris.

1885. Besluit, genomen in eene vergadering van schouten, ambachtsbewaarders en molenmeesters van Zoetermeer, Zegwaard, Stompwijk en Wilsveen en inhoudende, dat het herstellen van werken boven de driehonderd gulden in de Generale Bepoldering slechts met algemeene goedkeuring zal plaats hebben. 1736. (Afschrift.) 1 stuk.

1886. Akten van openbare aanbesteding van vernieuwingen en herstellingen aan de polderwerken van de Generale Bepoldering, door schouten, molenmeesters en ambachtsbewaarders van Zoetermeer, Zegwaard, Stompwijk en Wilsveen. 1658—1748. 1 omslag.

1887. Stukken betreffende het onderhoud van werken ten behoeve van de Generale Bepoldering. 1667—1802. 1 omslag.

1888. Rekesten van schouten, ambachtsbewaarders en molenmeesters van Zegwaard, Zoetermeer, Stompwijk en Wilsveen aan dijkgraaf en hoogheemraden van Rijnland, houdende verzoek om een reglement op het schutten der verlaten te mogen vaststellen. (c. 1779.) (Concepten.) 1 omslag.

1889. Goedkeuring van dijkgraaf en hoogheemraden van Rijnland op eene keur, vastgesteld door schouten, ambachtsbewaarders en molenmeesters van de Generale Bepoldering, op het doorvaren en schutten van het Elleboogsche en het Stompwijksche verlaat. 1780. 2 stukken.

4. Afrekeningen tusschen Zegwaard, Zoetermeer, Stompwijk en Wilsveen betreffende de Generale Bepoldering.

1890. Afrekening van de kosten, door Zoetermeer, Zegwaard, Stompwijk en Wilsveen gemaakt ter voorbereiding van de Generale Bepoldering. 1633/9. (Afschrift.) 1 stuk.

N.B. De vereffening geschiedde te Zoetermeer 13 Juli 1639 door den schout en twee ambachtsbewaarders van Zoetermeer, den schout, twee ambachtsbewaarders en twee kroosheemraden van Zegwaard en een gecommitteerde en een molenmeester van Stompwijk en Wilsveen.

1891. Bijlagen tot de afrekening van de kosten, door Zoetermeer, Zegwaard, Stompwijk en Wilsveen gemaakt ter voorbereiding van de Generale Bepoldering. 1639. 1 omslag.

1892—1894. Rekeningen van schout, ambachtsbewaarders, kroosheemraden en molenmeesters betreffende de ontvangsten en uitgaven, gemaakt ten behoeve van de Generale Bepoldering. 1640, 1641 en 1642. 3 stukken.

N.B. De afhooring geschiedde door de rendanten 12 October 1640, 6 November 1641 en 28 November 1642.

1895—1975. Afrekeningen van Zegwaard met Zoetermeer en Stompwijk en Wilsveen betreffende de kosten van de Generale Bepoldering. 1639/42, 1643/4, 1645—1677, 1680—1720, 1756—1760. 81 stukken.

N.B. Het boekjaar valt samen met het kalenderjaar. De vereffening heeft plaats door schout, 2 ambachtsbewaarders en 2 molenmeesters van elk der drie ambachten, hetzij te Zegwaard, te Zoetermeer of te Stompwijk.

1976—2001. Bijlagen tot de afrekeningen van Zegwaard met Zoetermeer en Stompwijk en Wilsveen betreffende de kosten van de Generale Bepoldering. 1666, 1671—1686, 1689—1691, 1693—1703, 1705—1709 en 1712. 26 omslagen.

2002. Borderellen tot de afrekeningen van Zegwaard met Zoetermeer en Stompwijk en Wilsveen betreffende de Generale Bepoldering. 1683—1760. 1 omslag.

2003. Stukken betreffende het bepalen van data voor het sluiten van de liquidaties betreffende de Generale Bepoldering. 1705—1755. 1 omslag.

2004—2117. Afrekeningen van Zoetermeer met Zegwaard en Stompwijk en Wilsveen betreffende de kosten van de Generale Bepoldering. 1639/42, 1643/4, 1645—1675, 1678, 1680, 1681, 1683—1760. (Afschriften.) 114 stukken.

2118—2223. Afrekeningen van Stompwijk en Wilsveen met Zoetermeer en Zegwaart betreffende de kosten van de Generale Bepoldering. 1645—1675, 1679, 1684—1689, 1691, 1693—1701, 1703—1760. (Afschriften.) 106 stukken.

5. Afrekeningen tusschen Zegwaard, Zoetermeer, Stompwijk en Wilsveen betreffende de verlaten.

2224, 2225. Gaderboeken van Zegwaards aandeel in het betalen van extra-ordinaris omslagen voor herstellingen aan het Stompwijksche verlaat ten behoeve van de Generale Bepoldering van Zoetermeer, Zegwaard, Stompwijk en Wilsveen. 1782. 2 stukken.

N.B. Met bijlagen.

2226—2254. Afrekeningen van Zegwaard met Zoetermeer en Stompwijk en Wilsveen, betreffende de kosten van het onderhoud der gemeenschappelijke verlaten en van de polderkade. 1761—1779, 1781, 1785, 1806—1813. 29 stukken.

N.B. Het boekjaar valt samen met het kalenderjaar. De vereffening geschiedde door schout, 2 ambachtsbewaarders en 2 molenmeesters van elk der drie ambachten. Het komt echter wel eens voor, dat er geen molenmeesters van een der ambachten aanwezig zijn. In 1764 is de secretaris van Zegwaard aanwezig in plaats van den schout, het schoutambt is dan vacant. Van 1768 tot 1775 zijn molenmeesters van Stompwijk en Wilsveen niet aanwezig en sedert 1776 zijn in plaats van molenmeesters steeds 2 of 3 heemraden van den Grooten polder van Stompwijk en Wilsveen aanwezig.

2255—2268. Bijlagen tot de afrekeningen van Zegwaard met Zoetermeer en Stompwijk en Wilsveen, betreffende de kosten van het onderhoud der gemeenschappelijke verlaten en van de polderkade. 1769, 1778, 1788, 1791, 1802, 1803, 1806—1813. 14 omslagen.

2269. Borderellen tot de afrekeningen van Zegwaard met Zoetermeer, Stompwijk en Wilsveen betreffende het onderhoud der gemeenschappelijke verlaten en van de polderkade. 1761—1810. 1 omslag.

2270—2303. Afrekeningen van Zoetermeer met Zegwaard en Stompwijk en Wilsveen betreffende de kosten van het onderhoud der gemeenschappelijke verlaten en van de polderkade. 1761—1783, 1785—1794 en 1804. (Afschriften.) 34 stukken.

2304—2333. Afrekeningen van Stompwijk en Wilsveen met Zegwaard en Zoetermeer betreffende de kosten van het onderhoud der gemeenschappelijke verlaten en van de polderkade. 1761—1783, 1786—1792. (Afschriften.) 30 stukken.

d. Bemoeiingen van het ambachtsbestuur met de drooglegging van den Binnenwegschen polder.

2334. Stukken betreffende het verzoeken van een octrooi door schout en ambachtsbewaarders van Zegwaard aan het landsbestuur voor het bedijken van den Binnenwegschen polder en eenige bijbehoorende wateren, gelegen in den Buitenwegschen polder. 1696, 1697. 1 omslag.

2335. Stukken betreffende de toestemming van den ambachtsheer tot het droogmaken van den Binnenwegschen polder. (c. 1697.) 1 omslag.

2336. Beschikking van de Staten van Holland en West-Friesland op rekesten van schout en ambachtsbewaarders van Zegwaard, houdende verzoek om den Binnenwegschen polder met nog eenig water in den Buitenwegschen polder droog te mogen maken. 1696—1698. 1 omslag.

2337. Octrooi van de Staten van Holland, verleend aan schout en ambachtsbewaarders van Zegwaard tot het droogmaken van den Binnenwegschen polder en nog 200 morgen water. 1698. (Afschrift.) (Gedrukt.) 3 stukken.

N.B. De grenzen van den Binnenwegschen polder waren aan de noordoostzijde de Oostkade, ten zuidoosten de Hoefkade en de landscheiding van Rijnland en Schieland, ten zuidwesten de Breedeacker of Berkelsche kade, en ten noordwesten de Rockeveensche en Zegwaardsche weg. De 200 morgen water waren gelegen in den Buitenwegschen polder en wel tusschen Rockeveen, Delfsche wallen, de landscheiding van Delfland en de zuidwestzijde van het dorp Zegwaard.

2338. Bekendmakingen van schout en ambachtsbewaarders betreffende het verkregen octrooi voor de droogmaking van den Binnenwegschen polder met nog eenig water in verband met verdere deelneming van buiten dezen polder gelegen landen in deze droogmaking. 1698. 1 omslag.

2339. Stukken betreffende eene overeenkomst tusschen dijkgraaf en hoogheemraden van Schieland eenerzijds en de stad Rotterdam anderzijds aangaande de droogmaking van den Binnenwegschen polder. 1701. (Afschrift.) 1 stuk.

2340. Beschikking van de Staten van Holland en West-Friesland op een rekest van burgemeesters van Rotterdam als bedijkers van den Binnenwegschen polder, houdende verzoek om het octrooi van bedijking te ver-

anderen en den Achter-Klappolder en Achter-Hoefpolder onder deze bedijking te brengen. 1701. (Afschrift.) 1 stuk.

2341. Stukken betreffende overdracht van land en wateren door alle ingelanden van den Binnenwegschen polder aan de droogmakers. 1701. (Afschrift.) 1 stuk.

2342. Stukken betreffende regelingen met ingelanden, die buiten de droogmaking geland zijn, maar wier eigendommen door den dijk van de droogmaking begrensd zullen worden. (c. 1701.) 1 omslag.

2343. Rekest van eenige ingezetenen van de zuidwestzijde van het dorp Zegwaard aan burgemeesters en regeerders van Rotterdam, houdende verzoek om de vaart achter hunne huizen niet te dempen en den dijk van de droogmaking van den Binnenwegschen polder achter deze vaart te leggen. (c. 1702.) (Concept.) 1 stuk.

2344. Rekest van eenige ingezetenen van de zuidzijde van het dorp Zegwaard aan burgemeesters en regeerders van Rotterdam, houdende verzoek om de bruggen in den Molenweg zoo spoedig mogelijk te doen openen. (c. 1702.) (Concept.) 1 stuk.

2345. Akten van openbare aanbesteding betreffende dijkagewerken door burgemeesters en regeerders van Rotterdam, als overgenomen hebbende het octrooi tot droogmaking van den Binnenwegschen polder en eenige aangelegen wateren in den Buitenweg, ten overstaan van schout en schepenen van Zegwaard. 1702, 1703. (Concepten.) 1 omslag.

2346. Stukken betreffende de uitvoering van verschillende waterstaatkundige werken in verband met de uitvoering van het octrooi tot droogmaking van den Binnenwegschen polder. 1701—1705. 1 omslag.

2347. Bekendmaking van burgemeesters en regeerders van Rotterdam en commissarissen van den drooggemaakten Binnenwegschen polder betreffende het verkoopen van eenige landerijen, gelegen in de droogmaking van den Binnenwegschen polder en een gedeelte van den Buitenwegschen polder, besloten tusschen Hoefkade, Oostkade, Zegwaardsche weg, de dorpen Zegwaard en Zoetermeer, Delfsche Wallen, Breedenacker en Bleiswijker landscheidingen. 1708. (Gedrukt.) 1 stuk.

2348. Kaartje van de verkaveling van den drooggemaakten Binnenwegschen polder. 1710. 1 stuk.

2349. Generale conditiën en voorwaarden betreffende een openbaren verkoop van alle landerijen en dijken, gelegen in den Buitenweg, den Binnenweg, den Bovenweg en de Plas, toebehoorende aan de stad Rotterdam, door gecommitteerden van deze stad en ten overstaan van schout en schepenen van Zegwaard. 1805. (Afschrift.) 1 stuk.

e. Bemoeiingen van het ambachtsbestuur met de drooglegging van den Buitenwegschen of Palensteinschen polder.

2350. Stukken betreffende voorbereidingen van het ambachtsbestuur tot het aanvragen van een octrooi tot droogmaking van den Buitenwegschen polder. (c. 1757.) 1 omslag.

VII. Bemoeiingen met de vervening.

a. Verveningswerkzaamheden.

2351. Beschikking van 1566 van dijkgraaf en hoogheemraden van Rijnland op een rekest van schout en ambachtsbewaarders van Zoetermeer en Zegwaard, houdende verzoek om bij het slagturven de akkers 8 voet breed te mogen maken. 1643. (Afschrift.) 1 stuk.

2352. Besluit van dijkgraaf en hoogheemraden van Rijnland op het slagturven. 1680. (Afschrift.) 1 stuk.

2353. Keur van dijkgraaf en hoogheemraden van Rijnland op het slagturven. 1701. 1 stuk.

2354. Dispositie van dijkgraaf en hoogheemraden op een rekest van de ambachten onder Rijnland betreffende de vervening. 1701. (Extract.) 1 stuk.

2355. Memorie van de landen aan den Zegwaardschen weg, waarvan de eigenaren consent hebben te slagturven. (c. 1696.) 1 stuk.

2356—2358. Registers van verveningsconsenten, verleend door dijkgraaf en hoogheemraden van Rijnland. 1695—1696, 1697—1707 en 1708—1741. 3 deeltjes.

2359. Stukken, gebruikt tot het opmaken van een kohier of lijst op last van het hoogheemraadschap Rijnland, van de partijen veenlanden, waarvoor consenten zijn verleend, partijen veenlanden, waarvoor nog geen consenten zijn verleend en partijen veenlanden, waarin reeds geveend werd, maar welke aan het ambacht zijn geabandonneerd. 1701. 1 omslag.

2360—2362. Stukken betreffende het verleenen van consenten om te slagturven door het hoogheemraadschap Rijnland. (c. 1600)—1772. 3 omslagen.

2363. Vonnis van de vierschaar van Rijnland in een geschil tusschen den dijkgraaf eenerzijds en schout en ambachtsbewaarders van Zegwaard anderzijds betreffende het door het ambachtsbestuur laten slagturven door Jan Hos zonder consent van het hoogheemraadschap. 1738. (Afschrift.) 1 stuk.

2364—2400. Akten van borgtochten, verleden voor schout en schepenen van Zegwaard, ten behoeve van verschillende personen om te mogen slagturven in bovengenoemd ambacht. 1587—1593. 37 perkamenten stukken.

N.B. Met uithangende zegels in groene was.

2401. Boeten, geheven bij vonnis van dijkgraaf en hoogheemraden van Rijnland, van ingezetenen van hèt ambacht Zegwaard in zake het niet nakomen van verplichtingen omtrent het slagturven. 1593. (Afschriften.) 1 omslag.

2402. Brief van dijkgraaf en hoogheemraden van Rijnland aan het ambachtsbestuur met eene mededeeling omtrent het verkrijgen van vermindering van boeten op het slagturven. 1785. 1 stuk.

b. Kohieren.

N.B. Door het ambacht werd een lastgeld van de uitgeveende turf geheven. De opbrengst diende voor de onkosten van de administratie, verbonden aan het toezicht op de vervening. Voor dit lastgeld werden kohieren gehouden van de verveende landen. Bij Rijnland werden de door het ambacht geïnde waarborgpenningen e.d. van de verveende landen geheven. Ook hiervoor werden kohieren aangelegd. Deze kohieren zijn vaak niet te onderscheiden. Ter vermijding van willekeurige beslissingen kwam het daarom wenschelijk voor alle kohieren van het vervenen tot eene serie te vereenigen.

2403—2616. Kohieren van het slagturven. 1572, 1573, 1579—1620, 1622—1624, 1626—1635, 1640—1675, 1677, 1680—1753, 1755—1785, 1787—1795, 1805 en 1806. 214 omslagen.

N.B. Van 1583, 1597, 1612 en 1681 is een tweede exemplaar aanwezig.

2617—2635. Bijlagen tot de kohieren van het slagturven. 1598, 1605, 1606, 1619, 1634, 1677, 1680, 1702, 1734, 1741, 1743, 1746, 1760, 1762, 1766, 1767, 1771, 1772, 1781. 19 omslagen.

2636. Borderellen tot de kohieren van het slagturven. 1724—1758. 1 omslag.

2637—2640. Stukken, gebruikt voor het bijhouden van de kohieren van het slagturven. 1691, 1695, 1704 en 1705. 4 omslagen.

2641. Aanteekeningen betreffende het aantal geveende roeden in Zegwaard. 1802. 1 omslag.

2642. Publicatie van schout, ambachtsbewaarders en turfmeters betreffende het aangeven van de roetalen geslagen turf. 1686. 1 stuk.

2643. Stukken betreffende het dagvaarden van het ambacht Zegwaard door dijkgraaf en hoogheemraden van Rijnland voor de hooge vierschaar van Rijnland in verband met den achterstand van het inleveren van de kohieren van het slagturven. 1694. 1 omslag.

c. Lastgeld.

2644—2773. Berekeningen en vaststellingen van den omslag van het lastgeld van de geslagen turf. 1611, 1612, 1614, 1615, 1617, 1622, 1630, 1631, 1634, 1640—1669, 1673—1693, 1695—1764. 130 stukken.

N.B. Schout en ambachtsbewaarders stellen dezen omslag vast.

2774—2846. Bijlagen tot de berekeningen en vaststellingen van den omslag van het lastgeld van de geslagen turf. 1612, 1649, 1655, 1657, 1658, 1661, 1663, 1665, 1666, 1681, 1684, 1686, 1688—1693, 1695—1733, 1735—1740, 1742, 1743, 1745—1752. 73 omslagen.

2847. Akten van openbare aanbesteding van het gaderen van het lastgeld van de geslagen turf. 1682—1706. 1 omslag.

N.B. De akte van 1682 is geschreven achter de akte van aanbesteding van het gaderen van den dorpssteek van hetzelfde jaar, n°. 497 van dezen inventaris.

2848—2873. Gaderboeken van het lastgeld van de geslagen turf. 1691, 1748, 1750—1759 en 1763—1776. 26 stukken.

2874. Borderellen tot de gaderboeken van het lastgeld van de geslagen turf. 1690, 1731—1772. 1 omslag.

2875. Restantenlijst van het lastgeld. 1739. 1 stuk.

2876. Aanteekeningen van den secretaris betreffende de ontvangsten en de uitgaven van het lastgeld van de geslagen turf. 1791—1795. 1 omslag.

2877—3044. Rekeningen van de gaarders van het lastgeld van de geslagen turf. 1595/99, 1600—1616, 1630—1631, 1633—1635, 1637—1668, 1670—1772. 168 stukken.

N.B. De inkomsten bestaan uit een omslag van ongeveer f 1 per last of 100 tonnen geslagen turf. In het begin van de 17de eeuw werd er veel geveend, in 1610 bijv. werd een omslag geheven over 210 400 tonnen geslagen turf, terwijl in 1720 slechts ongeveer over 18 000 tonnen een omslag geheven werd. Over de eerste 300 tonnen werd geen lastgeld geheven, de rekening van 1595/9 vermeldt ,,van oude haercome wordt voor Zegwaerd over 300 ton geen lastgeld geheven''. — De uitgaven zijn o.a. boeten van het slagturven aan het hoogheemraadschap Rijnland, het visiteeren van het slagturven, betalingen aan den bode van Rijnland voor dagvaardingen, vergoedingen van schout, ambachtsbewaarders, secretaris en bode van Zegwaard voor vacatiën, schrijfloonen enz., collecteloon voor den rendant betreffende het ingaderen van dezen omslag enz. en worden bestreden uit de voorschreven inkomsten. Het boekjaar valt samen met het kalenderjaar. De afhoorders zijn tot 1635 schout, 2 ambachtsbewaarders en 5 kroosheemraden, na dien tijd komen kroosheemraden niet meer voor als afhoorders. Sinds 1685 is de ambachtsheer zoo nu en dan mede-afhoorder. Wanneer de schout echter tevens gaarder van dezen omslag is, komt hij niet als afhoorder voor. — Meestal heeft de afhooring plaats binnen het jaar na het sluiten van de rekeningen, evenwel zijn er ook rekeningen, die om de twee of drie jaren tegelijk worden afgehoord. Na 1743 zijn de rekeningen nog slechts tweemaal afgehoord, de rekeningen van 1743 tot en met 1749 zijn den 29sten Januari 1750 afgehoord en de rekeningen van 1750 tot en met 1772 zijn afgehoord den 29sten Juli 1773.

3045—3177. Bijlagen tot de rekeningen van het lastgeld van de geslagen turf. 1595/9, 1611—1613, 1615, 1623, 1624, 1626, 1627, 1630, 1638, 1639, 1642—1668, 1670—1677, 1680, 1682—1703, 1705—1708, 1710—1715, 1717—1719, 1721—1725, 1727—1729, 1731—1772. 133 omslagen.

3178. Borderellen tot de rekeningen van het lastgeld van de geslagen turf. 1682—1772. 1 omslag.

3179—3196. Rekeningen van den gaarder van het lastgeld van de geslagen turf. 1595/9, 1600, 1620—1624, 1626, 1628—1630, 1732—1736. (Afschriften.) 18 stukken.

d. Stuiversgelden, waarborgpenningen en afkoopgelden.

1. Inning van het stuiversgeld.

3197—3276. Gaderboeken van het stuiversgeld per roede geveende turf. 1692, 1696, 1700—1747, 1751—1757, 1772—1785, 1787—1795. 80 stukken.

N.B. Het afgraven van het veen ging in een snel tempo, in 1706 werden 11207 roetalen afgegraven, in 1716 werden 4108 roetalen afgegraven, in 1726 o.a. 2099 roetalen, in 1736 938 roetalen en in 1746 slechts 551 roetalen.

3277. Stukken betreffende de inning van de opgebrachte stuivers per roede door schout en ambachtsbewaarders. 1703—1764. 1 omslag.

2. Betaling aan Rijnland van de stuiversgelden, waarborgpenningen en afkoopgelden en ontvangst van interesten op deze kapitalen.

3278—3281. Stukken betreffende het afkoopen van de ongelden op het slagturven. 1692—1750. 4 omslagen.

3282. Stukken betreffende het afdragen van afkooppenningen door het ambachtsbestuur aan het bestuur van het hoogheemraadschap Rijnland. 1714. 1 omslag.

3283, 3284. Memoriën van het bedrag van de stuivers per roede, afkoop- en waarborgpenningen door het ambacht Zegwaard, afgedragen aan het hoogheemraadschap Rijnland. 1701—1705, 1757—1764. 2 omslagen.

3285. Lijst van de stuivers per roede, wegens de geabandonneerde landen, gelegen in den Buitenwegschen polder, ten kantore van Rijnland afgedragen. 1701. 1 stuk.

3286. Aanteekening van de stuiversgelden, afkoop- en waarborgpenningen, opgebracht door de landen van den drooggemaakten Binnenwegschen polder en een gedeelte van den Buitenweg. 1748. 1 stuk.

3287. Lijst, door schout en ambachtsbewaarders aan dijkgraaf en hoogheemraden van Rijnland overgeleverd, van de namen van de eigenaars van afgeveende landen, die sedert eenige jaren nalatig zijn gebleven de verschillende ongelden over deze landen te betalen. 1677. (Minuut.) 1 stuk.

3288, 3289. Stukken betreffende de vereffening met Rijnland van de op te brengen stuivers per roede met de interesten, te ontvangen van de reeds bij Rijnland berustende kapitalen. 1687—1780. 2 omslagen.

3290. Memorie van de te ontvangen interesten van de opgebrachte kapitalen en van de stuivers per roede en afkooppenningen. 1716. 1 stuk.

3291. Verklaringen van schout en ambachtsbewaarders betreffende de ontvangst van de interesten van stuiversgeld, afkoop- en waarborgpenningen uit handen van den secretaris van het hoogheemraadschap Rijnland. 1756—1789. 1 omslag.

3292. Stukken betreffende het uitbetalen van de interesten van de opgebrachte kapitalen van de stuivers per roede en de waarborgpenningen aan de betrokken ingezetenen. 1701—1812. 1 omslag.

3293. Kwijtingen betreffende door het ambacht Zegwaard aan de stad Rotterdam uitbetaalde interesten van de stuiversgelden. 1764—1773. 1 omslag.

3294. Memoriën van de zitdagen voor het betalen van interesten aan de veenluiden. (c. 1710) en 1730. 1 omslag.

3. STUKKEN BETREFFENDE DE KAPITALEN EN HET WAARBORGFONDS.

N.B. Volgens een besluit van het hoogheemraadschap Rijnland van 15 October 1680 zouden bij bedijking van de uitgeveende landen de opgebrachte kapitalen aan de respectievelijke ingelanden terugbetaald worden. — In 1748, zie n°. 3297 van dezen inventaris, hebben schout en ambachtsbewaarders een rekest gericht aan het hoogheemraadschap Rijnland, met verzoek om van het gedeelte Buitenweg, dat drooggemaakt is, en waarover in 1703 de opgebrachte stuivers per roede zijn terugbetaald, ook de afkooppenningen terug te mogen ontvangen. Het hoogheemraadschap heeft afwijzend beschikt op dit rekest.

3295. Stukken betreffende de terugbetaling van de kapitalen der opgebrachte stuivers per roede, aan de ingelanden van den Binnenwegschen polder en van een gedeelte van den Buitenweg. 1703, 1704. 1 omslag.

3296. Registers van de kapitalen der stuivers per roede wegens de geslagen turf. 1711. 1 deel.

3297. Stukken betreffende eene afwijzende beschikking van het hoogheemraadschap Rijnland op een rekest van schout en ambachtsbewaarders, houdende verzoek om terugbetaling van de afkooppenningen van het gedeelte van den polder Buitenweg, dat drooggemaakt is. 1748. 1 omslag.

3298. Aanteekeningen van de tot het jaar 1764 in het ambacht opgebrachte stuivers per roede, afkoop- en waarborgpenningen, welke gestort zijn bij het hoogheemraadschap Rijnland, benevens van de verdeeling van deze kapitalen tusschen den Palensteinschen polder, de landen en wateren onder Catwijk en Veur, en de stad Rotterdam, wegens het drooggemaakte gedeelte van den Buitenweg. 1764. 1 omslag.

3299. Lijsten van de kapitalen, toebehoorende aan het ambacht Zegwaard „omme na dezelve ontvangen te worden de interesten van de stuivers per roede en afkoop- en waarborgpenningen". 1781—1795. 1 omslag.

3300. Staat van de aangebrachte stuivers per roede geveende turf in den Binnenwegschen polder gedurende het tijdvak 1680 tot en met 1698. 1 stuk.

3301. Rekest van het gemeentebestuur van Zegwaard aan de Eerste Kamer van het Vertegenwoordigend Lichaam des Bataafschen Volks over het beheer van het waarborgfonds. (c. 1799.) (Afschrift.) 1 stuk.

e. Bemoeiingen met verveningscompagnieën.

3302. Uitspraak van de vierschaar van Schieland in een proces tusschen het ambachtsbestuur van Zegwaard eenerzijds en mr. Jacob van der Hoeven, Jacob van den Burg en Nicolaas Persijn, hoofdparticipanten van de oude compagnie van eenige landerijen, gelegen in den Binnenwegschen polder, anderzijds betreffende het betalen van de verponding, morgen- en molengelden. 1687. 1 stuk.

3303. Aanteekeningen van de door de participanten van de nieuwe compagnie verschuldigde ongelden aan het ambacht wegens 38 morgen 4 hond gebroken land in den Binnenwegschen polder. 1690. 1 omslag.

3304. Stukken betreffende hetgeen de participanten van de oude compagnie moeten betalen aan verloopen ongelden tot en met 1694. (c. 1695.) 1 omslag.

3305. Stukken betreffende liquidaties tusschen het ambachtsbestuur en de participanten van de Oude Compagnie van verschillende lasten, die deze laatste over de landen van den Binnenwegschen polder aan het ambacht verschuldigd zijn. 1694—1696. 1 omslag

VIII. Nachtwacht en brandweer.

3306. Bepalingen van schout en brandheemraden op het instellen van eene buurwacht ter beveiliging tegen brand en dieverijen. 1596—1653. (Afschriften.) 1 omslag.

3307. Ordonnantie, vastgesteld door den ambachtsheer met advies van den schout en twee brandheemraden op de brandweer. 1665. 1 deel.

N.B. Achterin aanteekeningen van 1696 tot 1778 aangaande ontvangsten en uitgaven betreffende brandweer en klapwakers.

3308. Provisioneel reglement op het houden van de nachtwacht in Zegwaard en Zoetermeer. 1787. 1 stuk.

3309. Reglementen, vastgesteld op de buurwacht door de gemeentebesturen van Zoetermeer en Zegwaard. 1796, 1797 en 1798. 1 omslag.

3310. Approbatie van den landdrost van het departement Maasland op een reglement op het houden van nachtbuurwachten onder de brandschouwerijen van Zoetermeer en Zegwaard. 1810. (Afschrift.) 1 stuk.

3311. Rollen van de buurwacht, vastgesteld door schout en brandheemraden van Zegwaard. 1708—1748, 1752—1774, 1776—1786, 1788—1792 en 1798. 1 omslag.

N.B. Elk jaar in October of November wordt deze wacht samengesteld.

3312. Schuldbekentenis van Dirk Claudius voor schout en brandheemraden wegens boeten op het niet waarnemen van de buurwacht. 1746. 1 stuk.

3313. Gaderlijsten van den omslag van de nachtbuurwacht. 1585, 1790—1802. 1 omslag.

3314. Liquidatie van Jan Adriaens van Leeuwen, administreerend brandheemraad, met schout en verdere brandheemraden. 1696. 1 stuk.

3315. Keur en ordonnantie op de brandspuit. 1703. 1 stuk.

3316. Akte van eene openbare aanbesteding van het herstellen van het brandspuithuisje, door schouten, ambachtsbewaarders en brandheemraden van Zoetermeer en Zegwaard. 1738. Met bijlagen. 1 omslag.

3317. Bekendmaking van schout en brandheemraden betreffende het houden van eene schouw over de schoorsteenen. 1785. 1 stuk.

IX. Economische zaken.

a. In het algemeen.

3318. Notitieboek van schout en ambachtsbewaarders betreffende het verleenen van consenten aan neringdoenden. 1749. 1 stuk.

3319, 3320. Registers van akten van admissie voor neringdoenden te Zegwaard. 1749—1782 en 1783—1804. (Afschriften.) 2 deelen.

3321, 3322. Bijlagen tot de registers van akten van admissie voor neringdoenden te Zegwaard. 1751 en 1783—1804. 2 omslagen.

3323. Lijst betreffende beantwoording van vragen omtrent den staat der fabrieken, trafieken, scheepvaart en handel in de Bataafsche Republick, door het gemeentebestuur van Zegwaard. 1800. (Afschrift.) 1 stuk.

3324. Memorie betreffende een aan het hoogheemraadschap Rijnland te richten verzoek om de broodzetting onder Rijnland te regelen en de billetten daartoe bijtijds te sturen. (Zonder datum.) 1 stuk.

b. Medische en Veterinaire dienst.

3325. Stukken betreffende rekesten aan en beschikkingen daarop van den ambachtsheer Joan Osy, heer van Palensteyn, nopens de uitoefening van het chirurgijnsambacht. 1767. 1 omslag.

3326. Stukken betreffende de aanstelling van eene vroedvrouw. 1796. 1 omslag.

3327. Stukken betreffende bestrijding van besmettelijke ziekte van het rundvee. 1769—1784. 1 omslag.

c. Marktschipper.

3328. Keur van de ambachtsheeren van Zegwaard Hendrik van Diest en Joan Osy voor de marktschippers. 1743, 1778. (Afschriften.) 2 stukken.

3329. Aanteekeningen betreffende tarieven van het vervoeren van goederen voor den marktschipper op Leiden en den Haag. (c. 1740.) 1 omslag.

3330. Aanstellingen tot ordinaris marktschippers op Leiden en den Haag en op Delft en Rotterdam door den schout van Zegwaard uit naam van den ambachtsheer. 1749, 1786 en 1787. 1 omslag.

d. Volkstelling.

3331. Volkstelling in Zegwaard. 1798. 1 stuk.

e. Collecten.

3332. Stukken betreffende eene in Zegwaard gehouden collecte ten behoeve der slachtoffers van den fellen brand in Heukelum. 1773. 1 omslag.

3333. Stukken betreffende eene in Zegwaard gehouden collecte ten behoeve der slachtoffers van den fellen brand in Westmaas. 1792. 1 omslag.

X. Bemoeiingen met kerkelijke zaken.

3334. Notulen van eene vergadering van schout, ambachtsbewaarders, schotkervers en kerkmeester, waarin deze laatste gemachtigd wordt voort te gaan met een proces tegen Zoetermeer betreffende een torentje op de gemeenschappelijke kerk. 1730. (in duplo). 1 omslag.

3335. Stukken betreffende een geschil tusschen den predikant van Heuven en den kerkmeester Hendrik Eer nopens het bezorgen van den wijn voor het H. Avondmaal ten huize van den predikant. 1742. 1 omslag.

3336. Gaderboek van de inkomsten van de kerk van Zoetermeer en Zegwaard. 1748. 1 stuk.

3337. Stukken betreffende een niet nader aangeduid proces, gevoerd voor het Hof van Holland, tusschen den ambachtsheer van Zoetermeer Jacob du Mee en schout en kerkmeester van Zegwaard. 1735—1749. 1 omslag.

3338. Aanteekeningen betreffende een legaat aan de publieke kerk van Zoetermeer en Zegwaard van Anna Pot, weduwe van Jan Kamerling. (c. 1780.) 1 stuk.

3339. Inventaris van papieren en documenten, behoorende aan de Hervormde kerk en pastorie van Zoetermeer en Zegwaard, overgenomen van kerkmeesters en de commissie uit de gemeentebesturen door de commissie der Hervormde gemeente dier beide plaatsen. 1799. (Afschrift.) 1 stuk.

XI. Bemoeiingen met het armwezen.

a. Akten van indemniteit.

3340. Afkondiging van een besluit van schout en gerechte van Zegwaard betreffende het zich vestigen binnen het ambacht. 1790. (Gedrukt.) 1 stuk.

3341. Ingekomen akten van indemniteit. 1696—1811. 1 pak.

3342. Erkenningen van het burgerschap van de heerlijkheid Zegwaard door schout en ambachtsbewaarders. 1757—1779. (Afschriften.) 1 katern.

3343. Relaas van den gerechtsbode, uitgebracht aan schout en ambachtsbewaarders van Zegwaard, betreffende eene aanzegging, gedaan aan de huisvrouw van Claas Cornelis Berckel, nopens het verhuren van eene woning aan een niet ingezetene van Zegwaard. 1667. 1 stuk.

3344. Aanteekening van personen, die binnen Zegwaard zijn komen wonen en geene akten van indemniteit hebben afgegeven. 1785. 1 stuk.

3345. Verklaringen van personen, die Zegwaard verlaten, betreffende de ontvangst van akten van indemniteit. 1773—1795. 1 omslag.

3346. Akte van indemniteit, uitgegeven door schout en armmeesters van Zegwaard aan Ary Jansen Segwaart, thans wonende te Berkel. 1724. (Afschrift.) 1 stuk.

3347. Akten van readmissie, door schout en ambachtsbewaarders aan verschillende personen afgegeven. 1755—1789. (Minuten.) 1 omslag.

3348. Stukken betreffende een geschil tusschen den schout van Zegwaard en Hendrik van Dijk en zijne huisvrouw Johanna van der Voort wegens het niet inleveren van de akten van readmissie. 1779, 1780. 1 omslag.

b. Stukken betreffende het armbestuur.

3349. Notulen van eene vergadering van schouten en armmeesters van Zegwaard en Zoetermeer betreffende een verzoek van den schout van Zoetermeer om de armen van beide plaatsen afzonderlijk te administreeren. 1756. (Afschrift.) 1 stuk.

3350. Stukken betreffende eene goedkeuring van Gecommitteerde Raden op eene overeenkomst tusschen den ambachtsheer, schout en armmeesters van Zoetermeer eenerzijds en den ambachtsheer, schout en armmeesters van Zegwaard anderzijds nopens de scheiding van de administratie van de armen. 1759. 1 omslag.

N.B. Sommige stukken zijn geschreven vóór de rekening van den armmeester van Zegwaard over 1759, nº. 3400 van dezen inventaris.

3351. Stukken betreffende een plan van de Eerste Kamer van het Vertegenwoordigend Lichaam des Bataafschen Volks tot het instellen van een algemeen armbestuur voor de Bataafsche Republiek. 1797. 1 omslag.

c. Financiën.

3352. Insinuatie van schout en ambachtsbewaarders aan Joost Tijsz. Overvliet betreffende het stellen van een borgtocht, voor vestiging van genoemden Overvliet in het ambacht, ten behoeve van de armenkas. 1665. 1 stuk.

3353. Akten van openbare verpachting van perceelen land, toebehoorende den grooten armen van Zoetermeer en Zegwaard, door armmeesters en schouten beider ambachten. 1682, 1683. 1 omslag.

3354. Keur van schout, ambachtsbewaarders en armmeesters op het houden van bijen. 1706. 1 omslag.

N.B. Ten behoeve van de algemeene armen werd voor het plaatsen van korven voortaan eenig geld gevorderd.

3355. Arbitrale uitspraak van J. van Sonnenberg in een geschil tusschen armmeesters van Zoetermeer en Zegwaard eenerzijds en diakenen van Monster anderzijds betreffende de opbrengst van de meubelen, behoord hebbende aan Jan van Saite en zijne vrouw. 1747. (Afschrift.) 1 stuk.

3356. Beschikking van de Staten van Holland en West-Friesland op een rekest van schout en ambachtsbewaarders, houdende verzoek om een extra omslag te mogen heffen ten behoeve van de armen. 1764. (Afschriften.) 1 stuk.

3357. Gift van Jacob van den Bogert van f 33.— aan de armmeesters van Zegwaard ten behoeve van de politieke armen. 1768. 1 stuk.

3358. Rekest van schout en ambachtsbewaarders van Zegwaard aan de Staten van Holland en West-Friesland, houdende verzoek om een personeelen omslag over de ingezetenen te mogen heffen voor den tijd van zes jaren, ten behoeve van de groote of politieke armen. (c. 1776.) (Concept.) 1 stuk.

3359. Aanteekening betreffende een legaat aan de Heilige-Geestarmen te Zegwaard van Anna Pot, weduwe van Jan Kamerling. (c. 1780.)

N.B. Geschreven achter nº. 3338 van dezen inventaris.

3360. Aanteekeningen van de ontvangsten van den 80sten penning van de transporten van onroerende goederen en boelhuizen ten behoeve van de armen te Zegwaard. 1783—1799. 1 omslag.

3361. Aanteekening van de inkomsten van de armen. (c. 1800.) 1 stuk.

3362. Lijsten betreffende de inkomsten van de groote of politieke armen. 1803, 1804. 1 omslag.

3363. Stukken betreffende het houden van collecten ten behoeve van de armen. 1685—1810. 1 omslag.

3364—3374. Kerfboeken van den armesteek in Zegwaard. 1798, 1800, 1801, 1802/3, 1804—1810. 11 stukken.

3375. Gaderboek van de inkomsten van de armen van Zoetermeer en Zegwaard. 1758. 1 stuk.

3376—3378. Gaderboeken van de inkomsten van de armen van Zegwaard. 1761, 1779, 1783. 3 stukken.

3379. Journaal van den administreerenden armmeester van Zegwaard betreffende de inkomsten en de uitgaven van de armen. 1773. 1 stuk.

3380—3395. Rekeningen van den administreerenden armmeester van Zoetermeer en Zegwaard. 1728, 1730, 1732, 1734, 1736, 1738, 1740, 1742, 1744, 1746, 1748, 1750, 1752, 1754, 1756 en 1758. 16 stukken.

N.B. De afhooring geschiedde door de schouten van Zoetermeer en Zegwaard en een aanblijvenden en een aankomenden armmeester, terwijl sedert 1748 de beide ambachtsheeren van Zoetermeer en Zegwaard mede afhoorders waren. De data van afhooring waren ongeregeld, soms een halfjaar na het sluiten van de rekening en dan weer werden eenige rekeningen tegelijk afgehoord.

3396—3398. Bijlagen tot de rekeningen van den administreerenden armmeester van Zoetermeer en Zegwaard. 1738, 1748 en 1756. 3 omslagen.

3399. Borderellen tot de rekeningen van den administreerenden armmeester van Zoetermeer en Zegwaard. 1730—1758. 1 omslag.

3400—3437. Rekeningen van den administreerenden armmeester van Zegwaard. 1759—1792, 1796—1799. 38 stukken.

N.B. Het boekjaar valt samen met het kalenderjaar. De afhoorders zijn de ambachtsheer of diens vertegenwoordiger, de schout en één aanblijvende en één aankomende armmeester. Ongeveer een half jaar na het sluiten van de rekeningen heeft de afhooring plaats. De laatste vier rekeningen zijn afgehoord door commissarissen uit het gemeentebestuur op 11 Maart 1802.

3438—3460. Bijlagen tot de rekeningen van den administreerenden armmeester van Zegwaard. 1760, 1761, 1768, 1770, 1777, 1779—1792, 1796—1799. 23 omslagen.

3461. Borderellen tot de rekeningen van den administreerenden armmeester van Zegwaard. 1760—1799. 1 omslag.

d. Bedeeling en onderhoud van armen.

3462. Overeenkomst tusschen de armmeesters van Zegwaard en Zoetermeer eenerzijds en de kinderen van de weduwe van Arient Vis anderzijds betreffende het onderhoud van hunne moeder. 1687. 1 stuk.

3463. Overeenkomst tusschen schout en armmeesters en Pieter Crijnen van der Meer betreffende het onderhoud van laatstgenoemde. 1718. 1 stuk.

3464. Memorie van de armmeesters betreffende het onderhoud van Jan Leenderts de Goede. 1728. 1 omslag.

3465. Stukken betreffende berekeningen van het onderhoud van Jan van Santen en zijne huisvrouw uit de armmiddelen en hetgeen het diaconie-armbestuur van Monster, volgens akte van indemniteit, hiervan moet terugbetalen. 1745. 1 omslag.

3466. Stukken betreffende de alimentatie van Mensje van Rijn en hare vijf kinderen. 1756. 1 omslag.

3467. Verklaring van Simon Jansz. Voordaan voor schout en armmeesters, betreffende het stellen van borgtocht voor de onwettige kinderen van Elisabeth de Vos. 1800. (Concept.) 1 stuk.

3468. Brief van schout en armmeesters aan Hendrik Kampendijk te Uithoorn omtrent de ondersteuning van Kobus Wouda. 1801. (Minuut.) 1 stuk.

3469. Schuldbekentenis, verleden voor secretaris en schepenen van Pijnacker, van Dirk Hobbe te Zegwaard, ten behoeve van de armmeesters te Pijnacker, wegens het onderhoud van zijn schoonvader wijlen Cornelis Poelgeest. 1806. (Afschrift.) 1 stuk.

3470. Brief van schout en weesmannen van Zoetermeer aan schout en armmeesters van Zegwaard betreffende het onderhoud van de vijf nagelaten kinderen van Gozewijn Kagenaar en Jannetje Hogervorst. 1810. 1 stuk.

XII. Verhouding tot het hoogheemraadschap Rijnland.

3471. Keur van dijkgraaf en hoogheemraden van Rijnland op het baggeren in de gemeene wateren en vaarten in het hoogheemraadschap. 1598. (Gedrukt.) 1 stuk.

3472. Amplicatie en alteratie van de keur van dijkgraaf en hoogheemraden van Rijnland van 6 Augustus 1753 op het ontijdig snijden van riet, groeiende langs de meren, veenplassen en andere groote wateren in het hoogheemraadschap. 1766. (Gedrukt.) 1 stuk.

3473. Bekendmaking van dijkgraaf en hoogheemraden van Rijnland betreffende het houden van eene schouw op den Rijn, de Mare, de Does, de Leede en de Poel. 1776. (Gedrukt.) 1 stuk.

3474. Ampliatie der keuren van 12 Maart 1644 en 16 Maart 1772 op het malen der watermolens in Rijnland, vastgesteld door dijkgraaf en hoogheemraden. 1786. (Gedrukt.) 1 stuk.

3475. Lijst van de contribueerende morgentalen in Rijnland. 1792. (Afschrift.) 1 stuk.

3476. Besluit van dijkgraaf en hoogheemraden van Rijnland betreffende het betalen van Rijnlands morgengeld een jaar na de vaststelling. 1793. (Extract.) (Gedrukt.) 1 stuk.

XIII. Verhouding tot het hoogheemraadschap Schieland.

3477. Bekendmaking van dijkgraaf en hoogheemraden van Schieland betreffende de heffing van een extra omslag van 2 stuivers per morgen over alle landen, in het hoogheemraadschap liggende, ten behoeve van de herstellingen van den dijk, loopende van Gouda naar Schiedam. 1582. (Afschrift.) 1 stuk.

3478. Toestemming van de hoogheemraden van Schieland om een gecommitteerde uit schout en ambachtsbewaarders van Zegwaard te doen deelnemen aan de te houden schouwen, n.l. Odulphus-, Laurentius- en Victorisschouw. 1583. (Afschrift.) 1 stuk.

3479. Keuren en ordonnantiën van hoogheemraden van Schieland, vastgesteld op de St.-Pietersschouw. 1588, 1604. 2 stukken.

3480. Bedenkingen van de ambachten en polders in Schieland, uitmalende op de Rotte, tegen een besluit van dijkgraaf en hoogheemraden van Schieland betreffende het maken van een nieuwen boezem aan de Rotte met de daartoe behoorende molens, benevens de verdeeling van de kosten van deze werken. 1664. (Concept.) 1 stuk.

3481. Bekendmaking van dijkgraaf en hoogheemraden van Schieland betreffende het houden van een schouw op den Schielandschen hoogen zeedijk. 1706. (Gedrukt.) 1 stuk.

XIV. Landsverdediging.

a. Plaatselijke burgerwapening.

3482. Stukken betreffende het uitleveren van geweren en wapens van het genootschap „Wapenhandel" te Zegwaard en Zoetermeer aan het magazijn te Delft. 1787. 1 omslag.

3483. Stukken betreffende de organisatie van de gewapende burgerwacht te Zegwaard en Zoetermeer. 1797, 1798. (Afschriften.) 1 omslag.

b. Inkwartiering.

3484. Aanteekening van de onkosten, veroorzaakt door verblijf en inkwartiering van soldaten en officieren. 1748, 1749. 1 omslag.

3485. Stukken betreffende inkwartiering van een detachement dragonders te Zegwaard en Zoetermeer. 1793. 1 omslag.

3486. Lijst van de inkwartiering van de manschappen van de compagnie vrijwillige burgers te Zegwaard. 1799. 1 stuk.

3487. Lijst van de inkwartiering van een detachement infanterie van het 2de bataljon te Zegwaard en te Zoetermeer. 1803. 1 stuk.

XV. Bemoeiingen met de inrichting van het landsbestuur.

3488. Reglement van de grondvergaderingen te Zegwaard. 1796. (Concept.) 1 stuk.

3489. Notulen van de grondvergaderingen te Zegwaard. 1796—1801. 1 omslag.

N.B. Met bijlagen.

3490. Stukken betreffende het kiezen van leden voor de grondvergaderingen. 1795. 1 omslag.

3491. Lijsten van stemgerechtigde burgers. 1796, 1801. 1 omslag.

XVI. Bemoeiingen met staatsleeningen.

3492. Stukken betreffende liquidaties tusschen schout, ambachtsbewaarders en kroosheemraden eenerzijds en Gecommitteerde Raden van de Staten van Holland en West-Friesland anderzijds, nopens de kapitale leeningen ten bate van het gemeene land. 1599, 1600. 1 omslag.

XVII. Landsbelastingen.

a. In het algemeen.

3493. Reglementen en plakkaten, ingekomen van het landsbestuur, betreffende de heffing van landsbelastingen. 1720—1796. (Gedrukt.) 1 omslag.

b. Verpondingen.

1. Aanslagen door en afrekeningen met het landsbestuur.

3494. Verklaring van schout, ambachtsbewaarders en notabelen van Zegwaard aan het landsbestuur betreffende het ongebruik van landen, die onder water gelegen hebben gedurende 1574, 1575 en 1576, ten gevolge van het doorsteken van dijken en kaden voor de bevrijding van de stad Leiden. (c. 1577.) (Concept.) 1 stuk.

3495. Stukken betreffende een onderzoek door commissarissen, op last van de Staten van Holland en West-Friesland, naar het ongebruik van landen en andere onroerende goederen, gelegen in Holland. 1578. 1 omslag.

3496. Rekest van schout en heemraden van Zegwaard aan het landsbestuur, houdende verzoek rekening te willen houden met de vermindering van de landen in het ambacht wegens het slagturven en hiernaar de verponding te willen vaststellen. (c. 1630.) 1 stuk.

N.B. Volgens dit stuk bestaat het ambacht uit 1119 morgen 3 hond goede en kwade landen. De hoogheemraadschappen Rijnland en Schieland berekenen de omslagen over 843 morgen 4 hond, zoodat zij 275 morgen en 5 hond tot de kwade landen rekenen. Schout en ambachtsbewaarders van Zegwaard vinden den aftrek van deze 275 morgen en 5 hond te weinig, er zijn nog vele kwade landen in het ambacht.

3497. Rekest van schout en ambachtsbewaarders van Zegwaard aan de Staten van Holland en West-Friesland, houdende verzoek om van de uitgemoerde landen geene halve verponding te verhalen. 1666. (Afschrift.) 1 stuk.

3498. Beschikking van Gecommitteerde Raden op een rekest van schout en ambachtsbewaarders, houdende verzoek om den ontvanger-generaal te gelasten over Zegwaard niets meer te mogen vorderen van den 200sten penning over 1644, dan reeds is afgedragen. 1659. 1 omslag.

N.B. Met het concept-rekest als bijlage.

3499. Stukken betreffende een rekest van schout en ambachtsbewaarders van Zegwaard aan de Staten van Holland en West-Friesland, houdende verzoek om kwijtschelding van oude verpondingen bij het verleenen van het octrooi tot droogmaking van den Binnenwegschen polder. (c. 1608.) (Concepten en afschriften.) 1 omslag.

3500. Stukken betreffende beschikkingen van het landsbestuur op rekesten van het ambachtsbestuur, houdende verzoek om kwijtscheldingen en uitstel van betalingen van de ordinaris en de extra-ordinaris verponding. 1597—1746, 1763. 1 omslag.

3501. Opgaven aan het landsbestuur van nieuwe getimmerten en uitstaande kapitalen, ten behoeve van den aanslag in de verponding. 1763—1789. (Afschriften.) 1 omslag.

3502. Sommatiecedullen van den ontvanger-generaal van Holland en West-Friesland voor schout en gerechten van Zegwaard betreffende het voldoen van ordinaris en extra-ordinaris verponding. 1640—1763. 1 omslag.

3503. Stukken betreffende het in gijzeling stellen van schout en gerechte van Zegwaard door den deurwaarder van het comptoir-generaal, wegens

het niet betalen van de achterstallige ordinaris en extra-ordinaris verponding. 1629—1728. 1 omslag.

3504. Stukken betreffende afrekeningen van het ambachtsbestuur met het landsbestuur nopens de ordinaris en de extra-ordinaris verponding. 1688—1804. 1 omslag.

2. Vaststelling der kohieren en inning. (Verhouding tot de ingezetenen.)

3505. Aanschrijving van de Staten van Holland en West-Friesland voor schout en gerechte van Zegwaard betreffende het aanleggen van een kohier van alle landen en verdere onroerende goederen, gelegen in het ambacht. 1557. 1 stuk.

3506. Instructie voor de gecommitteerden, die door schout, schepenen of gezworenen benoemd zullen worden tot het maken van de kohieren van alle landen, huizen, tienden, visscherijen en andere onroerende goederen. 1584. (Afschrift.) 1 stuk.

3507, 3508. Stukken, gebruikt tot de vaststelling van de kohieren van alle huizen, schuren, erven, nieuwe getimmerten en landen in Zegwaard wegens de verhooging of het redres van de verponding. 1656 en 1665. 2 omslagen.

3509. Kohier van een omslag over Zegwaard, vastgesteld door de Staten van Holland en West-Friesland, tot delging van de kosten van den oorlog. 1582. (Afschrift.) 1 stuk.

3510—3547. Kohieren van de ordinaris verponding. 1578, 1579, 1583, 1584, 1597, 1598, 1600, 1608, 1620, 1628, 1630, 1633, 1634, 1644/7, 1648/51, 1652/5, 1656, 1657/9, 1660, 1665, 1666, 1671/3, 1690, 1691, 1692, 1693, 1778—1782, 1786—1788, 1803 en 1804. 38 stukken.

N.B. De kohieren van 1578 en 1583 zijn in duplo aanwezig.

3548. Stukken, gebruikt tot het bijhouden van de kohieren van de ordinaris verponding. 1590—1717. 1 omslag.

3549—3563. Kohieren van de extra-ordinaris verponding. 1652, 1653, 1659, 1665, 1666, 1667, 1680, 1715, 1716, 1786—1789, 1794 en 1795. 15 stukken.

3564. Bekendmakingen van schout en ambachtsbewaarders betreffende het aanbesteden van de gadering van de verponding. 1608—1616. 1 omslag.

3565. Akten van openbare aanbesteding van het gaderen van de ordinaris en de extra-ordinaris verponding, door schout en ambachtsbewaarders. 1585—1704. 1 omslag.

3566—3585. Stukken, gebruikt bij het opmaken van de gaarboeken van de verponding. 1598—1617. 20 stukken.

3586—3698. Gaderboeken van de ordinaris verponding en het redres van deze verponding. 1583, 1584, 1586, 1587, 1589, 1591, 1639, 1641—1643, 1681, 1684, 1686, 1687, 1690, 1692—1715, 1732—1805. 112 stukken.

N.B. Het gaderboek van 1684 is geschreven achter in het gaderboek van het morgengeld en de binnenlandsche kosten van het geheele ambacht van hetzelfde jaar, n°. 943 van dezen inventaris.

3699. Borderellen tot de gaderboeken van de ordinaris verponding. 1691—1760. 1 omslag.

3700—3706. Aanvullingen van de gaderboeken van de ordinaris verponding. 1580, 1584, 1586—1588, 1606 en 1607. 7 omslagen.

3707—3815. Gaderboeken van de extra-ordinaris verponding. 1689, 1692—1698, 1705—1805. 109 stukken.

3816. Borderellen tot de gaderboeken van de extra-ordinaris verponding 1687—1697, 1711—1761. 1 omslag.

3817—3846. Gaderlijsten van de extra-ordinaris verponding van den drooggemaakten Binnenwegschen polder en een gedeelte van den Buitenweg. 1744, 1746—1756, 1758—1775. 30 stukken.

3847. Borderellen tot de gaderboeken van de ordinaris en extra-ordinaris verponding. 1694. 1 stuk.

3848. Publicatie van den gaarder van de verponding betreffende het komen betalen binnen drie dagen van achterstallige gelden. (c. 1610.) 1 stuk.

3849. Verklaring van Gerrit Roggeveen aan schout en ambachtsbewaarders betreffende het betalen van sedert 1687 achterstallige ordinaris en extra-ordinaris verponding. 1694. 1 stuk.

3850. Autorisatie van de gaarders van de verpondingen te Zegwaard voor Jacob Breroo, deurwaarder van de gemeenelandsmiddelen te Hazerswoude, om bij parate executie in te vorderen de verpondingen, verschuldigd door Adam de Lange, Jan Bos en de weduwe van Hendrik van Meenen. 1798. 1 stuk.

3851. Stukken betreffende de inning van achterstallige ordinaris en extra-ordinaris verponding. 1699—1714. 1 omslag.

3852. Restantenlijsten van de ordinaris en de extra-ordinaris verponding. 1687—1812. 1 omslag.

3853. Restantenlijsten van de extra-ordinaris verponding van de huizen in de Binnenwegsche droogmakerij. 1760, 1761. 1 omslag.

3. Aandeel van Rotterdam in de betaling der verpondingen wegens den Binnenwegschen polder.

3854. Stukken betreffende bemoeiingen van schout en ambachtsbewaarders en burgemeesters van Rotterdam, als bedijkers van den Binnenwegschen polder en een gedeelte van den Buitenweg, tot het verkrijgen van een octrooi van de Staten van Holland en West-Friesland betreffende remissie en afschrijving van de restanten van de ordinaris en extra-ordinaris verponding. 1746. 1 omslag.

3855—3859. Stukken betreffende de verrekeningen van het ambacht Zegwaard met Rotterdam inzake de verpondingen. 1698—1747. 5 omslagen.

3860. Overeenkomsten tusschen het ambacht Zegwaard en burgemeesters van Rotterdam, als bedijkers van den Binnenwegschen polder en een gedeelte van den Buitenweg, nopens de betaling van hetgeen de bedijkers aan het ambacht schuldig zijn aan de ordinaris en de extra-ordinaris verponding, nopens de gevallen kosten ter verkrijging van remissie en over de afkooppenningen en tevens over het recht van de schouw in de droogmakerij. (Concepten.) 1701 en 1748. 1 omslag.

4. Afrekeningen tusschen het ambachtsbestuur en gaarders.

3861. Stukken betreffende afrekeningen van de gaarders van de ordinaris en de extra-ordinaris verponding met het ambachtsbestuur. 1687—1702. 1 omslag.

3862. Memorie van de in het ambacht Zegwaard gegaarde ordinaris en extra-ordinaris verponding gedurende 1709—1743. 1743. 1 stuk.

3863—4070. Rekeningen van de gaarders van de ordinaris verponding en het redres van deze verponding. 1579, 1580/1, 1582—1587, 1589—1617, 1620, 1622—1630, 1633, 1635, 1637—1658, 1662—1794 en 1796—1799. 208 stukken.

N.B. Het kalenderjaar valt samen met het boekjaar. De afhoorders zijn schout, ambachtsbewaarders, in den beginne ook kroosheemraden en zoo nu en dan de ambachtsheer of diens vertegenwoordiger. Na 1795 worden de rekeningen afgehoord door 3 burgers, benoemd door de stemgerechtigde burgerij. — Tot 1749 zijn de rekeningen om de 1, 2, 3 of 4 jaren afgehoord, op den 29sten Juli 1773 heeft de afhooring plaats van 24 rekeningen, nl. die van de jaren 1749—1772, daarna heeft de afhooring tot 1794 weer elk jaar plaats, de rekeningen van 1794 en 1796 zijn op den 14den Januari 1799 afgehoord en de laatste rekeningen op den 19den December 1800.

4071—4273. Bijlagen tot de rekeningen van de gaarders van de ordinaris verponding en het redres van deze verponding. 1578, 1582—1603, 1605—1617, 1620—1625, 1627, 1628, 1630, 1631, 1633, 1638—1658, 1662—1671, 1673—1675, 1677—1679, 1682—1794, 1796—1799, 1802 en 1803. 203 omslagen.

4274. Borderellen tot de rekeningen van de ordinaris verponding. 1678, 1679, 1685—1687, 1695—1702, 1704—1771, 1776—1786, 1789—1794, 1796, 1798 en 1799. 1 omslag.

4275. Stukken, gebruikt tot de verbetering van de vergissingen van de rekening van de ordinaris verponding over 1693. (c. 1694.) 1 omslag.

4276—4297. Rekeningen van de gaarders van de ordinaris verponding. 1608, 1609, 1620—1626, 1628—1630, 1732—1736, 1773 en 1793. (Afschriften.) 22 stukken.

N.B. De rekeningen over 1734, 1735 en 1736 zijn in duplo aanwezig.

4298—4405. Rekeningen van de gaarders van de extra-ordinaris verponding. 1586, 1666, 1667, 1687—1701, 1703—1786, 1793—1798. 108 stukken.

N.B. Het boekjaar valt samen met het kalenderjaar. De afhoorders zijn schout, ambachtsbewaarders en zoo nu en dan de ambachtsheer of diens vertegenwoordiger. Wanneer echter de schout tevens gaarder is, dan komt hij niet voor als afhoorder. — Na 1795 worden de rekeningen afgehoord door 3 burgers, benoemd door de stemgerechtigde burgerij. Tot 1749 zijn de rekeningen om de 1, 2, 3 of 4 jaren afgehoord, op den 29sten Juli 1773 heeft de afhooring plaats van 24 rekeningen, nl. die van 1749—1772, daarna heeft de afhooring elk jaar plaats behalve van de rekeningen over 1774 en 1775, die beiden 31 Juli 1776 zijn afgehoord en die van 1795—1797, waarvan de afhooring plaats heeft den 14den Januari 1799.

4406—4516. Bijlagen tot de rekeningen van de gaarders van de extra-ordinaris verponding. 1659, 1660, 1664—1666, 1687—1701, 1703—1786, 1793—1799. 111 omslagen.

4517. Borderellen tot de rekeningen van de extra-ordinaris verponding. 1687—1786 en 1793—1798. 1 omslag.

4518—4523. Rekeningen van de gaarders van de extra-ordinaris verponding. 1680, 1690, 1691, 1705, 1774, 1794. (Afschriften.) 6 stukken.

N.B. De rekening van 1705 is in duplo aanwezig.

c. Hoorngeld en bezaaide landen.

4524. Stukken betreffende eene uitspraak van Gecommitteerde Raden van Holland in een geschil tusschen schouten, ambachtsbewaarders en gemeene buren van Zoetermeer en Zegwaard eenerzijds en Mees Willemsz. te Hazerswoude, pachter van het hoorngeld en de heffing op de bezaaide landen, anderzijds nopens het vorderen van eene te hooge pacht van de vaarzen. 1585, 1586. 1 omslag.

4525. Antwoord van Pons Jansz., pachter van het hoorngeld en de heffing op de bezaaide landen, op eene insinuatie van schout en schepenen van Zegwaard omtrent het invorderen van het hoorngeld volgens de ordonnantie van de Staten van Holland en West-Friesland. 1590. 1 stuk.

d. Impost op schoenen.

4526. Stukken betreffende het afleggen van den eed door de schoenmakers ten behoeve van de pachters van den impost op de schoenen. 1677, 1678. 1 omslag.

e. 1000e penning.

4527—4529. Kohieren van den 1000sten penning. 1654, 1660. 3 stukken.

N.B. Het kohier van 1660 is in duplo aanwezig.

f. Familiegeld.

4530. Taxaties van schout en gerechte betreffende den aanslag in het familiegeld. 1715. 1 omslag.

4531, 4532. Kohieren van het familiegeld. 1686, 1715. 1 deel en 1 stuk.

4533. Gaderboek van het familiegeld. 1716. 1 stuk.

4534. Rekening van het familiegeld. 1716. 1 stuk.

N.B. Afgehoord door schout en ambachtsbewaarders op den 10den November 1717.

4535. Bijlagen tot de rekening van het familiegeld. 1716. 1 omslag.

4536. Borderel tot de rekening van het familiegeld. 1716. 1 stuk.

g. Koffie en thee.

4537—4539. Doleantielijsten van den impost op de koffie en de thee. 1750—1752. 3 stukken.

h. Personeele quotisatie.

4540, 4540*bis*. Kohieren van de personeele quotisatie te Zegwaard. 1742, 1747. 2 stukken.

4541—4544. Gaderboeken van de personeele quotisatie. 1745—1748. 4 stukken.

4545. Stukken betreffende de inning van de personeele quotisatie. 1745—1749. 1 omslag.

4546—4549. Rekeningen van schout en ambachtsbewaarders als gaarders van de personeele quotisatie. 1745—1748. 4 stukken.

N.B. De eerste rekening werd afgehoord 4 Januari 1748 en de laatste drie rekeningen 22 October 1749 door de rendanten zelven.

i. Liberale gifte.

4550. Aanstelling van commissarissen tot de ontvangst van de liberale gifte over Zegwaard door schout en ambachtsbewaarders. 1747. 1 stuk.

4551. Kohier van de liberale giften. 1748. (Extract.) 1 stuk.

4552. Stukken betreffende de inning van de liberale giften door de commissarissen. 1748. 1 omslag.

4553. Memorie voor den bode betreffende het aanzeggen van personen om de 2de termijn der liberale gifte te komen voldoen. 1748. 1 stuk.

4554. Stukken betreffende de verantwoording van de commissarissen van Zegwaard tot invordering van de liberale gifte aan Gecommitteerde Raden van Zuid-Holland. 1747, 1748. 1 omslag.

j. Zout-, zeep-, heeren- en redemptiegeld.

4555. Stukken betreffende bemoeiingen van schout en ambachtsbewaarders met den gaarder van het zout-, zeep-, heeren- en redemptiegeld nopens de taxatie van dezen impost. 1686—1713. 1 omslag.

4556. Register van de herbergiers en de kramers van zout en zeep. 1711. 1 deel.

4557. Lijsten van aangiften van tappers of herbergiers, alsmede van de kramers van zout en zeep. 1694, 1696—1710 en 1733—1747. 1 omslag.

N.B. De lijsten van 1696—1710 en 1733—1747 zijn geschreven in n°. 4566 van dezen inventaris.

4558. Akten van openbare verpachting van het ingaderen van kramers-, zout-, zeep-, heeren- en redemptiegeld, door schout en ambachtsbewaarders. 1681—1684. 1 omslag.

4559. Restantenlijst van het zout-, zeep-, heeren- en redemptiegeld. 1686. 1 stuk.

4560. Stukken betreffende eene beschikking van Gecommitteerde Raden op een rekest van schout en ambachtsbewaarders, houdende verzoek om uitstel van betaling van de restanten van het zout-, zeep-, heeren- en redemptiegeld. 1702. 1 omslag.

4561. Sommatiecedullen van den impost op zout-, zeep-, heeren- en redemptiegeld. 1744. 1 omslag.

4562. Akte van het in gijzeling stellen van schout en gerechte van Zegwaard door den deurwaarder van het comptoir van de gemeenelandsmiddelen, nopens het niet betalen van achterstallig zout-, zeep-, heeren- en redemptiegeld. 1699. 1 stuk.

4563. Stukken betreffende afrekening van schout en ambachtsbewaarders met den ontvanger van de gemeenelandsmiddelen over de opbrengst van het zout-, zeep-, heeren- en redemptiegeld. 1699—1701. 1 omslag.

4564. Kwijting van de weduwe van wijlen den ontvanger van het zout- en zeepgeld voor schout en ambachtsbewaarders van Zegwaard wegens de betaling van het achterstallige zout- en zeepgeld over 1684 en 1685. 1705. 1 stuk.

4565. Stukken betreffende de voldoening van het ambachtsbestuur van de restanten van het zout-, zeep-, heeren- en redemptiegeld over 1684, 1685 en 1686 aan vrouwe Agneta Jacoba van der Meer, weduwe van mr. Pieter van den Berg, en eenige erfgename van Johan van der Meer, gewezen ontvanger der gemeenelandsmiddelen. 1705. 1 omslag.

4566. Lijsten van doleantie van het zout-, zeep-, heeren- en redemptiegeld. 1693—1710, 1733—1753. 1 omslag.

4567. Stukken betreffende het verkrijgen van een octrooi van de Staten van Holland en West-Friesland tot het uitschrijven van eene loterij, waarvan het batig saldo zal moeten dienen om de restanten van het zout-, zeep-, heeren- en redemptiegeld over 1684, 1685 en 1686 te voldoen. 1704, 1705. 1 omslag.

4568. Brieven, uitgegaan van het ambachtsbestuur, betreffende het uitschrijven van eene loterij. 1705. (Minuten.) 1 deel.

4569. Stukken betreffende de aanwijzing van collecteurs voor de loterij van Zegwaard door schout en ambachtsbewaarders. 1705. 1 omslag.

4570. Notitie van de aan alle collecteurs in de steden en de dorpen in Holland wegens de loterij van Zegwaard gedistribueerde loten. 1705. 1 deel.

4571—4576. Grootboeken van de loterij. 1705. 6 deelen.

4577—4580. Registers van de prijzen en de nieten in de loterij van Zegwaard. 1705. 4 deelen.

4581. Stukken betreffende betalingen, door schout en ambachtsbewaarders gedaan, wegens het uitschrijven van eene loterij. 1705, 1706. 1 omslag.

k. Provisioneel middel tot remplacement van de afgeschafte pachten.

4582. Protest van schouten en gerechten van de meeste heerlijkheden, dorpen en ambachten in Rijnland, Delfland en Schieland aan de Staten van Holland en West-Friesland tegen de afschaffing van de gemeenelandsmiddelen. 1748. (Afschrift.) 1 stuk.

4583. Stukken betreffende bemoeiingen van schout en ambachtsbewaarders met het vaststellen en taxeeren van het provisioneel middel tot remplacement van de afgeschafte pachten. 1748. 1 omslag.

4584. Rekest van schouten en ambachtsbewaarders van Zoetermeer en Zegwaard aan Gecommitteerde Raden, houdende verzoek om de verdeeling van den gecombineerden aanslag in het provisioneel middel tot remplacement der afgeschafte pachten goed te keuren. (c. 1750.) (Afschrift.) 1 stuk.

4585, 4586. Kohieren van het provisioneel middel tot remplacement van de afgeschafte pachten. 1748, 1749. 2 stukken.

4587. Stukken, gebruikt tot het maken van een kohier van het provisioneel middel tot remplacement van de afgeschafte pachten. 1748. 1 omslag.

4588. Borderel op het kohier van het provisioneel middel tot remplacement van de afgeschafte pachten. 1748. 1 stuk.

4589—4591. Gaderlijsten van het provisioneel middel tot remplacement van de afgeschafte pachten. 1748, 1749. 3 stukken.

N.B. Het gaderboek van 1748 is in duplo aanwezig.

4592. Restantenlijsten van het provisioneel middel tot remplacement van de afgeschafte pachten. 1750—1756. 1 omslag.

4593. Stukken betreffende de bij parate executie in beslag genomen 3 morgen en honderd roeden koolzaad, toebehoorende aan Engebrecht Verboom, te Zegwaard, door den deurwaarder Coenraad Welborn op last van schout en gerechte van Zegwaard wegens de niet-betaling van de quote of den taux, gesteld in plaats van de afgeschafte pachten. 1749. 1 omslag.

4594. Stukken betreffende het ontvangen door schout en ambachtsbewaarders en het afdragen aan den ontvanger van de gemeenelandsmiddelen van het middel tot remplacement van de afgeschafte pachten. 1748—1754. 1 omslag.

l. Impost op turf en kolen.

4595. Aanschrijving van Gecommitteerde Raden aan de gaarders van 's lands middelen op de turf en de kolen betreffende de heffing van de brandstoffen, die de bakkers in hunne ovens gebruiken. 1753. (Gedrukt.) 1 stuk.

4596. Restantenlijsten van den impost op turf en kolen. 1752. 1 omslag.

4597. Aanteekeningen van Ary Brouwer van door hem ontvangen penningen wegens het verkoopen van turf. 1646—1649. 1 omslag.

m. Belasting op het adverteeren.

4598. Register van aangevingen van het adverteeren in de couranten, wegens het voldoen van de belasting op het adverteeren. 1798—1803. 1 stuk.

n. 20e en 40e penning.

N.B. Zie ook nos. 4611 en 4612 van dezen inventaris.

4599. Beschikking van Gecommitteerde Raden op een rekest van schout en ambachtsbewaarders en schepenen, houdende verzoek om den secretaris te gelasten suffisante cautie te stellen voor de invordering van den 20sten en 40sten penning. 1690. (Afschrift.) 1 omslag.

4600. Stukken betreffende de invordering van den 40sten penning van den verkoop van onroerende goederen. 1739, 1740. 1 omslag.

o. Collateraal, recht op trouwen en begraven.

4601. Brieven, ingekomen bij het gerecht, betreffende de collaterale successie. 1682—1794. 1 omslag.

4602—4605. Registers van akten van aanbreng, taxaties en beëediging van goederen betreffende het recht op de collaterale successie. 1660—1805. 4 deelen.

4602. 1660—1704. 1 deel.

4603. 1705—1762. 1 deel.
N.B. Tot 1748 zijn het de minuut-akten, dan volgt eene lacune tot 1749 en sindsdien zijn het steeds de afschriften van de akten.

4604. 1763—1789. 1 deel.
N.B. Afschriften.

4605. 1790—1805. 1 deel.
N.B. Afschriften.

4606. Stukken betreffende taxaties van schout en schepenen ten behoeve van de collaterale successie. 1679—(c. 1780). 1 omslag.

4607. Aanteekeningen van verschuldigde rechten voor de collaterale successiën. 1727—1793. (Kladden.) 1 omslag.

4608—4610. Gaderlijsten van het recht op de collaterale successie. 1751, 1757, 1774. 3 stukken.

4611. Borderel op den staat van den impost op de collaterale successiën, 40sten en 80sten penning. 1795. 1 stuk.

4612. Staat en verantwoording van de door den secretaris ontvangen rechten van de collaterale successiën, 40sten en 80sten penningen op de onroerende goederen etc., alsmede van het trouwen en begraven en van de advertentiën in de nieuwspapieren. 1805. 1 stuk.

4613. Akten van aangifte van overlijden ter secretarie van Zegwaard. 1746—1754. 1 omslag.

4614. Stukken betreffende de toestemming van schout en gerechte van Zegwaard, na het voldoen van het middel op het begraven, tot het vervoeren van binnen het ambacht overleden personen naar andere plaatsen. 1761—1763. 1 omslag.

4615. Verklaring van den secretaris van Zegwaard betreffende het overlijden van jonkvrouwe Jacoba Sara Boreel, dochter van Amaranta van Vreedenburg. 1764. (Afschrift.) 1 stuk.

4616. Memorie van de salarissen van schout en gerechten wegens het trouwen. (c. 1750.) 1 stuk.

4617. Aanteekeningen van geboden, ondertrouw en trouw. 1700—1778. 1 omslag.

4618. Bewijsstukken, van elders ingekomen, betreffende het voldoen of niet verschuldigd zijn van den impost op het trouwen. 1765—1811. 1 omslag.

XVIII. Beheer van ongeveer 100 morgen aan de domeinen geabandonneerde gronden en wateren ten behoeve van den lande.

4619. Stukken betreffende het transporteeren van 103 morgen, 337½ roeden geabandonneerde landen en wateren, gelegen in het ambacht Zegwaard, door schout en ambachtsbewaarders aan de Staten van Holland en West-Friesland. 1746. 1 omslag.

4620. Lijst van de jaarlijksche voordeelen, verbonden aan de 103 morgen, 337½ roeden getransporteerde gronden en wateren. 1747. 1 stuk.

4621. Vereffeningen tusschen het landsbestuur, als eigenaar van voorgaande 103 morgen, 337½ roeden land, en het ambachtsbestuur wegens de verschuldigde ongelden. 1747. (Afschrift.) 1 stuk.

4622. Memorie van de ontvangsten en de uitgaven van de voorgaande 103 morgen, 337½ roeden geabandonneerde landen. 1747. 1 stuk.

4623. Memoriën van de ontvangsten en de uitgaven van de voorgaande gronden en wateren. 1748—1758. 1 omslag.

4624. Lijsten, opgemaakt door schout en ambachtsbewaarders, betreffende de bedragen, die het landsbestuur jaarlijks verschuldigd is wegens den eigendom van voorgaande 103 morgen en 337½ roeden gronden en wateren. 1747—1759. (Afschriften.) 1 omslag.

4625. Stukken betreffende verrekeningen met het landsbestuur betreffende de jaarlijksche inkomsten en uitgaven van voorgaande 103 morgen, 337½ roeden gronden en wateren. 1748—1750. 1 omslag.

4626. Stukken betreffende een rekest van schout en ambachtsbewaarders van Zegwaard aan dijkgraaf en hoogheemraden van Rijnland, houdende verzoek om vermindering van Rijnlands morgengeld over de aan de Staten van Holland en West-Friesland overgedragen 103 morgen, 337½ roeden geabandonneerde landen en tevens om van deze zelfde landen den omslag

van de binnenlandsche kosten en het molengeld te verminderen. 1746, 1747. 1 omslag.

XIX. Varia.

4627. Rekening van den schout Wouter Cornelisz. Bijl betreffende de ontvangsten en de uitgaven nopens de huldeblijken aan den ambachtsheer, jonkheer Johan van Bourgonge. 1594. 1 stuk.

N.B. De rekening werd afgehoord door den rentmeester van Zegwaard en Zoetermeer, de ambachtsbewaarders, heemraden en andere buren den 16den Mei 1595.

4628. Uitspraak in een geschil tusschen schout en gerechten van Zegwaard en schout en schepenen van Bleiswijk betreffende het verkoopen van een paard. 1724. (Afschrift.) 1 stuk.

4629. Stukken betreffende de feestviering te Zegwaard wegens het huwelijk van den Prins van Oranje. 1767. 1 omslag.

B. Archief van schout en molenmeesters van den Binnenwegschen polder.

I. Financiën.

4630—4693. Berekeningen en vaststellingen van den omslag van het molengeld van den Binnenwegschen watermolen. 1577—1582, 1584—1591, 1593—1621 en 1647—1667. 22 stukken.

N.B. De vaststellingen van de jaren 1578—1582, 1584—1591 en 1593—1621 zijn geschreven achter de vaststellingen van de omslagen van het morgengeld en de binnenlandsche kosten van het geheele ambacht, nos. 515—556 van dezen inventaris.

4694—4697. Bijlagen tot de berekeningen en vaststellingen van den omslag betreffende den molen van den Binnenwegschen polder. 1656—1659. 4 omslagen.

4698—4717. Leggers of kohieren van het molengeld van den Binnenwegschen watermolen. 1639—1644, 1645/7, 1648/50, 1651/3, 1654/6, 1657/9, 1660/2, 1663/5, 1666/8, 1669/71, 1672/4, 1675/7, 1678/80, 1681/3, 1684/6. 20 stukken.

4718. Akten van openbare verpachting van het gaderen van den omslag van het molengeld van den Binnenwegschen watermolen. 1638—1698. 1 omslag.

N.B. De aanbestedingen over de jaren 1638—1653, 1656—1662, 1669, 1670, 1676, 1683 en 1692 zijn geschreven achter de akten van openbare aanbesteding van den omslag van de binnenlandsche kosten en het morgengeld van dezelfde jaren, n°. 1012, en de aanbesteding van 1683 is geschreven achter de akte van openbare aanbesteding van het ingaderen van den steek van hetzelfde jaar, n°. 497 van den inventaris.

4719—4836. Rekeningen van de gaarders van den omslag van het molengeld van den Binnenwegschen watermolen. 1572, 1575, 1578—1581, 1584—1599, 1601—1623 en 1626—1698. 113 stukken.

N.B. De rekeningen over 1572 en 1578—1581 zijn geschreven achter de rekeningen van het morgengeld en de binnenlandsche kosten van het geheele ambacht, nos. 1422, 1425—1428 van dezen inventaris. Het boekjaar valt samen met het kalenderjaar. De afhoorders zijn de ambachts-

heer of diens vertegenwoordiger, de schout, ambachtsbewaarders, molenmeesters of kroosheemraden. — Tot 1678 vielen de data van de afhooring van deze serie rekeningen eenige maanden na het sluiten. Na 1678 werden de rekeningen niet meer jaarlijks afgehoord, maar om de twee of drie jaar.

4837—4860. Bijlagen tot de rekeningen van de gaarders van den omslag van het molengeld van den Binnenwegschen watermolen. 1604, 1617, 1620, 1628, 1663, 1676—1678, 1682—1684, 1686—1698. 24 omslagen.

4861. Borderellen tot de rekeningen van de gaarders van den omslag van het molengeld van den Binnenwegschen watermolen. 1681—1698. 1 omslag.

4862—4864. Rekeningen van de gaarders van den omslag van het molengeld van den Binnenwegschen watermolen. 1616, 1648, 1658. (Afschriften.) 3 stukken.

4865. Restant-cedulle van het molengeld van den Binnenwegschen watermolen. 1688. 1 stuk

II. Wegen en kaden.

4866, 4867. Gaderlijsten van een omslag over de morgentalen voor het beplanken van den Groeneweg. (c. 1570.) 2 stukken.

4868—4870. Vaststellingen en berekeningen van den omslag tot dekking van de kosten, veroorzaakt door de inbraak aan den Hoefweg. 1607, 1608 en 1609. 3 stukken.

N.B. 17 Maart 1607 heeft deze inbraak plaats gehad. De Hoefweg was de kade en de waterkeering van den Binnenwegschen polder tegen het boezemwater van Schieland. Deze omslag wordt geheven over het geheele ambacht.

4871. Bijlagen tot de vaststelling en berekening van den omslag tot dekking van de kosten van de inbraak in den Hoefweg. 1607. 1 omslag.

4872. Kohier van een extra omslag over den Binnenweg, den Bovenweg en den Plas voor het verhoogen en bekleien van den Hoefweg. 1594. 1 stuk.

4873—4878. Rekeningen van den secretaris betreffende de ontvangsten en de uitgaven van het herstellen van de doorbraak van den Hoefweg. 1607—1612. 6 stukken.

N.B. De afhooring geschiedde door schout, ambachtsbewaarders, kroosheemraden en molenmeesters eenige maanden na het sluiten van de rekeningen.

4879. Bijlage tot de rekening van den secretaris betreffende de ontvangsten en de uitgaven van den Hoefweg. 1607. 1 stuk.

4880. Beschikking van dijkgraaf en hoogheemraden van Schieland op een rekest van schout en ambachtsbewaarders van Zegwaard, houdende verzoek om de verhooging en de verzwaring van den Hoefweg goed te keuren. 1645. 1 stuk.

4881. Akten van openbare aanbesteding van het herstellen van den Hoefweg door schout, ambachtsbewaarders en kroosheemraden. 1673—1697. 1 omslag.

N.B. Met bijlagen.

4882. Akte van borgtocht van Ghijsbrecht Cornelisz. voor Dirck Mees Jansz. wegens eene niet nader aangeduide rechtshandeling betreffende de Oostkade. 1576. 1 stuk.

4883. Stukken betreffende het onderhoud van de Oostkade. 1645—1682. 1 omslag.

III. Bemaling.

4884. Overeenkomst tusschen schout, molenmeesters en gemeene buren eenerzijds en Jan Adriaensz. anderzijds betreffende het malen gedurende één jaar van den Binnenwegschen watermolen. 1579. 1 stuk.

4885. Stukken betreffende het maken van een nieuwen achtkanten watermolen te Zegwaard. 1595. 1 omslag.

4886. Rekening van den secretaris betreffende de ontvangsten en de uitgaven van het bouwen van een nieuwen achtkanten watermolen voor den Binnenweg. 1595. 1 stuk.

N.B. Afgehoord door den vertegenwoordiger van den ambachtsheer, schout, ambachtsbewaarders, kroosheemraden en verschillende buren 14 Mei 1596.

4887. Stukken betreffende een openbaren verkoop van den afgebroken, achtkanten watermolen van Zegwaard, door schout, ambachtsbewaarders, kroosheemraden en molenmeesters van Zegwaard, met advies van den rentmeester van den ambachtsheer. 1595, 1596. (Concepten.) 1 omslag.

4888. Specificatie van niet nader aangeduide gelden betreffende den molen van Zegwaard. 1597. 1 stuk.

4889. Bestek van het maken van een nieuwen achtkanten watermolen voor den Binnenweg. (c. 1630.) (Concept.) 1 stuk.

4890. Liquidatie tusschen schout en ambachtsbewaarders eenerzijds en de molenmeesters van den Binnenwegschen watermolen anderzijds betreffende uitvoering van een besluit om de administratie van den watermolen alleen door de molenmeesters te laten doen. 1647. 1 omslag.

4891, 4892. Rekening van den schout betreffende extra werken aan den watermolen van den Binnenwegschen polder. 1649. (Met een afschrift.) 2 stukken.

4893. Rekening van Adriaen Henricxsz. Broeckhoven betreffende de ontvangsten en de uitgaven van den wederopbouw van den afgebranden Binnenwegschen watermolen. 1655. 1 stuk.

N.B. Afgehoord door schout, ambachtsbewaarders en kroosheemraden 22 Maart 1656.

4894. Akten van openbare aanbesteding van herstellingen van den molen, gelegen achter Zegwaard, door schout en molenmeesters van den Binnenwegschen polder. 1687, 1689. 1 omslag.

4895. Akte van een openbaren verkoop van den achtkanten watermolen, door schout en molenmeesters van den Binnenwegschen polder. 1702. 1 stuk.

C. Archief van schout en molenmeesters van den Buitenwegschen polder.

I. Financiën.

4896—4912. Leggers of molenboeken van den Buitenweg. 1640, 1641, 1642, 1643/4, 1645/7, 1648/50, 1651/3, 1654/6, 1657/9, 1660/2, 1663/5, 1666/8, 1669/71, 1672/4, 1675/7, 1681/3 en 1684/6. 17 stukken.

4913. Stukken, gebruikt tot het opmaken van het molenboek van Zegwaard. 1617. 1 stuk.

4914. Aanteekeningen betreffende het aantal morgens, waarover sedert 1685 het molengeld Buitenweg is omgeslagen. 1704.

N.B. Geschreven achter n°. 892 van dezen inventaris.

4915—5047. Berekeningen en vaststellingen van den omslag van het molengeld Buitenweg, sedert 1764 geheeten ,,sluis- of molengeld van het ambacht''. 1654—1668, 1670—1676, 1679—1685, 1687—1780, 1803, 1804, 1806—1813. 133 stukken.

N.B. Deze omslag dient tot dekking van alle kosten en lasten, die het bovengenoemde gedeelte van het ambacht Zegwaard dragen moet in de Generale Bepoldering van Zoetermeer, Zegwaard, Stompwijk en Wilsveen. — Schout, ambachtsbewaarders en molenmeesters stellen den omslag vast, terwijl hoogheemraden van Rijnland den omslag goedkeuren.

5048—5111. Bijlagen tot de berekeningen en vaststellingen van den omslag van het molengeld Buitenweg, sedert 1764 geheeten ,,sluis- of molengeld van het ambacht''. 1658, 1676—1680, 1684, 1687—1690, 1692—1697, 1699—1732, 1739—1744, 1803, 1807—1810, 1812 en 1813. 64 omslagen.

5112. Borderellen tot de berekeningen en vaststellingen van den omslag van het molengeld Buitenweg, sinds 1763 sluis- of molengeld van Zegwaard. 1688—1811. 1 omslag.

5113, 5114. Berekeningen en vaststellingen van den omslag van het molen- of sluisgeld van Zegwaard. 1797, 1803. (Afschriften.) 2 stukken.

5115. Akte van eene openbare aanbesteding van het ingaderen van het molengeld Buitenweg. 1707. 1 stuk.

5116—5174. Gaderboeken van het molengeld Buitenweg, sedert 1764 geheeten ,,sluis- of molengeld van het ambacht''. 1732—1773, 1776—1792. 42 stukken.

N.B. De gaderboeken over de jaren 1776—1792 zijn geschreven achter in de gaderboeken van het morgengeld en de binnenlandsche kosten van het ambacht, nos. 991—1007 van dezen inventaris.

5175. Borderellen tot de gaderboeken van het molengeld Buitenweg. 1700—1762. 1 omslag.

5176. Akten van openbare aanbesteding van het gaderen van het molengeld Buitenweg. 1692—1706. 1 omslag.

5177. Stukken betreffende een geschil tusschen molenmeesters van den Buitenwegschen polder in Zegwaard en ambachtsbewaarders en kroosheemraden eenerzijds en den schout anderzijds, nopens het ingaderen van het molengeld en de extra-ordinaris verponding. 1692, 1693. 1 omslag.

5178. Restantenlijsten van het molengeld Buitenweg. 1694—1697. 1 omslag.

5179—5297. Rekeningen van de gaarders van het molengeld Buitenweg, sedert 1764 geheeten ,,sluis- of molengeld van het ambacht''. 1639, 1640/1, 1642—1661, 1670—1677/8, 1679/80, 1681, 1682, 1684—1687, 1690, 1691, 1693—1772. 119 stukken.

N.B. Deze omslag dient tot dekking van alle kosten en lasten, die de rekeningen over 1640/1 en 1679/80, waarvan het boekjaar twee kalenderjaren bevat. De afhoorders zijn schout, ambachtsbewaarders, molenmeesters en sedert de laatste twee afhooringen de ambachtsheer en diens vertegenwoordiger. — De afhooring had ongeveer om de één of twee jaren plaats na het sluiten van de rekeningen, de rekeningen van 1761—1771 zijn echter allen tegelijk afgehoord op den 29sten Juli 1773

en de laatste rekening is afgehoord 30 Juli 1774. — Deze serie rekeningen betreffen de ontvangsten en de uitgaven van hetgeen het gedeelte de Buitenweg, sedert 1764 de Palensteinsche polder, dragen moet in het onderhoud van de Generale Bepoldering van Zoetermeer, Zegwaard, Stompwijk en Wilsveen.

5298—5389. Bijlagen tot de rekeningen van de gaarders van het molengeld Buitenweg, sedert 1763 geheeten „sluis- of molengeld van het ambacht". 1671, 1679/80, 1681—1683, 1686, 1687, 1689—1691, 1694—1772, 1786, 1804 en 1805. 92 omslagen.

5390. Borderellen tot de rekeningen van het molengeld Buitenweg. 1681—1800. 1 omslag.

5391—5396. Rekeningen van de gaarders van het molengeld Buitenweg. 1654, 1732—1736. (Afschriften.) 6 stukken.

II. Weteringen en kaden.

5397. Overeenkomst tusschen schout en regenten van den Buitenwegschen polder van Zegwaard eenerzijds en ambachtsheeren, schouten en ambachtsbewaarders van Zoeterwoude en Stompwijk anderzijds betreffende het uitdiepen en het onderhoud van de vaart in de Zuid- en Noordbuurt van Zoeterwoude. 1612.

N.B. Geschreven achter in de berekening van den omslag van het morgengeld van den Buitenwegschen polder, n°. 634 van dezen inventaris.

5398. Overeenkomst tusschen schout, ambachtsbewaarders en molenmeesters van den Buitenwegschen polder eenerzijds en de weeskinderen van Cornelis Lenaertsz. Speck en Lijsbeth Dircxsdr. anderzijds betreffende het leggen van eene kade op het land van laatstgenoemde weeskinderen. 1643. 1 stuk.

5399. Akte van eene openbare aanbesteding van het verhoogen en verzwaren van de Wallekade, gelegen tusschen Goossens Plank en de veerwoning, door schouten en molenmeesters van Zegwaard en Zoetermeer. 1653. 1 stuk.

III. De Elleboogsche molen.

5400. Overeenkomsten tusschen schout, ambachtsbewaarders en molenmeesters en Willem Maertensz. Slootweg betreffende het bemalen van den Elleboogschen watermolen. 1692, 1703. (Concepten.) 2 stukken.

5401. Akte van eene openbare aanbesteding van de levering van olie, kaarsen en reuzel voor den Elleboogschen watermolen, door schout, ambachtsbewaarders en molenmeesters. 1747. 1 stuk.

5402. Akte van eene openbare aanbesteding van herstellingen aan den Elleboogschen watermolen in Zegwaard, door schout, ambachtsbewaarders en molenmeesters van Zegwaard. 1748. 1 stuk.

D. Rechterlijk archief.

I. Stukken van algemeenen aard.

1. Register van beschikkingen van schout en schepenen op ingekomen rekesten. 1702—1741. (Afschriften.) 1 deel.

N.B. Bevat voogdijbenoemingen, aanstellingen van curatoren ad lites, verlof om pro deo te procedeeren, verlof voor voogden om te beschikken over deelen van nalatenschappen e.d. — Achter en deels tusschen deze akten staan stukken van anderen aard, zie Inv. n°. 8 van het archief van het ambachtsbestuur hierboven.

2. Procuratie ad lites, verleden voor den burgemeester van Alkmaar, door Cornelis Verlaen en Pieter Jansz. Stoop, curatoren van het sterfhuis van Dirck Pietersz. Biersteker, ten behoeve van Jacob van Cauwenhoven, procureur van het Hof van Holland. 1575. 1 perkamenten stuk.

3. Akten van pro deo, verleend door schout en schepenen. 1708—1749. 1 omslag.

4. Rekest aan schout en schepenen om toelating als procureur voor de vierschaar van het ambacht. (18de eeuw.) 1 stuk.

II. Contentieuse jurisdictie.

5—21. Civiele dingboeken. 1572—1810. 17 deelen en 1 omslag.

5. 1572—1587. 1 deel.	13. 1657—1663. 1 deel.
6. 1598—1602. 1 deel.	14. 1664—1670. 1 deel.
7. 1605—1609. 1 deel.	15. 1670—1673. 1 deel.
8. 1609—1612. 1 deel.	16. 1673—1676. 1 deel.
9. 1616. 1 stuk in omslag.	17. 1676—1681. 1 deel.
9*a*. 1616—1618. 1 deel.	18. 1694—1696. 1 deel.
10. 1623—1627. 1 deel.	19. 1768—1785. 1 deel.
11. 1627—1632. 1 deel.	20. 1786—1796. 1 deel.
12. 1645—1650. 1 deel.	21. 1802—1810. 1 deel.

22. Vonnis van schout en schepenen in een geschil tusschen Trijntje Jochums en Joris Claesz. van der Does, wegens terugbetaling van geleende penningen. (c. 1670.) (Concept.) 1 stuk.

23. Verklaring, afgelegd voor schout en schepenen door Barbara Haesbroeck ten verzoeke van den ambachtsheer Johan Matsveld en zijne echtgenoote Everdina Antonia Sloot betreffende het afstand doen van Jeremias Rait van renten van eene obligatie, ten laste van voorschreven Barbara en wijlen haar echtgenoot Hendrick Gudde. 1684. 1 stuk.

24. Stukken betreffende de procedure van naasting van een verkocht erf door Claes Jongenengel. 1733. 1 omslag.

25. Uitspraak van schout en schepenen van Zegwaard in een geschil tusschen Yzak Berkhout en Christiaan Visser omtrent den verkoop van 30 zakken boonen. 1765. (Minuut.) 1 stuk.

26. Stukken betreffende een proces, gevoerd voor schout en schepenen van Zegwaard tusschen Pieter van Leeuwen en Jacobus van der Chijs eenerzijds en Jan van Braak anderzijds wegens verschuldigde huurpenningen van een huis en erf, gelegen aan de Leidsche wallen en toebehoorende aan eerstgenoemden. 1768. 1 omslag.

27. Stukken betreffende een voor schout en schepenen van Zegwaard gevoerd proces tusschen Johanna Vermeulen, koopvrouw in wijnen, eischeres, en Jacobus van Stokkum, herbergier te Zegwaard, nopens eenige schuldvorderingen. 1794. 1 omslag.

28. Stukken betreffende een proces, gevoerd voor schout en schepenen van Zegwaard, tusschen Alexander Juda, koopman te 's-Gravenhage, eenerzijds en Jop van Smeerdijk, te Zegwaard, anderzijds, nopens eene schuldvordering. 1796, 1797. 1 omslag.

29. Stukken betreffende een proces, gevoerd voor het comité van Justitie van Zegwaard, door Pieter Jacobsz. Overvliet tegen Michiel Warnis Koning, nopens den koop van eene broodbakkerij. 1797. 1 omslag.

III. Volontaire jurisdictie.

a. In het algemeen.

30—34. Schepenakten. 1775—1804. 2 liassen en 3 omslagen.

30. 1775—1783. 1 lias.
31. 1783—1787. 1 lias.
32. 1789—1791. (4 liassen in) 1 omslag.
33. 1792—1796. 1 omslag.
34. 1797—1804. 1 omslag.

35, 36. Akten van boedelscheiding, boedelinventarissen en boedelrekeningen, verleden voor schepenen. 1730—1760. 2 omslagen.

37—62. Protocollen van transport-, rente-, waarborg-, kusting- en schuldbrieven, verleden voor schout en schepenen van Zegwaard. 1574—1764. 26 deelen.

37. 1574—1581. 1 deel.
38. 1581—1583. 1 deel.
39. 1583—1586. 1 deel.
40. 1586—1590. 1 deel.
41. 1591—1594. 1 deel.
42. 1594—1598. 1 deel.
43. 1602—1605. 1 deel.
44. 1605—1609. 1 deel.
45. 1609—1613. 1 deel.
46. 1613—1618. 1 deel.
47. 1618—1622. 1 deel.
48. 1629—1633. 1 deel.
49. 1633—1635. 1 deel.
50. 1635—1638. 1 deel.
51. 1638—1641. 1 deel.
52. 1645—1648. 1 deel.
53. 1648—1652. 1 deel.
54. 1652—1657. 1 deel.
55. 1657—1660. 1 deel.
56. 1660—1666. 1 deel.
57. 1666—1670. 1 deel.
58. 1670—1674. 1 deel.
59. 1674—1679. 1 deel.
60. 1680—1685. 1 deel.
61. 1728—1746. 1 deel.
62. 1746—1764. 1 deel.

63—75. Bijlagen tot de protocollen van transport-, rente-, waarborg-, kusting- en schuldbrieven, verleden voor schout en schepenen. 1575—1764. 2 stukken en 11 omslagen.

63. 1575. 1 stuk.
64. 1581—1583. 1 omslag.
65. 1585. 1 omslag.
66. 1588—1590. 1 omslag.
67. 1594. 1 omslag.
68. 1603. 1 stuk.
69. 1606, 1607. 1 omslag.
70. 1609—1612. 1 omslag.
71. 1617. 1 omslag.
72. 1664. 1 omslag.
73. 1670. 1 omslag.
74. 1674. 1 omslag.
75. 1746—1764. 1 omslag.

76, 77. Schepenprotocol van schuldbrieven en opdrachten betreffende onroerende goederen in den drooggemaakten Binnenwegschen polder. 1708—1773, 1773—1808. 2 deelen.

78. Protocol van waarborgbrieven op te verslagturven landen, verleden voor schout en schepenen. 1587—1593. 1 deel.

79. Aankondigingen van te houden publieke verkoopingen van roerend en onroerend goed. 1640, 1642, 1705, 1777—1786. 1 omslag.

80. Aanteekeningen van door schout en schepenen gehouden verkoopingen van onroerende goederen. 1717—1725. (Kladden.) 1 omslag.

81. Lijsten van berekeningen van de kosten van opdrachten en hypotheekbrieven. 1806—1808. 1 omslag.

b. Stukken, gebruikt voor het bijhouden der protocollen, voorzoover betreft opdrachten van onroerend goed.

82. Register van aangiften ter secretarie van gedane transporten van onroerende goederen, het passeeren van hypotheek-, rente- en schuldbrieven enz. 1646—1660. (Afschriften.) 1 deel.

83—86. Registers van akten van openbaren verkoop van onroerend goed. 1671—1672, 1680—1691, 1692—1727, 1765—1784. 1 katern en 3 deelen.

87. Akten van volmachten, verleden voor den secretaris van Zegwaard. 1684, 1685. 7 stukken in een omslag.

88. Onderhandsche, ter secretarie aangebrachte of verleden akten, gediend hebbende voor bijhouding van de protocollen van opdracht. 1680—1694. 1 omslag.

89, 90. Extracten uit testamenten, boedelrekeningen enz., gediend hebbende tot bijhouding der protocollen van opdracht. 1705—1723, 1771—1794. 1 omslag.

91. Akten van openbaren verkoop van onroerend goed. 1665—1687, 1728, 1783—1793. 2 omslagen.

92. Akten van openbaren verkoop van onroerend goed en van aangifte van onderhandschen verkoop. 1805—1811. 1 omslag.

c. Boelhuizen.

93—126. Boelhuisboeken. 1640—1805. 34 deelen.

93.	1640—1642. 1 deel.	110.	1684—1689. 1 deel.
94.	1642—1646. 1 deel.	111.	1694—1696. 1 deel.
95.	1646—1648. 1 deel.	112.	1697—1718. 1 deel.
96.	1648—1650. 1 deel.	113.	1718—1723. 1 deel.
97.	1650—1654. 1 deel.	114.	1723—1730. 1 deel.
98.	1655—1656. 1 deel.	115.	1731—1738. 1 deel.
99.	1656—1659. 1 deel.	116.	1738—1759. 1 deel.
100.	1659—1661. 1 deel.	117.	1759—1767. 1 deel.
101.	1661—1664. 1 deel.	118.	1768—1772. 1 deel.
102.	1664—1666. 1 deel.	119.	1773—1777. 1 deel.
103.	1666—1668. 1 deel.	120.	1777—1780. 1 deel.
104.	1668—1669. 1 deel.	121.	1781—1783. 1 deel.
105.	1670—1671. 1 deel.	122.	1783—1790. 1 deel.
106.	1671—1674. 1 deel.	123.	1791—1795. 1 deel.
107.	1674—1676. 1 deel.	124.	1795—1799. 1 deel.
108.	1677—1680. 1 deel.	125.	1799—1804. 1 deel.
109.	1680—1684. 1 deel.	126.	1805. 1 deel.

127—129. Akten van boelhuisverkoopingen. 1641—1800 en 1806—1811. 3 omslagen.

IV. Gerechtelijk vereffende boedels.

130—139. Stukken betreffende de failliete boedels van:

130. Cornelis Michielsz. Buytenweg. (c. 1610.) 1 omslag.
131. Pieter Claesz. Timmerman. 1646, 1647. 1 omslag.

132. Adriaen Crijn Schoutten. 1670. 1 omslag.
133. Pieter Jansz. Roggeveen. 1688. 1 omslag.
134. Claes Cornelis Mouringh. 1691—1697. 1 omslag.
135. Maertje Cornelis de Bruyn, weduwe van Cornelis Smit. 1720. 1 omslag.
136. Adrianus Meys en Aaltje van der Speck. 1771. 1 omslag.
137. Sara van der Burg. 1777. 1 omslag.
138. Jacobus Adriaansz. van Helmont. 1802. 1 omslag.
139. Maartje Teeuwen. 1810. 1 omslag.

V. Bemoeiingen met de crimineele jurisdictie van hoogere rechtscolleges.

140. Autorisatie voor den eersten deurwaarder van de commissarissen tot de judicature van de geschillen betreffende de gemeenelandsmiddelen binnen Leiden en Rijnland, om uit naam van den secretaris van Zegwaard te dagvaarden Lijntie Leenders, weduwe van Ary Dirkxs. Scheepmaker. 1691. (Afschrift.) 1 stuk.

141. Getuigenverklaring, afgenomen door schout en schepenen van Zegwaard van Adriaan Hoogop, secretaris van Zoetermeer, op verzoek van Adriaan van Eelde, commies van 's lands magazijnen te Breda, in zake een niet nader aangeduid proces. 1733. 1 stuk.

142. Verklaring van verschillende buren van Jan van Kempen, afgelegd voor schepenen op verzoek van schout en ambachtsbewaarders, omtrent het huisvesten van bedelaars en slechte personen door bovengenoemden Jan van Kempen. 1739. (Afschrift.) 1 stuk.

143. Getuigenverklaringen, door eenige ingezetenen van Rijnland op verzoek van den baljuw voor de vierschaar van Rijnland afgelegd, omtrent het toebrengen van letsel door Ary Seck aan Pieter Joppe van den Speck. (c. 1745.) (Concepten.) 1 omslag.

144. Kennisgeving van baljuw en welgeboren mannen van Rijnland betreffende het uitloven van eene premie van f 500 voor de aanhouding van de daders van de geweldplegingen, bedreven ten huize van den heer Johan Klemmering, regeerend welgeboren man van Rijnland. 1779. (Gedrukt.) 1 stuk.

145. Bekendmakingen van baljuw en welgeboren mannen van Rijnland. 1781—1785. 1 omslag.

VI. Varia.

146. Stukken betreffende beschikkingen van schout en schepenen van Zegwaard op rekesten van Pieter Binnenweg c.s. en Louris van der Wael c.s., houdende verzoeken om de schoondochter van eerstgenoemde, zuster van laatstgenoemde, in een verbeteringshuis te doen plaatsen wegens veelvuldige dronkenschap. 1718, 1727. 1 omslag.

E. Archief van den secretaris als zaakwaarnemer.

147. Register betreffende aanteekeningen van den secretaris als zaakwaarnemer van onderhandsche akten van koopmanschap. 1661—1677. 1 deel.

F. Archief van schout en weesmeesters.

I. In het algemeen.

148. Ordonnantie op het beheeren van de goederen van de weeskinderen. 1568.

N.B. Geschreven vóór in het civiele dingboek over de jaren 1572—1587, n°. 5 van dezen inventaris.

149. Notulen van vergaderingen van schout en weesmannen. 1709—1809. 1 band.

150. Stukken betreffende uitsluiting van de weeskamer. 1654—1785. 1 omslag.

151. Kwijtingen voor de weeskamer van meerderjarig geworden personen. 1624—1770. 1 omslag.

152. Uitspraak van het Hof van Holland in een geschil tusschen schout en weesmeesters eenerzijds en regenten en principaalste ingezetenen van Zegwaard anderzijds betreffende een niet nader aangeduid onderwerp. 1643. (Afschrift.) 1 stuk.

153, 154. Registers van de in de weeskas aanwezig zijnde doozen. 1634, 1657. 2 stukken.

155. Register van de boedels, waarover de weeskamer van Zegwaard het beheer voert. 1659. 1 stuk.

156. Lijst van de personen, die afscheid van de weeskamer moeten nemen. 1668. 1 stuk.

157. Memorie voor den bode betreffende het op verzoek van schout en weesmannen insinueeren van verschillende personen in zake ontslag en afscheid van de voogdij. 1669. 1 stuk.

158. Aanteekening van schout en weesmannen betreffende de in de weeskas aanwezig zijnde effecten. 1702. 1 stuk.

159. Verzoek aan schout en schepenen om voogden aan te stellen. 1749. 1 stuk.

160. Aanteekeningen betreffende het oproepen van personen voor de weeskamer. 1729—1749. 1 omslag.

161. Lijst van weesdagen. 1750—1753. 1 stuk.

162. Kasboek van de weeskamer van Zegwaard. 1795—1804. 1 deel.

163. Aanteekeningen van financieelen aard uit het weesboek van Zegwaard. (c. 1665), 1802, 1803. 1 omslag.

164. Stukken betreffende eene procuratie voor de weeskamer van Zegwaard. 1812. 1 omslag.

II. Weesboedels.

165—229. Stukken betreffende de boedels van:

165. Adriaen Jansz. Pack. 1579—1594. 1 omslag.

166. Louris Claesz. van Benthuysen en Annetje Cornelisdr. 1600—1604. 1 omslag.

167. Jan . . ., lakenverkooper. 1598—1605. 1 omslag.

168. Barbara Symonsdr. 1617—1619. 1 omslag.

169. Phillips Phillipsz. en Grietge Cornelisdr. 1620. 1 omslag.

170. Cornelis Pietersz. Coomen en Marytgen Yewoutsdr. 1620. 1 omslag.

171. Louris Claesz. en Appolonia Thyelmansdr. 1620—1623. 1 omslag.

172. Adriaen Jansz. 1632. 1 omslag.

173. Cornelis Severts en Machteltge Jochemsdr. 1627—1635. 1 omslag.

174. Aeltge Michielsdr. en Cornelis Foppensz. 1630—1641. 1 omslag.

175. Aerien Cornelisz. Buytenwegh. 1641. 1 omslag.

176. Pieter Jansz. Corenmolenaer. 1641. 1 omslag.

177. Dirck Cornelis Velleman en Ingetje Pieters. 1641. 1 omslag.

178. Jan Jansz. Wedouw en Claesgen Maertens. 1632—1644. 1 omslag.

179. Hillegont Lodewijcxsdr. 1627—1646. 1 omslag.

180. Jan Cornelis Reylaarsdam en Maertgen Cornelis. 1645, 1646. 1 omslag.

181. Cornelis Aeriens Pronck. 1642—1650. 1 omslag.

182. Roelant Hendricxsz. van der Does en Claesgen Cornelis. 1645—1650. 1 omslag.

183. Willem Cornelisz. Bill en Trijntje Dircxsdr. 1652—1654. 1 omslag.

184. Cornelis Cornelisz. Pronck. 1642—1656. 1 omslag.

185. Jochem Pietersz. en Neeltge Jans. 1657. 1 omslag.

186. Maertge Gerrits. 1645—1658. 1 omslag.

187. Meester Ghijsbert van Groenewegh. 1653—1658. 1 omslag.

188. Cornelis Jansz. Cortswager en Trijntje Cornelis. 1659. 1 omslag.

189. Jan Cornelis van Leeuwen en Neeltge Cornelis. 1659. 1 omslag.

190. Trijntge Ghijsbertdr. en Cornelis Corstiaens. 1660. 1 omslag.

191. Adriaen Cornelis Timmer en Maritge. (c. 1661.) 1 omslag.

192. Cornelis Adriaensz. Starrenburg en Geertge Willems. 1655—1662. 1 omslag.

193. Trijntge Willemsdr. en Arent Ghijssen Crom. 1656—1662. 1 omslag.

194. Neeltge Henrix. 1666. 1 omslag.

195. Aechgen Willems. 1667. 1 omslag.

196. Louris Abraham van Kouwenhoven. 1671. 1 omslag.

197. Jan Pietersz. van der Chijs en Maertgen Cornelisdr. Bovenwater. 1670—1672. 1 omslag.

198. Jonge Aerien Jansz. Rockeveen en Maertge Dircxdr. 1666—1674. 1 omslag.

199. Leendert van Spronse. 1777. 1 omslag.

200. Govert Joosten van Kerckhoven en Annitje Simons Langendam. 1679, 1680. 1 omslag.

201. Dirck Jansz. Speer en Jannetie Cornelisdr. 1667—1685. 1 omslag.

202. Pieter Jansz. de Hey. 1659—1690. 1 omslag.

203. Aery Abramsz. de Cocq en Geertgien Gerrits Wassenaer. 1693. 1 omslag.

204. Dirck Storm van 's-Gravenzande. 1693, 1694. 1 omslag.

205. Jacob Claesz. Hos en Pietertje Robol. 1698. 1 omslag.

206. Willem Maertensz. Slootweg. 1704—1708. 1 omslag.

207. Barbara Jans van Alphen. 1708. 1 omslag.

208. Maertie Cryne van der Meer en Leendert Cornelis Visser. 1716, 1717. 1 omslag.

209. Michiel Morbis. 1722—1725. 1 omslag.

210. Pieter Jansz. Boot. 1729. 1 omslag.

211. Jacob Janse Immerseel. 1721—1739. 1 omslag.

212. Abraham van der Waal. 1748. 1 omslag.

213. Claas van der Chijs. 1765. 1 omslag.

214. Aryaentie Vergilts. 1765. 1 omslag.

215. Cornelis Homan. 1773. 1 omslag.

216. Anna Petri. 1780. 1 omslag.

217. Gerrit Sigmond en Adriana Waaldijk. 1781. 1 omslag.

218. Trijntje van Wijngaarden. 1781. 1 omslag.

219. Albert van Adrichem. 1783, 1784. 1 omslag.

220. Dirk Starrevelt. 1779—1787. 1 omslag.

221. Claas Groeneboom. 1789. 1 omslag.

222. Hendrik Herbst. 1780—1793. 1 omslag.

223. Willem Maartens Rodenburg. 1789—1793. 1 omslag.

224. Dirk Philipsz. Heyman en Aagje van Leeuwen. 1793. 1 omslag.

225. Cornelia Conynenburg. 1788—1795. 1 omslag.

226. Jan de Lange en Geertruy Koster. 1798. 1 omslag.

227. Catharina Wessels. 1804. 1 omslag.

228. Willem van der Wal en Mayke Vermeulen. 1789—1806. 1 omslag.

229. Klaas van Reeuwijk en Annigje Hofmans. 1810. 1 omslag.

230—306. Losse boedelpapieren. 1577—1809. 77 omslagen.

230. Akte van boedelscheiding, verleden in 1566 voor schout en schepenen van Zegwaard, door de erfgenamen van Neeltge Dirck Cornelisz. wijff. 1577. (Afschrift.) 1 stuk.

231. Kwijting van betaalde renten door Dirck Cornelisz. Buytenweg aan de erfgenamen van den heer van Oesterwijck. 1578. 1 stuk.

232. Hypothecaire losrentebrief, verleden voor schout en schepenen van Zegwaard, op naam van Hermen Zeevertsz. ten laste van Cornelis Michielsz. Buytenweg. 1593. 1 perkamenten stuk.

233. Afgeloste rentebrief op naam van Aryaenty Adriaensdr. en ten laste van Jeroen Severtszn. 1594. 1 stuk.

234. Akte van beleening van Marytge Heyndriks, weduwe van Jan Gijsbrechtsz. van Duvenvoorde, door den stadhouder van de leenen van Johan van Bourgondië, ambachtsheer van Zegwaard en Zevenhuizen, ten overstaan der leenmannen van den huize van Palenstein, met 1/3 van een hof, behoorend tot Palenstein, welk derde deel door voogden van Jannetge Jans, dochter van voors. Duvenvoorde, aan diens weduwe is overgedragen. 1596. (Afschrift op perkament.) 1 stuk.

235. Akte van een onderhandschen verkoop van een huis met erf en land, door de voogden van de weeskinderen van Adryaen Adryaensz. aan Heyndrick Andriesz. (c. 1600.) 1 stuk.

236. Boedelinventaris van de nagelaten goederen van Marytgen Willemsdr., door Jacob Jan Woutersz. overgeleverd aan den voogd van de vier weeskinderen. (c. 1600.) 1 stuk.

237. Rekening van den voogd van de weeskinderen van Anna Cornelisdr. betreffende de ontvangsten van eene erfenis van de grootmoeder. 1600. 1 stuk.

238. Akte van het door den schout van Zoetermeer gesloten huwelijk tusschen Leendert Pieterssen en Trijntge Jansdr. 1604. 1 stuk.

239. Kwijting van het weeshuis te Schiedam voor Corn. Lenertsz. wegens geleende penningen. 1605. 1 stuk.

240. Akte van transport, verleden voor schout en schepenen van Bleiswijk, van huis, schuur, geboomte enz., gelegen in den Klappolder, door de voogden van de kinderen van Gerrit Adriaenszn. en Claesgen Albertsdr. 1613. 1 perkamenten stuk.

241. Kwijting van Maerten Ghijsbrechtsz. voor de erfgenamen van Pieter Jacobsz. van der Ham betreffende de voldoening van eene obligatie. 1616. 1 stuk.

242. Inventaris van den boedel van wijlen Lenaert Dircxsz. van Konynenburgh. 1619. 1 stuk.

243. Hypothecaire schuldbekentenis, verleden voor schout en schepenen van Zevenhuizen door Jan Carels, te Zegwaard, ten behoeve van Michiel Florisz. 1622. 1 perkamenten stuk.

244. Akte van scheiding, verleden voor schout en schepenen van Bleiswijk, van den nagelaten boedel van wijlen Jaepgen Dircxdr. 1625. 1 perkamenten stuk.

245. Afbetaalde hypothecaire losrentebrief op naam van Adriaen ...... 's-Gravesande, ten laste van Gerit Cornelisz. Rockeveen. 1629. 1 stuk.

246. Schuldbekentenis, verleden voor schout en schepenen van Zoetermeer door de armmeesters van de Heilige-Geestarmen van

Zoetermeer en Zegwaard, ten behoeve van Trijntge Ysaacxsdr. 1632. 1 perkamenten stuk.

247. Akte van transport, verleden voor schout en schepenen van Zegwaard, van een schuurtje en erfje door Claes Symensz. Broucwech aan Jan Severijnse. 1633. 1 perkamenten stuk.

N.B. Met een uithangend zegel in groene was.

248. Inventaris van den boedel, nagelaten door Gerretgen Cornelisdr. 1633. 1 stuk.

249. Voogdijrekening van Jan Eliasz. voor de nagelaten weeskinderen van wijlen Pieter Eliasz. en Aryaentge Adriaensdr. 1634. 1 stuk.

250. Inventaris van den nagelaten boedel van wijlen Willem Jans en Geertge Willems. 1636. 1 stuk.

251. Akte van huwelijksvoorwaarden, verleden voor notaris Johan van Seelant, te Delft, tusschen Dirck Pieters van Haserswoude en Neeltgen Simons. 1637. (Grosse.) 1 stuk.

252. Testament, verleden voor notaris Salomon Coesaart, van Neeltie Dircx. 1640. (Grosse.) 1 stuk.

253. Hypothecaire schuldbekentenis, verleden voor schout en schepenen van Bleiswijk door Abraham Carels de Hey ten behoeve van Willem Huyberts c.s. 1640. 1 perkamenten stuk.

254. Verklaring van Simon van der Huyl, afgelegd voor notaris Lambert Rietzaet te 's-Gravenhage op verzoek van Simon Ariens en Gerrit Mens, betreffende het overlijden van Jan Hendricxsz. van Zegwaard. 1640. (Grosse.) 1 stuk.

255. Akte van boedelscheiding tusschen de erfgenamen van Lenert Ariensz. Jongeleen en Maertgen Cornelis. 1641. 1 stuk.

256. Akte van aanbesteding betreffende het leeren stoeldraaien door Cornelis Cornelisz. bij Salomon Henricxs. te Rotterdam, door de voogden van het bovengenoemd weeskind. 1642. 1 stuk.

257. Testament van Franchoise van Oldenbarnevelt, vrouwe van Berckel, Roodenrijs, den Tempel enz., echtgenoote van jonkheer Adriaen van Naeldwijck, heer van Berckel enz. 1644. (Grosse.) 1 stuk.

258. Stukken betreffende den boedel van Dirck Jansz. Alewijn en Cunera Adriaensdr. 1636—1646. 1 omslag.

259. Akte van uitkoop van den nagelaten boedel door de voogden van de drie nagelaten weeskinderen van wijlen Cornelis Flooren Houtniet. 1646. 1 stuk.

260. Akte van uitkoop, verleden voor schout en schepenen van Zegwaard, van de kinderen van Jan Mathijssz., timmerman, uit den boedel van wijlen hunne moeder Belijtgen Claes. 1646. 1 stuk.

261. Akte van uitkoop van de kinderen van Dirck Henricxs Ratelaer uit den boedel van wijlen hunne moeder Maertge Jacobs. 1649. 1 stuk.

262. Akte van transport, verleden voor schout en schepenen van Zegwaard, betreffende de overdracht van een partij gebroken land door Maertgen Jans, weduwe van Maerten Meessen Pier Jan, aan Claes Cornelis Barentssen. 1650. 1 stuk met drie transfixen.

263. Verklaring van Cornelis Vrancken betreffende de ontvangst van de erfenis van zijn grootvader Cornelis Leendertsz. Schuyt uit handen van zijne voogden. 1651. 1 stuk.

264. Akte van voogdijstelling door Claesgen Ariensdr., weduwe van Leenders Vrancken, wonende te Zegwaard, ten behoeve van hare kinderen. 1653. (Grosse.) 1 stuk.

265. Boedelscheiding, verleden voor schout en schepenen van Zegwaard, tusschen de erfgenamen van Jan Adriaensz. van Toll en Trijntge Jansdr. 1655. 1 perkamenten stuk.

266. Akte van uitkoop van de kinderen van Pieter Dircxz., veenman, uit den boedel van wijlen hunne moeder Jannetgen Jacobsdr. de Wilde. 1655. 1 stuk.

267. Inventaris van den nagelaten boedel van Willem Jorisz. 1655. 1 stuk.

268. Rekening van Willem Jacobsz. Westhoeck, betreffende de voogdij over de weeskinderen van Jannetgen Jacobsdr. Westhoeck en Aerien Tonisz. van Boutten. 1662. 1 stuk.

269. Declaratie van Willem van Swieten, secretaris van Zegwaard, voor Annetgen Willems van der Cluyt, als arbiter in een niet nader aangeduid geschil tusschen Annetgen Willems en schout en weesmannen van Zegwaard. (c. 1663.) 1 stuk.

270. Testament van Adriaen Huybertsz. Deventer en Aechgen Cornelisdr., wonende te Zegwaard. 1664. (Grosse.) 1 stuk.

271. Inventaris van den nagelaten boedel van Maritjen Cornelisdr. 't Hooft. 1667. (Afschrift.) 1 stuk.

272. Akte van uitkoop van de kinderen van wijlen Cornelis Arisse en Sara Huybertsdr. uit den nagelaten boedel, door Huybert Maerten Huybertz, grootvader van bovengenoemde weeskinderen. 1668. 1 stuk.

273. Stukken betreffende den uitkoop van Arien Ariensz. Smit uit de nalatenschap van zijne ouders. 1670. 1 omslag.

274. Inventaris van de nagelaten goederen van Aechgen Jansdr. van der Molen. 1672. 1 stuk.

275. Akte van uitkoop van de kinderen van Pieter Lenerts de Bruyn uit den boedel van wijlen hunne moeder Neeltgen Adriaensdr. 1673. 1 stuk.

276. Akte van uitkoop van de kinderen van Willempgen Jansdr. uit den boedel van wijlen hunnen vader Egbert Claes Buytenwegh. 1673. 1 stuk.

277. Testament van Huygh Tymonsz. van der Does en Grietje Cornelisdr. van Alphen, wonende te Zegwaard. 1675. (Grosse.) 1 stuk.

278. Akte van uitkoop van de kinderen van Geertjen Cornelis van der Mieningh uit den boedel van wijlen hun vader Ary Aryens Fiolen. 1683. 1 stuk.

279. Akte van uitkoop van de kinderen van Barent Harmentsz. van Diene uit den boedel van wijlen hunne moeder Aeltie Gerrits de Vree. 1695. 1 stuk.

280. Akte van repudiatie van de nagelaten boedel van Neeltie Philips van Kloeting door hare erfgenamen, verleden voor notaris Cornelis van Sonneveldt. 1692. (Grosse.) 1 stuk.

281. Akte van uitkoop, verleden voor schout en weesmeesters van Zegwaard, van Grietien Cornelis van der Mast uit den boedel van wijlen haar vader Hendrik Jacobsz. van der Mast. 1692. 1 stuk.

N.B. Achter deze akte is eene verklaring geschreven van Grietien Cornelis van der Mast betreffende de ontvangst van hare penningen uit handen van schout en weesmannen op 22 Februari 1709.

282. Akte van uitkoop van de kinderen van Annetie Jans Suycker, uit den boedel van wijlen hun vader Pieter Cornelisz. Spranckhuysen. 1697. 1 stuk.

283. Akte van volmacht, verleden voor schepenen, door Melse Leendertsz. van der Meer, te Wilsveen, ten behoeve van Symon Berckel, notaris, voor de afwikkeling van eene nalatenschap. 1700. 1 stuk.

284. Testament, verleden voor notaris Cornelis van Sonneveld, te Zegwaard, van Ary Jacobsz. van den Bergh en Maertie Pieters Blonck. 1703. (Grosse.) 1 stuk.

285. Akte van uitkoop, verleden voor schout en weesmannen van Zegwaard, van de kinderen van Jacob Cornelisz. Kaertie uit den boedel van wijlen hunne moeder Pleuntie Claes Versyde. 1704. 1 stuk.

286. Akte van verhuur, verleden voor notaris Cornelis van der Meyden, te Delft, van een stuk land, gelegen in Katwijk onder Pijnacker, door Huybert Pietersz. Kooy c.s. aan Geertje Huyberts de Bijl, weduwe van Ary Crynen van Leeuwen. 1709. (Grosse.) 1 stuk.

287. Aanteekening van schout en schepenen op een rekest van Dirck Jansz. van der Sman en Aaltie Klaes Reylaarsdam, houdende verzoek om goederen, waarvan Aeltie Klaes het vruchtgebruik heeft, te verkoopen en van de opbrengst hare kinderen te onderhouden. 1710. 1 stuk.

288. Onderhandsche akte van verkoop van een huis en erf, gelegen in den Binnenwegschen polder, door Leendert Jansz. Ruygrok aan Jan Jansz. Lapeer. 1716. 1 stuk.

289. Beschikking van schout en schepenen op een rekest van Marie Jans van der Sman eenerzijds en Cornelis Leendertzs Robol c.s. anderzijds, om eene dading goed te keuren in een geschil omtrent den eigendom van eenig veenland in Katwijk en Veur. 1730. 1 stuk.

N.B. Uitgegeven.

290. Akte, verleden voor schout en schepenen van Zegwaard, betreffende eene verklaring van eenige ingezetenen, dat de nagelaten kinderen van Paulus Dier en Sara Minne erfgenamen zijn van een zoon van Paulus Dier, genaamd Josua Dier. 1733. (Concept.) 1 stuk.

291. Akte van transport, verleden voor notaris Cornelis Schippens, te Berkel en Rodenrijs, van 5 obligaties op naam van het ambacht Zegwaard door schout en ambachtsbewaarders aan Jasper van Erpecum. 1736. (Grosse.) 1 stuk.

292. Akte van transport, verleden voor schout en schepenen van Zegwaard, betreffende 8 morgen en 4 hond water door de voogden

van de weeskinderen van Willem Corneïisz. Kout aan Michel Verhaye, wonende aan den Zegwaardschenweg. 1737. 1 stuk.

293. Testament van Jan Overgauw en Dirkje Oostvries, te Zegwaard, verleden voor notaris Adriaan Hoogop jr., te Zoetermeer. 1740. (Grosse.) 1 stuk.

294. Testament, verleden voor notaris Frederik Kindt, te Zegwaard, van Dirk van 't Scheyt en Anna de Vett. 1754. (Grosse.) 1 stuk.

295. Akte van beleening van Willem van Leeuwen na doode van zijn vader, namens den heer van Zegwaard en Palenstein, met een derde van huis en erf, genaamd den Hof Bogaard of den Hofthuyn. 1768. 1 stuk.

296. Inventaris van den nagelaten boedel van Willem Dekker. 1770. 1 stuk.

297. Akte van scheiding van den boedel, nagelaten door Dirk van der Grip, tusschen Ary Oosthoek e.a., verleden voor notaris Kindt, te Zegwaard. 1771. (Grosse.) 1 stuk.

298. Akte van verkaveling, verleden voor schout en schepenen van Zegwaard, van een stuk land, gelegen in dat ambacht, tusschen de drie eigenaars Cornelis Maaskant, te Zegwaard, Paulus van der Wal, te Pijnacker, en Jacobus van der Wal, te Zegwaard. 1775. (Afschrift.) 1 stuk.

299. Onderhandsche overeenkomst tusschen Jan Nyding en Krijn Muyen betreffende het betreden van elkaars erven en tuinen. 1789. 1 stuk.

300. Scheiding van den boedel tusschen de erfgenamen van wijlen Cornelia Huybrechts. 1793. 1 stuk.

301. Akte van onderhandsch transport door Jan Leunis, slachter te Zegwaard, aan Jacob David, slachter te Zegwaard, betreffende de slachtersclandisie van eerstgenoemde en eenige gereedschappen. 1793. 1 stuk.

302. Akte, verleden voor den secretaris van Zegwaard, betreffende den verkoop van een huis en erf, genaamd de herberg de Jonge Prins, gelegen in het dorp, door Anthony Frederik Schmier, te Zegwaard, aan Cornelis Wm. Lugtenburg, te Nieuw-Helvoet. 1804. (Afschrift.) 1 stuk.

303. Akte van transport, verleden voor den secretaris van Zegwaard, van een huis en erf, gelegen in het dorp, door Gerrit Gommerse aan Jacobus Overvliet. 1805. (Afschrift.) 1 stuk.

304. Akte van volmacht, verleden voor notaris Trigt, te Zoetermeer, door Trijntje Bakker, weduwe van Cornelis van der Togt, ten behoeve van Klaas van der Togt en Klaas Bakker, om den boedel van Trijntje Bakker te verkoopen. 1806. (Grosse.) 1 stuk.

305. Procuratie van Pieter van Velsen Gz., te Zegwaard, op Johannis van Trigt, te Zoetermeer, tot verkoop van eenige onroerende goederen, gelegen in Zegwaard. 1809. (Grosse.) 1 stuk.

306. Akte, verleden voor notaris Trigt, te Zoetermeer, door Arie Boerman, te Benthuizen, betreffende de aanvaarding van de nalatenschap van zijn overleden vader Cornelis Boerman. 1809. (Grosse.) 1 stuk.

VIII. ARCHIEF VAN HET WATERSCHAP DE LINGE-UITWATERING.

INLEIDING.

Het waterschap de Linge-Uitwatering vindt zijn oorsprong in het kanaal van Steenenhoek. Reeds in vroegere eeuwen schijnen er plannen bestaan te hebben om dit kanaal te graven. Nochtans duurde het tot den aanvang der 19de eeuw, alvorens de aangelegenheid definitief ter hand werd genomen; alstoen gaf op den eersten Juni van het jaar 1810 Koning Lodewijk bevel tot den aanleg er van en benoemde hij eene commissie te dien einde; het generaal bestek van alle werken werd 4 April 1811 ingediend, doch door de politieke gebeurtenissen kwam er eene langdurige stagnatie, welke duurde tot 1817, toen bij Koninklijk Besluit van 10 November eene commissie benoemd werd ,,tot voorbereiding eener finale beslissing omtrent het etablisseeren van een uitwateringskanaal naar Steenenhoek''. Op haar advies werd de aanleg gelast op 11 April 1818. Deze ,,Commissie voor het kanaal van Steenenhoek'' werd ongeveer 10 jaar later ontbonden en 22 October 1828 veranderd in een dijkscollege voor het heemraadschap van het kanaal van Steenenhoek, welke op zijn beurt in 1881 bij Koninklijk Besluit van 20 December weer plaats moest maken voor het bestuur over het waterschap de Linge-Uitwatering, waarvan het reglement op 1 Januari 1882 in werking trad.

Het kanaal zelf, gegraven van Gorinchem naar Steenenhoek (tusschen Hardinxveld en Giessendam), moest dienen om aan de Linge een tweede middel van waterafvoer te bezorgen. [1])

In de interne administratie dezer vier opvolgende colleges veranderde meesttijds weinig; zoo bekleedde bijvoorbeeld A. J. van Hoytema in verscheidene van deze besturen steeds dezelfde functie.

Eene enkele maal, inventaris n°. 74 bijvoorbeeld, loopt een deel dan ook door en gaat van het eene archief in het andere over.

Hoewel verder van de vier archieven zooveel mogelijk eene zelfde indeeling is gemaakt, is in een enkel geval, waarbij eene nadere onderverdeeling tot te veel versnippering aanleiding zou geven, hiervan afgeweken.

INVENTARIS.

A. Archief van de commissie voor onderzoek van de plannen tot het graven van het kanaal van Steenenhoek 1810—1817.

1. Schrijven van den minister van Waterstaat aan mr. W. I. Renaud, in zake het Koninklijk besluit omtrent de verlenging der rivier de Linge van Gorinchem naar Steenenhoek. 1810. 1 stuk.

N.B. Mr. W. I. Renaud werd hierbij tevens benoemd tot lid der commissie ter uitvoering van dit ontwerp.

---

[1]) Zie voor deze en meer bijzonderheden W. A. Lamping, *De Lingekwestie.* Academisch proefschrift. Rotterdam, Nijgh & Van Ditmar, 1889.

2. Schrijven van den landdrost van het departement Maasland aan belanghebbende gemeente- en dijkbesturen, in zake het Koninklijk besluit aangaande de verlenging der rivier de Linge van Gorinchem naar Steenenhoek. 1810. 1 stuk.

3. Schrijven van den minister van Waterstaat en Publieke Werken aan den inspecteur-generaal J. Blanken Jansz. in zake de benoeming van eene nieuwe commissie tot onderzoek voor het ontwerp der verlenging der rivier de Linge van Gorinchem naar Steenenhoek. 1816. (Afschrift.) 1 stuk.

4. Rekesten van belanghebbende gemeenten en polders aan den Koning, met verzoek de plannen tot verlenging der rivier de Linge van Gorinchem naar Steenenhoek te willen bevorderen. 1817. (Concepten.) 1 omslag.

N.B. Waarschijnlijk ten behoeve der rekestreerende gemeenten opgesteld door den secretaris der commissie van onderzoek.

B. Archief van de commissie voor het kanaal van Steenenhoek 1817—1828.

I. Stukken van algemeenen aard.

5—9. Notulen van de commissie voor het kanaal van Steenenhoek. 1818—1828. 5 deelen.

5. 1818 (Januari)—1820 (Februari). 1 deel.
6. 1820 (Februari)—1823 (September). 1 deel.
7. 1823 (September)—1825 (November). 1 deel.
8. 1825 (November)—1827 (November). 1 deel.
9. 1827 (December)—1828 (December). 1 deel.

10—16. Bijlagen tot de notulen van de commissie. 1818—1828. 7 omslagen.

10. Genummerd 1— 300. 1 omslag.
11. Genummerd 301— 600. 1 omslag.
12. Genummerd 601—1000. 1 omslag.
13. Genummerd 1001—1300. 1 omslag.
14. Genummerd 1301—1600. 1 omslag.
15. Genummerd 1601—1900. 1 omslag.
16. Genummerd 1901—2028. 1 omslag.

17. Index op de notulen van de commissie. 1818—1828. 1 deel.

18. Aanvulling op voornoemden index. 1818—1828. 1 omslag.

19. Kladnotulen van de commissie. 1825. 1 omslag.

II. Bestuursinrichting en personeel.

20. Reglement voor de commissie over de werken van het kanaal van Steenenhoek met het Koninklijk Besluit tot goedkeuring. 1818. (Afschriften.) 1 omslag.

21. Naamlijsten van leden der commissie voor het kanaal van Steenenhoek. 1817, 1818, 1826. 1 stuk.

22. Schrijven van den secretaris der commissie aan den dijkgraaf van Everdingen, mr. W. I. Renaud, inhoudende diens benoeming tot lid der commissie. 1818. 1 stuk.

III. Titels van eigendom.

23. Stukken betreffende den aankoop van landen enz. voor den aanleg van het kanaal van Steenenhoek. 1818. 1 omslag.

IV. Financiën.

24—34. Rekeningen van den penningmeester der commissie. 1818—1828. 11 stukken.

N.B. Het eerste boekjaar begint in April 1818 en loopt tot 31 Augustus 1819; de rekeninngen der daaropvolgende jaren loopen van 1 September tot 31 Augustus, terwijl de laatste rekening loopt van 1 September 1828 tot 31 December 1828. De afhooring had plaats door bovengenoemde commissie op verschillende data in de maanden September, October, November en December.

35—41. Bijlagen tot de rekeningen van den penningmeester der commissie. 1818/9—1828. 7 omslagen.

35. 1818/9. 1 omslag.
36. 1819/20. 1 omslag.
37. 1820/1. 1 omslag.
38. 1821/2, 1822/3. 1 omslag.
39. 1823/4, 1824/5. 1 omslag.
40. 1825/6, 1826/7. 1 omslag.
41. 1827/8, 1828. 1 omslag.

42. Borderellen op de rekeningen van den penningmeester der commissie. 1818—1828. 1 omslag.

43—53. Rekeningen van den penningmeester der commissie. 1818—1828. (Minuten.) 11 deelen.

54—56. Rekeningen van den penningmeester van de commissie betreffende het reservefonds. 1826—1828. 3 stukken.

N.B. Het boekjaar van de eerste twee rekeningen loopt van 1 Augustus tot 31 Juli, dat van de laatste, conclusierekening, van 1 Augustus tot 31 December. De afhooring had plaats door de commissie op verschillende data in de maanden Juni, October en December.

57. Borderellen op de rekeningen van den penningmeester betreffende het reservefonds. 1826—1828. 1 omslag.

58. Rekening van den penningmeester van de commissie betreffende het reservefonds. 1826—1828. (Afschrift.) 1 omslag.

58. Rekening van den penningmeester van de commissie betreffende het reservefonds. 1828. (Minuut.) 1 stuk.

59. Journaal van ontvangsten en uitgaven van den penningmeester. 1818/9. 1 deel.

60. Schrijven van den minister van Waterstaat aan de commissie in zake de aan het graven van het kanaal verbonden kosten. 1818. (Afschrift.) 1 stuk.

61. Staat en classificatie der contribuabele morgentalen in de kosten van het nieuwe kanaal van Steenenhoek. 1818. (Afschrift.) 1 omslag.

62. Reglement en tarief van de sluis- en bruggegelden voor het kanaal van Steenenhoek. 1819. (Gedrukt.) 1 omslag.

63. Rekest van de commissie voor het kanaal van Steenenhoek aan den Koning in zake de financieele zijde van dit plan. 1820. (Concept.) 1 stuk.

64. Stukken betreffende de kosten van administratie en directie der commissie. 1822. 1 omslag.

65. Kwijting van den penningmeester voor den polder Tienhoven in zake de contributie voor het kanaal. 1822. (Minuut.) 1 stuk.

66. Koninklijk besluit in zake het opbrengen der contributiën voor het kanaal van Steenenhoek. 1824. (Afschrift.) 1 stuk.

67. Brieven, uitgegaan van den penningmeester. 1828. 1 omslag.

V. Uitvoering van werken.

68. Akte van aanbesteding voor de werkzaamheden aan het kanaal ter verlenging van de Linge naar Steenenhoek. 1818. 3 stukken, 1 omslag.

69. Rapport d.d. 7 Mei 1810 van den hoogleeraar van Swinden in zake het kanaal van Steenenhoek, met begeleidend schrijven. 1823. 1 omslag.

70. Aanteekeningen betreffende de Tielrewaardsche hulpsluis. (c. 1823.) 1 omslag.

71. Proces-verbaal van het verhandelde tusschen den staatsraad-inspecteur-generaal en gecommitteerden uit de besturen van de Alblasserwaard, Arkel beneden de Zouwe en de Overwaard in zake artikel 3 van het contract met de commissie van Steenenhoek betreffende waterloozing. 1827. (Afschrift.) 1 stuk.

72. Rapport betreffende de waterhoogte aan de sluis te Steenenhoek. 1828. (Afschrift.) 1 stuk.

73. Rapporten betreffende de waterhoogten aan de Gorinchemsche kanaalsluis. 1825, 1828. 1 omslag.

VI. Militaire zaken.

74. Index op de stukken, gewisseld tusschen de commissie en het departement van oorlog en de genie, in zake de werken aan het kanaal van Steenenhoek. 1818—1829. 1 omslag.

C. Archief van het heemraadschap van het kanaal van Steenenhoek 1829—1881.

I. Stukken van algemeenen aard.

75—80. Notulen van het heemraadschap van het kanaal van Steenenhoek. 1829—1881. 6 deelen.

75. 1829 (Januari)—1833 (Maart). 1 deel.
76. 1833 (Maart)—1835 (Augustus). 1 deel.
77. 1835 (Augustus)—1841 (December). 1 deel.
78. 1842 (Januari)—1849 (April). 1 deel.
79. 1849 (April)—1866 (November). 1 deel.
80. 1866 (December)—1881 (December). 1 deel.

81—91. Bijlagen bij de notulen van het heemraadschap. 1829—1881. 11 omslagen.

81. Genummerd 1— 200.
82. Genummerd 201— 600.

83. Genummerd 601— 900.
84. Genummerd 901—1300.
85. Genummerd 1301—1700.
86. Genummerd 1701—2000.
87. Genummerd 2001—2400.
88. Genummerd 2401—2700.
89. Genummerd 2701—3100.
90. Genummerd 3101—3500.
91. Genummerd 3501—3650.

92. Stukken, uitgegaan van het bestuur van het heemraadschap. 1829, 1846—1872. 1 omslag.

N.B. Van 1846 af origineel genummerd 1708—3185.

93. Stukken, ingekomen bij den secretaris-penningmeester. 1848, 1855, 1876. 1 omslag.

II. Bestuursinrichting en personeel.

94. Koninklijk besluit, waarbij het heemraadschap van het kanaal van Steenenhoek wordt ingesteld en de leden daarvan benoemd worden. 1828. (Afschrift.) 1 omslag.

95, 96. Reglement voor het heemraadschap van het kanaal van Steenenhoek, met het Koninklijk besluit tot goedkeuring. 1829. (Afschriften.) 1 omslag.

97. Missiven van P. L. Begram aan den secretaris-penningmeester in zake zijne benoeming tot heemraad. 1832. 1 omslag.

98. Akte van borgtocht, gepasseerd door den penningmeester, ten behoeve van het heemraadschap. 1842. (Grosse.) 1 stuk.

99. Schrijven van A. Jolba aan het heemraadschap in zake het reglement. 1847. (Concept.) 1 stuk.

100. Akten van aanstelling van lager personeel. 1831—1849. 1 omslag.

III. Titels van eigendom e. d.

101. Akte van overdracht van een stuk dijk door den agent van het domein te Utrecht aan het bestuur van het kanaal van Steenenhoek. 1843. (Afschrift.) 1 stuk.

IV. Financiën.

a. In het algemeen.

102. Schrijven van den Minister van Binnenlandsche Zaken in zake de geldelijke aangelegenheden van het kanaal van Steenenhoek. 1850. (Afschrift.) 1 stuk.

b. Inkomsten.

103. Tarief van het sluis- en bruggegeld voor het kanaal van Steenenhoek. 1833. (Gedrukt.) 1 omslag.

104. Aanteekeningen betreffende door het heemraadschap ondernomen stappen ten einde de invordering der contributiën ten behoeve van het kanaal van Steenenhoek na 1847 te verzekeren. 1846/7. 1 stuk.

105. Rapport van eene commissie, benoemd in de vergadering der Staten van Gelderland, betreffende de contributiën voor het kanaal van Steenenhoek. 1847. (Afschrift.) 1 stuk.

106. Staat van classificatie der contribuable morgentalen in de kosten van het kanaal. 1847. 1 stuk.

107. Aanteekeningen voor den vice-dijkgraaf in zake eene over den dienst van 1846 gedane subsidieaanvrage. (1847.) 1 omslag.

108. Stukken betreffende de opgave van waarschijnlijk contribuabele perceelen, in de gemeente Zoelen en Avezaath gelegen. 1879. 1 omslag.

109. Akten van verkoop van materialen, rietgewassen e.d. 1848—1881. 1 omslag.

110. Akten van verhuur en verpachting. 1848—1881. 1 omslag.

c. Dagelijksch beheer van den penningmeester.

111. Journaal van ontvangsten en uitgaven van den penningmeester. 1846—1881. 1 deel.

112. Kwijtingen ten behoeve van het heemraadschap. 1829, 1832. (Minuten.) 1 omslag.

N.B. Deze minuten zijn door den penningmeester gesteld.

113. Stukken betreffende de briefwisseling tusschen den penningmeester en de heeren Van Hall en Vollenhove, makelaars te Amsterdam, in zake financieele aangelegenheden. 1828—1841. 1 omslag.

114. Coupons voor een jaar rente van een aandeel, groot in hoofdsom f 1000, ten laste der geldleening, groot f 1 300 000, ten behoeve van het kanaal van Steenenhoek. 1826—1849. (Gedrukt.) 1 omslag.

d. Rekeningen.

115—167. Rekeningen van den secretaris-penningmeester. 1829—1881. 53 deelen.

N.B. Het boekjaar valt samen met het kalenderjaar. De afhooring heeft steeds plaats door de heemraden en, sinds 1832, door hoofdingelanden op verschillende data in de maanden: Maart, April, Mei, Juni, Juli en Augustus.

168—179. Bijlagen bij de rekeningen van den secretaris-penningmeester. 1829—1881. 12 omslagen.

168. 1829—1832. 1 omslag.
169. 1833—1839. 1 omslag.
170. 1840—1844. 1 omslag.
171. 1845—1849. 1 omslag.
172. 1850—1854. 1 omslag.
173. 1855—1859. 1 omslag.
174. 1860—1864. 1 omslag.
175. 1865—1869. 1 omslag.
176. 1870—1874. 1 omslag.
177. 1875—1879. 1 omslag.
178. 1880. 1 omslag.
179. 1881. 1 omslag.

180. Borderellen bij de rekeningen van den secretaris-penningmeester. 1829—1881. 1 omslag.

N.B. Het borderel van het jaar 1835 ontbreekt.

181—221. Rekeningen van den secretaris-penningmeester. (2de serie.) 1840—1881. 41 deelen.

N.B. De rekening van het jaar 1841 ontbreekt.

222. Rekening van den secretaris-penningmeester. 1829. (Afschrift.) 1 stuk.

223—229. Rekeningen van den secretaris-penningmeester. 1829—1835. (Minuten.) 7 deelen.

230—247. Rekeningen van den secretaris-penningmeester betreffende het reservefonds. 1829—1843. 18 stukken. 1 omslag.

N.B. Het boekjaar valt samen met het kalenderjaar. De afhooring had plaats door de heemraden en, sinds 1832, door hoofdingelanden op verschillende data in de maanden Mei, Juni en Juli. De rekeningen van de jaren 1840, 1842 en 1843 zijn in duplo aanwezig.

248. Borderellen bij de rekeningen van den secretaris-penningmeester betreffende het reservefonds. 1829, 1834—1846. 1 omslag.

N.B. Die van de jaren 1839, 1842 en 1843 zijn in duplo aanwezig, terwijl de borderellen over de jaren 1838 en 1844 ontbreken.

249—255. Rekeningen van den secretaris-penningmeester van het heemraadschap betreffende het reservefonds. 1829—1836. (Minuten.) 7 stukken in 1 omslag.

N.B. Het boekjaar valt samen met het kalenderjaar. De rekening van het jaar 1833 ontbreekt.

256. Rekening van den secretaris-penningmeester betreffende het reservefonds voor de verzwaring en verhooging van den Noorderkanaaldijk. 1829—1834. 1 stuk.

N.B. De rekening loopt van 1 Augustus 1829 tot 2 April 1834. De afhooring had plaats door het heemraadschap op 31 Mei 1834.

257. Borderel bij de rekening van den secretaris-penningmeester betreffende het reservefonds voor de verzwaring en verhooging van den Noorderkanaaldijk. 1829—1834. 1 stuk.

258. Rekening van den secretaris-penningmeester betreffende het reservefonds voor de verzwaring en verhooging van den Noorderkanaaldijk. 1829—1834. (Minuut.) 1 stuk.

259. Aanteekeningen van den dijkgraaf voor een onderhoud met de Ministers van Financiën en Binnenlandsche Zaken in zake de rekening van het heemraadschap. 1847. 1 omslag.

V. Waterstaatkundige werken.

a. Aanbestedingen.

260—263. Akten van aanbesteding. 1846—1881. 4 omslagen.

260. 1846—1853. 1 omslag.
261. 1854—1870. 1 omslag.
262. 1871—1877. 1 omslag.
263. 1878—1881. 1 omslag.

264. Akten van aanbesteding van werken aan het kanaal. 1828—1834. (Afschriften.) 1 omslag.

265. Stukken betreffende de aanbesteding van werken ten dienste van het stoomgemaal te Steenenhoek. 1862, 1865, 1867, 1868, 1871, 1879 en z. j. 1 omslag.

b. Dijken.

266. Stukken betreffende de werkzaamheden van den Noorderkanaaldijk te Steenenhoek. 1829—1834. 1 omslag.

c. Stoomgemalen.

267—269. Stukken betreffende de pogingen van belanghebbenden tot het verkrijgen van een stoomgemaal voor de landen bij het kanaal van Steenenhoek. 1873, 1876, 1877. 3 omslagen.

267. 1873. 1 omslag.
268. 1876. 1 omslag.
269. 1877. 1 omslag.

270. Stukken betreffende de stoomwerktuigen te Steenenhoek. 1869—1894. 1 omslag.

271. Overzicht der werking van het Rijksstoomgemaal te Steenenhoek over de jaren 1869—1881. 1 stuk.

d. Peilschalen.

272. Staat der waterhoogte van de Lek te Culemborg. 1849. 1 stuk.

273. Tabel van eenige gemiddelde waterverhangen tusschen Nijmegen en Gorinchem, Nijmegen en Steenenhoek, Gorinchem en Steenenhoek, over de jaren 1844—1865. 1 stuk.

274. Afdruk op herleide schaal van de oorspronkelijke verkenningsstukken, bedoeld in artikel 6 van het reglement op het onderhoud der Linge, vergezeld van eenige opgaven betreffende den waterstaat dezer rivier. 1865. (Gedrukt.) 1 omslag.

275, 276. Overzicht der waterstanden, opgenomen aan de sluis te Asperen. 1829—1866. 2 omslagen.

275. 1829—1843. 1 omslag.
276. 1844—1866. 1 omslag.

277, 278. Overzicht der waterstanden, opgenomen aan de sluis te Asperen. 1845—1866. 2 deelen.

277. 1845—1860. 1 deel.
278. 1861—1866. 1 deel.

279. Rapporten van den sluiswachter betreffende de waterstanden in het kanaal van Steenenhoek. 1876/7. 1 omslag.

280—286. Overzicht der waterstanden, opgenomen in het kanaal van Steenenhoek, aan sluizen te Gorinchem en te Hardinxveld alsmede in de Merwede. 1834—1878. 7 deelen.

280. 1834—1839. 1 deel.
281. 1840—1846. 1 deel.
282. 1847—1853. 1 deel.
283. 1854—1861. 1 deel.
284. 1862—1867. 1 deel.
285. 1868—1872. 1 deel.
286. 1873—1878. 1 deel.

287—289. Overzicht der waterstanden, opgenomen aan de Gorinchemsche en Steenenhoeksche kanaalsluis. 1844—1881. 3 omslagen.

287. 1844—1849. 1 omslag.
288. 1850—1859. 1 omslag.
289. 1860—1881. 1 omslag.

e. Dichting van killen en daaruit voortspruitende uitwateringsbezwaren.

290. Stukken betreffende de werkzaamheden der commissie tot onderzoek der bezwaren bij de uitwatering van de Linge aan den Steenenhoek ten gevolge van de dichting der killen. 1867. 1 omslag.

f. Diversen.

291. Répertoires der door het heemraadschap te passeeren akten. 1834—1881. 1 omslag.

D. Archief van het waterschap de Linge-Uitwatering 1881—1929.

I. Stukken van algemeenen aard.

292. Proces-verbaal eener door den dijkgraaf bijeengeroepen vergadering ter behartiging der belangen van het waterschap. 1887. 1 stuk.

293—338. Stukken, ingekomen bij het waterschap. 1882—1929. 46 omslagen.

N.B. Die van de jaren 1920 en 1928 ontbreken.

339. Register van stukken, ingekomen bij het waterschap. 1881—1892. 1 deel.

II. Bestuursinrichting.

340. Stukken betreffende de oprichting van het waterschap. 1881. 1 omslag.

341. Stukken betreffende eene kwestie met de Alblasserwaard over het bestuur van en het gezag over de Lingewerken. 1883—1886. 1 omslag.

N.B. Deze kwestie breidde zich later uit tot een geschil tusschen de Staten van Zuid-Holland en Gelderland.

III. Personeel.

342, 343. Instructie voor den algemeenen opzichter en bouwkundige van het waterschap, vastgesteld door het dijkscollege. 1872, 1882. 2 omslagen.

344. Instructie voor den machinist en de stokers bij den stoomwatermolen van het waterschap, vastgesteld door het dijkscollege. 1882. 1 stuk.

345. Staat van voordracht ter commissionneering van den algemeen opzichter en bouwkundige van het waterschap als onbezoldigd rijksveldwachter. 1905. (Afschrift.) 1 stuk.

IV. Titels van eigendom.

346. Proces-verbaal van overdracht van het stoomgemaal en de werken van het kanaal van Steenenhoek, respectievelijk door het Rijk en het voormalig heemraadschap van het kanaal van Steenenhoek aan het waterschap de Linge-Uitwatering. 1882. 1 stuk.

V. Financiën.

a. In het algemeen.

347. Begrootingen van het waterschap. 1882—1928. 1 omslag.

N.B. Deze begrootingen, waarbij zich tevens de in de vereenigde vergadering vastgestelde aanvullingsbegrootingen bevinden, werden opgemaakt in de vergadering van dijkgraaf en heemraden, terwijl die over de jaren 1889, 1890, 1891, 1892, 1897, 1898, 1899, 1900, 1901, 1902, 1908, 1909, 1910, 1911 en 1915 tevens vastgesteld werden door de vereenigde vergadering en die van de jaren 1883, 1887, 1889, 1891, 1892, 1893 en 1897 mede door Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland en Gelderland. — De begrootingen van de jaren 1903, 1904, 1905, 1907, 1925 en 1928 zijn in duplo aanwezig.

348. Memories van toelichting op de begrootingen van het waterschap 1882—1928. 1 omslag.

N.B. Die van de jaren 1897, 1898, 1900, 1903, 1904, 1905, 1907, 1910 en 1928 zijn in duplo aanwezig; die van 1885, 1886, 1887, 1888, 1889 1892, 1894, 1896 en 1923 ontbreken.

349. Verslagen van de commissie tot nazien der (rekeningen en) begrootingen. 1882—1916. 1 omslag.

b. Inkomsten en schulden.

350. Akte van verkoop van hakhout en boomen door het heemraadschap van het kanaal van Steenenhoek aan P. van Houwelingen. 1881. (Extract.) 1 stuk.

351. Rapporten, uitgebracht door eene daartoe ingestelde commissie, in zake verzoeken van vermindering van pacht, door pachters van het zoogenaamde Puttenland onder Hardinxveld gedaan. 1883, 1884, 1885, 1887. 1 omslag.

352. Staat van schulden van het waterschap, opgemaakt door het dijkscollege. 1886—1922. 1 omslag.

N.B. Die van de jaren 1903 en 1917 ontbreken.

c. Kosten van werken.

353. Globale raming der kosten van de verlenging van het kanaal van Steenenhoek tot aan Baanhoek. 1883. 1 stuk.

354. Staten der openbare werken van het waterschap, gelegen in de gemeenten Gorinchem en Hardinxveld, met opgave der kosten van uitvoering enz. 1882—1928. 1 omslag.

N.B. Die van het jaar 1901 ontbreekt.

d. Stukken betreffende het dagelijksch beheer van den penningmeester.

355—358. Journalen van ontvangst van het waterschap. 1882—1928. 47 deeltjes in 4 omslagen.

355. 1882—1890. 1 omslag.
356. 1891—1910. 1 omslag.
357. 1911—1920. 1 omslag.
358. 1921—1928. 1 omslag.

359—361. Registers van ontvangst van het waterschap. 1882—1928. 47 deeltjes in 3 omslagen.

359. 1882—1905. 1 omslag.
360. 1906—1916. 1 omslag.
361. 1917—1928. 1 omslag.

362—364. Journalen van uitgaaf van het waterschap. 1882—1928. 47 deeltjes in 3 omslagen.

362. 1882—1890. 1 omslag.
363. 1891—1920. 1 omslag.
364. 1921—1928. 1 omslag.

365—367. Registers van uitgaaf van het waterschap. 1882—1928. 47 deeltjes in 3 omslagen.

365. 1882—1905. 1 omslag.
366. 1906—1916. 1 omslag.
367. 1917—1928. 1 omslag.

368. Lijsten van ter teekening aangeboden bevelschriften van betaling. 1882—1928. 1 omslag.

N.B. De jaren 1884, 1885, 1886 en 1890 ontbreken.

369—414. Bevelschriften voor den secretaris-penningmeester van het waterschap tot uitbetaling van door het waterschap verschuldigde gelden. 1882—1927. 46 omslagen.

415. Proces-verbaal van kasopnamen door het dijkscollege. 1882—1928. 1 omslag.

e. Rekeningen.

416—451. Rekeningen van het waterschap. 1882—1928. 36 stukken. (Gedrukt.) 1 omslag.

N.B. Het boekjaar blijkt niet. De rekeningen werden opgemaakt en aan dijkgraaf en hoogheemraden overgelegd door den secretaris-penningmeester, waarna zij in de vergadering van het dijkscollege voorloopig werden opgenomen. Die van de jaren 1889, 1901, 1903, 1907 en 1915 zijn in duplo aanwezig, terwijl die van de jaren 1884, 1886, 1890, 1895, 1897, 1905, 1906, 1911, 1912, 1914 en 1920 ontbreken.

452—498. Bijlagen bij de rekeningen van het waterschap. 1882—1928. 47 omslagen.

499. Memories van toelichting op de rekeningen van het waterschap. 1882—1928. 1 omslag.

N.B. Die van de jaren 1885, 1887, 1888, 1901, 1907 en 1915 zijn in duplo, die van 1886, 1890, 1895, 1897, 1899, 1906, 1908, 1911, 1912, 1914, 1919 en 1920 ontbreken.

500. Verslagen van de commissie tot het nazien der rekeningen (en begrootingen) van het waterschap. 1882—1916.

N.B. Zie bij n°. 349 van dezen inventaris.

501. Besluiten van de vereenigde vergadering van het waterschap, inhoudende goedkeuring der rekening over de jaren 1882—1898. 1883—1899. 1 omslag.

N.B. Deze goedkeuring had plaats in de maand Juni, volgend op het jaar van de rekening. Die over de dienstjaren 1884, 1886, 1888 en 1890 ontbreken hierbij.

502. Rekening van het waterschap. 1882. (Afschrift.) 1 stuk.

503. Rekeningen van het waterschap. 1883—1900. (Minuten.) 18 stukken in 1 omslag.

504—527. Administratieve of voorloopige rekeningen van het waterschap. 1898—1926. (Gedrukt.) 24 stukken in 1 omslag.

N.B. De rekeningen van de jaren 1914, 1920, 1921, 1922 en 1923 ontbreken, die van de jaren 1899 en 1903 zijn in duplo, die van 1902 en 1907 in triplo aanwezig.

VI. Waterstaatkundige werken.

a. In het algemeen.

528. Staat, opgemaakt in de vereenigde vergadering van het waterschap, betreffende den afstand tusschen Gorinchem en de gemeenten, gelegen in de waterschappen, welke belang kunnen hebben bij de verbeterde waterontlasting der Linge. 1882. 1 stuk.

529. Verslagen van het dijkscollege betreffende den toestand van den algemeenen waterstaat van dit waterschap. 1882—1899, 1902, 1903, 1905, 1906, 1912, 1920. 1 omslag.

N.B. Het verslag over het jaar 1889 ontbreekt.

530. Rapporten en verslagen betreffende waterstaatkundige werken van het waterschap. 1882—1896. 1 omslag.

531. Verslagen, door den opzichter aan het dijkscollege van het waterschap uitgebracht, betreffende den toestand der werken en eigendommen. 1884—1898, 1919, 1920. 1 omslag.

532. Rapport, uitgebracht door den voorzitter namens het dagelijksche bestuur van het waterschap de Linge-Uitwatering in de algemeene vergade-

ring, betreffen de vraag, wat er sinds de oprichting van dat waterschap gedaan is tot bevordering van de waterontlasting van de Linge. 1893. (Gedrukt.) 1 omslag.

533. Bijlagen bij het rapport, uitgebracht door den voorzitter namens het dagelijksche bestuur van de Linge-Uitwatering in de algemeene vergadering, betreffende de vraag, wat er sinds de oprichting van dat waterschap gedaan is tot bevordering van de waterontlasting van de Linge. 1893. (Gedrukt.) 1 omslag.

534. Bestek en voorwaarden voor het jaarlijksch onderhoud van de kunstwerken van het kanaal van Steenenhoek onder de gemeenten Gorinchem en Hardinxveld. 1919. (Gedrukt.) 1 stuk.

535. Diverse teekeningen van profielen, doorsneden, werktuigen enz. 1 omslag.

N.B. Hiervan kon niet meer nagegaan worden, tot welk dossier ze behoorden, weshalve ze hier bijeengevoegd werden.

536. Aanteekeningen voor eene memorie aan den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid betreffende de verzekering eener voldoende waterontlasting van de Linge. Zonder jaar. 1 stuk.

b. Speciale werken en bemoeiingen.

537. Extract uit de notulen van de Staten van Gelderland in zake de afsluiting der Linge bij ijsgang en hoog water. 1883. 1 stuk.

538. Kladaanteekeningen betreffende het schutwater in de sluis te Gorinchem. (c. 1884.) 1 omslag.

539. Toevoeging van eenige bepalingen in zake de buitengewone riviercorrespondentie op artikel 137. 1884. (Gedrukt.) 1 stuk.

540. Bestekken en teekeningen betreffende den aanleg van het Merwedekanaal onder Gorinchem. 1886. 1 omslag.

541. Stukken betreffende den aanleg van het Merwedekanaal. 1883, 1891. 1 omslag.

542. Aanteekeningen van den dijkgraaf betreffende de in 1883 plaats gehad hebbende verzakking in den Zuider-Lingedijk. 1894. 1 omslag.

N.B. Met teekeningen.

543. Stukken betreffende den duiker in het Steenenhoeksche kanaal bij de Baldersteeg te Hardinxveld. 1896/7. 1 omslag.

c. Stoomgemaal.

544, 545. Dagelijksche berichten betreffende de werking van den stoomwatermolen te Steenenhoek. 1882—1927. 2 omslagen.

544. 1882—1890. 1 omslag.
545. 1891—1927. 1 omslag.

546, 547. Maandelijksche berichten betreffende de werking der stoomgemalen. 1888—1927. 2 omslagen.

546. 1888—1901. 1 omslag.
547. 1901—1927. 1 omslag.

N.B. Het betreft hier in n°. 546 de stoomgemalen in de polders Acquoy, Beesd, Beusichem c.a., Culemborg, Haaften c.a., Kedichem c.a., Nieuwland c.a., Rhenoy, Rumpt c.a., Schaayk c.a., Vuren en Dalem, Arkelsche Dam; en in n°. 547 de stoomgemalen in Arkel, Arkelsche Dam, Dalem, Heukelom (Vogelswerf) en Ham (bij Leerdam).

548, 549. Staten van de werking van den stoomwatermolen en van de voorradige materialen te Steenenhoek. 1883—1927. 2 omslagen.

548. 1883—1899. 1 omslag.
549. 1900—1927. 1 omslag.

550. Prospectussen van machines en machine-onderdeelen. 1 omslag.

551. Verslag van een bezoek, door het bestuur van het waterschap gebracht aan het stoomgemaal te Katwijk aan Zee. 1882. 1 omslag.

N.B. Hierbij stukken betreffende dit stoomgemaal.

d. Waterstanden.

552—556. Overzicht der waterstanden, opgenomen in het kanaal van Steenenhoek aan de kanaalsluis te Gorinchem en de Steenenhoeksche kanaalsluis te Hardinxveld. 1879—1914. 5 deelen.

552. 1879 (Januari)—1883 (Maart). 1 deel.
553. 1883 (April)—1893 (December). 1 deel.
554. 1894 (Januari)—1899 (Februari). 1 deel.
555. 1899 (Maart)—1904 (Maart). 1 deel.
556. 1904 (Maart)—1914 (November). 1 deel.

557—567. Overzicht der waterstanden, opgenomen aan de Steenenhoeksche kanaalsluis. 1884, 1898, 1899, 1920—1927. 11 omslagen.

568. Rapporten van den noodheemraad J. G. Swets betreffende de waterstanden aan de Steenenhoeksche sluis. 1920. 1 omslag.

N.B. Deze dagelijksche rapporten loopen van 18 Januari tot en met 25 Januari.

569—612. Overzicht der waterstanden, opgenomen aan de Gorinchemsche kanaalsluis. 1882—1927. 44 omslagen.

N.B. De jaren 1884, 1899 ontbreken.

613, 614. Staten van toezicht op het terugmalen van schutwater aan de Merwedesluis te Gorinchem en het rijksstoomgemaal te Ameide. 1894—1919. 2 omslagen.

613. 1894—1900. 1 omslag.
614. 1901—1919. 1 omslag.

615. Tienjarig overzicht der waargenomen waterhoogten langs de Nederlandsche hoofdrivieren, de Zeeuwsche Stroomen, de Noordzee, de Zuiderzee, de Wadden enz. 1881—1890. (Gedrukt.) 1 deel.

616. Verzameltabellen der waterhoogten langs Boven-Rijn, Waal, Merwede, Oude Maas en Brielsche Nieuwe Maas. 1881—1895. 1 omslag.

617. Circulaire van Gedeputeerde Staten van Gelderland in zake een archiefonderzoek betreffende oorspronkelijke staten van waterpassing. 1885. (Gedrukt.) 1 stuk.

RIJKSARCHIEF IN NOORD-BRABANT.

IX. INVENTARIS DER COLLECTIE AANWINSTEN 1929.

1—35. Bewijzen van eenige eigendommen der erfgenamen van jhr. Cornelis van Grevenbroeck, heer van Helvoirt, en van zijne echtgenoote juffrouw Anna van Eyck. 1402—1678. 35 charters.

N.B. Aanwinst 1930 n°. 70. De inventaris volgt hierachter afzonderlijk onder X.

36. Transport vóór schepenen van 's-Hertogenbosch door Brieno, zoon van Nycolaus genaamd Beewijns, aan Gerardus genaamd Van Overbeke van een erfpacht, groot één mud rogge, Bossche maat, jaarlijks gaande met Lichtmis uit huis, erf, tuin en land, liggende in de parochie Oss, ter plaatse genaamd den Dorselaer. 1453 Mei 26. 1 charter.

N.B. Aanwinst 1929, n°. 4.

37. Transport vóór schepenen van 's-Hertogenbosch door Florentius van Woerkom, groenroede en notaris aldaar, als geautoriseerd door schepenen bij apostille d.d. 22 Juni 1712 tot verkoop van den boedel van mr. Anthony van der Horst, in leven notaris aldaar, aan Johan van Proyen van eene erfrente van 6 gulden, jaarlijks verschijnende met Lichtmis uit onderpanden te Oss, laatst betaald door Wouter van Gerwen en Jan Jansen van Gemert den jongen. 1712 September 12. 1 charter.

N.B. Aanwinst 1929, n°. 4.

38—63. Archief van het Comité tot uitkeering van het Mobilisatieherinneringskruis in de provincie Noordbrabant. 1925—1926. 26 omslagen.

N.B. Aanwinst 1929, n°. 81. Inventaris ligt voorin.

X. BESCHRIJVING VAN EENIGE BEWIJZEN VAN EIGENDOMMEN DER ERFGENAMEN VAN JHR. CORNELIS VAN GREVENBROECK, HEER VAN HELVOIRT, EN VAN ZIJNE ECHTGENOOTE JUFFROUW ANNA VAN EYCK.

INLEIDING.

De hieronder beschreven stukken werden in 1929 door bemiddeling van den Rijksarchivaris in Limburg gekocht van de erfgenamen van H. Hansen, in leven archivaris van het bisdom Roermond, slotkapelaan en verzamelaar te Rimburg, overleden in 1923. (Aanwinst 1929, n°. 70.) Reeds op het eerste gezicht blijkt, dat zij hoofdzakelijk goederen betreffen, te 's-Hertogenbosch en in den omtrek daarvan, te Vught, Esch en Helvoirt, gelegen, terwijl de dorsale teekens van 17 der charters, die op hunne beurt weder met andere, niet aldus geteekende samenhangen, mede bewijs voor de samenhoorigheid van althans 31 der charters opleveren. De vier overige werden dus als varia achteraan geplaatst. Bedoelde teekens zijn vermoedelijk 18de-, mogelijk zelfs 19de-eeuwsch, terwijl in de akten zelve de laatst vermelde datum het jaar 1712 is, toen de hypotheek, in n°. 31 genoemd, geroyeerd werd, zonder dat daaruit en ook niet uit het Bosch-protocol, waarin de minuut-akte staat, blijkt, door wie de hypotheek in 1712 is afgelost.

Bij nader onderzoek blijken de stukken alle (behalve de onder varia vermelde) behoord te hebben aan de erfgenamen en kinderen van jhr. Cornelis van Grevenbroeck en van zijne echtgenoote juffrouw Anna van Eyck.

Omtrent de verdere lotgevallen der stukken kan men het volgende vermoeden. Eene der dochters uit genoemd huwelijk, Maria Hildegonda van Grevenbroeck, huwde met Hans Caspar de Keversberg, heer van Aldengoor, welke laatste trouwens in n°. 30 genoemd wordt als bezitter van den lijftocht van eenige der bedoelde goederen onder Helvoirt na het overlijden van zijne echtgenoote. Hun eenig kind en erfgename Jeanne Marie Elisabeth huwde in 1691 met haren neef Charles Emmanuel de Keversberg, wiens laatste afstammeling, de baron De Keversberg, in het begin der 20ste eeuw op het kasteel Aldengoor overleden is. Zie De Stein, *Annuaire de la noblesse de Belgique*, 1865, pag. 230 seq. Na zijn overlijden is zijn archief door den bovengenoemden kapelaan Hansen in 1904 en volgende jaren „gesloopt”, zoodat ook de thans beschreven stukken, die in gemelde jaren reeds aan het Rijksarchiefdepôt te 's-Hertogenbosch werden aangeboden, zooals uit gevoerde correspondentie blijkt, zeer waarschijnlijk uit het familie-archief De Keversberg of het huisarchief Aldengoor afkomstig zijn.

De stukken zijn ingedeeld, naar gelang zij door een der echtgenooten jhr. Cornelis van Grevenbroeck en juffrouw Anna van Eyck zijn aangebracht. De verzameling is in 1930 door mij met medewerking van den voluntair

J. M. Cunen geordend en beschreven. De regesten der oudste charters van de hand van den laatste zijn voorin gelegd.

's-Hertogenbosch, Januari 1930.

J. P. W. A. Smit.

INVENTARIS.

Bezittingen, herkomstig van jhr. Cornelis van Grevenbroeck.

N.B. Hij was een zoon van jhr. Erasmus en van juffrouw Johanna Bloeymans, van welke laatste hij de pandheerlijkheid Helvoirt en de hieronder vermelde goederen erfde. Juffrouw Johanna was eene dochter van mr. Henrick, heer van Helvoirt, en van Elisabeth Lombaerts van Enckevoirt. Haar broeder Jan, pandheer van Helvoirt, stierf kinderloos en hare zuster Marie overleed ongehuwd, zoodat zij, hetzij uit hoofde van haren vader, hetzij van hare broeder en zuster de navolgende goederen heeft aangebracht aan hare kinderen, vermoedelijk uitsluitend aan haren zoon jhr. Cornelis uit haar huwelijk met jhr. Erasmus van Grevenbroeck bovengenoemd.

1. Transport vóór schepenen van Den Bosch door Judocus, Gijsbertus, Wilhelmus, Luytgardis, Elisabeth, kinderen van Adrianus, zoon van Theodorus, Ghijsbert en Elisabeth, mede voor Henricus en Maria, haar broeder en zuster, en voor Sophia en Maria, zusters, dochters van Henricus Weygergancx, aan meester Henricus Bloyman, licentiaat in beide rechten, heer van Helvoirt, van een huis en bouw- en weiland te Helvoirt aan de Brugge, waaronder den Guldenacker, het Busselken, den Leeghenacker, afkomstig van Elisabeth, dochter van Johannis die Olyslegher. 1564 April 27. 1 charter.

N.B. In dorso: „Dopdracht van de gueden wijlen Adriaen Diericssen mette quitantie van de VIII^c^ (carolusgulden) int eynde van derselver opdrachte begrepen", en „n°. 22".

2. Transport vóór schepenen van Den Bosch door Petrus, zoon van wijlen Henricus Bouwens, aan meester Henricus Bloyman, heer van Helvoirt, van een stuk weiland, groot vier lopensen, gelegen in de parochie en heerlijkheid Helvoirt aen de Brugge, in ruil voor een stukje akkerland. 1564 October 26. 1 charter.

N.B. In dorso: „De brieff van vier lopensen weylants, gelegen aan de Brugge, vercregen teeghen Peter Bouwens".

3. Transport vóór schepenen van Helvoirt door Frans, zoon van wijlen Jan van Rijswijck, aan mr. Henrick Bloymans, heer van Helvoirt, van een stuk weiland, groot 9 lopensen en 29 roeden, gelegen in de heerlijkheid Helvoirt, ter plaatse dat Oordbroeck. 1567 Mei 16. 1 charter.

N.B. De volgende goederen heeft jhr. Cornelis van Grevenbroeck zelf aangekocht.

4. Overdracht door het corpus van Helvoirt aan jonker Cornelis van Grevenbroeck, heer van Helvoirt, van een stuk gemeentegrond te Helvoirt, groot 6 bunders, waaruit gaat een grondcijns, groot 18 stuivers jaarlijks op St.-Stevensdag. 1626 November 3. 1 charter.

N.B. In dorso: „n°. 10".

5—7. Eigendomstitels voor jhr. Cornelis van Grevenbroeck, heer van Helvoirt, van eene hoeve „Onder de Linde" op den Dystelberch aldaar, zijnde retroacte d.d. 20 Juli 1624 van het (verloren) transport vóór 4 Mei 1631 der onverdeelde helft en scheiding en deeling met den mede-eigenaar

mr. Dierck van Thulden d.d. 4 Mei 1631, aan welke scheiding annex is eene nadere akte van scheiding, voor zoover 3 morgen hooiland onder Vught betreft, d.d. 4 Augustus 1631. 1624—1631.

5. Transport vóór schepenen van Den Bosch door Jacob van Thulden, zoon van wijlen Gerart Dierecxs van Thulden en wijlen Anna, dochter van Jacob van Arckel, aan Wouter Peeterss de Weyer, secretaris van Helvoirt, van de onverdeelde helft in huis, bijgebouwen en landerijen, gelegen te Helvoirt op den Dijstelberch, en weiland onder Vucht, parochie van St. Lambert, in de Cromvoirtsche beemden, welke goederen Jacob van Thulden zijn aangekomen van zijne zuster Lamberta, en waarvan de andere helft zijn broeder Dierck van Thulden toekomt, terwijl de kooper verplicht is te moeten onderhouden de helft van den Roeyen Dijck op den Helvoirtschen Dijck. 1624 Juli 20. 1 charter.

N.B. In dorso: ,,Tot Helvoirt den Dijstelberg betreffende''.

6. Scheiding en deeling vóór schepenen van Helvoirt tusschen jhr. Cornelis van Grevenbroeck, heer van Helvoirt, en mr. Dierck van Thulden van de hoeve onder de Linde te Helvoirt en van de bijbehoorende landerijen, den eersten bij koop en den tweeden bij versterf aangekomen, doch waarvan drie morgen hooiland onder Vucht buiten de deeling worden gelaten. 1631 Mei 4. 1 charter.

7. Scheiding en deeling vóór schepenen van Helvoirt door jonker Cornelis van Grevenbroeck, heer van Helvoirt, en mr. Dierick van Tulden van goederen, bij erfenis verkregen, waarvan de eerste verkrijgt de hooge zijde van den Stapacker, 't Heivelt, de Vleesterakker enz. en de tweede de lage zijde van den Stapacker, het eerste stuk van 't Heestervelt, de helft van het Heivelt enz., alles gelegen onder Helvoirt. 1631 Augustus 4. 1 charter.

8. Belofte vóór schepenen van Helvoirt van overname door Wouter Anchem Wijtmanssoen voor Goeswijn Jan Helvoertssoen van onderhoudsplicht jegens de naburen van Helvoirt van een dijk aan de Helvoirtsche Brugge, welke dijk hij van hen heeft verkregen. 1425 October 14. 1 charter.

N.B. In dorso: ,,n°. 19''. Het stuk heeft vermoedelijk betrekking op den onderhoudsplicht van de helft van den Roeyendijck op den Helvoirtschen Dijck, rustende op landerijen van de hoeve op den Dystelberg, door Cornelis van Grevenbroeck tusschen 1624 en 1631 verkregen.

9. Transport vóór schepenen van Helvoirt door Anthonis, zoon van Jan Joosten, aan jonker Cornelius van Grevenbroeck, heer van Helvoirt, van een stuk akkerland, groot 3½ lopensaat en ettelijke roeden, gelegen te Helvoirt, ter plaatse aen den Geesele. 1639. 1 charter.

N.B. In dorso: ,,n°. 31''.

10. Scheiding en deeling vóór schepenen van Helvoirt door jonker Cornelis van Grevenbroeck, heer van Helvoirt, eigenaar voor de eene helft, en de erfgenamen van Jansoon Dirick Peters, zijnde Marike, gehuwd met Goyard van Bladel, en Lambert Gerlincx van Geffen, als man van Diliaen, dochter van Jan Peters, voor de andere helft van de goederen ,,de Maege'' op den Dystelberch, waarbij aan Cornelis van Grevenbroeck is gegeven den Mageakker, westwaarts met wallen en houtgewas, en een stuk daarnaast, groot 3 loopensaet 26 roeden, den Heyacker met de hofstede oostwaarts en een stuk heiakker. 1648 Augustus 14. 1 charter.

N.B. In dorso: ,,n°. 33''.

11. Transport door het corpus van Helvoirt aan jonker Cornelis van Grevenbroeck, heer van Helvoirt, van 4 lopensen 1 roede gemeentegrond, gelegen aldaar op den Dystelberg bij het kasteel. 1650 Augustus 6. 1 charter.

N.B. In dorso: ,,n°. 21''.

12. Transport vóór schepenen van Helvoirt door Rochus Jan Rochen en Adriaen Adriaenschen van den Bosch aan jonkheer Cornelis van Grevenbroeck, heer van Helvoirt, van een stuk moerland, gelegen aldaar in het Kerckenbroeck naast land van genoemden heer. 1651 Maart 3. 1 charter.

N.B. In dorso: ,,transport vant moer int Kerckenbroeck'' en ,,n°. 15''.

Bezittingen, herkomstig van juffr. Anna van Eyck.

N.B. Zij was, als gezegd, de echtgenoote van jhr. Cornelis van Grevenbroeck voornoemd. Haar stamvader was Gerard Goyarts van Eyck, wiens zoon mr. Goyart huwde met Mechtildis Hals en in 1529 overleed. Van hem zijn de goederen afkomstig, waarvan de titels hieronder volgen. Zie jhr. mr. A. F. O. van Sasse van Ysselt, de Genealogie der adellijke familie Van Eyck. 1918.

13. Transport vóór schepenen van 's-Hertogenbosch door de kinderen van wijlen Henricus de Leeuw aan Godefridus van Eyck, zoon van wijlen Gerardus van Eyck, van twee erfchijnsen, groot 21 en 43 rijnsgulden, jaarlijks gaande uit een huis en erf, gelegen te 's-Hertogenbosch aan de Schapenmarkt (Zadelmakersstraat) naast de stadswaag. 1526 September 19. 1 charter.

N.B. In dorso: ,,magister Godefridus de Eyck'' en ,,Van der Waegehoeck of den hof ten Genewaye voor Magriet en Godefridus van Eyck''.

14. Verklaring vóór schepenen van Den Bosch door Joannes Willemssoen voor Joannes van Elmpt, zoon van wijlen meester Henricus van Elmpt, wegens het gevestigd zijn van eene erfpacht van 1 malder rog op een stuk land, genaamd die Brake, gelegen in de parochie Heesch, ter plaatse Rotart, welk land hem, Johannes Willemssoen, was opgedragen door Henricus, Rodolphus en juffrouw Herberta, kinderen van juffrouw Mechtildis, weduwe van meester Godefridus van Eyck, tegen vestiging van een jaarlijkschen erfchijns, groot 7½ carolusgulden, zonder dat den opdragers deze pacht bekend was en waarvoor zij transportanten hem, Johannes Willemssoen, sindsdien schadeloos gesteld hebben. 1553 Februari 1. 1 charter.

N.B. In dorso: ,,cijns van 1½ gulden tsjaers, die Jan Willems alias Van Mercxsen (?) tot Heessche geldende is, ende zijn VII½ gulden tsjaers ende dat overmits een malder rogge, dat men int vercoopen nyet geweten en heeft, dwelck Jan van Elmpt uuyten onderpanden heffende is ende Jan Willems daervoer gequeten aen den pacht II½ gulden'' en ,,n°. 17''.

N.B. De kleinzoon van genoemden mr. Goyart van Eyck, weder Goyart genaamd en heer van Zeelst, huwde met juffrouw Elisabeth Proeningh van Deventer, die hare erfgenamen vermoedelijk eenige goederen heeft aangebracht, waarvan de hieronder beschreven charters de oudere titels zijn.

15—17. Transporten ten behoeve van Egidius Zecker van 1/6 en 1/6 van een kamp, gelegen in de parochie Vught, Sint Lambert, ter plaatse Cromvoirt, genaamd Die Cromvoirtsche Beemde, het eene door Henricus van Eyndoven, als man van Elizabeth, dochter van Henricus van Berne, hetwelk zij geërfd heeft van Henricus Hoesdens, het andere door Johannes, zoon van Arnoldus, genaamd Belensoen, en zijne zuster Bela, alsmede van

een erfchijns, groot 1 schepel rogge, uit de helft van eene hoeve, gelegen te Vught etc.; transport als boven van een erfchijns, groot 1 schepel rogge, gaande uit de helft van eene hoeve en aangelag, gelegen als boven, ter plaatse Boerdmanshoeven. 1402 Januari 9, 1407 Mei 7 en 1421 April 4.

N.B. Blijkens het cijnsboek der domeinen van Brabant van Vught, aangelegd 1521, fol. 27, zijn goederen van Egidius Zeckers te Vught achtereenvolgens overgegaan op zijn zoon Henricus, diens kinderen Willelmus, Henricus en Elisabeth, vervolgens op Johannes, zoon van Arnoldus Lodewycxz., vervolgens op Theodericus de Hynden, vervolgens op diens weduwe en 3 kinderen, vervolgens op Petrus, zoon van Cornelis, en Wilhelmus, kinderen van Henricus die Raet en van Katharina, dochter van Wilhelmus Keteler, weduwe van Ghijsbertus Toelinck, vervolgens op Henricus de Deventer, zoon van Gerardus, vervolgens op zijne weduwe Katharina (van den Kerckhoff), vervolgens op hunne erfgenamen, zijnde de kinderen (Elisabeth en Goyart) van (zijn broeder) Jacobus de Deventher, vervolgens bij deeling op juffrouw Barbara van Eyck, dochter van jhr. Goyart van Eyck en Elisabeth van Deventher bovengenoemd en gehuwd met jhr. Jan van Keversberg, genaamd Meeuwen. Mogelijk hebben de in deze charters genoemde goederen dezelfde lotgevallen gehad.

15. Transport vóór schepenen van Den Bosch door Henricus, genaamd Van Eyndoven, zoon van wijlen Johannes, genaamd Van Eyndhoven, als man van Elizabeth, dochter van Henricus, genaamd van Berne, aan Egidius Zecker van 1/6 deel van een kamp, gelegen in de parochie Vught, Sint Lambert, ter plaatse, genaamd De Cromvoertsche Beemde, welk deel genoemde Elizabeth heeft geërfd van Henricus, genaamd Hoesdens, en uit welke kamp gaat een jaarlijksche erfchijns, groot 5 penningen, genaamd Gemeyne Placken. 1402 Januari 9. 1 charter.

N.B. In dorso: ,,H''.

16. Transport vóór schepenen van Den Bosch door Johannes, zoon van Arnoldus, genaamd Belensoen, en Bela, zijne zuster, dochter van Arnoldus bovengenoemd, aan Egidius Zecker van 1/6 deel van een kamp, gelegen in de parochie Vught, Sint Lambert, ter plaatse Cromvoirt, genaamd Die Cromvoirtsche Beemde, waaruit gaat een jaarlijksche erfchijns van 5 stuiver Bosch payement aan de tafel van den H. Geest van 's-Hertogenbosch. 1407 Mei 7. 1 charter.

N.B. In dorso: ,,G''.

17. Transport vóór schepenen van Den Bosch door Albertus, genaamd de Guederheill, zoon van wijlen Jacobus, als man van Sophia, dochter van wijlen Gerardus Mol, aan Egidius die Zecker van een erfchijns van een schepel rogge, Bosch maat, uit de helft van eene hoeve en aangelag, gelegen in de parochie van Vucht, Sint Pieter, ter plaatse, genaamd Buerdmanshoeven, welke chijns Elizabeth, weduwe van Andreas Moll, heeft gekocht van Matheus Quappe Emmen. 1421 April 4. 1 charter.

N.B. In dorso: ,,G'' en ,,n°. 18''.

18—19. Transporten voor Godefridus die Ridder, zoon van Egidius, van de helft van een aantal goederen, gelegen in de parochiën Vught St. Pieter en St. Lambert, in de akten nader aangeduid, door Henricus, zoon van Johannes, zoon van wijlen Arnoldus, genaamd Lodewijcks, genoemden Johannes als weduwnaar van Henrica, dochter van wijlen Henricus die Smyt en van Weyndelmoedis, zijne huisvrouw, eerder weduwe van Bartholomeus, genaamd Manthuys, zoon van wijlen Johannes, door Gerardus, zoon van

wijlen Johannes, genaamd Mathijssoen, echtgenoot van Bela, dochter van genoemden Johannes en Henrica, en door Arnolda, dochter van bovengenoemden Johannes. 1473 Mei 28 en 1482 Augustus 6.

N.B. De lotgevallen van deze goederen zijn mogelijk dezelfde als die der goederen, afkomstig van Egidius die Zecker. Evenals deze laatstgenoemde zijn goederen van Godefridus die Ridder langs Theodericus de Hynden op de familie Van Eyck overgegaan.

18. Transport vóór schepenen van Den Bosch door Henricus, zoon van Johannes, zoon van wijlen Arnoldus, genaamd Lodewycks, welke Johannes weduwnaar is van Henrica, zijne huisvrouw, dochter van wijlen Henricus die Smyt, en van Weyndelmoedis, zijne huisvrouw, eerder weduwe van Bartholomeus, genaamd Manthuys, zoon van wijlen Johannes, en door Gerardus, zoon van wijlen Johannes, genaamd Mathijssoen, echtgenoot van Bela, dochter van genoemden Johannes en Henrica, aan Godefridus die Ridder, zoon van Egidius, van de helft van een aantal goederen, gelegen in de parochiën Vught St. Pieter en St. Lambert, in de akte nader genoemd, van welke helft genoemde Johannes ten behoeve van genoemden Henricus, zijn zoon, en Bela en Arnolda, zijne dochters, van het vruchtgebruik heeft afstand gedaan. 1473 Mei 28. 1 charter.

N.B. In dorso: ,,m'' en ,,n°. 35''.

19. Transport vóór schepenen van Den Bosch door Arnolda, dochter van Johannes, zoon van wijlen Arnoldus Lodewijcks en van Henrica, dochter van wijlen Henricus die Smyt, aan Godefridus die Ridder, zoon van Egidius, van alle recht, dat zij heeft in de helft van een huis, erf en land, gelegen in de parochie van Vught, Sint Pieter, ter plaatse, genaamd Die Hoeve, en in andere goederen, gelegen aldaar en in de parochie Vught, St. Lambert, en te Cromvoirt, welke helft door Henricus, zoon van genoemden Johannes, en door Gerardus, zoon van wijlen Johannes, genaamd Mathijs, als man van Bela, dochter van Johannes bovengenoemd, is overgedragen aan genoemden Godefridus. 1482 Augustus 6. 1 charter.

N.B. In dorso: ,,Godefridus die Ridder'', vermoedelijk ,,G'', ,,Da'' en ,,n°. 28''.

20—21. Eigendomstitels voor Petrus, zoon van wijlen Theodoricus de Hynden en van Geertrudis, diens echtgenoote, zijnde transport van de helft van 5 bunder weiland, gelegen in de parochie Vught, Sint Pieter, en vrijwaring door zijn broeder Cornelius van een chijns, groot 6½ pond, welke Petrus Zegers, leerlooier, uit zijn huis en erf te 's-Hertogenbosch in de Kerkwijk moest betalen aan Johannes de Eymerica, wiens weduwe gehuwd is met genoemden Cornelius. 1505 Januari 28 en 1509 Maart 24.

N.B. De lotgevallen van deze goederen zijn mogelijk dezelfde als die der goederen, afkomstig van Egidius die Zecker. Evenals deze laatstgenoemde zijn goederen van Theodoricus de Hynden op de familie Van Eyck overgegaan.

20. Transport vóór schepenen van Den Bosch door Gerardus van Berkel, als man van Mechtildis, dochter van Rutger Berwout, aan Geertrudis, weduwe van Theodericus de Hynden, voor wat het vruchtgebruik, en aan de kinderen van genoemde Geertrudis, Petrus, Cornelius en Margareta, voor wat den eigendom aangaat, van de helft van 5 bunders weiland, gelegen in de parochie Vught, Sint Pieter. 1505 Januari 28. 1 charter.

N.B. In dorso: ,,N.N.'' en ,,n°. 29''.

21. Vrijwaring vóór schepenen van Den Bosch door Cornelius, zoon van wijlen Theodericus de Hynden en weduwnaar van Elizabeth, dochter van Nicolaes die Zwane, eerder weduwe van Johannes de Eymerica, voor zijn broeder Petrus wegens een chijns, groot 6½ pond, die Petrus Zegers, leerlooier, uit zijn huis en erf te 's-Hertogenbosch in de Kerkwijk moest betalen aan Johannes van Eymerica bovengenoemd. 1509 Maart 24. 1 charter.

Bezittingen der erfgenamen.

N.B. De erfgenamen van jhr. Cornelis van Grevenbroeck en juffrouw Anna van Eyck hebben nog andere dan de bovengenoemde goederen bezeten, zonder dat de herkomst daarvan kon aangetoond worden. De titels volgen derhalve hieronder chronologisch. De laatste twee acten zijn blijkbaar door hen na lossing der daarin vermelde hypotheken terugontvangen.

22. Opdracht vóór schepenen van Den Bosch door Henricus, zoon van wijlen Wilhelmus, zoon van wijlen Laurencius, genaamd van der Bruggen, aan Johannes Heester, zoon van wijlen Giselbertus Heester, van het recht van vernadering van een stuk bouwland, gelegen in de parochie van Esch, ter plaatse genoemd die Wycker, groot een sester maat, hem aangekomen van Willelmus, zoon van wijlen Willelmus, zoon van wijlen Laurencius van der Bruggen. 1446 Maart 1. 1 charter.

N.B. In dorso: „n°. 4".

23—27. Retroacta eener (verloren) akte tusschen 1468 en 1478 van transport voor Hector van den Berge, zoon van wijlen Willelmus van den Berghe, van eene hofstad en akker, groot 3 lopensaat, en van eene weide, genaamd Wissevenne, gelegen in de parochie Vught, St. Pieter, en van een huis, erf en tuin en een stuk land, gelegen aldaar, beide verkregen van Henricus, zoon van Godefridus van Hedel. 1443, 1445, 1468 en 1478.

23. Transport vóór schepenen van Den Bosch door Jacobus, zoon van wijlen Johannes van Loeven, aan Martinus die Greve, van eene huisstede en land, groot 3 loopensaat, en eene weide, genaamd de Wysevenne, gelegen in de parochie Vught, St. Pieter. 1443 Maart 12. 1 charter.

N.B. In dorso: „H".

24. Akte van afstand vóór schepenen van Den Bosch door Michael die Cremer, natuurlijken zoon van Michael die Cremer, als man en voogd van Katharina, dochter van wijlen Johanna van Loeven, aan Martinus die Greve, zoon van wijlen Johannes, van eene huisstede, land, groot 3 lopensaat, en eene weide, genaamd Wijsevenne, gelegen in de parochie Vught, St. Pieter, welke goederen terzelfder dage door genoemden Martinus die Greve van Jacobus, zoon van wijlen Johannes van Loeven, zijn verkregen, en belofte van betaling van eene lijfrente, groot 1 malder rog, welke Engela, dochter van Goeswinus van der Nederbroet, uit die goederen trekt. 1443 Maart 12. 1 charter.

N.B. In dorso: „C".

25. Transport vóór schepenen van Den Bosch door Wychmodus, genaamd Wychmoet, zoon van wijlen Marcelius, genaamd van den Voshoelen, aan Johannes, genaamd Marck, zoon van wijlen Johannes, genaamd Marck, den linnenwever, van een huis, erf en tuin, gelegen in de parochie Vucht, Sint Pieter, genaamd die Wischevenne, hem

aangekomen van Petrus, zoon van wijlen Andreas, genaamd die Ridder, Gerardus en Henricus, broeders, kinderen van Henricus, zoon van wijlen Gerardus Artssoen van Overbeke. 1445 Juni 8. 1 charter.

26. Transport vóór schepenen van Den Bosch door Martinus die Greve, zoon van wijlen Johannes, aan Henricus, zoon van Godefridus van Hedel, van eene huisstede, akker, groot 3 lopensaat, en een weiland, genaamd Wissevenne, gelegen in de parochie Vught, Sint Pieter, welke goederen genoemde Martinus verkregen heeft van Jacobus, zoon van Johannes van Loeven, van een huis, erf en tuin, gelegen als boven en verkregen van Johannes Marck, zoon van Johannes Marck, den wolwever, en van een stuk land, gelegen als boven en verkregen van Rodolphus Roefs. 1468 Augustus 29. 1 charter.
N.B. In dorso: „H" en „n°. 11".

27. Erkenning vóór schepenen van Den Bosch door Hector van den Berge, zoon van wijlen Willelmus van den Berghe, van het recht van vernadering voor Ghiselbertus Elst en Elisabeth, dochter van wijlen Godefridus van Hedel, echtelieden, van eene hofstad en akker, groot 3 lopensaat, en van eene weide, genaamd Wissevenne, gelegen in de parochie Vught, Sint Pieter, en van een huis, erf en tuin en van een stuk land, gelegen aldaar, welke door Henricus, zoon van genoemden Godefridus van Hedel, aan genoemden Hector van den Berge zijn overgedragen. 1478 December 2. 1 charter.
N.B. In dorso: „J".

28. Testamentaire beschikking vóór den vice-cureit der parochie Vught, Sint Pieter, van Geertrudis Smyers, weduwe van Henricus Heesters, ten behoeve van haren natuurlijken zoon Walterus over hare goederen, met uitzondering van eenige giften aan de St.-Lambertuskerk te Luik, de St.-Pieterskerk te Vught en de vier bedelorden. 1504 Maart 4? 1 charter.
N.B. In dorso: „n°. 27".

29. Afstand vóór schepenen van Vucht door Henric, zoon van wijlen Marten 's Greven, aan zijne kinderen Marten, Pauwels, Jan, Dominicus, Margriet en Yda, bij zijne huisvrouw Severijn verwekt, van den lijftocht van een stuk land, gelegen in de parochie van Vught, St. Pieter, dat hem heeft toebehoord. 1510 November 25. 1 charter.
N.B. In dorso: „F.F." en „n°. 26".

30. Schuldbekentenis vóór schepenen van Den Bosch door Hans Caspar van Keversberch, heer van Oldengoir, weduwnaar van Maria Hillegonda van Grevenbroeck, aan Guiljam van Camphen ten behoeve van kolonel Walter Schodt voor eene som van 2500 gulden, in specie van ducatons van drie gulden, drie stuivers, tegen eene rente van den penning twintig, te betalen over één jaar, waarvoor verbonden wordt de lijftocht van twee steden te Helvoirt op den Dystelberch. 1669 November 26. 1 charter.
N.B. In dorso: „2500 guld. op onderpanden tot Helvoirt. Consentere ick ondergeschrevene cassatie deser, also den inhoudt deser aen mijn is voldaen. Actum Bosch den 15en April 1673".

31. Schuldbekentenis vóór schepenen van Den Bosch door vrouwe Anna van Eyck, weduwe van wijlen joncker Cornelis van Grevenbroeck, heer van Helvoirt, haar zoon joncker Johan Francoys van Grevenbroeck en joncker Hans Melchior Eldenborn, man van Isabella van Eyck, aan juffrouw Wilhelmina Margo van Doren voor eene som van 1000 Car. gulden, tegen 5 % 's jaars, af te lossen over 4 jaar, te weten 5 Januari 1682, spruitende

uit een schuld van 2000 gulden van jonker Cornelis van Grevenbroeck van 5 Januari 1658 aan Aelbrecht van Doren, welke daarbij voor de helft wordt afgelost, en waarvoor zij al hunne goederen verbinden. 1678 Maart 4. 1 charter.

N.B. In dorso: „Is mondeling geaccordeert voort tege 4 gulde van 't hondert met 40 gulde 'sjaers te betalen. Capitaal en intrest deses beken ick ontfangen te hebben, oversulcx geve consent tot de kassatie. Actum 29 Apriel 1712. Willemina Margo van Dooren''.

Varia.

32. Transport vóór schepenen van Vucht door Roef wijlen Roefszoon, aan Marten, zoon van wijlen Jan Greven, van een stuk land, gelegen te Vucht, parochie van Sint Pieter, belast met een chijns van drie sester rogge 's jaars aan den H. Geest van Vucht. 1448 Januari 8. 1 charter.

N.B. In dorso: „G'' en „n°. 21'', maar niet passend bij de overige dorsale teekens der collectie.

33. Transport vóór schepenen van Vucht door Bartholomeus, zoon van wijlen Daem Heesters, aan Wouterus, natuurlijken zoon van wijlen Yewan Willems Ywanszoon, van een stuk land te Vucht, gelegen in de parochie van Sint Pieter, ter plaatse op die Hoeven, groot een loopensaet, en een lopensaats terzelfder plaatse. 1481 December 15. 1 charter.

N.B. Mogelijk is deze Wouterus dezelfde als die, genoemd in het charter n°. 28.

34. Transport door Steven up den Brynck aan Bernt van den Wiell van een erfchijns, groot een „blawen gulden'', jaarlijks gaande uit een stuk land, gelegen te Oeffelt, en van een half schepel land, dat hij van zijn oom Goessen Rickartz gekocht heeft. 1481 Maart 19. 1 charter.

35. Transport vóór schepenen van Heeze-en-Leende door Henrick Zweers alias Pastoers, en Mariken Ruevens, Jans van Hout dochter, zijne huisvrouw, aan Jan Delissoen van Delft, wonende te Weert, van een erfpacht, groot $3\frac{1}{2}$ mud rog, maat van Geldrop, gaande jaarlijks met Lichtmis uit huis, hof met akker, eeuwsel en beemden, gelegen in de heerlijkheid Geldrop aan de straat naar de Beeck, in welk huis Jan Claeus Stoepssoen en Lijsbeth, zijne huisvrouw, bestorven zijn, welke door Lauwreys, zoon van wijlen Willem Agnesen, was gekocht van Henrick, zoon van Raes van Aecken, en waarvoor eerstgenoemde aan laatstgenoemden genoemde erfpacht bij schepenbrieven van Geldrop d.d. 20 Augustus 1460 had getransporteerd. 1564 November 9. 1 charter.

RIJKSARCHIEF IN GELDERLAND.

XI. ARCHIEF DER HEEREN VAN WISCH.

INLEIDING.

Een kort overzicht van de geschiedenis der heeren van Wisch uit het met Ermgard van Wisch, gravin van Limburg Stirum, uitgestorven huis Wisch heeft Van Spaen gegeven in deel I zijner *Inleiding tot de historie van Gelderland*, blz. 358 vlg. Zijn genealogische gegevens zijn verbeterd door J. D. Wagner en wijlen jhr. mr. W. G. Feith in het maandblad van *De Nederlandsche Leeuw*, jaargang XLII (1924), kol. 71 vlg. Schrijver dezes heeft in de inventarisatie van dit archief een aanleiding gevonden om de geschiedenis van de heeren van Wisch en hunne heerlijkheid, in het bijzonder in de 13de en de 14de eeuw, aan een nader onderzoek te onderwerpen. De uitkomsten daarvan zijn gepubliceerd in deel XXXIII van de *Bijdragen en Mededeelingen der vereeniging Gelre*. In deze inleiding en bij de bewerking van den inventaris is met die uitkomsten rekening gehouden.

De heeren van Wisch waren bannerheeren. Met dien titel werden in de latere middeleeuwen aangeduid eenige tot den hoogen adel behoorende heeren, die in de Statenvergaderingen den voorrang hadden boven de minder hoog geplaatste ridderschap. Men heeft hen wel als gelijken van den Gelderschen landsheer willen beschouwen en inderdaad hebben hunne gedragingen tegenover dien landsheer, o.a. het verzet tegen het heffen van schatting door dezen in hunne heerlijkheden, aanleiding gegeven voor die bewering. Toch wordt m.i. hunne positie daardoor niet in het juiste daglicht gesteld. Hoe dit zij, in geen geval kan de aanzienlijke plaats, die zij innamen, verklaard worden uit de belangrijkheid van de gebieden, waar zij heerlijke rechten uitoefenden. Dit geldt niet het minst van de heeren van Wisch, wier heerlijkheid vóór c. 1330 slechts een klein gebied (oorspronkelijk waarschijnlijk een mark) bij het slot ter Borch omvatte. De namen ,,bannerheerlijkheid'' en ,,bannerij'' en de voor Wisch gebruikelijke benaming ,,hoogheid'' zijn eerst in de 17de eeuw in verband met de aanzienlijke maatschappelijke positie van de heeren in zwang gekomen, doch men leide er niet uit af, dat die heerlijkheden onafhankelijke staatjes geweest zijn in tegenstelling tot die, waaraan de bedoelde benamingen niet werden gegeven.

De bannerheeren van het vorstendom Gelre en graafschap Zutphen hebben in het kwartier van Zutphen het eerste lid van de Staten uitgemaakt, totdat verschillende omstandigheden, in het laatst der 16de en het begin der 17de eeuw, er toe geleid hebben, ze van dit tooneel af te voeren [1]). De laatste, die als bannerheer werd verschreven, is geweest Joost graaf van Limburg Stirum, overleden in 1621. Hij was als graaf van Bronkhorst en heer van Wisch in de rechten van twee bannerheerlijke geslachten getreden.

Na het overlijden van Dirk heer van Wisch, dat omstreeks 1370 moet hebben plaats gevonden, noemden zich zijn zoon Henrik en diens oomzegger

---

[1]) Zie D'Ablaing, *Ridderschap van Zutphen*, *Geschiedk. gedeelte*, blz. 27 vlg.

Dirk beiden heer van Wisch. Dirk was een zoon van Steven van Wisch, die de oudste broeder van Henrik, bovengenoemd, was geweest, doch die vermoedelijk vóór zijn vader overleden was. Sindsdien is de heerlijkheid altijd tweeheerig geweest. Het aandeel van Dirk is door zijn dochter Steven in het geslacht Homoet gekomen. Haar kleinzoon Henrik van Homoet verkocht het in 1486 aan Oswald graaf van den Bergh [1]), wiens nakomelingen in het bezit van de halve heerlijkheid zijn gebleven, terwijl de andere helft aan het geslacht Wisch bleef behooren. De laatste wettige telg van dat geslacht, Ermgard van Wisch, heeft alle bezittingen van haar huis, alsmede de rijke erfenis van de Bronkhorsten van Borculo, ten gevolge van haar in 1539 gesloten huwelijk met Georg graaf van Limburg, heer van Stirum, overgebracht aan het geslacht Limburg Stirum.

Dat de titel bannerheer een persoonlijk karakter droeg, blijkt uit het feit, dat de splitsing van alle heerlijke rechten den heeren van half Wisch uit het geslacht Wisch niet heeft belet, dien titel zonder restrictie te voeren. Daarentegen hebben zij ten aanzien van de uitoefening hunner heerlijke rechten en het gezamenlijk bezit van goederen in en buiten de heerlijkheid Wisch op verschillende tijdstippen overeenkomsten gesloten met de heeren van de andere helft. Een overeenkomst van dien aard, in 1495 tusschen Johan heer van Wisch en Oswald graaf van den Bergh aangegaan, berust in het archief van het Huis Bergh. Bij dergelijke transacties zijn in lateren tijd de meeste goederen en tienden, die tot het gezamenlijke bezit behoorden, verdeeld, doch het recht van jurisdictie en andere heerlijke rechten zijn steeds onverdeeld gebleven, behoudens regelingen omtrent de uitoefening er van bij toerbeurten. Aan die tweeheerigheid herinnert nog thans het beheer van de z.g. Armenkorf te Terborg en het gasthuis te Silvolde, stichtingen van de heeren van Wisch, die van vóór de splitsing der heerlijkheid dagteekenen. Het berust n.l. voor de helft bij de eigenaren van het Huis Wisch, voor de wederhelft bij die van het Huis Bergh. Oorspronkelijk hebben de beide heeren ieder een slot te Terborg gehad. Na de gedeeltelijke verwoesting van het Berghsche huis door Joachim van Wisch in 1529 hebben de graven van den Bergh er slechts een toren bezeten, die met het terrein van den voorburcht in den loop der 17de eeuw in handen van de eigenaars der wederhelft kwam. Wellicht is deze toren in het laatst van die eeuw door aanbouw aan het slot der Limburg Stirum's verbonden en vormt hij nog den oostelijken hoektoren van het tegenwoordige huis Wisch, dat overigens niet ouder dan het midden der 17de eeuw schijnt te zijn [2]).

De hoogheid Wisch omvatte de stad Terborg en de kerspelen Varseveld en Silvolde. Terborg behoorde kerkelijk tot het bisdom Utrecht, Varseveld en Silvolde tot Munster. De laatstgenoemde kerspelen hebben oorspronkelijk deel uitgemaakt van het graafschap Loon. De vereeniging met Terborg dateert eerst van den tijd van Henrik van Wisch, die in 1315, toen zijn vader Steven nog heer van Wisch was, door den heer van Blankenberg met het gericht aldaar werd beleend (zie inventaris n°. 13). Met het slot ter Borch zijn sinds 1502 de heeren Van Wisch uit het huis Wisch en hunne rechtverkrijgenden in de Geldersche leenkamer beleend [3]). Daarnaast zijn

[1]) De oorspronkelijke koopakte bevindt zich in het archief van het Huis Bergh, dat rijk is aan stukken betreffende de Berghsche helft van Wisch.

[2]) Bijzonderheden over het slot zijn te vinden in een dossier (1667 Januari 12) in het archief van het Hof betreffende een tusschen de beide heeren over het terrein van het voormalige Berghsche slot gevoerd proces. Het Berghsche slot zal, daar het van den oudsten tak Wisch afkomstig was, vermoedelijk het oudste zijn geweest.

[3]) Zie: *Register op de leenactenboeken van het kwartier van Zutphen* (uitg. „Gelre"), blz. 444.

het slot en de heerlijkheid van Terborg, alsmede (ten onrechte) de gerichten te Varseveld en Silvolde, ook als Geldersche leenen ten behoeve van de heeren van de andere helft beschouwd, sinds 1431 [1]).

Buiten hunne heerlijkheid hebben de heeren van Wisch van ouds belangrijke bezittingen gehad in de aangrenzende kerspelen Gendringen, Etten en Doetinchem en voorts op verschillende andere plaatsen in het Zutphensche kwartier. Te Doesburg bezaten zij een woonhuis, den hof van Wisch, terwijl zij voorts veel verblijf hielden op den Wildenborch bij Lochem. Die beide huizen zijn intusschen eerst na de splitsing verkregen door de heeren uit het geslacht Wisch; de heeren van de andere helft hebben er geen rechten op gehad [2]). De eerste heer van Wisch, die den Wildenborch als Geldersch leen ontving, was Henrik, beleend in 1449 [3]). Sindsdien is dit goed met de Wissche helft der heerlijkheid Wisch tot 1701 in éene hand gebleven, behalve in de jaren 1626—1636, toen het met Lichtenvoorde aan den ongehuwden graaf Willem Frederik van Limburg Stirum heeft behoord. Het is in 1701, te gelijk met Lichtenvoorde, verkocht aan Frederik baron van Heyden, heer van Bruch. Tot den Wildenborch hebben een leenkamer, hoorige en keurmedige lieden en een groot aantal goederen en tienden behoord. Keizer Maximiliaan heeft er in 1499 heerlijke rechten aan verbonden, die in 1505 zijn uitgebreid over de kerspelen Vorden en Ruurlo. Van de uitoefening van die heerlijke rechten is echter niet veel gekomen sinds Johan van Wisch den Wildenborch in 1512 aan hertog Karel moest overgeven. Een verzoek van Ermgard van Wisch om er in hersteld te worden, in 1564, is afgewezen [4]). Intusschen zal men in het hier beschreven archief slechts enkele stukken vinden, die betrekking hebben op dit goed. Vermoedelijk is er een archief van overgedragen bij den verkoop in 1701, waarvan een klein overblijfsel is te vinden in het in 1924 aan het Rijk geschonken huisarchiefje van den Wildenborch.

Losser dan die tot de bovengenoemde goederen is de band tusschen Wisch en de heerlijkheid Lichtenvoorde geweest. De heerlijke rechten in het ambt Lichtenvoorde n.l. en het slot aldaar hebben van ouds aan de heeren van Borculo behoord en zijn door Ermgard van Wisch, gravin-weduwe van Limburg Stirum, als erfgename van Joost graaf van Bronkhorst, heer van Borculo, verkregen. Haar kleinzoon Joost graaf van Limburg Stirum, die in 1621 overleed, scheidde het van Borculo door het met Wisch, dat hij in 1613 van zijn broeder Johan had geërfd, te vermaken aan zijn tweeden zoon Georg Ernst. Bij de boedelscheiding in 1626 werd dezen echter alleen Wisch toebedeeld, Lichtenvoorde (met den Wildenborch) aan den derden zoon Willem Frederik. Na diens kinderloos overlijden eerst is Georg Ernst heer van Lichtenvoorde geworden. Zijn dochter Maria Magdalena, weduwe van Hendrik graaf van Nassau Siegen, die de laatste vrouwe van Wisch uit het geslacht Limburg Stirum was, heeft, gelijk gezegd is, Lichtenvoorde in 1701 verkocht. Voor de weinige op die heerlijkheid betrekking hebbende stukken in dit archief is een afzonderlijke afdeeling van den inventaris ingericht naast die betreffende de eigenlijke Wissche goederen.

Hendrik graaf van Nassau, met wien Maria Magdalena in 1646 gehuwd was, was een kleinzoon van graaf Jan den Ouden. Hij stierf reeds in 1652, negen jaar vóór zijn schoonvader, den heer van Wisch. Zij hebben tezamen

---

[1]) *Register op de leenactenboeken van het kwartier van Zutphen*, blz. 431.

[2]) Zie over den hof van Wisch te Doesburg het aangeteekende bij n°. 67.

[3]) *Register op de leenactenboeken van het kwartier van Zutphen*, blz. 431.

[4]) Zie *Het archief der Geldersche Rekenkamer etc.*, I, blz. 225.

het tot de Wissche goederen behoorende huis Overhagen bij Velp bewoond, dat na zijn dood is verkocht. Ook al hare kinderen en haren schoonzoon, den hertog van Courland, heeft Maria Magdalena overleefd. Zij overleed in 1707. Tot 1718 was de weduwe van haren zoon vorst Willem Maurits van Nassau, Ernestine Charlotte prinses van Nassau Dillenburg Schaumburg, vruchtgebruikster van Wisch. In dat jaar werden met de Wissche goederen beleend Albrecht Friedrich markgraaf van Brandenburg en prins in Pruisen en zijn echtgenoote Maria Dorothea hertogin van Courland. Maria Dorothea was de oudste kleindochter van Maria Magdalena, haar man een zoon uit het tweede huwelijk van den Grooten Keurvorst. Zij overleed in 1743 en werd in de heerlijkheid Wisch opgevolgd door haren oudsten zoon Carel prins in Pruisen. Deze verkocht huis en heerlijkheid en alle daartoe nog behoorende goederen in het Zutphensche kwartier in 1756 aan mr. Adriaan Steengracht, heer van Souburg, rentmeester-generaal in Zeeland Bewestenschelde. Mr. Steengracht ontdeed zich weder van zijn bezit in 1772 ten behoeve van het echtpaar Johan Herman Sigismund van Nagell, heer van Ampsen, en Maurice Constance le Leu de Wilhem. In de familie Van Nagell zijn huis en heerlijkheid Wisch gebleven tot aan den dood van mr. Constantijn Sigismund Willem Jacob baron van Nagell, kleinzoon van de echtelieden voornoemd, in 1849. Wisch is toen verkocht aan Johanna Philippina van Herzeele, weduwe van jhr. mr. François Pierre van Schuylenburch, heer van Bommenede. De tegenwoordige eigenaren, de na te melden schenkers van een belangrijk gedeelte van het archief, zijn hare achterkleinzonen.

De aanzienlijke plaats, die de heeren van Wisch en hunne verwanten steeds in en buiten Gelderland hebben ingenomen, en de uitgebreidheid hunner bezittingen en rechten doen verwachten, dat zij een archief van grooten omvang en beteekenis hebben nagelaten. De weinige, toevallig bewaarde stukken, die in dezen inventaris zijn beschreven, bevestigen de meening, dat er zulk een archief geweest moet zijn, maar wij behoeven er niet aan te twijfelen, dat het meeste en wellicht belangrijkste verloren is gegaan.[1]) Het is niet bekend, welke lotgevallen tot die verdwijning hebben geleid. Zeker is, dat Van Spaen en Nijhoff sr. gemeend hebben, dat het archief geheel verloren was, zoodat het een geluk mag heeten, dat er althans een gedeelte van terug is gevonden. Het feit, dat Ermgard van Wisch en haar kleinzoon Joost graaf van Limburg Stirum een groot aantal heerlijkheden en kasteelen in hun bezit hebben vereenigd, maakt het verklaarbaar, dat de tot die bezittingen behoorende archieven ten deele door elkaar zijn geraakt. Uit een omstreeks 1700 opgemaakten inventaris van het thans geheel verdwenen archief van het huis Borculo, welke inventaris berust in de bibliotheek van het archief van het Huis Bergh, blijkt, dat daar stukken betreffende Wisch hebben berust. Omgekeerd zijn uit het hier beschreven archief eenige stukken overgebracht naar de op het Rijksarchief bewaarde kleine verzameling, die een overblijfsel vormt van het archief der heeren van Borculo. Met het eveneens op het Rijksarchief aanwezige archief van het huis Bronkhorst konden enkele stukken worden geruild. Het is niettemin waarschijnlijk, dat het Wissche archief in hoofdzaak op het slot te Terborg heeft berust en dat het vandaar bij gelegenheid van een der eigendomsovergangen is verwijderd of wel bij een verbouwing te gronde gegaan is. Wat er van over is, is slechts ten deele van het huis Wisch over-

[1]) Toen deze inventaris reeds ter perse was, is den schrijver bekend geworden, dat zich een archief Wisch in het Brandenburg-Pruisische huisarchief te Berlijn bevindt. Van een inmiddels toegezegd overzicht van den inhoud kon hier niet meer gebruik gemaakt worden.

gebracht. De notaris H. G. van Everdingen te Terborg had n.l. een verzameling charters en andere stukken, afkomstig van het huis Wisch, in bewaring voor de eigenaren, de heeren jhr. F. L. W. en jhr. W. A. W. van Schuylenburch van Wisch. Door zijn vriendelijke bemiddeling zijn die stukken in 1926 aan het Rijk geschonken. Daarnaast wordt een belangrijk gedeelte van het hier beschreven archief gevormd door een van het huis Bergh te 's-Heerenberg afkomstige verzameling stukken, die in 1928 zijn verkregen bij een ruil van archiefstukken tusschen het Rijk en de N.V. tot instandhouding der goederen en rechten van het Huis Bergh. Het was den archivaris van het Huis Bergh, mr. A. P. van Schilfgaarde, opgevallen, dat een aantal stukken betreffende Wisch in het Berghsche archief niet konden zijn verkregen tengevolge van het bezit van de Berghsche helft der heerlijkheid. Met behulp van oude inventarisnummers heeft hij van deze stukken een fragment van het Wissche archief kunnen reconstrueeren, volkomen aanpassend aan de door de heeren Van Schuylenburch geschonken stukken. Die stukken waren waarschijnlijk in het Berghsche archief beland, doordat mr. O. P. Hoevel, die in het midden der 18de eeuw rentmeester van Bergh was en daar woonde, als leengriffier en zaakgelastigde van de heeren van Wisch telkens stukken uit hun archief noodig had, waarvan hij er nu en dan onder zich zal hebben gehouden. Ook een verzameling stukken, die tot het particuliere archief van Hoevel (en zijn zoon J. N. Hoevel) zouden kunnen worden gerekend, zijn wegens het nauwe verband tot Wisch bij dit archief geplaatst en in afdeeling C van den inventaris beschreven. Tot de gedeeltelijke reconstructie van het archief heeft voorts nog bijgedragen een kleine verzameling stukken, die de Algemeene Rijksarchivaris met andere door aankoop van een particulier te Siegen verkreeg en in 1912 aan den Rijksarchivaris in Gelderland overdroeg. Zij zijn afkomstig van de familie Nassau Siegen en hebben zeer waarschijnlijk op het huis Wisch berust. Opmerking verdient echter, dat van de in den inventaris beschreven stukken, afkomstig van de familie Nassau Siegen, een niet onbelangrijk gedeelte op het huis Bergh is aangetroffen.

Voor de indeeling van den inventaris konden de oude inventarisnummers, die op de meeste stukken voorkomen, geen dienst meer doen. Die indeeling leverde de bezwaren op, die de ordening van een huisarchief, vooral wanneer het slechts uit fragmenten van uiteenloopenden aard bestaat, pleegt mede te brengen. Als eindjaar voor de regestenlijst is 1550 aangenomen, zonder bepaalden grond.

INVENTARIS.

A. Stukken betreffende het bezit van de heerlijkheden Wisch en Lichtenvoorde en de daartoe behoorende goederen en rechten.

I. Hoogheid Wisch c. a.

a. Stukken betreffende de beleening met het slot ter Borch en andere Geldersche leenen en met de jurisdictie in Varseveld en Silvolde.

N.B. Het hooge gericht in Varseveld en Silvolde was een leen van de heeren van Blankenberg, wier rechten op de hertogen van Gulik zijn overgegaan.

1. Akte, waarbij hertog Karel Joachim heer tot Wisch met het huis ter Borch beleent. 1528. 1 charter. (Zie Reg. n°. 96.)

2. Mandaat van het Hof, waarbij o.m. Ermgard van Wisch, gravin van Limburg, die de Spaansche zijde had gehouden, wordt opgeroepen om opnieuw den leeneed te doen. 1582. 1 stuk.

3. Extrakt uit het Geldersche leenregister betreffende beleeningen met het slot ter Borch. (1615?). 1 stuk.

4. Brief van Gerlach Valkenborgh aan Georg Ernst graaf van Limburg Stirum over de beleening met den Linsberg (onder Doetinchem). 1633. Met een extrakt uit het Geldersche leenregister van 1636. 2 stukken.

5. Akte, waarbij Maria Magdalena gravin van Limburg Stirum, vorstin-weduwe van Nassau, beleend wordt met het huis ter Borch, den Wildenborch c.a. en den Linsberg. 1662. 1 charter.

6. Concept-akten en aanteekeningen betreffende de opdracht door Maria Magdalena gravin van Limburg Stirum, vorstin-weduwe van Nassau, van hare allodiale goederen onder Wisch, Lichtenvoorde en den Wildenborch aan de Geldersche leenkamer. 1693. 1 omslag.

7. Akte, waarbij Albrecht Friedrich prins in Pruisen en Maria Dorothea hertogin van Courland, alsmede de hertoginnen Eleonora Charlotte en Amelia Louise van Courland, in de Geldersche leenkamer beleend worden met: 1°. den Linsberg, met de wildbanen en eenige daartoe behoorende goederen; 2°. het huis ter Borch met de daartoe behoorende goederen. 1709. 1 charter.

8. Akte, waarbij ten behoeve van Eleonora Charlotte hertogin van Brunswijk Luneburg, geboren hertogin van Courland, een hypotheek gevestigd wordt op de hoogheid Wisch en het huis ter Borch, in verband met hare pretensies op de nalatenschap harer grootmoeder, de vorstin-weduwe van Nassau Siegen, geboren gravin van Limburg Stirum. 1717. 1 stuk.

9. Akte, waarbij Albrecht Friedrich prins in Pruisen en Maria Dorothea hertogin van Courland beleend worden met de onder n°. 7 bedoelde leenen. 1718. 1 charter.

10. Akte, waarbij ten verzoeke van Carel prins in Pruisen het goed Welsinck onder Varseveld tot Geldersch leen wordt gemaakt in de plaats van eenige goederen, die tot dusverre tot de onder n°. 7 bedoelde leenen hadden behoord. 1754. 1 charter.

11. Akte, houdende opdracht aan Carel prins in Pruisen van het goed Melkwinkel, dat te voren afgesplitst was van de leenen, bedoeld onder n°. 7. 1754. 1 charter.

12. Akte van beleening van Maurice Constance le Leu de Wilhem, weduwe van Jan Herman Sigismund van Nagell tot Olden- en Nieuwenampsen, met de onder n°. 7 bedoelde leenen. 1785. 1 charter.

13. Akte, waarbij Henrik van Wisch wordt beleend met Varseveld en Silvolde. 1315. 1 charter. (Zie Reg. n°. 1.)

N.B. Het verdient opmerking, dat Henrik van Wisch destijds zijn vader Steven nog niet als heer van Wisch was opgevolgd. In een brief van 1324 in het archief van het klooster Bethlehem wordt hij zelf richter te Varseveld genoemd, in een brief van 1329 in hetzelfde archief komt voor de richter van Henrik van Wisch te Varseveld en Silvolde.

14. Akte, waarbij Johan heer van Wisch wordt beleend met Varseveld en Silvolde. Met een desbetreffende akte van volmacht. 1479. 2 charters. (Zie Reg. nos. 60 en 59.)

15. Akte, waarbij Jorgen (graaf) van Limburg, heer tot Stirum, beleend wordt met Varseveld en Silvolde, alsmede brief, waarbij de leenheer aan de inwoners daarvan kennis geeft. 1541. 2 charters. (Zie Reg. nos. 113 en 114.)

16. Akte, waarbij Herman Georg graaf van Limburg Stirum beleend wordt met Varseveld en Silvolde, benevens een akte, houdende zijn verklaring, dat deze beleening niet ten nadeele van zijn moeder Ermgard zal zijn. 1561. 2 charters.

17. Akte, waarbij Joost graaf van Limburg Stirum beleend wordt met Varseveld en Silvolde. 1597. 1 charter.

17*. Akte, waarbij Georg Ernst graaf van Limburg Stirum beleend wordt met Varseveld en Silvolde. 1661. 1 charter.

18. Akte, waarbij Albrecht Friedrich markgraaf van Brandenburg beleend wordt met Varseveld en Silvolde. 1717. 1 charter.

19. Akten, waarbij Carl prins in Pruisen beleend wordt met Varseveld en Silvolde in 1732 en, te zamen met de prinsen Friedrich en Friedrich Wilhelm, in 1748. 2 charters.

N.B. De beleening in 1732 vond plaats, omdat prins Albrecht Friedrich in 1731 was gestorven en het leen een manleen was.

20. Stukken betreffende de beleening van de prinsen in Pruisen met Varseveld en Silvolde in 1748, met een aantal retroacta betreffende die leenen. 1578—1732. 1 omslag.

N.B. Deze stukken zijn vermoedelijk door mr. O. P. Hoevel bij elkaar gezocht in verband met den verkoop van Wisch aan mr. Adriaan Steengracht.

21. Akte van beleening van mr. Adriaan Steengracht met Varseveld en Silvolde, na den verkoop door Carel prins in Pruisen. 1758. 1 charter.

22. Akte, waarbij Jan Herman Sigismund vrijheer van Nagell en Maurice Constance le Leu de Wilhem, na opdracht door mr. Adriaan Steengracht, beleend worden met Varseveld en Silvolde. 1773. 1 charter.

23. Akten van beleening van Anne Willem Carel vrijheer van Nagell tot Ampsen met Varseveld en Silvolde (namens zijn moeder) in 1786 en (na het afsterven van den leenheer) in 1803. 2 charters.

b. Liggers van goederen en inkomsten.

24. ,,Erfpachtsrekeninge van Etten, Gendringen, Varssevelt, Zilvolden ende ter Borch.'' Ligger van inkomsten van den heer van Wisch in de genoemde plaatsen. (c. 1518.) 1 katern. (Zie Reg. n°. 85.)

25. Staat der inkomsten, door wijlen Ermgard van Wisch, gravin van Limburg, in tijd van vrede genoten als vrouwe van Wisch, opgemaakt door den drost Jurryen van Keppel. (c. 1590.) 1 katern.

26. Staat van inkomsten en lasten van de tot den Wildenborch behoorende goederen. (Fragment, 1636.) 1 stuk.

27. ,,Lagerbuch, die Hoheit Wisch und Burg betreffend, und soweit Seiner Hoheiten Herrn Albrecht Friederich Printzen in Preussen und Marggraffen zu Brandenburg etc. zugehörig ist, conscribirt im Jahr 1723.'' Opteekening van alle tot de heerlijkheid behoorende goederen en rechten en van het jaarlijksche gemiddelde der inkomsten over 1721—1724 en over 1724—1730, alsmede 25 gekleurde kaarten. 1 band.

28. Duplikaten van de kaarten, in het hiervoor beschreven ,,Lagerbuch'' voorkomende. 22 bladen.

N.B. Twee kaarten, van Remlingsgoed en Schilderingsgoed, ontbreken. Voorts enkele afwijkingen van ondergeschikt belang.

c. Rekeningen en bijlagen.

29. Rekening van inkomsten onder Varseveld en Silvolde. (Fragment, c. 1510.) 1 deeltje.

30. Akte, waarbij Walburg van den Bergh, weduwe van Wisch, haren rentmeester Peter Vuerknecht dechargeert. 1539. 1 stuk. (Zie Reg. n°. 109.)

31. Quitantie, aan den rentmeester van den graaf van Stirum, Sweer Steffens, afgegeven voor de betaling eener jaarlijks uit het hof van Wisch te Doesburg verschuldigde rente. 1559. 1 stuk.

32. Bijlagen bij een (verloren) rekening van Bartolt Hunteler, rentmeester van Johan graaf van Limburg Stirum, heer van Wisch. 1611, 1612. 1 omslag.

N.B. Geliasseerd.

33. Rekening (van Bartolt Hunteler, rentmeester van Wisch) wegens de kosten der begrafenis (te Terborg) van de vrouwe van Wisch, 1612 Februari 29—April 6. 1 katern.

N.B. Bedoeld is de vrouw van Johan graaf van Limburg Stirum, heer van Wisch.

34. Quitantie, bijlage tot een rekening van den rentmeester van Wisch. 1615. 1 stuk.

35. Akte van het gericht te Terborg tot staving van de betaling van zekere schuld door den rentmeester van den graaf van Limburg Stirum aan den molenaar aldaar. 1636. 1 stuk.

36—39. Rekeningen van rentmeesters van de hoogheid Wisch, uitgebracht aan Georg Ernst graaf van Limburg Stirum. 4 deelen.

36. Rekening van Edwin Arnold van Diepholt, 1645/46, afgehoord 1647.

37. Rekening van Edwin Arnold van Diepholt, 1649/50, overgeleverd (doch niet gesloten) 1651.

38. Rekening van Gerhardt Entinck, 1651/52, afgehoord 1655.

39. Rekening van Gerhardt Entinck, 1655/56, afgehoord 1657.

40. „Annotata" op een (verloren) rekening en een (verloren) korenregister over 1656. 1 deel.

41. Bijlagen bij verschillende rentmeestersrekeningen. 1671—1705. 1 omslag.

42. Quitanties wegens arbeidsloonen en leveranties ten laste van Maria Magdalena gravin van Limburg Stirum, vorstin-weduwe van Nassau Siegen, en hare schoondochter, de vorstin-weduwe Ernestine Charlotte, zijnde bijlagen (althans meerendeels) bij verloren rekeningen van rentmeesters der Wissche goederen. 1692—1709. 1 pak.

43—45. Rekeningen van Johan Adolph Spoor van de domeinen der hoogheid Wisch. 1708, 1716—1718. 3 deelen.

43. Over 1708, gesloten 1710.

44. 1716/17. (Concept.)

45. 1717/18. (Concept.)

d. Stukken betreffende de uitoefening van de jurisdictie, het begeven van ambten, heerendiensten, jachtrecht.

46. Opteekening van de in de heerlijkheid in te vorderen breuken, vastgesteld door de beide heeren van Wisch. (c. 1450.) 1 stuk.
N.B. Door vocht geschonden.

47. Fragment van een betoog over de vraag, welk gericht competent is in zeker geschil tusschen den graaf van Limburg, heer van Wisch, en de kerkmeesters van Aalten. 1549. 1 stuk.

48. Stukken betreffende een door het Hof ingesteld onderzoek naar de gedragingen van de geërfden van Silvolde, die meenden, dat de berg of hemel aldaar tot hunne gemeente en niet tot het koninklijke domein van den Schuilenburg behoorde, terwijl de heeren van Wisch deze zaak tot hunne competentie rekenden. (1560.) 1 stuk en 1 katern.

49. Brief van den graaf van den Bergh aan de gravin van Limburg, vrouwe van Wisch, 1580, alsmede getuigenverklaringen, voor het gericht van Wisch afgelegd, 1578, over de grens tusschen de kerspelen Varseveld en Lichtenvoorde. 2 stukken.

50. Brief van Adolf van Wisch, heer van Lichtenberg, aan de vrouwe van Anholt, wier leenman hij was, houdende klachten, dat de drosten van de beide heeren van Wisch zijn heerlijke rechten niet ontzien. (c. 1600.) 1 stuk.

51. Request van de regeering der stad Terborg aan Johan graaf van Limburg Stirum, heer van Wisch, om de aanstelling van een richter, met apostillaire toewijzing door de beide heeren van Wisch. 1610. (Afschrift, 1613.) 1 stuk.

52. Lijsten van in de hoogheid Wisch ontvangen breuken. 1618—1626, 1649, 1657—1664. 1 omslag.

53. Akten van aanstelling van Rheinerus Möcking tot richter, 1635 (afschrift), Bernt Wevels tot holtdrost, 1636, Jan to Bocoup, drost, tot richter, 1640, Martin Selleraedt tot holtdrost en tot scholtis te Silvolde, 1658, Johan Melcherts tot holtdrost (concept, c. 1670). 6 stukken.

54. Bevelschrift van Johan Maurits vorst van Nassau aan zijn rentmeester te Terborg om Michel van Valckenborgh tot burgemeester en schepen aldaar aan te stellen en hem t.z.t. als kerkmeester voor te dragen. 1674. 1 stuk.

55. Stukken betreffende de aanstelling en bezoldiging van den stadsbode te Terborg, ten bewijze van het recht van aanstelling door de beide heeren van Wisch tot een dossier vereenigd. 1677. 1 omslag.

56. Akte van aanstelling van mr. Herman Hendrik van Raay, advocaat-fiscaal der hoogheid Wisch, als zoodanig in de stad en schependom Terborg. 1775. (Afschrift.) 1 stuk.

57. Brief van den heer van Wisch aan de Gedeputeerde Staten van Zutphen over de diensten, door de pachters van geestelijke goederen in de kerspelen Varseveld en Silvolde voor hem te verrichten. 1660. (Minuut.) 1 stuk.

58. Twee brieven van den drost Andries Sels aan den rentmeester van Wisch over een jachtquaestie in de heerlijkheid, met bijlagen. 1665. 4 stukken.

e. Stukken betreffende de heffing van schatting en verponding (voor den Gelderschen landsheer) in de hoogheid Wisch.

59. Brief, waarbij hertog Karel verklaart, dat de door hem geheven schatting aan de rechten van den heer van Wisch niet te kort zal doen. 1513. (Afschrift.) (Zie Reg. n°. 79.) 1 stuk.

60. Schatceel van de heerlijkheid Wisch. (c. 1520.) 1 katern.

61. Omschrijving van de bezittingen van Goessen van Mael e.a. (te Silvolde?) (1517.) 1 stuk.

N.B. Vermoedelijk opgesteld in verband met de heffing van schatting in de heerlijkheid Wisch.

62. Brief van den hertog van Kleef aan Herman Georg graaf van Limburg over het heffen van schatting in de heerlijkheid Wisch, 1567, en minuut van Ermgard van Wisch, waarbij zij de hulp van den geadresseerde inroept om in dezelfde aangelegenheid de bemiddeling van den hertog van Alva te verkrijgen. 1569. 2 stukken.

63. Verbalen en aanteekeningen, afkomstig van ontvangers der verponding in de hoogheid Wisch. 1653—(c. 1700.) 1 pak.

f. Stukken betreffende de leenen van Wisch.

64. Leenboek, aangelegd c. 1469, voortgezet tot 1630. (Afschrift.) 1 deel.

N.B. Dit afschrift is in 1628/29 op last van Georg Ernst graaf van Limburg Stirum vervaardigd. Vermoedelijk zijn slechts uittreksels uit de oorspronkelijke leenakten overgeschreven. Achterin een index op de plaatsnamen.

65. Register op de leenboeken, gemerkt A, B en C, loopende van 1469—1743, samengesteld door mr. O. P. Hoevel op last van den heer van Wisch in 1745. 1 deel.

N.B. Achterin een index op de namen der leengoederen.

66. Bijlagen tot het hiervóór onder n°. 65 beschreven register. 1745. 1 omslag.

67. Protokol van de leenen van Catharina van Voerst en van Ghemen, weduwe van jonker Johan, heer van Voerst, Asperen en Keppel. 1440—1490. 1 deel.

N.B. Deze leenen waren in 1440 door Catharina van Voerst aangekocht van Herman van Wye, heer tot Hernen, waarna zij (blijkens een aanteekening vóór in dit deel) haar woning te Doesburg als leenhof er voor aanwees. Deze woning is later het Wissche hof geworden en daarmede zijn de leenen overgegaan aan de heeren van Wisch. Als band van dit deel heeft gediend een charter van 1458 (zie Reg. n°. 39), waarop o.a. vermeld is: „dese lhenen op den Hern van Wisch devolvirt, comen unde geervet".

68. Bijlagen bij een verloren leenboek. Minuten, volmachten en correspondentie. 1745—1757. 1 pak.

69. Opdrachtbrief van het leengoed Zyberdinck onder lichtenvoorde aan Steven van der Oesterwijck, geheeten Van Hunten, ten overstaan van Henrik heer tot Wisch als leenheer. 1435. 1 charter. (Zie Reg. n°. 21.)

70. Leenbrief betreffende een aan Wisch leenroerig goed onder Vreden, buurschap Dodinckweerde, uitgegeven door Georg graaf van Limburg. 1542. 1 charter. (Zie Reg. n°. 116.)

71. Akte, waarbij Dederich Smollinck, drost te Elten, erkent, dat Armgart van Wisch, gravin van Bronkhorst, hem toegestaan heeft, de goederen Poelwijk en den heiligen akker, die hij van haar in leen houdt, te bezwaren. 1558. 1 charter.

72. Akte, waarbij Johan Boecop, drost der hoogheid Wisch, namens Georg Ernst graaf van Limburg Stirum ten behoeve van jonker Cornelis van Middachten en diens beide zusters het hun toebehoorend 2/3 gedeelte der Zallandsche goederen onder Silvolde van de leenplicht van Wisch ontslaat, terwijl deze den heer van Wisch opdragen 2/3 van den Hum- of Paaschberg, vóór Terborg gelegen, en van een daaraan grenzend weidje. 1643. 1 stuk.

73. Overeenkomst tusschen Henrick Floris van den Boetzelaer, heer tot Essenbach en ten Poll, en den heer van Wisch, waarbij de eerstgenoemde de havezathe ten Poll als leen aan den laatstgenoemde opdraagt en het jachtrecht van dat goed, in de hoogheid Wisch gelegen, terug ontvangt. 1652 (Iets later afschrift). 1 stuk.

74. Akte, waarbij de vrouwe van Wisch de ,,Silverslaege'' onder Steenderen van de leenplicht van Wisch ontslaat. 1693. (Minuut.) 1 stuk.

g. Stukken betreffende hoorige lieden en goederen.

75. ,,Tynsbuich der hoicheit Wysch'', aangelegd in 1623, bijgehouden tot 1654. 1 deel.

N.B. Fol. 1—67 bevatten hoofdtynsen, van hoorigen en keurmedigen geëischt; vervolgens eenige nieuw gefolieerde bladen, houdende erftynsen, waarvan de helft aan den graaf van den Bergh toekwam.

76. Tynsboek, aangelegd in 1659, bijgehouden tot 1675, met enkele bijschrijvingen van 1727—1730. 1 deel.

N.B. Dit register is ingericht als dat onder n°. 75, doch de folieering loopt door; fol. 60 vlg. bevatten de erftynsen.

77. Akte betreffende den ruil van hoorige vrouwen tusschen den hertog van Gelre en Henrik heer van Wisch. 1384. 1 charter. (Zie Reg. n°. 15.)

78. Akte van ruil van hoorige vrouwen tusschen Henrik van Diepenbroeck en Johan heer tot Wisch. 1470. 1 charter. (Zie Reg. n°. 53.)

h. Stukken betreffende collatierechten.

1. Vicarie St. Catharina te Doesburg.

79. Akte, waarbij Ermgard gravin van Limburg en Bronkhorst Diderich Smeinck Johans zoon begiftigt met de inkomsten der vicarie St. Catharina te Doesburg. 1567. 1 stuk.

2. Kerk, pastorie en vicarieën te Etten.

N.B. Zie ook n°. 92.

80. Akte, waarbij de heer van Wisch heer Andreas Yseren, priester, aan den proost van Emmerik presenteert als pastoor te Etten. 1513 (Afschrift of minuut.) 1 stuk. (Zie Reg. n°. 80.)

81. Akte, waarbij de vrouwe van Wisch heer Deryck Idgunck voor 6 jaar tot kapelaan te Etten aanstelt. 1561. 1 stuk.

82. Afschriften van eenige akten betreffende de kerk te Etten, vermoedelijk tot een dossier vereenigd in 1639. 5 stukken. (Zie Reg. nos. 3, 8, 9 en 13.)

83. Akte, voor de regeering van Terborg verleden, houdende verklaringen betreffende de vicarieën in de kerk te Etten. 1584. 1 stuk.

84. Lijsten van de inkomsten van het O.L.V. altaar in de kerk te Etten. (15de en 16de eeuw.) 2 stukken.

85. Brief van Hermke Woldenberch, weduwe, aan den graaf van den Bergh over de begiftiging van haren zoon met de O.L.V. vicarie te Etten (minuut); met afschrift eener desbetreffende schepenakte van Terborg. 1608. 1 stuk.

86. Stukken betreffende de voordracht van Willem Hillebrandt als vicaris van de O.L.V. vicarie te Etten, 1658 (concepten), en de begiftiging van Paulus Sels met die vicarie, 1666, (gelijktijdig afschrift). 3 stukken.

87. Brief, waarbij de heer van Wisch heer Henricus Wassynck als vicaris van het altaar der H. Maagd te Etten presenteert, 1506, en akte, waarbij de officiaal van den proost en aartsdiaken te Emmerik deze presentatie bekrachtigt, 1507. 2 charters. (Zie Reg. nos. 75 en 76.)

88. Brief, waarbij de vrouwe van Wisch heer Hartgerus ten Holte presenteert als vicaris van het altaar der H. Maagd te Etten (aan een ongenoemden bisschop). 1582. 1 charter.

3. Kerk en pastorie te Silvolde.

89. Stukken betreffende een proces tusschen Maria Magdalena gravin van Limburg Stirum, vorstin-weduwe van Nassau, en de classis Zutphen over het recht van collatie te Silvolde. 1668, 1669. 1 dossier in omslag.

90. Kerkrekening en provisorierekening van Silvolde over 1767. (Afschriften.) 1 katern en 1 stuk.

91. Afschrift van een besluit van het gericht van Wisch d.d. 19 October 1798, houdende een ontwerp-overeenkomst tusschen de Gereformeerden en de Roomsch-Katholieken te Silvolde over het kerkgebouw en de pastorie aldaar. 1 katern.

4. Kerk, pastorie en vicarieën te Terborg.

92. Stukken betreffende een proces, voor het Hof gevoerd tusschen den graaf van den Bergh en den vorst van Nassau over de collatie te Terborg en Etten. 1685. Met enkele retroacta, het beroep van predikanten aldaar betreffende. 1 omslag.

93. Brief, waarbij de vrouwe van Wisch Andreas Hildebrandt begiftigt met de inkomsten der vicarie van de H. Maagd, in de kerk te Terborg gevestigd. 1665. 1 stuk.

N.B. Oorspr., met handteekening en opgedrukt lakzegel. Er is echter veel in dezen brief gecorrigeerd. O.a. is het jaartal 1664 veranderd in 1665.

94. Akte, waarbij een kooltuin buiten Terborg aan het St.-Mathiasaltaar in de kerk aldaar wordt verkocht. 1439. 1 charter. (Zie Reg. nº. 25.)

95. Brief, waarbij Johan heer van Wisch een priester voordraagt voor het St.-Mathiasaltaar in de kerk te Terborg. 1514. 1 charter. (Zie Reg. nº. 81.)

96. Akte, waarbij de Gedeputeerden van Zutphen Gisbert Mockinck institueeren in de St.-Mattheusvicarie te Terborg, waarmede hij begiftigd is

door Johan graaf van Limburg enz. 1609. Met een lijst der inkomsten van die vicarie van iets ouderen datum. 2 stukken.

97. Stukken betreffende een verzoek van de vrouwe van Wisch aan het Hof om bevestiging van de begiftiging van Johannes Ernestus Curtenius met de inkomsten der vicarie St. Mattheus te Terborg. 1664. 1 omslag.

5. Pastorie en vicarie te Velp.

N.B. De bedoelde collatierechten waren verbonden aan het goed Overhagen (zie de aanteekening bij nos. 182 vlg.).

98. Brief van Ermgard gravin van Limburg aan het Hof over de collatie der pastorie te Velp. 1558. (Minuut.) 1 stuk.

99. Akte, waarbij Gijsbert, broeder tot Wisch, een vicaris in de kerk te Velp presenteert. 1522. 1 charter. (Zie Reg. n°. 91.)

100. Rentebrief, ten bate van de vicarie te Velp op den hof te Overhagen gevestigd, 1557, met doorgestoken akte van bekrachtiging door den bisschop, 1559. 2 charters.

i. Eigendomsbewijzen van goederen, die aan de heeren van Wisch hehben toebehoord en enkele andere desbetreffende stukken.

1. Algemeen.

101. Stukken betreffende de verdeeling van gezamenlijk door de graven van den Bergh en van Limburg Stirum bezeten goederen in de hoogheid Wisch en in Isevoorde en Gaanderen. 1643, 1649. 4 stukken.

102. Transportbrieven van allodiale goederen onder Terborg, Varseveld en Silvolde, Aalten, de stad en het ambt Doetinchem, Gendringen en Etten, door Carel prins in Pruisen aan mr. Adriaan Steengracht, heer van Souburg. 1756. 6 stukken.

103. „Extracten van alle zodanige goederen, als in vroegere jaren uyt de Hoge Heerlijkheid Wisch successive verpand zijn, en welke ten allen tijden, op de daarbij bepaalde vervaltijden, wederom mogen ingelost worden door de verpanders of derzelver regtverkrijgende, en welke alle onder hare numeros of litteras voorkomen bij het gereformeerde register van de actens en papieren, welke in de cassa van de archiven gevonden zijn en relatie hebben tot deze Hoge Heerlijkheid Wisch." 7 bladen in omslag.

N.B. De op deze bladen (met een 18de-eeuwsche hand) omschreven pandbrieven zal men nagenoeg alle in deze afdeeling van den inventaris terugvinden. Zij zijn vermoedelijk uit het destijds omvangrijker archief der heerlijkheid gelicht met een bepaald doel. Waarschijnlijk heeft men getracht, met de hulp daarvan eigendomsrecht te bewijzen op de goederen, die in de geloste pand- en rentebrieven worden vermeld.

2. Onder Aalten.

104. Akte, waarbij de Motkincktienden in de buurschap Yserloo worden op gedragen aan Henrik heer tot Wisch. 1438. 1 charter. (Zie Reg. n°. 24.)

105. Twee afschriften van een pandbrief van 1609 van de door den graaf van Limburg en Bronkhorst verpande rogge-schepeltiend, met daarop gestelde aanteekeningen van 1628. 2 stukken.

3. In het richterambt Almen-Gorssel.

106. Gecancelleerde rentebrief, gevestigd op den tol ter Hunnepe, 1546. 1 charter. (Zie Reg. n°. 131.)

N.B. Deze tol, die in de buurschap Epse aan den weg naar Deventer werd geheven, is aan de heeren van Wisch verpand geweest, doch in 1551 door het domeinbestuur ingelost.

107. Afschrift van een pandbrief van 1545 van het goed den Grooten Brinck in de buurschap Eldrik en akte, waarbij de „beterschap" van dit verpande goed tot onderpand wordt gesteld voor zekeren rentebrief op den tol ter Hunnepe, dien Walburg van den Bergh, vrouwe van Wisch, van haren zoon heeft ontvangen. 1547. 1 stuk en 1 charter. (Zie Reg. nos. 123 en 138.)

108. Gecancelleerde pandbrief van de tot het huis Wildenborch behoorende Wisscher tiend, in de buurschap Harfsen, kerspel Almen, geheven. 1655. 1 charter.

4. In het landdrostambt Bergh.

N.B. Zie ook nos. 170, 281.

109. Eigendomsbewijs van land tusschen Broekhezerveld en Hassenderbroek, verkocht aan Elisabeth vrouwe van Wisch. 1345. 1 charter. (Zie Reg. n°. 6.)

N.B. Bedoeld is Elisabeth van Hernen, destijds weduwe van Henrik heer van Wisch.

110. Brief, waarbij Dirk heer tot Wisch de helft van een stuk land in Bergerdijk verpandt aan Geryt van der Coernhorst, 1462; akte, waarbij Bernt Louwerman verklaart, dat Johan heer tot Wisch hem het recht heeft overgedragen om dat land te lossen, 1515, alsmede afschrift van twee oorkonden van 1515 en 1530 betreffende het bedoelde verpande land. (Afschrift van 1602.) 2 charters en 1 katern. (Zie Reg. nos. 50, 62, 82, 83 en 99.)

5. Onder Brummen.

111. Eigendomsbewijs van de Ringenbergsche tienden, opgedragen aan Henrik heer van Wisch en Katherina van Bronkhorst. 1383. 1 charter. (Zie Reg. n°. 14.)

112. Brief van Herman Otto graaf van Limburg en Bronkhorst aan den advocaat Secken, te Emmerik, houdende verzoek om een onderzoek in te stellen naar zijn recht om de Ringenbergsche tienden te lossen. 1637. 1 stuk.

N.B. Dit stuk komt voor in n°. 103 en is daarom, alhoewel geen eigendomsbewijs, hier geplaatst.

6. In de stad Doesburg.

113. Akte van transport eener jaarrente, die in 1548 gevestigd was op het hof van Wisch te Doesburg. 1608. 1 charter.

7. In het richterambt Doesburg.

114. Afschrift van een brief betreffende de verpanding, in 1432, van het goed Mallant onder Angerlo door Henrik heer tot Wisch aan Johan heer tot Ghemen, gecancelleerde pandbrief van een deel van dat goed, 1547; gecancelleerde brieven betreffende een verhooging van de daarop gevestigde pandsom, 1553, en betreffende een verlenging der verpanding in 1570, alsmede schetskaartje van dat goed, met toelichting, door N. Geelkerck, 1643. 3 charters en 2 stukken. (Zie Reg. nos. 20 en 135.)

115. Gecancelleerde pandbrieven, 1457, 1547, 1550, 1619, en afschriften van een pandbrief van 1550 en een rentebrief van 1554 betreffende lande-

rijen onder Angerlo. 4 charters en 2 stukken. (Zie Reg. nos. 38, 134, 145 en 146.)

116. Pachtceel van het land Groot Enghuizen onder Eldrik, door Jutte, weduwe van Harmen ter Straeten. 1546. 1 stuk. (Zie Reg. n°. 132.)

8. Onder Doetinchem.

N.B. Zie ook n°. 291.

117. Pandbrief van de renten en goederen, door Joachim heer van Wisch in het kerspel Doetinchem nagelaten. 1543. (Concept.) 1 stuk. (Zie Reg. n°. 118.)

118. Rentebrief, door jonker Johan heer tot Wisch en de vrouwe tot Wisch gevestigd op den windmolen bij Doetinchem, twee halve hoven te Isevoorde, de landerijen de Wetten en de Groote en Kleine Kolvert, alle in het kerspel Doetinchem. 1501. Met een doorgestoken transportbrief van 1646 en een afschrift der akte van 1501. 2 charters en 1 stuk. (Zie Reg. n°. 73.)

119. Stukken betreffende een proces, voor het Hof gevoerd tusschen Georg Ernst graaf van Limburg Stirum en den magistraat der stad Doetinchem over het recht van dwangmolen in het ambt Doetinchem. 1642. 1 omslag.

120. Stukken betreffende het verpande goed Bongart. 1609—1632. 1 omslag.

121. Pachtceel van Dickergoed. 1660. 1 stuk.

122. Eigendomsbewijs van land bij de Holtcamp. 1637. 1 charter.

123. Gecancelleerde pandbrieven van het IJselslag in de buurschap Oesel. 1491, 1547. 2 charters. (Zie Reg. nos. 68 en 137.)

124. Gecancelleerde brieven betreffende de verpanding van het Jonkerenslag in de buurschap Langerak, 1545, 1546, 1549, 1564, alsmede op dat land betrekking hebbende stukken, afkomstig van den rentmeester der hoogheid Wisch Bartholdus Huntler. 1620. 4 charters en 1 omslag. (Zie Reg. nos. 126, 130 en 142.)

125. Pandbrief van het land de Kleine Kolvert. 1526. (Afschrift c. 1550.) 1 stuk. (Zie Reg. n°. 94.)

126. Gecancelleerde pandbrief van het goed de Meinte. 1568. 1 charter.

127. Akte, waarbij de goederen Veltsbarge onder Doetinchem, buurschap Langerak, en Eskink onder Zelhem, buurschap Halle, worden opgedragen aan Henrik heer tot Wisch. 1447. 1 charter. (Zie Reg. n°. 29.)

128. Akte, waarbij de Gedeputeerden in het kwartier van Zutphen verklaren, dat de landerijen, genaamd de Wetten onder Oesel, kerspel Doetinchem, die verpand waren aan het klooster Sion, gelost zijn door graaf Jan van Limburg Stirum, heer van Wisch, doch dat de pandbrieven niet kunnen worden gecancelleerd en teruggegeven, omdat zij verloren zijn. 1609. 1 charter.

129. Volmacht van Joost graaf van Limburg en Bronkhorst op zijn rentmeester der hoogheid Wisch Bartholdus Hunteler, om voor het gericht te Emmerik te citeeren de aldaar resideerende conventualen van Sion bij Doetinchem, ten einde te verklaren, dat de Wisschermate bij Doetinchem door het klooster als pandgoed wordt bezeten. 1616. 1 stuk.

130. Gecancelleerde pandbrief van de Holtertienden (in de buurschap Oesel). 1620. 1 charter.

131. Gecancelleerde rentebrief, door Dirk heer tot Wisch gevestigd op de Ikenbergsche tienden, 1463, en gecancelleerde pandbrieven van die tienden, 1468, 1620. 3 charters. (Zie Reg. nos. 51 en 52.)

132. Gecancelleerde rentebrief, door Johan heer tot Wisch gevestigd op de wilde tiend over den IJsel te Doetinchem, 1483, en gecancelleerde pandbrief van de Overijselsche tienden, 1544 (gelost in 1659). 2 charters. (Zie Reg. nos. 63 en 119.)

133. Eenige stukken, betrekking hebbende op de grensbepaling van de ingeloste tienden van den graaf van Limburg Stirum onder Doetinchem, vermoedelijk bijeengebracht in of omstreeks 1660. 1 omslag.

N.B. Deze stukken komen voor in n°. 103 en zijn daarom in deze afdeeling geplaatst.

9. Onder Ellekom.

134. Akte van ruil tusschen Gijsbert van Bransenborch en Henrick van Averkamp van stukken land, behoorende tot de goederen Welpinck en Averkamp. 1452. 1 charter. (Zie Reg. n°. 33.)

135. Pachtceel van twee stukken land, verpacht door Joachim heer van Wisch. 1525. 1 stuk. (Zie Reg. n°. 92.)

136. Gecancelleerde pandbrief van twee stukken land. 1565. Met een eveneens gecancelleerd transfix betreffende de verhooging van de pandsom. (1614?). 2 charters.

10. Onder Etten.

N.B. Zie ook: Gendringen.

137. Gecancelleerde pandbrief van den halven Aldenhof en een koolhof, 1547 (gelost in 1617). 1 charter. (Zie Reg. n°. 136.)

138. Brief betreffende de verpanding van het Hoppenslag. 1519. (Afschrift.) 1 stuk. (Zie Reg. nos. 86 en 87.)

139. Gecancelleerde brieven betreffende de verpanding van het land den Langert. 1549, 1550. 2 charters. (Zie Reg. nos. 143 en 144.)

140. Overeenkomst tusschen het kapittel te Emmerik en Dirk en Sweder van Wisch over den Nyehof. 1335. 1 charter. (Zie Reg. n°. 2.)

11. Onder Geesteren.

141. Gecancelleerde rentebrief, gevestigd op het goed Elbertinck. 1582. 1 charter.

N.B. Het is niet zeker, of dit stuk wellicht in het archief der heerlijkheid Borculo behoort. Het komt echter voor in n°. 103.

12. Onder Gendringen.

142. Akte betreffende de verlenging van den termijn eener rente, ten behoeve van jonker Johan heer tot Wisch verzekerd op den hof te Oer. 1483. 1 charter. (Zie Reg. n°. 64.)

143. Rentebrief, door Johan heer tot Wisch gevestigd op den hof te Varseler en den hof te Oer onder Gendringen, alsmede op zijne goederen onder Etten. 1503. (Afschrift.) 1 stuk. (Zie Reg. n°. 74.)

144. Akte betreffende de vestiging eener rente door Henrik heer van Wisch op zijn goed in Varseler onder Gendringen. 1460. (Afschrift in duplo van 1630.) 2 stukken. (Zie Reg. n°. 45.)

13. Onder Hengelo.

145. Eigendomsbewijzen van het goed Hidding te Hengelo ,,opten Goy'', aangekocht door Henrik heer tot Wisch. 1425, 1428. 3 charters. (Zie Reg. nos. 17, 18 en 19.)

146. Akten betreffende de verpanding van het goed Stenerdinckhaer. 1446, 1448. 2 charters. (Zie Reg. nos. 28 en 30.)

14. Onder Hernen en in Wageningerbroek.

147. Overeenkomst tusschen Henrik heer tot Wisch en Elbert van Alphen, heer tot Honepel, omtrent de hun door hunne nicht Agnese van Wisch, weduwe van Peter van Culenborch, opgedragen goederen onder Hernen en in Wageningerbroek. 1440. 1 charter. (Zie Reg. n°. 26.)

15. Onder Hummelo.

148. Eigendomsbewijs van de Heckerenshofstede en eenige renten uit goederen onder Hummelo, voor Joachim heer tot Wisch. 1539. 1 charter. (Zie Reg. n°. 110.)

149. Afschrift van een pandbrief van de Wisscher Elmpt, van 1546, met een daaronder gestelde quitantie betreffende de lossing in 1629. 1 stuk. (Zie Reg. n°. 133.)

16. In het scholtambt Lochem.

150. Eigendomsbewijs van het goed Alderinck in de buurschap Oolde, ten behoeve van Johan heer tot Wisch, 1471, en pandbrief van dat goed aan de provisoren der huisarmen te Lochem. 1546. 2 charters. (Zie Reg. nos. 55 en 129.)

151. Brief, waarbij Georg graaf tot Limburg en Ermgard van Wisch het goed Esselinck in de buurschap Barchem verpanden aan hunnen natuurlijken broeder Johan van Wisch, hunnen drost ter Wildenborch. 1545. 1 charter. (Zie Reg. n°. 125.)

152. Rentebrief, door Armgart gravin van Limburg en Bronkhorst op het goed Esselinck gevestigd. 1569. 1 charter.

153. Akte, waarbij de magistraat van Lochem twee perceelen van het Seck, tegenover den Wildenborch, opdraagt aan den graaf Van Limburg Stirum. 1631. 1 charter.

154. Rentebrief, door Johan heer tot Wisch gevestigd op het goed Tjolink in de buurschap Barchem. 1479. 1 charter. (Zie Reg. n°. 61.)

17. Onder Ruurlo.

155. Akte, waarbij de Brusynckcamp wordt verpand aan Goswiin Kock. 1435. 1 charter. (Zie Reg. n°. 22.)

156. Overeenkomst tusschen Henrik heer tot Wisch en Evert van Hekeren over de lossing van de aan den laatstgenoemde verpande tienden onder Ruurlo en van het goed Velinckhorst aldaar. 1459. 1 stuk. (Zie Reg. n°. 43.)

157. Brief, waarbij Evert van Hekeren aan Johan heer tot Wisch gedurende 6 jaar het recht van wederinkoop verleent van het hem verkochte goed den Grooten Brinck. 1473. 1 charter. (Zie Reg. nº. 57.)

18. ONDER ZELHEM.

158. Gecancelleerde rentebrief, door Johan heer tot Wisch gevestigd op zijn tol en landweer te Zelhem, alsmede het goed Eskinck in de buurschap Halle aldaar. 1485. 1 charter. (Zie Reg. nº. 66.)

159. Twee tollijsten van den tol in de oude landweer te Zelhem, met een afschrift van een akte betreffende de verpachting van dien tol in 1535 door hertog Karel. (c. 1570.) 3 stukken. (Zie Reg. nº. 103.)

160. Pachtceel van den tol in de oude landweer. 1634. 1 stuk.

161. Schepenbrief van Terborg betreffende zekere overeenkomst tot ruiming door den pandhouder van de aan den jonker van Wisch toekomende goederen Heynenkamp en Assinckgoed. 1526. 1 charter. (Zie Reg. nº. 93.)

162. Akte, waarbij Armgart van Wisch, gravin van Bronkhorst, een jaarrente ten behoeve van hare natuurlijke nicht Margarita van Wisch vestigt op het goed Toedinck, 1557, met akte van bevestiging bij gelegenheid van haar huwelijk met Jacob van Ripperda. 1562. (Gecancelleerd.) 2 charters.

163. Afschrift van een pandbrief van 1520 van het goed Venrekinck in de buurschap Oosterwijk. 1 stuk. (Zie Reg. nº. 88.)

19. ONDER SILVOLDE.

163*. Eigendomsbewijs van twee waren in de Nottelermark. 1320. 1 charter. (Zie Reg. nº. 1*bis*.)

164. Brief, waarbij Ermgard gravin van Limburg en Bronkhorst aan juffer Ermgard van Wisch een kamp onder Silvolde afstaat. 1571. (Afschrift.) 1 stuk.

20. TE SOEST (graafschap Mark).

165. Akte, waarbij Joachim heer tot Wisch zijn van den hertog van Kleef in pand gehouden tol buiten de stad Soest met recht van wederinkoop overdraagt aan zijn neef Godert Ketteler, ridder, drost te Elfervelde. 1530. 1 charter. (Zie Reg. nº. 98.)

21. ONDER STEENDEREN.

166. Gecancelleerde pandbrieven van het goed Brockolt. 1541, 1545, 1546. 3 charters. (Zie Reg. nos. 112, 127 en 128.)

167. Gecancelleerde pandbrieven van het goed Ottenkloot in den Toldijk. 1567, 1571. (Gelost in 1615.) 2 charters.

168. Gecancelleerde akte betreffende de verhooging van de pandsom van den Papenkamp. 1549. 1 charter. (Zie Reg. nº. 141.)

169. Pandbrief, ten behoeve van het Fraterhuis te Doesburg, van het goed Snoyenhofstad. 1545. 1 charter. (Zie Reg. nº. 121.)

22. TE TERBORG.

170. Brief, waarbij Georg graaf tot Limburg en Ermgard van Wisch aan hunnen natuurlijken broeder Johan van Wisch, hunnen drost ter Wildenborch, verkoopen het Hooislag in de heerlijkheid Wisch, een hof en visscherij

aldaar en het land den Gansenbrinck in het land van Berg. 1545. 1 charter. (Zie Reg. nº. 124.)

171. Gecancelleerde pandbrief van de Hooislagen voor Terborg. 1570. 1 charter.

172. Gecancelleerde pandbrief van het goed Evenkamp. 1567. 1 charter.

173. Gecancelleerde pandbrief van het Hoenderweerdje. 1620. 1 charter.

23. Onder Varseveld.

174. Akte betreffende de lossing van de onder Varseveld gelegen goederen, die door Dirk heer tot Wisch verpand waren aan Gijsbert van Bronkhorst, heer tot Batenburg en Anholt, 1472; met een vidimusbrief van dezelfde akte. 1486. 2 charters. (Zie Reg. nos. 56 en 67.)

175. Kondschappen betreffende den dwangmolen van den heer van Wisch aan den Heelweg. 1653. 1 katern.

176. Gekleurd kaartje van een gedeelte van het heetveld, behoorende tot het goed Groot Heusinkveld. 1728. Met een schets van denzelfden grond in verband met een plan tot beplanting. 2 stukken.

177. Akte van beleening van Jan Herman Sigismund vrijheer van Nagell en Maurice le Leu de Wilhem, in de leenkamer van Wisch, met het goed ten Poll, hun opgedragen door mr. Adriaan Steengracht. 1773. 1 charter.

178. Pachtceel van het goed Remmelinck. 1656. 1 stuk.

179. Getuigenverklaringen, voor het gericht van Wisch afgelegd aangaande het bezit en gebruik van de steeg tusschen de goederen Schilderinck en Semeldinck. 1529. 1 stuk. (Zie Reg. nº. 97.)

180. Gecancelleerde rentebrief, gevestigd op het goed Sameldingh. 1599. 1 charter.

181. Pachtceel van het goed Groot Saleminck. 1660. 1 stuk.

24. Onder Velp.

N.B. Het huis Overhagen bij Velp komt reeds in een akte van 1317 voor onder de bezittingen van den heer van Wisch (archief Huis Bergh). Het heeft toebehoord aan Gijsbert, broeder tot Wisch, die van 1460 tot 1522 voorkomt en van wien het aan zijn achterneef Joachim vererfde. Georg Ernst graaf van Limburg Stirum gaf het ter bewoning aan zijn dochter Maria Magdalena bij haar huwelijk met Hendrik graaf van Nassau. Na diens overlijden, dat in 1652 plaats vond, is het in 1653 verkocht aan Everard Huygens. Zie ook nos. 98—100.

182. Getuigenverklaring in een proces tusschen Joachim heer van Wisch en den heer van Rosendaal over het huis Overhagen. 1538. 1 stuk. (Zie Reg. nº. 107.)

183. Staat van de opbrengst der verkochte Overhaagsche goederen. 1654. 1 stuk.

184. Bijlage bij een rekening betreffende Overhagen, uitgebracht aan graaf Hendrik van Nassau. 1651. 1 stuk.

185. Stukken betreffende klachten, door de voogden van den heer van Rosendaal bij het Hof ingediend tegen het onrechtmatig fretteeren in de konijnwaranden van hun pupil door Hendrik graaf van Nassau, die op Overhagen woonde. 1651. (Afschriften.) 1 omslag.

25. Onder Vorden.

186. Gecancelleerde rentebrief, gevestigd op het goed Blokhuis, bij den Wildenborch. 1638. 1 charter.

187. Gecancelleerde pandbrief van de goederen ten Bult en Vorderkamp (in Mossel). 1638. 1 charter.

188. Pandbrief van het Koningsgoed, uitgegeven door Georg graaf van Limburg; met een doorgestoken akte van consent van Ermgard gravin van Limburg. 1542. 2 charters. (Zie Reg. nos. 115 en 117.)

189. Akte, waarbij de beide markerichters van Vorden een stuk grond in de buurschap Mossel verkoopen aan Joost graaf van Limburg en Bronkhorst. 1602. 1 charter.

26. Onder Wageningen. Zie: Hernen.

27. Onder Wychen.

190. Rentebrief, door Armgart van Wisch gevestigd op het goed Hagenoert onder Wychen. 1574. 1 charter.

II. De heerlijkheid Lichtenvoorde.

a. De heerlijkheid in het algemeen. Het huis te Lichtenvoorde.

191. Rekening van een ongenoemden rentmeester der domeinen van de heerlijkheid Lichtenvoorde over 1699, gesloten op het huis Wisch in 1703. 1 deel.

192. Brief, waarbij Gijsbert van Bronkhorst zijn huis te Lichtenvoorde tot een open huis voor den hertog maakt. 1381. (Afschrift c. 1600.) 1 stuk. (Zie Reg. n°. 12.)

193. Bestek voor den herbouw van het huis te Lichtenvoorde. 1664. In duplo. 2 stukken.

194. Akte betreffende dienstvrijheid, aan den poortwachter te Lichtenvoorde en zijn gezin gegeven. 1516. (Afschrift.) 1 stuk. (Zie Reg. n°. 84.)

b. Fragmenten van procesdossiers.

195. Brieven aan den heer van Wisch en andere stukken betreffende geschillen over het recht van de geërfden van Heelweg onder Varseveld om in het Mellinkveen, op de grens van Lichtenvoorde en Wisch, turf te mogen steken. 1620—1634. 1 omslag.

196. Brief van den ambtman van Borculo aan dien van Lichtenvoorde over de executie van vonnissen, te Borculo in appèl gewezen. 1629. (Afschrift.) 1 stuk.

197. Gerichtelijk bevelschrift in zake zekere verschuldigde betaling uit de Lichtenvoordsche domeinen, overgelegd aan graaf Willem Frederik van Limburg Stirum in 1630. 1 stuk.

198. Stukken betreffende een voor het Hof gevoerd proces tusschen graaf Willem Frederik van Limburg Stirum als heer van Lichtenvoorde en de vrouwe van Harreveld over de grenzen van hun jachtgebied. 1633. 1 omslag.

199. Getuigenverklaringen in een proces tusschen graaf Willem Frederik van Limburg Stirum als heer van Lichtenvoorde en Tonnis Geerkinck over het bezit van eikenboomen te Lichtenvoorde. 1633—1635. 1 deel.

200. Stukken betreffende een proces, voor het Hof gevoerd tusschen Ursula van Middachten, vrouwe van Harreveld (onder Lichtenvoorde), en den predikant te Varseveld, over het recht om onder Harreveld turf te steken. 1634. 1 omslag.

201. Afschrift van een akte van 1618 betreffende de verhooging van een rente, verschuldigd uit het goed Nienhuis onder Lichtenvoorde, buurschap Zieuwend, gewijzigd in 1629 en 1637. (1637?). 1 stuk.

202. Afschrift van het door het Hof vastgestelde reglement op de verplichte diensten in de heerlijkheid Lichtenvoorde, met een desbetreffend extrakt-landdagsreces. 1640. 2 stukken.

N.B. Zie P. Nijhoff, *Registers op het archief, afkomstig van het voormalig Hof* enz., blz. 96.

203. Afschrift van een vonnis van het Hof in een proces over het gebruik van het Zieuwend, waarin graaf Georg Ernst van Limburg Stirum als erfmarkerichter van Lichtenvoorde partij was. 1650. 1 stuk.

N.B. Zie P. Nijhoff, als boven, blz. 147.

204. Stukken betreffende een proces tusschen de gravin-weduwe van Limburg Stirum, geboren prinses van Nassau, en de stad Groenlo over de jacht in de heerlijkheid Lichtenvoorde. 1664. 1 omslag.

N.B. Brieven betreffende dit onderwerp in n°. 266.

B. Stukken van persoonlijken aard, althans niet onmiddellijk verband houdende met de in afd. A genoemde heerlijkheden.

I. Geslacht Wisch.

a. Dirk heer van Wisch.

N.B. Dirk heer van Wisch komt als zoodanig voor van 1337 tot 1369. Hij was een broeder van Henrik, die in 1315 met de gerichten van Varseveld en Silvolde beleend werd en in 1331 voorkomt als heer van Wisch. Hun vader Steven van Wisch is van 1295 tot 1329 als heer bekend. Dirk heer van Wisch was gehuwd met Agnese van Apeltern.

205. Brief, waarbij hertog Reinald heer Diederik heer van Wisch verzoekt, zijn borg te zijn bij heer Johan van Lewenbergh en diens broeder. 1340. 1 charter. (Zie Reg. n°. 4.)

206. Brief, waarbij Eduard van Gelre erkent, dat heer Diederik heer van Wisch en zijn oudste zoon Steven van Wisch hem trouw hebben beloofd en hij hun wederkeerig hulp toezegt. 1351. 1 charter. (Zie Reg. n°. 7.)

b. Jan van Wisch.

N.B. Jan van Wisch was een zoon van Steven, broeder van Henrik en Dirk, heeren van Wisch.

207. Borgtochtsbrief, door Ude van Mekeren, rentmeester van den hertog van Gelre, en anderen verleend aan Jan van Wisch, knaap, voor het hem door den hertog verschuldigde wegens geleverd hout. 1344. 1 charter. (Zie Reg. n°. 5.)

c. Henrik heer van Wisch.

N.B. Deze Henrik komt als heer van Wisch voor van 1372 tot 1387. Hij was de tweede zoon van Dirk heer van Wisch en Agnese van Apeltern. Hij huwde 2°. (?) 1381 Catharina van Bronkhorst.

208. Brief, waarbij Willem van Abcoude, maarschalk van Henegouwen, verklaart niets meer te zullen doen tegen Henrik van Wisch, zijn broeders

Robrecht en Dirk en tegen Willem, heer van Bronkhorst en Borculo. 1372. 1 charter. (Zie Reg. n°. 10.)

209. Akte betreffende de huwelijksgift van Katheryne van Bronkhorst, gehuwd met Henrik heer van Wisch. 1381. Met een afschrift (c. 1450.) 1 charter en 1 stuk. (Zie Reg. n°. 11).

d. Henrica van Wisch.

N.B. Henrica van Wisch was een dochter van Henrik heer van Wisch (c) en een zuster van Henrik, die van 1390 tot 1447 als heer van Wisch voorkomt. Zij is gehuwd geweest met Diederik graaf van Limburg-Bruch.

210. Akte, waarbij de huwelijkslieden verklaren, dat jonkvrouw Hinrich van Wisch bij haar huwelijk met Diderich jonggraaf tot Limburg afstand heeft gedaan van hare aanspraken op de nalatenschap harer ouders. 1415. 1 charter. (Zie Reg. n°. 16.)

e. Henrik heer van Wisch.

N.B. De bedoelde Henrik komt voor als heer van Wisch van 1448 tot 1460. Hij was een zoon van Henrik, die van 1390 tot 1447 als heer bekend is, en Irmgard van Witgenstein. Hij was gehuwd met Jutte van Raesfelt, doch kinderloos.

211. Quitantie van hertog Arnold voor 2500 rijnsgulden, ontvangen van Henrik heer tot Wisch, drost des lands van Zutphen. 1450. 1 charter. (Zie Reg. n°. 31.)

212. Brief, waarbij hertog Arnold Henrik heer tot Wisch, zijnen raad, van zijn verplichtingen als borg tegenover Johan van Coeverden ontslaat. 1450. 1 charter. (Zie Reg. n°. 32.)

213. Schuldbrief van Henrik heer van Wisch e.a. ten behoeve van Gijsbert van Bronkhorst, heer van Batenburg en Anholt. 1452. (Afschrift c. 1580.) 1 katern. (Zie Reg. n°. 34.)

214. Brief, waarbij hertog Arnold Henrik heer tot Wisch, drost des lands van Zutphen, als een zijner borgen tegenover Frederik hertog in Beieren, het recht verleent om zijn schade op schattingen en andere inkomsten te verhalen. 1454. 1 charter. (Zie Reg. n°. 36.)

215. Borgtochtsbrief van Henrik heer tot Wisch en anderen, wegens zekere schuld aan Arnoldus van Goir. 1456. 1 charter. (Zie Reg. n°. 37.)

216. Akte van borgtocht van Jacob graaf van Horn en anderen ten behoeve van Henrik heer van Wisch. 1459. 1 charter. (Zie Reg. n°. 39.)

217. Akte, waarbij Arnt van Middachten, ridder, belooft heer Henrik van Wisch schadeloos te zullen houden voor de gevolgen van diens borgtocht bij Gerit van Cleve, graaf van der Marck. 1458. 1 charter. (Zie Reg. n°. 40.)

218. Borgtochtsbrief van Johan van Rossem en anderen, ten behoeve van Henrik heer tot Wisch. 1459. 1 charter. (Zie Reg. n°. 42.)

219. Brief, waarbij hertog Arnold aan Henrik heer tot Wisch schadeloosstelling belooft als borg tegenover de stad Roermond voor een aan 's hertogen schoonzoon hertog Frederik van Beieren betaalde som. 1459. 1 charter. (Zie Reg. n°. 44.)

220. Akte van boedelscheiding tusschen Henrik heer tot Wisch en zijn broeder Gijsbrecht, waarbij de eerstgenoemde zich tot zekere uitkeering aan den laatstgenoemde verbindt. 1460. 1 charter. (Zie Reg. n°. 46.)

221. Magescheid over de goederen van heer Henrik heer tot Wisch tusschen zijn broeders Dederich heer tot Wisch, Johan en Gijsbert. (Concept 1460—1466.) 1 stuk. (Zie Reg. n°. 47.)

f. Dirk heer van Wisch.

N.B. Deze Dirk volgde zijn broeder Henrik (e) op als heer van Wisch, vermoedelijk in 1460. Hij komt nog als zoodanig voor in 1464. Hij overleed ongehuwd.

222. Akte, waarbij Henrik heer tot Homoet en Wisch en Goessen van Raesfelt verklaren zich ter zake van zekere vordering van hunnen neef en zwager Dirk heer van Wisch aan de uitspraak van scheidslieden te zullen houden. 1461. 1 charter. (Zie Reg. n°. 49.)

223. Brief, waarbij Sweder, heer tot Voorst en Keppel, Dirk heer tot Wisch schadevergoeding belooft voor het geval, dat hij als zijn medeborg voor het huwelijksgeld zijner zuster Sophie van Rechteren door haren man Wynant van Arnhem wordt aangesproken. 1461. 1 charter. (Zie Reg. n°. 48.)

g. Johan heer van Wisch.

N.B. Johan, de derde zoon van Henrik heer van Wisch en Irmgard van Witgenstein, komt als heer van Wisch voor van 1466 tot 1517. Hij huwde Margareta van Ketteler, die hem overleefde.

224. Overeenkomst tusschen Johan heer van Wisch en zijn broeder Gijsbert betreffende zekere schuldbrieven. 1470. 1 stuk. (Zie Reg. n°. 54.)

225. Vidimusbrief van burgemeester, richter en schepenen der stad Terborg van 2 quitanties, van 1452 en 1458, gegeven aan Henrik heer tot Wisch wegens den bruidschat zijner zuster Agnese door Gijsbert van Bronkhorst, heer tot Batenburg en Anholt. 1483. 1 charter. (Zie Reg. nos. 35, 41 en 65.)

226. Akte, waarbij Jacob van Bronkhorst, heer tot Batenburg en Anholt, verklaart een schuld van 84 rijnsgulden aan den pastoor te Etten te hebben overgenomen van zijnen oom Johan heer tot Wisch. 1495. 1 charter. (Zie Reg. n°. 71.)

227. Schuldbrief der stad Arnhem, groot 55 rijnsgulden, aan Johan heer tot Wisch. 1495. 1 charter. (Zie Reg. n°. 71.)

228. Akte, waarbij hertog Karel een verdrag, door zijn raden met zijn vroegeren vijand Johan heer tot Wisch gesloten, bekrachtigt. 1512. 1 charter. (Zie Reg. nos. 77 en 78.)

h. Gijsbert, broeder tot Wisch, heer van Overhagen.

N.B. Gijsbert was de vierde zoon van Henrik heer van Wisch en Irmgard van Witgenstein en dus een broeder van drie heeren van Wisch. Zijn testament van 1525 berust in het hertogelijk archief (zie Nijhoff, *Gedenkwaardigheden* VI, n°. 1342). Hij liet geen wettige kinderen na.

229. Quitantie, door Gijsbert, broeder tot Wisch, bestemd voor de regeering der stad Nijmegen. 1478. 1 stuk. (Zie Reg. n°. 58.)

i. Henrik van Wisch en Walburg van den Bergh.

N.B. Deze Henrik van Wisch is niet heer van Wisch geweest, daar zijn vader Johan heer van Wisch hem overleefde. Walburg van den Bergh, met wie hij in 1495 huwde, overleed in 1547. Zij was een dochter van Oswald graaf van den Bergh en Elisabeth van Meurs. Na het overlijden van haren zoon Joachim (zie *k*) is zij vrouwe van Wisch geweest van 1541 tot 1547.

230. Huwelijksvoorwaarden van jonker Henrik van Wisch en Walburg van den Bergh. 1495. Met een afschrift. 1 charter en 1 katern. (Zie Reg. n°. 69.)

231. Quitantie van Conraidt van Bremth voor Walburg van den Bergh, weduwe van Wisch. 1521. 1 stuk. (Zie Reg. n°. 90.)

232. Door het Hof geratificeerd accoord tusschen Walburg van den Bergh, weduwe van jonker Henrik van Wisch, en Jurien graaf van Limburg, heer van Stirum, echtgenoot harer dochter Ermgard, over de nalatenschap van Joachim heer van Wisch. 1544. Met een gelijktijdig afschrift. 2 charters. (Zie Reg. n°. 120.)

k. Joachim heer van Wisch.

N.B. Joachim heer van Wisch komt als zoodanig voor van 1519 tot 1541. Hij overleed in het laatstgenoemde jaar. Hij was de zoon van Henrik van Wisch en Walburg van den Bergh (zie *i*) en volgde, minderjarig zijnde, zijn grootvader Johan op als heer. Zijn huwelijk met Magdalena van Salm, weduwe van Philipp van Rheineck, die hem overleefde, was kinderloos, zoodat met hem het Huis Wisch in de mannelijke lijn uitstierf.

233. Uitspraak van scheidslieden in een geschil over de nalatenschap van Johan en Margriet, heer en vrouwe van Wisch, tusschen den kleinzoon Joachim heer van Wisch en diens tante Margriet, dochter tot Wisch. 1527. 1 charter. (Zie Reg. n°. 95.)

233*. Brieven, ingekomen bij Joachim heer tot Wisch. 1521. 2 stukken. (Zie Reg. nos. 89 en 90*bis*.)

234. Brief van Joachim heer tot Wisch aan den bewaarder van het huis Wisch. 1531. 1 stuk. (Zie Reg. n°. 100.)

235. Testament van Joachim heer tot Wisch, 1537 (gelijktijdig afschrift), en onvoltooid concept van een later testament, (1541?). 2 stukken. (Zie Reg. nos. 104 en 111.)

236. Verklaring, door getuigen voor schepenen van Arnhem afgelegd, waarin (Joachim van) Wisch in verwijderd verband voorkomt. 1538. (Zie Reg. n°. 105.) 1 charter.

N.B. Het is niet duidelijk, op welk proces dit stuk betrekking heeft.

l. Ermgard vrouwe van Wisch, echtgenoote van 1°. Johan Scheyffart van Merode, heer van Clermont, 2°. Jorgen graaf van Limburg, heer van Stirum.

N.B. Ermgard was de zuster van Joachim heer van Wisch. Na diens overlijden is de heerlijkheid Wisch aan hunne moeder Walburg van den Bergh toebedeeld, zoodat zij eerst in 1547 vrouwe van Wisch is geworden. Sinds 1553 was zij gerechtigd tot de erfenis van Joost graaf van Bronkhorst, heer van Borculo en Lichtenvoorde, waarvan zij echter eerst na den dood zijner weduwe Maria van Hoya, in 1579, bezit kon nemen. Spoedig daarna, in 1583, is zij overleden.

237. Huwelijksvoorwaarden van Johan Scheyffart van Merode en Ermgard van Wisch. 1532. Met een transfix van 1534. 2 charters. (Zie Reg. nos. 101 en 102.)

238. Akte van boedelscheiding tusschen Ermgard, dochter tot Wisch, weduwvrouwe tot Clermont, en Thomas van Apelteren, waldgraaf, over de goederen van wijlen Johan Scheyffart van Merode, heer tot Clermont. 1538. 1 charter. (Zie Reg. n°. 106.)

239. Huwelijksvoorwaarden van Jorgen graaf van Limburg, heer van Stirum, en Ermgard van Wisch. 1539. In duplo. 2 charters. (Zie Reg. nº. 108.)

240. Overeenkomst tusschen Jorgen graaf van Limburg en Ermgard van Wisch eenerzijds en haren natuurlijken broeder Johan van Wisch anderzijds, waarbij dezen o.m. goederen in de heerlijkheid Wisch en elders in levenslang vruchtgebruik worden gegeven. 1545. (Afschrift.) 1 stuk. (Zie Reg. nº. 122.)

241. Overeenkomst, met daarop gestelde quitantie, betreffende de lossing eener schuld door Jorgen graaf van Limburg. 1547. 1 stuk. (Zie Reg. nos. 139 en 140.)

II. Geslacht Limburg Stirum.

N.B. De Nederlandsche tak der graven van Limburg werd en wordt nog in den regel naar de heerlijkheid Stirum in Marksland Van Stirum genoemd. Uit 16de- en 17de-eeuwsche brieven, aanteekeningen, kohieren en dgl. is mij gebleken, dat reeds destijds graaf (gravin) Van Stirum de gebruikelijke aanduiding van leden van dit geslacht was. Nu heeft het groote goederenbezit van Ermgard van Wisch er aanleiding toe gegeven, dat hare afstammelingen in akten voorkomen als graaf (gravin) van Limburg en Bronkhorst, heer (vrouwe) van Stirum, Wisch, Borculo enz., hoewel alleen haar kleinzoon Joost gedurende enkele jaren alle door deze titels aangeduide bezittingen de facto gehad heeft. Uit die deftige aktentitulatuur (naar Duitschen trant) zijn verwarringen ontstaan: er wordt bijv. onmogelijk door gemaakt, de takken Borculo en Wisch te onderscheiden. Vandaar, dat in dezen inventaris de voorkeur is gegeven aan den naam Van Limburg Stirum, al worden de bedoelde personen in akten veelal anders genoemd.

a. Herman Georg graaf van Limburg Stirum en Maria van Hoya.

N.B. Herman Georg, geboren in 1540, is vóór Mei 1572 overleden en dus overleefd door zijn moeder Ermgard van Wisch, wier goederen hij wel beheerd, doch niet bezeten heeft. Zijn huwelijk is in 1564 gesloten.

242. Minuut-schrijven, vermoedelijk van Herman Georg graaf van Limburg Stirum, aan de Geldersche Rekenkamer in antwoord op een klacht, dat hij een dam gelegd heeft in het water beneden het huis Schuilenburg. 1570. 1 stuk.

243. Testament van Maria van Hoya, gravin-weduwe van Bronkhorst, waarbij zij haar gelijknamige nicht, de weduwe van Herman Georg graaf van Limburg Stirum, tot erfgename maakt. 1577. (Afschrift.) 1 stuk.

b. De gezamenlijke zonen van Joost graaf van Limburg Stirum.

N.B. Joost graaf van Limburg en Bronkhorst, heer van Stirum, Wisch, Borculo en Lichtenvoorde, erfelijk ambtman van Liedberg (uit de nalatenschap van den eersten man van Ermgard van Wisch), was de oudste zoon van graaf Herman Georg en Maria van Hoya. Hij huwde in 1591 Maria gravin van Holstein Schaumburg, vrouwe van Gemen, die in 1616 stierf. Hij maakte in 1618 zijn testament te Borculo, doch de boedelscheiding tusschen zijn vier zonen (Hans Adolf was inmiddels overleden) is eerst in 1626 te Liedberg geteekend. Daarbij bekwam Herman Otto het graafschap Bronkhorst en de heerlijkheid Borculo, Georg Ernst Wisch met Overhagen en het hof van Wisch te Doesburg (door graaf Joost in 1613 geërfd van zijn broeder Johan), Willem Frederik Lichtenvoorde en den Wildenborch, Bernard Albrecht de aanspraken op Stirum en Liedberg.

244. Commissie- en instructiebrief voor Arnoldt tho Bocop, drost der hoogheid Wisch, Johannes Schimmelpenninck, ambtman te Bronkhorst, en Gerlich Falckenbergh als rentmeesters van de goederen der zoons van wijlen Joost graaf van Limburg en Bronkhorst. 1621. (Afschrift.) 1 katern.

245. Inventaris van eenige tot het archief van Wisch behoorende charters. (c. 1621.) 1 deeltje.

c. Georg Ernst graaf van Limburg Stirum, heer van Wisch, en zijn echtgenooten Magdalena gravin van Bentheim en Sophia Margareta gravin (sinds 1664 vorstin) van Nassau Siegen.

N.B. Georg Ernst was de tweede zoon van graaf Joost en Maria gravin van Holstein Schaumburg (zie de noot bij *b*). Hij erfde van zijn in 1635 overleden broeder Willem Frederik Lichtenvoorde en den Wildenborch. Hij stierf in 1661, zijn tweede vrouw, bij wie hij geen kinderen had, in 1665.

246. Huwelijkscontract van Georg Ernst graaf van Limburg Stirum en Magdalena gravin van Bentheim. 1631. In duplo. 2 charters.

247. Notarieele afschriften van familieverdragen van 1571 en 1611 betreffende de heerlijkheid Gemen (1636), alsmede akte, waarbij Herman Otto graaf van Limburg Stirum een rente op die heerlijkheid vestigt ten behoeve van zijn tante Agnes gravin van Limburg Stirum. 1641. 3 stukken.

248. Declaratie van gerichtskosten, door den landschrijver van Bredevoort ingediend in de zaak van Georg Ernst graaf van Limburg Stirum ca. den heer van Vehlen. 1639. 1 katern.

249. Akte, waarbij Maurits graaf van Bentheim erkent voldaan te zijn van hetgeen zijn nicht Magdalena gravin van Limburg Stirum, geboren gravin van Bentheim, verschuldigd was op grond van het testament hunner grootmoeder, de gravin-weduwe van Bentheim, geboren Magdalena gravin van Nieuwenaar. 1648. 1 stuk.

250. Akte, waarbij Georg Ernst graaf van Limburg Stirum door den Keizer beleend wordt met het huis en de heerlijkheid Stirum, gelegen in het hertogdom Berg. 1651. 1 charter.

251. Afschriften van stukken betreffende een proces, voor het gericht van Wisch gevoerd door Georg Ernst graaf van Limburg Stirum, als echtgenoot van Sophia Margareta gravin van Nassau, met den graaf van Waldeck en Culemborg over een legaat, haar door de gravin-weduwe van Culemborg, geboren Catharina gravin van den Bergh, besproken. 1661. 1 omslag.

d. Maria Magdalena gravin van Limburg Stirum, vrouwe van Wisch, echtgenoote van Hendrik graaf van Nassau Siegen.

N.B. Maria Magdalena was het eenige kind van graaf Georg Ernst en Magdalena gravin van Bentheim (zie *c*). Haar echtgenoot Hendrik graaf van Nassau Siegen, zoon van graaf Jan II den Middelsten en Margareta gravin van Holstein en broeder harer stiefmoeder, overleed in 1652 te Hulst. In 1661 erfde zij van haren vader Wisch, Lichtenvoorde en den Wildenborch. Zij verkocht de beide laatstgenoemde bezittingen in 1701 en overleed in 1707, waarna Wisch vererfde aan hare kleindochter Maria Dorothea hertogin van Courland, gehuwd met Albrecht Friedrich markgraaf van Brandenburg en prins in Pruisen.

252. Huwelijkscontract van Hendrik graaf van Nassau en Maria Magdalena gravin van Limburg Stirum. 1646. Met een gelijktijdig, door partijen geteekend concept. 1 charter en 1 stuk.

253. „Chronica der Graven von Benthem, vom Jahr MCXXII bis auff das Jahr MDCXIII, geschreven den 17 Julii 1646". 1 katern.

N.B. Wellicht afgeschreven bij gelegenheid van het huwelijk van Maria Magdalena, wier moeder een gravin van Bentheim was?

254. Ordonnantie op zekeren kapitein Herbert, door den thesaurier der stad Hulst gegeven, tot uitbetaling van 200 gulden aan de gravin-weduwe Maria Magdalena van Nassau. 1658. (Afschrift.) 1 stuk.

255. Volmacht van Maria Magdalena gravin van Limburg Stirum, douairière van Nassau, op haren secretaris Bernhardt Becker. 1662. 1 stuk.

256. Stukken betreffende een door de erfgenamen van Maria gravin van Holstein Schaumburg, gravin van Limburg Stirum, met den koning van Denemarken gevoerde correspondentie over de Schaumburgsche goederen. 1663—1665. 1 omslag.

257. Stukken betreffende een proces, door Maria Magdalena, vorstin-weduwe van Nassau, voor het hooge landgericht te Zutphen gevoerd over haar aandeel in de schulden van wijlen Joost Harmen graaf van Holstein Schaumburg. 1671, 1679. 2 katerns.

258. Concepten en afschriften van testamenten van Maria Magdalena gravin van Limburg Stirum, vrouwe van Wisch, vorstin-weduwe van Nassau. 1693—1701. 1 omslag.

III. Geslacht Nassau Siegen.

N.B. Deze tak der Nassau's stamde af van Johan II den Middelsten, graaf van Nassau Siegen, die een zoon was uit het eerste huwelijk van Johan den Ouden, graaf van Nassau Katzenelnbogen.

a. Johan Maurits graaf (sinds 1664 vorst) van Nassau Siegen.

N.B. Johan Maurits was een zoon van Jan II den Middelsten graaf van Nassau Siegen en Margareta gravin van Holstein en een zwager van Georg Ernst graaf van Limburg Stirum, heer van Wisch, die in tweede huwelijk met zijn zuster was getrouwd, en van diens dochter Maria Magdalena, de echtgenoote van zijn broeder Hendrik. Hij is geweest gouverneur van Brazilië en stadhouder van Kleef. Van Kleef uit bemoeide hij zich met de zaken van Wisch. Hij was ongehuwd en overleed in 1679.

259—261. Rekeningen, door Wilhelm Doncker, raad van Johan Maurits vorst van Nassau, aan dezen uitgebracht wegens uitgaven van particulieren aard te 's-Gravenhage en elders. 1660—1666.

259. 1660/61. 1 katern.
260. 1661/63. 1 blad.
261. 1665/66. 1 katern.

262—265. Bijlagen bij (ten deele verloren) rekeningen van Wilhelm Doncker. 1659—1669. 4 liassen.

262. 1659, 1660.
263. 1661—1663.
264. 1667, 1668.
265. 1668, 1669.

266. Brieven van verschillende personen aan Johan Maurits vorst van Nassau, te Kleef, in hoofdzaak over een proces, door zijn zuster met de stad

Groenlo gevoerd ter zake van de jacht onder Lichtenvoorde (zie nº. 204), en over andere zaken, met het beheer van de Wissche goederen verband houdende. 1662—1675. 1 pak.

N.B. De meeste brieven dateeren uit 1662—1664.

267. Rekening van uitgaven, voor den keurvorst van Brandenburg gedaan in verband met den „Gelderschen Compromisdach" te Wesel, alsmede eenige stukken, die ter bedoelde conferentie gediend hebben. 1664. 1 omslag.

N.B. Deze stukken zijn vermoedelijk afkomstig van Johan Maurits als stadhouder van Kleef. De confereerende partijen waren de Keurvorst, de paltsgraaf van Neuburg en de Staten van Gelderland. Er werd o.m. gehandeld over de lossing van den Schuilenburg, over verschillende enclaves in Gelderland en Kleef.

b. Georg Fritz graaf (sinds 1664 vorst) van Nassau Siegen.

N.B. Georg Fritz was een broeder van Johan Maurits, bedoeld onder *a*. Hij was gehuwd met Mauritia Eleonora van Portugal en overleed in 1674.

268. Stukken, afkomstig van Georg Fritz graaf van Nassau, betreffende de regeling van de opvolging in het graafschap Siegen tusschen hem en zijn ouderen broeder Johan Maurits. 1653, 1654. 1 omslag.

c. Willem Maurits graaf (sinds 1664 vorst) van Nassau Siegen en Ernestine Charlotte prinses van Nassau Dillenburg Schaumburg.

N.B. Willem Maurits was de oudste zoon van graaf Hendrik en Maria Magdalena gravin van Limburg Stirum, vrouwe van Wisch. Hij overleed in 1691. Zijn weduwe had het vruchtgebruik van Wisch van 1707—1718. Uit hun huwelijk zijn kinderen geboren, die echter niet in de Wissche goederen zijn opgevolgd.

269. Stukken betreffende de inlossing van juweelen, door Willem Maurits vorst van Nassau Siegen in pand gegeven aan mr. Cornelis de la Porte en Jacob Cohen, te Amsterdam. 1691, 1692. 1 omslag.

270. Volmacht van de vorstin-weduwe Ernestine Charlotte op den drost van Wisch Henrik Motzfelt en dr. Gerhard van Hengel in verband met de nalatenschap van haren echtgenoot. 1693. (Concept.) 1 stuk.

271. Brieven van A. van Dam, te Arnhem, en Daniël Brousson & Zoon, te Amsterdam, aan de vorstin-weduwe Ernestine Charlotte, over financieele aangelegenheden. 1709, 1725. 6 stukken.

272. Quitanties wegens arbeidsloonen en leveringen ten laste van de vorstin-weduwe Ernestine Charlotte. 1713—1727. 1 pak.

N.B. Deze quitanties hebben niet op Wisch betrekking.

C. Stukken, afkomstig van zaakgelastigden van de heeren van Wisch.

I. Rentmeester A. G. Goecking. 1722—1740.

N.B. Het is niet onwaarschijnlijk, dat deze stukken, althans ten deele, door mr. O. P. Hoevel zijn gelicht in verband met het proces, bedoeld onder nº. 293.

273. Brieven en aanteekeningen. 1725—1737. 1 omslag.

274. Pachtboek. 1736—1740. 1 deel.

275. Stukken betreffende een proces over den tol in de oude landweer te Zelhem. 1722—1734. 1 omslag.

276. Stukken betreffende het beheer van den molen te Varseveld, half aan den heer van Wisch toekomende. 1722—1737. 1 omslag.

277. ,,Torff-Reglement wegen des Torff-Vehns in der Hoheit Wisch.'' Met een concept en een bijbehoorende akte. 1724. 3 stukken.

278. Stukken betreffende een geschil over een uitgang, door den heer van Wisch aan de kosterie te Terborg verschuldigd uit een huis aldaar. Met retroacta. 1678—1727. 1 dossier in omslag.

279. Stukken betreffende de aanstelling van een beurder der verponding in de hoogheid Wisch en de afrekening met de erfgenamen van den vorigen ontvanger. 1725—1727. 1 omslag.

280. Request van den predikant te Varseveld aan den zaakgelastigde van prins Carel van Pruisen en advies daarop van den rentmeester Goecking, over de aanstelling van een schoolmeester te Varseveld. 1728, 1729. 2 stukken.

281. Stukken betreffende de lossing van zekere in 1642 verpande goederen onder Broekhees in 1729. Met retroacta. 1 omslag. (Zie Reg. nos. 23 en 147.)

II. Mr. O. P. Hoevel, leengriffier en advocaat van Carel prins in Pruisen en Mr. Adriaan Steengracht, heeren van Wisch.

N.B. Mr. O. P. Hoevel was tevens rentmeester van den vorst van Hohenzollern, graaf van den Bergh.

282. Commissies en volmachten van mr. O. P. Hoevel als griffier van de leenen van Wisch. 1745—1749. 1 omslag.

283. Correspondentie van mr. O. P. Hoevel als leengriffier met Carel prins in Pruisen. 1745—1754. (Oorspronkelijk en minuut.) 1 deel.

284. Commissies en instructies voor mr. O. P. Hoevel, advocaat van Carel prins in Pruisen, en mr. Adriaan Steengracht, heeren van Wisch. 1743—1757. 1 omslag.

285. Minuten van brieven van mr. O. P. Hoevel aan zijn principaal Carel prins in Pruisen. 1745—1760. 1 deel en 1 omslag.

286. Brieven van Carel prins in Pruisen en anderen, ingekomen bij mr. O. P. Hoevel. 1746—1759. 2 pakken.

N.B. De brieven van ieder jaar in een omslag.

287. Minuut-brieven van mr. O. P. Hoevel aan mr. Adriaan Steengracht, heer van Wisch. 1757—1764. 2 katerns.

288. Stukken, betrekking hebbende op den verkoop van Wisch aan mr. Adriaan Steengracht. 1754—1757. (Met enkele stukken van ouderen datum.) 1 pak.

289. Brieven van den rentmeester A. G. Goecking aan mr. O. P. Hoevel. 1728—1732, 1736. 1 omslag.

290. Stukken betreffende de door de beide heeren van Wisch, te zamen met de Gedeputeerden van het kwartier van Zutphen als beheerders der geestelijke goederen, tegenover de markgenooten van Wisch op het bosch den Silvolder Hemel gepretendeerde rechten. 1730, 1731. Met retroacta. 1 omslag.

290*. Stukken betreffende een proces, te Terborg gevoerd over de Armenkorf aldaar. 1734—1752. 1 omslag.

291. Stukken, afkomstig van mr. O. P. Hoevel, als advocaat van prins Carel van Pruisen, in een proces tegen de weduwe Gysekamp over het bezit van den Holtkampschen molen voor de stad Doetinchem. 1744—1758. 1 dossier.

292. Stukken betreffende de aanstelling van Johan Hendrik van Berlingen tot koster te Terborg (door Carel prins in Pruisen). 1746, 1747. 1 omslag.

293. Stukken, afkomstig van mr. O. P. Hoevel, als advocaat van prins Carel van Pruisen, in een proces tusschen deze en den gewezen rentmeester van Wisch, Kammerrath A. G. Göcking. 1750—1761. 1 dossier.

N.B. Vgl. de noot aan het hoofd van I hiervóór.

294. Stukken, betrekking hebbende op quaesties over zekere renten, uit goederen van den heer van Wisch verschuldigd. 1753, 1754. 1 omslag.

295. Stukken, afkomstig van mr. O. P. Hoevel, als advocaat van prins Carel van Pruisen en zijn erven, in zaken tegen de drosten van Wisch Von Motzfeldt en Boegel. 1755—1766. 1 omslag.

296. Stukken, afkomstig van mr. O. P. Hoevel, als advocaat van mr. Adriaan Steengracht, heer van Wisch, in een proces, door J. G. Houwer tegen deze gevoerd wegens injurie. 1767, 1768. 1 pak.

297. Kasboekje van mr. O. P. Hoevel. 1744—1772. 1 deel.

III. Mr. J. N. Hoevel, zaakgelastigde van Mr. Adriaan Steengracht, heer van Wisch.

N.B. Mr. J. N. Hoevel was de zoon van mr. O P. Hoevel en evenals deze rentmeester van Bergh.

298. Stukken, betrekking hebbende op den verkoop van Wisch aan J. H. S. baron van Nagell. 1770—1772. 1 omslag.

D. Stukken, afkomstig van broederschappen.

N.B. Het is niet zeker, hoe deze stukken in het archief van Wisch zijn gekomen.

299. Eigendomsbewijs van een kooltuin te Doesburg, ten behoeve van de broederschap van St. Katherina van Senis te Doesburg. 1495. 1 charter. (Zie Reg. n°. 72.)

300. Rentebrief op een huis te Terborg, opgedragen aan het O.L.V.- en St.-Joriensgilde aldaar, 1446, alsmede akte, waarbij een huis te Silvolde aan dat gilde wordt geschonken, 1451. 2 charters. (Zie Reg. nos. 27 en 32*bis*.)

REGESTENLIJST.

1. 1315 Maart 26.

Godefridus, heer van Heynsberg en Blankenberg, oorkondt, dat hij Henricus de Wisge beleend heeft met de villae Versenvelt en Silvonden.

Datum anno Domini millesimo trecentesimo quintodecimo, feria quarta post diem annunciationis beate Virginis gloriose.

Oorspr. (Inv. n°. 13). Het zegel van den oorkonder verloren.

1*bis*. 1320 December 19.

Winric van Wesenthorst oorkondt, dat hij en zijn vrouw Beatris en hunne kinderen Winric, Egbrecht, Stevaen, Vrederic, Agnese en Herbergh voor den richter van Versenvelde en keurnoten aan Henric van Wische heeft opgedragen ,,als van den berghe te Wesenthorst tue waren in der Notlo''.

Gegheven int jaer ons Heren dusent drihondert ende twintich, des Vridages voer Kirsavonde.

Oorspr. (Inv. n°. 163*). Het zegel van den oorkonder verloren.

N.B. De Notlo of Nottel was een mark, die ten deele onder Silvolde, ten deele onder Gendringen lag.

2. 1335 Maart 28.

Deken en kapittel van Embrica oorkonden, dat zij ter oplossing van een geschil over de curtis Nyehof te Etten met Theodericus de Wysche, knaap, een overeenkomst hebben gesloten, ingevolge welke hij en zijn broeder Swederus de Wysche levenslang twee ,,mansus'' in dien hof zullen bezitten, waarvoor zij zekere jaarlijksche betaling aan de school van het kapittel zullen doen.

Actum et datum anno Domini MCCC trigesimo quinto, feria tercia post annunciationem beate Marie virginis gloriose.

Oorspr. (Inv. n°. 140). Het zegel van het kapittel ad causas verloren.

3. 1338 Augustus 9.

Diderick van Wissche oorkondt, dat tusschen heer Diderick, kerkheer te Etten, als beheerder van het kerkegoed aldaar, en Jan van Hunten, zijn neef, een ruil is tot stand gekomen van twee broekslagen.

Gegheven int jaer onss Heren dusent drehondert ende achtendertigh, op sunte Laurentius' avent.

Afschrift op papier van 1639 in Inv. n°. 82.

N.B. Door vocht geschonden.

4. 1340 December 17.

Reynold, hertog van Ghelre, verzoekt heer Diddric, heer van Wiske, borg te willen blijven bij heer Johan van Lewenbergh en zijn broeder Henryc voor 4903 pond, 7 schellingen, en den desbetreffenden brief met hem te willen bezegelen.

Ghegheven int jaer ons Heren dusent driehondert ende viirtich, des Sonendachs na sente Lucien dach.

Oorspr. (Inv. n°. 205). Met het licht geschonden zegel van den hertog in roode was.

5. 1344 April 29.

Ude van Mekeren, rentmeester in den lande van Zutphen, ,,als een principael saecwoude'', en Jhan, heer van Bylant, Gyselbrecht, heer van Bronchorst, Sweder, heer van Voerst, Vrederic, heer van Baer, Gerart, heer van Oy, Everart van Ulft, Luyf van Hulhusen, Willem van Rees, Gerart van Asewiin, Willem Borre van Doernic, Didderic van Bylant, ridders, Didderic van Brienen, Jhan van der Waden, Jacob Lerinc, Willem Pelegrinuszoon van Zuytphen en Rolof Schonies, knapen, als borgen, verklaren, dat zij zullen instaan voor de betaling van zekere schuld aan Jan van Wissche, knaap, wegens hout, door den rentmeester voornoemd van hem gekocht voor jonker Reynolt, hertog van Gelren.

Gegheven int jaer ons Heren dusent driehondert vier ende veertich, des Donredaghes na sunte Marcus' dach des evangelisten.

Oorspr. (Inv. n°. 207). Van de zegels der oorkonders is alleen dat van Jacob Lerinc, zeer geschonden, in groene was, bewaard.

6. 1345 Maart 29.

Willam van Helbergen, knaap, verklaart verkocht te hebben aan Sweder van Wiinberch, ten behoeve van Elizabeth, vrouwe van Wische, een maat lands tusschen Broechezerveld en Hassenderbroec.

Gegeven int jaer ons Heren dusent driehondert viif ende viirtich, des Dinsdages na Paeschen.

Oorspr. (Inv. n°. 109). Met het geschonden zegel van den oorkonder in groene was.

7. 1351 ....

Edwart van Ghelren oorkondt, dat heer Didderic, heer van Wissche, en zijn oudste zoon Steven van Wissche hem trouw en hulp beloofd hebben tegen allen, die in het aan zijn ,,buel'', den hertog van Ghelren, en hem toebehoorende land inbreuk op zijn rechten maken, en belooft hun en hunnen vrienden wederkeerig hulp en schadeloosstelling, uitgezonderd in het geval, dat zij zich schuldig zullen hebben gemaakt tegenover den hertog en hemzelf.

Gegheven int jaer ons Heren dusent driehondert een ende viiftich, op sente Peters............

Oorspr. (Inv. n°. 206). Met het geschonden zegel van den oorkonder in roode was.

N.B. Dit stuk is ten deele onleesbaar. Het is niet onwaarschijnlijk, dat het gedateerd is op St. Petrus ad vinculas; vgl. de oorkonde van 14 (moet zijn: 13) September 1351, afgedrukt bij Van Spaen, *Inleiding*, IV, codex dipl. n°. XXXII.

8. 1372 Januari 20.

Henricus, heer van Wissche, verzoekt Arnoldus, bisschop van Trajectum, te willen goedkeuren de stichting en begiftiging van een altaar in de kapel van zijn slot ter Borch, in de parochie Etten, gewijd aan de Maagd Maria en St. Georgius, in welke stichting Zelekinus, pastoor te Etten, bewilligd heeft.

Datum anno Domini millesimo trecentesimo septuagesimo secundo, ipso die Fabiani et Sebastiani martirum beatorum.

Afschrift op papier (van 1639) in Inv. n°. 82. Op hetzelfde blad het afschrift der oorkonde d.d. 1372 Februari 2, bedoeld in n°. 9. Door vocht geschonden.

N.B. Gedrukt: *Arch. Aartsbisdom Utrecht* I, blz. 19.

9. 1372 Februari 2.

Arnoldus, bisschop van Trajectum, bevestigt de stichting van een altaar in het slot ter Borch in de parochie Etten door Henricus, heer van Wissche, en begiftigt met dit altaar heer Gerardus de Vreden, priester.

Datum anno nativitatis Domini millesimo trecentesimo septuagesimo secundo, ipso die Purificationis beatae Mariae Virginis.

Afschrift op papier van 1639 in Inv. n°. 82. Op hetzelfde blad afschrift der oorkonde d.d. 1372 Januari 20, bedoeld in n°. 8. Door vocht geschonden.

N.B. Gedrukt: *Arch. Aartsbisdom Utrecht* I, blz. 20.

10. 1372 Februari 21.

Willem van Abcoude, maarschalk van Heneghouwen, verklaart zich onder eede te hebben verbonden, dat hij niets meer doen zal tegen Heynrike van Wissce, zijn broeders Robrecht en Dieric en tegen Willem, heer van Bronchorst, en diens broeder Ghiisbrecht van Borkele.

Ghegheven int jaer ons Heren dusent driehondert twee ende tseventich, op sinte Pieters avont in Zille.

Oorspr. (Inv. n°. 208). Het zegel van den oorkonder verloren.

11. 1381 Juni 15.

Giisbert en Frederick, gebroeders van Brunchorst, oorkonden, dat zij hunne oudste zuster Katheryne ten huwelijk hebben gegeven aan Henrick, heer van Wische, met een huwelijksgift van 2750 oude schilden, waarvoor zij haar de Ringenber(g)sche tienden op de Veluwe op bepaalde voorwaarden hebben verpand.

Gegeven in den jare unses Heren dusend driehunderd yen end tachtentich, up sunte Viits dach.

a) Oorspr. in Inv. n°. 209. De zegels der beide oorkonders en van hunne ooms Giisbert van Brunchorst, heer van Borclo, en Rotsiir van Brunchorst verloren.

b) Afschr. op papier in Inv. n°. 209.

12. 1381 Augustus 12.

Giisbert van Bronckhorst, ridder, maakt zijn huis te Lichtenvoort tot een open huis voor heer Willem van Gulick, hertog, en vrouwe Catrina, hertogin van Gelre.

Gegeven ende geschiet in den jaer ons Heeren MCCCLXXXI, des Maendaechs na sunte Laurens' dach.

Afschrift op papier, door den Gelderschen leengriffier uitgegeven (Inv. n°. 192).

N.B. Gedrukt: Nijhoff, *Gedenkwaardigheden* III, n°. 84.

13. 1382 Juni 23.

Henricus de Wyssche, knaap, patroon der kerken te Etten en ter Borch en van alle daarin gevestigde altaren, en Ludolphus de Kervenhem, priester, pastoor der kerk te Etten, oorkonden, dat heer Florentinus, bisschop van Trajectum, die de kerk ter Borch heeft afgescheiden van die te Etten, waaronder zij tot dusverre als kapel behoorde, hun de bevoegdheid heeft verleend om de inkomsten uit de door Seleckinus, pastoor te Etten, ,,ad pios usus'' nagelaten goederen tusschen de genoemde kerken en altaren te verdeelen, dat zij op nader omschreven wijze die verdeeling hebben tot stand gebracht en tevens de grenzen tusschen de beide bedoelde parochies hebben bepaald.

Datum MCCCLXXXII, in vigilia beati Johannis Baptiste.

Notarieel afschrift op papier in Inv. n°. 82.

N.B. Gedrukt: *Arch. aartsbisdom Utrecht* I, blz. 23 vlg.; blz. 21 vlg. aldaar is gedrukt een (destijds in het archief van het Huis Bergh berustende) Duitsche vertaling van den brief van den bisschop van Utrecht d.d. 1382 Mei 14, waarbij tot de in de bovengenoemde oorkonde bedoelde afscheiding is bevolen. Dit stuk is thans onder hetzelfde inventarisnummer te vinden.

14. 1383 September 2.

Herman van Weilhusen, richter te Brummen, oorkondt, dat Ghisebert van Bronchorst en Vrederic van Bronchorst, gebroeders, de tienden te Rynghenberch in de kerspelen Voerst en Brummen hebben overgedragen aan Henric van Wissche en zijn vrouw Katherine, hunne zuster.

Gegheven in den jare onses Heren dusent driehondert drie ende tachtentich, deis Woensdaghes na sunt Egidius' daghe eyns confessoers.

Oorspr. (Inv. n°. 111). De zegels van den richter en van de gebroeders Van Bronchorst verloren.

15. 1384 Maart 26.

Johan Balyu, pastoor van Aferden, rentmeester in den lande van Zutphen, oorkondt, dat hij Alyde Essekens dochter van Dommer uit de hoorigheid van den hertog van Gelren in den hof te Zutphen heeft ontslagen en heeft afgestaan aan Henric, heer van Wissche, in ruil voor Hille Wolter Boninx dochter.

Gegeven int jaer uns Heren dusent driehondert viir ende tachtentich, des Saterdages na unser Vrouwen dage annunciacionis.

Oorspr. (Inv. n°. 77). Het zegel van den rentmeester verloren.

16. 1415 Februari 3.

Hinrich, heer tot Ghemen, ridder, Ghisebert van Brunchorst, heer tot Batenborch en Anholt, Reynolt van Kovorden en Reynolt van Asswin, ter eenre, en Pelgerum van der Leyte, ridder, Evert van Limborch van Steirhem, Rotgher van Witten en Stheven van Munster, ter andere zijde, oorkonden als huwelijkslieden, dat jonkvrouw Hinrich van Wissche, zuster van Hinrich, heer tot Wissche, bij haar huwelijk met Diderich, jonggraaf tot Lymborch en heer tot Broke, afstand gedaan heeft van hare aanspraken op de nalatenschap harer ouders.

Gegheven in den jare uns Heren dusent veirhondert unde viiftein, op sente Blesyens dach.

Oorspr. (Inv. n°. 210). De zegels der oorkonders verloren.

17. 1425 December 16.

Lubbert van Remen, Alijt, zijn vrouw, en Derick van Steenre en diens vrouw Ide verklaren verkocht te hebben aan jonker Henrick, heer van Wissch, het goed Hiddynck in het kerspel Hengelo, onder voorbehoud van den lijftocht van Liisbeth van Voerden, weduwe van Wolter van Keppell.

Gegeven in den jaere onss Heren dusent viirhondert viiff ende twintich, des neesten Sonnendaigs sunte Luciendaghe der heliger joncfren.

Oorspr. (Inv. n°. 145). De zegels van de vier oorkonders verloren.

18. 1428 September 10.

Liisbet van Steenre, weduwe van Wolter van Keppel, verklaart, dat zij aan hare nicht Alide, vrouw van Lubbert van Remen, het goed Hidding in het kerspel van Hengel ,,opten Goy'' als bruidschat heeft gegeven.

Gegeven in den jare ons Heren dusent vierhondert acht ende twintich, des thienden dages in September.

Oorspr. (Inv. n°. 145). Met het zeer geschonden zegel van Liisbet van Steenre.

19. 1428 September 10.

Liisbet van Steenre, weduwe van Wolter van Keppel, belooft jonker Henrick, heer tot Wysch, die het goed Hiddyng te Hengel ,,opten Goy'' gekocht had van Lubbert van Remen en diens vrouw Alid, aan

wie Liisbet dit goed had geschonken, het als een edel eigen goed te zullen vrijwaren.

Gegeven in den jair ons Heren dusent vierhondert acht ende twintich, des thienden daghes in September.

Oorspr. (Inv. nº. 145). Met het geschonden zegel van Liisbet van Steenre in groene was.

20. 1432 April 30.

Derick Momme van Kell, drost des lands van Zutphen, oorkondt, dat voor hem en gerichtslieden Katheriin van Ghemen heeft verklaard, dat haar het goed Mallant in het kerspel Angerloe op bepaalde voorwaarden verpand was door Henrich, heer tot Wysche, en Johan, heer tot Ghemen.

Gegeven in den jaer onss Heren dusent vierhondert twe und dertich, op sente Philippus' und Jacobi avont der heliger apostelen.

Afschrift op papier in Inv. nº. 114.

21. 1435 November 30.

Henrich, heer tot Wisch, oorkondt, dat hij ten overstaan van zijn leenmannen Bernt van Wisch, bastaard, en Engelbert van Brueckhese het leengoed Zyberdinck in het kerspel Groll, heerschap van Borcloe, ambt van Lichtenvoirde, dat door Steven van Huele en zijn vrouw Ermgard was verkocht aan Steven van der Oesterwiick, geheeten Van Hunten, heeft opgedragen aan den laatstgenoemde.

In den jairen onss Heren dusent vierhondert viiff ende dertich, op sente Andries' dage des heiligen apostels.

Oorspr. (Inv. nº. 69). De zegels van den leenheer en van Steven van Huele verloren, behoudens overblijfselen er van in groene was.

22. 1435 December 4.

Jacob van Heker oorkondt, dat voor hem als tynsheer en tynsgenooten Goswiin Kock en zijn vrouw Griete verklaard hebben 59 rijnsgulden schuldig te zijn aan Egbert Goetynck en hem daarvoor den Brusynckcamp te Roderloe verpand te hebben.

Gegeven in den jare ons Heren dusent vierhundert ende viif ende dertich, des Sonnendages na sunt Andries' dach.

Oorspr. (Inv. nº. 155). Met het zegel van den oorkonder in groene was.

23. 1435 December 7.

Johan, heer tot Hoemoet en tot Wyssche, erkent aan zijnen neef Henrik, heer tot Wyssche, jaarlijks 75 oude Fransche schilden verschuldigd te zijn en verzekert de betaling daarvan op zijn (nader omschreven) goederen in het land van den Berghe en de heerlijkheid van Wyssche.

In den jair ons Heren dusent vyerhondert vive ende dertich, op onser liever Vrouwen avend conceptio.

Gelijktijdig afschrift op papier in Inv. nº. 281.

24. 1438 Februari 14.

Wyllem Venynck verklaart, dat hij als leenheer aan jonker Henrick, heer tot Wyssche, heeft opgedragen de Motkincktienden in het kerspel Alten, buurschap Yserloe, behoudens de rechten van Wyllem Motkinck op dat leengoed, ten overstaan van zijn leenmannen jonker Deryck van Lymborch, heer tot Brueck, Frederic van Baer, Bernt van Wysche, bastaard, en Gerd Paelken van Ghent.

In den jair onss Heren duesent viirhundert ende tachtendertich, ipso die Valentini martyris.

Oorspr. (Inv. n°. 104). Met de zeer geschonden zegels der twee eerstgenoemde leenmannen in groene was. Dat van den leenheer verloren.

25. 1439 Februari 23.

Otto van der Heyden, geheeten dye Riinsche, verklaart verkocht te hebben aan heer Gerd Langkamp, priester, ten behoeve van het St.-Mathiasaltaar in de kerk ter Borch, een kooltuin, buiten die plaats aan de Molenbeck ter Hagheweert gelegen.

In den jair onss Heren duesent viirhondert ende neghendertich, des Manendages post Petri ad Cathedram.

Oorspr. (Inv. n°. 94). Met het licht geschonden zegel van Henrick, heer van Wyssche, alsmede een overblijfsel van dat van den oorkonder, beide in groene was.

26. 1440 Mei 19.

Heinrich, heer tot Wyssche, en Elbert van Alphem, heer tot Honepell, maken een overeenkomst omtrent het gezamenlijk bezit van de hun door hunne nicht Agnese van Wyssche, weduwe van Peter van Culenborch, opgedragen goederen in het kerspel Hirnen tusschen Mase en Wale en in Wageningerbroick in het kerspel Wagenyngen, welke goederen Agnese van haren vader heer Derick van Wissche had geërfd, terwijl het eerstgenoemde verpacht was aan Derick van Bronchorst.

Gegeven in den jaere ons Heren dusent vyerhondert ende veertich, des neesten Donresdages na den heiligen Pinxterdach.

Oorspr. (Inv. n°. 147). Met de zeer geschonden zegels der beide partijen in groene was. Die van Derick van Kelle en Gadert van Neersdom verloren.

27. 1446 Maart 11.

Aelbert van Bellynchaven, richter ter Borch, binnen de stad des heeren van Wyssche, en twee schepenen aldaar oorkonden, dat Derick Laerkegell en zijn vrouw Fenne zekere jaarrente uit hun huis en hofstede aldaar hebben verkocht aan het Onser Liever Vrouwen en St. Joiryens gilde ter Borch.

Gegeven in den yaer onss Heren dusent viir[hondert] seess ende viertich, op sunt Gregorius' avendt.

Oorspr. (Inv. n° 300). Met het geschonden zegel van richter en schepenen in groene was.

28. 1446 October 1.

Henrich, heer tot Wissche, oorkondt, dat hij op zekere voorwaarden het recht van inlossing van het goed Stenerdinckhair in het kerspel Hengell heeft afgestaan aan Johan van Belve, bastaard.

Gegeven in den jaeren unz Heren dusent virhondert ende sessendevirtich, up sunte Remeys' dach.

Oorspr. (Inv. n°. 146). Met het zegel van den oorkonder in groene was.

29. 1447 September 22.

Derick ter Huedhoirst, richter te Dottinchem, oorkondt, dat Ingeren ter Hairdt en zijn zoon heer Henrick voor hem en gerichtslieden hebben opgedragen aan jonker Henrick, heer tot Wyssche, het goed Veltsbarge in het kerspel Dottinchem, buurschap Langerak, en het goed Esskinck in het kerspel Zelem, buurschap Halle.

Gegeven in den jair ons Heren dusent virhondert ende soven ende virtich, des nesten dages nae Sunte Matheus' dage apostoli et evangeliste.

Oorspr. (Inv. n°. 127). Met het geschonden zegel van den gerichtsman Wolter van Holt en een overblijfsel van dat van den gerichtsman Geryt van Selst, beide in groene was. Het zegel van den richter verloren.

30. 1448 Mei 22.

Derick Meyerinck, richter te Henghele op den Goye, oorkondt, dat Henryck ten Groeten Stenerdynch en zijn vrouw Mechtelt voor hem en gerichtslieden verklaard hebben 60 rijnsgulden schuldig te zijn aan jonker Henryck, heer tot Wyssche, dat zij hem daarvoor hun huis en goed Stenerdynckhair hebben afgestaan onder de voorwaarde, dat zij en hunne erven het in pacht zullen houden en jaarlijks gerechtigd zullen zijn, het weder in te lossen.

In den jaer uns Heren duesent vyerhundert ende achte ende vyertych, up des heylyghen Scachkermentes avende.

Oorspr. (Inv. n°. 146). Het zegel van den richter verloren.

N.B. In dorso: ,,Eene wederlose ann der Stenerdinck hair, gelegen in kerspell van Hengell''.

31. 1450 Maart 23.

Arnolt, hertog van Gelre, erkent te hebben ontvangen van zijn raad Heynrick, heer tot Wisch, drost des lands van Zutphen, 2500 rijnsgulden, ten deele doordat hij voor hem de voor 1600 en 400 rijnsgulden te Coelne en te Nuyss verpande goederen heeft gelost.

In den jair onss Heren dusent vierhundert ende viifftich, des Manendaiges na den heiligen Sonnendage Judica.

Oorspr. (Inv. n°. 211). Het zegel van den oorkonder verloren.

32. 1450 Maart 31.

Arnolt, hertog van Gelre, ontslaat zijnen raad Heynrick, heer tot Wisch, van de door hem voor den hertog aangegane borgstelling tegenover Johan van Coeverden, tot een bedrag van 500 rijnsgulden, en belooft hem schadeloos te zullen stellen voor alle gevolgen dezer borgstelling.

Gegeven in den jair onss Heren dusent vierhundert ende viifftich, des Dynxdaiges na den heiligen Palmdage.

Oorspr. (Inv. n°. 212). Het zegel van den hertog verloren.

32*bis*. 1451 Mei 25.

Rotger die Lystyge en zijn vrouw Beerte verklaren, dat zij zekere hofstede in het kerspel van Sylvolden geschonken hebben aan het Onser Liever Vrouwen en St. Joiryens gilde ter Borch, zich daaruit twee paar hoenders 's jaars voorbehoudende.

Gegeven in den jaer onss Heren dusent vierhondert een ende viiftich, op sunter Urbanus' dach.

Oorspr. (Inv. n°. 300). Met het zegel van Rotger die Lystyge in groene was. Dat van Henryck Wissinck verloren.

33. 1452 Junii 7.

Giisbert van Bransenborch verklaart aan Henrick van Averkamp de Vlasskamp op Welpinck in ruil te hebben gegeven voor de Brummelmait, behoorende tot het leengoed Averkamp, dat van de leenplicht is ontheven door jonker Otto, heer tot Bronchorst en Borclo.

Int jair ons Heren dusent vierhondert twee ende viifftich, op des heilgen Sacraments avent.

Oorspr. (Inv. n°. 134). Het zegel van den oorkonder verloren.

N.B. Uit een opschrift in dorso blijkt, dat de Brummelmaat in Ellekom was gelegen.

34. 1452 Juni 28.

Henrick, heer tot Wisch, ridder, Johan, heer tot Geemen, Henrick, heer tot Geemen en Wevelichaven, Reinnalt van Hoemoett, heer ten Doerenwerde, Henrick van Hoemoett, heer tot Wisch, Arndt van Middachten, Gerit van Hackforden en Gerit Palick van Enghuesen erkennen als gezamenlijke ,,saickwolden'' schuldig te zijn aan Gisbert van Bronckhorst, heer tot Batenborch en Anhold, 7000 rijnsgulden, welke schuld zij hem zullen lossen te Bathenborch of te Anholdt, in bepaalde termijnen, waarvan de laatste zal vervallen na doode van jonkvrouw Armgard van Witgenstein, vrouwe van Wisch, de moeder van den voornoemden heer tot Wisch.

Gegeven in den jair unnss Heren duesent vierhondert ende twee ende viftich, dess Goenssdages na sunte Johans dage midsomer, [Bap]tista to Latin.

Afschrift op papier (Inv. n°. 213).

N.B. Dit stuk is een weinig geschonden.

35. 1452 December 4.

Ghiesbert van Bronckhorst, heer tot Batenborch en Anholt, erkent ontvangen te hebben van zijn zwager Henrick, heer tot Wysch, ridder, 1000 rijnsgulden van de 7000 rijnsgulden, die hij hem op grond van de huwelijksvoorwaarden zijner zuster Agneze, dochter tot Wysch, verschuldigd is.

Gegeven in den jaeren ons Heren dusent vierhondert twe ind viifftich, op sente Barbaren daich der hilgher jofferen.

Opgenomen in een vidimus d.d. 1483 December 23 (n°. 65).

36. 1454 October 31.

Arnolt, hertog van Gelre, belooft heer Heynrich, heer tot Wysch, drost des lands van Zutphen, die met anderen borg is gebleven voor 800 gulden, die de hertog aan heer Frederich, hertog in Beyeren, heeft toegezegd als huwelijksgeld zijner dochter Margrete, dat hij alle schade zal mogen verhalen op de schattingen en andere inkomsten van 's hertogen landen.

Gegeven int jaer onss Heren dusent vierhondert vier ende viifftich, op alre heligen avont.

Oorspr. (Inv. n°. 214). Het zegel van den hertog verloren.

37. 1456 Juni 24.

Heynrich, heer tot Wische, Giisbrecht van Bronchorst, heer tot Batenborch en Aenholt, Herman van Middachten, Wolter van Keppell van Averwold, Dierick van Keppell Heynrixzoon, Giisbrecht van Bransenborch, Steven die Boese en Lambert Sneude verklaren, dat zij zich gezamenlijk borgen gesteld hebben voor een schuld van 1380 rijnsgulden aan Arnoldus van Goir.

Gegeven int jair ons Heren dusent vierhondert sesse ende viiftich, op sente Johans dach Baptist te mydsomer.

Oorspr. (Inv. n°. 215). De zegels der 8 oorkonders verloren.

38. 1457 Maart 29.

Harman die Boize, richter in het ambt Doisboirch, oorkondt, dat Henrick van Wyssch, ridder, heer tot Wyssche, en vrouw Jutte van

Raissvelt en van Middachten het goed de kleine Genthurst in Angerloebroick in de buurschap Ghiese, kerspel Doisboirch (of in welk ander kerspel het mag liggen), verkocht hebben aan Harman Stockmans zoon en Harman Bremer, onder voorbehoud van het recht van wederinkoop, en dat vrouw Eelsbe van Raissvelt en van Middachten van hare rechten op dat goed afstand heeft gedaan.

Gegeven in den jair ons Heren dusent vierhondert seven ind viiftich, feria tercia proxima post Dominicam Letare Jherusalem, in sacro jejunio.

Oorspr. in Inv. nº. 115. Met de geschonden zegels van vrouw Jutte en vrouw Eelsbe in groene was. Die van den heer van Wisch en van den richter verloren.

N.B. Deze brief is gecancelleerd.

39. 1458 September 30.

Jacop, graaf van Huerne, heer van Althena, (Henrich, zoon van Meer, Johan van Arendaill, Willem van Flodorp, voogd van) Ruremunde, en Aernt van Middachten, ridders, stellen zich borgen voor (heer Henrick, heer van Wyssch) tegenover zekeren Sander (te Collen).

Gegeven int jaer onss Heren dusent vierhondert ind acht ende viifftich, op sunte Jheronimus' dage.

Oorspr. (Inv. nº. 216). De zegels der oorkonders verloren.

N.B. Een groot gedeelte van dit charter is weggesneden, doordat het dienst heeft gedaan als omslag van Inv. nº. 67.

40. 1458 September 30.

Arnt van Middachten, ridder, belooft heer Henrick, heer van Wyssch, schadeloos te zullen houden van alle schade, voortspruitende uit diens borgtocht bij Gerit van Cleve, graaf van der Marck, voor 614 rijnsgulden.

Gegeven int jaer ons Heren dusent vierhondert acht ende viiftich, op sunte Jheronimus' dach.

Oorspr. (Inv. nº. 217). Het zegel van Arnt van Middachten verloren.

41. 1458 November 3.

Ghiesbert van Bronckhorst, heer tot Batenborch en Anholt, erkent van Henrich, heer tot Wysch, zijn zwager, ontvangen te hebben 4500 rijnsgulden van het hem op grond zijner huwelijksvoorwaarden verschuldigde.

In den jaere ons Heren dusent viirhondert acht ind viifftich, des Vrydaiges na Alrehilghendaige.

Opgenomen in een vidimus d.d. 1483 December 23 (nº. 65).

42. 1459 Januari 25.

Johan van Rossem, Gerit van Ecke, Adam van Medel en Johan Stock verklaren, dat zij gezamenlijk op bepaalde voorwaarden instaan voor de betaling eener schuld van 200 rijnsgulden aan heer Henrick, heer to Wisch.

Gegeven int jair ons Heren dusent vierhondert negen ende viifftich, op sunte Pouwels' dach conversionis.

Oorspr. (Inv. nº. 218). Met de geschonden zegels van Johan van Rossem en Johan Stock in groene was. Die van Gerit van Ecke en Adam van Medel verloren.

43. 1459 April 28.

Heer Henrich, heer to Wisch, en Evert van Hekeren sluiten door de bemiddeling van Giisbert van Bransenburch en Bernt van Wisch,

bastaard, een overeenkomst betreffende de lossing eener schuld van 1200 rijnsgulden, waarvoor de eerstgenoemde zijn tienden te Roderlo en het goed Velinchorst aldaar aan Evert van Hekeren had verpand.

Gededingt ind gegeven up den neisten Saterstach n[ae] Sondage Cantate, in den jaer onss Heren dusent vierhondert negen ind viifftich.

Oorspr. op papier (Inv. nº. 156).

N.B. Dit stuk is een cyrograaf.

44. 1459 Mei 29.

Arnolt, hertog van Gelre, belooft heer Heynrich, heer tot Wisch, schadeloos te zullen stellen, ingeval hij schade mocht ondervinden als borg tegenover burgemeesteren, schepenen en raad der stad Ruremunde voor de 1600 rijnsgulden, die deze voor den hertog hebben betaald aan diens schoonzoon hertog Frederich van Beyeren.

In den jair onss Heren dusent vierhondert negen ende viifftich, des Dynxdaiges na sente Urbaens daige episcopi.

Oorspr. (Inv. nº. 219). Het zegel van den hertog verloren.

45. 1460 Mei 21.

Johan van den Berge, bastaard, geheeten Raffenberg, richter te Gendringen en Etten, oorkondt, dat heer Henrick, heer tot Wisch, een jaarlijksche pacht van 12½ oude Fransche schilden en 8 malder gerst, verschuldigd uit zijn goed in het kerspel Gendringen, buurschap Verseler, bewoond door Jan Roeloffs, heeft verkocht aan Goert van Mevordten.

Gegeven in jare unsers Heren dusent vierhondert und tsestich, des Goedestags up unss Herenn Hemelfarts avont.

Twee afschriften op papier (Inv. nº. 144).

46. 1460 Mei 24.

Henrich, heer tot Wysche, en zijn broeder Ghiisbrecht maken een magescheid, waarbij de eerstgenoemde zich verbindt, op Paschen 1464 aan zijnen broeder goederen en renten te zullen uitkeeren, waarvan de jaarlijksche opbrengst 300 rijnsgulden bedraagt.

Gegeven in den jaer ons Heren dusent [viirhondert] ind tsestich, op den neesten Saterdach nae ons Heren Hemelfartsdach.

Oorspr. (Inv. nº. 220). Met het zeer geschonden zegel van heer Arnt van Middachten, ridder, in groene was. De zegels van de beide oorkonders en van Goedert en Werner van Zeyn, graven tot Witgensteyn, domproost en proost te St. Gereoen binnen Colne, heer Willem, heer tot Limborch en Brueck, Henrich, heer tot Hoemoet en Wysche, en Sweder van Rechteren, heer tot Forst en Keppel, verloren.

N.B. Deze brief is gecancelleerd.

47. (1460—1466).

Dederich, heer tot Wissch, Johan en Giisbert, gebroeders tot Wissch, maken een verdeeling van al het hun aanbestorven goed, na het overlijden van hunnen broeder heer Henrick, heer tot Wissch, daarbij o.m. bepalende, dat Johan de hun door den hertog in den lande van Zutphen verpande renten zal ontvangen, Giisbert de woning te Averhage, Dederich den burg op den Ysell met de heerlijkheid Wissch, alsmede den Wildenborgh.

Ongedateerd concept op papier (Inv. nº. 221).

N.B. Heer Henrick van Wisch leefde nog in 1460; de nalatenschap van heer Dirk van Wisch werd door de gebroeders Johan en Giisbert gedeeld in 1466 (zie Nijhoff, *Gedenkwaardigheden* IV, nº. 428).

48. 1461 Februari 22.

Sweder, heer tot Voerst en Keppell, oorkondt, dat hij alle schade zal vergoeden, die zijn zwager Dirck, heer tot Wysch, zou kunnen ondervinden tengevolge van de borgstelling, die deze met hem heeft aangegaan voor de betaling van 2000 rijnsgulden huwelijksgeld voor Zophie van Rechteren, zuster van den oorkonder, aan Wynant van Arnhem.

Gegeven in den jaer onss Heren dusent vierhundert een ind sestich, op sente Peters dach ad cathedram.

Oorspr. (Inv. n°. 223). Met het geschonden zegel van den oorkonder in groene was.

49. 1461 December 31.

Henrick, heer tot Hoemoit en Wysch, en Goessen van Raesfelt verklaren zich ter zake van de vordering van hunnen neef en zwager Derick, heer tot Wysch, om 660 rijnsgulden te betalen, waarvoor Johan van der Hoey den Schulenburg zal ontruimen, te zullen houden aan de uitspraak hunner vroegere scheidslieden Wilhem, graaf van Lymburg, heer van Broick, heer Ghiisbert van Brunchorst, heer van Bathenburg en Anholt, heer Goessen Steck en heer Ott van Wylaeke, ridder.

In den jaeren onss Heren dusent vierhondert eyn ind tsestich, des neisten Donresdach nae den heyligen Kersdach.

Oorspr. (Inv. n°. 222). De zegels van de beide oorkonders verloren.

N.B. Het is niet uitgesloten, dat de Kerststijl gebruikt is, in welk geval het jaartal 1460 moet worden gelezen.

50. 1462 Februari 14.

Geryt van der Coernhorst Hermanszoon verklaart, dat hij de helft van een stuk land in den lande van den Berge in Bergherdiick, waarvan de andere helft hem reeds toebehoorde, gekocht heeft van jonker Diderick, heer tot Wisch, doch verleent dezen het recht, het verkochte op bepaalde voorwaarden weder in te koopen.

Gegeven in den jare ons Heren dusent vierhondert twee ende tsestich, op sunte Valentiins dach des heligen martelers.

Oorspr. (Inv. n°. 110). De zegels van Geryt en zijn broeder Willem van der Coernhorst verloren.

51. 1463 Maart 27.

Derick, heer ter Horst, drost 's lands van Zutphen, oorkondt, dat Sweder Cleyncken voor hem en gerichtslieden heeft verklaard, dat jonker Derick, heer tot Wisch, de jaarlijksche rente van 15 rijnsgulden uit de Ykenberchsche tiend in het kerspel Doetinchem, die hij hem verkocht heeft, op bepaalde voorwaarden zal mogen aflossen.

Gegeven in den jaer ons Heren dusent viirhondert drie ende tsestich, op den Sondach Judica in der vasten.

Oorspr. (Inv. n°. 131). Met het zeer geschonden zegel van den drost in groene was.

N.B. Deze brief is gecancelleerd.

52. 1468 Maart 28.

Bernt Luesinckait, richter in het kerspel Doetinchem, oorkondt, dat Sweder Clentken voor hem en gerichtslieden verklaard heeft, dat jonker Johan, heer tot Wyssch, hem de Yckenberchsche tiend in dat kerspel heeft verkocht, onder voorbehoud van het recht van wederinkoop op bepaalde voorwaarden.

Gegeven in den jaeren onss Heeren duesent viirhondert acht ende seestich, op Manendach post Letare Jherusalem.

Oorspr. (Inv. n°. 131). De zegels van den richter, van de gerichtslieden Aloph van Durthe en Henrick Berntszoon Haegenbeck, geheeten die Gruetter, en van den verkooper zijn verloren.

N.B. Dit stuk is gecancelleerd.

53. 1470 Januari 21.

Henrick van Dyepenbroick verklaart, dat hij de hoorige vrouw Mette then Grotenhuyss heeft overgegeven aan jonker Johan, heer tot Wisch, en voor haar in ruil heeft ontvangen de hoorige vrouw Mette to Edekynck.

Gegeven in den jare onss Heren dusent viirhondert ende tseventich, des Sondages op sunte Agneten dach der helger joncfrouwen.

Oorspr. (Inv. n°. 78). Het zegel van Henrick van Dyepenbroick verloren.

54. 1470 April 12.

Giisbert, broeder tot Wyssche, verklaart zekere overeenkomst met zijn broeder Johan, heer tot Wyssche, te hebben aangegaan betreffende zekere schuldbrieven, die hij zal trachten in te lossen.

Gegeven in den jaeren onss Heren dusent vierhondert ind tsoeventich, opten neysten Donredach nae den Sonnendage Judica.

Oorspr. op papier (Inv. n°. 224). Met een klein fragment van het opgedrukte zegel van den oorkonder in groene was.

N.B. Dit stuk is door muizen beschadigd.

55. 1471 December 13.

Henrick van Keppel, richter binnen en buiten Lochem, oorkondt, dat Lambert Sclyter voor hem en gerichtslieden het goed Alerdinx in het kerspel Lochem, buurschap en mark van Oelde, heeft overgedragen aan jonker Johan, heer tot Wysch, en juffer Margrete, vrouwe tot Wysch, onder bepaalde voorwaarden, waarbij deze, dat een gedeelte van de koopsom op het goed verzekerd blijft voor een jaarlijks uit te keeren rente.

Gegeven in den jaere onss Heren duesent viirhondert enendetsoeventich, op sente Lucien dach der heliger jofferen.

Oorspr. (Inv. n°. 150). De zegels van den richter en van Aleph van Dorth, gerichtsman, verloren.

N.B. In dorso: „Alderick".

56. 1472 (September 14?).

Gerit Schepen, richter vanwege den heer tot Wysch in het kerspel van Varssevelde en van Sylvolden, oorkondt, dat jonker Johan, heer tot Wyssch, de in zijn richterambt gelegen goederen, die door wijlen Derick, heer tot Wyssch, verpand waren aan heer Giisbert van Bronckhorst, heer tot Baetenborch en Anholt, heeft ingelost en dat mitsdien het gericht hem in het bezit van die goederen heeft gesteld.

Ghegeven in den jaeren onss Heren dusent virhondert tweendetsoeventich, op den Manendaech neist nae Onser Liever Vrouwen dach [nativitatis?].

a) Oorspr. (Inv. n°. 174). De zegels van den richter, van de keurnoten Berent en Engewert van Brueckhese, gebroeders, en de getuigen Henrick Wassinck, Ingerom Poesse en Berent Onkroet verloren.

N.B. In de dateering is het laatste woord nagenoeg onleesbaar; uit net vidimus onder *b*) blijkt, dat waarschijnlijk „nativitatis" is bedoeld.

b) Opgenomen in een vidimus d.d. 1486 Januari 23 (zie n°. 67).

57. 1473 Februari 25.

Evert van Hekeren verklaart, dat jonker Johan, heer tot Wysch, die hem het goed den Grooten Brynck in het kerspel Roderloe heeft verkocht, gedurende 6 jaar het recht van wederinkoop voor 360 rijnsgulden zal hebben.

Gegeven in den jair onss Heren duysent vierhondert drie ende tseventich, dess Donresdaiges na sunte Mathiis' dach apostoli.

Oorspr. (Inv. n°. 157). Het zegel van Evert van Hekeren verloren.

58. 1478 November 23.

Giisbert, broeder tot Wysch, erkent, dat burgemeesters, schepenen en raad der stad Nymegen hem alle kosten hebben vergoed, die hij gemaakt heeft, toen hij ten verzoeke van de hoofdsteden Nymegen, Zutphen en Arnhem aldaar met zijn ruiters en knechten dienst gedaan heeft tot bijstand van nu wijlen Adolph, hertog van Gelre.

Gegeven int jaer onss Heren dusent vierhondert achtentsoventich, op sunte Clemens' dach.

Oorspr. op papier (Inv. n°. 229). Het opgedrukte zegel van den oorkonder verloren.

59. 1479 Februari 14.

Wilhem, hertog van Guylge, machtigt zijn stadhouder heer Heynrich, heer van Ghemen en Wevelkoeven, om Johan, heer tot Wissche, te beleenen met de dorpen Verseveld en Silvolden en het gericht aldaar.

Gegeven zo Hamboich in den jaren unss Heren dusent vierhundert nuyn und seventzich, up den Frydach neist na sent Appolonien daige.

Oorspr. (Inv. n°. 14). Het zegel van den hertog verloren.

60. 1479 Maart 21.

Wilhem, hertog van Guylge, beleent Johan, heer tot Wissche, met de dorpen Verseveld en Silvolden en het gericht aldaar, leenroerig aan de heerlijkheid Blanckenberg, zooals wijlen heer Adolff, hertog van Guylge, Heynrich, heer van Wissche, daarmede beleend heeft.

Gegeven zo Hamboich in den jaren unss Heren dusent vierhundert nuyn und soventzich, up den Sondach Letare zo halfvasten.

Oorspr. (Inv. n°. 14). Het zegel van den hertog verloren.

61. 1479 October 21.

Claus van Keppell, richter binnen en buiten Lochem, oorkondt, dat jonker Johan, heer tot Wyssche, voor hem en gerichtslieden verklaard heeft 125 rijnsgulden schuldig te zijn aan Ghert Elberdinck en zijn zuster Assele, alsmede hare kinderen Albert, Derick, Johan, Jutte en Beerte Vrylinck, en dat hij deswegens een jaarlijksche rente van 10 molder winterrogge heeft gevestigd op zijn goed Tyolinck in het kerspel Lochem, mark en buurschap Barchem.

Gegeven int jaer ons Heren dusent vierhondert und negen und tseventich, oppe den elven [dusent] megede dach.

Oorspr. (Inv. n°. 154). Met de geschonden zegels van Johan, heer tot Wisch, den richter en den keurnoot Henrick Veyeken, alsmede een overblijfsel van dat van den keurnoot Peter Moll, alle in groene was.

N.B. In dorso: „loese van X malder rogge uith Elberinck".

62. 1481 October 10.

Johan, heer tot Wyschen, oorkondt, dat hij zijnen neef Adam van den Berghe het recht heeft verleend om de beide helften van het slag,

gelegen bij de brug aan Bergerdiick, die door wijlen zijnen broeder Henrick, heer tot Wysche, verpand waren, te lossen, doch met voorbehoud van zijn eigen recht van inlossing.

In den jair onss Heren duyssent vierhundert eyn ind tachtentich, up sunte Gereons ind Victoris dach.

Opgenomen in een brief d.d. 1515 December 1 (zie n°. 83).

63. 1483 Februari 5.

Johan, heer tot Wissch, en Margrietae, zijn vrouw, verklaren 153 rijnsgulden schuldig te zijn aan Johan Huetinc, te wiens behoeve zij een jaarlijksche rente van 9 rijnsgulden vestigen op hun tiend in het kerspel Doetinchem, buurschap Dichteren, genaamd de wilde tiend ,,aver Yssell''.

Gegeven in den jaeren uns Heeren dusent vierhondert drie ende tachtentich, up sinte Agathen daige virginis.

Oorspr. (Inv. n°. 132). De zegels van den heer en de vrouwe van Wisch verloren.

N.B. Deze brief is gecancelleerd. In dorso een akte betreffende de lossing in 1659.

64. 1483 November 29.

Willem van Zulen verlengt den termijn van lossing eener rente van 6½ rijnsgulden 's jaars, door hem verkocht aan jhr. Johan, heer tot Wysch, en verzekerd op den hof in de buurschap Oir, kerspel Genderinghen, met drie jaar.

Gegeven in den jare onss Heren dusent virhondert drie ind tachdentich, des Saterdages op sunte Andries' avent des heiligen apostels.

Oorspr. (Inv. n°. 142). Het zegel van den oorkonder verloren.

65. 1483 December 23.

Burgemeester, richter en schepenen der stad van der Borch geven ten verzoeke van Gerardus van Boickholt, gemachtigde van jonker Johan, heer tot Wysch, vidimus van twee brieven, d.d. 1452 December 4 (n°. 35) en 1458 November 3 (n°. 41), en van den inhoud van een ceel, waarop aanteekening van eenige quitanties is gedaan.

Gegeven in den jaeren ons Heren dusent viirhondert drie ind tachtentich, op Dinxdaich post Thome apostoli.

Oorspr. (Inv. n°. 225). Het stadszegel van Terborg verloren.

66. 1485 December 26.

Johan, heer, en Margrieta, vrouwe tot Wysch, oorkonden, dat zij een jaarlijksche rente van 60 rijnsgulden, te betalen binnen den Nyenborch, hebben gevestigd op hun tol en landweer, alsmede het goed Eskinck in de buurschap Hall, kerspel Zeelhem, ten behoeve van Lubbert van Langhen en zijn vrouw Johanne.

In den jaeren onss Heren dusent viirhondert viiff ind tachtentich, op sunte Steffens daighe prothomartyris.

Oorspr. (Inv. n°. 158). Het zegel van den heer en de vrouwe van Wisch en die van Jacop van Hacforden, Wolter van Keppell en Evert van Hekeren, borgen, verloren; dat van den borg Henrick die Roede van Hekeren, in groene was, geschonden.

N.B. Deze brief is gecancelleerd. Het is niet geheel uitgesloten, dat de Kerststijl is gebruikt. In dat geval is de dateering 1484 December 26.

67. 1486 Januari 23.

Stheven ther Storckxhorst, richter in de stad ter Borch, en Derick Liirken, Henrick Teykelenborch en Johan Pech, schepenen aldaar,

geven ten verzoeke van jonker Johan, heer tot Wyssche, vidimus van een brief d.d. 1472 September 14 (zie nº. 56).

Gheschyet int jair onss Heren dusent vyerhondert ind sess ende tachtentich, ... Maenendages nae sunt Agnetis der helliger jofferen.

Oorspr. (Inv. nº. 174). Het stadszegel van Terborg verloren.

68. 1491 Februari 24.

Johan, heer tot Wyssch, en Margarita, vrouwe tot Wyssch, verklaren aan Goessen Slabbert en Lumme, zijn vrouw, verpand te hebben het Yssellslach in het kerspel Doetinchem, te lossen voor 112½ rijnsgulden.

Gegeven in den jaeren onss Heren dusent viirhondert ind enen ind tnegentich, op sunt Mathiis' dage des hilligen apostels.

Oorspr. (Inv. nº. 123). Met het zegel van den heer van Wisch in groene was.

N.B. Dit stuk is gecancelleerd. In dorso: ,,van min frowe van Stirom, belangt den Isselslagh''.

69. 1495 Januari 16.

Heer Oiswailt, graaf van den Berghe, heer van den Bylant etc., vanwege zijn jongste dochter Walburgh, gravin van den Berghe, en jonker Johan, heer tot Wysch, vanwege jonker Henric, zijn eenigen zoon, maken huwelijksvoorwaarden.

Gegeven ind geschiet in den jaeren onss Heren duysent vierhondert viiff indt negentich, upten neesten Vrydach nae sunte Pontiaens dach.

a) Oorspr. (Inv. nº. 230). De zegels van Oiswailt, graaf van den Berghe, Johan, heer tot Wysch, Henric, zoon tot Wysch, en van de huwelijkslieden Ludolph van den Berghe, heer tot Hedell, Adam, broeder van den Berghe, Wilhelm, jonggraaf van den Berghe, Giisbert, broeder tot Wysch, en Jacob van Bronckhorst, heer tot Batenborch en Anholt, verloren.

b) Ongeveer gelijktijdig afschrift op papier (Inv. nº. 230).

70. 1495 April 7.

Jacob van Bronckhorst, heer tot Bathenborch en Anholt, verklaart van zijnen oom Johan, heer tot Wysch, te hebben overgenomen zekere schuld van 84 rijnsgulden aan heer Johan Wassinck, pastoor te Etten.

Gegeven in den jaeren unss Heren dusent vyerhondert viiff ind tnegentich, up Dynxdach na Ambrosii episcopi et confessoris.

Oorspr. (Inv. nº. 226). Het zegel van Jacob van Bronckhorst verloren.

71. 1495 Mei 18.

Burgemeesteren, schepenen, raad en gildemeesteren der stad Arnhem oorkonden, dat zij jonker Johan, heer tot Wysch, 55 rijnsgulden schuldig zijn, te betalen op het huis te Averhaigen in het ambt van Veluwenzoem, kerspel Velp, op bepaalde voorwaarden.

Gegeven int jair ons Heren dusent vierhondert ende viiff ende tnegentich, des Manendages na den Sonnendach Cantate.

Oorspr. (Inv. nº. 227). Het zegel der stad Arnhem verloren.

72. 1495 Juni 12.

Gerit Gruter en Gerit Pennynck, schepenen te Doisborch, oorkonden, dat Engell Convent en zijn vrouw Theodrica aan de broederschap van Sunte Katherine van Senis aldaar hebben verkocht een kooltuin achter den stadsmuur tegenover het Grote Convent.

Gegeven int jair ons Heren duysent vierhondert viiffindtnegentich, ipso die Odulphi confessoris.

Oorspr. (Inv. n°. 299). De zegels der beide schepenen verloren.

73. 1501 Maart 27.

Johan van der Hoey de jonge, richter te Doetinchem, oorkondt, dat in het gericht aldaar jonker Johan, heer tot Wisch, en Margareta, vrouwe tot Wisch, aan Reynolt van Aesswiin hebben verkocht een rente van 24 rijnsgulden 's jaars, verzekerd op den windmolen voor de stad Doetinchem, twee halve hoeven te Ysenvoerde, heer Berntz slag, den Wettem en de groote en kleine Kolvert.

Gegeven in den jaeren onss Heren dusent vifhondert ind een, des Saterdages nae den Sondach Letare Jherusalem in den vasten.

a) Oorspr. (Inv. n°. 118). Met het zwaar geschonden zegel van den heer van Wisch in groene was. Die van den richter en de gerichtslieden Symon van Holt en Derick toe Brunsfelt verloren.

N.B. Door dezen brief is gestoken een brief d.d. 1646 December 1.

b) Afschrift op papier (Inv. n°. 118).

74. 1503 December 19.

Jorys van Lenep, richter te Genderingen en Etten vanwege heer Oisswalt, graaf van den Berge, oorkondt, dat jonker Johan, heer tot Wyssch, en juffer Margriete, vrouwe tot Wyssch, voor hem in het gericht ten behoeve van Henrick van der Hoevelick een jaarlijksche rente van 12 rijnsgulden verzekerd hebben op hunne goederen den hof te Verseler en den hof te Oer, in de buurschappen Verseler en Oer onder Genderingen gelegen, alsmede op hunne goederen onder Etten.

Geschiet in den jaeren unss Heren duysent viiffhondert ind III, upten Dinxdach post Lucie virginis.

Afschrift op papier (Inv. n°. 143).

75. 1506 December 31.

Johannes, heer van Wyssch, bannerheer etc., presenteert aan den officiaal van den aartsdiaken en proost van Embrica heer Henricus Wassinck als vicaris van het altaar van St. Maria in de kerk te Etten in de plaats van wijlen heer Egidius Doys.

Anno Domini millesimo quingentesimo sexto, ipso die Silvestris pape.

Oorspr. (Inv. n°. 87). Het zegel van den oorkonder verloren.

76. 1507 Januari 15.

De officiaal van den proost en aartsdiaken van St. Martinus te Embrica bekrachtigt de door heer Johannes van Wysch gedane presentatie van heer Henricus Wassynck als vicaris van het altaar van de H. Maagd in de kerk te Etten in de plaats van heer Egidius Doys.

Datum et actum Embrice in domo habitacionis nostre solite, sub anno a nativitate Domini millesimo quingentesimo septimo, indictione nona, die vero Veneris decimaquinta mensis Januarii, pontificatus sanctissimi in Christo patris et domini nostri domini Julii divina providencia pape secundi, anno eius tercio.

Oorspr. (Inv. n°. 87). Het groote zegel ad causas van den officiaal verloren.

Met de signatuur van den notaris Wilhelmus de Puteo.

N.B. Het jaartal is in het stuk gewijzigd. Indictie en pontificaatsjaar komen overeen met 1506. 15 Januari viel evenwel in 1507 op Vrijdag.

77. 1512 October 22.

Henrick, heer tot Ghent, erfhofmeester, Carselis van Scherpenzeell, richter te Arnhem, Herman van Velen, drost des lands van Zutphen, en Michiell van Bambergen, opperbevelhebber, sluiten als raden des hertogen een overeenkomst met jonker Johan, heer tot Wisch, waarbij bepaald wordt, dat het huis ter Wildenborch, alsmede het Wissche huis en het vlek ter Borch, open huizen voor den hertog zullen zijn, voor hetwelk de drost op het huis ter Borch, Johan van Selbach, zorg zal dragen, aan wien de hertog een schildboortigen man zal mogen toevoegen.

Op Vrydach nae sent Lucas' dach anno etc. duodecimo.

Opgenomen in den brief d.d. 1512 October 23 (nº. 78).

78. 1512 October 23.

Kairle, hertog van Gelre, bekrachtigt de overeenkomst, door zijn raden met zijn vroegeren vijand Johan, heer tot Wysch, aangegaan en omschreven in de akte, d.d. 1512 October 22 (nº. 77), die in dezen brief is opgenomen.

Int jair onss Heren duysent viiffhondert ind twelff, op Satersdach nae sent Lucas' dach.

Oorspr. (Inv. nº. 228). Met de handteekening van den hertog, wiens zegel verloren is.

79. 1513 Maart 18.

Kaerll, hertog van Gelre, oorkondt, dat de door Johan, heer tot Wyssch, van zijn onderzaten geheven schatting tot betaling van het onderhoud van 's hertogen knechten in de stad Borch niet te kort zal doen aan zijn hoogheidsrechten.

Int jair onss Heren dusent viiffhondert ind dertthien, up Vridach post Dominicam Judica.

Notarieel afschrift (c. 1540) op papier (Inv. nº. 59).

80. 1513 Augustus 8.

Johannes, heer van Wyssch, bannerheer, draagt wegens het overlijden van heer Gerardus Ketell alias Zutphanie, priester, aan den proost en aartsdiaken van St. Martinus te Embrica als pastoor te Etten voor heer Andreas Yseren, priester.

Anno Domini millesimo quingentesimo decimo tercio, octava mensis Augusti.

Afschrift (minuut?) op papier (Inv. nº. 80).

81. 1514 Augustus 1.

Johannes, heer van Wyssch, presenteert aan mr. Johannes Pocken, proost van Embrica en aartsdiaken van Trajectum, of diens officiaal Johannes Boeckholt, priester, voor het vicariaat van St. Mathias altaar in de kerk te Castrum en voor dat van St. Johannes Baptista en (St. Johannes) Evangelista in de kerk te Etten, als opvolger van heer Theodericus de Trier.

Datum anno Domini millesimo quingentesimo decimo quarto, prima die mensis Augusti.

Oorspr. (Inv. nº. 95). Het zegel van den oorkonder verloren.

82. 1515 December 1.

Bernt Louwerman verklaart, dat jonker Johan, heer tot Wysch, hem het recht heeft overgedragen om een slag lands in Bergerdiick

bij de brug, in 1481 verpand aan Adam van den Berghe en later door Frederick van den Berghe, heer tot Hedell, aan Willem van Reken, oom van Bernt voornoemd, verpand, op bepaalde voorwaarden te lossen.

Gegeven in den jaer ons Heren duysent viiffhondert ind viiftyen, in crastino Andree apostoli.

Oorspr. (Inv. n°. 110). Het zegel van Bernt Louwerman verloren.

83. 1515 December 1.

Johan, heer tot Wisch, oorkondt, dat hij zijn recht van inlossing, bedoeld in den in dezen opgenomen brief (d.d. 1481 October 10; zie n°. 62), heeft overgedragen aan Bernt Louwerman, op bepaalde voorwaarden.

Gegeven in den jair onss Heren duyssent vieffhundert ind viefftiinn, in crastino Andree apostoli.

Afschrift op papier, gedateerd 1602, in Inv. n°. 110.

N.B. Op hetzelfde blad het afschrift, bedoeld in n°. 99.

84. 1516 Juni 11.

Reiner Rasehorn, drost te Lichtenforde vanwege jonker Joest, heer en graaf van Brunckhorst en Borckeloe, oorkondt, dat deze en zijn echtgenoote ten behoeve van Johan Vosshorst, poortwachter te Lichtenforde, diens vrouw en kinderen een huisje met land tusschen Lanckfeldes camp en Weell, in de buurschap Suwent, dienstvrij hebben gemaakt.

Gegeven in den jaere unsers Herrn dusent viffhondert sestiene, up (h)eiligen dage Barnabe apostoli.

Afschrift op papier, gegeven door den gerichtsschrijver te Lichtenvoorde (Inv. n°. 194).

N.B. In dorso: „Copia der vryheit van Vosses stede, aent Weell gelegen".

85. 1516 October 17.

Margrite, vrouwe tot Wysch, erkent verpacht te hebben aan Dirck Hartwiick en Wylborch, zijn vrouw, voor hun leven het land de Peckeler in het kerspel Etten.

Anno etc. unde sestyen, upten Frydach post Gally.

Afschrift in Inv. n°. 24, fol. 1.

86. 1519 Februari 1.

Walburgh van den Berghe, vrouwe tot Wysch, weduwe, erkent, dat zij van de 336 gulden, bedoeld in den brief van denzelfden datum (zie n°. 87), het vruchtgebruik heeft ontvangen en zich daarvoor verbonden heeft het Hoppenslach 25 Januari 1523 te lossen.

In den jaer onss Hern duysent viiffhondert ind negenthien, up onser liever Vrouwen [ave]nt Lichtmisse.

Afschrift op papier in Inv. n°. 138.

87. 1519 Februari 1.

Giisbert, broeder tot Wysch, als momber van Joachim, heer tot Wysch, zijnen neef, en Walburgh van den Bergh, vrouwe tot Wysch, weduwe, oorkonden, dat zij aan Engelbert van Schrieck het weiland het Hoppenslach in het kerspel Etten hebben verpand, met recht van inlossing voor 336 Philipsgulden.

In den jair onss Hern duysent viifhondert ind negenthien, up onser liever Vrouwen avent Lichtmisse.

Opgenomen in een vidimus van denzelfden datum (zie n°. 86).

88. 1520 Juli 9.

Joachym, heer tot Wyssch, oorkondt, dat hij het goed Venrekynck in het kerspel Zellem, buurschap Oesterwiick, aan Johan ten Roesengarden en zijn huisvrouw Mechteldt op bepaalde voorwaarden heeft verpand.

In den jair duysent viiffhondert ende twynttych, upten negenden dach der maent Julii.

Afschrift op papier (Inv. n°. 163).

89. 1521 April 13.

De bevelhebbers them Berge verzoeken jr. Joachim, heer tot Wysch, te antwoorden op een hem onlangs door hen namens den onmondigen graaf van den Berghe geschreven brief, die betrekking had op zijn pachters in het graafschap van den Berghe.

Geschreven up Saterdach post Quasimodo geniti, anno etc. XXI.

Oorspr. op papier (Inv. n°. 233*).

90. 1521 Juli 27.

Conraidt van Bremth geeft quitantie van 250 goudgulden, die jonkvrouwe Waelberch, dochter van den Berge, weduwvrouwe tot Wisch, hem schuldig is geweest, en belooft haar ook te zullen vrijwaren voor eischen wegens geleden schade door zijn zwager mr. Peter van Berchem.

Gegeven anno XVc ind einundtzwentzich, des [ne]isten dages nae sint Annen dach.

Oorspr. op papier (Inv. n°. 231). Met het opgedrukte zegel van den oorkonder in groene was.

90*bis*. 1521 Juli 31.

Cairle, hertog van Gelre, beveelt zijnen neef Joechem, heer tot Wisch, hem vijf gewapende mannen te leveren, waartoe hij als zijn leenman verplicht is.

Gegeven in onser stat Arnhem op sente Peterss avont ad vincula, nostro sub secreto, anno etc. XXI.

Oorspr. op papier (Inv. n°. 233*). Met de handteekening van den hertog, wiens opgedrukt secreetzegel in roode was nagenoeg verloren is.

91. 1522 October 23.

Giisbert, broeder tot Wysch, presenteert aan den proost en aartsdiaken van St. Peter te Utrecht of diens officiaal voor de vicarie der Moeder Gods in de kerk te Velp in de plaats van Herman van Groene, priester, Johan Boegynck, priester.

Geschyet ind gegeven int jair dusent viiffhondert ind tweendetwintich, op sunt Severinus' dach des heilighen byschops ind confessoirs.

Oorspr. (Inv. n°. 99). Het zegel van den oorkonder verloren.

92. 1525 September 18.

Joachym, heer tot Wyssch, verklaart op zekere voorwaarden voor 12 jaar verpacht te hebben aan Jan Loilkes twee stukken land in het kerspel Ellynckem, genaamd de Koemaet en de Zeelkensmaet.

In den jaer duysent viiffhondert viiffindtwinttich, up Maenendach post Lamberti episcopi.

Oorspr. op papier (Inv. n°. 135). Met de handteekening van den heer van Wisch.

N.B. Dit stuk is een cyrograaf.

93. 1526 Mei 10.

Evert ten Nottele en Derryck Paessen, schepenen der stad Borch, oorkonden, dat Johan ten Roesengarden verklaard heeft, op grond van de uitspraak in een voor den landdrost binnen Doetinckhem gevoerd geding een overeenkomst te hebben gesloten met Johan Styelkens (optredende voor den jonker van Wyssch) tot ruiming van Heynenkamp bij de oude landweer en Asszynckgoed, beide in het kerspel Zellem gelegen, ten behoeve van den jonker voornoemd.

Actum upten thienden dach in Mey anno viiftienhondert sess ende twynttych.

Oorspr. op papier (Inv. n°. 161). Met het opgedrukte zegel der stad Terborg in groene was.

N.B. In dorso o.a.: ,,Everdt Assinck in die landtweer ingewonnen''.

94. 1526 November 10.

Joachim, heer tot Wyssch, verklaart met recht van wederinkoop verkocht te hebben aan Rycke Ryckers en zijn vrouw Heile een maat land, genaamd de ,,Cleyne Kolvart'', gelegen in het kerspel Doetynchem, buurschap Oissell, aan de Belhemer beek.

Geschiet int jair onses Heren viiftienhondert ind sess ind twyntich, op sunte Martens avont in den wynter.

Notarieel afschrift op papier (Inv. n°. 125). Met de handteekening van den notaris Bernhardus Gryse alias Moirbeck.

95. 1527 Februari 6.

Dr. Wynanth van Arnhem en Henrick die Graeff, erfvoogd van Erckelens, raden des hertogen van Gelre, eenerzijds, en Amelis van Zulen van Nyvelt, domdeken van Utrecht, en Thomais Nykyrck, koorbisschop, anderzijds, beslechten een geschil over de erfenis van Johan en Margriet, heer en vrouwe van Wyssch, en van Jorien, dochter van Wyssch, tusschen Joachym, heer van Wyssch, en zijn tante Margriete, dochter van Wyssch.

In dem jair duysent viiffhondert soeven ind twinttich, upten sesten dach Februarii.

Oorspr. (Inv. n°. 233). Met de handteekening van den heer van Wisch. Zijn zegel en die zijner tante en van de scheidslieden verloren, terwijl de handteekening der tante ontbreekt.

96. 1528 Maart 29.

Kairll, hertog van Gelre, beleent Joachym, heer tot Wisch, met het huis ter Borch als open huis, met den voorburcht en den singel aan den Alden Ysel.

Gegeven in den jair onss Heren duysent viiffhondert ind acht ende twyntich, opten negen ende twyntichsten dach Martii.

Oorspr. (Inv. n°. 1). Het zegel van den hertog verloren.

97. 1529 April 24.

Anthonnis die Groete, richter te Versevelt en Sylvolden vanwege jonker Joachim, heer tot Wyss, oorkondt, dat in het door hem gespannen gericht verschillende personen in den breede vermelde getuigenverklaringen hebben afgelegd betreffende het bezit en gebruik van de steeg tusschen de goederen Schylderinck en Semeldinck.

Anno Domini XVc ind negenontwyntich, altera Georgii martiris.

Oorspr. op papier (Inv. n°. 179). Met het opgedrukte zegel van den richter in groene was.

98. 1530 Januari 10.

Joachim, heer tot Wysch, oorkondt, dat hij den van den hertog van Cleve in pand gehouden tol binnen en buiten de stad Soest, ,,die greven schult toll'', heeft overgedragen aan zijn neef Godert Ketteler, ridder, drost te Elfervelde, onder voorbehoud van het recht van wederinkoop.

Gegeven int jaer ons Heeren duysent viiffhondert dartich, den thien dach Januarii.

Oorspr. (Inv. n°. 165). Met de handteekening van den oorkonder, wiens zegel verloren is.

99. 1530 Augustus 28.

Joachem, heer tot Wisch, erkent nog 114 goudgulden ontvangen te hebben van Johan Louwerman op het hem verpande weiland, aan Bergerdiick gelegen.

In den jair onss Heren viefftbienhondert inde dertich, op sunte Augustinus' dach.

Afschrift op papier, gedateerd 1602, in Inv. n°. 110.

N.B. Op hetzelfde blad het afschrift, bedoeld in n°. 83.

100. 1531 Februari 15.

Joachym (heer van Wisch), schrijft aan Wyllem Kemmerlynck van Brevort verschillende instructies voor de bewaring van zijn huis (Wisch).

Des Gusdaggis na Wallintiins anno XXXI.

Oorspr. op papier (Inv. n°. 234). Met de handteekening van Joachym, heer van Wisch.

101. 1532 October 18.

Johan Scheiffart van Meraide, heer tot Hemmersbach en Clermonde, ambtman te Leidboirch, maakt huwelijksvoorwaarden met Ermgart, dochter van wijlen Henrich, jongheer tot Wyss, en Walburgh van dem Berghe.

Gegebenn, gedadinght unnd geschyet im jair uns Herenn funfftzeynhondert dryssich undd tzweynn, uff Frydach sanct Lucas' dach den achttziendestenn dach Octobris.

Oorspr. (Inv. n°. 237). Deze brief is bezegeld geweest door den bruidegom, de bruid, haren broeder Joachym, heer tot Wisch, de huwelijksvrienden van den bruidegom Diderich van Bronchorst en Battenborgh, heer tot Honepel, Wernher van Pallanth, drost van het land van Wassenberg, Scheiffart van Meraide, heer tot Bornheim, Diderich heer tot Mylendonck, Drachenfeltz en Meyderich, drost te Montfort, Wilhem van Vlodorff, heer tot Oldenkirchenn, Dalenbroich en Leuth, Ruytger van Veltbrucken, alsmede die der bruid Jorigen van Sheyn, graaf tot Witgensteyn, proost te Soest en domkapelaan, Frederich, graaf tot Bichelynghenn, domheer te Keulen, Johann graaf tot Salm, heer tot Reyfferscheit, Diick en Alffter, erfmaarschalk, Jorgenn, graaf tot Lymborgh, heer tot Steirhem, en Gadert Kettler, ridder, drost te Elffervelde; daarvan is alleen dat van Wernher van Pallanth, in groene was (geschonden), aanwezig.

N.B. Door dezen brief is gestoken die d.d. 1534 Mei 5 (n°. 102).

102. 1534 Mei 5.

Johann Scheiffart van Meraide en Ermgart van Wyssch, heer en vrouwe van Hemmersbach en Clermont, ambtman en ambtsvrouwe te Leidborch, verduidelijken hunne bedoeling, uitgedrukt in den brief d.d. 1532 October 18 (n°. 101), waardoor deze is gestoken, in

het bijzonder ten aanzien van het hun verpande ambt en slot Leydtborch.

Gegeven in den jairen unsers Heren duysent vunffhondert vier ind drissich, uff den vunfften dach des maendts Maii.

Oorspr. (Inv. nº. 237). De zegels van de oorkonders, van Heynrich van Slyckum en Albert Schillynck, alsmede het schepenzegel van Liedberg, verloren.

103. 1535 Juli 24.

Karle, hertog van Gelre, bevestigt de verpachting door zijn rentmeester Frederick van Zulen van den tol in de oude landweer voor 6 jaar aan Johan Koster.

Den XXIIIIen dach Julii anno etc. XXXV.

Afschrift op papier in Inv. nº. 159.

N.B. Bedoeld is de tol te Zelhem, die den heer van Wisch toebehoorde.

104. 1537 April 28.

Joachym, heer tot Wyssch, maakt, gereed om in dienst van den keizer tegen den koning van Vranckreich op te trekken, zijn testament, waarbij hij zijn zuster Irmgart van Wisch, weduwe van Clermont, tot eenige erfgename benoemt en legaten vermaakt aan zijn vier natuurlijke kinderen Henrick, Gissberth, Joachym en Margriet, terwijl hij de lijftocht van zijn vrouw bevestigt en zijn moeder een jaarrente vermaakt.

Uff Satersdach den XXVIIIten Aprilis anno etc. XXXVII.

Afschrift op papier (Inv. nº. 235).

N.B. De onder de akte voorkomende handteekening wettigt het vermoeden, dat het stuk een (gelijktijdig) afschrift is. In dorso staat, dat dit testament is gemaakt te Keulen „in domo sive hospitio publico zo der Cronen", ten overstaan van den notaris Marcus Averdunck.

105. 1538 Juli 23.

Wynant van Dornynck en mr. Arnt van den Gruythuyss, schepenen te Arnhem, oorkonden, dat verschillende lieden getuigd hebben, dat, toen Vorsten[borch] vanwege den hertog een aanspraak deed op Ovelacker, Ercklens tot deze zeide, dat, indien Wysch hier ware, hij zich evenzeer gerechtigd zou achten.

Gegeven int jaer onss Heren duysent viiffhondert ind acht ind dertich, dess Dynxtaghes post Marie Magdalene.

Oorspr. op papier (Inv. nº. 236). Met de opgedrukte zegels der beide schepenen.

N.B. Het stuk is beschadigd, doch de akte is te vinden in het protokol van volontaire akten der stad Arnhem over 1538, fol. 36 verso.

106. 1538 October 13.

Jacob Kanys, der rechten licentiaat, Herman van Bonenborch genaamd Van Honsteyn, Ott van Mekeren en Thomas van Triest oorkonden, dat zij een magescheid hebben tot stand gebracht tusschen juffer Ermgart, dochter tot Wysch, weduwvrouwe tot Clermont, en Thomas van Apelteren, waldgraaf, over de goederen van wijlen Johan Scheyffert van Merade, heer tot Clermont en ambtman te Liidborch, welke goederen, in de landen van Gelre en Cleve gelegen, waren vererfd op Henrick van Apelteren, heer tot Persyngen, den vader van Thomas voornoemd, terwijl juffer Ermgart daarop als weduwe rechten deed gelden; dat Thomas van Apelteren daarbij afstand heeft gedaan van de nalatenschap, met uitzondering van zekere goederen

in de maalschap Loet in den Duyffelt, tynsen in de heerlijkheid Malden en in het kerspel Ewiich en de helft van een bosch in Wiilreberch, op bepaalde, in den brief omschreven voorwaarden.

Geschiet ende gegeven int jaer ons Heren dusent viiffhondert achtende dertich, op Sonnendach nae sente Victoirs dach.

Oorspr. (Inv. nº. 238). Met de geschonden zegels van Jacob Kanys, Herman van Bonenborch gen. Van Honsteyn en Ermgart van Wisch in groene was. Die van Ott van Mekeren, Thomas van Triest en Thomas van Apelteren verloren.

107. 1538 November 18.

Luloph van Achtefelt, stadhouder en richter van Sander Schimmelpenninck, scholtis te Zutphen, geeft een uittreksel uit het gerichtsboek, houdende de op denzelfden dag ingewonnen getuigenverklaringen in het proces tusschen Joachim, heer tot Wysch, en den heer van Rosendaell over het huis te Averhagen.

Op Manendach post Lebuini episcopi, anno etc. XXXVIII.

Oorspr. op papier (Inv. nº. 182). Met het opgedrukte zegel van den stadhouder-richter in groene was.

108. 1539 Januari 7.

Joergen, graaf tot Lymborch, heer tot Styromb, en Irmgardt, dochter tot Wyschs, weduwe tot Clermondt, ambtsvrouwe te Leidbergh, maken hunne huwelijksvoorwaarden.

Gegeven im jaere nach der gebuerth unsers Heren Jhesu Christi thausent funffhundert neun und dryssich, uff Dinstach nach den heiligen Dryekoeningen, den sebenthen dagh Hardemaents.

a) Oorspr. (Inv. nº. 239). De zegels van den bruidegom, van zijn huwelijksvrienden Joirgen, heer tot Sein, graaf tot Wytgensteyn, domkapelaan en proost van St. Gereon en der Apostelen te Keulen, en diens broeder Wilhelm, ook heer tot Sein en graaf tot Wytgensteyn, van de huwelijksvrienden der bruid Friderich, graaf van Bychlingen, koorbisschop te Keulen en domdeken te Straatsburg, Wilhelm, graaf tot Neuwenaer en Moersse, heer tot Bethbur, Gumprecht, graaf tot Neuwenaer, heer tot Alpen, erfvoogd te Keulen, alsook van haren broeder Joachym heer tot Wyssch, verloren.

b) Oorspr. (Inv. nº. 239). Dezelfde zegels als aan het stuk, onder *a)* bedoeld, ook hier verloren, met uitzondering van dat van Joachym, heer tot Wyssch, in groene was, doch licht geschonden.

109. 1539 Mei 4.

Waelbricht van den Berghe, vrouwe tot Wyssch, weduwe, erkent, dat haar rentmeester Peter Vuerknecht haar wegens zijn laatste rekening niets schuldig is gebleven.

Gegeven in den jaren ons Heren viifftiinhondert ind negeninddartich, altera die Inventionis sancte Crucis.

Oorspr. op papier (Inv. nº. 30). Met de handteekening van de oorkondster.

110. 1539 October 7.

Claes van Greffelichen genaamd Griis, stadhouder van Jacop Harop, richter te Hummell, oorkondt, dat Frederick van Zuylen voor hem en gerichtslieden heeft opgedragen aan Joachim, heer tot Wyssch, de Heckerenshofstede in het kerspel Hummell, een jaarlijksche rente van 2 Emder gulden uit het goed Sibelick van Jan van Middachten en een zoodanige rente van 1½ Emder gulden uit het goed Herickhorst van Gerit Hamynckx.

Geschiet in den jaere ons Heeren duysent viiffhondert negen ende dartich, den VIIen dach Octobris.

Oorspr. (Inv. n°. 148). Met de handteekening van den verkooper, wiens zegel, evenals dat van den stadhouder-richter, verloren is.

N.B. Uit de handteekening blijkt, dat Frederick van Zuylen bastaard was.

111. (1539—1541).

Joachym, heer tot Wyssch, geeft als zijn uitersten wil te kennen, dat hij met zijn voorvaderen heeren tot Wysch in het klooster te Belheem zal worden begraven, onterft zijn moeder Walburg van denn Berge wegens haar heulen met zijn vijanden, het geslacht van den Berge, en benoemt tot zijn eenige erfgename zijn zuster Aermgart, dochter tot Wyssch, gravin tot Lymborch, vrouwe tot Styrom.........

Onvoltooid concept in Inv. n°. 235.

N.B. Het stuk is vermoedelijk van 1541, in welk jaar de testator is overleden. Stellig dateert het niet van vóór 1539 Januari 7 (zie n°. 108).

112. 1541 Juni 15.

Joachim, heer tot Wyssch, verklaart, dat hij het goed Brockolt in het kerspel Steenre verkocht heeft aan Jan Schaep, zijn huisvrouw Wendele en Janna Zueren, behoudens het recht van wederinkoop op bepaalde voorwaarden.

Int jaer ons Heeren duysent viiffhondert een ind viertich, op sinte Vitus' dach marteler.

Oorspr. (Inv. n°. 166). Met de handteekening van den heer van Wisch, wiens zegel is verloren.

N.B. Deze brief is gecancelleerd.

113. 1541 October 6.

Wilhelm, hertog van Gulich, beleent wegens het overlijden van Joachim, heer tot Wyssch, diens zwager Jurgen van Lymborg, heer tot Styrheym, met de dorpen Versevelde en Sylvolden, met hunne gerichten, leenroerig aan Blanckenberg.

Gegeven zu Dusseldorff in den jaren unnsers Hern duysent vunffhondert ind einundvierzig, am seessden dage des monatz Octobris.

Oorspr. (Inv. n°. 15). Het zegel van den hertog verloren.

114. 1541 October 6.

Wilhelm, hertog van Guylich, gelast, nu hij Jurgen van Lymberg, heer tot Styrheim, beleend heeft met het huis ter Wildenborch, met de dorpen Versevelde en Sylvoldenn en het huis ter Borch, den inwoners aldaar hem evenzeer gehoorzaam te zijn als zijnen voorganger wijlen Joachim, heer tot Wissch, met wiens zuster hij gehuwd is.

Gegeven tho Duysseldorp upten VIden dach Octobris anno XVc eyn und viertich.

Oorspr. op papier (Inv. n°. 15). Met het opgedrukte geheimzegel van den hertog in roode was.

N.B. De Wildenborch en het huis ter Borch waren Geldersche leenen.

115. 1542 September 9 (1543 September 15?).

Ermgart, gravin van Lymborch, vrouwe tot Stirhem en Wyssch, verklaart, dat zij toegestemd heeft in den verkoop, bedoeld in den brief (d.d. 1542 November 7 of 1541 November 7?), waardoor deze is gestoken (zie n°. 117).

Op Saterdach na nativitatis Marie virginis, anno XVc twe und viertich.

Oorspr. (Inv. n°. 188). Met de handteekening der gravin, wier zegel is verloren.

N.B. Deze brief moet van lateren datum zijn dan die, waardoor hij is gestoken. Vermoedelijk schuilt de fout in een der beide jaartallen.

116. 1542 November 3.

Georgien, graaf van Lymborch, heer tot Stirhem en Wyssch etc., oorkondt, dat Jan van Hovell hem den 6den Juni van het loopende jaar in het leengericht te Vreden het goed Wenckynck in het kerspel Vreden, buurschap Dodinckweerde, zijnde een leen der heeren van Wyssch, heeft opgedragen en dat hij daarmede thans weder beleend heeft Joest van Voirden, die tegelijk ,,mitte leghe handt'' te leen ontvangen heeft de goederen then Cranendicke in het kerspel Vreden.

Geschiet ter Wildenborch den darden dach Novembris int jaer onss Heren duysent viiffhondert twe ind viertich.

Oorspr. (Inv. n°. 70). Het zegel van den leenheer verloren.

117. 1542 November 7. (1541 November 7?).

Georgien, graaf van Lymborch, heer tot Stirhem en Wyssch etc., verklaart verkocht te hebben aan Jan Brouwer en zijn vrouw Lumme het Konynckxgoed in het kerspel Voirden, buurschap Mossell, onder de voorwaarde, dat de koopers jaarlijks ter Wildenborch zullen leveren een pachtvarken, een pond peper en drie paar hoenders, te Zuytphen 3 molder rogge, terwijl hij, verkooper, zich het recht van wederinkoop voorbehoudt.

Gegeven op sinte Willibrodus' dach, anno XVc twe ind viertich.

Oorspr. (Inv. n°. 188). Met de handteekening van den graaf van Limburg en diens zeer geschonden zegel in groene was. Door dezen brief is gestoken die d.d. 1542 September 9 (1543 September 15?) (zie n°. 115).

118. 1543 Februari 9.

Walburgh van den Bergh, vrouwe tot Wysch, verpandt als erfgename van haren zoon Joachym, heer tot Wysch, aan diens schuldeischers Johan Cockman en Dirick van den Keldonck hare renten en goederen in het kerspel Dotinchem.

Upten IX dagh Februarii anno etc. XLIII.

Concept op papier in Inv. n°. 117.

119. 1544 Februari 26.

Wailburch van den Barge, vrouwe tot Wyssch etc., verklaart verkocht te hebben aan Gisbert Koerbeck en Andreas ten Holte de Averysselsche tienden in het kerspel Doetinchem, die zij onlangs had gelost van Johan Ingersmytten, burger te Emerik, terwijl zij zich het recht van wederinkoop voorbehoudt.

Gegeven in den jaire onss Heeren duysent viiffhondert vier und viertich, den sess und twintichsten dach Februarii.

Oorspr. (Inv. n°. 132). Met de handteekening van Walburg van den Bergh, wier zegel is verloren.

N.B. Dit stuk is gecancelleerd.

120. 1544 Augustus 6.

Stadhouder, kanselier en twee leenmannen van het vorstendom Gelre en graafschap Zutphen, ratificeeren zeker, in deze akte uitvoerig

omschreven accoord tusschen Walburch van den Bergh, weduwe van Henryck van Wysch, en Jurien, graaf van Limburch, heer tot Styrum, echtgenoot harer dochter Ermgart, over de nalatenschap van haren zoon Joachum van Wysch, terwijl stadhouder, kanselier en raden van het voornoemde vorstendom en graafschap partijen condemneeren tot het nakomen van dit verdrag.

Aldus gedaen tot Arnhem den sesten dach Augusti int jaer viifthienhondert vierenveertich.

a) Oorspr. (Inv. n°. 232). De zegels van den Keizer als hertog van Gelre en van de leenmannen Willem van Scherpenzeel, drost op de Veluwe, en Ghiisbert van Camphuisen verloren.

b) Gelijktijdig authentiek afschrift op perkament (Inv. n°. 232).

121. 1545 Maart 5.

Derick Putzeler, stadhouder van Jan van Keppel, drost der graafschap Zutphen, oorkondt, dat Loef Key als rentmeester en gevolmachtigde van gravin Walburch van den Barge, vrouwe tot Wys etc., voor hem en gerichtslieden aan pater, procurator en gemeene conventualen van het fraterhuis te Doesborch het goed Snoyenhofstad in het kerspel Steenre heeft opgedragen, behoudens het recht van wederinkoop op bepaalde voorwaarden.

Gegeven yn den jair ons Heren duysent viifhondert viif ind virtich, opten viiften dach des maentz Martii.

Oorspr. (Inv. n°. 169). Met de handteekening der gravin Walburch en de geschonden zegels der gerichtslieden Bernt Gruyter, burgemeester, en Sander Oenekonck. Die van de gravin, den landdrost en diens stadhouder verloren.

N.B. In dorso o.a.: „It. desse brief heft in als gekost twe qwarten wiins ind anderhalven schilt''.

122. (1545) Mei **10.**

Joirgen, graaf van Lymborgh, heer tot Styrumbe en Wysch, en Ermgarth, gravin en vrouwe aldaar, verklaren, met hunnen natuurlijken broeder en zwager Johan van Wyssch wegens zijn diensten, bij het beleg van der Borgh bewezen, en ter uitvoering van het testament van Henrich, jongheer tot Wysch, een overeenkomst te hebben aangegaan, waarbij hem 2000 rijdergulden worden toegekend met hunne rechten op de blauwe guldens te Lochum en Voirden als onderpand, 500 rijdergulden, na doode van gravin Walburgh van den Berghe, hunne schoonmoeder, te betalen, het levenslange gebruik van de door hem en zijn vrouw Mettelt reeds thans gebruikte landerijen den Melckwynckell en 1/4 van den Wiinwirt aan den Broderdick, alsmede het bezit van het Heuslagh in de heerlijkheid Wysch, den Gansebrynck te Ziick en de visscherij te Etten.

Uff Mandagh den Xen dagh inne Meye anno etc. XV funff.

Afschrift op papier (Inv. n°. 240).

N.B. Het jaartal is in het afschrift waarschijnlijk foutief overgenomen. Vgl. n°. 124. — De blauwe guldens waren renten, in de Graafschap aan den hertog verschuldigd en door deze verpand aan den heer van Wisch.

123. 1545 Augustus 3.

Henrich van Scarpenseel, richter in het ambt Dosborch, oorkondt, dat Loeff Keyen als gevolmachtigde van Walborch, geboren gravin van den Berghe, vrouwe tot Wys, voor hem en gerichtslieden aan Willem van Baer en zijn huisvrouw juffer Ellysabet het goed ten

Groeten Brynck, gelegen in het kerspel van Olden Keppel, in de buurschap Eldrick, haar aangeërfd van haren zoon jonker Joachim, heer tot Wys, op bepaalde voorwaarden heeft verpand.

Gegeven in den jaer onses Heeren duisent viiffhondert vieff und viertich, opten darden dach des mantz Augusti.

Afschrift op papier in Inv. n°. 107.

124. 1545 September 28.

Georgien, graaf tot Lymborch, en Armgairt van Wisch, gravin tot Lymborch, heer en vrouwe tot Styromb en Wisch etc., verklaren, dat zij aan Johan van Wisch, hunnen natuurlijken broeder en zwager, en zijn vrouw Mette verkocht hebben het Hoeyslach in de heerlijkheid Wysch, een hof en visscherij aldaar, alsmede een stuk land in het land van den Barghe, den Gansebrinck genaamd.

Gegeven in den jair onss Heren viifftiinhondert viiff ind viertich, up sunct Michiels avont archangeli.

Oorspr. (Inv. n°. 170). Het zegel van den graaf verloren.

125. 1545 September 28.

Georgien, graaf tot Lymborch, en Armgarth van Wisch, gravin tot Lymborch, heer en vrouwe tot Styromb en Wysch etc., verklaren op bepaalde voorwaarden verpand te hebben aan hunnen natuurlijken zwager en broeder Johan van Wisch, drost van hun huis te Wildenborch, en zijn vrouw Mette het goed Esselinck in het ambt van Lochem, buurschap Barchum, waarvan vrouwe Walburch van den Barge het vruchtgebruik heeft.

Gegeven in den jair ons Heren viifftiinhondert viiff ind viertich, up sunct Michaels avont archangeli.

Oorspr. (Inv. n°. 151). Het zegel van den graaf verloren.

126. 1545 October 27.

Jorien, graaf van Lymborch, heer tot Styrum en Wyssch etc., verklaart, dat zijn zwager Joachim, heer tot Wyssch, een stuk land in het kerspel Doetinchem, buurschap Langeraick, het Jonckerenslach geheeten, heeft verpand aan Rycke Ryckers en zijn vrouw Heyle en dat de pandrechten op dat goed thans toekomen aan de laatstgenoemde, weduwe van Rycke voornoemd, en aan Derick van Huessen.

Gegeven in den jairen onss Heren dusent viiffhundert viiff und viertich, op avent Simonis et Juden apostolorum.

Oorspr. (Inv. n°. 124). Met de handteekening van den graaf en zijn zegel in groene was. Met een transfix d.d. 1546 April 15 (zie n°. 130).

127. 1545 December 4.

Joirgien, graaf, en Ermgart, gravin van Lymburch, heer en vrouwe tot Styromb en Wysch, verklaren, dat zij het goed met de hofstede te Broickolt in het kerspel Stienre, dat Johan Schaep en zijn vrouw Wendele, alsmede Johanna Zuyren, in pand gehouden hebben, op bepaalde voorwaarden hebben verpand aan de gebroeders Herman en Henrick Bushoff en hunne zuster juffer Alheit Bushoff.

Gegeven int jaer uns Heren duysent viffhondert viff ind viertich, up sent Barbaren dach.

Oorspr. (Inv. n°. 166). Met de handteekeningen van den graaf en de gravin. De zegels van den graaf en van den rentmeester Jorien Werninckhoff verloren. Met een transfix d.d. 1546 Februari 8 (zie n°. 128).

N.B. Deze brief is gecancelleerd.

128. 1546 Februari 8.

Melchior Schultken, landschrijver en stadhouder van Johan van Keppel, drost des lands van Sutphen, oorkondt, dat voor hem en gerichtslieden de gemachtigde van jonker Joirgen, graaf, en joffer Armgart, gravin van Limborch, heer en vrouwe tot Styrum en Wysch etc., heeft verklaard, dat deze zich zullen houden aan de bepalingen van den brief (d.d. 1545 December 4, zie n°. 127), waardoor deze is gestoken.

In den jair uns Heren duesent viiffhondert sess ende viertich, den achteden mensis Februarii.

Oorspr. (Inv. n°. 166). De zegels van Johan Elfferinck en van den drost Johan van Keppel verloren.

N.B. Dit stuk is gecancelleerd.

129. 1546 Februari 15.

Johan Elpherinck, stadhouder van het scholtambt Lochem binnen en buiten voor Wolter die Roide van Hekeren, oorkondt, dat voor hem en gerichtslieden Loiff Keyen, als gevolmachtigde van vrouwe Walburch van den Barge, vrouwe tot Wysch etc., aan Bernt die Roide en Arnt Reyger, provisoren der huisarmen binnen Lochem, heeft verpand het goed Alderynck in het ambt Lochem, buurschap Oilde.

Gegeven in den jair unses Heren duesent viiffhondert sess ende viertich, up Maendach nae sunt Valentiin.

Oorspr. (Inv. n°. 150). Met de handteekening van vrouwe Walburch, wier zegel, evenals dat van den scholtis Wolter die Roide van Hekeren, verloren is.

130. 1546 April 15.

Schepenen te Doetinchem oorkonden, dat de pandrechten op het Jonckerenslach, bedoeld in den brief (d.d. 1545 October 27, n°. 126), waardoor deze is gestoken, voor de helft toekomen aan Derick van Huyssen, voor 1/4 gedeelte aan de weduwe van Rycke Ryckers, voor het overige aan Lambert Asse, aan wien Rycke Ryckers' zuster hare rechten heeft overgedragen.

Gegeven in den jairen onss Heeren duysent viiffhundert sess und viertich, op danderen dach post Judica.

Oorspr. (Inv. n°. 124). Het stadszegel van Doetinchem verloren.

N.B. Deze brief is gecancelleerd.

131. 1546 Juni 12.

Jorgen, graaf van Limborch, heer van Stirum en Wisch, oorkondt, dat hij ten behoeve van Johan van Tekelenborch een rente van 11½ Geldersche rijders 's jaars op den hem verpanden tol der Honepe bij Deventer heeft verzekerd.

Gegeven in den jare onss Heren duesent viiffhondert ind sesenviertich, up den hilligen Pinxteravont.

Oorspr. (Inv. n°. 106). Met de handteekening van den oorkonder, wiens zegel is verloren.

N.B. Dit stuk is gecancelleerd.

132. 1546 November 24.

Jutte, weduwe van Harmen ter Straeten, verpacht een stuk land, Groite Enghuisen geheeten en gelegen in het ambt Doesboirch, buurschap Elderick, voor 12 jaar aan Giisbert van Broickhusen en Roeloff Becker.

Geschiet anno Domini duysent viiffhundert seess ind viertich, op avent Katherine virginis.

Oorspr. op papier (Inv. n°. 116).

N.B. Dit stuk is een cyrograaf.

133. 1546..................

Willem ten Holte, stadhouder van Johan van Keppel als landdrost van Zutphen, oorkondt, dat voor hem en gerichtslieden Loeff Key, als gemachtigde van Walburg van den Berge, vrouwe tot Wisch, aan de conventualen van Syon, vertegenwoordigd door heer Egbert van Utrecht, pater, en zuster Geesken, procuraterse, verpand heeft den Wisscher Elmpt in het kerspel Hummel.

Gegeven in den jaere onses Heeren duysent viiffhondert sessenviertich, op Saterdach.

Afschrift op papier (Inv. n°. 149). Op hetzelfde blad een quitantie wegens de lossing van het bedoelde goed d.d. 1629 Februari 26.

134. 1547 Januari 5.

Jorgen, graaf van Lymborch, en Armgertt, gravin (van Lymborch), heer en vrouwe tot Styrum, Wisch etc., verklaren onder voorbehoud van het recht van wederinkoop te hebben verkocht aan Johanna Zuren, vrouw van Willem Myrenborch, een stuk land in het ambt Doesborch, die Hoege Genthoerst genaamd.

In den jaer unsers Heren viiffthiinhundert ende viertich soeven, opt die hillige dre koningen aventt.

Oorspr. in Inv. n°. 115. Met de handteekeningen van den graaf en de gravin. Het zegel van den graaf verloren.

N.B. Deze brief is gecancelleerd.

135. 1547 Januari 20.

Joirgen, graaf van Lymborgh, heer tot Styrumb en Wysch, oorkondt, dat hij aan Wilhelm Myrenborgh en zijn vrouw Johanna Suren zijn aandeel in het goed Mallant in het ambt Doesborch, dat Jacob Pennynck en zijn erven in pand hebben gehad, op bepaalde voorwaarden heeft verpand.

In dem jaer unsers Heren duysent vunffhonderth seven und viertzich, op avent Agnetis, den XXten Januarii.

Oorspr. in Inv. n°. 114. Met de handteekening van den graaf en diens zeer geschonden zegel in groene was.

N.B. Dit stuk is gecancelleerd.

136. 1547 Maart 15.

Adolff van Mervelt, richter te Gendringhen en Etten vanwege den graaf van den Berghe, oorkondt, dat voor hem en gerichtslieden Loyff Key als gemachtigde van vrouwe Walberich van den Berghe, vrouwe tot Wysch etc., aan Wilhem van Schriick heeft verpand den halven Aeldenhoff in het kerspel Etten, waarvan hij pachter is, terwijl de wederhelft is verpacht aan Derick van Dillen, alsmede zekeren koolhof.

In dem jaeren unss Heren duysent viiffhondert ind soeven ind viirtich, up Dinxdach neest na dem Sonnendach Oculi in der hilliger vasten, ind is geweest den viiffthiinden dach Martii.

Oorspr. (Inv. n°. 137). Met de handteekening der vrouwe van Wisch, wier zegel verloren is, evenals die van den richter en van de gerichtslieden Wolter van Oelde en Geryt van der Kornhorst.

N.B. Deze brief is gecancelleerd. In dorso een akte betreffende de lossing in 1617.

137. 1547 Mei 2.

Walburgh van den Bergh, vrouwe tot Wysch, verklaart verpand te hebben op zekere voorwaarden aan Wilhelm then Holt het land, geheeten het Issellslach, dat door jonker Johan, heer tot Wysch, aan Goessen Slabbert verpand was geweest en haar bij magescheid was toebedeeld, gelegen in het kerspel en gericht Dotynckem, buurschap Oessell.

In den jaeren onss Heren duysent viiffhondert ind soeven ind viertich, up Manendagh neest nae den Sonnendagh Philippi et Jacobi apostolorum.

Oorspr. (Inv. n°. 123). Met de handteekening der vrouwe van Wisch en haar zegel in groene was.

N.B. Dit stuk is gecancelleerd.

138. 1547 Mei 2.

Walburgh van den Bergh, vrouwe tot Wyssch, verklaart, dat zij aan mr. Claiss Peppinck een rentebrief van 12½ goudgulden jaarlijks heeft verkocht, dien haar zoon de graaf tot Styrom voor haar op den tol te Honnep heeft gevestigd, en dat zij tot onderpand daarvoor gesteld heeft de „beterschap'' van het aan Wilhelm van Bair verpande goed den Grooten Brynck te Elderick in het ambt van Doissborch.

Gegeven ind geschiet in den jaeren unss Heren duysent viiffhondert soeven ind viirtich, up dach Pancratii martyris.

Oorspr. in Inv. n°. 107. Met de handteekening der vrouwe van Wisch, wier zegel is verloren.

N.B. Deze brief is gestoken geweest door dien, waarbij de rente op den tol ter Hunnepe werd gevestigd, welke brief evenwel niet in dit archief is bewaard.

139. 1547 Juni 22.

Jorgen, graaf van Lymborch, heer tot Stirum en Wisch, oorkondt, dat hij zekere overeenkomst heeft gemaakt met de erfgenamen van de weduwe van Herman van Wesicke ter zake van de lossing van 150 Philipsgulden, die wijlen zijn zwager Jochim, heer tot Wisch, aan de genoemde weduwe verschuldigd was.

Actum ther Wildenborch, den XXIIen Junii anno etc. soeven ende veirtich.

Oorspr. op papier (Inv. n°. 241). Met de handteekening van den graaf.

N.B. Aan den voet van deze akte de quitantie, bedoeld in n°. 140.

140. 1547 Juni 29.

Thonnys ther Vyle erkent ontvangen te hebben van Jurgenn Wernynckhof vanwege den graaf van Storenn (sic) 75 Philipsgulden ingevolge de akte, waarop deze quitantie is gesteld (d.d. 1547 Juni 22; zie n°. 139).

Des anderenn Gonsdages nae sante Vythsd(age) anno 47.

Oorspr. op papier (Inv. n°. 241).

141. 1549 November 10.

Jorgen, graaf van Limborch, heer van Stirum en Wisch, erkent te hebben ontvangen van Eeffze van der Gelde, weduwe van Randeloff Veren, c.s. 50 Geldersche rijderguldens ter verhooging van de koopsom van den in 1463 met recht van wederinkoop door Dirick, heer tot Wisch, aan Haedewich Veren verkochten Papenkamp in het kerspel Steinre.

Gegeven in den jair uns Heren duesent viffhondert ind negen ind viertich, up sent Martins avont in den winter.

Oorspr. (Inv. n°. 168). Met het zeer geschonden zegel van den oorkonder in groene was en diens handteekening; de handteekening zijner vrouw Ermgart ontbreekt.

N.B. Dit stuk is gecancelleerd.

142. 1549 November 10.

Joirgen, graaf van Limborch, heer tot Styrum en Wisch etc., oorkondt, dat Derick van Huessen en zijn vrouw Truide en Lambert Ass en zijn vrouw Swene hem nog honderd daalders hebben geschoten op het eertijds door jonker Joachim, heer tot Wisch, aan Ryke Rykers verpande Jonckerenslach in het kerspel Doetinchem, buurschap Langeraeck, waarvan de pandrechten inmiddels aan hen waren overgegaan.

Gegeven in den jair ons Heren duesent viffhondert ind negen ind viertich, up sent Martens avont in den winter.

Oorspr. (Inv. n°. 124). Met de handteekening van den graaf, wiens zegel is verloren.

N.B. Dit stuk is gecancelleerd.

143. 1549 November 28.

Joryen, graaf van Lymborch, heer tot Styrom en Wyssch, verklaart verpand te hebben aan Geryt Everwiin zeker stuk land in het kerspel Etten, den Langert geheeten, o.m. op deze voorwaarde, dat de pandhouder zich, ingeval hij in het bezit daarvan gestoord mocht worden, zal mogen verhalen op het goed in de buurschap Bruckheze, dat Kerstgen Kaelkens in pacht heeft.

In dem jaeren unss Heren duysent viiffhondert ind neghen ind viirtich, up Donredach nae sunte Kathrinen dach der hilliger joufferen, ind was den acht und twyntichsten dach Novembris.

Oorspr. (Inv. n°. 139). Met de handteekening van den graaf, wiens zegel is verloren.

N.B. Deze brief is gecancelleerd. In dorso o.m. een quitantie betreffende de lossing (zonder jaar).

144. 1550 Januari 22.

Gerit Everwiin, burger te Embrick, verbindt zich tot nakoming van de voorwaarden, waaronder Jorgen, graaf tot Lymborch en Styrum, heer tot Wisch, hem het land den Langert in het kerspel Etten heeft verpand.

Die gegeven is in dem jaire unsers Heren Jesu Christi duysent viiffhondert ind viifftich, opten twe ind twintigsten dach des maintz Januarii.

Oorspr. (Inv. n°. 139). Het zegel van Gerit Everwiin verloren.

N.B. Dit stuk is gecancelleerd.

145. 1550 Mei 22.

Giisberth van Wisch en zijn vrouw Tomas (van Mekeren) oorkonden, dat zij op bepaalde voorwaarden aan Gaert Zetter hebben verpand den Ossecamp en de Zyde Genthorst in het ambt Doissborch.

Gegeven int jaer duysent viffhondert ind vifftich, opten Donnersdagh nae den Sondagh Exaudi etc.

Afschrift op papier in Inv. n°. 115.

146. 1550 September 1.

Jorghen, graaf van Lymberch, heer tot Styromb en Wysch, oorkondt, dat de door wijlen Kasiin Gygynck aan wijlen Jochym, heer tot Wysch, geschoten pandsom op het goed ,,dat cleyne Goer'' in het ambt Doesborch, kerspel Angerloe, door de erfgenamen van Gygynck voornoemd met 50 gulden is verhoogd.

Geschiet in den jaer ons Heeren dusent viifhondert und viiftych, den irsten dach Septembrys.

Oorspr. in Inv. n°. 115. Met de handteekening van den graaf, wiens zegel is verloren.

N.B. Deze brief is gecancelleerd.

147. 1550 October 15.

Joirghen, graaf van Lymborgh, heer tot Styromb en Wysch, erkent, ter zake van de nalatenschap van Walburgh, gravin van den Berghe, weduwvrouwe van Wysch, aan mr. Claiss Peppinck 300 rijnsgulden schuldig te zijn, en verzekert hem daarvoor een jaarrente van 15 gulden op zijn hof in het land van den Berghe, buurschap Bruckheze, en op de ,,beterschap'' zijner twee oude hoven te Etten.

In den jaeren unseres Heren duysent vunffhundert und vifftich, up Guesdach post Gereonis et Victoris martyrum.

Concept op papier in Inv. n°. 281.

BIJLAGE. Overzich

Henrik v
heer van V

×

Elisabeth v
(1 doc

n Wisch
h 1372—1387

Bronkhorst (?)
1756, verkoopt het 1772

Herman Sigismund van Nagell
heer van Ampsen, † 1784

×

rice Constance le Leu de Wilhem
† 1813, heer en vrouwe van
Wisch door aankoop 1772

Louis Frederik Carel baron van Nagell
heer van Wisch 1813, † 1831

×

Justina Françoise barones van Lynden
† 1840

Sigismund Willem Jacob baron van Nagell
heer van Wisch 1831, † 1849

×

phia Albertina de Bargeton de Verclaux
† 1849 (kinderloos)

nna Philippina van Herzeele
weduwe van Jhr. Mr. François
Pierre van Schuylenburch, heer
van Bommenede, vrouwe van
Wisch door aankoop 1849.

…rzicht van de heeren en vrouwen van Wisch 1294—1846.

Steven van Wisch
heer van Wisch 1295—1329
×
(Jutte) van Borculo

- **…rik van Wisch**, …r van Wisch 1331
  ×
  …beth van Herne(n) (1 dochter)

- **Dirk van Wisch**, heer van Wisch 1337—1369
  ×
  Agnese van Apeltern

  - **Steven van Wisch**, heer van Wisch (?)
    ×
    Agnes van Voorst
    - **Dirk van Wisch**, heer van Wisch 1386, † 1425
      ×
      1°. 1386 Jutte van Ackoy
      2°. Agnes van den Dorenweert
      - **Steven van Wisch**, vrouwe van Wisch
        ×
        1409 Henrik van Homoet
        Haar kleinzoon Henrik van Homoet verkoopt 1486 de van haar afkomstige helft van Wisch aan Oswald graaf van den Bergh. Op die helft heeft dit archief geen betrekking.

  - **Henrik van Wisch**, heer van Wisch 1372—1387
    ×
    1°. Elisabeth van Bronkhorst (?)
    2°. 1381 Catharina van Bronkhorst
    - **Henrik van Wisch**, heer van Wisch 1390—1447
      ×
      Irmgard van Sayn Witgenstein
      - **Henrik van Wisch**, heer van Wisch 1448—1460
        ×
        1451 Jutte van Raesfelt (kinderloos)
      - **Dirk van Wisch**, heer van Wisch 1461—1464 (ongehuwd)
      - **Johan van Wisch**, heer van Wisch 1466—1517
        ×
        Margareta van Ketteler
        - **Henrik van Wisch**
          ×
          1495 Walburg van den Bergh
          1541 vrouwe van Wisch als erfgename van haren zoon, † 1547

          - **Joachim van Wisch**, heer van Wisch 1519, † 1541
            ×
            Magdalena van Salm (kinderloos)
          - **Ermgard van Wisch**, vrouwe van Wisch 1547, † 1583
            ×
            1°. 1532 Johan Scheiffart van Merode, heer van Clermont, ambtman te Liedberg, † 1537
            2°. 1539 Georg graaf van Limburg, heer van Stirum, † 1552
            - **Herman Georg graaf van Limburg Stirum**, † vóór 1572
              ×
              1544 Maria van Hoya
              Hunne kinderen bezitten de helft van Wisch gezamenlijk 1583—1603

              - **Joost graaf van Limburg Stirum**, heer van Wisch 1613, † 1621
                ×
                1591 Maria gravin van Holstein Schaumburg
                Hunne kinderen bezitten de helft van Wisch gezamenlijk 1621—1626
                - **Georg Ernst graaf van Limburg Stirum**, heer van Wisch 1626, † 1661
                  ×
                  1°. Magdalena gravin van Bentheim
                  2°. 1636 Sophia Margareta gravin (1664 vorstin) van Nassau Siegen † 1665
                  - (ex 1°) **Maria Magdalena gravin van Limburg Stirum**, vrouwe van Wisch 1661, † 1707
                    ×
                    1646 Hendrik graaf van Nassau Siegen † 1652

                    - **…em Maurits graaf (1664 vorst) van Nassau Siegen** † 1691
                      ×
                      … Charlotte prinses van Nassau Dillenburg Schaumburg
                      vruchtgebruikster van Wisch 1707—1718 (uit dit huwelijk kinderen)
                    - **Sophia Amalia gravin (1664 vorstin) van Nassau Siegen** † 1688
                      ×
                      1675 Friedrich Casimir van Ketteler hertog van Courland
                      Hunne kinderen bezitten de helft van Wisch gezamenlijk 1707—1718.
                      - **Maria Dorothea hertogin van Courland**, vrouwe van Wisch 1718, † 1743
                        ×
                        1703 Albrecht Friedrich markgraaf van Brandenburg en prins in Pruisen † 1731
                        - **Carl markgraaf van Brandenburg en prins in Pruisen**, heer van Wisch 1743, verkoopt het 1756, † 1762

                          Mr. Adriaan Steengracht, heer van Souburg, koopt Wisch 1756, verkoopt het 1772

                          Johan Herman Sigismund van Nagell, heer van Ampsen, † 1784
                          ×
                          1754 Maurice Constance le Leu de Wilhem † 1813, heer en vrouwe van Wisch door aankoop 1772
                          - **Jacques Albert Louis Frederik Carel baron van Nagell**, heer van Wisch 1813, † 1831
                            ×
                            1787 Jacoba Sara Justina Françoise barones van Lynden † 1840
                            - **Mr. Constantijn Sigismund Willem Jacob baron van Nagell**, heer van Wisch 1831, † 1849
                              ×
                              1820 Paulina Sophia Albertina de Bargeton de Verclaux…

              - **Johan graaf van Limburg Stirum**, heer van Wisch 1603, † 1613
                ×
                N. N. (kinderloos)

INDEX.

N.B. I. = Inventaris.
R. = Regestenlijst.

A.

Aalten blz. 197.
—— (goederen onder) I. 102.
—— (kerkmeesters van) I. 47.
—— (de Motkincktienden in het kerspel) R. 24.
Abcoude (Willem van), maarschalk van Henegouwen I. 208, R. 10.
Achtefelt (Luloph van), stadhouder en richter van den scholtis te Zutphen R. 107.
Afferden (pastoor van) R. 15.
Aldenhof in het kerspel Etten I. 137, R. 136.
Alderinck of Alerdinx in het kerspel Lochem, buurschap Oolde I. 150, R. 55, 129.
Alerdinx, zie: Alderinck.
Alphen (Elbert van), heer tot Honepel I. 147, R. 26.
Alffter (heer tot) R. 101.
Aliit, vrouw van Lubbert van Remen R. 17, 18, 19.
Almen-Gorssel (het richterambt) blz. 197.
Alpen (heer tot) R. 108.
Althena (heer van) R. 39.
Alva (hertog van) I. 62.
Amsterdam I. 269, 271.
Angerlo (landerijen onder) I. 115.
—— („dat cleyne Goer" in het kerspel) R. 146.
—— (Mallant in het kerspel) I. 114, R. 20.
Angerlobroek (de Kleine Genthurst in) R. 38.
Anholt R. 34.
—— (heer tot, van) I. 174, 213, 225, R. 16, 34, 35, 37, 41, 49, 56, 69, 70.
—— (vrouwe van) I. 50.
Apeltern (Agnese van) blz. 205.
Apelteren (Henrick van), heer tot Persyngen R. 106.
—— (Thomas van), waldgraaf I. 238, R. 106.
Arendaill (Johan van), ridder R. 39.
Arnhem I. 227, 271, R. 58, 90*bis*, 105, 120.
—— (burgemeesteren, schepenen, raad en gildemeesteren der stad) R. 71.
—— (richter te) R. 77.
—— (schepenen van) I. 236, R. 105.
—— (Wynant van) I. 233, R. 48.
—— (dr. Wynanth van), raad des hertogen van Gelre R. 95.
Arnold (hertog) I. 211, 212, 214, 219. Zie ook: Gelre.
Ass (Lambert) R. 130, 142.
—— (Swene, vrouw van Lambert) R. 142.
Asewiin (Gerart van), ridder R. 5.
Asswin (Reynolt van) R. 16.
Aesswiin (Reynolt van) R. 73.
Asperen en Keppel (jr. Johan heer van Voerst,) I. 67.
Assinck (Evert) R. 93.
Assinckgoed in het kerspel Zelhem I. 161, R. 93.
Averdunck (Marcus), notaris R. 104.
Averhagen, zie: Overhagen.
Averyssel, zie: Overyssel.
Averkamp I. 134, R. 33.
—— (Henrick van) I. 134, R. 33.
Averwold (Wolter van Keppell van) R. 37.

B.

Baer (Vrederic heer van), ridder R. 5.
—— (Frederic van) R. 24.
—— (Willem van) R. 123, 138.
—— (Elysabeth, vrouw van Willem van) R. 123.
Balyu (Johan), pastoor van Afferden, rentmeester in den lande van Zutphen R. 15.
Bambergen (Michiell van), opperbevelhebber R. 77.
Barchem (Esselinck in de buurschap) I. 151, R. 125.
—— (Tjolink in de mark en buurschap) I. 154, R. 61.
Batenburg R. 34.
—— (heer van, tot) I. 174, 213, 225, R. 16, 34, 35, 37, 41, 49, 56, 69, 70.
Battenborgh (Diderich van Bronchorst en), heer tot Honepel R. 101.
Beatris, vrouw van Winric van Wesenthorst R. 1*bis*.
Beerte, vrouw van Rotger die Lystyge R. 32*bis*.
Beieren (Frederik hertog in) I. 214, 219, R. 36, 44.
Becker (Bernhardt) I. 255.
—— (Roeloff) R. 132.
Belheem, zie: Bethlehem.
Bellynchaven (Aelbert van), richter te Terborg R. 27.

Belve (Johan van), bastaard R. 28.
Bentheim (graven van) I. 253.
—— (Magdalena gravin van), vrouw van Georg Ernst graaf van Limburg Stirum I. 246, 249, blz. 210.
—— (Magdalena gravin van Nieuwenaar, gravin-weduwe van) I. 249.
—— (Maurits graaf van) I. 249.
Berchem (mr. Peter van) R. 90.
Berg (het hertogdom) I. 250.
Bergh (geslacht van den) R. 111.
—— (graaf van den) I. 49, 75, 85, 92, 101, blz. 213, R. 89, 136.
—— (bevelhebbers te) R. 89.
—— (rentmeester van) blz. 214.
—— (het landdrostambt) blz. 198.
—— (goederen in het land van den) R. 23.
—— (een hof in het land van den) R. 147.
—— (een stuk land in het land van den) R. 50.
—— (de Gansenbrinck in het land van) I. 170, R. 124.
Berghe (Adam broeder van den) R. 62, 69, 82.
—— (Frederick van den), heer tot Hedell R. 82.
Berge (Johan van den), bastaard, geheeten Raffenberg, richter te Gendringen en Etten R. 45.
Bergh (gravin-weduwe van Culemborg, geboren Catharina gravin van den) I. 251.
Berghe (Ludolph van den), heer tot Hedell R. 69.
Bergh (Oswald graaf van den), heer van den Bylant, blz. 207, R. 69, 74.
—— (Walburg van den), vrouw van jr. Henrik van Wisch, vrouwe van Wisch I. 30, 107, 230—232, blz. 207, 208, R. 69, 86, 87, 90, 101, 109, 111, 118—123, 125, 129, 133, 136—138, 147.
Berghe (Wilhelm jonggraaf van den) R. 69.
Bergerdijk (land in) I. 110, R. 50, 62, 82.
Berlingen (Johan Hendrik van), koster te Terborg I. 292.
Berndtz slag (heer) R. 73.
Bethbur (heer tot) R. 108.
Bethlehem of Belheem (klooster) I. 13, R. 111.
Belhemer beek R. 94.
Bychlingen of Bichelynghenn (Frederick graaf van), koorbisschop te Keulen, domdeken te Straatsburg R. 101, 108.
Bylant (heer van den) R. 69.
—— (Didderic van), ridder R. 5.
—— (Jhan heer van), ridder R. 5.
Blankenberg (heeren van) blz. 189.
—— (de heerlijkheid) R. 60, 113.
—— (Godefridus heer van Heynsberg en) R. 1.
Blokhuis bij den Wildenborch I. 186.
Boegel, drost van Wisch I. 295.
Boegynck (Johan), vicaris te Velp R. 91.
Boickholt (Gerardus van) R. 65.
Boeckholt (Johannes), vicaris te Terborg en te Etten R. 81.
Boecop, zie: Bocoup.
Boize (Harman die), richter in het ambt Doesburg R. 38.
Boese (Steven die) R. 37.
Boetzelaer (Henrick Floris van den), heer tot Essenbach en ten Poll I. 73.
Bocop (Arnoldt tho), drost der hoogheid Wisch I. 244.
Bocoup of Boecop (Jan to), drost en richter van Wisch I. 53, 72.
Bonenborch genaamd Van Honsteyn (Herman van) R. 106.
Bongart I. 120.
Boninx dochter (Hille Wolter) R. 15.
Borch (ter), zie: Terborg.
Borculo I. 196, blz. 209.
—— (ambtman van) I. 196.
—— (heer van) blz. 208, 209, R. 11.
—— (de heerlijkheid) blz. 209, I. 141.
—— (vrouwe van) blz. 209.
—— (Zyberdinck in de heerlijkheid) R. 21.
Borkele (Ghiisbrecht van) R. 10.
Borckeloe (jr. Joest heer en graaf van Brunckhorst en) R. 84.
Borclo (jr. Otto heer tot Bronchorst en) R. 33.
Borculo (Willem heer van Bronkhorst en) I. 208.
Bornheim (heer tot) R. 101.
Borre van Doernic (Willem), ridder R. 5.
Brandenburg (de keurvorst van) I. 267.
—— (Albrecht Friedrich markgraaf van), prins in Pruisen I. 18, 27, blz. 210.
Bransenborch (Giisbert van) R. 33, 37, 43, I. 134.
Braziliё (gouverneur van) blz. 211.
Bredevoort (landschrijver van) I. 248.
Brevort (Wyllem Kemmerlynck van) R. 100.
Bremer (Harman) R. 38.
Bremth (Conraidt van) I. 231, R. 90.
Brienen (Didderic van), knaap R. 5.

Brinck (den Grooten) in het kerspel Olden Keppel, buurschap Eldrik I. 107, R. 123, 138.
—— (de Groote) in het kerspel Ruurlo I. 157, R. 57.
Broderdick (de Wiinwirt aan den) R. 122.
Broekhees (goederen onder) I. 281, R. 143.
—— (een hof in de buurschap) R. 147.
Brueckhese (Berent van) R. 56.
—— (Engelbert van) R. 21.
—— (Engewert van) R. 56.
Broekhezerveld I. 109, R. 6.
Broick, zie: Brueck.
Broickhusen (Giisbert van) R. 132.
Brockolt in het kerspel Steenderen I. 166, R. 112, 127.
Bronkhorst (ambtman te) I. 244.
—— (het graafschap) blz. 209.
—— (gravin van) I. 71, 162.
—— (gravin-weduwe van) I. 242.
Bronchorst (Derick van) R. 26.
—— (Frederick van) R. 11, 14.
—— (Gyselbrecht heer van), ridder R. 5.
—— (Giisbert van), ridder, heer van Borculo I. 192, R. 11, 12.
—— (Giisbert van) R. 11, 14.
Brunchorst (Ghisebert van), heer tot Batenburg en Anholt R. 16.
—— Giisbert van, heer tot Batenburg en Anholt I. 174, 213, 225, R. 34, 35, 37, 41, 49, 56.
Bronckhorst (Jacob van), heer tot Batenburg en Anholt R. 69, 70.
Bronkhorst (Joost graaf van), heer van Borculo en Lichtenvoorde blz. 208.
—— (Katherina van), vrouw van Henrik heer van Wisch I. 111, 209, blz. 205, R. 11, 14.
Brunchorst (Rotsiir van) R. 11.
Bronchorst (Willem heer van) R. 10.
—— en Battenborgh (Diderick van), heer tot Honepel R. 101.
Brunckhorst en Borckeloe (jr. Joest, heer en graaf van) R. 84.
Bronchorst en Borclo (jr. Otto heer tot) R. 33.
Bronkhorst en Borculo (Willem heer van) I. 208.
—— (graaf van Limburg en) I. 105, blz. 209.
—— (gravin van Limburg en) blz. 209.
—— (Ermgard gravin van Limburg en) I. 79, 152, 164.
—— (Herman Otto graaf van Limburg en) I. 112.
—— (Joost graaf van Limburg en) I. 129, 189, blz. 209.
—— (de zoons van Joost graaf van Limburg en) I. 244.
Brousson & Zoon (Daniël) I. 271.
Brouwer (Jan) R. 117.
—— (Lumme, vrouw van Jan) R. 117.
Bruch, zie: Brueck en Limburg.
Brueck of Broick (heer van, tot) R. 16, 24, 49.
—— (Willem heer tot Limborch en) R. 46.
Brummelmait in Ellekom R. 33.
Brummen blz. 198.
—— (richter te) R. 14.
—— (tienden te Ringenberg in het kerspel) R. 14.
Brunsfelt (Derick toe), gerichtsman te Doetinchem R. 73.
Brunswijk Luneburg (Eleonora Charlotte hertogin van), geboren hertogin van Courland I. 8.
Brusynckcamp te Ruurlo I. 155, R. 22.
Bult (ten) in Mossel I. 187.
Bushoff (Alheit) R. 127.
—— (Henrick) R. 127.
—— (Herman) R. 127.

D.

Dalenbroich (heer tot) R. 101.
Dam (A. van) I. 271.
Denemarken (de koning van) I. 256.
Deventer I. 106.
—— (tol ter Honepe bij) R. 131.
Dichteren (de wilde tiend „aver Yssel" in de buurschap) R. 63.
Diderick (heer), kerkheer te Etten R. 3.
Theodrica, vrouw van Engel Convent R. 72.
Diepenbroeck (Henrik van) I. 78, R. 53.
Diepholt (Edwin Arnold van) I. 36, 37.
Diick (heer tot) R. 101.
Dickergoed I. 121.
Dillen (Derick van) R. 136.
Dillenburg, zie: Nassau.
Dodinckweerde (Wenckynck in de buurschap) onder Vreden I. 70, R. 116.
Doerenwerde (heer ten) R. 34.
Doernic (Willem Borre van), ridder R. 5.
Doesburg blz. 198.
—— (broederschap van St. Katherina van Senis te) I. 299.
—— (Fraterhuis te) I. 169, R. 121.
—— (hof van Wisch te) I. 31, 67, 113, blz. 209.

—— (kooltuin te) I. 299.
—— (schepenen te) R. 72.
—— (vicarie St. Catharina te) I. 79, blz. 195.
—— (het richterambt) blz. 198.
—— (richter in het ambt) R. 38, 123.
—— (de Groote Brynck in het ambt) R. 138.
—— (Groite Enghuisen in het ambt) R. 132.
—— (die Hoege Genthoerst in het ambt) R. 134.
—— (de Kleine Genthorst in het ambt) R. 38, 145.
—— („dat cleyne Goer'' in het ambt) R. 146.
—— (Mallant in het ambt) R. 135.
—— (de Ossecamp in het ambt) R. 146.
Doetinchem blz. 199, R. 93.
—— (goederen onder stad en ambt) I. 102.
—— (magistraat der stad) I. 119.
—— (molen bij) I. 118, R. 73.
—— (de Holtkampsche molen vóór de stad) I. 291.
—— (richter te) R. 29, 52, 73.
—— (schepenen te) R. 130.
—— (recht van dwangmolen in het ambt) I. 119.
—— (goederen in het kerspel) I. 117, R. 118.
—— (land in het kerspel) R. 126.
—— (tienden onder) I. 133.
—— (Averysselsche tienden in het kerspel) R. 119.
—— (de wilde tiend over den IJsel in het kerspel) I. 132, R. 63.
—— (de Ykenberchsche tiend in het kerspel) R. 51.
—— (Yssellslach in het kerspel) R. 68, 137.
—— (Jonckerenslach in het kerspel) R. 142.
—— (de groote en de kleine Kolvert in het kerspel) I. 118.
—— (de kleine Colvart in het kerspel) R. 94.
—— (de Linsberg onder) I. 4.
—— (Sion bij) I. 129.
—— (Veltsbarge in het kerspel) I. 127, R. 29.
—— (de Wetten in het kerspel) I. 118, 128.
—— (Wisschermate bij) I. 129.
Doys (heer Egidius) R. 75, 76.
Dommer (Alyde Essekens dochter van) R. 15.
Doncker (Wilhelm), raad van Johan Maurits vorst van Nassau I. 259—265.
Dornynck (Wynant van), schepen te Arnhem R. 105.
Durthe (Aloph van), gerichtsman te Doetinchem R. 52.
Dorth (Aleph van), gerichtsman te Lochem R. 55.
Drachenfeltz, zie: Mylendonck.
Duyffelt (goederen in den) R. 106.
Dusseldorf R. 113, 114.

E.

Edekynck (Mette to) R. 53.
Ecke (Gerit van) R. 42.
Elberdinck (Assele) R. 61.
—— (Ghert) R. 61.
Elberinck R. 61.
Elbertinck I. 141.
Elderik (den Grooten Brinck in de buurschap) I. 107, R. 123, 138.
—— (Groot Enghuizen in de buurschap) I. 116, R. 132.
Elpherinck (Johan), stadhouder van het scholtambt Lochem binnen en buiten R. 128, 129.
Elfervelde (drost te) I. 165, R. 98, 101.
Elysabet, vrouw van Willem van Baer R. 123.
Ellekom blz. 200.
—— (Brummelmaat in) R. 33.
—— (Koemaet in het kerspel) R. 92.
—— (Zeelkensmaet in het kerspel) R. 92.
Elmpt (de Wisscher) in het kerspel Hummelo I. 149, R. 133.
Elten (drost te) I. 71.
Emmerik I. 112, R. 76.
—— (burger te) R. 119, 144.
—— (gericht te) I. 129.
—— (kapittel te) I. 140, R. 2.
—— (proost en aartsdiaken te) I. 80, R. 75, 80, 81.
—— (officiaal van den proost en aartsdiaken te) I. 87, R. 76, 81.
Enghuizen (Groot) onder Elderik I. 116, R. 132.
Enghuesen (Gerit Palick van) R. 34.
Entinck (Gerhardt) I. 38, 39.
Erckelens (erfvoogd van) R. 95.
Ercklens R. 105.
Ermgart, dochter van Walburch van den Bergh R. 120.
Ermgard, vrouw van Steven van Huele R. 21.
Eskinck in de buurschap Halle onder Zelhem I. 127, 158, R. 29, 66.
Esselinck in de buurschap Barchem I. 151, 152. R. 125.
Essenbach (heer tot) I. 73.
Etten I. 24, blz. 200.

—— (altaar van St. Johannes Baptista en Evangelista in de kerk te) R. 81.
—— (altaar van de H. Maagd in de kerk te) I. 84—88, R. 75, 76.
—— (goederen onder) I. 102, R. 74.
—— (hoven te) R. 147.
—— (kapelaan te) I. 81.
—— (kerk te) I. 82, blz. 195, R. 13. 70, 80.
—— (kerkheer te) R. 3.
—— (collatie te) I. 92.
—— (pastoor te) I. 80, 226, R. 8, 13, 70, 80.
—— (pastorie te) blz. 195.
—— (richter te) R. 45, 74, 136.
—— (vicarieën in de kerk te) I. 83, blz. 195.
—— (vicaris te) R. 81.
—— (visscherij te) R. 122.
—— (Aeldenhoff in het kerspel) R. 136.
—— (slot ter Borch in de parochie) R. 8, 9.
—— (het Hoppenslach in het kerspel) R. 87.
—— (Langert in het kerspel) R. 143, 144.
—— (de curtis Nyehof te) R. 2.
—— (de Peckeler in het kerspel) R. 85.
Evenkamp I. 172.
Everwiin (Gerit), burger te Emmerik R. 143, 144.
Ewijk (tynsen in het kerspel) R. 106.

F.

Falckenbergh, zie: Valkenborgh.
Fenne, vrouw van Derick Laerkegell R. 27.
Flodorp (Willem van), voogd van Roermond, ridder R. 39.
Vlodorff (Wilhem van), heer tot Oldenkirchen, Dalenbroich en Leuth R. 101.
Frankrijk (de koning van) R. 104.

G.

Gaanderen (goederen in) I. 101.
Gansenbrinck te Ziick in het land van den Bergh I. 170, R. 122, 124.
Geelkerck (N.) I. 114.
Geerkinck (Tonnis) I. 199.
Truide, vrouw van Derick van Huessen R. 142.
Geesken (zuster), procuraterse van Syon R. 133.
Gelde (Eeffze van der), weduwe van Randeloff Veren R. 141.
Gelderland (enclaves in) I. 267.
—— (de Staten van) I. 267.
Geldersche landsheer (de) blz. 194.
—— leenen blz. 189.
—— leenkamer (de) I. 6. 7.
Gelre (hertog van) I. 77, R. 7, 15, 95, 120.
—— (rentmeester van den hertog van) I. 207.
—— (land van) R. 106.
—— (vorstendom) R. 120.
—— (Adolph hertog van) R. 58.
—— (Arnolt hertog van) R. 31, 32, 36, 44. Zie ook: Arnold.
—— (Margrete, dochter van Arnolt hertog van) R. 36.
—— (Eduard van) I. 206, R. 7.
—— (Karel hertog van) R. 78, 79, 90*bis*, 96, 103. Zie ook: Karel.
—— (Catrina hertogin van) R. 12.
—— (Reynold hertog van) R. 4, 5. Zie ook: Reinald.
—— (Willem van Gulick, hertog van) R. 12.
Gemen (de heerlijkheid) I. 247.
—— (vrouwe van) blz. 209.
Ghemen (Hinrich heer tot), ridder R. 16.
—— (Johan heer tot) I. 114, R. 20, 34.
—— (Katheriin van) R. 20.
—— (Catharina van Voerst en van), weduwe van jr. Johan, heer van Voerst, Asperen en Keppel I. 67.
—— en Wevelinchaven (Henrick heer tot), stadhouder van de leenen van den hertog van Gulik R. 34, 59.
Gendringen I. 24, blz. 200.
—— (goederen onder) I. 102.
—— (richter te) R. 45, 74, 136.
—— (mark Nottel onder) R. 1*bis*.
—— (de hof te Oer onder) I. 143, R. 64, 75.
—— (goed in Varseler onder) I. 144, R. 45.
—— (de hof te Varseler onder) I. 143, R. 75.
Ghent (Gerd Paelken van) R. 24.
—— (Henrick heer tot), erfhofmeester R. 77.
Genthoerst (die Hoege) in het ambt Doesburg R. 134.
Genthurst (de Kleine) in Angerlobroek R. 38.
Genthorst (de Zyde) in het ambt Doesburg R. 145.
Gygynck (Kasiin) R. 146.
Gissberth, natuurlijk kind van Joachym heer tot Wisch R. 104.
Ghiese (de Kleine Genthurst in de buurschap) R. 38.
Gysekamp (de weduwe) I. 291.

Goecking (A. G.), rentmeester, Kammerrath I. 280, 289, 293, blz. 212.
Goer (het kleine) in het ambt Doesburg R. 146.
Goir (Arnoldus van) I. 215, R. 37.
Goetynck (Egbert) R. 22.
Goy(e) (opten); zie: Hengelo.
Gorssel, zie: Almen.
Graeff (Henrick die), erfvoogd van Erckelens, raad des hertogen van Gelre R. 95.
's-Gravenhage I. 259—261.
Greffelichen genaamd Griis (Claes van), stadhouder van den richter te Hummelo R. 110.
Griis, zie: Greffelichen.
Gryse (Bernardus), notaris R. 94.
Groene (Herman van), vicaris te Velp R. 91.
Groenlo (de stad) I. 266.
—— (Zyberdinck in het kerspel) R. 21.
Groete (Anthonnis die), richter te Varseveld en Silvolde R. 97.
Grol, zie: Groenlo.
Grotenhuyss (Mette ten) R. 53.
Gruetter (die), zie: Haegenbeck.
Gruyter (Bernt), gerichtsman in het landdrostambt Zutphen R. 121.
Gruter (Gerit), schepen te Doesburg R. 72.
Gruythuyss (mr. Arnt van den), schepen te Arnhem R. 105.
Gulik (hertogen van) blz. 189.
—— (Adolff hertog van) R. 60.
—— (Willem van), hertog van Gelre R. 12.
—— (Wilhem hertog van) R. 59, 60.
—— (Wilhelm hertog van) R. 113, 114.

H.

Haegenbeck geheeten die Gruetter (Henrick Berntszoon), gerichtsman te Doetinchem R. 52.
Hagenoert onder Wychen I. 190.
Hagheweert R. 25.
Hairdt (heer Henrick ter) R. 29.
—— (Ingeren ter) R. 29.
Hackforden (Gerit van) R. 34.
Hacforden (Jacop van) R. 66.
Halle (Eskinck in de buurschap) I. 127, 158, R. 29, 66.
Hamboich R. 59, 60.
Hamynckx (Gerit) R. 110.
Harfsen in het kerspel Almen (buurschap) I. 108.
Harop (Jacop), richter te Hummelo R. 110.
Harreveld (vrouwe van) I. 198, 200.
Hartwiick (Dirck) R. 85.
—— (Wiilborch, vrouw van Dirk) R. 85.
Hassenderbroek I. 109, R. 6.
Hedel (heer tot) R. 69, 83.
Heelweg (de) I. 175.
—— onder Varseveld (geërfden van) I. 195.
Heyden geheeten dye Riinsche (Otto van der) R. 25.
Heile, vrouw van Rycke Ryckers R. 94, 126.
Heynenkamp in het kerspel Zelhem I. 161, R. 93.
Heynsberg en Blankenberg (Godefridus heer van) R. 1.
Hekeren (Evert van) I. 156, 157, R. 43, 57, 66.
Heker (Jacob van) R. 22.
Hekeren (Henrick die Roede van) R. 66.
—— (Wolter die Roide van), scholtis te Lochem R. 129.
Heckerenshofstede in het kerspel Hummelo I. 148, R. 110.
Helbergen (Willam van), knaap R. 6.
Hemel (het bosch de Silvolder) I. 290.
Hemmersbach (heer van) R. 101, 102.
—— (vrouwe van) R. 102.
Henegouwen (maarschalk van) I. 208, R. 10.
Hengel (dr. Gerhard van) I. 270.
Hengelo blz. 201.
—— (Stenerdinckhair in het kerspel) R. 28, 30.
—— op den Goye (richter te) R. 30.
—— opten Goy (Hidding in het kerspel) I. 145, R. 17—19.
Henrick, natuurlijk kind van Joachym heer tot Wisch R. 104.
Henric (jr.), zoon van jr. Johan heer tot Wisch R. 69.
Herbert (kapitein) I. 254.
Herickhorst R. 110.
Hernen blz. 201.
—— (heer tot) I. 67.
—— (goederen in het kerspel) I. 147, R. 26.
—— (Elisabeth van), weduwe van Henrik heer van Wisch I. 109.
Heusinkveld (Groot) I. 176.
Hidding in het kerspel Hengelo opten Goy I. 145, R. 17—19.
Hildebrandt (Andreas) I. 93.
Hillebrandt (Willem) I. 86.
Hoey (Johan van der) R. 49.
—— de jonge (Johan van der), richter te Doetinchem R. 73.
Hoenderweerdje I. 173.
Hoevel (mr. J. N.), rentmeester van Bergh blz. 214.

—— (mr. O. P.), leengriffier en advocaat van de heeren van Wisch I. 20, 65, 282—287, 289, 291, 293, 295—297, blz. 212—214.
Hoevelick (Henrick van der) R. 74.
Hohenzollern (vorst van), graaf van den Bergh blz. 213.
Hoya (Maria van), gravin-weduwe van Bronkhorst I. 243, blz. 208.
—— (Maria van) blz. 209.
Holstein (Margareta gravin van) blz. 210, 211.
—— Schaumburg (Joost Herman graaf van) I. 257.
—— Schaumburg (Maria gravin van), vrouwe van Gemen, gravin van Limburg Stirum blz. 209, I. 256.
Holt (Symon van), gerichtsman te Doetinchem R. 73.
—— (Wolter van), gerichtsman te Doetinchem R. 29.
Holte (Andreas ten) R. 119.
—— (heer Hartgerus ten) I. 88.
—— (Willem ten), stadhouder van den landdrost van Zutphen R. 133, 137.
Holtertienden in de buurschap Oesel I. 130.
Holtcamp I. 122.
Holtkampsche molen vóór Doetinchem (de) I. 291.
Hoemoet en tot Wyssche (Johan heer tot) R. 23.
Homoet en Wisch (Henrik heer tot) I. 222, R. 34, 46, 49.
Hoemoett (Reinnalt van), heer ten Doerenwerde R. 34.
Honepel (heer tot) I. 147, R. 26, 101.
Honsteyn (Van), zie: Bonenborch.
Hooislag in de heerlijkheid Wisch I. 170, R. 122, 124.
Hooislagen vóór Terborg (de) I. 171.
Hoppenslag in het kerspel Etten I. 138. R. 86, 87.
Horn (Jacob graaf van), heer van Althena, ridder I. 216, R. 39.
Horst (Derick heer ter), drost 's lands van Zutphen R. 51.
Hovell (Jan van) R. 116.
Huedhoirst (Derick ter), richter te Doetinchem R. 29.
Huele (Steven van) R. 21.
—— (Ermgard, vrouw van Steven van) R. 21.
Huessen (Derick van) R. 126, 130, 142.
—— (Truide, vrouw van Derick van) R. 142.
Huetinc (Johan) R. 63.
Huygens (Everard) blz. 203.
Hulhusen (Luyf van), ridder R. 5.
Hulst blz. 210.
—— (thesaurier der stad) I. 254.
Hum- of Paaschberg vóór Terborg I. 72.
Hummelo blz. 201.
—— (de Wisscher Elmpt in het kerspel) R. 133.
—— (Heckerenshofstede in het kerspel) I. 148, R. 110.
Hunnepe (tol ter) I. 106, 107, R. 131, 138.
Hunteler (Bartolt), rentmeester van den heer van Wisch I. 32, 33, 124, 129.
Hunten (Jan van) R. 3.
—— (Steven van der Oesterwiick geheeten Van) I. 69, R. 21.

I.

Ide, vrouw van Derick van Steenre R. 17.
Idgunck (heer Deryck) I. 81.
Ikenbergsche tienden in het kerspel Doetinchem I. 131, R. 51, 52.
Ingersmytten (Johan), burger te Emmerik R. 119.
Ysel (de Alde) R. 96.
—— (de burg op den) R. 47.
—— (de wilde tiend over den) in het kerspel Doetinchem I. 132, R. 63.
Yselslag in de buurschap Oesel, kerspel Doetinchem I. 123, R. 68, 137.
Yseren (heer Andreas), priester, pastoor te Etten I. 80, R. 80.
Yserloo (Motkincktienden in de buurschap) I. 104, R. 24.
Isevoorde (goederen in) I. 101.
—— (twee halve hoeven te) I. 118, R. 73.

J.

Joachym, natuurlijk kind van Joachym heer tot Wisch R. 104.
Johanne, vrouw van Lubbert van Langhen R. 66.
Jonkerenslag in de buurschap Langerak, kerspel Doetinchem I. 124, R. 126, 130, 142.
Joost, kleinzoon van Ermgard van Wisch blz. 209.
Jutte, weduwe van Harmen ter Straeten I. 116, R. 132.

K.

Kaelkens (Kerstgen) R. 143.
Camphuisen (Ghiisbert van) R. 120.
Kanys (Jacob), der rechten licentiaat R. 106.
Karel (hertog) I. 1, 59, 159, 228. Zie ook: Gelre.

Castrum, zie: Terborg.
Katzenelnbogen, zie: Nassau.
Key (Loef), rentmeester van Walburg van den Bergh, vrouwe van Wisch R. 121, 123, 129, 133, 136.
Keldonck (Dirick van den) R. 118.
Kell (Derick Momme van), drost des lands van Zutphen R. 20.
Kelle (Derick van) R. 26.
Kemmerlynck (Wyllem) R. 100.
Keppel (heer tot) R. 46.
—— (goed ten Groeten Brynck in het kerspel Olden) R. 123.
Keppell Heynrixzoon (Dierick van) R. 37.
Keppel (Henrick van), richter binnen en buiten Lochem R. 55.
—— (Johan van), landdrost van Zutphen R. 121, 128, 133.
—— (Jurryen van), drost I. 25.
Keppell (Claus van), richter binnen en buiten Lochem R. 61.
—— (Wolter van) R. 17, 18, 19.
Keppel (Wolter van) R. 66.
Keppell van Averwold (Wolter van) R. 37.
Keppel (Sweder heer tot Voorst en) I. 223, R. 48.
—— (jr. Johan heer van Voerst, Asperen en) I. 67.
Kervenhem (Ludolphus de), priester, pastoor te Etten R. 13.
Ketell alias Zutphanie (heer Gerardus), pastoor te Etten R. 80.
Ketteler (Godert), ridder, drost te Elfervelde I. 165, R. 98, 101.
—— (Margareta van), vrouw van Johan van Wisch, blz. 207.
Keulen R. 31, 104.
—— (domheer te) R. 101.
—— (domkapelaan te) R. 108.
—— (domproost te) R. 46.
Keulen (erfvoogd te) R. 108.
—— (koorbisschop te) R. 108.
—— (proost der Apostelen te) R. 108.
—— (proost van St. Gereon te) R. 46, 108.
Kleef I. 266, blz. 211.
—— (enclaves in) I. 267.
—— (hertog van) I. 62, 165, R. 98.
—— (land van) R. 106.
—— (stadhouder van) I. 267, blz. 211.
Cleve (Gerit van), graaf van der Marck I. 217. R. 40.
Cleyncken of Clentken (Sweder) R. 51, 52.
Clermont (heer van) I. 238, blz. 208. R. 101, 102, 106.
—— (vrouwe van) R. 102.
—— (weduwvrouwe van) I. 238, R. 104, 106, 108.
Koemaet in het kerspel Ellekom R. 92.
Koerbeck (Gisbert) R. 119.
Coernhorst Hermanszoon (Geryt van der) I. 110, R. 50.
Kornhorst (Geryt van der), gerichtsman in Gendringen en Etten R. 136.
Coernhorst (Willem van der) R. 50.
Coeverden (Johan van) I. 212, R. 32.
Kovorden (Reynolt van) R. 16.
Cohen (Jacob) I. 269.
Kock (Goswiin) I. 155, R. 22.
—— (Griete, vrouw van Goswiin) R. 22.
Cockman (Johan) R. 118.
Kolvert (de groote) in het kerspel Doetinchem I. 118, R. 73.
—— (de kleine) in het kerspel Doetinchem I. 118, 125, R. 73, 94.
Koningsgoed in het kerspel Vorden I. 188, R. 117.
Convent (Engel) R. 72.
—— (Theodrica, vrouw van Engel) R. 72.
Koster (Johan) R. 103.
Courland (Amelia Louise hertogin van) I. 7.
—— (Eleonora Charlotte hertogin van) I. 7, 8.
—— (Maria Dorothea hertogin van) I. 7, 9, blz. 210.
Cranendicke (then) in het kerspel Vreden R. 116.
Culemborg (de gravin-weduwe van), geboren Catharina gravin van den Bergh I. 251.
—— (de graaf van Waldeck en) I. 251.
Culenborch (Peter van) I. 147, R. 26.
Curtenius (Johannes Ernestus) I. 97.

L.

Laerkegell (Derick) R. 27.
Langhen (Lubbert van) R. 66.
—— (Johanne, vrouw van Lubbert van) R. 66.
Langerak (Jonkerenslag in de buurschap) I. 124, R. 126, 142.
—— (Veltsbarge in de buurschap) I. 127, R. 29.
Langert in het kerspel Etten I. 139, R. 143, 144.
Langkamp (Gerd), priester R. 25.
Lanckfeldes camp in de buurschap Zieuwend R. 84.
Leyte (Pelgerum van der), ridder R. 16.
Lenep (Jorys van), richter te Gendringen en Etten R. 74.

Lerinc (Jacob), knaap R. 5.
Leu de Wilhem (Maurice Constance le), echtgenoote van J. H. S. van Nagell I. 12, 22, 177.
Leuth (heer tot) R. 101.
Loet in den Duyffelt (goederen in de maalschap) R. 106.
Lewenbergh (Henryc van) R. 4.
—— (heer Johan van) I. 205, R. 4.
Lichtenberg (heer van) I. 50.
Lichtenvoorde I. 199.
—— (ambtman van) I. 196.
—— (domeinen van) I. 197.
—— (drost te) R. 84.
—— (erfmarkerichter van) I. 203.
—— (gerichtsschrijver te) R. 84.
—— (goederen onder) I. 6.
—— (heer van) I. 198, blz. 208, 209.
—— (heerlijkheid) I. 195, 202, 204, blz. 204, 209, 210.
—— (rentmeester van de heerlijkheid) I. 191.
—— (huis te) I. 192, 193, blz. 204, R. 12.
—— (jacht onder) I. 266.
—— (kerspel) I. 49.
—— (poortwachter te) I. 194, R. 84.
—— (Harreveld onder) I. 200.
—— (Nienhuis onder) I. 201.
—— (Zyberdinck onder) I. 69, R. 21.
Liedberg blz. 209, R. 102.
—— (ambt) R. 102.
—— (ambtman te) blz. 209, R. 101. 102, 106.
—— (ambtsvrouwe te) R. 102, 108.
—— (slot) R. 102.
Liirken (Derick), schepen te Terborg R. 67.
Limburg (de graven van) blz. 209.
—— (Diderich jonggraaf tot), heer tot Broke I. 210, blz. 206, R. 16, 24.
—— (Ermgart gravin van), vrouwe van Stirum en Wisch I. 2, 25, 49, 188, R. 111, 115, 122, 127, 128, 134. Zie ook: Limburg en Bronkhorst.
—— (Georg graaf van), zie: Limburg (Jorgen graaf van).
—— (Jorgen (Georg, Jurien) graaf van), heer van Stirum en Wisch I. 15, 47, 70, 151, 170, 188, 232, 239—241, blz. 208, R. 101, 108. 113, 114, 116, 117, 120, 122, 124 —128, 131, 134, 135, 139, 141—144, 146, 147.
—— (Jurien graaf van), zie: Limburg (Jorgen graaf van).
Lymburg (Wilhelm graaf van), heer van Broick R. 49.
Limborch en Brueck (Willem heer tot) R. 46.
Limburg en Bronkhorst (graaf van) I. 105, blz. 209.
—— en Bronkhorst (gravin van) blz. 209.
—— en Bronkhorst (Ermgard gravin van) I. 79, 98, 152, 164. Zie ook: Limburg.
—— en Bronkhorst (Herman Otto graaf van) I. 112. Zie ook: Limburg Stirum.
—— en Bronkhorst (Joost graaf van), heer van Stirum, Wisch, Borculo en Lichtenvoorde, ambtman van Liedberg I. 17, 129, 189, blz. 209.
—— en Bronkhorst (de zoons van Joost graaf van) I. 244, blz. 209.
—— Stirum (geslacht) blz. 209.
—— Stirum (de graaf van) I. 101, 133, 153.
—— Stirum (de rentmeester van den graaf van) I. 35.
—— Stirum (gravin-weduwe van), geboren prinses van Nassau I. 204.
—— Stirum (Agnes gravin van) I. 247.
—— Stirum (Bernard Albrecht graaf van) blz. 209.
Limborch van Steirhem (Evert van) R. 16.
Limburg Stirum (Georg Ernst graaf van), heer van Wisch I. 4, 17*, 36—39, 64, 72, 119, 203, 246, 248, 250, 251, blz. 203, 209—211.
—— Stirum (Hans Adolf graaf van) blz. 209.
—— Stirum (Herman Georg graaf van) I. 16, 62, 242, blz. 209.
—— Stirum (de weduwe van Herman Georg graaf van) I. 243.
—— Stirum (Herman Otto graaf van) I. 247, blz. 209. Zie ook: Limburg en Bronkhorst.
—— Stirum (Johan graaf van), heer van Wisch I. 32, 33, 51, 96, 128, blz. 209.
—— Stirum (Magdalena gravin van), geboren gravin van Bentheim I. 249.
—— Stirum (Maria gravin van Holstein Schaumburg, gravin van) I. 256.
—— Stirum (Maria Magdalena gravin van), vorstin-weduwe van Nassau, vrouwe van Wisch, I. 5, 6, 8, 42, 89, 252—255, 257, 258, blz. 203, 210—212.

—— Stirum (Willem Frederik graaf van) heer van Lichtenvoorde, blz. 209, 210, I. 197—199.
Linsberg onder Doetinchem (de) I. 4, 5, 7.
Lystyge (Rotger die) R. 32*bis*.
—— (Beerte, vrouw van Rotger die) R. 32*bis*.
Lochem R. 122.
—— (de magistraat van) I. 153.
—— (provisoren der huisarmen te) I. 150, R. 129.
—— (richter binnen en buiten) R. 55, 61.
—— (scholtambt binnen en buiten) blz. 201, R. 129.
—— (Alderinck of Alerdinx in het kerspel) R. 55, 129.
—— (Esselinck in het ambt) R. 125.
—— (Tyolinck in het kerspel) R. 61.
Loilkes (Jan) R. 92.
Louwerman (Bernt) I. 110, R. 82, 83.
—— (Johan) R. 99.
Luesinckait (Bernt), richter in het kerspel Doetinchem R. 52.
Lumme, vrouw van Jan Brouwer R. 117.
——, vrouw van Goessen Slabbert R. 68.
Luneburg, zie: Brunswijk.

M.

Mael (Goessen van) I. 61.
Maas en Waal (goederen tusschen) R. 26.
Malden (tynsen in de heerlijkheid) R. 106.
Mallant in het kerspel Angerlo I. 114, R. 20, 135.
Margrete, dochter van Arnolt hertog van Gelre R. 36.
Griete, vrouw van Goswiin Kock R. 22.
Margreit, natuurlijk kind van Joachym heer tot Wisch R. 104.
Margrietae, vrouw van Johan heer tot Wisch R. 63.
Marck (graaf van der) I. 217, R. 40.
Mark (Soest in het graafschap) blz. 202.
Marksland (heerlijkheid Stirum in) blz. 209.
Mechteldt, vrouw van Johan ten Roesengarden R. 88.
Mechtelt, vrouw van Henryck ten Groeten Stenerdynch R. 30.
Medel (Adam van) R. 42.
Meer (Henrich zoon van), ridder R. 39.
Meyderich, zie: Mylendonck.
Meyerinck (Derick), richter te Hengelo op den Goye R. 30.
Meinte (de) I. 126.
Mekeren (Ott van) R. 106.
—— (Tomas van), vrouw van Giisberth van Wisch R. 145.
—— (Ude van), rentmeester van den hertog van Gelre in den lande van Zutphen I. 207, R. 5.
Melcherts (Johan), holtdrost I. 53.
Melkwinkel I. 11, R. 122.
Mellinkveen I. 195.
Meraide, zie: Scheiffart.
Mervelt (Adolff van), richter te Gendringen en Etten R. 136.
Mette(lt), vrouw van Johan van Wisch R. 122, 125.
Meurs (Elisabeth van) blz. 207.
—— (Wilhelm graaf tot Nieuwenaaren), heer tot Bethbur R. 108.
Mevordten (Goert van) R. 45.
Middachten (Arnt van), ridder I. 217, R. 34, 39, 40, 46.
—— (Herman van) R. 37.
—— (Jan van) R. 110.
—— (jr. Cornelis van) I. 72.
—— (Ursula van), vrouwe van Harreveld I. 200.
—— (Eelsbe van Raissvelt en van) R. 38.
—— (Jutte van Raissvelt en van), vrouw van Henrick van Wyssch R. 38.
Mylendonck, Drachenfeltz en Meyderich (Diderich heer tot), drost te Montfort R. 101.
Myrenborch (Willem) R. 134, 135.
Möcking (Rheinerus), richter van Wisch I. 53.
Mockinck (Gisbert) I. 96.
Moll (Peter), keurnoot te Lochem R. 61.
Molenbeck (de) R. 25.
Momme van Kell (Derick), drost des lands van Zutphen R. 20.
Montfort (drost te) R. 101.
Mossel (grond in de buurschap) I. 189.
—— (ten Bult in de buurschap) I. 186.
—— (Koningsgoed in de buurschap) R. 117.
—— (Vorderkamp in de buurschap) I. 186.
Motkinck (Wyllem) R. 24.
Motkincktienden in de buurschap Yserloo, kerspel Aalten, I. 104, R. 24.
Motzfelt (Henrik), drost van Wisch I. 270, 295.
Munster (Stheven van) R. 16.

N.

Nagell tot Ampsen (Anne Willem Carel vrijheer van) I. 23.
—— tot Olden- en Nieuwen-ampsen (Jan Hendrik Sigismund vrijheer van) I. 12, 22, 177, 298.
Nassau (Hendrik graaf van) I. 184, 185, 252, blz. 210—212.
—— (Sophia Margareta gravin van), vrouw van Georg Ernst graaf van Limburg Stirum I. 204, 251, blz. 210.
—— Dillenburg Schaumburg (Ernestine Charlotte prinses van), weduwe van Willem Maurits vorst van Nassau Siegen I. 42, 270—272, blz. 212.
— Katzenelnbogen (Jan de Oude graaf van) blz. 211.
—— Siegen (geslacht) blz. 211.
—— Siegen (Georg Fritz graaf (vorst) van) I. 268, blz. 212.
—— Siegen (Jan II de Middelste graaf van) blz. 210, 211.
—— Siegen (Johan Maurits graaf (vorst) van) I. 54, 259—261, 266—268, blz. 211.
—— Siegen (Maria Magdalena gravin van Limburg Stirum, vorstin-weduwe van) I. 5, 6, 8, 42, 89, 255, 257, 258.
—— Siegen (Willem Maurits graaf (vorst) van) I. 92, 269, blz. 212.
—— Siegen (Ernestine Charlotte, weduwe van Willem Maurits vorst van) I. 42, 270—272, blz. 212.
Neersdom (Gadert van) R. 26.
Neuburg (de paltsgraaf van) I. 267.
Nyehof te Etten (de curtis) I. 140, R. 2.
Nyenborch R. 66.
Nienhuis onder Lichtenvoorde I. 201.
Nieuwenaar (Gumprecht graaf tot), heer tot Alpen, erfvoogd te Keulen R. 108.
—— (Magdalena gravin van), gravin-weduwe van Bentheim I. 249.
—— en Meurs (Wilhelm graaf tot), heer tot Bethbur R. 108.
Nykyrck (Thomais), koorbisschop R. 95.
Nymegen R. 58.
—— (de regeering der stad) I. 229, R. 58.
Nyvelt, zie: Zulen.
Nottele (Evert ten), schepen der stad Terborg R. 93.
Nottelermark I. 163*, R. 1*bis*.
Nuyss R. 31.

O.

Oenekonck (Sander), gerichtsman in het landdrostambt Zutphen R. 121.
Oer (de hof te) onder Gendringen I. 142, 143, R. 64, 74.
Oesel (Holtertienden in de buurschap) I. 130.
—— (Yselslag in de buurschap) I. 123, R. 137.
—— (de kleine Kolvert in de buurschap) R. 94.
—— (de Wetten onder) I. 128.
Oy (Gerart heer van) ridder R. 5.
Oldenkirchenn (heer tot) R. 101.
Onkroet (Berent) R. 56.
Oolde (Alderinck of Alerdinx in de buurschap) I. 150, R. 55, 129.
Oelde (Wolter van), gerichtsman in Gendringen en Etten R. 136.
Oosterwijk (Venrekinck in de buurschap) I. 163, R. 88.
Oesterwiick geheeten Van Hunten (Steven van der) I. 69, R. 21.
Ossecamp in het ambt Doesburg R. 145.
Ottenkloot in den Toldijk I. 167.
Ovelacker R. 105.
Overhagen (heer van) blz. 207.
—— of Averhagen (hof of huis te) in het kerspel Velp I. 100, 182—185, blz. 203, 209, R. 47, 71, 107.
Overijselsche tienden in het kerspel Doetinchem I. 132, R. 119.

P.

Paaschberg, zie: Humberg.
Paessen (Derryck), schepen der stad Terborg R. 93.
Palick van Enghuesen (Gerit) R. 34.
Paelken van Ghent (Gerd) R. 24.
Pallanth (Wernher van), drost van het land van Wassenberg R. 101.
Papenkamp in het kerspel Steenderen I. 168, R. 141.
Pech (Johan), schepen te Terborg R. 67.
Peckeler in het kerspel Etten R. 85.
Pennynck (Gerit), schepen te Doesburg R. 72.
—— (Jacob) R. 135.
Peppinck (mr. Claiss) R. 138, 147.
Persingen (heer tot) R. 106.
Poelwijk I. 71.
Poesse (Ingerom) R. 56.
Pocken (mr. Johannes), proost van Emmerik en aartsdiaken van Utrecht R. 81.
Poll (havezathe ten) I. 73, 177.

—— (heer ten) I. 73.
Porte (mr. Cornelis de la) I. 269.
Portugal (Mauritia Eleonora van) blz. 212.
Pruisen (prinsen in) I. 20.
—— (Albrecht Friedrich prins in) I. 7, 9, 19, 27, blz. 210.
—— (Friedrich prins in) I. 19.
—— (Friedrich Wilhelm prins in) I. 19.
—— (Carel prins in), heer van Wisch I. 10, 11, 19, 21, 102, 280, 283—286, 291—293, 295, blz. 213.
Puteo (Wilhelmus de), notaris R. 76.
Putzeler (Derick), stadhouder van den drost der graafschap Zutphen R. 121.

R.

Raay (mr. Herman Hendrik van), advocaat-fiscaal der hoogheid Wisch I. 56.
Raesfelt (Goessen van) I. 222, R. 48.
Raissvelt en van Middachten (Eelsbe van) R. 38.
—— en van Middachten (Jutte van), vrouw van Henrik van Wisch R. 38, blz 206.
Raffenberg, zie: Berge (Johan van den).
Rasehorn (Reiner), drost te Lichtenvoorde R. 84.
Rechteren (Sophie van), vrouw van Wynant van Arnhem I. 223, R. 48.
—— (Sweder van), heer tot Voorst en Keppel R. 46.
Rees (Willem van), ridder R. 5.
Reyfferscheit (heer tot) R. 101.
Reyger (Arnt), provisor der huisarmen binnen Lochem R. 129.
Reinald (hertog) I. 205. Zie ook: Gelre.
Rheineck (Philipp van) blz. 208.
Reken (Willem van) R. 82.
Remen (Lubbert van) R. 17—19.
—— (Aliit, vrouw van Lubbert van) R. 17—19.
Remlingsgoed I. 28.
Remmelinck I. 178.
Riinsche (Otto van der Heyden geheeten dye) R. 25.
Ryckers (Rycke) R. 94, 126, 142.
—— (Heile, vrouw van Rycke) R. 94, 126, 130.
—— (de zuster van Rycke) R. 130.
Ringenbergsche tienden I. 111, 112, R. 11, 14.
Ripperda (Jacob van) I. 162.
Roderlo, zie: Ruurlo.
Roede (die), zie: Hekeren.
Roide (Bernt die), provisor der huisarmen binnen Lochem R. 129.
Roeloffs (Jan) R. 45.
Roermond I. 219.
—— (burgemeesteren, schepenen en raad der stad) R. 44.
—— (voogd van) R. 39.
Roesengarden (Johan ten) R. 88, 93.
—— (Mechteldt, vrouw van Johan ten) R. 88.
Rosendaal (heer van) I. 182, 185, R. 107.
Rossem (Johan van) I. 218, R. 42.
Ruurlo blz. 201.
—— (tienden onder) I. 156, R. 43.
—— (den grooten Brynck in het kerspel) R. 57.
—— (Brusynckcamp te) R. 22.
—— (Velinckhorst te) I. 156.

S.

Saleminck (Groot) I. 181. Vgl.: Semeldinck.
Zallandsche goederen onder Silvolde I. 72.
Salm (Johann graaf tot), heer tot Reyfferscheidt, Diick en Alffter, erfmaarschalk R. 101.
—— (Magdalena van), weduwe van Philipp van Rheineck blz. 208.
Sameldingh, zie: Semeldinck.
Sander R. 39.
Schaep (Jan) R. 112, 127.
—— (Wendele, vrouw van Jan) R. 112, 127.
Schaumburg, zie: Holstein, Nassau.
Schaumburgsche goederen I. 256.
Scheiffart van Meraide, heer tot Bornheim R. 101.
—— van Merode (Johan), heer tot Hemmersbach en Clermont, ambtman te Liedberg I. 237, 238, blz. 208, R. 101, 102, 106.
Schepen (Gerit), richter in Varseveld en Silvolde R. 56.
Scarpenseel (Henrick van), richter in het ambt Doesburg R. 123.
Scherpenzeel (Carselis van), richter te Arnhem R. 77.
—— (Willem van), drost op de Veluwe, leenman van het vorstendom Gelre R. 120.
Schilderingsgoed I. 28, 179, R. 97.
Schillynck (Albert) R. 102.
Schimmelpenninck (Sander), scholtis te Zutphen R. 107.
—— (Johannes), ambtman te Bronkhorst I. 244.
Schonies (Rolof), knaap R. 5.
Schrieck (Engelbert van) R. 87.

Schriick (Wilhem van) R. 136.
Schuilenburg (het huis) I. 48, 242, 267, R. 49.
Schultken (Melchior), landschrijver en stadhouder van den landdrost van Zutphen R. 128.
Zeelkensmaet in het kerspel Ellekom R. 92.
Zeyn (Goedert van), graaf tot Witgensteyn, domproost te Keulen R. 46.
Sheyn (Jorigen van), graaf tot Witgensteyn, proost te Soest, domkapelaan R. 101.
Sein (Joirgen heer tot), graaf tot Wytgensteyn, domkapelaan en proost van St. Gereon en der Apostelen te Keulen R. 108.
Zeyn (Werner van), graaf tot Witgensteyn, proost te St. Gereoen te Keulen R. 46.
Sein (Wilhelm heer tot), graaf tot Wytgensteyn R. 108.
Seck (het) tegenover den Wildenborch I. 153.
Secken, advocaat I. 112.
Selbach (Johan van), drost op het huis ter Borch R. 77.
Zelekinus, pastoor te Etten R. 8, 13.
Zelhem blz. 202.
—— (landweer te) I. 158, 159.
—— (tol in de oude landweer te) I. 158—160, 275, R. 103.
—— (Asszynckgoed in het kerspel) R. 93.
—— (Eskinck in het kerspel) I. 127, R. 29, 66.
—— (Heynenkamp in het kerspel) R. 93.
—— (Venrekynck in het kerspel) R. 88.
Selleraedt (Martin), holtdrost en scholtis te Silvolde I. 53.
Sels (Andries), drost I. 58.
—— (Paulus) I. 86.
Selst (Geryt van), gerichtsman te Doetinchem R. 29.
Semeldinck (Sameldingh) I. 179, 180, R. 97. Vgl. Saleminck.
Zetter (Gaert) R. 145.
Sibelick R. 110.
Zyberdinck onder Lichtenvoorde I. 69, R. 21.
Zyde Genthorst (de) in het ambt Doesburg R. 145.
Siegen (het graafschap) I. 268.
——, zie : Nassau.
Zieuwend I. 203.
—— (huisje met land in de buurschap) R. 84.
—— (Nienhuis in de buurschap) I. 201.
Ziick (Gansebrynck te) R. 122.
Silverslaege onder Steenderen (de) I. 74.
Silvolde I. 24, 29, 61, blz. 202.
—— (geërfden van) I. 48.
—— (het gericht, de jurisdictie te) I. 13—23, blz. 189, 205, R. 59, 60, 113, 114.
—— (goederen onder) I. 102.
—— (geestelijke goederen in het kerspel) I. 57.
—— (Zallandsche goederen onder) I. 72.
—— (een hofstede onder) I. 300, R. 32*bis*.
—— (een kamp onder) I. 164.
—— (kerk te) I. 90, 91, blz. 196.
—— (collatie te) I. 89.
—— (mark Nottel onder) R. 1*bis*.
—— (pastorie te) I. 91, blz. 196.
—— (provisorie te) I. 90.
—— (richter te) I. 13, R. 56, 97.
—— (scholtis te) I. 53.
—— (de villa) R. 1.
Silvolder Hemel (het bosch de) I. 290.
Sion (het klooster) I. 128.
—— bij Doetinchem (conventualen van) I. 129, R. 133.
Sclyter (Lambert) R. 55.
Slabbert (Goessen) R. 68, 137.
—— (Lumme, vrouw van Goessen) R. 68.
Slyckum (Heynrich van) R. 102.
Smeinck Johanszoon (Diderich) I. 79.
Smollinck (Dederich), drost te Elten I. 71.
Sneude (Lambert) R. 37.
Snoyenhofstad in het kerspel Steenderen I. 169, R. 121.
Soest blz. 202.
—— (proost te) R. 101.
—— (tol te) I. 165, R. 98.
Souburg (heer van) I. 102.
Spoor (Johan Adolph) I. 43—45.
Steenderen blz. 202.
—— (Brockolt in het kerspel) R. 112, 127.
—— (Papenkamp in het kerspel) R. 141.
—— (de Silverslaege onder) I. 74.
—— (Snoyenhofstad in het kerspel) R. 121.
Steenre (Derick van) R. 17.
—— (Ide, vrouw van Derick van) R. 17.
—— (Liisbet van), weduwe van Wolter van Keppell R. 18, 19.

Steengracht (mr. Adriaan), heer van Souburg en van Wisch I. 20—22, 102, 177, 284, 287, 288, 296, blz. 213, 214.
Steffens (Sweer), rentmeester van den heer van Wisch I. 31.
Steck (heer Goessen) R. 49.
Stenerdynch (Henryck ten Groeten) R. 30.
—— (Mechtelt, vrouw van Henryck ten Groeten) R. 30.
Stenerdinckhaer in het kerspel Hengelo I. 146, R. 28, 30.
Styelkens (Johan) R. 93.
Stirum (graaf van) blz. 209, R. 138, 140.
—— (gravin van) blz. 209.
—— (de heerlijkheid) I. 250, blz. 209.
—— (het huis) I. 250.
—— (vrouwe van) R. 68.
——, zie: Limburg.
Stock (Johan) R. 42.
Stockmans zoon (Harman) R. 38.
Storckxhorst (Stheven ther), richter in de stad Terborg R. 67.
Straatsburg (domdeken te) R. 108.
Straeten (Jutte, weduwe van Harmen ter) I. 116, R. 132.
Zulen (Frederick van), rentmeester van hertog Karel R. 103, 110.
—— (Willem van) R. 64.
—— van Nyvelt (Amelis van), domdeken van Utrecht R. 95.
Zueren (Janna) R. 112, 127.
Zuren (Johanna), vrouw van Willem Myrenborch R. 134, 135.
Zutphen R. 58, 117.
—— (hof te) R. 15.
—— (scholtis te) R. 107.
—— (graafschap) R. 120.
—— (Gedeputeerden in het kwartier van) I. 96, 128, 290.
—— (Staten van) I. 57.
—— (drost des lands van) I. 211, 214, R. 20, 31, 36, 51, 77, 121, 128, 133.
—— (het hooge landgericht te) I. 257.
—— (renten in den lande van) R. 47.
—— (rentmeester in den lande van) R. 5, 15.
—— (classis) I. 89.
Zuytphen (Willem Pelegrinus zoon van), knaap R. 5.
Zutphanie, zie: Ketell.
Swene, vrouw van Lambert Ass R. 142.

T.

Teykelenborch (Henrick), schepen te Terborg R. 67.
Tekelenborch (Johan van) R. 131.
Terborg I, 24, 27, 33, blz. 202, R. 77, 79, 122.
—— (advocaat-fiscaal in de stad en schependom) I. 56.
—— (armenkorf te) I. 290*.
—— (burgemeester, richter en schepenen der stad) I. 225, R. 65.
—— (gericht te) I. 35.
—— (St.-Joriensgilde te) I. 300, R. 27, 32*bis*.
—— (goederen onder) I. 102.
—— (het huis of slot) I. 1, 3, 5, 7—9, blz. 189, R. 77, 96, 114.
—— (drost op het huis) R. 77.
—— (een huis te) I. 300.
—— (kerk te) blz. 196, R. 13.
—— (collatie te) I. 92.
—— (kooltuin buiten) I. 94.
—— (koster te) I. 292.
—— (kosterie te) I. 278.
—— (pastorie te) blz. 196.
—— (regeering der stad) I. 51, 83.
—— (rentmeester te) I. 54.
—— (richter in de stad) R. 27, 67.
—— (schepenen der stad) I. 85, 161, R. 93.
—— (stadsbode te) I. 55.
—— (vicarie van de H. Maagd te) I. 93.
—— (vicarie St. Mattheus te) I. 96, 97.
—— (St.-Mathiasaltaar te) I. 94, 95, R. 25, 81.
—— (vicarieën te) blz. 196.
—— (vicaris te) R. 81.
—— (de Hooislagen voor) I. 171.
—— (Hum- of Paaschberg vóór) I. 72.
Tjolink in de buurschap Barchem, kerspel Lochem I. 154, R. 61.
Toldijk (Ottenkloot in den) I. 167.
Trier (heer Theodericus de), vicaris te Terborg en te Etten R. 81.
Triest (Thomas van) R. 106.
Turfveen in de hoogheid Wisch I. 277.

U.

Ulft (Everart van), ridder R. 5.
Utrecht (aartsdiaken van) R. 81.
—— (domdeken van) R. 95.
—— (proost en aartsdiaken van St. Peter te) R. 91.
—— (Arnoldus bisschop van) R. 8, 9.
—— (Florentinus bisschop van) R. 13.
—— (Egbert van), pater van Sion R. 133.

V.

Valkenborgh of Falckenbergh (Gerlach) I. 4, 244.
Valckenborgh (Michel van) I. 54.

Varseler onder Gendringen (goed in de buurschap) I. 144, R. 45.
—— onder Gendringen (de hof te) I. 143, R. 74.
Varseveld I. 24, 29, blz. 203.
—— (het gericht, de jurisdictie te) I. 13—23, blz. 189, 205, R. 59, 60, 113, 114.
—— (goederen onder) I. 102, 174.
—— (geestelijke goederen in het kerspel) I. 57.
—— (kerspel) I. 49.
—— (molen te) I. 276.
—— (predikant te) I. 280.
—— (richter te) I. 13, R. 1*bis*, 56, 97.
—— (schoolmeester te) I. 280.
—— (de villa) R. 1.
—— (Heelweg onder) I. 195.
—— (Welsinck onder) I. 10.
Veyeken (Johan), keurnoot te Lochem R. 61.
Vehlen (heer van) I. 248.
Velen (Herman van), drost des lands van Zutphen R. 77.
Velinckhorst te Ruurlo I. 156, R. 43.
Velp blz. 203.
—— (pastorie te) I. 98, blz. 197.
—— (vicarie der Moeder Gods in de kerk te) I. 100, blz. 197, R. 91.
—— (vicaris te) I. 99.
—— (huis Averhagen in het kerspel) R. 71.
Veltbrucken (Ruytger van) R. 101.
Veltsbarge in het kerspel Doetinchem I. 127, R. 29.
Veluwe (drost op de) R. 120.
—— (de Ringenbergsche tienden op de) R. 11.
Veluwezoom (huis Averhagen in het ambt) R. 71.
Venynck (Wyllem) R. 24.
Venrekinck in de buurschap Oosterwijk, kerspel Zelhem I. 163, R. 88.
Veren (Haedewich) R. 141.
—— (Eefze van den Gelde, weduwe van Randeloff) R. 141.
Vyle (Thonnys ter) R. 140.
Vlassenkamp (de) R. 33.
Voorst (heer tot) R. 46.
Voerst (Sweder heer van), ridder R. 5.
——, Asperen en Keppel (jr. Johan heer van) I. 67.
—— en van Ghemen (Catharina van), weduwe van jr. Johan, heer van Voerst, Asperen en Keppel I. 67.
Voorst en Keppel (Sweder heer tot) I. 223, R. 48.
—— (tienden te Ringenberg in het kerspel) R. 14.
Vorden blz. 204, R. 122.
—— (Koningsgoed in het kerspel) R. 117.
Voerden (Liisbeth van), weduwe van Wolter van Keppell R. 17.
Voirden (Joest van) R. 116.
Vorderkamp in Mossel I. 186.
Vorstenborch R. 105.
Vosses stede R. 84.
Vosshorst (Johan), poortwachter te Lichtenvoorde R. 84.
Vreden (goed onder) I. 70.
—— (leengericht te) R. 116.
—— (Wenckynck in het kerspel) R. 116.
—— (heer Gerardus de), priester R. 9.
Vrylinck (Albert) R. 61.
—— (Beerte) R. 61.
—— (Derick) R. 61.
—— (Johan) R. 61.
—— (Jutte) R. 61.
Vuerknecht (Peter), rentmeester der vrouwe van Wisch I. 30, R. 109.

W.

Waal (goederen tusschen Maas en) R. 26.
Waden (Jhan van der), knaap R. 5.
Wageningen blz. 204.
—— (goederen in het kerspel) R. 26.
Wageningerbroek blz. 201.
—— (goederen in) I. 147, R. 26.
Waldeck en Culemborg (de graaf van) I. 251.
Wassenberg (drost van het land van) R. 101.
Wassinck (Henrick) R. 56.
—— (heer Henricus), vicaris te Etten I. 87, R. 75, 76.
—— (Johan) R. 70.
Weell in de buurschap Zieuwend R. 84.
Weilhusen (Herman van), richter te Brummen R. 14.
Welpinck I. 134, R. 33.
Welsinck onder Varseveld I. 10.
Wendele, vrouw van Jan Schaep R. 112, 127.
Wenckynck in het kerspel Vreden R. 116.
Werninckhoff (Jorien of Jurgenn), rentmeester R. 127, 140.
Wesel I. 267.
Wesenthorst (de berg te) R. 1*bis*.
—— (Agnese van) R. 1*bis*.
—— (Egbrecht van) R. 1*bis*.
—— (Vrederic van) R. 1*bis*.
—— (Herbergh van) R. 1*bis*.
—— (Stevaen van) R. 1*bis*.
—— (Winric van) R. 1*bis*.
—— (Winric van) R. 1*bis*.

—— (Beatris, vrouw van Winric van) R. 1*bis*.
Wesicke (de weduwe van Herman van) R. 139.
Wetten (de) in het kerspel Doetinchem I. 118, 128, R. 73.
Wevelkoeven (heer Heynrich heer van Ghemen en), stadhouder (van de leenen) van den hertog van Gulik R. 59.
Wevelinchaven (Henrick heer tot Geemen en) R. 34.
Wevels (Bernt), holtdrost I. 53.
Wychen blz. 204.
—— (Hagenoert onder) I. 190.
Wye (Herman van), heer tot Hernen I. 67.
Wylaeke (Ott van), ridder R. 49.
Wylborch, vrouw van Dirck Hartwiick R. 85.
Wiilreberch R. 106.
Wiinberch (Sweder van) R. 6.
Wiinwirt R. 122.
Wildenborch (het huis ter) I. 5, 108, blz. 209, 210, R. 47, 77, 114, 116, 117, 139.
—— (drost ter) I. 151, 170, R. 125.
—— (goederen onder den) I. 6, 26.
—— (Blokhuis bij den) I. 186.
—— (het Seck tegenover den) I. 153.
Wilhem (de), zie: Leu (le).
Wisch (het gericht van) I. 49, 91, 179, 251.
—— (geslacht) blz. 205.
—— (heer van) I. 24, 32, 33, 47, 57, 59, 65, 72, 73, 80, 87, 128, 175, 195, 276, 278, 284, 287, 296, blz. 203, 209, 213, 214, R. 27, 34, 38, 103, 116, 117, 122, 124—128, 131, 134, 135, 139, 141—144, 146, 147.
—— (goederen van den heer van) I. 266, 294.
—— (rentmeester van den heer, de hoogheid) I. 31, 33, 34, 36—39, 42, 58, 124, 129, 293.
—— (richter van den heer van) R. 56.
—— (heeren van) I. 46, 48, 51, 55, 67, 106, 290, blz. 197, R. 111, 116.
—— (drosten van de heeren van) I. 50, 295.
—— (de heerlijkheid of hoogheid) I. 8, 27, 43—45, 52, 60—63, 70, 72—75, 103, 195, 245, 288, 298, blz. 189, 194, 209—212, R. 47.
—— (advocaat-fiscaal der hoogheid) I. 56.
—— (beurder der verponding in de hoogheid) I. 279.
—— (drost der hoogheid) I. 72, 244, 270.
—— (goederen in de heerlijkheid of hoogheid) I. 6, 101, 240, R. 23.
—— (hof van) te Doesburg I. 31, 67, 113, blz. 209.
—— (het huis) I. 191, 234.
—— (de jonker van) I. 161, R. 93.
—— (leenen van) blz. 194.
—— (de leenkamer van) I. 177.
—— (de markgenooten van) I. 290.
—— (vrouwe van) I. 25, 33, 49, 74, 81, 87, 93, 97, 107, 118, blz. 207—209, 212, R. 34, 86, 87, 109, 115, 118, 119, 122—125, 127—129, 133, 134, 136—138.
—— (weduwvrouwe tot) R. 90, 147.
—— (Hooislag in de heerlijkheid) I. 170, R. 122, 124.
—— (Turfveen in de hoogheid) I. 277.
—— (Adolf van), heer van Lichtenberg I. 50.
—— (Agnese van), vrouw van Gijsbert van Bronchorst, heer tot Batenburg en Anholt I. 225, R. 35.
—— (Agnese van), weduwe van Peter van Culenborch I. 147, R. 26.
—— (Bernt van), bastaard R. 21, 24, 43.
—— (Dirk heer van), knaap I. 149, 205, 206, blz. 205, R. 2—4, 7.
—— (Dirk van) I. 208, R. 10.
—— (Derick van) R. 26.
—— (Dirk heer van) I. 110, 131, 174, 221—223, blz. 207, R. 47—51, 56, 141.
—— (Elisabeth vrouwe van) I. 109, R. 6. Zie ook: Hernen.
—— (Ermgard vrouwe van), gravin van Limburg en Bronkhorst, weduwe tot Clermont, vrouwe van Stirum, ambtsvrouwe te Liedberg I. 2, 16, 25, 62, 71, 151, 162, 170, 190, 232, 237—240, blz. 208, 209, R. 101, 102, 104, 106, 108, 111, 124, 125. Zie ook: Limburg.
—— (juffer Ermgard van) I. 164.
—— (Gijsbert broeder tot) I. 99, 220, 221, 224, 229, blz. 203, 207, R. 46, 47, 54, 58, 69, 87, 91.
—— (Gissberth, natuurlijk kind van Joachim heer tot) R. 104.
—— (Giisberth van) R. 145.
—— (Henrik van) I. 13, 109, R. 1, 1*bis*, blz. 205.
—— (Henrik heer van) I. 77, 111, 208, 209, blz. 205, R. 8—11, 13—15.
—— (Henrik heer van) I. 69, 104, 114, 127, 145, 147, blz. 206, 207, R.

16, 17, 19—21, 23—26, 28, 29, 60.
—— (Henrik heer van), ridder, landdrost van Zutphen, raad I. 144, 156, 211—221, 225, blz. 206, 207, R. 30—32, 34—47, 62.
—— (jr. Henrik, zoon van) I. 230, 232, blz. 207, 208, R. 69, 101, 122.
—— (de weduwe van jr. Henrik zoon van) R. 120.
—— (Henrick, natuurlijk kind van Joachim heer tot) R. 104.
—— (jkvr. Henrica van), vrouw van Diderich jonggraaf tot Limburg I. 210, blz. 206, R. 16.
—— (Joachim heer van) I. 1, 117, 135, 148, 165, 182, 232—236, blz. 203, 208, R. 87—89, 90*bis*, 92, 94—101, 104, 107, 108, 110—114, 118, 120, 123, 126, 139, 142, 146.
—— (Joachim, natuurlijk kind van Joachim heer tot) R. 104.
—— (Jan van), knaap I. 207, blz. 205, R. 5.
—— (Johan heer van) I. 14, 30, 78, 95, 110, 118, 132, 142, 143, 150, 154, 157, 158, 224, 226—228, 233, blz. 207, 208, R. 47, 52—57, 59 71, 73—83, 95, 137.
—— (Margareta, vrouw van Johan heer tot) I. 233, R. 55, 63, 66, 68, 73, 74, 85, 95. Zie ook: Ketteler.
—— (Johan van), bastaard, drost op het huis Wildenborch I. 151, 170, 240, R. 122, 124, 125.
—— (Mette(lt), vrouw van Johan van) R. 122, 125.
—— (Jorien, dochter van) R. 95.
—— (Margriet van) I. 233, R. 95.
—— (Margriet, natuurlijk kind van Joachim heer tot) R. 104.
—— (Robrecht van) I. 208, R. 10.
—— (Steven heer van) I. 13, blz. 186.
—— (Steven van) I. 206, R. 7.
—— (Sweder van) I. 140, R. 2.
—— (Henrik heer tot Homoet en) I. 222, R. 46, 49.
Wyssche (Johan heer tot Hoemoet en tot) R. 23.
Wissche huis ter Borch (het) R. 78.
Wisscher Elmpt (de) in het kerspel Hummelo I. 149, R. 133.
Wisschermate bij Doetinchem I. 129.
Wisscher tiend in het kerspel Almen I. 108.
Wissinck (Henryck) R. 32*bis*.
Witgensteyn (graaf tot) R. 46, 101, 108.
Witgenstein (Irmgard van), vrouw van Henrik heer van Wisch blz. 206, 207, R. 34.
Witten (Rotgher van) R. 16.
Woldenberch (Hermke), weduwe I. 85.

INHOUD.

Inleiding ... 185
Inventaris ... 189

A. Stukken betreffende het bezit van de heerlijkheden Wisch en Lichtenvoorde en de daartoe behoorende goederen en rechten ... 189

I. Hoogheid Wisch c.a. ... 189

a. Stukken betreffende de beleening met het slot ter Borch en andere Geldersche leenen en met de jurisdictie in Varseveld en Silvolde ... 189

b. Liggers van goederen en inkomsten ... 191

c. Rekeningen en bijlagen ... 192

d. Stukken betreffende de uitoefening van de jurisdictie, het begeven van ambten, heerendiensten, jachtrecht ... 193

e. Stukken betreffende de heffing van schatting en verponding in de hoogheid Wisch ... 194

f. Stukken betreffende de leenen van Wisch ... 194

g. Stukken betreffende hoorige lieden en goederen ... 195

h. Stukken betreffende collatierechten ... 195

1. Vicarie St. Catharina te Doesburg ... 195
2. Kerk, pastorie en vicarieën te Etten ... 195
3. Kerk en pastorie te Silvolde ... 196
4. Kerk, pastorie en vicarieën te Terborg ... 196
5. Pastorie en vicarie te Velp ... 197

i. Eigendomsbewijzen van goederen, die aan de heeren van Wisch hebben toebehoord, en enkele andere desbetreffende stukken ... 197

1. Algemeen ... 197
2. Onder Aalten ... 197
3. In het richterambt Almen-Gorssel ... 198
4. In het landdrostambt Bergh ... 198
5. Onder Brummen ... 198
6. In de stad Doesburg ... 198
7. In het richterambt Doesburg ... 199
8. Onder Doetinchem ... 200
9. Onder Ellekom ... 200
10. Onder Etten ... 200
11. Onder Geesteren ... 200
12. Onder Gendringen ... 201
13. Onder Hengelo ... 201
14. Onder Hernen ... 201
15. Onder Hummelo ... 201
16. In het scholtambt Lochem ... 201
17. Onder Ruurlo ... 201

18. Onder Zelhem 202
19. Onder Silvolde 202
20. Te Soest (graafschap Mark) 202
21. Onder Steenderen 202
22. Te Terborg 202
23. Onder Varseveld 203
24. Onder Velp 203
25. Onder Vorden 204
26. Onder Wageningen 204
27. Onder Wychen 204

II. Heerlijkheid Lichtenvoorde 204

a. De heerlijkheid in het algemeen. Het huis te Lichtenvoorde 204

b. Fragmenten van procesdossiers 204

B. Stukken van persoonlijken aard, althans niet onmiddellijk verband houdende met de in afd. A genoemde heerlijkheden 205

I. Geslacht Wisch 205

a. Dirk heer van Wisch 205

b. Jan van Wisch 205

c. Henrik heer van Wisch 205

d. Henrica van Wisch 206

e. Henrik heer van Wisch 206

f. Dirk heer van Wisch 207

g. Johan heer van Wisch 207

h. Gijsbert, broeder tot Wisch 207

i. Henrik van Wisch en Walburg van den Bergh 207

k. Joachim heer van Wisch 208

l. Ermgart vrouwe van Wisch 208

II. Geslacht Limburg Stirum 209

a. Herman Georg graaf van Limburg Stirum en Maria van Hoya 209

b. De gezamenlijke zonen van Joost graaf van Limburg Stirum 209

c. Georg Ernst graaf van Limburg Stirum en zijn echtgenooten Magdalena gravin van Bentheim en Sophia Margareta gravin (vorstin) van Nassau Siegen 210

d. Maria Magdalena gravin van Limburg Stirum 210

III. Geslacht Nassau Siegen 211

a. Johan Maurits graaf (vorst) van Nassau Siegen 211

b. Georg Fritz graaf (vorst) van Nassau Siegen 212

c. Willem Maurits graaf (vorst) van Nassau Siegen en Ernestine Charlotte prinses van Nassau Dillenburg Schaumburg 212

C. Stukken, afkomstig van zaakgelastigden van de heeren van Wisch 212

I. Rentmeester A. G. Goecking 212

II. Mr. O. P. Hoevel, leengriffier en advocaat van Carel prins in Pruisen en Mr. Adriaan Steengracht 213

II. Mr. J. N. Hoevel, zaakgelastigde van Mr. Adriaan Steengracht 214

D. Stukken, afkomstig van broederschappen 214

Regestenlijst 214

Bijlage 246*a*

Index 247

XII. ARCHIEF DER GEËRFDEN IN HET BOSCH EN DE MARK VAN UCHELEN.

N.B. De mark of buurschap Uchelen met het daarbij behoorende bosch is gelegen in de gemeente Apeldoorn (voormalig kerspel Beekbergen). Zie: Sloet, *Geldersche markerechten*, deel I, blz. 131 vlg.; Martens, *Marken in Gelderland (Geschiedk. atlas v. Nederl.)*, Inl. blz. 100.

Van de hier beschreven stukken is een gedeelte aan het Rijk geschonken in 1923 (zie: *Verslagen omtrent 's Rijks oude archieven*, XLVI, 2de deel, blz. 77), het overige is in 1929 in bewaring gegeven door Regenten van het Burgerweeshuis te Arnhem, wier stichting tot de geërfden heeft behoord. Het archiefje is niet volledig. Of nog ergens stukken berusten, die er toe behooren, is niet bekend.

1—3. Willekeuren, door de geërfden vastgesteld. 3 stukken.
N.B. Gedrukt: Sloet, *Geldersche markerechten*, blz. 132—139.

1. 1458.
2. 1458 en 1484. (Afschriften op één blad, c. 1550.)
3. 1600.

4—6. Resolutieboeken. 3 deelen.

4. 1600—1671.
N.B. Vóórin een afschrift van de willekeur van 1458.
5. 1796—1866.
6. 1867—1875.

7. Stukken betreffende verschillende onderwerpen, die geliasseerd zijn geweest en vermoedelijk afkomstig zijn van het markbestuur. 1654—1772, 1865. 15 stukken.

8. Akten van uitgifte in erfpacht van twee molensteden door de geërfden. 1613, 1616. 2 charters.

9. Contract tusschen de eigenaren der molens onder Uchelen ter zake van het onderhoud van de sprengen aldaar. 1815 (Gelijktijdige afschriften op 2 bladen.) 2 stukken.

10. Eenige correspondentie, de verdeeling van de markegronden betreffende. 1895. 1 omslag.

XIII. ARCHIEF VAN DE MEENT VAN RENKUM.

N.B. In de vergadering van geërfden van 19 April 1910 werd besloten, over te gaan tot liquidatie van deze mark. Na de liquidatie werd ingevolge de bepalingen van artikel 35 der Markenwet van 1886 (*Staatsblad* n°. 104) het archief overgedragen aan het Rijksarchief in Gelderland.

Zie over deze meent: Sloet, *Geldersche Markerechten*, (*Werken Ver. Oud Vaderl. Recht*, 2de reeks, n°. 12) deel I, blz. 501 vlg.

I. Stukken van algemeenen aard.

1—2. Notulen der vergaderingen van geërfden. 1835—1911. 2 deelen.

1. 1835—1895.

2. 1896—1911.

3. Register van de stemgerechtigde geërfden, die de vergaderingen hebben bijgewoond. 1871—1909. 1 deel.

4. Lijsten van de stemgerechtigde eigengeërfden. 1888—1911. 1 bundel. (Incompleet.)

5. Ingekomen en minuten van uitgegane stukken. 1859—1914. 1 bundel.

6. Reglementen op het bestuur van de meent. 1690—1890. 1 omslag.

N.B. Het oudste reglement van 3 April 1690 met de ampliatie van 5 Augustus 1755 is door Sloet uitgegeven in het boven aangehaalde werk, blz. 502 vlg.

7. Twee memoriën van Meentmeesters voor den schout van Renkum tegen Albert Wiggers. 1760. 1 omslag.

8. Stukken betreffende openbare werken. 1846—1848. 1 omslag.

9. Contracten en dergelijke stukken. 1808, 1853—1910. 1 bundel.

N.B. Met een inliggend kaartje.

II. Stukken van finantieelen aard.

10—13. Rekeningen van Meentmeesters van hun ontvang en uitgaaf wegens de meent. 1649—1910. 1 bundel en 3 deelen.

N.B. N°. 10 is zeer incompleet.

10. 1649—1780. 1 bundel.

11. 1780—1868. 1 deel.

12. 1869—1903. 1 deel.

13. 1904—1910. 1 deel.

14. Register van gehouden verpachtingen van het gras. 1781—1812. 1 deel.

N.B. Achterin: Verpachtingen van het haar der willigen. 1782—1809.

15. Conditiën en voorwaarden van verpachtingen van het gras door Meentmeesters. 1686—1784. 1 bundel.

16. Register van verpachtingen van het ,,hekken'' der gemeente enz. 1761—1866. 1 deel.

N.B. Aan de ommezijde: Privilegiën, enkele resolutiën van geërfden, reglementen e.d. 1414—1799 (gedeeltelijk in afschrift).

17. Twee resolutiën van Meentmeesters en gezamenlijke geërfden om de gemeente te hooien, ten einde uit de opbrengst eenige noodige uitgaven te kunnen doen. 1758 en 1761. 1 omslag.

18. Lijsten van contribuanten voor het gebruik van de heidegronden. 1896—1909. 1 bundel. (Incompleet.)

19. Stukken betreffende het verhuren van de Renkumsche heide aan het Departement van Oorlog voor het houden van manoeuvres e. d. 1898—1906. 1 bundel.

XIV. HET ARCHIEF VAN HET KAPITTEL VAN SINT WALBURG TE ARNHEM.

INLEIDING.

In zijn verhaal van de plundering van Tiel door de Noormannen in 1006 vermeldt Alpertus Mettensis het klooster van Sint Walburga, dat zekere graaf Waltger daar had laten bouwen [1]). Mogelijk was dit hetzelfde klooster, dat keizer Otto I in 950 geschonken had aan de kerk van Sint Maarten te Utrecht [2]): een schakel in de reeks van schenkingen, door dezen keizer gedaan aan de Utrechtsche kerk uit de goederen, die Waltger, graaf van Teisterbant, en zijn opvolgers van den Duitschen koning in leen hadden gehad.

De Geldersche graaf Reinald I vergunde aan de kapittelheeren van Tiel, op grond van de vijandige gezindheid der inwoners, om zich naar Arnhem te verplaatsen [3]). De Tielsche bezittingen, waartoe ook de geïncorporeerde kerk van Drumpt behoorde, werden in 1328 door den bisschop van Utrecht Jan van Diest gegeven aan de commanderij der Duitsche ridders te Ophemert (vgl. Reg. n°. 2)[4]). Tegenover dit verlies stond als winst het privilegie van graaf Reinald I van 1 October 1315, dat acht dagen later bevestigd werd door den Utrechtschen bisschop Guy en deken en kapittel ten Dom (Reg. n°. 1)[5]). Bij dit privilegie werd aan het Tielsche kapittel 's graven hof te Arnhem geschonken, voorts de reliquie van het H. Kruis van Dodewaard; terwijl de parochiekerk van dat dorp, waarvan de graaf collator was, geïncorporeerd zou worden in de Sint-Walburgskerk in dier voege, dat de proost den pastoor zou mogen voordragen.

De immuniteit van Sint Walburg te Arnhem werd begrensd door de stadswallen en de Beek [6]). De kerk is eerst in 1423 gewijd [7]).

Het kapittel van Arnhem, zooals het voortaan genoemd werd, was een college van saeculiere kanunniken, bestaande uit den proost en 12 leden, van wie later één, naast den proost, fungeerde als deken. Toen bisschop Guy de overplaatsing naar Arnhem goedkeurde [8]), behield hij zich o.m. zijn recht voor om de proosdij met het daaraan verbonden aartsdiakonaat (aarts-

---

[1]) *De Diversitate Temporum*, uitg. dr. A. Hulshof, blz. 12.

[2]) Mr. S. Muller Hzn., *Het Bisdom Utrecht (Geschiedk. Atlas van Nederland, De Kerkelijke Indeeling ± 1550*, I) blz. 54, Sloet, *Oorkondenboek* I, n°. 92.

[3]) Volgens mr. Muller, alsvoren, in 1314, volgens oudere schrijvers, zooals Slichtenhorst en mr. I. A. N. Nijhoff, in 1328.

[4]) Mr. Muller, alsvoren, blz. 421 e. v.

[5]) A. van Slichtenhorst, *Geldersse Geschiedenissen*, blz. 575.

[6]) Jhr. mr. A. H. Martens van Sevenhoven, *Het Hof van Gelre*, in *Gelre* XXXII, blz. 4 e. v.

[7]) *De kerk en de parochie van Sint Walburgis te Arnhem, Gedenkboek bij het eeuwfeest van de teruggave der kerk*, 1908, blz. 5.

[8]) A. van Slichtenhorst, blz. 575.

diakonaat Teisterbant) te vergeven, welke praelatuur steeds gegeven moest worden aan een lid van het Domkapittel. In 1439 zien wij nog, dat Rudolf van Diepholt, bisschop van Utrecht, dr. Theodricus Scock benoemt tot proost [1]). Doch in de 16de eeuw pretendeerden de hertogen van Gelre de collatie te hebben. Dit blijkt uit een ,,Declaratie ende specificatie van de geestelicke beneficiën, daervan die collatie .... der Co. Majesteit .... als hertoch van Gelre und grave van Zutphen toecumpt'' van 1560 [2]) en een oorkonde van hertog Karel van Gelre van 18 Maart 1527, waarbij hij aan het domkapittel te Utrecht verzoekt, om den door hem met de proosdij van Arnhem begiftigden Hubert van Rossem, ,,onsen lieven raet'', zekere, tot dit ambt en het daarmee verbonden aartsdiakonaat behoorende rechten, die andere kanunniken ten Dom zich hadden aangematigd, ongestoord te laten uitoefenen [3]). Volgens bovengenoemde ,,declaratie ende specificatie'' heeft echter ook de paus verscheiden malen den proost benoemd, of de door den landsheer gedane benoeming bekrachtigd.

De collatie der tot het kapittel behoorende kanonikaten en proven stond aan den proost. In 1465 en 1470 moest hij dat recht afstaan aan deken en kapittel, doch behield het recht van presentatie, wat in de practijk vrijwel op hetzelfde neerkwam als collatie (Reg. nos. 81 en 85) [4]).

Wegens de veelvuldige afwezigheid van den proost werd het ambt van deken ingesteld, waarvoor de proost jaarlijks een deel zijner inkomsten moest afstaan (Reg. nos. 64 en 65). De dagelijksche gang van zaken stond voortaan onder leiding van den deken. Ook het beheer der proosdijgoederen en -inkomsten geschiedde door deken en kapittel, althans in 1362 (Reg. n°. 10). Naast den deken treffen wij nog verdere functionarissen aan onder de kanunniken: een senior, een scholaster, een kameraar en een rentmeester [5]).

Dan waren er aan het kapittel personen verbonden, die geen prove genoten, n.l. cureit, schoolmeester, koster, organist en choralen [6]).

---

[1]) Muller—Joosting, *Bronnen voor de Geschiedenis der Kerkelijke Rechtspraak* etc., IIIde Afd., dl. IV, n°. 85.

[2]) Te vinden in: ,,Eerste Register, gehouden in de Camere van den Rekeningen tot Arnhem, Beginnende prima Julii anno XVc LV'', zie A. H. Martens van Sevenhoven, *Het archief der Geldersche Rekenkamer*, Inv. n°. 102, fol. LXXXVI verso.

[3]) Muller—Joosting, *Bronnen voor de Geschiedenis der Kerkelijke Rechtspraak* etc., IIIde Afd., dl. IV, n°. 173.

[4]) Het proostenlijstje bij Van Heussen en Van Rijn, *Kerkelijke Historie* II, kan nog als volgt worden aangevuld: Henricus Scriver, genoemd in 1391 (Archief Commanderie van St. Jan te Arnhem, n°. 122); Petrus de Arssen, was overleden in 1439; dr. Theodoricus Scock, genoemd in 1439 en 1441 (Reg. n°. 65); Johan Pollart, genoemd in 1452 (P. Nijhoff, *Inventaris van het Oud-archief der gemeente Arnhem*, blz. 104); dr. Henricus Blews de Wellis, physicus van keizer Frederik den Wijze, genoemd in 1488 en 1492; Hubert van Rossem, genoemd in 1527 (Muller—Joosting, alsvoren, nos. 85, 172, 173 en 175); Conradus de Gaveren, tevens kanunnik te Luik, in 1568 en 1573 (Reg. nos. 120 en 134).

Na 1580 kwamen er nog drie proosten (Wilhem van Gendt, raad van Brabant, benoemd in 1586, *Archief Aartsbisd. Utrecht*, jaargang VI, blz. 339; Pontus Heuterus en Johan Baptista Gramaye), wier ambt slechts titulair was.

[5]) Een gedeelte van het door den laatsten kanunnik-rentmeester Albertus Hoeffzmyt nagelaten aanteekenboek is afgedrukt door J. H. Hofman, *Archief Aartsbisd. Utrecht*, jaargang XV, 1889, blz. 222 (vergel. Inv. n°. 94).

[6]) ,,Gecolligeerde Staten'', dl. I, 1600, Archief Gedeput. van Veluwe voorloopig Inv. n°. 345.

In de Sint-Walburgskerk waren een aantal vicarieën gevestigd. Volgens de verklaring, afgelegd door de vicarissen in 1600 [1]), waren dit: vijf vicarieën, waarvan de bezitters ,,chorisocii'' genoemd werden, een vicarie op het altaar van de H.H. Fabianus en Sebastianus, een vicarie op het altaar van den H. Nicolaas in de Sint-Nicolaaskapel aan de zuidzijde, waarvan de bezitter ,,supernumerarius'' heette, van welke zeven vicarieën de vicarissen geen brieven verklaarden te bezitten (zij stonden onder het financieel beheer van het kapittel, terwijl de collatie ook aan het kapittel stond), en voorts nog drie vicarieën, die ,,iuris patronatus laïcalis'' waren.

De registers op de institutiën van vicarieën van het Hof van Gelderland [2]) vermelden een O.-L.-Vrouwen- en Catharinenvicarie, een Sint-Catharinenvicarie, een Sint-Barbaravicarie en een vicarie op het altaar van Sint Anna in de Sint-Annakapel aan de zuidzijde [3]), waarvan de eerste twee identiek zijn met vicarieën ,,iuris patronatus laïcalis'' van de verklaring van 1600 [1]). In de rekeningen van het rentambt der vicariegoederen van Arnhem komt voor een Sint-Andriesvicarie, gesticht op het zuideraltaar.

Het fragment-cartularium van Sint Walburg noemt een vicarie, gesticht op het altaar van de H. Maagd Maria (Reg. n°. 96). In 1506 stond de familie Camphusen de collatie van de Onze-Lieve-Vrouwenvicarie af aan het kapittel [4]).

De gemeene vicarissen of gezellen (socii) van Sint Walburg, d. w. z. de gezamenlijke aan die kerk verbonden vicarissen, vormden een college, dat als zoodanig over eigen goederen en inkomsten beschikte, die onder beheer van procuratoren stonden [5]), terwijl de vicarissen ook gebruik maakten van de diensten van den rentmeester van het kapittel (Inv. n°. 93). Zij sloten in 1529 een overeenkomst met de leden van het kapittel, waarbij de kanunniken hun geregelde uitkeeringen toezegden uit de inkomsten der memoriën en anderszins. De vriendschap zou onderhouden worden door gemeenschappelijke maaltijden eenmaal 's jaars (Reg. n°. 102). Uit genoemde overeenkomst blijkt mede, dat de kanunniken te beschikken hadden over de inkomsten van vaceerende vicariaten, waarvan voortaan de vicarissen een deel zouden verkrijgen.

Ook na de reformatie en de daaruit voortvloeiende onttrekking der geestelijke goederen aan hun oorspronkelijke bestemming door het plakkaat der Staten van Gelderland van 31 Mei 1580 [6]), bleef er onderscheid bestaan in het beheer van de kapittelgoederen en van de goederen der gemeene vicarissen. De kapittelgoederen stonden onder een rentmeester (o.a. Henrick van Schevickhaven tot kort vóór 1600), rekenplichtig aan de Rekenkamer te Arnhem, nà 1599 aan Gedeputeerden van het kwartier van Veluwe [7]).

---

[1]) ,,Gecolligeerde Staten'', dl. I, 1600, Archief Gedeput. van Veluwe voorloopig Inv. n°. 345.

[2]) Archief Hof voorloopige Inv. nos. 157 en 158.

[3]) De Sint-Annakapel is gesticht door hertog Karel in 1499 (Reg. n°. 98). De daartoe geschonken landerijen werden beheerd door het kapittel.

[4]) ,,Bericht van de Vicariën, gesticht binnen Arnhem'', oud-archief Kerkvoogdij der Ned.-Herv. Gem. te Arnhem, n°. D 1.

[5]) Tot deze goederen en inkomsten behoorden niet de inkomsten, verbonden aan de afzonderlijke vicarieën.

[6]) Van Loon, *Groot Gelders Placaetboek* I, kolom 754.

[7]) Mr. F. C. W. Koker, *Rapport over de Vicariegoederen in Gelderland*, blz. 5. Omtrent de verhouding tot de bij het plakkaat van 31 Mei 1580 ingestelde, in Juni 1581 opgeheven kerkenrekenkamer vermelden de aanteekeningen van den rentmeester Albertus Hoeffzmyt (Inv. n°. 94), dat de kanunniken van de kerkenrekenkamer citatie kregen — waarvan de rentmeester copie verkreeg op den 19den Janu-

De vicarissen, voor zoover overgebleven of nog in leven, voerden zelf het beheer. Sinds 1633/34 komen de opbrengsten van koren- en geldrenten van de vicarissen van Sint Walburg geregeld voor in de rekeningen van het rentambt der vicariegoederen van Arnhem [1]). Bij Koninklijk Besluit van 8 Juni 1820, n°. 104, werden deze goederen toegewezen aan de Roomsch-Katholieke gemeente te Arnhem [2]).

Het archief van Sint Walburg is door mr. J. F. Bijleveld zooveel mogelijk gereconstrueerd door samenvoeging van een reeks stukken uit het oud-archief der gemeente Arnhem en stukken, die zich bevonden in twee kisten, gemerkt Q. v. V. 5 E. en 13 E. (Quartier van Veluwe), die door het Rijk zijn aangekocht in 1880. Hieraan werden toegevoegd eenige stukken, die door de gemeente IJselstein zijn afgestaan in 1884 en 1892. In den inventaris van mr. Bijleveld was mede een aantal stukken beschreven, die zich bevonden in het archief der Oud-bisschoppelijke Clerezy (XIX) te Utrecht, welke in 1928 Rijkseigendom zijn geworden.

Als eindpunt voor de inventarisatie, tevens van de regestenlijst, is het jaar 1580 aangenomen, aangezien door de gewijzigde bestemming van de geestelijke goederen, de onbruikbaarmaking van de kerk voor den eeredienst en de vlucht der meeste kanunniken het kapittel feitelijk ophield te bestaan. Wel bleven de kapittelgoederen bijeen, doch zij stonden voortaan onder het beheer van de Staten of althans van overheden, aan wie de Staten dit beheer hadden opgedragen, en zij werden gebruikt voor doeleinden, afwijkende van de oorspronkelijke bestemming. Op grond van het feit, dat het sinds 1599 de Gedeputeerden van het kwartier van Veluwe waren, die het beheer voerden, konden de stukken van nà 1580 in het archief van die Gedeputeerden worden ingedeeld.

Voor de stukken betreffende het beheer der vicariegoederen is hier een uitzondering gemaakt, aangezien de gemeene vicarissen ook nà 1580 nog zelf het beheer zijn blijven voeren.

Leidraad bij de beschrijving waren voornamelijk een ,,Register van brieven, thokommende den gemeynen Vicariën van St. Wolburgen tArnhem'' (Inv. n°. 87), de ,,Gecolligeerde Staten'', beginnende in 1600, deel I (Archief Gedeputeerden van Veluwe, Inv. n°. 345), en de staat van den rentmeester Henrick van Schevickhaven, afgehoord in de kamer van de rekenmeesteren te Arnhem 20 October 1596 (ouden stijl, dus 30 October) (Archief Rekenkamer, Inv. n°. 7296).

A. J. Maris.

---

ari (1581) — om de goederen te registreeren. Den ambtman Giisbert van Mekeren was van wege de landschap opgedragen om mede toe te zien op de geestelijke goederen.

[1]) Deze berusten in het oud-archief der gemeente Arnhem.

[2]) De voormalige kapittelkerk was reeds in 1808 in het bezit gekomen van de R.-K. gemeente, ingevolge een decreet van koning Lodewijk Napoleon.

INVENTARIS.

I. Het kapittel in het algemeen en de aanstelling zijner leden.

1. Privilegiebrief, waarbij Reinald I, graaf van Gelre, het kapittel van Sint Walburg bij gelegenheid van de verplaatsing van Tiel naar Arnhem begiftigt met zijn huis aldaar en het eenige voorrechten verleent. 1315. 1 charter. (Reg. n°. 1.)

2. Fragment van een cartularium. (ca. 1500.) 1 katern. (Reg. nos. 11, 12, 96, 97, 98.)

3. Stukken betreffende het recht van collatie der twaalf praebenden en kanonikaten. 1465 en 1470. 2 charters. (Reg. nos. 81 en 85.)

4. Notarieel afschrift van den brief van presentatie door Wichmannus Eymeren voor een opengevallen kanonikaat. 1573. 1 stuk in omslag. (Reg. n°. 134.)

5. Stukken betreffende een proces, gevoerd voor het Hof van Gelderland door mr. Jacobus Bauer tegen mr. Henricus Cunretorff over het bezit van een kanonikaat, gedeeltelijk in afschriften van de jaren 1575 en 1578. 1569—1571. 1 omslag. (Reg. nos. 120, 121, 122, 123, 124, 125, 126, 127, 128, 129, 130, 132, 137.)

6. Brief van Gillis van Barlaimont aan N. N., waarbij deken en kapittel van Sint Walburg vrijgesteld worden van inkwartiering. 1573. (16de-eeuwsch afschrift.) 1 stuk in omslag.

II. Financieel beheer van het kapittel.

A. Proosdij- en kapittelgoederen.

I. In het algemeen.

7. Notarieele akte, waarbij de proost er in toestemt, om jaarlijks uitkeeringen te doen uit zijn emolumenten aan den deken en aan de kerkfabriek. 1441. 1 charter. (Reg. nos. 64 en 65.)

8. Overeenkomst van het kapittel met den scholtis der dorpen Maurik, Rijswijk en Ravenswaai. 1579. (16de-eeuwsch afschrift.) 1 stuk in omslag. (Reg. n°. 141.)

9. Quitantie, afgegeven door den klerk van den proost. 1362. 1 charter. (Reg. n°. 10.)

II. Landerijen, huizen, erfpachten en tienden.

a. Bemmel.

10. Akte van overdracht aan het kapittel eener jaarrente uit den aan dat kapittel toebehoorenden Laatakker onder Bemmel. 1383. 1 charter. (Reg. n°. 17.)

b. Eldik onder Ochten.

11. Pachtbrief van 4½ morgen land in Eldik. 1406. 1 charter. (Reg. n°. 33.)

12. Erfpachtsbrief van 3 morgen land in Eldik. 1432. 1 charter. (Reg. n°. 55.)

c. Gent.

13. Akte van ,,bevaring'' van een aanwas in de rivier bij Gent. 1546. Met een akte van inbezitstelling betreffende dienzelfden aanwas. 1546. 2 charters. (Reg. nos. 107 en 108.)

14. Pachtbrief van eenige goederen onder Gent. 1569. (16de-eeuwsch afschrift.) 1 stuk in omslag. (Reg. nº. 131.)

15. Erfpachtsbrieven van 48 morgen land te Klein Baarle bij Gent. 1362, 1408 en 1521. 3 charters. (Reg. nos. 9, 35, 101.)

d. Kesteren.

16. Akte betreffende den aankoop en de verpachting door het kapittel van een hofstede onder Kesteren. 1437. 1 charter. (Reg. nº. 59.)

e. Maasbommel.

17. Akte, waaruit blijkt, dat zeker aan het kapittel verkocht land (te Maasbommel) uit de verpanding is gelost. 1351. 1 charter. (Reg. nº. 6.)

f. Putten.

18. Quitantie voor de koopsom van een stuk land (onder Putten), door het kapittel aangekocht voor dijkverbetering. 1439. 1 charter. (Reg. nº. 62.)

g. Ravenswaai en Rijswijk.

19. Pachtbrief van twee stukken land te Ravenswaai, groot 11½ hont en 2 morgen. 1367. 1 charter. (Reg. nº. 13.)

20. Overeenkomst betreffende ruiling van gronden onder Ravenswaai en Rijswijk tusschen het kapittel en Wermelt Jans zoon en diens zoon. 1549. 1 charter. (Reg. nº. 110.)

21. Pachtbrief van een stuk land te Ravenswaai. 1578. 1 stuk in omslag. (Reg. nº. 138.)

h. Tiel en omgeving.

22. Akte, waarbij het kapittel terug verkrijgt eenige tienden, geheven in Tiel, Zandwijk en Drumpt, die de bisschop van Utrecht geschonken had aan de Duitsche orde te Utrecht. 1328. 1 charter. (Reg. nº. 2.)

i. Zetten.

23. Stukken, betrekking hebbende op het erfpachtsgoed den Hof tot Elt te Zetten. 1440 en 1580. 1 charter en 1 stuk in omslag. (Reg. nos. 63 en 142.)

j. Niet nader omschreven goederen (Betuwe).

24. Akte, waarbij Johan die Haze Jans zoon afstand doet van zijn aanspraken op een goed in de Betuwe, toebehoorende aan het kapittel. 1444. 1 charter. (Reg. nº. 67.)

III. Renten en tynsen.

a. Arnhem.

25. Rentebrief op een huis in de Klarestraat. 1393. Met akte van overdracht aan het kapittel van 1395. 2 charters. (Reg. nos. 24 en 25.)

26. Rentebrief op een huis op den Kleinen Oord en eenige schaarweiden. 1480. 1 charter. (Reg. nº. 90.)

27. Akte van overdracht aan het kapittel van een jaarrente uit een huis in de Nieuwstad. 1469. 1 charter. (Reg. nº. 84.)

28. Akte van overdracht aan het kapittel van een jaarrente uit het huis van Gheryt de Wythen. 1417. 1 charter. (Reg. n°. 39.)

29. Akte, waarbij aan het kapittel en andere geestelijke instellingen te Arnhem overgedragen worden zekere achterstallige jaarrenten uit het huis van Roloff Momme. 1462. 1 charter. (Reg. n°. 80.)

30. Rentebrief op het goed ther Inden bij het klooster Bethanië. 1559. 1 charter. (Reg. n°. 116.)

31. Rentebrief voor een door het kapittel op den Rijnakker (bij de Rijnpoort) gevestigde jaarrente. Met akte van overdracht aan het kapittel. 1566. 2 charters. (Reg. nos. 118 en 119.)

b. Eldik onder Ochten.

32. Rentebrief op 3 morgen, 4 hont en 30 roeden land in Eldik. 1344. 1 charter. (Reg. n°. 4.)

33. Notarieele akte betreffende de aflossing eener jaarrente, gevestigd op de goederen te Wijk van het kapittel van Sint Salvator te Utrecht, en den aankoop eener rente uit een hofstede te Eldik. 1432. 1 charter. (Reg. n°. 53.)

c. Kesteren.

34. Stukken, betrekking hebbende op land onder Kesteren, tynsplichtig aan het kapittel. 1454, 1466 en 1485. 4 charters. (Reg. nos. 73, 82, 83 en 91.)

d. Tiel.

35. Eigendomsbewijs voor een erfcijns uit een huis te Tiel. 1399. 1 charter. (Reg. n°. 29.)

e. IJzendoorn.

36. Stichtingsbrief van twee memoriën in de Sint-Walburgskerk, waarbij aan het kapittel een erfrente uit een goed te IJzendoorn geschonken wordt. 1546. 1 charter. (Reg. n°. 106.)

B. Kapelanieën en vicarieën onder financieel beheer van het kapittel.

I. Sint-Annakapel.

37. Stichtingsbrief der Sint-Annakapel in de Sint-Walburgskerk, waarbij aan het kapittel de Kreyemaat te Velp geschonken wordt. 1499. (16de-eeuwsch afschrift.) 1 stuk in omslag. (Reg. n°. 98.)

II. Vicarie, gesticht op het altaar van den H. Nicolaas.

38. Eigendomsbewijs voor de Sint-Nicolaasvicarie van een jaarrente uit het goed die Loeten onder Lienden. 1553. Met ouderen overdrachtsbrief. 1547. 2 charters. (Reg. nos. 114 en 109.)

III. Financieel beheer van de gezamenlijke vicarissen in de Sint-Walburgskerk.

N.B. De nos. 64, 71 en 77 zijn in deze afdeeling geplaatst, omdat zij blijkens het ,,Register van brieven, thokommende den gemeynen Vicariën van St. Wolburgen tArnhem'' van 1603 (Inv. n°. 87) in het bezit van de gezamenlijke vicarissen zijn gekomen.

A. Tot 1580.

I. In het algemeen.

39. Staat van ontvangsten der vicarissen over 1578/79. 1 stuk in omslag.

40. Overeenkomst tusschen de kapittelheeren en de vicarissen betreffende eenige jaarlijksche uitkeeringen aan de vicarissen. 1529. 1 charter. (Reg. n°. 102.)

II. Landerijen, huizen en erfpachten te Arnhem.

41. Notarieele akte, waarbij Remboldus Tymmerman, zijn vrouw en zijn dochter verklaren een met de vicarissen gesloten huurcontract te zullen nakomen. 1389. 1 charter. (Reg. nos. 22 en 21.)

42. Verklaring omtrent den verkoop aan de vicarissen van een in pand verkregen huis te Arnhem. 1459. 1 charter. (Reg. n°. 79.)

43. Erfpachtsbrief van een hofstede in het Broek. 1536. 1 charter. (Reg. n°. 104.)

44. Eigendomsbewijs van een hofstede buiten de Velperpoort. 1382. Met ouderen overdrachtsbrief. 1382. 2 charters. (Reg. nos. 16 en 15.)

45. Erfpachtsbrief van een stuk land aan de Velpsche straat. 1457. 1 charter. (Reg. n°. 78.)

III. Renten.

a. Arnhem.

46. Rentebrief op een huis in de Bakkerstraat. 1419. Met akte van overdracht aan mr. Jacob Zulle. 1425. 2 charters. (Reg. nos. 40 en 44.)

47. Akte van overdracht aan de vicarissen van een jaarrente uit een huis in de Bakkerstraat. 1423. 1 charter. (Reg. nos. 37 en 42.)

48. Notarieele akte, houdende een verklaring omtrent een legaat aan de vicarissen van een jaarrente uit een huis in de Bakkerstraat. 1452. 1 charter. (Reg. n°. 72.)

49. Testament, waarbij aan de vicarissen vermaakt wordt een jaarrente uit een huis bij de commanderij van Sint Jan. 1555. 1 charter. (Reg. n°. 115.)

50. Rentebrieven op een huis bij de Ketelstraat. 1387 en 1398. 2 charters. (Reg. nos. 18 en 28.)

51. Akte van overdracht aan de vicarissen van een jaarrente uit een huis in de Ketelstraat. 1426. 1 charter. (Reg. n°. 48.)

52. Akte van overdracht aan de vicarissen van een jaarrente uit een huis in de Klarestraat. 1398. 1 charter. (Reg. n°. 27.)

53. Rentebrief op een huis in de Koningstraat. 1388. 1 charter. (Reg. n°. 19.)

54. Rentebrief op een huis in de Koningstraat. 1425. Met overdrachtsbrief van 1426, en een akte, waarbij genoemde jaarrente en een jaarrente uit het huis van Wynant Barbier worden overgedragen aan heer Gaedert Gademans zoon, van 1442. 3 charters. (Reg. nos. 43, 46 en 66.)

55. Rentebrief op een huis in de Koningstraat. 1457. Met bijbehoorende akte. 1521. 2 charters. (Reg. nos. 75 en 100.)

56. Rentebrief op een huis aan het Land van de Markt. 1434. Met akte van overdracht aan de vicarissen. 1435. 2 charters. (Reg. nos. 57 en 58.)

57. Rentebrief op een huis aan het Land van de Markt. 1551. 1 charter. (Reg. n°. 113.)

58. Rentebrief op een huis aan de Nieuwe Markt. 1455. Met akte van overdracht aan de vicarissen. 1478. 2 charters. (Reg. nos. 74 en 89.)

59. Rentebrief op een huis aan de Nieuwe Markt. 1476. 1 charter. (Reg. n°. 88.)

60. Notarieele akte, houdende een verklaring omtrent een legaat aan de vicarissen van een jaarlijkschen cijns uit een huis in de Nieuwstad. 1416. Met overdrachtsbrief voor een erfcijns uit hetzelfde huis. 1433. 2 charters. (Reg. nos. 38 en 56.)

61. Rentebrief op een huis in de Nieuwstad. 1429. Met overdrachtsbrief van 1451 en akte van overdracht aan de vicarissen van 1472. 3 charters. (Reg. nos. 51, 71 en 86.)

62. Rentebrief op een huis in de Oeverstraat. 1426. Met overdrachtsbrief van 1426 en een akte, waarbij genoemde jaarrente en een jaarrente uit een huis bij Sint Jan worden overgedragen aan Gadert Bitter, van 1474. 3 charters. (Reg. nos. 45, 47 en 87.)

63. Rentebrief op een huis in de Oeverstraat. 1428. Met een quitantie, afgegeven door heer Ludolf van den Cruys aan de vicarissen. 1428. 2 charters. (Reg. nos. 49 en 50.)

64. Rentebrief op een huis op den Oord. 1491. 1 charter. (Reg. n°. 95.)

65. Rentebrief op een huis bij de Rijnpoort. 1563. 1 charter. (Reg. n°. 117.)

66. Akte van overdracht aan de vicarissen van een jaarrente uit een huis in de Rijnstraat. 1407. 1 charter. (Reg. n°. 34.)

67. Akte, waarbij Everardus de Bleersem een zekere geldsom belooft te betalen aan Gerardus de Arnhem, òf zijn huis in de Varkenstraat te zullen bezwaren met een jaarrente. 1361. 1 charter. (Reg. n°. 8.)

> N.B. De ligging van dit huis in de Varkenstraat blijkt uit het ,,Register van Brieven, thokommende den gemeynen Vicariën'' van 1603 (Inv. n°. 87).

68. Rentebrief op een huis in de Varkensstraat. 1412. 1 charter. (Reg. n°. 36.)

69. Akte van overdracht aan de vicarissen van een jaarrente uit een huis in de Varkensstraat. 1549. 1 charter. (Reg. n°. 111.)

70. Rentebrief op een huis in de Weverstraat. 1370. Met een lateren brief, warbij die rente wordt gewijzigd. 1489. 2 charters. (Reg. nos. 14 en 93.)

71. Rentebrief op een huis in de Weverstraat en een huis in de Oeverstraat. 1510. 1 charter. (Reg. n°. 99.)

72. Rentebrief op een huis in de Wielakkerstraat. Met akte van overdracht aan de vicarissen. 1437. 2 charters. (Reg. nos. 60 en 61.)

73. Rentebrief op twee huizen in de Wielakkerstraat. 1533. Met een quitantie, afgegeven door Jan van Ryenen aan de vicarissen. (ca. 1533.) 1 charter en 1 stuk in omslag. (Reg. n°. 103.)

74. Akte van overdracht aan de vicarissen en aan Henric van Aller van jaarrenten uit 9 huizen te Arnhem. 1392. 1 charter. (Reg. n°. 23.)

75. Rentebrief op een huis te Arnhem. 1402. 1 charter. (Reg. nº. 32.)

76. Akte van overdracht aan Johan van Angeren van eenige jaarrenten uit drie huizen te Arnhem. 1430. 1 charter. (Reg. nº. 52.)

77. Rentebrief op een huis achter het raadhuis te Arnhem. 1489. Met akte van overdracht aan het kapittel. 1491. 2 charters. (Reg. nos. 92 en 94.)

78. Rentebrieven op landerijen in den Arnhemmerenk. 1399 en 1400. Met akte van overdracht aan de vicarissen van een jaarrente uit genoemde landerijen. 1432. 3 charters. (Reg. nos. 30, 31 en 54.)

79. Rentebrief op een stuk grond buiten de Janspoort. 1421. 1 charter. (Reg. nº. 41.)

80. Rentebrief op een huis in IJseloord. 1545. 1 charter. (Reg. nº. 105.)

b. Elden.

81. Testament, waarbij ten behoeve der vicarissen een jaarrente gevestigd wordt op goederen te Elden. 1388. 1 charter. (Reg. nº. 20.)

82. Akte van overdracht aan de vicarissen van een jaarrente uit een stuk land te Elden. 1396. 1 charter. (Reg. nº. 26.)

c. Malburgen.

83. Akte van overdracht aan de vicarissen van erfrenten uit Johan Bollens hofstede en uit den Riiswickskamp onder Malburgen. 1447. Met bijbehoorende akten. 1447 en 1457. 2 charters en 1 stuk in omslag. (Reg. nos. 69, 70, 68, 76 en 77.)

d. Velp.

84. Rentebrief op de helft van het huis Bonghart. 1343. 1 charter. (Reg. nº. 3.)

85. Rentebrief op de Lange Weide te Velp. 1550. 1 charter. (Reg. nº. 112.)

86. Rentebrieven op de Kreyemaat in het Velperbroek. 1572 en 1575. 2 charters. (Reg. nos. 133 en 136.)

B. Na 1580.

N.B. Hoewel de Staten van Gelderland bij plakkaat van 31 Mei 1580 de geestelijke goederen aan hun oorspronkelijke bestemming onttrokken hadden en het beheer daarvan onder toezicht van de overheid gesteld hadden, bleven de vicarissen, zoo lang zij nog leefden en voor zoover zij niet gevlucht waren, zelf het beheer der vicariegoederen voeren.

I. In het algemeen.

87. „Register van brieven, thokommende den gemeynen vicariën van Sint Wolburgen tArnhem.'' 1603. 1 katern.

N.B. Onder staat: „Exhibiert per Dederick van de Landt als verordenten executoer van zl. heer Henrick Gaertssens testament in bywesen van mr. Reiner Jordens ut supra, den 3en November 1603''.

II. Land te Arnhem.

88. Akte, houdende verklaring van Henrick Blaeuferver en Elyzabet Jordens, dat de vicarissen de helft van een boomgaard buiten de Velperpoort aan het Broek uit de pandschap gelost hebben. 1595. 1 charter.

III. Renten te Arnhem.

89. Overeenkomst van de vicarissen met de gardiaans van het schoenmakersgilde te Arnhem betreffende de overdracht aan het gilde van eenige jaarrenten uit huizen in de Koningstraat ten behoeve van de door Nyess Heetings ingestelde spinding. 1592. 1 stuk in omslag.

90. Overeenkomst van de vicarissen met de gardiaans van het schoenmakersgilde te Arnhem betreffende de overdracht aan het gilde van een jaarrente uit een huis in de Koningstraat ten behoeve van de door Claes Heetings ingestelde spinding. 1598. 1 stuk in omslag.

91. Rentebrief, groot 6 daalders 's jaars, uit een huis in de Koningstraat, overgedragen aan de vicarissen ter vervanging van een jaarrente uit een ander huis in die straat. 1604. 1 charter.

92. Rentebrief, groot 2 oude schilden 's jaars, uit een huis in de Zallantsteeg (thans Menthenstraat), overgedragen aan de vicarissen ter vervanging van een jaarrente uit een huis aan de Jansplaats. 1603. 1 charter.

IV. Stukken, waarvan het verband met het kapittel of de vicarissen niet met zekerheid blijkt.

93. Stukken betreffende een huis te Arnhem en een jaarrente uit een huis aldaar. 1350 en 1361. 2 charters. (Reg. nos. 5 en 7.)

AANHANGSEL TOT DEN INVENTARIS.

N.B. De stukken in deze afdeeling kunnen, hoewel grootendeels betrekking hebben op het financieel beheer van het kapittel, niet geacht worden tot het kapittel-archief te behooren.

Deze stukken zijn waarschijnlijk na de opheffing van het kapittel onder een rentmeester of gewezen kanunnik (Albertus Hoeffzmyt?) blijven berusten. Zij zijn in 1884 en 1892 overgedragen aan het Rijksarchief te Arnhem door het gemeentebestuur van IJselstein. Er hebben ook toe behoord de onder nos. 21 en 23 van den inventaris te vinden stukken, die vrij zeker uit het kapittel-archief zijn gelicht.

94. Aanteekenboek van ontvangsten en uitgaven ten behoeve van het kapittel van Sint Walburg, gehouden door kameraar en rentmeester over de jaren 1534/70, 1567/68 en 1580/81. 1 deel.

N.B. Het gedeelte loopende over 1580/81 is uitgegeven door J. H. Hofman, *Archief Aartsbisdom Utrecht*, jaarg. XV, 1889, blz. 225 e.v.

95. Quitanties, door rentmeesters van de kapittelgoederen e.a. bestemd voor pachters en andere debiteuren. 1573—1593. 13 stukken in omslag. (Reg. nos. 135, 139, 140.)

96. Extract uit een verslag over het opnemen van den doorgebroken dijk te Hien, benevens een extract van de raming der kosten van het herstel. 1579. 1 stuk in omslag.

97. Volmacht, verleend door deken en kapittel aan Albert Hoeffzmyt, kanunnik-rentmeester, en Henrick van Lambalch, procureur te Kesteren. (15)80. 1 stuk in omslag. (Reg. nº. 143.)

98. Brief van B. v. G. te Huissen aan N. N., betreffende de ontvangst van een door Bernt Jans zoon verschuldigde som gelds en de ontvangst van zekere prove. (15)80. 1 stuk in omslag.

N.B. Waarschijnlijk gericht aan den rentmeester van Sint Walburg door een gevluchten kanunnik.

99. Brief van Pontus Heuterus, proost van Arnhem, aan heer Albertus Houfsmet, kanunnik-senior van het kapittel van Arnhem, te Culemborg. 1596. 1 stuk in omslag.

REGESTENLIJST.

1. 1315 October 1.

Reynoldus, graaf van Gelria enz., begiftigt onder zekere voorwaarden het uit Thila verdreven kapittel van de kerk aldaar met 's graven huis te Arnhem en met het Heilige Kruis uit de parochiekerk te Dodenwerda, welke kerk in genoemd kapittel geïncorporeerd wordt.

Actum apud Arnhem et datum anno Domini millesimo trecentesimo quinto decimo, in die Beati Remigii epischopi.

Oorspr. (Inv. n°. 1). Met de geschonden zegels in bruine was van graaf Reynoldus, zijn vrouw Margareta en 's graven oudsten zoon Reynoldus.

N.B. Een vidimus van dezen brief is gedrukt: Slichtenhorst, *Geldersse Geschiedenissen*, p. 575, en Van Heussen en Van Rijn, *Kerkelijke Historie* II, p. 414. (Vergelijk: Nijhoff, *Gedenkwaardigheden* I, n°. 160).

2. 1328 Juni 1.

Johannes, bisschop van Traiectum, maakt bekend, dat hij weliswaar het geheel der aan het kapittel te Arnhemium toebehoorende goederen in Tyla, Zandwiic en Droempt geschonken had aan het domus hospitalis beate Marie Theutonicorum te Traiectum, doch de tienden, genaamd ghemeynte, en de novale tienden teruggeeft aan genoemd kapittel, aan welke teruggave provinciaal en broeders van bovengemelde orde hun goedkeuring hechten.

Datum anno Domini millesimo vicesimo octavo, mensis Junii die prima.

Oorspr. (Inv. n°. 22). Met het geschonden zegel in roode was van den bisschop; het zegel van commandeur en broeders van het domus hospitalis beate Marie Theutonicorum is verloren.

3. 1343 Februari 11.

Twee schepenen te Arnhem oorkonden, dat Stina Wendelmodes dochter met haar oom van moederszijde, Johannes den Offerman, als haar voogd, opgedragen heeft aan Arnoldus dyen Scriver van Arnhem een rente van 1 pond kleine penningen 's jaars, gaande uit de helft van haar huis, genaamd Bonghart.

Datum anno Domini M°. CCC°. quadragesimo tertio, feria tertia post beate Agathe virginis.

Oorspr. (Inv. n°. .84). Met de licht geschonden zegels der schepenen Henricus de Jamerlo en Gyselbertus Lambecke in groene was.

4. 1344 Juli 2.

Deken en kapittel van de kerk te Arnhemium verklaren ontvangen te hebben van hun medekanunnik heer Arnoldus een rente van 2 ponden en 10 schellingen 's jaars, gaande uit 3 morgen, 4 hont en 30 roeden land, gelegen beneden de oude goederen van het kapittel in Eldiic, om zielmissen te houden voor wijlen Arnoldus' moeder Aleydis.

Datum anno Domini trecentesimo quadragesimo quarto, in die Processi et Martiniani martirum.

Oorspr. (Inv. n°. 32). Met het licht geschonden groot-zegel van het kapittel in bruine was.

5. 1350 December 3.

Twee schepenen te Arnhemium oorkonden, dat Theodericus die Lose en Metta, zijn echtgenoote, en de gebroeders Johannes en Wilhelmus Trudo's zoon opgedragen hebben aan Theodericus Trudo's zoon een rente van 16 schellingen kleine penningen 's jaars, gaande uit het huis van Heynemannus Menneken zoon.

Datum anno Domini Mo. CCCmo. quinquagesimo, feria sexta post beati Andree apostoli.

Oorspr. (Inv. n°. 93). Met de licht geschonden zegels der schepenen Henricus van der Helle en Theodericus die Gruter in groene was.

6. 1351 Augustus 20.

Richter en twee schepenen te Maesbomel oorkonden, dat Ghoesswiin Willems zoon de lospenningen heeft betaald voor 1 hont land, die zijn verwant Jordaen Loef Eghens zoon en diens vrouw Beert verkocht hebben aan deken en kapittel van Arnhem.

Ghegeven int jaer ons Heren duesent driehondert een ende viiftich, twentich daghe in die maent van Augustus.

Oorspr. (Inv. n°. 17). Met de zegels der schepenen Willem Buckink en Dideric die Pechter en het licht geschonden zegel van den richter Gheret Eghens zoon in groene was.

7. 1361 Januari 20.

Twee schepenen te Arnhemium oorkonden, dat Riquardus de Wye en Elisabet, zijn echtgenoote, opgedragen hebben aan heer Otto de Keken, priester, een huis op het Antiquum Forum bij het kerkhof, uit hetwelk een rente gaat van 3 kleine ponden 's jaars.

Datum anno Domini Mo. CCCo. sexagesimo primo, vigilia beate Agnetis virginis.

Oorspr. (Inv. n°. 93). Met de zegels der schepenen Goswinus van den Gruuthuus en Theodericus die Velic in groene was.

N.B. In dorso: „Gerit ther Koppel modo civitas Arnhem in Antiquo Foro''.

8. 1361 Maart 25.

Twee schepenen te Arnhemium oorkonden, dat Everardus de Bleersem beloofd heeft te zullen betalen aan Gerardus de Arnhem 30 kleine ponden, en dat, wanneer hij in gebreke blijft, Gerardus en zijn erfgenamen een jaarrente zullen verkrijgen uit het door Everardus bewoonde huis.

Datum anno Domini Mo. CCCo. sexagesimo primo, feria quinta post festum Palmarum.

Oorspr. (Inv. n°. 67). Met het sterk geschonden zegel van den schepen Cesarius Jacobus' zoon in groene was; het andere zegel is verloren.

N.B. In dorso: „Jacobi Tuyll''.

9. 1362 April 5.

De richter in Overbetue oorkondt, dat Neude Storm verklaard heeft in erfpacht ontvangen te hebben van deken en kapittel te Arnhem 48 morgen land te Cleynen Baerle bij Ghent tegen 10 ponden 's jaars.

Ghegeven int jaer ons Heren dusent driehundert ende twe ende tsestich, des neesten daghes na Sunte Ambrosius' eens helichen bisschops dach.

Oorspr. (Inv. n°. 15). Het zegel van den richter is verloren.

10. 1362 Mei 18.

Johannes de Ameronghen, klerk van den proost der kerk te Arnhemium, verklaart ontvangen te hebben van Henricus Muelman, kanunnik dier kerk, 32 ponden kleine penningen, den proost als zoodanig verschuldigd over het afgeloopen jaar.

Datum ut supra (sub anno Domini millesimo tricentesimo sexagesimo secundo, feria quarta post Dominicam, qua cantatur in ecclesia Dei Cantate).

Oorspr. (Inv. n°. 9). Met een overblijfsel van het zegel van den proost in groene was.

11. 1363 Januari 14.

Deken en kapittel van de kerk te Arnhemium beloven te zullen uitkeeren aan Symon Puelken en Gysele, zijn echtgenoote, een lijfrente van 20 ponden kleine penningen 's jaars tegen levering door laatstgenoemden van twee waskaarsen jaarlijks met Paschen.

Datum anno Domini millesimo trecentesimo sexagesimo tercio, in crastino beati Ponciani martiris.

Afschrift in Inv. n°. 2.

12. 1363 September 26.

Deken en kapittel van Sint Walburgis sluiten een overeenkomst met magister Henricus Spiker, waarbij een zeker bedrag door laatstgenoemde, bij diens dood, bestemd wordt voor het houden van een jaarlijkschen maaltijd van de beneficianten dier kerk en voor het houden van zielmissen te zijner nagedachtenis.

Anno Domini millesimo trecentesimo sexagesimo tercio, die vicesima sexta mensis Septembris, pontificatus domini Urbani pape quinti anno primo.

Afschrift in Inv. n°. 2.

N.B. De oorspronkelijke akte heeft vermoedelijk meer bevat dan dit afschrift.

13. 1367 Januari 9.

Gherart die Vlieger verklaart in pacht ontvangen te hebben van het kapittel van Arnhem twee stukken land in het kerspel van Ravenswade, groot 11½ hont en 2 morgen, voor 8 jaar.

Ghesciet ende ghegeven tot Arnhem int jaer ons Heren dusent driehondert seven ende tsestich, des Satersdaghes na dertienden daghe.

Oorspr. (Inv. n°. 19). Met het licht geschonden zegel van Henric, pastoor te Ravenswade, in groene was.

14. 1370 Mei 24.

Twee schepenen te Arnhemium oorkonden, dat heer Johannes Rutgherus' zoon, priester, heeft opgedragen aan de vicarissen der collegiale kerk aldaar een rente van 3 kleine ponden 's jaars, gaande uit een huis in de Platea Textorum.

Datum anno Domini Mo. CCCmo. septuagesimo, feria sexta post festum Ascensionis Eiusdem.

Oorspr. (Inv. n°. 70). Met de licht geschonden zegels der schepenen Henricus de Jamerlo en Winandus de Arnhem in groene was.

15. 1382 Augustus 5.

Twee schepenen te Arnhem oorkonden, dat Henric Ridder opgedragen heeft aan heer Arnt van Coelen, kanunnik aldaar, een hofstede buiten de Velperpoert.

Gegheven int jaer ons Heren dusent driehondert twe ende tachentich, des Dynsdages nae Sente Peters dach ad vincula.

Oorspr. (Inv. n°. 44). Met de licht geschonden zegels der schepenen Herman van Duren en Arnt van den Gruuthuus in groene was.

16. 1382 November 22.

Twee schepenen te Arnhem oorkonden, dat heer Arnt van Coelen, kanunnik aldaar, opgedragen heeft aan de vicarissen van de Sente Walburge kerk een hofstede buiten de Velperpoert.

Gegheven int jaer ons Heren dusent driehondert twe ende tachentich, op Sente Cecilien dach.

Oorspr. (Inv. n°. 44). Met de zegels der schepenen Jacob Lamberts zoon en Otte van den Gruuthuus in groene was.

17. 1383 November 30.

De richter in Overbetue oorkondt, dat Otte van Herwen opgedragen heeft aan heer Aernt van Coelen, kanunnik van Sente Wolborgen tAernhem, een rente van 1 pond 's jaars, gaande uit den aan het kapittel dier kerk toebehoorenden Laetacker in de maalschap Cleyne Baerle onder Bemmel.

Gegeven int jair ons Heren dusent dryehondert drie ende tachtentich, op Sente Andries' dach des heiligen apostels.

Oorspr. (Inv. n°. 10). Met het sterk geschonden zegel van den richter Johan Doys in groene was.

18. 1387 October 28.

Twee schepenen te Arnhem oorkonden, dat Arnt van Eymeric en Essel, zijn echtgenoote, opgedragen hebben aan de vicarissen van Sente Walburgen tArnhem een rente van 20 schellingen kleine penningen 's jaars, gaande uit hun huis naast den weg bij de woning van Bele Folyen.

Gegheven int jaer ons Heren dusent driehondert seven ende tachentich, op Sente Symons ende Judas' dach dier twier apostele.

Oorspr. (Inv. n°. 50). Met de geschonden zegels van Jacob Lamberts zoon en Henric Beteric in groene was.

N.B. In dorso: ,,Ketelstrate Deric van Gruessens huus 1 π''; ,,in Hagenstege''.

19. 1388 April 5.

Twee schepenen te Arnhem oorkonden, dat Griete Nollekens en haar zoon Gosen hebben opgedragen aan Willem Penninc een rente van 17 schellingen kleine penningen 's jaars, gaande uit hun huis aldaar.

Gegheven int jaer ons Heren dusent driehondert acht ende tachentich, des Sonnendaghes nae Sente Ambrosius' dach.

Oorspr. (Inv. n°. 53). Met de licht geschonden zegels der schepenen Herman van Duren en Johan die Gruter in groene was.

N.B. In dorso o.a. ,,Coninckstrate Jan Senghers huus XVII s''.

20. 1388 April 13.

De notaris Randolphus de Halle instrumenteert, dat de weduwe Elburgis de Brynen aan de vicarissen van Sint Walburgis te Arnhe-

mium vermaakt heeft een rente van 1 pond 's jaars, gaande uit haar goederen in de parochie Elden, om missen te houden voor haar zieleheil.

Acta sunt hec in oppido Arnhemensi in domo dicta dat Oude Voshol sub anno indictione mense die hora et pontificatu, quibus supra (anno nativitatis Eiusdem millesimo trecentesimo octuagesimo octavo, indictione undecima, tertia decima die mensis Aprilis, hora vesperarum vel quasi, pontificatus sanctissimi in Christo patris ac domini nostri domini Urbani divina providentia pape sexti anno undecimo).

Oorspr. (Inv. nº. 81). Met de signatuur van den notaris.

21. 1389 Juni 5.

Deken en kapittel van Arnhem oorkonden, dat de vicarissen van Sint Walburg verpacht hebben tegen 16 grooten 's jaars voor het leven aan Rembold, den timmerman, Elizabet, zijn echtgenoote, en Jutta, hun dochter, een erf in de Conincstrate, op hetwelk de huurders twee huizen moeten timmeren.

Gegheven int jaer ons Heren dusent driehondert LXXXIXo., op Sunte Bonifacius' dach.

Opgenomen in den brief d.d. 1389 September 20. (Reg. nº. 22.)

22. 1389 September 20.

De notaris Jacobus de Steenren instrumenteert, dat Remboldus Tymmerman, Elizabet, zijn echtgenoote, en hun dochter Jutta beloofd hebben zich te zullen houden aan een met de vicarissen van Sint Walburgis te Arnhemium aangegaan huurcontract d.d. 1389 Juni 5 (Reg. nº. 21), dat in dezen brief is opgenomen.

Acta fuerunt hec in opido Arnhemensi super ampnem sub anno indictione mense die hora pontificatuque prescriptis (anno a nativitate Eiusdem Domini millesimo trecentesimo octuagesimo nono, indictione duodecima, mensis Septembris die vicesima, hora quasi prime diei eiusdem, pontificatusque sanctissimi in Christo patris ac domini Urbani digna Dei providentia pape huius nominis sexti anno suo duodecimo).

Oorspr. (Inv. nº. 41). Met de signatuur van den notaris.

23. 1392 Maart 8.

Twee schepenen te Arnhem oorkonden, dat Agniete van den Werve en haar kinderen Goedert en Griete opgedragen hebben 17 schellingen 7 penningen klein 's jaars aan de vicarissen van Sente Walburghe aldaar en 2 ponden 's jaars aan Henric van Aller, welke renten te zamen gaan uit negen huizen te dier stede.

Gegheven int jaer ons Heren dusent driehondert twe ende tnegentich, des Vrydaghes nae den Sonnendaghe in der Vasten, als men singhet in der heiligher kircken Invocavit.

Oorspr. (Inv. nº. 74). Met de licht geschonden zegels der schepenen Arnt van den Gruuthuse Gaederts zoon en Wouter van Herwen in groene was.

N.B. In dorso o.m.: ,,Anno 3º. (1503) Helnich van Schevych in dye Ber''; en: ,,Beckerstraet''.

24. 1393 Maart 9.

Twee schepenen te Arnhem oorkonden, dat Pelgeriim Kerstiens zoon opgedragen heeft aan Henric Veltman een rente van 4 ponden kleine penningen 's jaars, gaande uit zijn huis aldaar.

Gegeven int jaer ons Heren dusent driehondert drie ende tnegentich, opten Sonnendaghe in der Vasten, als men singhet in der heiliger kercken Oculi.

Oorspr. (Inv. n°. 25). Met de geschonden zegels der schepenen Wynant Scryver en Wouter van Herwen in groene was.

25. 1395 Maart 28.

Twee schepenen te Arnhem oorkonden, dat Henric Veltman opgedragen heeft aan heer Arnt van Coelen, deken van Sente Walburghe aldaar, een rente van 4 ponden kleine penningen 's jaars, gaande uit zijn huis in Sente Claren.

Gegheven int jaer ons Heren dusent driehondert viiff ende tnegentich, des Sonnendages in der Vasten, als men singhet in der heiligher kercken Judica.

Oorspr. (Inv. n°. 25). Met de licht geschonden zegels der schepenen Wouter van Herwen en Johan van Angheren in groene was.

26. 1396 October 9.

Twee schepenen te Arnhem oorkonden, dat Arnt Lamberts zoon opgedragen heeft aan de vicarissen van Sente Walburge te Arnhem een rente van 15½ groot 's jaars, gaande uit een stuk land in het kerspel Elden, om zielmissen te houden voor Arnt en zijn vrouw Elsabee.

Gegeven int jaer ons Heren dusent driehondert ses ende tnegentich, op Sente Dyonisius' dach.

Oorspr. (Inv. n°. 82). De zegels der schepenen zijn verloren.

27. 1398 September 17.

Twee schepenen te Arnhem oorkonden, dat Armegart, weduwe van Goedert Jeger, opgedragen heeft aan de vicarissen van Sente Walburge tArnhem 5 schellingen kleine penningen 's jaars van haar rente uit het huis van Evert Henrikx zoon in de Sente Claren strate, om zielmissen te houden voor haar man.

Gegheven int jaer ons Heren dusent driehondert acht ende tnegentich op Sente Lamberts dach.

Oorspr. (Inv. n°. 52). Met de zegels der schepenen Arnt ten Hove en Gerselis van Aller in groene was.

28. 1398 November 12.

Twee schepenen te Arnhem oorkonden, dat Arnt van Eymeric en Essel, zijn echtgenoote, opgedragen hebben aan de vicarissen van Sente Walburge aldaar een rente van 1 pond kleine penningen 's jaars, gaande uit hun huis bij de poort bij de woning van Bele Folyen.

Gegheven int jaer ons Heren dusent driehondert acht ende tnegentich, des iersten dages nae Sente Martiins daghe in den wynter.

Oorspr. (Inv. n°. 50). Met de zegels der schepenen Wouter van Herwen en Arnt ten Hove in groene was.

N.B. In dorso o.m.: ,,Ketelstrate Deric van Gruessens huus 1 π''.

29. 1399 April 23.

Twee schepenen te Tyla oorkonden, dat Philippus de Merten opgedragen heeft aan het kapittel van Sint Walburgis te Aernhem een erfcijns van 2 ponden 's jaars, genaamd natyns, gaande uit een huis te Tyla bij het hertogelijke tolhuis, om zielmissen te houden voor heer Aelbertus Zuermont, priester.

Datum anno Domini millesimo trecentesimo nonagesimo nono, in die beati Georgii martiris.

Oorspr. (Inv. n°. 35). Met het sterk geschonden zegel van den schepen Johannes Hacke, in groene was; het andere zegel is verloren.

30. 1399 April 29.

Twee schepenen te Arnhem oorkonden, dat Willem Bierwisch gelegateerd heeft aan de vicarissen van de Sente Walburge kerk aldaar 9 spint rogge 's jaars uit een stuk land, gelegen den kant van Velp uit bij den heiligen boom, dat de vrouw van Otte van Bynmen in erfpacht heeft.

Gegheven int jaer ons Heren dusent driehondert negen ende tnegentich, des Dynsdages nae Sente Marcus' daghe.

Oorspr. (Inv. n°. 78). Met het zegel van den schepen Johan van Angeren in groene was; het andere zegel is verloren.

31. 1400 October 28.

Twee schepenen te Arnhem oorkonden, dat Nyese, weduwe van Beernt van Lente, opgedragen heeft aan de vicarissen van Sente Walburge aldaar 3 spint rogge 's jaars uit een stuk land bij den heiligen boom, gelegen den kant van Velp uit, dat de vrouw van Otte van Bymmen in pacht heeft.

Gegheven int jaer ons Heren dusent ende vierhondert, op Sente Symons ende Judas' dach.

Oorspr. (Inv. n°. 78). Met de licht geschonden zegels der schepenen Wouter van Herwen en Goedert van den Gruuthuus in groene was.

32. 1402 September 14.

Twee schepenen te Arnhem corkonden, dat Deric van Beke en Bele, zijn echtgenoote, opgedragen hebben aan de vicarissen van de Sente Walburge kerk aldaar een rente van 1 ouden keizersgulden 's jaars, gaande uit hun huis te dier stede.

Gegeven int jaer ons Heren dusent vierhondert ende twee, des Donredages nae Onser Vrouwen daghe nativitas.

Oorspr. (Inv. n°. 75). Met de zegels der schepenen Arnt ten Hove en Deric die Gruter in groene was, waarvan het eerste licht geschonden.

33. 1406 April 22.

Griete, weduwe van Derc Sonendach, en haar zoons Bernt, Arnt, Willam en Henric, verklaren opnieuw gepacht te hebben van het kapittel van Arnhem 4½ morgen land, gelegen in Eldic, tegen 2½ oud schild 's jaars voor 21 jaar.

Gegheven int jaer ons Heren dusent vierhondert ende sess, op Sente Georgius' avont des heiligen marteleers.

Oorspr. (Inv. n°. 11). Met de licht geschonden zegels van Bernt, zoon van Griete, en van Zander Pantzier in groene was.

34. 1407 April 26.

De notaris Henricus Vry . . e van Zwollae instrumenteert, dat Arnoldus ter Hoven, kanunnik van Sint Walburgis te Arnhemium, geschonken heeft aan de vicarissen dier kerk een rente van 13 Arnhemsche grooten 's jaars, gaande uit het huis van Aleidis, weduwe van Hermanus Mielle, in de Riinstrate, om zielmissen te houden voor zijn verwanten en vrienden.

Acta sunt hec anno indictione pontificatu die mense hora et loco. quibus supra (anno a nativitate Eiusdem millesimo quadringentesimo septimo, indictione quinta decima, pontificatus sanctissimi in Christo patris et domini nostri domini Gregorii divina providencia pape duodecimi anno primo, vicesima sexta die mensis Aprilis, hor primarum vel quasi, ante scolas puerorum ecclesie Sancte Walburgis Arnhemensis).

Oorspr. (Inv. n°. 66). Met de signatuur van den notaris, wiens naam ten deele onleesbaar is wegens den slechten toestand van het stuk.

35. 1408 Juni 13.

De richter in Overbetue oorkondt, dat Gheryt van den Corenacker, Gheertruud, zijn echtgenoote, en zijn stiefzoons Gadert Arnts zoon en Derick Arnts zoon, in erfpacht ontvangen hebben van het kapittel te Aernhem 48 morgen land te Cleynbaerle bij Ghent tegen 16 schilden 's jaars.

Ghegeven int jaer ons Heren dusent vyerhondert ende achte, op des heilighen Sacraments avont.

Oorspr. (Inv. n°. 15). Met het sterk geschonden zegel van den richter Henrich ingeen Nywelant in groene was.

36. 1412 September 17.

Twee schepenen te Arnhem oorkonden, dat Laurens van Vlyeterden en Lobberich, zijn echtgenoote, opgedragen hebben aan Aernt Jacops zoon, bakker, een rente van ½ ouden keizersgulden 's jaars, gaande uit hun huis aldaar.

Gegeven int jaer ons Heren dusent vyerhondert ende tweelff, op Sente Lamberts dach.

Oorspr. (Inv. n°. 68). Met de licht geschonden zegels der schepenen Wynant van Doernic en Goesen van den Gruuthuus in groene was.

N.B. In dorso: ,,Verckestrate Aelbert Wagendrivers huus ½ alde schilt;'' en: ,,modo Rein Worm''.

37. 1416 Februari 3.

Twee schepenen te Arnhem oorkonden, dat Johan Kelreweert en Jutte, zijn echtgenoote, Wynant Hermans zoon en Marrie, zijn echtgenoote, opgedragen hebben aan Henrik van Gent een rente van 3¼ gulden 's jaars, gaande uit het huis van Daniël Geryts zoon.

Gegeven int jaer ons Heren dusent vierhondert ende sestien, des Manendages na Onser Vrouwen dach purificatio toe Lichtmisse.

Opgenomen in den brief d.d. 1423 Juni 28. (Reg. n°. 42).

38. 1416 Maart 28.

De notaris Everardus Poelman instrumenteert, dat heer Petrus de Gruythuyss, kanunnik, Reynerus Duercop en Johannes Colleven, vicarissen van Sint Walburgis te Arnhemium, als executeurs-testamentair voor wijlen heer Arnoldus de Colonia, deken en kanunnik aldaar, verklaard hebben, dat deze gelegateerd heeft aan de vicarissen dier kerk 2 ponden cijns 's jaars, gaande uit het huis van Stephanus ter Lewe.

Acta fuerunt hec in domo capitulari ecclesie Sancte Walburgis supradicte sub anno indictione die mense, quibus supra (anno a nativitate Eiusdem millesimo quadringentesimo sexto decimo, indictione

nona, die vero Sabbati vicesima octava mensis Martii, apostolica sede pastore carente).

Oorspr. (Inv. n°. 60). Met de signatuur van den notaris.

N.B. In dorso o.m.: ,,Niestat Geryt Holtsniders huus 2 π''.

39. 1417 Mei 8.

Twee schepenen te Aernhem oorkonden, dat Johan Miinschart, schepen, heeft opgedragen aan het kapittel van Sente Walborgen aldaar een rente van 10 schellingen 's jaars, gaande uit het huis van Gheryt de Wythen, om zielmissen te houden voor de nagedachtenis zijner vrouw Geertrude.

Gegeven int jaer onss Heren dusent vyerhondert ende soeventyen, des Saterdages nae Sente Johans dach ante portam latinam.

Oorspr. (Inv. n°. 28). Met de sterk geschonden zegels der schepenen Wouter van Doernic en Johan Miinschart in groene was.

40. 1419 October 23.

Twee schepenen te Aernhem oorkonden, dat Derich Uden zoon en Aleit, zijn echtgenoote, opgedragen hebben aan Gaedert van den Gruuthuus Bertelts zoon een rente van 2 Fransche schilden 's jaars, gaande uit hun huis aldaar.

Gegeven int jaer onss Heren dusent vierhondert ende negentien, op Sente Severiins dach.

Oorspr. (Inv. n°. 46). Met de zegels der schepenen Wouter van Herwen en Derick Ploech in groene was.

41. 1421 September 30.

Twee schepenen te Aernhem oorkonden, dat Gercelys van Aller en Aleit, zijn echtgenoote, opgedragen hebben aan de vicarissen van Sente Walburgen 3 schepels rogge 's jaars uit hun stuk grond op den Buyl nabij de landerijen van de heeren van Sente Johan aldaar, om zielmissen te houden.

Gegeven int jaer onss Heren dusent vyerhondert een ende twyntich, des Dinsdages nae Sente Michiels dach.

Oorspr. (Inv. n°. 79). Met de zegels der schepenen Wouter van Herwen en Wynant van Doernick in groene was.

N.B. In dorso: ,,buten Sente Jans porten uyt Sente Jans land III schepel rogge anno 1542 Sunt Jans heren''.

42. 1423 Juni 28.

De notaris Theodricus then Eylze instrumenteert, dat Henricus de Gent en Luta, zijn vrouw, opgedragen hebben aan de vicarissen van Sint Walburgis te Arnhemium de helft van de jaarrente van $3\frac{1}{4}$ floreen, genoemd in den hierin opgenomen schepenbrief d.d. 1416 Februari 3. (Reg. n°. 37.)

Acta fuerunt hec in domo habitacionis dictorum conjugum sub anno indictione mense die hora et pontificatu, quibus supra (anno nativitatis Eiusdem millesimo quadringentesimo vicesimo tercio, indictione prima, mensis Junii die vicesima octava, hora primarum vel quasi, pontificatus sanctissimi in Christo patris et domini nostri domini Martini divina providentia pape quinti anno sexto).

Oorspr. (Inv. n°. 47). Met de signatuur van den notaris.

N.B. In dorso: ,,Beckerstrate Otto van Allers huus quondam Henrici Vekelers'' etc.

43. 1425 April 25.

Twee schepenen te Arnhem oorkonden, dat Willem Cuper van Rosendaell en Aleit, zijn echtgenoote, opgedragen hebben aan Derick Schoenzwaen een rente van $1\frac{1}{2}$ ouden keizersgulden 's jaars, gaande uit hun huis in de Konyncstrate en uit hun erf buiten de Velperpoirte.

Gegeven ynt jair onss Heren dusent vyerhondert viiff ende twyntich, op Sente Marcus' dach des heiligen evangelists.

Oorspr. (Inv. n°. 54). Met de licht geschonden zegels der schepenen Derick die Gruter en Wynant Ridder in groene was.

44. 1425 Juli 28.

Twee schepenen te Arnhem oorkonden, dat Gaedert van den Gruuthuus Bartolts zoon en Lubbe, zijn echtgenoote, opgedragen hebben aan meester Jacob Zulle, priester, een rente van 3 oude schilden 's jaars, gaande uit het huis van Derich Uden zoon.

Gegeven ynt jair onss Heren dusent vyerhondert viiff ende twyntich, des Satersdages na Sente Jacobs dach, des heiligen apostels.

Oorspr. (Inv. n°. 46). De zegels der schepenen zijn verloren.

N.B. In dorso o.m.: „Beckerstrate Deric Udens huus 1 olden schilt" en „a°. (15)95 Hans in den Vergulden Beer".

45. 1426 Maart 8.

Twee schepenen te Arnhem oorkonden, dat Henrich Gansneb en Aleit, zijn echtgenoote, opgedragen hebben aan Geryt van den Walle een rente van 1 ouden keizersgulden 's jaars, gaande uit hun huis aldaar.

Gegeven ynt jair onss Heren dusent vyerhondert sess ende twyntich, des Vrydages na den Sonnendach in der Vasten, als men in der heiliger kircken singt Oculi.

Oorspr. (Inv. n°. 62). Met de zegels der schepenen Aernt Ploech en Johan Miinschart in groene was.

N.B. In dorso o.m.: „modo in a° XXI° Maess Kedde in die Oeverstraet".

46. 1426 Mei 20.

Twee schepenen te Arnhem oorkonden, dat Dirck Schoenzwaen en Aleit, zijn echtgenoote, opgedragen hebben aan Johan Blanckert een rente van $1\frac{1}{2}$ oud schild 's jaars, gaande uit het huis van Willem Cuper van Rosendale in de Conyncstrate.

Gegeven ynt jair onss Heren dusent vyerhondert sess ende twyntich, des Manendages nae Sente Servaes' dach in den Meye.

Oorspr. (Inv. n°. 54). Met de zegels der schepenen Johan Miinschart en Henrich van Brienen in groene was.

47. 1426 Juni 4.

Twee schepenen te Arnhem oorkonden, dat Geryt van den Walle en Bate, zijn echtgenoote, hebben opgedragen aan Huge van Robell, pitanciemeester van het huis van Sente Johan aldaar, een rente van 1 oud schild 's jaars, gaande uit het huis van Henrich Gansneb.

Gegeven ynt jair onss Heren dusent vyerhondert sess ende twyntich, op Sente Bonifacius' avont.

Oorspr. (Inv. n°. 62). Met de zegels der schepenen Johan van Brienen en Henrick van Brienen in groene was.

48. 1426 Juni 5.

Deken en kapittel van Sunte Wolbrigen tArnhem verklaren verkocht te hebben aan de vicarissen dier kerk een rente van 1 pond 's jaars, gaande uit het huis van Henric Haghen in de Ketelstraet.

Ghegeven int jaer ons Heren dusent vierhondert sess ende twyntich, op Sunte Bonifacius' dach.

Oorspr. (Inv. n°. 51). Met het licht geschonden klein-zegel van het kapittel in groene was.

49. 1428 November 13.

Twee schepenen te Arnhem oorkonden, dat Wilhem van den Cruyss en Bye, zijn echtgenoote, opgedragen hebben aan heer Ludolph van den Cruyss, kanunnik van Sente Walburgen aldaar, een rente van 1 ouden gulden 's jaars, gaande uit hun huis aldaar.

Gegeven int jair onss Heren dusent vyerhondert acht ende twyntich, des Saitersdaiges na Sente Martens dach in den wynter.

Oorspr. (Inv. n°. 63). Met de licht geschonden zegels der schepenen Winant van Dorenick en Kerstiaen Kyvit in groene was.

50. 1428 December 20.

Heer Ludolf van der Cruys, kanunnik van de Sunte Walburge kerk tArnhem, verklaart een som gelds ontvangen te hebben voor den aankoop, uit naam van de vicarissen dier kerk, van zekere jaarrente, gaande uit het huis van zijn oom Willem van der Cruys in de Overstraet.

Ghegeven int jaer onss Heren dusent vierhondert acht ende twyntich, op Sunte Thomaes' avont des heilighen apostels.

Oorspr. (Inv. n°. 63). Met de zegels van Ludolf van der Cruys en zijn medekanunnik Peter van der Prast in groene was.

51. 1429 April 12.

Twee schepenen te Arnhem oorkonden, dat Ywen Hermans zoon en Griete, zijn echtgenoote, opgedragen hebben aan heer Arnt Borchgreve, priester, een rente van $\frac{1}{2}$ oud schild 's jaars, gaande uit hun huis in de Nyerstat.

Gegeven int jaer onss Heren dusent vyerhondert negen ende twyntich, des Dynsdages na den Sonnendach Misericordias domini.

Oorspr. (Inv. n°. 61). Met de licht geschonden zegels der schepenen Claes van der Hoeven en Herman van Wye in groene was.

52. 1430 April 8.

Deryck van Ewiick en Griete van Boningen, zijn echtgenoote, verklaren verkocht te hebben aan Johan van Angeren de renten van $\frac{1}{2}$ pond 's jaars uit het huis van Egbert Keyenberch, 7 schellingen 's jaars uit het huis van Geryt van Opperden en 1 groot 's jaars uit het huis van de weduwe van Johannes ingeen Tolhuys.

Gegeven int jair onss Heren dusent vierhondert ende dertich, opten heiligen Palmavont.

Oorspr. (Inv. n°. 76). Met de licht geschonden zegels van Deryck van Ewiick en Griete van Boningen in groene was.

N.B. In dorso staat een verkort afschrift uit een protocol van notaris Wolterus Tolhuys, van 1460, inhoudende, dat Johannes van Angeren en diens echtgenoote aan de vicarissen van Sint Walburgis te Arnhem een rente van 17 schellingen, 8 penningen 's jaars legateeren voor het houden van zielmissen.

53. 1432 Maart 19.

De notaris Wilhelmus Buer Laurentius' zoon instrumenteert, dat deken en kapittel van Sint Salvator te Traiectum een op hun goederen te Wiick gevestigde jaarrente, die hun medekanunnik magister Andreas Veer gelegateerd had aan het kapittel van Sint Walburgis te Arnhemium, zullen afkoopen, en dat deken en kapittel van Sint Walburgis met de afkoopsom zullen betalen een door hen aangekochte rente van 2 oude schilden 's jaars, gaande uit een hofstede in Eldiick.

Acta fuerunt hec loco et tempore, quibus supra (anno a nativitate Eiusdem millesimo quadringentesimo tricesimo secundo, indictione decima, die vero Mercurii mensis Martii decima nona, hora sexta vel quasi, pontificatus sanctissimi in Christo patris et domini nostri domini Eugenii divina providentia pape quarti anno secundo).

Oorspr. (Inv. n°. 33). Met de signatuur van den notaris.

54. 1432 Juni 23.

De gezusters Gheertruyt en Mechtelt van Bymmen verklaren voor haar zieleheil en dat harer ouders gelegateerd te hebben aan de vicarissen van Sunte Walburgen tArnhem 1 schepel rogge en twee hoenders 's jaars uit een stuk land in Arnhemger Enghe bij den heiligen boom, waaruit genoemde vicarissen reeds 3 schepels rogge 's jaars verkrijgen.

Gegeven int jaer onss Heren dusent vierhondert twe ende dertich, op Sunte Johans avont nativitatis te midsomer.

Oorspr. (Inv. n°. 78). Met het zegel van Gheertruyt van Bymmen in groene was.

55. 1432 October 23.

Bertelmeeus van Ecke de jonge Bertelmeeus' zoon te Hien verklaart in erfpacht ontvangen te hebben van het kapittel van Sente Wolborgen te Aernhem 3 morgen land in de maalschap Eldic, voor 2 ponden 19 schellingen en ½ ouden Tournooischen groot 's jaars.

Ghegeven int jaer ons Heren dusent vierhondert ende twe ende derttich, des Donredages na der Elfdusent Meechden dach.

Oorspr. (Inv. n°. 12). Met het licht geschonden zegel van Bertelmeeus van Ecke de jonge in groene was.

56. 1433 Maart 27.

De notaris Theodericus Poelman instrumenteert, dat Aleidis sHaerden, dochter van Henricus die Haerde, te Arnhem, verkocht heeft aan de vicarissen van Sint Walburgis aldaar een erfcijns van ½ oud schild 's jaars, gaande uit een huis in de Nova Civitas, voor 17 gulden.

Acta fuerunt hec in dicta ecclesia Sanctae Walburgis sub anno indictione die mense hora et pontificatu, quibus supra (anno a nativitate Eiusdem millesimo quadringentesimo tricesimo tertio, indictione undecima, die vero Veneris vicesima septima mensis Marcii, hora primarum vel quasi, pontificatus sanctissimi in Christo patris et domini nostri domini Eugenii divina providentia pape quarti anno tertio).

Oorspr. (Inv. n°. 60). Met de signatuur van den notaris.

N.B. In dorso o.m.: „Niestat Geryt Holtsniders huus ½ scuto" en „modo Jan van Nymwegen".

57. 1434 September 10.

Twee schepenen te Arnhem oorkonden, dat Bate Praets opgedragen heeft aan heer Symon van Leyden, priester, een rente van 2 oude schilden 's jaars, gaande uit haar huis aldaar en uit een schaarweide in Arnhemerbroick.

Gegeven int jair onss Heren dusent vierhondert vier ende dertich, des Vridaigs na Onser Liever Vrouwen dach nativitas.

Oorspr. (Inv. nº. 56). Met de zegels der schepenen Steven van Brienen en Arnt Thomaes in groene was.

58. 1435 April 26.

De notaris Theodericus Poelman instrumenteert, dat heer Symon Martinus' zoon de Leydis, vicaris van Sint Walburgis te Arnhemium, opgedragen heeft aan de vicarissen dier kerk een van Bate Praets gekochte rente van 2 oude schilden 's jaars, gaande uit haar huis aan het Lant van der Marck.

Acta fuerunt hec in antedicta ecclesia Sancte Walburgis sub anno indictione die mense hora et pontificatu, quibus supra (anno a nativitate Eiusdem millesimo quadringentesimo trecesimo quinto, indictione tercia decima, die vero Martis vicesima sexta Aprilis, hora vesperarum vel quasi, pontificatus sanctissimi in Christo patris et domini nostri domini Eugenii divina providentia pape quarti anno quinto).

Oorspr. (Inv. nº. 56). Met de signatuur van den notaris.

59. 1437 Juni 9.

De richter in Neder Betue oorkondt, dat Reyner Peters zoon verkocht heeft aan het kapittel van Sente Walburgen tArnhem een hofstede in de maalschap Kesteren, die hij in pacht terug ontvangt tegen 52 schilden 's jaars voor 4 jaar.

Gegeven int jaer onss Heren dusent vierhondert seven ende dertich, des Sonnendages na Sente Bonifacius' dach.

Oorspr. (Inv. nº. 16). Met het licht geschonden zegel van den richter Jan Voss van Avezaet in groene was.

60. 1437 September 4.

Twee schepenen te Arnhem oorkonden, dat Willem Brentinck en Griete, zijn echtgenoote, opgedragen hebben aan heer Geryt Smeyken, priester, een rente van 1 oud schild 's jaars, gaande uit hun huis in de Willackenstege.

Gegeven int jair onss Heren dusent vierhondert ende soeven ende dertich, des Wonsdaiges na Sente Egidius' dach abbatis.

Oorspr. (Inv. nº. 72). Met de geschonden zegels van de schepenen Steven van Brienen en Arnt Thomaes in groene was.

61. 1437 December 11.

De notaris Theodericus Poelman instrumenteert, dat heer Gerardus Fabri, priester en vicaris van Sint Walburgis te Arnhemium, opgedragen heeft aan de vicarissen dier kerk een door hem gekochte rente van 1 oud schild 's jaars, gaande uit het huis van Wilhelmus Brentinck in de Willhackenstege.

Acta fuerunt hec in quadam capella ecclesie supradicte sub anno indictione die mense hora et pontificatu, quibus supra (anno a nativitate Eiusdem millesimo quadringentesimo tricesimo septimo, indictione quarta decima, die vero Mercurii undecima mensis Decembris, hora tertia post meridiem vel quasi, pontificatus sanctissimi in Christo

patris et domini nostri domini Eugenii divina providentia pape quarti anno septimo).

Oorspr. (Inv. n°. 72). Met de signatuur van den notaris.

62. 1439 October 24.

Claes van Aller, dijkgraaf, oorkondt, dat Wolter van Rympler verklaard heeft betaling ontvangen te hebben voor 9 roeden land, aangekocht door de kanunniken van Sente Walburge tArnhem voor dijkverbetering.

Gegeven in den jare ons Heren dusent vierhondert negen ende dertich, des Saterdages na Sente Severinus' dach des heiligen bisscopes.

Oorspr. (Inv. n°. 18). Het zegel van den dijkgraaf, vermoedelijk in groene was, is afgevallen.

N.B. In dorso: „Putten"; de gemelde dijkgraaf zal dus die van Arkemeen zijn.

63. 1440 October 12.

De gebroeders Otto en Johan van Hessen dragen aan deken en kapittel van Sant Walburghen tAernhem op een hofstede in het kerspel Setten, genaamd den Hoff tot Elt, die zij in erfpacht hebben van genoemd kapittel, met het verzoek om deze wederom in erfpacht te geven aan Reyner in den Bongairt.

Gegeven in den jair onss Heren dusent vyerhondert ende vyertich, des neesten Woensdages post Gereonis et Victoris martirum.

Oorspr. (Inv. n°. 23). Met de licht geschonden zegels van Otto en Johan van Hessen in groene was.

64. (Vóór 1441 April 4.)

Deken en kapittel van Sint Walburgis te Arnhemium bepalen, dat de proost dier kerk jaarlijks uit zijn emolumenten een bijdrage zal uitkeeren van 30 oude schilden ten behoeve van den deken en van 6 oude schilden voor de kerkfabriek.

Opgenomen in den brief d.d. 1441 April 4 (Reg. n°. 65).

N.B. De dateering ontbreekt.

65. 1441 April 4.

De notaris Theodericus Poelman instrumenteert, dat heer Theodericus Scock, utriusque iuris doctor, proost van Sint Walburgis te Arnhemium, een in dezen brief opgenomen besluit van deken en kapittel dier kerk (Reg. n°. 66) bekrachtigt.

Acta fuerunt hec in loco capitulari ecclesie Arnhemensis predicte sub anno indictione die mense hora et pontificatu, quibus supra (anno a nativitate Eiusdem millesimo quadringentesimo quadragesimo primo, indictione quarta, die vero Martis quarta mensis Aprilis, hora primarum vel quasi, pontificatus sanctissimi in Christo patris et domini nostri domini Eugenii divina providentia papae quarti anno undecimo).

Oorspr. (Inv. n°. 7). Met het zegel van den proost in roode was en de signatuur van den notaris.

66. 1442 Augustus 31.

Twee schepenen te Arnhem oorkonden, dat Zweder Blanckart en Dericsken, zijn echtgenoote, opgedragen hebben aan heer Gaedert Gademans zoon, priester, een rente van $1\frac{1}{2}$ oud schild 's jaars, gaande

uit een huis in de Conyncstrate van Willem Kuper van Rosendale en een rente van 1 Rijnschen gulden 's jaars, gaande uit het huis van Wynant Barbier.

Gegeven int jair ons Heren dusent vierhondert ende twe ende veertich, des Vridages na Sente Johans dach decollationis.

Oorspr. (Inv. n°. 54). Met de zegels der schepenen Steven van Brienen en Gadert Brentinck in groene was, waarvan het tweede iets geschonden.

N.B. In dorso o.m.: ,,A° 1595 Coenraet Hagen''.

67. 1444 December 5.

Johan die Haze Jans zoon verklaart afstand te doen van al zijn aanspraken op een in de Betuwe gelegen goed van het kapittel van Sunte Wolburghen te Aernhem.

Ghegeven in den jaer onss Heren dusent vierhondert ende vier ende veertich, op Sunte Nycolaus' avont episcopi et confessoris.

Oorspr. (Inv. n°. 24). Met de sterk geschonden zegels van Johan die Haze en Willem van Ysenderen.

68. 1447 Maart 2.

Arnt van Hessen draagt aan zijn broeder Otte op 3 morgen land in Genterbruec, genaamd het Smale Kempken, een rente van 1 oud schild 's jaars uit de hofstede, die vroeger aan Geert Bollen behoorde, een rente van 1 schild 's jaars uit een kamp land van Hadewich van Riiswiick, benevens gedurende 12 jaren een rente van 12 oude schilden uit een stuk land, gelegen tusschen den Hoegen Weerd en den Hoeselschen Weert.

Gegeven int jair ons Heren dusent vierhondert seven ende viertich, des Donredaghes na den Sonnendach Invocavit.

Opgenomen in den brief d.d. 1457 Juni 19 (Reg. n°. 77).

69. 1447 Mei 12.

Henrick Lamaye, optredende voor Derick Roesenouwen bastaard, richter te Huessen en Malborch, oorkondt, dat Otte van Hessen, zoon van heer Arnt van Hessen, ridder, aan de vicarissen van Sunte Walburgen te Arnhem verkocht heeft een erfrente van 3 Vlaamsche guldens 's jaars, gaande uit een hofstede, die vroeger aan Johan Bollen toebehoorde, benevens een erfrente van 1 oud schild 's jaars, gaande uit den Riiswickskamp onder Malborch.

Gegeven in den jaren ons Heren dusent vierhondert soeven ende veirtich, op Sunte Pancratius' dach martyris.

Oorspr. (Inv. n°. 83). Het zegel van Henrick Lamaye is verloren.

N.B. Op de plique heeft Henric van Riiswic, die bij den verkoop tegenwoordig was, aangeteekend, dat uit den Riiswicks kamp niet meer rente 's jaars gaat dan 3 ponden en 1 blauwen gulden, ,,opten VIsten dach van Meerte, anno XLIX'' (1449).

In dorso staat o.m. aangeteekend, dat de rente van 3 Vlaamsche guldens niet meer betaald wordt, wegens onderloopen van het land, ,,anno '94'' (1494).

70. 1447 Mei 13.

Ott van Hessen verklaart verkocht te hebben voor den richter te Malburgen aan de vicarissen van Sente Walburgen tArnhem een erfrente van 3 Vlaamsche guldens 's jaars, gaande uit het huis, dat vroeger aan Johan Bullen toebehoorde, en een erfrente van 1 schild 's jaars, gaande uit een kamp land, die eertijds van Geirt van Riiswick was.

Gegeven int jair onss Heren dusent vierhondert ende soeven ende veertich, op Sente Servaes' dach episcopi.

Oorspr. (Inv. n°. 83). Met de zegels van de gebroeders Ott en Arnt van Hessen in groene was.

71. 1451 Mei 21.

Twee schepenen te Arnhem oorkonden, dat heer Arnt Borchgreve, priester, opgedragen heeft aan heer Wolter ingen Tolhuys, priester, een rente van $\frac{1}{2}$ oud schild 's jaars, gaande uit het vroeger door Ywen Hermans zoon bewoonde huis in de Nyerstat.

Ghegeven int jair onss Heren dusent vierhondert ende een ende viifftich, des Vridags na den Sonnendach Jubilate.

Oorspr. (Inv. n°. 61). Met de licht geschonden zegels der schepenen Johan Miinschart en Herman van Wye in groene was.

72. 1452 Januari 20.

De notaris Wolterus Tolhuys instrumenteert, dat heer Gadefridus Gademans, heer Arnoldus Ketwick en heer Wilhelmus de Elden als executeurs-testamentair van heer Johannes Thomas' zoon, priester en vicaris van Sint Walburgis te Arnhem, verklaren, dat gelegateerd is aan de vicarissen dier kerk een rente van 4 ponden kleine penningen 's jaars, gaande uit een huis in de Platea Pistorum.

Acta fuerunt hec Arnhem in collegiata ecclesia Sancte Walburgis predicta sub anno indictione mense die hora et pontificatu, quibus supra (anno a nativitate Eiusdem millesimo quadringentesimo quinquagesimo secundo, indictione quinta decima, die vero Jovis vicesima mensis Januarii, hora vesperarum vel quasi, pontificatus sanctissimi in Christo patris et domini nostri domini Nycolai divina providentia pape quinti anno eius quinto).

Oorspr. (Inv. n°. 48). Met de signatuur van den notaris.

73. 1454 Juni 30.

Giisbert van Randwick Giisberts zoon, tynsmeester van deken en kapittel van Sunte Wolborgen te Aernhem, oorkondt, dat Willem van Wiick en Eess, zijn echtgenoote, en Dirck van Aelst en Mechtelt, zijn echtgenoote, aan hem opgedragen hebben 11 hont land onder Kesteren, welk land door hem wederom opgedragen is aan Gerit van Ewick en zijn vrouw Styne, behoudens den aan deken en kapittel bovengenoemd verschuldigden tyns.

Int jair ons Heren dusent vierhondert vier ende viifftich, des Sonnendaeghes na Sunte Johannis' dach Baptista.

Oorspr. (Inv. n°. 34). Met het licht geschonden zegel van Giisbert van Randwick in groene was.

74. 1455 Juni 6.

Twee schepenen te Arnhem oorkonden, dat Johan van Litt en Griete, zijn echtgenoote, opgedragen hebben aan de gebroeders Henrick en Johan van der Weyden een rente van 7 oude schilden 's jaars, gaande uit hun huis aan den Nyen Merct, waarvan 3 schilden aflosbaar zijn.

Gegeven int jair ons Heren dusent vierhondert ende viiff ende viifftich, des Vridaigs na des Heiligen Sacraments dach.

Oorspr. (Inv. n°. 58). Met de zegels der schepenen Johan Miinschart en Johan van Brienen, waarvan het eerste geschonden, in groene was.

N.B. In dorso: „4½ schildt upten merckt modo Ren Woerms" etc.

75. 1457 Mei 31.

Twee schepenen te Arnhem oorkonden, dat Wyer van Eymeren met zijn echtgenoote Belie en Herman van Gerrishem, steenmetselaar, met zijn echtgenoote Essel opgedragen hebben aan Aelbert Poelman een rente van 5 ponden kleine penningen 's jaars, gaande uit een door genoemde vrouwen geërfd huis in de Conynckstrate.

Gegeven int jair ons Heren dusent vierhondert soeven ende viifftich, des Dynsdaiges na den Sonnendach Exaudi.

Oorspr. (Inv. n°. 55). Met de licht geschonden zegels van de schepenen Roloff Momme en Sweder van Angeren in groene was.

N.B. In dorso o.m.: „modo Derick van Wetten in die Coninckstraet; anno XXX" (1530) en: „Derrick Hofsmidt".

76. 1457 Juni 13.

Jacob van Hackfoirden, ridder, en Jan van Bockhorst bekrachtigen een brief van Arnt van Hessen d.d. 1447 Maart 2 (Reg. n°. 68).

Gegeven in den jair onss Heren dusent vierhondert seven ende viiftich, sManendages na Zunte Odulfus' dach.

Opgenomen in den brief d.d. 1457 Juni 19 (Reg. n°. 77).

77. 1457 Juni 19.

Twee schepenen te Huesen geven vidimus van een hierin opgenomen brief d.d. 1457 Juni 13 (Reg. n°. 76), in welken bekrachtigd wordt een brief d.d. 1447 Maart 2 (Reg. n°. 68).

Gegeven in den jair onss Heren dusent vierhonder soeven ende viiftich, opten neesten Sonnendach post Viti et Modesti martyrum.

Ongedateerd afschrift op papier (van denzelfden tijd) (Inv. n°. 83).

78. 1457 September 11.

Vicarissen van Sunte Walburgen te Arnhem maken bekend, dat zij aan priores en convent van Bethaniën in erfpacht gegeven hebben een stuk land bij den heiligen boom aan de Velpsche straat tegen 1 molder rogge en 2 pachthoenders 's jaars.

Gegeven int jaer onss Heren dusent vierhondert soeven ende viifftich, des Sonnendages na Onser Liever Vrouwen dach nativitas.

Oorspr. (Inv. n°. 45). Met de geschonden zegels van Godefridus Gademans en Wolterus Tolhuys, procuratoren der vicarissen van Sint Walburg, en van het convent van Bethaniën in groene was.

79. 1459 April 23.

Twee schepenen te Arnhem oorkonden, dat Johan Holl als dienaar van heer Wynant van Arnhem, ridder, aan Jacob van Silvouden verklaard heeft, dat het door zijn meester wegens schuld van genoemden Jacob in pand verkregen huis verkocht is aan de vicarissen van Sente Walburgen aldaar.

Gegeven int jair ons Heren dusent vierhondert negen ende viifftich, op Sente Jorrys' dach des heiligen martelers.

Oorspr. (Inv. n°. 42). Met de zegels der schepenen Herman van Wye en Roloff Momme in groene was.

80. 1462 November 4.

Twee schepenen te Arnhem oorkonden, dat heer Rutger van den Eynde van Thoren, priester, opgedragen heeft aan deken en kapittel van Sente Walburgen aldaar 54 Rijnsche guldens en aan de conventen

van Sent Johan en Sente Agniete elk 27 Rijnsche guldens, zijnde hem verschuldigde achterstallige jaarrenten van 9 jaren uit het huis van Roloff Momme.

Gegeven ynt jair onss Heren dusent vierhondert ende twe ende tsestich, des Donresdaiches na Alre Heiligen dach.

Oorspr. (Inv. nº. 29). Met de zegels der schepenen Sweder van Angeren en Peter Bierwyssch, waarvan het eerste sterk geschonden, in groene was.

N.B. In dorso staat, dat Roloff Momme aan bovenvermelde geestelijke instellingen een erfrente opgedragen heeft van 4 Rijnsche guldens 's jaars, en nog verschuldigd is 5 Rijnsche guldens rente over 9 jaren (ongedateerde aanteekening).

81. 1465 November 23.

David dei (sic) Burgundia, bisschop van Traiectum, geeft het recht van collatie der twaalf praebenden en kanonikaten van de Sint Walburgis kerk te Arnhemium, toekomende aan den proost dier kerk, met diens toestemming aan deken en kapittel aldaar.

Datum anno Domini millesimo quadringentesimo sexagesimo quinto, mensis Novembris die vicesima tercia.

Oorspr. (Inv. nº. 3). Het zegel van den bisschop in roode was is verloren.

82. 1466 October 23.

De richter in de Nederbetuw oorkondt, dat Stiin van Zoemeren, echtgenoote van Geryt van Ewiick, met haar voogd Herman van Hoemen aan haar man tot lijftocht opdraagt hun geheele nalatenschap, bestaande uit goederen te Kesteren.

Gegeven in den jair onss Heren dusent vierhondert sess ende tsestich, des Donredaiges nai der Elffdusent Meechden dach der heyliger joncfrouwen.

Oorspr. (Inv. nº. 34). Met de zegels van den richter Johan van Rossum (licht geschonden) en van de gerichtslieden Gerryt van den Steenhuis (sterk geschonden) en Herman van den Steenhuis in groene was.

83. 1466 October 23.

De richter in de Nederbetuw oorkondt, dat Geryt van Ewiick aan zijn echtgenoote Styne tot lijftocht opdraagt hun geheele nalatenschap, bestaande uit goederen te Kesteren.

Gegeven in den jair onss Heren dusent vierhondert sess ende sestich, des Donredaiges na der Elffdusent Meechden dach der heyliger joncfrouwen.

Oorspr. (Inv. nº. 34). Met de zegels van den richter Johan van Rossum (licht geschonden) en van de gerichtslieden Gerryt van den Steenhuis (sterk geschonden) en Herman van den Steenhuis in groene was.

84. 1469 Februari 16.

Twee schepenen te Arnhem oorkonden, dat Henrick Sluter en Beatrix, zijn echtgenoote, opgedragen hebben aan het kapittel van Sente Walburgen aldaar een rente van 4 ponden en 4 schellingen kleine penningen 's jaars, gaande uit een huis in de Nyerstat.

Gegeven ynt jair onss Heren dusent vierhondert ende negen inde tsestich, op Sente Juliaenen dach der heliger jonffrouwen.

Oorspr. (Inv. nº. 27). Met de zegels der schepenen Johan Gruter en Henrick Schock in groene was.

N.B. In dorso: „modo Arndt yn die Papegay in die Nystadt".

85. 1470. Maart 24.

Johannes Militis, proost der Sint Walburgis kerk te Arnhemium, verklaart afstand te doen van het aan de proosdij verbonden recht van collatie der twaalf praebenden en kanonikaten ten behoeve van deken en kapittel dier kerk.

Datum anno domini millesimo quadringentesimo septuagesimo, in profesto annunciationis gloriose Virginis Marie.

Oorspr. (Inv. n°. 3). Met het licht geschonden zegel van den proost in roode was.

86. 1472 Maart 14.

Twee schepenen te Arnhem oorkonden, dat heer Wolter ingen Tolhuys, priester en vicaris van Sente Walburgen aldaar, opgedragen heeft aan de vicarissen dier kerk een rente van ½ oud schild 's jaars, gaande uit het vroeger door Ywen Hermans zoon bewoonde huis in de Nyerstat.

Gegeven ynt jair onss Heren dusent vierhondert twee ende tsoeventich, des neesten Saterdages na den Sonnendach in der Vasten, als men in der heiligen kircken singt Letare Jherusalem.

Oorspr. (Inv. n°. 61). Met de zegels der schepenen Jacob Ridder en Henrick Schock in groene was.

87. 1474 September 29.

Commandeur, procurator en convent van het huis van Sente Johan te Arnhem dragen wegens schuld over aan Gadert Bitter en Katheryne, zijn echtgenoote, twee tot de pitanciën behoorende jaarrenten, te weten 1 oud schild 's jaars uit het vroeger door Henrick Ganssneb bewoonde huis en 1 oud schild 's jaars uit het huis van Derick Haeck.

Gegeven int jair ons Heren dusent vierhondert vier ende tsoeventich, op Sente Micheels dach Archangeli.

Oorspr. (Inv. n°. 62). Met de zegels van broeder Derick Wolff van Everdingen, commandeur, en van Hermannus Poelman, procurator, in groene was, waarvan het tweede geschonden.

N.B. In dorso staat o.m.: ,,II schyld, den einen Pelgerom Tynnegieters dochters by Sunt Jan, den andere schyld Aleff van Golsem in die Overstraet''.

88. 1476 Juni 26.

Twee schepenen te Arnhem oorkonden, dat Huge Gerits zoon en Hille, zijn echtgenoote, opgedragen hebben aan de vicarissen van Sent Walburgen aldaar een rente van 1½ Rijnschen gulden 's jaars, gaande uit hun huis aan den Nyen Merckt, genaamd den Avenzott.

Gegeven ynt jair onss Heren dusent vierhondert ende sess ende tsoeventich, des neesten Wonsdaiges na Sent Johannis Baptisten dach nativitatis to mydzomer.

Oorspr. (Inv. n°. 59). Met de zegels der schepenen Henrick van Doirninck en Henrick Bierwissch in groene was.

89. 1478 Februari 28.

Twee schepenen te Arnhem oorkonden, dat Hille, weduwe van Johan van der Weyden, en haar kinderen meester Johan, Giisbert, Evertken en Derisken, opgedragen hebben aan de vicarissen van Sente Walburgen aldaar 3½ oud schild 's jaars van de rente van 7 oude schilden 's jaars, gaande uit een huis aan den Nyen Merckt, waarvan 1½ schild gelost is.

Gegeven ynt jair ons Heren dusent vierhondert acht ende tsoventich, des Satersdaiges na Sente Mathiis' dach apostoli.

Oorspr. (Inv. n°. 58). Met de licht geschonden zegels der schepenen Gerselis van Aller en Herman van Wye in groene was.

N.B. In dorso: ,,Op dye Nye Merckt 3½ schildt modo Rein Wormss'' en ,,modo Jochim Ramacker a°. 1428''.

90. 1480 October 31.

Twee schepenen te Arnhem oorkonden, dat Giissel, weduwe van Johan Koster, met haar kinderen Herman en Walburch hebben opgedragen aan deken en kapittel 2 oude schilden 's jaars, welke rente gevestigd is op hun huis, genaamd Opten Kelre, ½ schaarweide in Arnhemmerbroick en 6 schaarweiden in de voorste Visschersweyde.

Gegeven ynt jair onss Heren dusent vierhondert ende tachtentich, op Alre Heiligen avont.

Oorspr. (Inv. n°. 26). Met de geschonden zegels der schepenen Sweder van Angeren en Gadert van der Haer in groene was.

N.B. In dorso o.a.: ,,in anno 33'' (1533) ,,Arnt Hendricks op dat Cleyn Oirtgen''.

91. 1485 Juli 24.

Johan van Wely, rentmeester en tynsmeester van den heer van Culenborch, oorkondt, dat Geryt van Ewiick en zijn echtgenoote Stiin met haar voogd Johan Goissens zoon elkander tot lijftocht opdragen hun nalatenschap, bestaande uit goederen in Kesteren.

Gegeven int jair onss Heren dusent vierhondert viiff ende tachentich, op Sunte Jacobs avont apostoli.

Oorspr. (Inv. n°. 34). Met de zegels van den tynsmeester Johan van Wely en van de tynsgenooten Bartholomeeus van Westrienen en Johan Goissens zoon, waarvan de twee laatste geschonden, in groene was.

92. 1489 April 25.

Twee schepenen te Arnhem oorkonden, dat Cornelis Kaick en Weyndell, zijn echtgenoote, opgedragen hebben aan Johan Bentinck een rente van 3 Rijnsche guldens 's jaars, gaande uit hun huis achter het raadhuis.

Gegeven int yair ons Heren dusent vierhondert negen ende tachtentich, op Sente Marcus' dach evangelist.

Oorspr. (Inv. n°. 77). Met het sterk geschonden zegel van den schepen Jacop Ridder, in groene was, het andere zegel is verloren.

93. 1489 Juni 4.

Twee schepenen te Arnhem oorkonden, dat Gryete, weduwe van Henrik Teelmans zoon, leidekker, opgedragen heeft aan de vicarissen van Sente Walburgen aldaar een rente van 1 Rijnschen gulden 's jaars, gaande uit een vroeger aan haar toebehoord hebbend huis in de Weverstrate, ter vervanging van de rente van 3 ponden 's jaars uit dat huis.

Gegeven int jair ons Heren dusent vierhondert negen ende tachentich, des Donnersdages na den Sonnendach Exaudi.

Oorspr. (Inv. n°. 70). De zegels der schepenen zijn verloren.

94. 1491 Mei 21.

Twee schepenen te Arnhem oorkonden, dat Johan Bentinck opgedragen heeft aan het kapittel van Sente Walburgen aldaar een rente

van 3 Rijnsche guldens 's jaars, gaande uit het huis van Cornelis Kaick achter het raadhuis, met achterstallige rente van 2 jaren.

Gegeven int jair ons Heren dusent vierhondert een ende tnegentich, opten heiligen Pynsteravont.

Oorspr. (Inv. n°. 77). Met het licht geschonden zegel van den schepen Wilhem van Broickhusen en een overblijfsel van het zegel van den schepen Brant van Delen in groene was.

N.B. In dorso: „Arnhem; opdracht Jan Bentinck van drie enckel Riinschguldens uyt Trompetters huys achter die schoel, dat Grammaey daer nae gekocht had und anno 95 van dye weduwe zal. Pouwell Sluyskens verwonnen is'' en „Anno 96 heeft Gra[may] vercoefft Albert Kiespenninck'' (1596).

95. 1491 Augustus 22.

Twee schepenen te Arnhem oorkonden, dat Konne, weduwe van Baldewiin van Sarwerden, opgedragen heeft aan meester Johan Sluyter, kanunnik van Sente Walburgen aldaar, een rente van 1 Rijnschen gulden 's jaars, gaande uit een huis op den Oert, genaamd Schoneggen.

Gegeven int jair ons Heren dusent vierhondert een ende tnegentich des Manendages, opten Octaven van Onsser Liever Vrouwen dach assumpcionis.

Oorspr. (Inv. n°. 64). De zegels der schepenen zijn verloren.

96. 1494 Mei 15.

Deken en kapittel van Sunt Walburgen tArnhem verklaren, dat zij in ruil voor den Riinacker op Arnhemereynck aan Johan Bierwisch en zijn echtgenoote Jutt kwijtschelden een rente van 3½ pond 's jaars ten behoeve van zekere vicarie in genoemde kerk en een rente van 3 ponden 's jaars, gaande uit het goed then Brouck, en voorts de kosten op zich nemen, verbonden aan de bij testament door Johan Bierwisch' ouders ingestelde zielmissen.

In den jair onss Heren dusent vierhondert ende vierh ende tnegentich, op den Donredach na Sunte Servaess dach episcopi.

Afschrift in Inv. n°. 2.

N.B. Uit het boven dit stuk in het cartularium geplaatste opschrift blijkt, dat bovengenoemde vicarie gesticht was op het altaar van de H. Maagd Maria.

97. 1498 Maart 23.

Deken en kapittel van Sunt Walburgen te Arnhem beloven zich te zullen houden aan het testament van vrouwe Sophia van den Bylant, waarin onder meer bepaald wordt, dat genoemd kapittel zal erven de halve tiend, geheven in Randwic, mits aan de erven worde kwijtgescholden een rente van 17 Fransche guldens 's jaars, gaande uit de goederen van Doerenborch, en twee eeuwige memoriën worden ingesteld.

Int jair onss Heren vierhondert acht ende tnegentich, dess Fridaghes post Dominicam Oculi in der Vasten.

Afschrift in Inv. n°. 2.

98. 1499 Juli 4.

Kairle, hertog van Gelre enz., sticht een aan Sunt Anna gewijde kapel in de Sunt Walburghen kerk te Arnhem, waartoe hij deken en kapittel dier kerk begiftigt met een kamp land van 6 morgen te Velp,

geheeten Kreyemaeth, en de door het kapittel bovengenoemd van Zofia van den Bylandt geërfde halve tiend, geheven in Randwick, van leenroerigheid bevrijdt.

Gegeven in den jair onss Herren duysent vierhondert negen ende tnegentich, opten vierden dach in der maent Julio.

a) Afschrift in Inv. nº. 2, waarin het laatste gedeelte van dezen brief verloren is.

b) Ongedateerd afschrift op papier (16de eeuw) (Inv. nº. 37).

99. 1510 October 29.

Twee schepenen te Arnhem oorkonden, dat Egbert Wirrick met zijn echtgenoote Sophia, Johan Wirrick met zijn echtgenoote Goede, Aliit, echtgenoote van Laurens Wirrick en Mette, echtgenoote van Wilhem Wirrick, opgedragen hebben aan de kanunniken van Sunte Walburgen aldaar een rente van 3 philippusguldens 's jaars, gaande uit Egberts huis in de Weverstraete en uit Johans huis in de Oeverstraete.

Gegeven int jair ons Heren viiffthienhondert ende thien, des Dynxsdaiges nae Sunte Symon ende Judas' dach der tween heyligen apostolen.

Oorspr. (Inv. nº. 71). De zegels der schepenen zijn verloren.

N.B. In dorso: „modo Gerrit van Riiswiick'' etc.

100. 1521 April 25.

De vicarissen der collegiale kerk te Arnhem verklaren ontvangen te hebben van Henrica van der Molen een rente van 5 ponden en 1 oort gouds 's jaars om zielmissen te houden.

Gegeven int jair onss Heren dusent viifhondert een ende twyntich, op Sunt Marcen dach dess heiligen evangelist.

Oorspr. (Inv. nº. 55). De zegels van heer Herman van Berck en heer Henrick Thonis' zoon zijn verloren.

N.B. In dorso: „Derrick Hoeffsmidt''.

101. 1521 April 30.

De richter in Overbetuwen oorkondt, dat Arndt van Ghent en Elyzabeth, zijn echtgenoote, in erfpacht ontvangen hebben van deken en kapittel van de Sunte Walburgen kerk te Aernhem 48 morgen land, geheeten Kleyn Barell, gelegen onder Bemmel en Gendt bij Kleyn Barell, tegen 21 Rijnsche guldens 's jaars.

Gegeven in den jair ons Heren viiffthiinhondert ende een ende twyntich, op Sunte Philippus' ende Jacobus' avondt apostolorum, geheyten Meyavont.

Oorspr. (Inv. nº. 15). Met de zegels van den richter Goessen van Hoenssler en van de gerichtslieden Wilhem inghien Nulandt (sterk geschonden) en Wilhem Ridder in groene was.

102. 1529 December 29.

De kapittelheeren van Sunt Walburgen te Arnhem komen overeen met de vicarissen dier kerk, om aan de laatsten onder meer geregeld uit te keeren 1/5 van de opbrengst der memoriën, voorts, wanneer een vicariaat openvalt, gedurende het eerste jaar de totale daaraan verbonden rente, en de volgende jaren, zoolang dat vicariaat vaceert, 12 ponden, en ten laatste een rente van 10 guldens 's jaars, terwijl zij jaarlijks een gemeenschappelijken maaltijd zullen houden.

Gegeven indt jair onss Heren dusent viiffhondert ind negen ind twyntich, altera Innocentium.

Oorspr. (Inv. n°. 40). Met het sterk geschonden zegel van het kapittel in groene was en de onderteekeningen der 12 vicarissen.

103. 1533 Januari 19.

Twee schepenen te Arnhem oorkonden, dat Else Beckers weduwe en Jan van Ryenen met zijn echtgenoote Anna, Else's dochter, opgedragen hebben aan de vicarissen van Sente Walburgen een rente van 1½ goudgulden 's jaars, gaande uit hun twee huizen in de Wilhackenstege.

Gegeven int jair onss Heren dusent viiffhondert ende drye ende dertich, des Sonnendaghes post Anthonii.

Oorspr. (Inv. n°. 73). De zegels der schepenen zijn verloren.

104. 1536 Juni 1.

Twee schepenen te Arnhem oorkonden, dat Willem van Angeren en Liissken, zijn echtgenoote, aan de vicarissen van Sente Walburgen overgedragen hebben de erfpacht van de door hen bewoonde hofstede aan het Broick, geheeten Arnt Dericksss hofstede.

Gegeven int jaer onss Heren dusent viiffhondert ende sess ende dertich, op Donredach post Exaudi.

Oorspr. (Inv. n°. 43). De zegels der schepenen zijn verloren.

105. 1545 October 22.

Twee schepenen te Arnhem oorkonden, dat Cathryen Florissen en haar dochter Margryet opgedragen hebben aan meester Jacob Ruyter, kanunnik van Sunct Walburgen, een rente van 2 Geldersche rijderguldens 's jaars, gaande uit haar huis te Isselloird, waaruit de vicarissen dier kerk reeds 3 Emder guldens 's jaars trekken.

Gegeven int jair onss Heren duysent vyeffhondert vyeff ind veertich, up Donredaghe nae Sanct Lucas' dagh des heyligenn evangelist.

Oorspr. (Inv. n°. 80). Met de zegels der schepenen Wylhelm van Eyhl en Johan van Mekeren in groene was.

106. 1546 Maart 20.

Elze van Doernynck, weduwe van Bernardus van der Elst, sticht in Seinte Wolborgen te Arnhem twee eeuwige memoriediensten voor de nagedachtenis van haar man en haar schoonvader en schenkt daartoe aan deken en kapittel dier kerk een erfrente van 2 keurvorster guldens 's jaars, geheven te Ysendoern.

In den jair onses Heren duysent viiffhondert seess ende viertich, opten XXen dach van der Meert.

Oorspr. (Inv. n°. 36). De zegels van Arnt van Batenborch en van de geërfden en gerichtsluiden in Neder Betuwe Yeliss Wolters zoon en Hubert van den Berge zijn verloren.

107. 1546 October 25.

Richter, burgemeesteren en schepenen te Ghent oorkonden ingevolge rechterlijke uitspraak, dat gevolmachtigden van deken en kapittel van Sente Walburgen te Arnhem hebben doen ,,bevaren'' een in de rivier opgekomen zand, aangewassen aan hun oudhoevig land te Ghent, terwijl het verzet hiertegen van Johan Smullyngh, die bedoelden aanwas in gebruik had, ongeldig verklaard wordt.

Geschiet ende gegeven in den jaer ons Heren, als men schreef duysent viiffhondert sess ende viertich, op enen Manendach den viiff ende tweyntichsten dach in October der maent.

Oorspr. (Inv. n°. 13). Met de zegels van Aelbert van der Voerdt, richter, en van Derick Vaick en Wynandt Grub, burgemeesteren en schepenen, in groene was, waarvan het tweede iets en het laatste sterk geschonden.

Met een transfix d.d. 1546 October 26 (Reg. n°. 108).

108. 1546 October 26.

Richter, burgemeesteren en schepenen te Ghent stellen gevolmachtigden van deken en kapittel van Senct Walburgen te Arnhem in het bezit van een stuk aangewassen land volgens den brief d.d. 1546 October 25, waardoor deze gestoken is (Reg. n°. 107), behoudens zekere rechten van Johan Smullyngh.

Geschiet ende gegeven int jair ons Heren, doe men schreef duysent viiffhondert sess ende viertich, op enen Dinxdach den sess ende tweyntichsten dach in October.

Oorspr. (Inv. n°. 13). Met de licht geschonden zegels van den richter Aelbert van der Voerdt en burgemeesteren en schepenen Derick Vaick en Wynandt Grub in groene was.

109. 1547 Mei 1.

Heinrick van Hattem en Hillegont Jans dochter, zijn echtgenoote, verklaren verkocht te hebben aan heer Jaspar van Delen een rente van 6 carolusguldens 's jaars, gaande uit een stuk land, genaamd die Loeten, in het kerspel Lyenden.

Gegeven int jaer ons Heren duysent viiffhondert ind soeven ind veertich, opten Meydach.

Oorspr. (Inv. n°. 38). Met de zegels van Heinrick van Hattem, Hillegont Jans dochter en van de borgen Jan van Wiick Jans zoon en Derick die Bruyn, waarvan de laatste twee licht geschonden, in groene was.

Met een transfix d.d. 1553 October 25 (Reg. n°. 114).

110. 1549 Februari 8.

Deken en kapittel van Sunt Walburgen te Arnhem en Wermelt Jans zoon benevens diens zoon Bartholomeus gaan een overeenkomst aan, waarbij 2 morgen land, gelegen in die Maeten onder Ravensway, door het kapittel bovengenoemd geruild worden tegen $1\frac{1}{2}$ à 2 morgen uiterwaardsland van Wermelt Jans zoon, behoorende tot het leengoed die Waey onder Riiswick, met recht van uitweg op den bandijk.

Geschiet int jaer ons Heren duysent viiffhondert ende tachtentich, den achten Februarii.

Oorspr. (Inv. n°. 20). Met het licht geschonden secreet zegel van het kapittel, de zegels van Wermelt Jans zoon en diens zoon Bartholomeus, de geschonden zegels van de borgen Roeloff van Eck en Meüs Gerrits zoon en de zegels van de geërfden in Nederbetuwe Ott van Wick, Thonis die Roy en Eliis Jans zoon, van welke de laatste twee geschonden, in groene was.

111. 1549 April 5.

Twee schepenen te Arnhem oorkonden, dat Eliis Gaerts zoon en Hilleken, zijn echtgenoote, opgedragen hebben aan de vicarissen van Sente Walburgen aldaar een rente van 3 Hollandsche guldens 's jaars, gaande uit een huis in de Verckenstrate.

Gegeven int jaer ons Heren viiffthienhondert negen ind vyertich, des Vridages nae Halffvasten.

Oorspr. (Inv. n°. 69). De zegels der schepenen zijn verloren.

112. 1550 Maart 31.

Gerit van Loen en Christyna Kathers, echtgenooten, verklaren van Wilhem van Hattom en zijn vrouw Wilhemke 100 goudguldens ontvangen te hebben, waarvoor een rente van 5 goudguldens 's jaars gevestigd wordt op hun goed, genaamd de Lange Weyde te Velp, onder verband van hun goed, geheeten den Hof ten Bongart.

Geschiet in den jaren onss Heren duysent viiffhondert ind viifftich, up Manendach na dem helligen Pallmsonnendach und was die leste dach van der Meert.

Oorspr. (Inv. n°. 85). Met de zegels van Gerit van Loen en van de geërfden in Veluwenzoom Adolph Goesens zoon en Peter Giesberts zoon, waarvan de beide laatste iets geschonden, in groene was, benevens de handteekening van Chrystyna.

N.B. In dorso: ,,van den V golden gulden belangende dekensmissen''.

113. 1551 December 20.

Tyelman Brouwer Hermans zoon en Henrixken Noeyen, echtgenooten, verklaren verkocht te hebben aan heer Ghyesbert van Groll, pastoor te Velpp, een rente van 5 joachimsdaalders 's jaars, gaande uit een door hen bewoond huis bij de Velperpoert, voor 100 joachimsdaalders.

Gegeven int jaer onss Heren duysent viiffhondert ind eyn ende viifftych, op Sanct Thomas' avent des hillyghen apostels.

Oorspr. (Inv. n°. 57). Met de zegels van Tyelman Brouwer en Henrixken Noeyen in groene was.

N.B. In dorso staat een aanteekening van Gisbertus Grollis, dat hij de helft van de koopsom voldaan heeft (,,nye jaers avent a°. 1553'', 1553 December 31); benevens een aanteekening van denzelfden persoon, dat de vicarissen (sc. van Sint Walburg) hem betaald hebben voor dezen rentebrief.

Volgens een aanteekening van 1595 blijkt bovenbedoeld huis alstoen 3 daalders 's jaars te hebben opgebracht.

Voorts nog aangeteekend: ,,t Land ver Merck''.

114. 1553 October 25.

Senior en kapittel van Sint Walburgis te Arnhemium maken bekend, dat heer Jasperus a Delen, pastoor in Elden en vicaris van een aan den Heiligen Nicolaas gewijd altaar in de Sint Walburgis kerk, opgedragen heeft ten behoeve van genoemd altaar dé rente, vermeld in den brief d.d. 1547 Mei 1, waardoor deze gestoken is (Reg. n°. 109).

Datum sub anno Domini millesimo quingentesimo quinquagesimo tertio, infra emunitatem Sancte Walburgis predicte, vicesima quinta mensis Octobris.

Oorspr. (Inv. n°. 38). Met het zegel van het kapittel in groene was.

115. 1555 Maart 24.

De notaris Ruthgerus Albertus' zoon instrumenteert, dat heer Johannes Groess, vicaris van Sint Walburgis te Arnhemium, onder meer legateert aan de vicarissen dier kerk een rente van 3 gouden Rijnsche guldens 's jaars, gaande uit het huis van Franciscus Hoeff-

smyt bij den voorhof (vestibulum) van Sint Johannes, benevens een rente van 3 gulden 's jaars uit hetzelfde huis aan zijn natuurlijke dochter Aleydis.

Anno Eiusdem millesimo quingentesimo quinquagesimo quinto, vicesima quarta Martii, pontificatus sanctissimi in Christo patris ac domini nostri domini Julii divina providentia eius nominis pape tertii anno suo sexto, indictione decima tertia, quasi octava ante meridiem.

Oorspr. (Inv. n°. 49). Met de signatuur van den notaris.

N.B. In dorso staat aangeteekend, dat de vicarissen van Aleydis, dochter van Jan van Groessen, bovenvermelde jaarrente hebben afgekocht (zonder datum).

116. 1559 Februari 5.

Twee schepenen te Arnhem oorkonden, dat Derisken Prynsen, weduwe van Derick van Berckt, opgedragen heeft aan het kapittel van Sente Walburgen aldaar 1 molder rogge 's jaars uit het goed, ther Inden of die Fabitatie genaamd, bij het klooster van Bethaniën, uit welk land het kapittel reeds 2 molders rogge verkrijgt.

Gegeven int jaer onss Heren duysent viifhondert negen ind viifftich, opten viifften dach Februarii.

Oorspr. (Inv. n°. 30). De zegels der schepenen zijn verloren.

117. 1563 Juni 12.

Twee schepenen te Arnhem oorkonden, dat Thonis Leydecker en Geertruydt, zijn echtgenoote, opgedragen hebben aan de vicarissen van Sint Walburgen aldaar een rente van 1 philippusgulden 's jaars, gaande uit hun huis, genaamd den Hont, tegenover de Rhienport.

Gegeven int jaer ons Heren viiffthienhondert ind drye ind tsestich, op Sint Odulphs dach.

Oorspr. (Inv. n°. 65). De zegels der schepenen zijn verloren.

N.B. Uit een aanteekening in dorso blijkt, dat het huis, genaamd den Witten Wynt, anno 92 (1592) verkocht is aan zekeren Evert en toen een rente opbracht van 2 philippusguldens 's jaars aan bovengenoemde vicarissen.

118. 1566 April 27.

Senior en kapittel van Sint Walburgen te Arnhem verklaren verkocht te hebben aan doctor Borchardt van den Bergh, deken van genoemd kapittel, voor 50 goudguldens, een rente van 3 goudguldens 's jaars, gaande uit den Riinacker op Arnhemerenck bij het land van het Sunte Peters gasthuis.

Gegeven int jair onss Heren dusent viiffhondert sess ind tsestich, op avondt Vitalis' martyris, Saterdage post Quasimodo.

Oorspr. (Inv. n°. 31). Het secreet-zegel van het kapittel is verloren. Met een transfix d.d. 1566 Mei 17 (Reg. n°. 119).

119. 1566 Mei 17.

Senior en kapittel van Sint Walburgis te Arnhem verklaren, dat doctor Borchardus de Monte, deken dier kerk, aan hen opgedragen heeft de in den brief d.d. 1566 April 27 (Reg. n°. 118), waardoor deze gestoken is, vermelde jaarrente, om zielmissen te houden voor zijn nabestaanden.

Acta fuerunt hec in domo nostra sub dato, quo supra (anno a nativitate Domini millesimo quingentesimo sexagesimo sexto, decima septima mensis Maii).

Oorspr. (Inv. n°. 31). Het kapittelzegel is verloren.

120. (1568) Juni 22.

Conrardus a Gaveren, proost van het kapittel van Sint Walburgis te Arnhemium, draagt ter vervulling van het door den dood van heer Carolus Key vacant geworden kanonikaat aldaar voor Jacobus Bauer, artium magister.

Sub anno a nativitate millesimo sexagesimo, mensis Junii die vicesima secunda.

Afschrift uit de door Jacob Bauer bij het Hof van Gelderland ingediende memorie, blz. 13 (Inv. n°. 5).

N.B. Deze akte is bovendien grootendeels opgenomen in den brief d.d. 1569 Mei (Reg. n°. 126). Het jaar moet blijkens Reg. nos. 123 en 126 zijn 1568.

121. 1568 December 8.

Fredericus [a Tautenborch], aartsbisschop van Traiectum, begiftigt Henricus Cuynre[torff] met het kanonikaat van wijlen Carolus Ky in de Sint Walburgis kerk te Arnhemium, aangezien dit beneficie meer dan 6 maanden vacant is.

Datum et actum Traiecti in aula nostra archiepiscopali, die octava mensis Decembris, anno Domini millesimo quingentesimo sexagesimo octavo.

Afschrift op papier (Inv. n°. 5). Gecollationeerd door den notaris Verhuel.

N.B. De rechterbovenhoek is afgescheurd, waardoor enkele regels onleesbaar zijn. Deze akte is bovendien grootendeels opgenomen in den brief d.d. 1568 December 11 (Reg. n°. 122).

122. 1568 December 11.

De notaris Rutgherus Albertus' zoon instrumenteert, dat heer Goswinus Aleyn, vicaris van Sint Walburgis te Arnhemium, optredende voor magister Jacobus Cunretorff, kanunnik en scholaster van Sint Salvator te Traiectum en gevolmachtigde van zijn broeder Henricus Cunretorff, op vertoon van den hierin grootendeels opgenomen brief van presentatie d.d. 1568 December 8 (Reg. n°. 121), door deken en kapittel der Sint Walburgis kerk geïnstitueerd is in het kanonikaat van wijlen Carolus Ky.

Acta fuerunt hec in domo capitulari praedicta anno indictione die mense pontificatu et hora premissis (anno a nativitate Eiusdem Domini millesimo quingentesimo sexagesimo octavo, indictione undecima, die vero Sabati undecima mensis Decembris, pontificatus sanctissimi in Christo patris ac domini nostri domini Pii divina providentia eius nominis pape quinti, anno suo tertio, quasi undecima ante meridiem).

Afschrift op papier (Inv. n°. 5). Gecollationeerd door den notaris Verhuel 1578.

123. 1568 December 11.

De notaris Rutgerus Albertus' zoon instrumenteert, dat Wilhelmus de Boecholst, drost te Wagenongen, van deken en kapittel van Sint Walburgis te Arnhemium na vertoon van een authentiek afschrift van den brief van presentatie d.d. 1568 Juni 22 voor den heer Jacobus Bauer, priester in de diocees Maguntia, bedenktijd verkregen heeft ten aanzien van de institutie van genoemden Jacobus Bauer in het kanonikaat van wijlen heer Carolus Ky.

Acta fuerunt hec in domo capittulari predicta Sanctae Walburgis sepedicte, sub anno indictione die mense pontificatu et hora predictis (anno a nativitate Eiusdem Domini millesimo quingentesimo sexagesimo octavo, indictione undecima, die vero Sabbati undecima mensis Decembris, pontificatus sanctissimi in Christo patris ac domini nostri domini Pii divina providentia eius nominis pape quinti anno suo tertio, quasi undecima ante meridiem).

Afschrift uit de memorie, vermeld in Reg. n°. 120, blz. 17 (Inv. n°. 5).
N.B. Vergelijk Reg. n°. 120.

124. 1569 Maart 15.

De notaris Rutgherus Albertus' zoon instrumenteert, dat magister Henricus Cunretorff het bezit aanvaard heeft van een kanonikaat in de Sint Walburgis kerk te Arnhemium, van hetwelk zijn gevolmachtigde in het bezit gesteld is 1568 December 11.

Acta fuerunt hec anno, die ac mense predictis in ecclesia praedicta (anno a nativitate Domini millesimo quingentesimo sexagesimo nono, decima quinta Martii).

Oorspr. (Inv. n°. 5). Met het onderschrift van den notaris.

125. 1569 Maart 30.

De notaris Valentinus Weicker te Maguntia instrumenteert, dat heer Jacobus Bauer, vicaris der Sint Albanus' kerk aldaar, volmacht verleent aan Fredericus Boener, iuris utriusque doctor, aan heer Adrianus Cock, pastoor in Wageningen, en aan Henricus Palender, advocaat voor het Hof te Arnhemium, om voor hem op te treden in de zaak tegen Henricus Cunretorff.

Anno a nativitate Eiusdem millesimo (sic) sexagesimo nono, indictione duodecima, pontificatus sanctissimi domini nostri domini Pii divina providentia papae quinti anno quarto, die vero Mercurii, tricesima.

Afschrift uit de memorie, vermeld in Reg. n°. 120, blz. 24 (Inv. n°. 5).

126. 1569 Mei 9.

De notaris Rutgerus Albertus' zoon instrumenteert, dat Mathias Gestell als gevolmachtigde van magister Jacobus Bauer, priester van de diocees Maguntia, op vertoon van den hierin grootendeels opgenomen brief van presentatie d.d. 1568 Juni 22 (zie Reg. n°. 120) door deken en kapittel van Sint Walburgis te Arnhemium geïnstitueerd is in het kanonikaat van wijlen heer Carolus Ky.

Anno indictione die mense pontificatu et hora prescriptis (anno a nativitate Eiusdem Domini millesimo quingentesimo sexagesimo nono, indictione duodecima, die vero Lune nona mensis Maii, pontificatus sanctissimi in Christo patris ac domini nostri domini Pii divina providentia eius nominis pape quinti anno suo quarto, quasi undecima ante meridiem).

Afschrift uit de memorie, vermeld in Reg. n°. 120, blz. 36 (Inv. n°. 5).

127. 1569 Juni 14.

De notaris Rutgherus Albertus' zoon instrumenteert, dat magister Henricus Cunretorff het bezit van zijn kanonikaat in de Sint Walburgis kerk te Arnhemium nader bevestigd heeft door persoonlijk deel te nemen aan den koordienst in die kerk.

Anno a Christo nato 1569, decima quarta Junii.

Oorspr. op papier (Inv. n°. 5). Met het onderschrift van den notaris.

128. 1569 September 10.

De raden des konings van Hispaniën enz. in Gelre en Zutphen gelasten den eersten gezworen bode der Kanselarij om Henrick Cunretorff, woonachtig te Campen, te dagen voor het Hof tegen den 20sten October eerstkomenden.

Gegeven tho Arnhem, den Xen Septembris XVc LXIX.

Afschrift uit de memorie, vermeld in Reg. n°. 120, blz. 56 (Inv. n°. 5).

129. 1569 September 26.

Jacob van Borsselen, gezworen bode der Kanselarij van Gelderlandt, verklaart, dat hij den 26sten September te Hattem in het openbaar opgeroepen heeft Henrick Cunertorff, en vervolgens te Campen aan heer Tyman, vicaris in de Sunter Nicolaes' kerk voor den afwezigen Henrick Cunertorff afschrift gegeven heeft van zijn commissie (vergelijk Reg. n°. 128) en het bijgehechte verzoekschrift van heer Jacob Bauer.

Den XXVIen Septembris, anno 1569.

Afschrift uit de memorie, vermeld in Reg. n°. 120, blz. 63 (Inv. n°. 5).

130. 1569 October 21.

Kanselier en raden van den koning van Hispaniën enz. in Gelre en Zutphen gelasten, dat de partijen in het geding van Jacob Bauer contra Henrick Cunertorff binnen 1 maand een schriftelijke memorie zullen indienen.

Actum tho Arnhem, den XXIen Octobris XVc LXIX.

Afschrift uit de memorie, vermeld in Reg. n°. 120, blz. 71 (Inv. n°. 5).

131. 1569 November 23.

Deken en kapittel van Sunt Walburgen te Arnhem verpachten voor 10 jaar aan Rutger van Wely en diens vrouw hun goederen onder Gent tegen 21 daalders 's jaars.

Gegeven anno 1569, den 23 November.

Ongedateerd afschrift (16de eeuw) op papier (Inv. n°. 14).

132. 1571 Juni 2.

Philips, koning van Castilliën enz., als hertog van Gelre en graaf van Zutphen uitspraak doende in de zaak over het bezit van een opengevallen kanonikaat in de Sinte Walburgen kerk te Arnhem van heer Jacob Bauer, priester, eischer, tegen Henrick Cunertorff, gedaagde, verklaart den eischer niet ontvankelijk in zijn eisch.

Gegeven in onse stadt van Arnhem, den tweeden dach Junii, in den jaere ons Heeren duysent viiffhondert ende een ende zoeventich van onsen rycken to weten van Hispaniën, Ciciliën anno XVIe ende van Napels t XVIIIe.

Oorspr. (Inv. n°. 5). Het groot-zegel van Philips als hertog van Gelre en graaf van Zutphen is verloren.

133. 1572 September 18.

Deken en kapittel van Sanct Walburgis te Arnhem verklaren verkocht te hebben tegen 100 gouden rijders aan de vicarissen dier kerk een rente van 3 gouden rijders 's jaars, gaande uit hun land in Velperbroeck, genaamd Kreyemaet.

Gegeven opter vryheit Sancte Walburgis bynnen Arnhem, int jair

ons Heren dusent viiffhondert twe ind tzoeventich, den achtyende Septembris.

Oorspr. (Inv. n°. 86). Het secreet-zegel van het kapittel is verloren.

134. 1573 Januari 6.

De notaris Amandus de Lapide instrumenteert, dat Conradus de Gaveren, proost der Sint Walburgis kerk te Arnhemium, voordraagt ter vervulling van het door den dood van heer Martinus Helzemius, priester, opengevallen kanonikaat magister Wichmannus Eymeren.

Sub anno a nativitate Domini millesimo quingentesimo septuagesimo tertio, mensis Januarii die sexta.

Afschrift op papier. (Inv. n°. 4). Gecollationeerd door den notaris J. a Diemen 1575; gewaarmerkt door den notaris Verhuel in 1578.

135. 1573 Maart 21.

Heer Aelbert Hoeffsmyt, rentmeester van het kapittel van Sanct Walburgen te Arnhem, verklaart ontvangen te hebben van Gerrith Kremer 2 gouden schilden wegens huur van een huis in de Overstraet.

Op dach Benedicti, anno Domini 1573.

Oorspr. op papier. (Inv. n°. 95). Met de onderteekening van den rentmeester.

136. 1575 April 10.

Deken en kapittel van Sint Walburgen te Arnhem verklaren verkocht te hebben tegen 232 joachimsdaalders aan de vicarissen dier kerk een rente van 14 daalders 's jaars, gaande uit hun land, genaamd Kreyemaet.

Gegeven op onsers capittels Sint Walburghen vryheyt bynnen Arnhem, int jair ons Heren dusent viiffhondert viiff end tzoeventich, den thyenden dach Aprilis Quasimodo.

Oorspr. (Inv. n°. 86). Met het secreet-zegel van het kapittel in groene was.

137. 1575 Mei 14.

De griffier der Kanselarij van Gelderlandt verklaart, dat zekere afschriften, waaronder de brieven d.d. 1568 Juni 22 en December 11, 1569 Maart 30, Mei 9, September 10, September 26 en October 21 (Reg. nos. 120, 123, 125, 126, 128, 129, 130), genomen zijn naar de oorspronkelijke memorie, die aan heer Jacob Bauer door de griffie afgegeven is.

Actum tho Arnhem, den XIIIIen Maii XVc LXXV.

Oorspr. Geschreven aan het slot van het afschrift van bovengenoemde memorie (Inv. n°. 5). Met de onderteekening van den griffier T. Roos.

138. 1578 Augustus 12.

Deken en kapittel van Sanct Wolburgen te Arnhem verpachten voor 6 jaar aan Bernt Jans zoon een stuk land in Ravesway tegen 71 carolusguldens 's jaars.

Gegeven int jaer ons Heren XVc achtenseventich, den twaelffsten Augusti.

Oorspr. op papier (Inv. n°. 21).
N.B. Het stuk is een chirograaf.

139. 1579 April 22.

Mathiis Jacobs zoon, buurmeester te Ravenzwaey, verklaart ontvangen te hebben van Jan Jans zoon alias Jan Clais' zoon als pachter

van de heeren van Sint Wolburgen tArnhem 9 stuivers Brabantsch voor den doorgebroken dijk te Oichten.

Den 22en Aprilis, XVc LXXIX.

Oorspr. op papier (Inv. n°. 95). Met de onderteekening van den buurmeester.

140. 1579 April 22.

Mathiis Jacobs zoon, gemachtigde van Otth van Wiick, verklaart ontvangen te hebben van Jan Jans zoon alias Jan Clais' zoon als pachter der heeren van Sint Wolburgen 3 gulden Hollandsch voor den nieuwen dijk te Opperden.

Den XXIIen Aprilis, XVc LXXIX.

Oorspr. op papier (Inv. n°. 95). Met de onderteekening van Mathiis Jacobs zoon.

141. 1579 October 9.

Deken en kapittel van Sint Walburgen te Arnhem gaan een overeenkomst aan met Aelbert van Leeuwen, scholtis der dorpen Maurick, Riiswick en Ravesway, betrekkelijk de invordering van aan genoemd kapittel verschuldigde achterstallige jaarrenten.

Actum den negenden October, anno XVc negen unde tzoeventich.

Ongedateerd afschrift (16de eeuw) op papier (Inv. n°. 8).

142. 1580 Mei 28.

Deken en kapittel van Sanct Walburgen te Arnhem verpachten voor 6 jaar aan Aelbert Hermens zoon en zijn vrouw Gryet een hofstede te Setten, genaamd op Eldt, tegen 215 daalders 's jaars.

Actum opten XXVIII Maii, anno XVc und tachtentich.

Oorspr. op papier (Inv. n°. 23). Met de onderteekening der partijen.

N.B. Hieronder staat aangeteekend, dat de heeren van Sint Walburg van Aelbert Hermans zoon 100 daalders ontvangen hebben en hem een zekere korting toestaan, ,,28 Junii a°. 80'' (1580).

143. (15)80 September 2.

Deken en kapittel van Sanct Walburgen te Arnhem verleenen volmacht aan Albert Hoeffzmyt, kanunnik en rentmeester dier kerk, en aan Henrick van Lambalch, procureur voor het adellijk gericht van de bank te Kesteren, voor het invorderen van aan het kapittel verschuldigde pachten en tienden.

Datum bynnen Arnhem op der vryheit Sinte Walburgen vurss., den tweden Septembris, anno etc. tachtentich.

Oorspr. op papier (Inv. n°. 97). Het opgedrukte secreet-zegel van het kapittel is verloren.

INDEX.

I. = Inventaris.
R. = Regestenlijst.

Een * duidt aan, dat het zegel van betrokken autoriteit of persoon aanwezig is.

Personen zijn geïndiceerd op de doopnamen; doch wanneer zij voorkomen met geslachts- of bijnamen, alleen op de laatste, uitgezonderd vorstelijke personen.

Het kapittel van St. Walburg en het college der gezamenlijke vicarissen in de St.-Walburgskerk worden alleen vermeld, indien het zegel aanwezig is.

A.

Adolph Goesenszoon R. 112*.
Aelbert Hermenszoon R. 142.
Aelst (Dirck van) R. 73.
Aleyn (Goswinus), vicaris van St. Walburg R. 122.
Aleit, Aleidis of Aliit, sHaerden R. 56.
——, moeder van Arnoldus R. 4.
——, vrouw van Derick Udenzoon R. 40.
——, vrouw van Gercelys van Aller R. 41.
——, vrouw van Willem Cuper van Rosendaell R. 43.
——, vrouw van Henrich Gansneb R. 45.
——, dochter van Johannes Groess R. 115.
——, weduwe van Hermanus Mielle R. 34.
——, vrouw van Dirck Schoenzwaen R. 46.
——, vrouw van Laurens Wirrick R. 99.
Aller (Gerselis van), schepen van Arnhem R. 27*.
—— (Gercelys van) R. 41.
—— (Gerselis van), schepen van Arnhem R. 89*.
—— (Henric van) I. 74, R. 23.
—— (Claes van), dijkgraaf van Arkemeen R. 62.
—— (Otto van) R. 42.
Ameronghen (Johannes de), klerk van den proost van Arnhem R. 10.
Angeren of Angheren (Johan van), schepen van Arnhem R. 25*, 30*.
—— (Johan van) I. 76, R. 52.
—— (Willem van) R 104.
—— (Sweder van), schepen van Arnhem R. 75*, 80*, 90*.
Anna, dochter van Else Beckers weduwe, R. 103.
Arkemeen (dijkgraaf van) R. 62.
Armegart, weduwe van Goedert Jeger R. 27.
Arnhem blz. 270, I. 1, 42, 74—76, 93, R. 1, 3, 7, 13, 56, 72, 94, 128, 130, 132, 137.
—— (rentambt der vicariegoederen van) blz. 273.
—— (schepenen te) R. 3*, 5*, 7*, 8*, 14*—16*, 18*, 19*, 23*—25*, 26, 27*, 28*, 30*—32*, 36*, 37, 39*—41*, 43*, 44, 45*—47*, 49*, 51*, 57*, 60*, 66*, 71*, 74*, 75*, 79*, 80*, 84*, 86*, 88*—90*, 92*, 93, 94*, 95, 99, 103, 104, 105*, 111, 116, 117.
—— (schoenmakersgilde te) I. 89, 90.
—— (convent van St. Agniete te) R. 80.
—— (klooster Bethanië te) I. 30, R. 116.
—— (priores en convent van Bethanië te) R. 78*.
—— (geestelijke instellingen te) I. 29.
—— (commanderij van St. Jan te) I. 49, 62, R. 115.
—— (commandeur, procurator en convent van St. Jan te) R. 87*.
—— (convent van St. Jan te) R. 41, 47, 80.
—— (St.-Petersgasthuis te) R. 118.
—— (St.-Walburgskerk te) blz. 270—273, R. 56, 58, 72, 98, 106, 124.
—— (St.-Andriesvicarie in de St.-Walburgskerk te) blz. 272.
—— (St.-Annakapel in de St.-Walburgskerk te) blz. 272, I. 37, R. 98.
—— (St.-Annavicarie in de St.-Walburgskerk te) blz. 272.
—— (St.-Barbaravicarie in de St.-Walburgskerk te) blz. 272.
—— (deken van St. Walburg te) R. 25, 118, 119.
—— (St.-Fabianus- en Sebastianusvicaris in de St.-Walburgskerk te) blz. 272.
—— (immuniteit van St. Walburg te) blz. 270, R. 133, 136, 143.
—— (kanonikaat in de St.-Walburgskerk te) I. 4, 5, R. 121, 127, 132.
—— (kanonikaten en praebenden in de St.-Walburgskerk te) I. 3, R. 81, 85.
—— (kanunnik van St. Walburg te) R. 4, 10, 15, 16, 17, 34, 38, 49, 50, 95.

—— (kapittel van St. Walburg te) R. 4*, 48*, 110*, 114*, 136*.
—— (kapittelhuis van St. Walburg te) R. 38, 65, 121, 122, 123.
—— (St.-Catharinenvicarie in de St.-Walburgskerk te) blz. 272.
—— (vicarie op het altaar van de H. Maagd Maria in de St.-Walburgskerk te) blz. 272, R. 96.
—— (St.-Nicolaaskapel in de St.-Walburgskerk te) blz. 272.
—— (St.-Nicolaasvicarie in de St.-Walburgskerk te) blz. 272, I. 38, R. 114.
—— (procuratoren der vicarissen van St. Walburg te) R. 78*.
—— (proost van het kapittel van St. Walburg te) blz. 271 (noot 4), I. 99, R. 10*, 65*, 81, 85*, 120, 134.
—— (rentmeester van het kapittel van St. Walburg te) blz. 271 (noot 5), blz. 271, I. 94, 95, 97, R. 135, 143.
—— (senior van het kapittel van St. Walburg te) I. 99.
—— (vicaris van St. Walburg te) R. 58, 61, 72, 86, 115, 122.
—— (O.-L.-Vrouwenvicarie in de St.-Walburgskerk te) blz. 272.
—— (O.-L.-Vrouwen- en Catharinenvicarie in de St.-Walburgskerk te) blz. 272.
—— (Antiquum Forum, zie: Oude Markt).
—— (Bakkerstraat te) I. 46—48, R. 23, 42, 44, 72.
—— (Beek te) blz. 270, R. 22.
—— (Hagenstege te) R. 18.
—— (Jansplaats te) I. 92.
—— (Janspoort te) I. 97, R. 41.
—— (Ketelstraat te) I. 50, 51, R. 18, 28, 48.
—— (Klarestraat te) I, 25, 52, R. 25, 27.
—— (Kleine Oord te) I. 26, R. 90.
—— (Koningstraat te) I. 53—55, 89—91, R. 19, 21, 43, 46, 66.
—— (Land van de Markt te) I. 56, 57, R. 58, 113.
—— (Menthenstraat te) I. 92.
—— (Nieuwe Markt te) I. 58, 59, R. 74, 88, 89.
—— (Nieuwstad te) I. 27, 60, 61, R. 38, 51, 56, 71, 84, 86.
—— (Nova Civitas, zie: Nieuwstad).
—— (Oeverstraat te) I. 62, 63, 71, R. 45, 50, 87, 99, 135.
—— (Oord te) I. 64, R. 95.
—— (Oude Markt te) R. 7.
—— (Platea Pistorum, zie: Bakkerstraat).
—— (Platea Textorum, zie: Weverstraat).
—— (Rijnpoort te) I. 31, 65, R. 117.
—— (Rijnstraat te) I. 66, R. 34.
—— (stadswallen te) blz. 270.
—— (Varkenstraat te) I. 67—69, R. 36, 111.
—— (Velperpoort te) I. 44, 88, R. 15, 16, 43, 113.
—— (Velpsche straat te) I. 45, R. 78.
—— (Weverstraat te) I. 70, 71, R. 14, 93, 99.
—— (Wielakkerstraat te) I. 72, 73, R. 60, 61, 103.
—— (Zallantsteeg, zie: Menthenstraat).
—— (Arnt Dericks hofstede te) R. 104.
(huis den Avenzott te) R. 88.
—— (huis dye Ber te) R. 23.
—— ('s graven hof te) blz. 270, I. 1, R. 1.
—— (huis den Hont te) R. 117.
—— (huis opten Kelre te) R. 90.
—— (huis dat Oude Voshol te) R. 20.
—— (raadhuis te) I. 77, R. 92, 94.
—— (huis Schoneggen te) R. 95.
—— (school te) R. 94.
—— (Trompettershuyss te) R. 94.
—— (huis den Witten Wynt, zie: den Hont).
—— (Broek te) I. 43, 88, R. 57, 90, 104.
—— (goed then Brouck te) R. 96.
—— (Buyl te) R. 41.
—— (Enk te) I. 78, R. 54, 96, 118.
—— (goed die Fabitatie te) I. 30, R. 116.
—— (IJseloord te) I. 80, R. 105.
—— (goed ther Inden, zie: die Fabitatie).
—— (Rijnakker te) I. 31, R. 96, 118.
—— (Visscherweyde te) R. 90.
—— (Gerardus de) I. 67, R. 8.
—— (Winandus de), schepen van Arnhem R. 14*.
—— (Wynant van), ridder R. 79.
Arnt, Aernt of Arnoldus, kanunnik van St. Walburg R. 4.
—— Hendrickszoon R. 90.
—— Jacopszoon, bakker R. 36.
—— Lambertszoon R. 26.
—— dyen Scriver R. 3.
Arssen (Petrus de), proost van Arnhem blz. 271 (noot 4).
Avezaet (Jan Voss van), richter in Nederbetuwe R. 59*.

B.

Baarle (Klein), zie: Klein Baarle.
Barbier (Wynant) I. 54, R. 66.
Barlaimont (Gillis van) I. 6.
Bartholomeus Wermeltszoon R. 110*.
Bate, vrouw van Geryt van den Walle R. 47.
Batenborch (Arnt van) R. 106.
Bauer (mr. Jacobus), vicaris der St.-Albanuskerk te Mainz I. 5, R. 120, 123, 125, 126, 129, 130, 132, 137.
Beatrix, vrouw van Henrick Sluter R. 84.
Beer (Hans in den Vergulden) R. 44.
Beert, vrouw van Jordaen Loef Eghenszoon R. 6.
Beke (Deric van) R. 32.
Bele of Belie, vrouw van Deric van Beke R. 32.
——, vrouw van Wyer van Eymeren R. 75.
Bemmel R. 101.
—— (Laatakker onder) I. 10, R. 17.
Bentinck (Johan of Jan) R. 92, 94.
Berge (Hubert van den) R. 106.
Bergh (dr. Borchardt van den), deken van St. Walburg R. 118, 119.
Berck of Berckt (Derick van) R. 116.
—— (Herman van) R. 100.
Bernt Janszoon I. 98, R. 138.
Beteric (Henric), schepen van Arnhem R. 18*.
Betuwe I. 24, R. 67.
Bye, vrouw van Wilhem van den Cruys R. 49.
Bylandt of Bylant (Sophia of Zofia van den) R. 97, 98.
Bierwisch, Bierwissch of Bierwyssch (Johan) R. 96.
—— (Henrick), schepen van Arnhem R. 88*.
—— (Willem) R. 30.
—— (Peter), schepen van Arnhem R. 80*.
Bymmen (Gheertruyt van) R. 54*.
—— (Mechtelt van) R. 54.
—— (Otte van) R. 30, 31.
Bitter (Gadert) I. 62, R. 87.
Blaeuferver (Henrick) I. 88.
Blanckart of Blanckert (Johan) R. 46.
—— (Zweder) R. 66.
Bleersem (Everardus de) I. 67, R. 8.
Blews de Wellis (dr. Henricus), proost van Arnhem blz. 271 (noot 4).
Boecholst (Wilhelmus de), drost van Wageningen R. 123.
Boener (dr. Fredericus) R. 125.
Bockhorst (Jan van) R. 76.
Bollen of Bullen (Johan) I. 38, R. 69, 70.
—— (Geert) R. 68.
Bongairt (Reyner in den) R. 63.
Boningen (Griete van), vrouw van Deryck van Ewiick R. 52*.
Borchgreve (Arnt), priester R. 51, 71.
Borsselen (Jacob van), gezworen bode der Kanselarij R. 129.
Bourgondië of Burgundia (David van), bisschop van Utrecht R. 81.
Brentinck (Gadert), schepen van Arnhem R. 66*.
—— (Willem of Wilhelmus) R. 60, 61.
Brienen of Brynen (Elburgis de), weduwe R. 20.
—— (Henrick van), schepen van Arnhem R. 47*.
—— (Johan van), schepen van Arnhem R. 47*, 74*.
—— (Steven van), schepen van Arnhem R. 57*, 60*, 66*.
Broickhusen (Wilhelm van), schepen van Arnhem R. 94*.
Brouwer (Tyelman Hermanszoon) R. 113*.
Bruyn (Derick die) R. 109*.
Buckinck (Willem), schepen van Maasbommel R. 6*.
Buer (Wilhelmus Laurentiuszoon), notaris R. 53.

C.

Cesarius Jacobuszoon, schepen van Arnhem R. 8*.

D.

Daniël Gerytszoon R. 37.
David van Bourgondië, bisschop van Utrecht R. 81.
Delen (Brant van), schepen van Arnhem R. 94*.
—— (Jaspar van of Jasperus a), pastoor te Elden, vicaris van St. Walburg R. 109, 114.
Derick (Derich) Arntszoon R. 35.
—— Udenzoon R. 40, 44.
Dericsken, vrouw van Zweder Blanckart R. 66.
Diepholt (Rudolf van), bisschop van Utrecht blz. 271.
Diest (Jan of Johannes van), bisschop van Utrecht blz. 270, R. 2*.

Diemen (J. a), notaris R. 134.
Dodewaard (H. Kruis van) blz. 270, R. 1.
—— (parochiekerk te) blz. 270, R. 1.
Doornenburg R. 97.
Doerninck, Doernynck, Doernic of Dorenick (Elze van), weduwe van Bernardus van der Elst R. 106.
—— (Henrick van), schepen van Arnhem, R. 88*.
—— (Wynant of Winant van), schepen van Arnhem R. 36*, 41*, 49*.
—— (Wouter van), schepen van Arnhem R. 17*.
Doys (Johan), richter in Overbetuwe R. 17*.
Drumpt I. 22, R. 2.
—— (kerk te) blz. 270.
Duercop (Reynerus), vicaris van St. Walburg R. 38.
Duren (Herman van), schepen van Arnhem R. 15*, 19*.

E.

Eess, vrouw van Willem van Wiick R. 73.
Eyhl (Wylhelm van), schepen van Arnhem R. 105*.
Eylze (Theodricus then), notaris R. 42.
Eymeren (mr. Wichmannus) I. 4, R. 134.
—— (Wyer van) R. 75.
Eymeric (Arnt van) R. 18, 28.
Eynde (Rutger van den), priester R. 80.
Eck (Roeloff van) R. 110*.
Ecke (Bertelmeeus Bertelmeeuszoon van) R. 55*.
Elden I. 81, 82, R. 20, 26.
—— (Wilhelmus de) R. 72.
Eldik I. 11, 12, 32, 33, R. 4, 33, 53, 55.
Eliis Gaertszoon R. 111.
—— Janszoon R. 110*.
Elizabet, Elyzabet, Elyzabeth, Elisabet of Elsabee Jordens I. 88.
——, vrouw van Arnt Lambertszoon, R. 26.
——, vrouw van Arndt van Ghent, R. 101.
——, vrouw van Remboldus Tymmerman R. 21, 22.
——, vrouw van Riquardus de Wye R. 7.
Else Beckers weduwe R. 103.
Elst (Bernardus van der) R. 106.
Essel, vrouw van Arnt van Eymeric R. 18, 28.
——, vrouw van Herman van Gerrishem R. 75.
Everdingen (Derick Wolff van), commandeur van St. Jan R. 87*.
Evert R. 117.
—— Henrikxzoon R. 27.
Ewiick of Ewick (Deryck van) R. 52*.
—— (Gerit of Geryt van) R. 73, 82, 83, 91.

F.

Fabri (Gerardus), vicaris van St. Walburg R. 61.
Folyen (Bele) R. 18, 28.
Philips II, koning van Castilië enz. R. 132.
Frederik of Fredericus III, keizer blz. 271 (noot 4).
—— van Tautenborch, aartsbisschop van Utrecht R. 121.

G.

Gadert, Gaedert, Goedert, Gadefridus of Godefridus, zoon van Agniete van den Werve R. 23.
—— Arntszoon R. 35.
—— Gademanszoon, procurator der vicarissen van St. Walburg I. 54, R. 66, 72, 78*.
Gansneb of Ganssneb (Henrich of Henrick) R. 45, 47, 87.
Gaveren (Conradus of Conrardus de), proost van St. Walburg blz. 271 (noot 4), R. 120, 134.
Geertruidt, Gheertruud of Geertrude, vrouw van Gheryt van den Corenacker R. 35.
——, vrouw van Johan Miinschart R. 39.
——, vrouw van Thonis Leydecker R. 117.
Gelderland (Hof of Kanselarij van) blz. 272, I. 5, R. 120, 125, 128, 129, 137.
—— (Rekenkamer van) blz. 272, 273.
—— (Staten van) blz. 272.
Gelre (graaf van) p. 270, I. 1, R. 1.
—— (hertog van) blz. 271, 272 (noot 3), R. 132.
—— en Zutphen (kanselier en raden des konings in) R. 128, 130.
Gent I. 13, 14, 15, R. 9, 35, 101, 131.
—— (richter, burgemeesters en schepenen te) R. 107*, 108*.
—— (Genterbroek te) R. 68.
—— (Smale Kempken te) R. 68.
——, Ghent of Gendt (Arndt van) R. 101.
—— (Henrick van of Henricus de) R. 37, 42.

—— (Wilhem van), proost van Arnhem blz. 271 (noot 4).
Gheret Eghenszoon, richter van Maasbommel R. 6*.
Gerrishem (Herman van), steenmetselaar R. 75.
Gysele of Giissel, weduwe van Johan Koster R. 90.
——, vrouw van Symon Puelken R. 11.
Goede, vrouw van Johan Wirrick R. 99.
Golsem (Aleff van) R. 87.
Gosen of Ghoeswiin (Willemszoon) R. 6.
——, zoon van Griete Nollekens R. 19.
Gramay, Gramaye of Grammaey R. 94.
—— (Johan Baptista), proost van Arnhem blz. 271 (noot 4).
Griete of Gryete Nollekens R. 19.
——, vrouw van Ywen Hermanszoon R. 51.
——, vrouw van Willem Brentinck R. 60.
——, vrouw van Johan van Litt R. 74
Groess of van Groessen (Johannes of Jan), vicaris van St. Walburg R. 115.
Groll of Grollis (Ghyesbert of Gisbertus van), pastoor te Velp R. 113.
Grub (Wynant), burgemeester en schepen van Gent R. 107*, 108*.
Gruessen (Deric van) R. 18, 28.
Gruter (Deric of Derick die), schepen van Arnhem R. 32*, 43*.
—— (Johan die), schepen van Arnhem R. 19*.
—— (Johan), schepen van Arnhem R. 84*.
—— (Theodericus die), schepen van Arnhem R. 5*.
Gruuthuus, Gruuthuse of Gruythuyss (Arnt Gaedertszoon van den), schepen van Arnhem R. 15*, 23*.
—— (Gaedert Bartoltszoon van den) R. 40, 44.
—— (Goedert van den), schepen van Arnhem R. 31*.
—— (Goesen van den), schepen van Arnhem R. 36*.
—— (Goswinus van den), schepen van Arnhem R. 7*.
—— (Otte van den), schepen van Arnhem R. 16*.
—— (Petrus de), kanunnik van St. Walburg R. 38.
Guy, bisschop van Utrecht blz. 270.

H.

Haeck (Derick) R. 87.
Haer (Gadert van der) R. 90*.
Haerde (Henricus die) R. 56.
Hacke (Johannes), schepen van Tiel R. 29*.
Hackfoirden (Jacob van), ridder R. 76.
Hagen of Haghen (Coenraet) R. 66.
—— (Henric) R. 48.
Halle (Randolphus de), notaris R. 20.
Hattem R. 129.
—— of Hattom (Heinrick van)R. 109*.
—— (Wilhem van) R. 112.
Haze (Johan Janszoon die) I. 24, R. 67*.
Heetings (Claes) I. 90.
—— (Nyess) I. 89.
Heynemannus Mennekenzoon R. 5.
Helle (Henricus van der), schepen van Arnhem R. 5*.
Helzemius (Martinus), kanunnik van St. Walburg R. 134.
Henric, Henrik of Henrick, pastoor te Ravenswaai R. 13*.
—— Gaertssen I. 87.
—— Teelmanszoon, leidekker R. 93.
—— Thoniszoon R. 100.
Herwen (Otte van) R. 17.
—— (Wouter van), schepen van Arnhem R. 23*, 24*, 25*, 28*, 31*, 40*, 41*.
Hessen (Arnt van), ridder R. 69.
—— (Arnt van) R. 68, 70*, 76.
—— (Johan van) R. 63*.
—— (Otte of Ott van) R. 63*, 68, 69, 70*.
Heuterus (Pontus), proost van Arnhem blz. 271 (noot 4), I. 99.
Hien I. 96, R. 55.
Hille of Hilleken, vrouw van Eliis Gaertszoon R. 111.
——, vrouw van Huge Gerritszoon R. 88.
——, weduwe van Johan van der Weyden R. 89.
Hillegont Jansdochter, vrouw van Heinrich van Hattem R. 109*.
Hoeffzmytt, Hoeffsmyt, Houfsmet of Hofsmidt (Albertus, Albert of Aelbert), kanunnik, rentmeester en senior van St. Walburg blz. 271 (noot 5) blz. 272 (noot 7), I. 97, 99, R. 135, 143.
—— (Derrick) R. 75, 100.
—— (Franciscus) R. 115.
Hoemen (Herman van) R. 82.
Hoenssler (Goessen van), richter in Overbetuwe R. 101*.
Hoeven (Claes van der), schepen van Arnhem R. 51*.
Hoege Weert en Hoeselsche Weerd R. 68.
Holl (Johan) R. 79.

Holtsnider (Geryt) R. 38, 56.
Hove (Arnt ten), schepen van Arnhem R. 27*, 28*, 32*.
Hoven (Arnoldus ter), kanunnik van St. Walburg R. 34.
Huge Geritszoon R. 88.
Huissen I. 98.
—— (richter te) R. 69.
—— (schepenen van) R. 77.

I.

Ywen Hermanszoon R. 51, 71, 86.
IJzendoorn I. 36, R. 106.
Ysenderen (Willem van) R. 67*.
Jacob Lambertszoon, schepen van Arnhem R. 16*, 18*.
Jamerlo (Henricus de), schepen van Arnhem R. 3*, 14*.
Jan, Johan of Johannes Goissenszoon R. 91*.
—— Janszoon alias Claiszoon R. 139, 140.
—— Rutgheruszoon, priester R. 14.
—— Thomaszoon, vicaris van St. Walburg R. 72.
—— Trudo's zoon R. 5.
—— van Diest, bisschop van Utrecht blz. 270, R. 2*.
Jeger (Goedert) R. 27.
Yeliss Wolterszoon R. 106.
Jordaen Loef Eghenszoon R. 6.
Jutta, Jutte of Jutt, vrouw van Johan Bierwisch R. 96.
——, vrouw van Johan Kelreweert, R. 37.
——, dochter van Remboldus Tymmerman R. 21, 22.

K.

Kaick (Cornelis) R. 92, 94.
Kampen R. 128, 129.
—— (vicaris in de St.-Nicolaaskerk te) R. 129.
Camphusen (familie) blz. 272.
Karel of Kairle, hertog van Gelre blz. 271, 272 (noot 2), R. 98.
Castilië (koning van) R. 132.
Katheryne of Cathryen Florissen R. 105.
——, vrouw van Gadert Bitter R. 87.
Kathers (Christyna), vrouw van Gerit van Loen R. 112.
Kedde (Maess) R. 45.
Keyenberch (Egbert) R. 52.
Keken (Otto de), priester R. 7.
Kelreweert (Johan) R. 37.
Kesteren I. 16, 34, R. 59, 73, 82, 83, 91.
—— (adellijk gericht te) R. 143.
—— (procureur te) I. 97.
Ketwick (Arnoldus) R. 72.
Coelen of Colonia (Arnt, Aernt of Arnoldus van), deken van St. Walburg R. 15—17, 25, 38.
Ky of Key (Carolus), kanunnik van St. Walburg R. 120—123, 126.
Kiespenninck (Albert) R. 94.
Kyvit (Kerstiaen), schepen van Arnhem R. 49*.
Klein Baarle, — Baerle of — Barell, maalschap I. 15, R. 9, 17, 35, 101.
—— (goed Klein Baarle te) R. 101.
Cock (Adrianus), pastoor te Wageningen R. 125.
Colleven (Johannes), vicaris van St. Walburg R. 38.
Konne, weduwe van Baldewiin van Sarwerden R. 95.
Koppel (Gerit ther) R. 7.
Corenacker (Gheryt van den) R. 35.
Koster (Herman) R. 90.
—— (Johan) R. 90.
—— (Walburch) R. 90.
Kremer (Gerrith) R. 135.
Cruys of Cruyss (Ludolph of Ludolf van den) kanunnik van St. Walburg I. 63, R. 49, 50.
—— (Wilhem van den) R. 49.
Culemborg I. 99.
Culenborch (heer van) R. 91.
Cunretorff, Cunertorf of Cuynretorff (mr. Henricus), kanunnik van St. Walburg I. 5, R. 121, 122, 124, 125, 127—130, 132.
—— (mr. Jacobus), scholaster van St. Salvator te Utrecht R. 122.
Cuper of Kuper van Rosendale (Willem) R. 43, 46, 66.

L.

Lamaye (Henrick) R. 69.
Lambalch (Henrick van), procureur te Kesteren I. 97, R. 143.
Lambecke (Gyselbertus), schepen van Arnhem R. 3*.
Landt (Dederick van de) I. 87.
Lapide (Amandus de), notaris R. 34.
Leeuwen (Aelbert van), scholtis van Maurik, Rijswijk en Ravenswaai R. 141.
Leydecker (Thonis) R. 117.
Leyden of Leydis (Symon Martinuszoon van of de), vicaris van St. Walburg R. 57, 58.
Lente (Beernt van) R. 31.
Lewe (Stephanus ter) R. 38.
Lienden (goed die Loeten te) I. 38, R. 109.
Liisken, vrouw van Willem van Angeren R. 104.

Litt (Johan van) R. 74.
Lobberich, vrouw van Laurens van Vlyeterden R. 36.
Loef Eghenszoon (Jordaen) R. 6.
Loen (Gerit van) R. 112*.
Lose (Theodericus die) R. 5.
Lubbe, vrouw van Gaedert van den Gruuthuus R. 44.
Luik (kanunnik te) blz. 271 (noot 4).
Luta, vrouw van Henricus de Gent R. 42.

M.

Maasbommel I. 17.
—— (richter en twee schepenen te) R. 6*.
Mainz (diocees) R. 126.
—— (vicaris der St.-Albanuskerk te) R. 125.
Malburgen (richter te) R. 69, 70.
—— (Riiswickskamp te) I. 83, R. 68—70.
Margaretha of Margryet, dochter van Cathryen Florissen R. 105.
——, vrouw van graaf Reinald I, R. 1*.
Marrie, vrouw van Wynant Hermanszoon R. 37.
Mathiis Jacobszoon, buurmeester te Ravenswaai R. 139, 140.
Maurik (scholtis van) I. 8, R. 141.
Mechtelt, vrouw van Dirck van Aelst R. 73.
Mekeren (Giisbert van), ambtman blz. 272.
—— (Johan van), schepen van Arnhem R. 105*.
Merten (Philippus de) R. 29.
Metta of Mette, vrouw van Theodericus die Lose R. 5.
——, vrouw van Wilhem Wirrick R. 99.
Meus Gerritszoon R. 110*.
Mielle (Hermanus) R. 34.
Miinschart (Johan), schepen van Arnhem R. 39*, 45*, 71*, 74*.
Militis (Johannes), proost van Arnhem R. 85*.
Momme (Roloff), schepen van Arnhem I. 29, R. 75*, 79*, 80.
Monte (dr. Borchardus de), zie: Bergh.
Moilen (Henrica van der) R. 100.
Muelman (Henricus), kanunnik van St. Walburg R. 10.

N.

Napels R. 132.
Nederbetuwe (richter in) R. 59*, 82*, 83*.
Nyese, weduwe van Beernt van Lente R. 31.
Nymwegen (Jan van) R. 56.
Nywelant of Nulandt (Henrich ingeen), richter in Overbetuwe R. 35*.
—— (Wilhem inghien) R. 101*.
Noeyen (Henrixken), vrouw van Tyelman Brouwer R. 113*.

O.

Ochten R. 139.
Offerman (Johannes den) R. 3.
Ophemert (commanderij der Duitsche ridders te) blz. 270.
Opperden R. 140.
—— (Geryt van) R. 52.
Otto I, keizer blz. 270.
Overbetuwe (richter in) R. 9, 17*, 35*, 101*.

P.

Palender (Henricus), advocaat te Arnhem R. 125.
Pantzier (Zander) R. 33*.
Papegay (Arndt yn die) R. 84.
Pechter (Dideric die), schepen van Maasbommel R. 6*.
Pelgeriim Kerstienszoon R. 24.
Penninc (Willem) R. 19.
Peter Giesbertszoon R. 112*.
Ploech (Aernt), schepen van Arnhem R. 45*.
—— (Derick), schepen van Arnhem R. 40*.
Poelman (Aelbert) R. 75.
—— (Everardus), notaris R. 38.
—— (Hermannus), procurator van St. Jan R. 87*.
—— (Theodericus), notaris R. 56, 58, 61, 65.
Pollart (Johan), proost van Arnhem blz. 271 (noot 4).
Praets (Bate) R. 57, 58.
Prast (Peter van der), kanunnik van St. Walburg R. 50*.
Prynsen (Derisken), weduwe van Derick van Berckt R. 116.
Puelken (Symon) R. 11.
Putten I. 18, R. 62.

R.

Ramacker (Jochim) R. 89.
Randwijk R. 97, 98.
Randwick (Giisbert Giisbertszoon van), tynsmeester van St. Walburg R. 73*.
Ravenswaai I. 13, 19, 20, 21, R. 138.
—— (buurmeester te) R. 139.
—— (scholtis van) I. 8, R. 141.
—— (die Maeten te) R. 110.
Reinald of Reinoldus I, graaf van Gelre blz. 270, I. 1, R. 1*.

——, zoon van graaf Reinald I, R. 1*.
Reiner Jordens (mr.) I. 87.
—— Peterszoon R. 59.
Ridder (Henric) R. 15.
—— (Jacop of Jacob), schepen van Arnhem R. 86*, 92*.
—— (Wilhem) R. 101*.
—— (Wynant), schepen van Arnhem R. 43*.
Ryenen (Jan van) I. 73, R. 103.
Rijswijk I. 20.
—— (scholtis van) I. 8, R. 141.
—— (leengoed die Waey) R. 110.
Riiswiick, Riiswick of Riiswic (Gerrit, Geirt van) R. 70, 99.
—— (Hadewich van) R. 68.
—— (Henrick van) R. 69.
Rympler (Wolter van) R. 62.
Robell (Huge van), pitanciemeester van St. Jan R. 47.
Roy (Thonis die) R. 110*.
Roos (T.), griffier der Kanselarij van Gelderland R. 137.
Rosendaell of Rosendale (Willem Cuper van) R. 43, 46, 66.
Roesenouwe (Derick, bastaard van), richter van Huissen en Malburgen R. 69.
Rossem of Rossum (Hubert van), proost van Arnhem blz. 271.
—— (Johan van), richter in Nederbetuwe R. 82*, 83*.
Rudolf van Diepholt, bisschop van Utrecht blz. 271.
Ruyter (mr. Jacob), kanunnik van St. Walburg R. 105.
Rutgerus, Rutgherus of Ruthgerus Albertuszoon, notaris, R. 115, 122—124, 126, 127.

S.

Zandwijk I. 22, R. 2.
Sarwerden (Baldewiin van) R. 95.
Schevych (Helnich van) R. 23.
Schevickhaven (Henrick van), rentmeester van St. Walburg blz. 272, 273.
Schock of Scock (Henrick), schepen van Arnhem R. 84*, 86*.
—— (dr. Theodericus), proost van Arnhem blz. 271 (noot 4), R. 65*.
Schoenzwaen (Derick, Dirck) R. 43, 46.
Scriver of Scryver (Arnoldus dyen) R. 3.
—— (Henricus), proost van St. Walburg blz. 271 (noot 4).
—— (Wynant), schepen van Arnhem R. 24*.
Sengher (Jan) R. 19.
Zetten (Hof tot Elt, op Eldt) I. 23, R. 63, 142.
Sicilië R. 132.
Silvouden (Jacob van) R. 79.
Sluyter of Sluter (Henrick) R. 84.
—— (mr. Johan), kanunnik van St. Walburg R. 95.
Sluysken (Pouwell) R. 94.
Smeyken (Geryt), priester R. 60.
Smullyngh (Johan) R. 107, 108.
Sonendach (Arnt) R. 33.
—— (Bernt) R. 33*.
—— (Derc) R. 33.
—— (Henric) R. 33.
—— (Willam) R. 33.
Zoemeren (Stiin of Styne van), vrouw van Geryt van Ewiick R. 73, 82, 83, 91.
Sophia, vrouw van Egbert Wirrick R. 99.
Spanje, koning van R. 128, 130, 132.
Spiker (mr. Henricus) R. 12.
Steenhuis (Herman van den) R. 82*, 83*.
—— (Gerryt van den) R. 82*, 83*.
Steenren (Jacobus de), notaris R. 22.
Stina Wendelmodesdochter R. 3.
Storm (Neude) R. 9.
Zuermondt (Aelbertus), priester R. 29.
Zulle (mr. Jacob) I. 46, R. 44.
Zutphen (graaf van) blz. 271, R. 132.
—— (raden des konings in Gelre en) R. 128, 130.
Zwolle R. 34.

T.

Tautenborch (Frederik van), aartsbisschop van Utrecht R. 121.
Teisterbant (graaf van) blz. 270.
—— (aartdiakonaat) blz. 270.
Theodericus Trudo's zoon R. 5.
Tiel I. 22, 35, R. 1, 2.
—— (schepenen te) R. 29*.
—— (kapittel van St. Walburg te) blz. 270, I. 1, R. 1.
—— (klooster van St. Walburga te) blz. 270.
—— (hertogelijk tolhuis te) R. 29.
Tyman, vicaris der St.-Nicolaaskerk te Kampen R. 129.
Tymmerman (Remboldus) I. 41, R. 22.
Tynnegieter (Pelgerom) R. 87.
Tolhuys (Johannes ingeen) R. 52.
—— (Wolterus), notaris R. 52, 72.
—— (Wolter ingen of Wolterus), procurator der vicarissen van St. Walburg R. 71, 78*, 86.
Thomaes (Arnt), schepen van Arnhem R. 57*, 60*.
Thorn R. 80.

Traiectum, zie: Utrecht.
Tuyll (Jacobus) R. 8.

U.

Utrecht (aartsbisschop van) R. 121.
—— (bisschop van) blz. 270, 271, R. 2*, 81.
—— (kanunniken ten Dom te) blz. 271.
—— (kapittel ten Dom) blz. 270, 271.
—— (kerk van St. Maarten te) blz. 270.
—— (Duitsche Orde te) I. 22, R. 2.
—— (kanunnik van St. Salvator te) R. 53.
—— (kanunnik-scholaster van St. Salvator te) R. 122.
—— (kapittel van St. Salvator te) I. 33, R. 53.
—— (aartsbisschoppelijk paleis te) R. 121.

V.

Vaick (Derick), burgemeester en schepen van Gent R. 107*, 108*.
Veer (mr. Andreas), kanunnik van St. Salvator te Utrecht R. 53.
Vekeler (Henricus) R. 42.
Velic (Theodericus die), schepen van Arnhem R. 7*.
Velp R. 30, 31.
—— (pastoor te) R. 113.
—— (Hof ten Bongart, Bonghart) I. 84, R. 3, 112.
—— (Broek te) I. 86, R. 133.
—— (Kreyemaat te) I. 37, 86, R. 98, 133, 136.
—— (Lange Weide te) I. 85, R. 112.
Veltman (Henric) R. 24, 25.
Veluwe (Gedeputeerden van het kwartier van) blz. 272, 273.
Verhuel, notaris R. 121, 122, 134.
Vlieger (Gherart die) R. 13.
Vlyeterden (Laurens van) R. 36.
Voerdt (Aelbert van der), richter van Gent R. 107*, 108*.
Voss van Avezaet (Jan), richter in Nederbetuwe R. 59*.
Vry...e (Henricus), notaris R. 34.

W.

Wagendriver (Aelbert) R. 36.
Wageningen (drost van) R. 123.
—— (pastoor te) R. 125.
Walle (Geryt van den) R. 45, 47.
Waltger, graaf van Teisterbant blz. 270.
Weicker (Valentinus), notaris R. 125.
Weyden (Derisken van der) R. 89.
—— (Evertken van der) R. 89.
—— (Giisbert van der) R. 89.
—— (Henrick van der) R. 74.
—— (mr. Johan van der) R. 74, 89.
Weyndell, vrouw van Cornelis Kaick R. 92.
Wely (Johan van), rentmeester en tynsmeester van den heer van Culenborch R. 91*.
—— (Rutger van) R. 131.
Wellis (dr. Henricus Blews de), proost van Arnhem blz. 271 (noot 4).
Wermelt Janszoon I. 20, R. 110*.
Werve (Agniete van den) R. 23.
Westrienen (Bartholomeeus van) R. 91*.
Wetten (Derick van) R. 75.
Wye (Herman van), schepen van Arnhem R. 51*, 71*, 79*, 89*.
—— (Riquardus de) R. 7.
Wijk I. 33, R. 53.
Wiick of Wick (Jan Janszoon van) R. 109*.
—— (Willem van) R. 73.
—— (Ott of Otth van) R. 110*, 140.
Wynant Hermanszoon R. 37.
Wythen (Gheryt de) I. 28, R. 39.
Wilhelmke, vrouw van Wilhem van Hattom R. 112.
Wilhelmus Trudo's zoon R. 5.
Wirrick (Egbert) R. 99.
—— (Johan) R. 99.
—— (Laurens) R. 99.
—— (Wilhem) R. 99.
Wolff van Everdingen (Derick), commandeur van St. Jan R. 87*.
Worm of Woerm (Rein of Ren) R. 36, 74, 89.

INHOUD.

	Blz.
Inleiding	270
Inventaris	274
I. Het kapittel in het algemeen en de aanstelling zijner leden	274
II. Financieel beheer van het kapittel	274
A. Proosdij- en kapittelgoederen	274
I. In het algemeen	274
II. Landerijen, huizen, erfpachten en tienden	274
a. Bemmel	274
b. Eldik onder Ochten	274
c. Gent	274
d. Kesteren	275
e. Maasbommel	275
f. Putten	275
g. Ravenswaai en Rijswijk	275
h. Tiel en omgeving	275
i. Zetten	275
j. Niet nader omschreven goederen (Betuwe)	275
III. Renten en tynsen	275
a. Arnhem	275
b. Eldik onder Ochten	276
c. Kesteren	276
d. Tiel	276
e. IJzendoorn	276
B. Kapelanieën en vicarieën onder financieel beheer van het kapittel	276
I. Sint-Annakapel	276
II. Vicarie, gesticht op het altaar van den H. Nicolaas	276
III. Financieel beheer der gezamenlijke vicarissen in de Sint-Walburgskerk	276
A. Tot 1580	277
I. In het algemeen	277
II. Landerijen, huizen en erfpachten te Arnhem	277
III. Renten	277
a. Arnhem	277
b. Elden	279
c. Malburgen	279
d. Velp	279
B. Na 1580	279
I. In het algemeen	279

Blz.

II. Land te Arnhem 279
III. Renten te Arnhem 280
IV. Stukken, waarvan het verband met het kapittel of de vicarissen niet met zekerheid blijkt 280

Aanhangsel tot den Inventaris 280
Regestenlijst 281
Index 312

RIJKSARCHIEF IN ZEELAND.

XV. BESCHRIJVING DER VERZAMELING VAN CITTERS.

Deze stukken, afkomstig van jhr. mr. C. van Citters, burgemeester van Heinkenszand, gezworen der Breede-Watering-bewesten-Ierseke, zijn 21 Februari 1929 namens de familie Van Citters door den heer J. Kreune te Heinkenszand geschonken aan het Rijksarchief in Zeeland.

ABR. MULDER.

I. Familiepapieren.

1. Stukken betreffende de nalatenschap van mr. Cornelis van Citters van Bruëlis, oud-burgemeester en raad der stad Goes, overleden te Middelburg 19 December 1807. Hierbij vele stukken betreffende goederen, hem bij erfenis aangekomen. 1774—1828. 1 pak.

N.B. Dit pak is geborgen in een perkamenten boekband, waarop staat: ,,Boedel Bruëlis''.

2. Rekening van mr. Wilhem Aarnout van Citters over de administratie der Studentenbeurs van het legaat van vrouwe Elisabeth Honing, over de jaren 1796—1802. Afgehoord door de hoofden der vier staken van de nagelaten kinderen van mr. Wilhem van Citters in 1803. 1 omslag.

3. Rekening van mr. Wilhem Aarnout van Citters ,,wegens het legaat van vrouwe Tanneke Lampsints, om daarvan de jaarlijksche intresten uit te deelen aan arme bekende lieden en vrienden'' over de jaren 1796—1802. Afgehoord door de hoofden der vier staken van de nagelaten kinderen van mr. Wilhem van Citters in 1803. 1 omslag.

4. Gequiteerd belastingbiljet voor C. van Citters van Bruëlis in de Buitengewone Belasting van 1804 en in de 8- en 25-jarige heffingen. 1804—1805. 1 omslag.

5. Rekening van tienden in Kruiningen over de jaren 1797—1806, toekomend C. van Citters van Bruëlis. Afgehoord 1807. 1 omslag.

6. Akte van scheiding en deeling der nalatenschap van mr. Caspar van Citters, overleden te Middelburg 11 Maart 1815. 1818. Hierbij eenige bijlagen. 1812—1825. 1 pak.

7. Lijsten van ontvangen tienden, toekomende aan de familie Van Citters. 1819—1835. 1 pak.

8. Pachtcontracten van hofsteden, bouw- en weilanden onder 's-Heer-Arendskerke en Heinkenszand, toebehoorend aan de familie Van Citters. 1837—1883. 1 pak.

9. Inventaris, rekeningen en liquidatie van de nalatenschap van Adriana Hayman, overleden 26 Januari 1746 te Zierikzee. 1747—1789. 1 pak.

N.B. Dit pak is geborgen in een perkamenten boekband, die zonder inhoud is aangetroffen, doch waarop geschreven staat: „Orderboek voor 't regiment Gardes, in de campagne van 1747, wanneer hetselve van mij geleid is". — Leden der familie Van Citters behoorden tot de erfgenamen.

10. Inventaris van de nalatenschap van mr. A. Bodt, overleden in 1816 te 's-Gravenhage. 1816. 1 deel.

N.B. Leden der familie Van Citters behoorden tot de erfgenamen.

11. Rekening van J. Jochems als executeur-administrateur van de nalatenschap van mr. A. Bodt. 1817. 1 deel.

12. Provisioneele verdeeling der nalatenschap van mr. A. Bodt. 1817. 1 deel.

13. Laatste rekening van J. Jochems als administrateur van de helft der nalatenschap van mr. A. Bodt, waarvan het vruchtgebruik toekwam aan M. U. van Visvliet, echtgenoote van L. H. de Haze Bomme. 1838. 1 deel.

14. Verdeeling van de helft der nalatenschap van mr. A. Bodt, waarvan het vruchtgebruik toekwam aan M. U. van Visvliet, echtgenoote van L. H. de Haze Bomme. 1838. 1 deel.

15. Staten van verrekening en briefwisseling aangaande het beheer der nalatenschap van mr. A. Bodt. 1819—1836. 1 pak.

II. Stukken, afkomstig van Jhr. mr. C. van Citters, als gezworen der Breede-Watering-bewesten-Ierseke.

16. Stukken betreffende vergaderingen der ingelanden en van de directie der Breede-Watering-bewesten-Ierseke. 1862—1864. 1 pak.

17. Stukken betreffende de werken, die in den polder van de Breede-Watering-bewesten-Ierseke noodig zijn bij het aanleggen van den spoorweg. 1862—1863. 1 omslag.

18. Stukken betreffende aanbestedingen en werken aan de Breede-Watering-bewesten-Ierseke. 1862—1872. 1 pak.

19. Begrootingen van de Breede-Watering-bewesten-Ierseke. 1863, 1864 en 1865. 1 omslag.

20. Stukken betreffende het ontwerp van wijzigingen van het reglement van administratie der polders in Zeeland. (Meerendeels gedrukt.) 1863.

N.B. De ingelanden der vrije polders, zooals de Breede-Watering-bewesten-Ierseke, waren vooral verontwaardigd over de voorgestelde handhaving der verplichte bijdrage aan de calamiteuze polders, gelijk dit bij Keizerlijk Decreet van 28 December 1811 was voorgeschreven.

21. Instructiën voor de leden der directie en voor den ontvanger-griffier van den polder de Breede-Watering-bewesten-Ierseke. (c. 1865.) 1 omslag.

22. Alphabetische lijst der ingelanden van den polder de Breede-Watering-bewesten-Ierseke. (c. 1865.) 1 omslag.

23. Varia. 1861—1863. 1 omslag.

III. Stukken betreffende de ambachtsheerlijkheid 's-Heer-Arendskerke.

24. Lijst der ambachtsheeren in 's-Heer-Arendskerke volgens de Steenrol in Februari 1739. (c. 1739.) 1 omslag.

25. Stukken betreffende het plantrecht in 's-Heer-Arendskerke. (c. 1750.) (Gelijktijdige afschriften.) 1 omslag.

26. Contract tusschen de heeren van Borssele en van 's-Heer-Arendskerke nopens het bestuur en beheer van den in 1753 gezamenlijk ingedijkten Koningspolder. 1757. (Niet onderteekend.) 1 omslag.

27. Lijst der koopers van gronden in den Koningspolder in 's-Heer-Arendskerke-ambacht op 15 Juni 1757. (Gelijktijdig afschrift.) 1 omslag.

28. Voorwaarden tot den verkoop van een portie ambacht in 's-Heer-Arendskerke c. a. (Concept.) (c. 1760.) 1 omslag.

29. Resolutie van ambachtsheeren, vermoedelijk van 's-Heer-Arendskerke, in zake uitgaven van kerk en parochie. (18de-eeuwsch afschrift.) 1 omslag.

30. Stukken betreffende gedane leverantiën aan het Engelsche leger in Zuid-Beveland. 1809. 1 omslag.

31. Stukken van financieelen aard, waarschijnlijk afkomstig van het armbestuur van 's-Heer-Arendskerke. 1830—1833. 1 omslag.

32. Reglementen op het behandelen der zaken in de gemeene ambachten van 's-Heer-Arendskerke, Heinkenszand, Ovezand, 's-Heerenhoek en Sint-Joosland. 1834 en 1835. (Afschriften.) 1 omslag.

33. Notulen der generale vergaderingen van ambachtsheeren van 's-Heer-Arendskerke e. a. (Concept.) 1835, 1837, 1838, 1839, 1840. 1 omslag.

34. Stukken betreffende de indijking der Schengepolder. 1855—1875. 1 pak.

N.B. Hieronder bevinden zich o.a. de Koninklijke vergunning tot indijking, de verkoopconditiën en staat der verdeeling van den opbrengst van den verkoop der schorren, het rapport der deskundigen over de tijdstippen, waarop de rijpheid der verschillende gedeelten van het Sloe te wachten is en de verwachte waarde dier bedijkingen.

35. Stukken betreffende den verkoop van ambachtsheerlijke rechten en goederen van 's-Heer-Arendskerke c. a. en de verdeeling der opbrengsten. (Deels gedrukt.) 1871—1875. 1 omslag.

IV. Stukken betreffende ambachtsheerlijke rechten.

36. ,,Memorie, waarin het recht tot de koorn- en smaltiendens in de vier ambagten Leimuiden, 's Burg-Graaven-Veen, Vriesekoop en 's-Heeren-Ambagt van Egmond, alsmede in Langeraar enz., competeerende den Erfgenaamen van Gualtherus van Halewijn, als een wel verkregen, altoos behouden en nimmer verloren allodiaal eigendom betoogd wordt, door J. Phaff.'' (Gedrukt.) 1760.

37. ,,Memorie ter adstructie van de Jurisdictie, welke de Ambachtsheeren van Zuid-Beveland in derzelver Ambachten competeert.'' (Gedrukt.) 1761. (In duplo.) 1 pak.

N.B. Deze memorie is verschenen in de rechtskwestie tusschen den Rentmeester van Bewestenschelde als Hoogbaljuw en eenige ambachtsheeren in Zuid-Beveland. — Als bijlagen tot deze memorie zijn opgenomen:

a. ,,Keuren van Capelle en Bieselinge'', d. a. 1363, bevestigd door Albrecht van Beieren en nader door Willem VI in 1415;

b. „Attestatie van de Jurisdictie, welke de ambachtsheeren in Walcheren ten tijde van de Grafelijke regeeringe geëxerceerd hebben", d.a. 1612;

c. Voorstel van de zijde der ambachtsheeren aan Gecommitteerde Raden om tot overeenstemming te komen.

38. Procuratie op mr. L. P. van de Spiegel om uit naam der ambachtsheeren op Zuid-Beveland te ageeren tegen het Hoog-Officie-Bewesterschelde. 1765. (Gelijktijdig afschrift.) 1 omslag.

39. Johan Canter de Munck, „Deductie en adstructive Memorie vanwege een aantal Ambachtsheeren in Zeeland aan de Provisioneele Repraesentanten van hetzelve Volk, ter voldoening aan de resolutiën van 3 April en 4 Augustus 1795, overgebracht". 1795. (Gedrukt.) 1 deel.

40. Model voor de opgaaf (particuliere memorie) der inkomsten van ambachtsheerlijkheden in Zeeland, zooals die verlangd is door de Provisioneele Representanten bij publicatie van 4 Augustus 1795. 1 omslag.

41. Bijzondere opgaaf (particuliere memorie) der ambachtsheerlijke rechten van Nisse. 1795. (Concept.) 1 omslag.

42. Modellen voor het maken van aanspraak op ambachtsgevolgen. (c. 1796.) (Deels gedrukt.) 1 omslag.

43. Gronden ter verdediging van de ambachtsheerlijke rechten in Zeeland. 1800. 1 omslag.

V. Varia.

44. Rekening van den bouw der kerk te 's-Heerenhoek. 1668—1672. Afgehoord door en namens de ambachtsheeren in 1675. (18de-eeuwsch afschrift.) 1 deel zonder band.

N.B. De rekening werd gedaan door den predikant Elias Sierendonck. — Voorin een „Memorie nopende den opbouw van een Nieuwe Kerk te 's-Heerenhoek".

45. „Memorie, hoedanig het zueergeld door Ovesand continueel aan Borssele is betaalt." 1720. 1 omslag.

46. Stukken betreffende het graven van een haven voor de stad Goes. 1792—(c. 1811). 1 pak.

N.B. Deze stukken zijn althans gedeeltelijk afkomstig van mr. A. W. van Citters, burgemeester van Goes.

47. Voorwaarden tot de openbare verkooping der schorren van Goenje en Hongersdijk en van den Onbekenden of Mosselbank, gelegen tusschen Zuid- en Noord-Beveland, alsmede van Oost-Beveland. 1809.

N.B. De koopers waren verplicht tot bedijking. — Aan den toekomstigen polder was reeds bij Koninklijk Besluit van 1808 den naam Lodewijkspolder gegeven (later Wilhelminapolder). Ook moesten de koopers een haven doen graven voor de stad Goes.

48. Brief van mr. J. Verheye van Citters te Sint-Laurens aan A. van Citters, directeur der contributiën in Zeeland te Middelburg, betreffende de vrijstelling van grondbelasting der calamiteuze Nieuw-Westenrijk-, Kleine-Zevenaar-, Margaretha- en Koude-polder. 1815. 1 omslag.

49. Omschrijving en verdeeling van een aantal tienden in Zuid-Beveland. (c. 1820.) 1 omslag.

50. Memorie betreffende de geschiedenis der Sturmezandpolder bij Wemeldinge. (c. 1860.) 1 omslag.

51. Open brief van Dirk Dronkers aan den commissaris des Konings in Zeeland in zake de oeververdediging van Walcheren. 1863 Januari 30. (Gedrukt.) 1 omslag.

52. Reglement van beheer der gemeenschappelijke werken van de polders 's-Heer-Arendskerke, Sint-Pieter, Ankerveere en Heinkenszand, gelegen in den polder 's-Heer-Arendskerke. (Concept.) 1863. 1 omslag.

53. Rekeningen der parochie van Baarsdorp over de jaren 1756—1802. Afgehoord door de ambachtsheeren van Baarsdorp. 1 deel.

N.B. De laatste rekening is niet onderteekend. — De tweede helft van dit deel is van 1843 tot 1863 gebruikt als particulier kasboek.

XVI. BESCHRIJVING EENER VERZAMELING STUKKEN VAN EENE GEMEENSCHAPPELIJKE ADMINISTRATIE VAN PARTICULIERE TIENDEN OP WALCHEREN.

SUPPLEMENT.

Bij proces-verbaal van 31 Mei 1913 werden door den rentmeester der bovengenoemde Tienden, den heer W. P. de Back te Middelburg, aan het Rijksarchief in Zeeland overgedragen de bescheiden, welke deze rentmeester van zijn voorganger had overgenomen. De administratie, die hij zelf had gevormd en nog voor zijn gebruik meende noodig te hebben, hield hij onder zich. Hij droeg echter aan zijn erven op, na zijn overlijden alle stukken, die betrekking hebben op de administratie dezer tienden, af te staan aan het Rijksarchief.

De heer W. P. de Back is 3 April 1929 overleden en de heer H. C. Reijers te Middelburg heeft toen aan die opdracht welwillend voldaan.

Een boekwerk: Mr. P. van der Schelling, *Hollands Tiend-regt*, 2 deelen (Rotterdam, 1727), dat in de verzameling begrepen was, is opgenomen in de handbibliotheek van dit Rijksarchief.

De beschrijving, waarop het hiervolgende een supplement is, vindt men als bijlage II achter het Verslag van het Rijksarchief in Zeeland over 1918 in *Verslagen omtrent 's Rijks oude archieven*, 1918, deel II.

In deze administratie blijkt mede begrepen te zijn het beheer van de tienden in den Frederikspolder op Noord-Beveland.

ABR. MULDER.

2*a*. Stukken van algemeenen aard betreffende de administratie van particuliere tienden op Walcheren. 1874—1913. 1 pak.

7*a*. Rekeningen van rentmeesters, met bijlagen. 1887—1908. 1 pak.

7*b*. Als voren. (Concepten.) 1878—1908. 1 pak.

18*a*. Registers van beschrijving en taxatie der tiendvruchten. 1880—1893. 1 deel.

18*b*. Als voren. 1894—1905. 1 deel.

18*c*. Als voren. 1906—1908. 1 deel.

26. Opgaven betreffende het gebruik der gronden naar de verschillende gewassen. 1901—1908. 1 pak.

27. Stukken betreffende afkoop van tienden ingevolge artikel 83 der Tiendwet 1907 (*Staatsblad* n°. 222). 1908—1909. 1 pak.

N.B. Afgekocht zijn: de Reymerstienden, Pier-Schroe, de Gasthuistienden, Oosthoek (eerste en tweede deel), de Mayken-Jan-Dankerstienden, Hinneleen, de Drie-tienden-oost-de-haven, de Costerietienden eerste hoek te Oostkapelle. De overige tienden zijn ingevolge artikel 1 dier wet vervallen. (Zie volgende nrs.)

28—32. Stukken betreffende het vervallen van tienden en de schadevergoeding daarvoor. 1908—1909. 5 pakken.

28. Bellewaerds-en-Campenstienden, de 567-roeden-in-Schellag, Hofstede-en-Spelletienden, Hugo-kinderen-tienden of Groote-kapellaan.

29. Poortlingen-'t-derde-deel, Hayman-de-Oostzijde, De-Groote-Hooge, Schuylwerve.

30. Steenhoek, Poorthoek, Abbenhoek, Koopmans-kinderen-weerdeel.

31. Hugo-Derrink-tienden, Vergijlkensdorp, Van-den-Helmstienden, de Drie-tienden-West-de-haven, de Costerietienden-in-Schellag.

32. In den Frederikspolder op Noord-Beveland.

33. Schattingslijsten, bedoeld in artikel 49 der Tiendwet 1907 (*Staatsblad* n°. 222). (Uittreksels en afschriften.) Met bijlagen. 1911. 1 pak.

Uittreksels uit kadastrale plans.

34. Gemeente Arnemuiden, sectie B en C, aanwijzende de Bellewaerds-en-Campenstienden. 1909. 1 kaart.

35. Gemeenten Middelburg, sectie F, en Veere, sectie D, aanwijzende de 567-roeden-in-Schellag. 1909. 1 kaart.

36. Gemeente Serooskerke, sectie D, aanwijzende de Hofstede-en-Spelletienden. 1909. 1 kaart.

37. Gemeente Sint-Laurens, sectie B en F, aanwijzende Poortlingen-'t-derde-deel. 1909. 1 kaart.

38. Gemeenten Middelburg, sectie G, en Arnemuiden, sectie F, aanwijzende Hayman-de-Oostzijde. 1908. 1 kaart.

39. Gemeenten Koudekerke, secties C, D en E, en Oost-en-West-Souburg, sectie A, aanwijzende De-Groote-Hooge (gedeeltelijk). 1909. 1 kaart.

40. Gemeenten Koudekerke, sectie D en E, en Oost-en-West-Souburg, sectie A, aanwijzende Schuylwerve. 1908. 1 kaart.

41. Gemeenten Middelburg, sectie G, en Arnemuiden, sectie C en F, aanwijzende Steenhoek. 1908. 1 kaart.

42. Gemeenten Sint-Laurens, sectie C, Veere, sectie D, en Middelburg, sectie F, aanwijzende Poorthoek (gedeeltelijk). 1909. 1 kaart.

43. Gemeente Middelburg, sectie E, aanwijzende Poorthoek (gedeeltelijk). 1909. 1 kaart.

44. Gemeente Middelburg, sectie F, aanwijzende Poorthoek (gedeeltelijk). 1909. 1 kaart.

45. Gemeenten Middelburg, sectie F, Veere, secties C en D, Vrouwenpolder, sectie E, en Sint-Laurens, sectie C, aanwijzende Obbenhoek. 1909. 1 kaart.

46. Gemeente Veere, sectie B, en Vrouwenpolder, sectie C, aanwijzende Koopmans-kinderen-weerdeel (gedeeltelijk). 1908. 1 kaart.

47. Gemeente Veere, sectie A, aanwijzende Koopmans-kinderen-weerdeel (gedeeltelijk). 1908. 1 kaart.

48. Gemeente Veere, secties B en C, aanwijzende Hugo-Derrinck-tienden (gedeeltelijk). 1908. 1 kaart.

49. Gemeente Veere, sectie A, aanwijzende Hugo-Derrinck-tienden (gedeeltelijk). 1908. 1 kaart.

50. Gemeente Vrouwenpolder, secties C, D en E, aanwijzende Vergijlkensdorp. 1908. 1 kaart.

51. Gemeente Veere, secties C en D, aanwijzende Van-den-Helmstienden. 1909, 1 kaart.

52. Gemeente Veere, secties C en D, aanwijzende de Drie-tienden-west-de-haven. 1909. 1 kaart.

53. Gemeente Arnemuiden, sectie B. 1878. 1 kaart.

54. Gemeente Kleverskerke, sectie B en C. (19de eeuw.) 1 kaart.

55. Gemeenten Sint-Laurens-en-Brigdamme, secties B en F, en Serooskerke, sectie D. (19de eeuw.) 1 kaart.

56. Gemeenten Gapinge, secties A en B, en Vrouwenpolder, secties C en D. (19de eeuw.) 1 kaart.

57. Gemeente Vrouwenpolder, secties D en E. (19de eeuw). 1 kaart.

58. Gemeenten Gapinge, sectie A, Sint-Laurens, sectie A, en Serooskerke, secties C en D. (19de eeuw.) 1 kaart.

59. Gemeenten Arnemuiden, secties A en E, en Veere, sectie D. Met opgaaf der grootte van de geteekende perceelen. (c. 1900.) 1 kaart.

60. Gemeenten Veere, secties C en D, en Vrouwenpolder, sectie E. Met opgaaf der grootte van de geteekende perceelen. (c. 1900.) 1 kaart.

61. Gemeenten Middelburg, sectie G, en Arnemuiden, secties A, B, C en F. Met opgaaf der grootte van de geteekende perceelen. (c. 1900.) 1 kaart.

62. Gemeenten Veere, secties A, B en C, en Vrouwenpolder, secties C, D en E. Met opgaaf der grootte van de geteekende perceelen. (c. 1900.) 1 kaart.

63. Gemeenten Middelburg, secties E en F, Sint-Laurens, sectie C, Vrouwenpolder, sectie E, en Veere, secties C en D. Met opgaaf der groottte van de geteekende perceelen. (c. 1900.) 1 kaart.

64. Gemeenten Koudekerke, secties B, C, D en E, Grijpskerke, sectie E, Oost-en-West-Souburg, sectie A, en Middelburg, sectie H. Met opgaaf der grootte van de geteekende perceelen. (c. 1900.) 1 kaart.

Andere kaarten.

65. Kaarten van diverse tiendblokken op Walcheren. (Meerendeels op calqueerlinnen.) (19de eeuw.) 1 pak.

66. Schetsteekeningen van tiendblokken op Walcheren. (c. 1870.) 1 pak.

67. Veilingkaartje van perceelen grond in de gemeenten Middelburg, Oost-en-West-Souburg en Rithem. (Gedrukt.) Z. j. 1 kaart.

68. Kaart van de provincie Zeeland, door A. Magielse en J. J. Brandt. (Gedrukt. Papier op linnen.) 1860. 1 kaart.

69. Kaart van het eiland Walcheren, door D. W. Carel en A. Hattinga. (Uitgave Tirion.) 1753. 1 kaart.

70. Stafkaart. Blad 48 (Middelburg). Verkend in 1856, gegraveerd in 1862. 1 kaart.

71. Stafkaart. Blad 49 (Bergen-op-Zoom). Verkend in 1836 en 1856, gegraveerd (c. 1865). 1 kaart.

XVII. BESCHRIJVING DER CHARTERVERZAMELING ALTORFFER.

De hieronder beschreven charters hebben jaren lang deel uitgemaakt van den boekbindersinventaris der N.V. Koninklijke Drukkerij en Binderij J. C. en W Altorffer te Middelburg, in welken inventaris zij bestemd waren om, in reepen geknipt, de boekruggen te verstevigen. Van deze weinig eigenaardige bestemming zijn zij door het gelukkig ingrijpen van den heer J. P. van Rigteren, directeur dier Naamlooze Vennootschap, teruggekeerd. Hoevelen den dwaalweg ten einde zijn gegaan, is niet meer te zeggen. Deze zijn echter door genoemden heer aan het Rijksarchief in Zeeland geschonken. Helaas ontbreken alle zegels. Van een 5-tal charters zijn alleen fragmenten bewaard (n°. 69).

Behalve de nos. 1, 2 en 18 zijn het allen mannen-, verlei- en andere brieven aangaande tienden- en ambachtsportiën, deels van de Grafelijkheid van Zeeland, deels van Deken en Kapittel van Oud-Munster te Utrecht, doch allen betrekking hebbend op Zeeuwsche goederen. De eerste zijn in de beschrijving gekenmerkt door een G onder het nummer, de andere door een D.

ABR. MULDER.

1. Gildebrief der huistimmerlieden, schrijnwerkers, metselaars en schaliedekkers te Veere. 1583 Juli 20.

   N.B. Deze nieuwe gildebrief werd gegeven door Wet en Raad, waartoe Willem van Oranje als markgraaf bij octrooi van 1582 September 15 de bevoegdheid had verleend. Dit octrooi is uitgegeven in: Ermerins, *Zeeuwsche Oudheden*, VII, 297.

2. Interpretatie van den gildebrief der scheepstimmerlieden. 1585 April 15.

3. D Verleibrief van één derde deel der z.g. Vaderlijke tienden in Wemeldinge voor mr. Matthyas Waelpot, hem aangekomen van zijn vader Rombout Waelpot. (In het Latijn.) 1604 September 28.

4. D Verleibrief van de helft in een derde deel der z.g. Vaderlijke tienden in Wemeldinge voor mr. Matthyas Waelpot, hem aangekomen van zijn vader Rombout Waelpot. (In het Latijn.) 1604 September 28.

5. D Octrooi van Deken en Kapittel van Oudmunster te Utrecht voor mr. Matthijs Waelpoth om de tienden in Zeeland, die hij van deze kerk in leen heeft, geheel of gedeeltelijk te verkoopen. 1618 Mei 4.

6. D Verleibrief van de tienden, bedoeld onder n°. 3, voor mr. Gerard Crommon, hem aangekomen bij transport van mr. Matthias Waelpot. (In het Latijn.) 1618 September 17.

7. D Verleibrief van de tienden, bedoeld onder n°. 4, voor mr. Gerard Crommon, hem aangekomen bij transport van mr. Matthias Waelpot. (In het Latijn.) 1618 September 17.

8. Verleibrief van een partij tienden in 's-Heer-Arendskerke voor Johannis
G van den Brande, hem aangekomen van zijne moeder Petronella van der Hooge. 1628 Januari 20.

9. Verleibrief van partijen tienden in Zuid-Beveland voor Cornelis Bijster-
D man, hem aangekomen bij transport van de erven van Robrecht de la Salle. 1633 September 27.

10. Akte, waarbij Gerrardt Crommon de tienden in Oud-Krabbendijke,
D hem verleid bij brief van Deken en Kapittel van Oudemunster te Utrecht d.d. 1633 September 27, in leen aanvaardt. 1633 September 27.

11. Akte van verbetering der tienden, bedoeld onder n°. 9, in leen bij
D Cornelis Bijsterman. (In het Latijn.) 1633 September 27.

12. Verleibrief van partijen tienden in Zuid-Beveland voor Cornelis Bijster-
D man, hem aangekomen bij transport van Anna Beatrix de la Salle. 1634 November 3.

13. Akte van verbetering der tienden, bedoeld onder n°. 6. (In het Latijn.)
D 1636 April 4.

14. Akte van verbetering der tienden, bedoeld onder n°. 7, in leen bij mr.
D Gerard Crommon. (In het Latijn.) 1636 April 4.

15. Akte van verbetering der tienden, bedoeld onder n°. 10, in leen bij
D Gerrardt Crommon. 1636 April 4.

16. Verleibrief van de tienden, bedoeld onder n°. 8, voor Elisabeth van den
G Brande, haar aangekomen van haar vader Johannes van den Brande. 1657 April 21.

17. Akte van verbetering van een partij tienden in den Craaijert, in leen
G bij mr. Geerardt van Crommon. 1663 November 12.

18. Ordonnantie voor de havenmeesters en boomsluiters te Veere. 1667 Mei 21.

19. Verleibrief van een partij tienden in 's-Heer-Arendskerke voor Maria
G van den Brande, haar aangekomen van haar vader Johan van den Brande. 1673 Juni 27.

20. Verleibrief van de tienden, bedoeld onder n°. 17, vo r mr. Marinus van
G Crommon, hem aangekomen van zijn vader Geerardt van Crommon. 1678 Januari 28.

21. Verleibrief van een partij ambacht in Oosteinde, Hoedekenskerke en
G Vinningen voor mr. Marinus van Crommon, hem aangekomen van zijn vader Geerardt van Crommon. 1678 Januari 28.

22. Mannenbrief voor de tienden, bedoeld onder n°. 19, toekomend Johan
G Pieter van den Brande bij transport van Maria van den Brande, echtgenoote van Hermanus van de Putte. 1689 November 23.

23. Verleibrief van de tienden, bedoeld onder n°. 19, voor Johan Pieter
G van den Brande. 1689 November 24.

24. Akte van verbetering der tienden, bedoeld onder n°. 19, in leen bij
G Johan Pieter van den Brande. 1689 December 7.

25. Verleibrief van de tienden, bedoeld onder n°. 19. voor Pieter van den
G Brande, hem aangekomen van zijn vader Johan Pieter van den Brande. 1713 Juli 26.

26. G Verleibrief van de tienden, bedoeld onder n°. 19, voor Jan Pieter van den Brande, hem aangekomen van zijn vader Pieter van den Brande. 1719 April 4.

27. G Mannenbrief voor een partij tienden in Zuid-Beveland, toekomend Jacoba Ingels, douairière van Reygersberge, bij transport van H. Corneval. 1738 April 3.

28. G Verleibrief van de tienden, bedoeld onder n°. 27, voor Jacoba Ingels, douairière van Reygersberge. 1738 April 12.

29. D Verleibrief van een partij tienden in Zuid-Beveland voor Dignus Cornelis Keetlaer, hem aangekomen bij transport van de erven van ds. Cornelis Pets. 1739 Februari 16.

30. G Mannenbrief voor een partij tienden in den Craijert, toekomend Leendert Cornelissen Meeusen bij transport van Johan Frederik de Mauregnault. 1745 Juli 15.

31. G Verleibrief van de tienden, bedoeld onder n°. 30, voor Leendert Cornelissen Meeusen. 1745 Juli 15.

32. G Akte van verbetering van een partij tienden in den Craayert, in leen bij Maria van Reygersbergen. 1745 December 9.

33. G Verleibrief van partijen ambachts in Walcheren, Zuid- en Noord-Beveland voor mr. Johan Pieter van den Brande, hem aangekomen van zijn vader mr. Johan Pieter van den Brande. 1759 Mei 28.

34. G Verleibrief van partijen tienden in Zuid-Beveland voor mr. Johan Pieter van den Brande, hem aangekomen van zijn vader mr. Johan Pieter van den Brande. 1759 Mei 28.

35. G Verleibrief van de tienden, bedoeld onder n°. 19, voor Johan Pieter van den Brande, hem aangekomen van zijn vader Johan Pieter van den Brande. 1759 Mei 28.

36. G Mannenbrief voor een partij tienden in Noord-Beveland, toekomend Johan Pieter van den Brande bij transport van Pieter Adriaan van den Brande. 1759 Juni 28.

37. G Verleibrief van de tienden, bedoeld onder n°. 35, voor Johan Pieter van den Brande. 1759 Juni 28.

38. G Mannenbrief voor een partij tienden in den Nieuwen Craijert, toekomend Johan Pieter van den Brande bij transport van Susanna Elisabeth Cuneus, weduwe van François Louis van Wevert van Ossenbergh. 1765 April 15.

39. G Verleibrief van de tienden, bedoeld onder n°. 37, voor Johan Pieter van den Brande. 1765 April 15.

40. G Mannenbrief voor een partij tienden in Goes, toekomend Johan Pieter van den Brande bij transport van Assuerus van de Putte Schorer. 1765 April 19.

41. G Verleibrief van de tienden, bedoeld onder n°. 39, voor Johan Pieter van den Brande. 1765 April 19.

42. Verleibrief van partijen ambachts in Zuid-Beveland voor mr. Johan
G Pieter van den Brande bij transport van mr. Gerrit Pieter Hooft. 1765 December 5.

43. Mannenbrief voor partijen tienden in Zuid-Beveland, toekomend mr.
G Johan Pieter van den Brande bij transport van Dignus Cornelis Keetlaer. 1767 December 20.

44. Verleibrief van partijen ambachts in Zuid-Beveland voor mr. Johan
G Pieter van den Brande bij transport van Huybert Jan de Heere. 1768 Februari 29.

45. Verleibrief van partijen ambachts in Zuid-Beveland voor mr. Johan
G Pieter van den Brande bij transport van mr. Dignus Cornelis Keetlaer. 1768 Februari 29.

46. Verleibrief van partijen ambachts in Noord- en Zuid-Beveland voor
G mr. Johan Pieter van den Brande, hem aangekomen van zijn oom mr. Jacob van Reigersberge. 1769 December 13.

47. Verleibrief van een partij tienden in Maire voor mr. Johan Adriaan
D van de Perre, hem aangekomen van zijne moeder Catharina Cornelia Steengracht. 1776 Juli 15.

48. Verleibrief van een partij tienden in Maire voor mr. Johan Adriaan van
D de Perre, hem aangekomen van zijne moeder Catharina Cornelia Steengracht. 1776 Juli 15.

49. Verleibrief van partijen tienden in Zuid-Beveland voor mr. Johan
G Pieter van den Brande, hem aangekomen van zijne moeder Maria van Reigersberge. 1776 Augustus 9.

50. Verleibrief van partijen tienden in Duvenu, Tolsende en Couwerve
D voor mr. Johan Adriaan van de Perre, deels bij transport van Pieter Anthoni de Huybert, anderdeels hem aangekomen als descendent van Raadpensionaris Pieter de Huybert. 1778 Maart 9.

51. Verleibrief van een partij tienden in Maire voor mr. Johan Adriaan van
D de Perre bij transport van Abraham Cappelen. 1779 Juni 26.

52. Verleibrief van partijen tienden in Zuid-Beveland voor mr. Johan
D Pieter van den Brande bij transport van Marinus Daniël de Crane. 1780 Januari 10.

53. Verleibrief van partijen tienden in Zuid-Beveland voor Johanna Jacoba
G van Gheel van Spanbroek, haar aangekomen van hare zuster Maria Adriana van Gheel van Spanbroek. 1783 Januari 17.

54. Verleibrief van partijen tienden in Waarde voor mr. Johannes Petrus
D van den Brande bij transport van mr. Dignus Cornelis Keetlaer. (In het Latijn.) 1783 Mei 12.

55. Verleibrief van partijen tienden in Waarde voor mr. Johannes Petrus
D van den Brande bij transport van mr. Dignus Cornelis Keetlaer. (In het Latijn.) 1783 Mei 12.

56. Verleibrief van partijen tienden in Waarde voor mr. Johannes Petrus
D van den Brande bij transport van mr. Dignus Cornelis Keetlaer. 1783 Mei 12.

57. Verleibrief van partijen tienden in Wolfaartsdijk voor Jacoba van den
G Brande, haar aangekomen van haar man Johan Adriaan van de Perre. 1790 December 15.

58. G Verleibrief van partijen tienden in Zuid-Beveland voor Jacoba van den Brande, haar aangekomen van haar man Johan Adriaan van de Perre. 1790 December 15.

59. D Verleibrief van de tienden, bedoeld in n°. 47, voor Jacoba van den Brande, haar aangekomen van haar man mr. Johan Adriaan van de Perre. 1791 Maart 28.

60. D Verleibrief van de tienden, bedoeld in n°. 48, voor Jacoba van den Brande, haar aangekomen van haar man mr. Johan Adriaan van de Perre. 1791 Maart 28.

61. D Verleibrief van de tienden, bedoeld in n°. 50, voor Jacoba van den Brande, haar aangekomen van haar man mr. Johan Adriaan van de Perre. 1791 Maart 28.

62. D Verleibrief van de tienden, bedoeld in n°. 51, voor Jacoba van den Brande, haar aangekomen van haar man mr. Johan Adriaan van de Perre. 1791 Maart 28.

63. D Verleibrief van partijen tienden in Ierseke voor Jacoba van den Brande, haar aangekomen van haar man mr. Johan Adriaan van de Perre. 1791 Maart 28.

64. G Mannenbrief voor een partij tienden in Kattendijke, toekomend mr. Johan Pieter van den Brande bij transport van Catharina Maria Isebree. 1793 Maart 18.

65. G. Verleibrief van de tienden, bedoeld in n°. 64, voor mr. Johan Pieter van den Brande. 1793 April 17.

66. G Verleibrief van partijen ambachts in Zuid-Beveland voor Petronelle Adriana van den Brande, haar aangekomen van haar vader mr. Johan Pieter van den Brande. 1794 December 3.

67. G Verleibrief van een partij ambachts in Badt voor Petronella Adriana van den Brande, haar aangekomen van haar vader mr. Johan Pieter van den Brande. 1794 December 3.

68. G Verleibrief van partijen tienden in Oost-Baarland en den Selnissenpolder voor Petronella Ariana van den Brande, haar aangekomen van haar vader mr. Johan Pieter van den Brande. 1794 December 3.

69. G en D Fragmenten van mannen- en verleibrieven. 18de eeuw. 5 stukken perkament in omslag.

XVIII. ARCHIEF VAN DE DOOPSGEZINDE GEMEENTE TE MIDDELBURG.

SUPPLEMENT.

In 1906 stond de Kerkeraad dezer Gemeente zijn archief in bruikleen af aan het Rijksarchief in Zeeland. Dr. L. W. A. M. Lasonder beschreef het en de inventaris verscheen in de *Verslagen omtrent 's Rijks oude archieven*, XXIX, 1906, blz. 270 v.v.

Thans werd opnieuw een aantal stukken in bewaring gegeven, waarvan de jongste dateeren van 1927.

Daar het gedeelte, hetwelk thans werd overgebracht, in het algemeen op geheel andere wijze opgebouwd is, dan wat in 1906 is beschreven, scheen het gewenscht een tweede afdeeling te openen.

De chronologische grens tusschen dit eerste en het tweede gedeelte is uiteraard niet recht te trekken; men vindt die ongeveer tusschen 1895 en 1898.

Enkele stukken, die nog tot de eerste afdeeling behoorden, zijn daarin ondergebracht.

ABR. MULDER.

EERSTE AFDEELING.

Lijst van geborenen en in het kerkeboek opgeteekenden. 1811—1813.
N.B. Deze lijst is gelegd achter in het deel, beschreven onder nr. 45.

Relatieven tot de notulen. 1886—1895.
N.B. Deze stukken zijn gevoegd in de nrs. 20 en 21.

21*a*. Transportbrieven van het huis met tuin in de Lange Noordstraat C 43. 1878 en 1880. 1 omslag.
N.B. Het huis is van 1889—1919 gebruikt als pastorie, in den tuin is in 1889 de nieuwe kerk der gemeente gebouwd.

21*b*. Bewijzen van aandeel in de Onderlinge Brandwaarborgmaatschappij De Jong en Comp. voor kerk en meubilair. 1889. 1 omslag.

21*c*. Stukken betreffende extra-predikbeurten. 1892—1893. 1 pak.
N.B. In Mei 1892 besloot de Kerkeraad op de om de 3 weken vrijvallende Zondagen te laten prediken door leeraren van elders.

39*a*. Inventaris van het archief der gemeente. c. 1885. 1 deel.

39*b*. Ontvangbewijzen van ter inzage afgegeven archiefstukken en boekwerken. 1886—1889. 1 omslag.

TWEEDE AFDEELING.

I. Algemeene zaken.

N.B. Na 1894 vervalt de onderscheiding tusschen Kerkeraad (6 diakenen en 1 of 2 leeraren) en College van (6) Diakenen. (Zie Lasonder t. a.p.)

In het reglement van 1895 bestaat de Kerkeraad uit 6 diakenen; de leeraar maakt er geen deel van uit. In het reglement van 1903 kan de leeraar een der 5 diakenen zijn. In dat van 1915 kan de leeraar een der 6 diakenen zijn. In de reglementen van 1895, 1903 en 1915 heeft iedere diaken een speciale functie: er is een voorzitter, een secretaris, een kassier, een boekhouder, een bouwmeester en een armbezoeker. De armverzorging behoort echter tot het algemeen bestuur der Gemeente. De woorden diakenen en diakonie houden bij de Doopsgezinde Gemeente daarmee geen verband.

118. Notulen van den Kerkeraad, van de Commissie van Bijstand en van de Ledenvergaderingen. 1895—1910. 1 deel.

119—149. Relatieven tot de notulen. 1896—1927. 31 pakken.

N.B. Van 1908 is geen enkele bijlage aanwezig. „Verslagen aangaande den staat der Gemeente" bevinden zich bovenop in de pakken over 1912, 1913, 1915, 1916, 1917; in 1918 is dit verslag naar vorm en inhoud een noodkreet, in 1919 een verslag voor de *Zondagsbode;* in 1920 en vlg. jaren is het vervallen, in 1925 is weer het verslag over 1924 aanwezig.

119.	1896.	130.	1907.	140.	1918.
120.	1897.	131.	1909.	141.	1919.
121.	1898.	132.	1910.	142.	1920.
122.	1899.	133.	1911.	143.	1921.
123.	1900.	134.	1912.	144.	1922.
124.	1901.	135.	1913.	145.	1923.
125.	1902.	136.	1914.	146.	1924.
126.	1903.	137.	1915.	147.	1925.
127.	1904.	138.	1916.	148.	1926.
128.	1905.	139.	1917.	149.	1927.
129.	1906.				

150. Copieboek der uitgaande brieven. 1901—1902. 1 deel.

151. Stukken betreffende het lidmaatschap. 1846—1926. 1 pak.

N.B. Hierin bevinden zich behalve ingekomen attestaties, belijdenissen en brieven dienaangaande ook afschriften van huwelijksakten, die noodig waren voor huwelijkswijding.

152. Ledenlijst der Gemeente. 1909. (Gedrukt.) Met latere veranderingen. 1 deel.

153. Concept-reglement der Gemeente met handteekeningen. 1903. 1 deel.

154. Reglement der Gemeente. 1903. Hierachter de Regels van de Vereeniging voor de Zaak der Attestatiën. 1865. 1 deel.

155. Notulen van de Commissie en van de Subcommissie tot herziening van het Reglement. 1914 Februari 18—September 27. 1 deel.

156. Stukken, opgemaakt door en ingekomen bij genoemde Commissies. 1914. 1 pak.

N.B. Hierbij is gevoegd het Reglement van de Doopsgezinde Gemeente te Aardenburg d.a. 1904.

157. Reglementen der Gemeente. 1858—1915. (Gedrukt.) 1 pak.

N.B. Hierin zijn aanwezig:
Reglement van Bestuur, vastgesteld 1858 Februari 23.
Reglement van Bestuur, vastgesteld 1872 Juni 2.

Reglement der Gemeente, vastgesteld 1895 December 25 en 1896 Maart 1.

Reglement der Gemeente, vastgesteld 1903 December 27, benevens de regels der Vereeniging voor de Zaak der Attestatiën.

Gewijzigde artikelen van het Reglement der Gemeente, 1911 December 27.

Reglement der Gemeente, vastgesteld 1915 Januari 3, benevens Huishoudelijk Reglement voor den Kerkeraad, vastgesteld 1914 December 2.

II. Financiën.

N.B. Van 1898—1918 zijn de geldmiddelen gesplitst in 5 fondsen: predik-, kerke-, armen-, orgel- en reservefonds. De onderscheiding in verschillende fondsen is van ouden datum, doch de feitelijke splitsing is in 1898 ingevoerd, maar in 1918 met het verdwijnen van bijkans alle fondsen der Gemeente weer opgeheven.

158. Verslagen betreffende den Staat en het Beheer der Geldmiddelen over de jaren 1895—1904 en 1916. 1 pak.

N.B. De boekhouder, één der diakenen, brengt overeenkomstig art. 54 van het reglement van 1895 jaarlijks verslag uit. In art. 5 van het huishoudelijk reglement van 1914 is dit opgedragen aan den kassier, mede één der diakenen.

159. Rekeningen van de kassiers. 1896—1917. 1 deel.

N.B. Van 1898 af zijn de rekeningen in 5 afdeelingen gesplitst naar bovengenoemde fondsen. Zie voor de jaren 1918 en 1919 in nr. 217 en voor 1920 tot 1923 in nr. 209.

160—197. Bijlagen tot de rekeningen. 1889—1926. 38 pakken.

N.B. Bovenbedoelde splitsing in fondsen vindt men ook terug in de bijlagen van 1898—1918. Van 1921 af zijn de bijlagen gesplitst in een verzameling tot de ontvangsten en een tot de uitgaven.

160.	1889.	173.	1902.	186.	1915.
161.	1890.	174.	1903.	187.	1916.
162.	1891.	175.	1904.	188.	1917.
163.	1892.	176.	1905.	189.	1918.
164.	1893.	177.	1906.	190.	1919.
165.	1894.	178.	1907.	191.	1920.
166.	1895.	179.	1908.	192.	1921.
167.	1896.	180.	1909.	193.	1922.
168.	1897.	181.	1910.	194.	1923.
169.	1898.	182.	1911.	195.	1924.
170.	1899.	183.	1912.	196.	1925.
171.	1900.	184.	1913.	197.	1926.
172.	1901.	185.	1914.		

198. Begrootingen van de 5 fondsen. 1899—1907. 1 deel.

199—200. Grootboeken van het Predikfonds. 1898—1917. 2 deelen.

199. 1898—1899.
200. 1900—1917.

201—202. Grootboeken van het Kerkefonds. 1898—1917. 2 deelen.

201. 1898—1899.
202. 1900—1917.

203—204. Grootboeken van het Armenfonds. 1898—1917. 2 deelen.

203. 1898—1899.
204. 1900—1917.

205—206. Grootboeken van het Orgelfonds. 1898—1917. 2 deelen.

205 1898—1899.

206. 1900—1917.

207—208. Grootboeken van het Algemeen of Reservefonds. 1898—1917. 2 deelen.

207. 1898—1899.

208. 1900—1917.

209. Journaal van de 5 fondsen. 1907—1919. Rekeningen over 1920—1923, afgehoord door de daartoe gemachtigden. 1 deel.

N.B. De onderscheiding in 5 fondsen is met ingang van 1 Januari 1919 vervallen. Het deel heet ,,Kasboek''.

210. Grootboek van de 5 fondsen. 1898—1903. 1 deel.

211. Jaarlijksche lijsten der effecten, toebehoorende aan de Gemeente. 1842—1863, 1891—1920. Hierbij ook andere stukken betreffende de effecten, hun koers en hun coupons. 1 pak.

212. Effectenboek. 1872—1917. 1 deel.

213. Akten van Open Bewaarneming bij de Nederlandsche Bank. 1907—1921. 1 pak.

N.B. Hierbij ook quitanties voor couponbladen, 1907—1915, benevens de ,,Voorwaarden, waaronder de Nederlandsche Bank gelden en andere waarden in bewaring neemt''.

214. Lijsten van bijdragen voor de verschillende fondsen der Gemeente. 1889, 1909—1926. 1 pak

215. Lijsten van verhuurde zitplaatsen. 1896—1924. 1 pak.

N.B. Voorin een staatje der aantallen verhuurde plaatsen van 1875 tot 1920.

216. Rekeningen-courant voor de Gemeente van de firma Van de Kreke, De Kan en Co., na 1 October 1917 van de Nationale Bankvereeniging te Middelburg. 1901—1918, 1920. 1 pak.

217. Financieele overzichten, staten van ontvang en uitgaaf der verschillende fondsen, kladrekeningen enz. 1909—1923. 1 pak.

N.B. De rekening over 1918, afgehoord door den Kerkeraad en Commissie van Bijstand, is wegens haar formaat ook hierin geborgen.

218. Stukken van allerlei aard betreffende de geldmiddelen. 1898—1920. 1 pak.

219. Agenda's en aanteekenboekjes van kassiers. 1910—1918. 1 pak.

III. Armverzorging.

N.B. Zie de noot onder I, Algemeene Zaken.

220. Stukken betreffende de armverzorging. 1891—1924. 1 pak.

221. Kiezerslijsten der burgerlijke gemeente Middelburg. 1910—1917. 1 pak.

N.B. Deze werden aan den Kerkeraad gezonden in verband met het census-kiesrecht.

222. Rekening en verantwoording van de Commissie tot het doen eener uitkeering op 20 Mei 1909 (Prinses-Julianafeest). 1 omslag.

IV. Bijzondere werkzaamheden.

a. Bouw der nieuwe kerk.

223. Lijst der oorspronkelijke houders van aandeelen der serie B in de leening, gesloten ten behoeve van den bouw eener nieuwe kerk. Met datums van uitloting en aflossing. 1888—1913. Hierbij de afgeloste bewijzen van aandeel.

b. Zorg voor de gemeente te Goes [1].

N.B. Deze zorg is wel begrepen onder de Algemeene Zaken, doch de volgende stukken zijn toch afzonderlijk bewaard.

224. Jaarlijksche lijsten der effecten, toebehoorende aan de Doopsgezinde Gemeente te Goes. 1899—1904. 1 omslag.

c. Bouw van het catechisatie- en vergaderlokaal, het schilderen der kerk, het herstel van het orgel en het verbeteren van het gaslicht, 1908.

225. Lijst der oorspronkelijke houders van aandeelen in de leening, gesloten ten behoeve van bovengenoemd doel. Met datums van uitloting en aflossing. 1908—1922. Hierbij de afgeloste bewijzen van aandeel, correspondentie dienaangaande en de quitantiën der betaalde rente. 1 pak.

226. Lijst der giften in ééns en aanteekenboek der jaarlijksche bijdragen, benevens andere stukken dienaangaande. 1908—1912. 1 pak.

227. Kasboek van het fonds voor bovengenoemd doel. 1908—1913. 1 deel.

228. Quitantiën en andere stukken betreffende ontvangsten en uitgaven. 1908—1913. 1 pak.

229. Bestek en voorwaarden voor het bouwen van een catechisatie- en een vergaderlokaal op een terrein bij de Doopsgezinde kerk in den Blindenhoek te Middelburg. Hierbij de uitgewerkte begrooting benevens het bouwkundig ontwerp in blauwdruk. (In duplo.) 1908. 1 pak.

230. Bestek en voorwaarden als voren. (Gedrukt.) Hierbij de inschrijvingsbiljetten. 1908. 1 pak.

231. Bestek en voorwaarden voor het schilderen der kerk. Met inschrijving. 1908. 1 omslag.

232. Verslagen van de werkzaamheden van den kerkeraad ten behoeve van bovengenoemd doel en andere stukken dienaangaande. 1908—1911. 1 pak.

233. Polis van de Onderlinge Brandwaarborgmaatschappij voor de Provincie Zeeland ter verzekering van het nieuwe gebouw. Hierbij de verbintenis van garantie. 1908. 1 omslag.

d. Zorg voor de Belgische vluchtelingen.

234. Stukken betreffende de huisvesting en verzorging der Belgische vluchtelingen in de kerk. 1914. 1 pak.

235. Rekening van inkomsten en uitgaven ten behoeve van bovengenoemd doel. 1914—1916. 1 deel.

236. Bijlagen tot de voornoemde rekening. 1914—1915. 1 pak.

---

[1]) Zie: *Het Archief van de Doopsgezinde Gemeente te Goes* in *Inventarissen van Rijksarchieven*, deel II, sub XIX.

e. Gemeentedagen.

237. Reglement van de Permanente Commissie voor Gemeentedagen van Doopsgezinden in Zuid-Holland, Noord-Brabant en Zeeland. (In triplo.) 1923. 1 omslag.

238. Stukken betreffende den Doopsgezinden Gemeentedag voor Zuid-Holland, Zeeland en Noord-Brabant te Middelburg op 14 en 15 Juni 1924. 1 pak.

XIX. ARCHIEF VAN DE DOOPSGEZINDE GEMEENTE TE GOES.

INLEIDING.

Nummer 1, het oudste bewaard gebleven actaboek, is niet het eerste geweest. Afgezien nog van het feit, dat de eerste Protestant te Goes omstreeks 1560 een Doopsgezinde was en sedert dien een sterk gegroeid getal Mennisten daar heeft gewoond, [1]) wijst een aanteekening in n°. 1 der volgende inventaris er op, dat een ouder actaboek vernietigd is, „omdat het zaken in sig begreep, die nu voor den kerckelijken vrede ten hoogste nadelig gekeurt is geworden''. Onder deze zaken zal ook behoord hebben een resolutie van burgemeesters en schepenen van Goes d.d. 7 September 1665, welke volgens uitdrukkelijke last in het Mennonieten-gemeenteboek moest worden geregistreerd. Het betrof het onderteekenen door leeraren, voorzanger en kerkeraad van 12 artikelen, die gericht waren tegen sociniaansche dwalingen [2]). Ook deze 12 artikelen [3]) moesten in het boek worden afgeschreven. De leeraar Joos Baroen en de voorlezer Jan Baroen weigerden die onderteekening. In verband hiermee was de kerkelijke vrede ernstig gestoord geweest. Het is thans te betreuren, dat om de herstelde vrede te bewaren het oude actaboek vernietigd moest worden.

Gelukkig werden vele opteekeningen uit het oude overgebracht in het nieuwe, de oudste van 1641 November 21. Onder die opteekeningen zijn er ook van huwelijksbevestigingen, de oudste van 1663 Maart 11. Geheel in overeenstemming met de toenmalige opvattingen geschiedden de drie huwelijksafkondigingen („gingen de 3 geboden'') op een publieke plaats, hetzij van de pui van het stadhuis, hetzij in de publieke kerk. Met het derde gebod was het huwelijk gesloten. Er was geen bezwaar tegen, dat het huwelijk in een besloten kerk nog eens bevestigd werd. Bij resolutie van burgemeesters en schepenen d.d. 14 November 1703, kregen de Doopsgezinden te Goes ook het recht van ondertrouw [5]). Daar echter de gemeente in de 18de eeuw snel verminderde [6]), is het aantal van de op dergelijke wijze gesloten huwelijken zeer gering. Men vindt ze verspreid in de nos. 2 en 3.

In de nos. 1 en 2 vindt men ook ledenlijsten, waarin vaak de geboortedatum is opgegeven. Onder de Retroacta van den burgerlijken stand van

---

[1]) Vgl. dr. R. A. S. Piccardt, *Bijzonderheden uit de Geschiedenis der stad Goes*, blz. 159.

[2]) Vgl. J. H. van Dale, *Bijdrage tot de geschiedenis der Doopsgezinde Gemeente te Goes*, in *Cadsandria*, 1858, blz. 127.

[3]) Zie voor deze 12 artikelen o.a. S. Blaupot ten Cate, *Geschiedenis der Doopsgezinden*, pass.

[4]) Vgl. Abr. Mulder, *Retroacta van den Burgerlijken Stand in Zeeland*, XIII.

[5]) Mulder, t.a.p., XX.

[6]) In 1684 waren er 242 leden, in 1721 nog 47, in 1796 slechts 3.

Goes bevindt zich een geboorteboek, afkomstig van deze gemeente, van 1689 December 21—1809 Augustus 11. (n°. 7.)

In n°. 1 komt voor een ,,Order en Reglement voor de Opsienders en Bedienaars'' d.d. 15 Januari 1681. Wij leeren daaruit, dat elk hunner bij toerbeurt gedurende een maand als praeses, en gedurende een jaar als boekhouder fungeerde. Hoeveel dienaren er waren is niet duidelijk. Zooals gewoonlijk in de Doopsgezinde gemeenten was er geen gescheiden beheer, noch voor de gebouwen, noch voor de armen .

De oudste vorm van rekeningen vindt men in het collecteboek (1677—1751); slechts van 1772—1800 is er op de gebruikelijke wijze rekening gedaan door de boekhouders. Een rekening over 1800—1803 is verloren gegaan. Wie in dien tijd de goederen en fondsen beheerde, is niet duidelijk, waarschijnlijk Jacobus de Jongh Wz. Over 1803—1806 is de rekening gedaan door de weduwe van genoemden De Jongh. Nadien is de administratie gekomen in handen van notaris Adriaan de Jongh, welke niet (meer?) tot de Doopsgezinde gemeente behoorde. Er had geregeld ondersteuning plaats van één arm lid, de gebouwen (kerk, consistorie en pastorie) werden onderhouden en de geëischte belasting betaald. In 1828 deden de erven van Adriaan de Jongh rekening over het beheer van 1806—1828.

Intusschen had het oudste lid der gemeente Jan Hemerijk Tak, die in Januari 1806 met attestatie van Zierikzee was gekomen en ,,zich verpligt achte de administratie der kerk voorloopig op zich te nemen'', ook het beheer gevoerd, van 1811—1816. Hij inde de rente van 2 obligatiën en deed mee aan betaling van belasting en alimentatie. Het is bij dezen gang van zaken niet te verwonderen, dat de eenige gealimenteerde gedurende geruimen tijd van de beide walletjes at.

Een derde administrateur was François Kleeuwens, die in Januari 1811 eveneens met attestatie van Zierikzee gekomen, van 1815 af alle betalingen deed. In 1817 werd de achterstand met Jan Hemerijk Tak verrekend, terwijl de erven De Jongh tot 1828 de rente van de Grootboekinschrijvingen bleven ontvangen om hun vordering te liquideeren.

Tot 1852 is het beheer gebleven aan F. Kleeuwens en zijn weduwe. Helaas zijn hiervan alleen de quitantiën bewaard. Van 1852—1870 trad S. Hemerijk Tak als beheerder op. Van Kleeuwens en S. H. Tak zijn ook afkomstig de zorgvuldig bewaarde reeksen van ingekomen en minuten van uitgaande stukken.

Nadat in de 19de eeuw van tijd tot tijd een Doopsgezinde predikbeurt van Ouddorp, Middelburg en Vlissingen uit had plaats gehad, werd in 1868 het beheer over de Goessche zaken en de verzorging eener regelmatige predikdienst overgenomen door de Middelburgsche gemeente. Men raadplege daarvoor uit den volgenden inventaris n°. 3 en uit het *Archief der Doopsgezinde Gemeente te Middelburg*, [1]) n°. 36, Register van notulen voor Goessche zaken. 1868—1890.

S. Hemerijk Tak behield de fondsen nog tot 1871 onder zich. Het waren waarschijnlijk de stukken, die op zijn beheer betrekking hadden, die in de vereenigde vergadering der Middelburgsche en Goessche kerkeraden op 28 October 1883 aan de Goessche werden ter hand gesteld om te vernietigen. Deze stukken waren genummerd 7, 8, 9 en 10; n°. 8 ontsprong den dans (zie n°. 33) [2]).

---

[1]) In: *Verslagen omtrent 's Rijks oude archieven*, 1906, blz. 308.

[2]) Zie het Addendum op blz. 350.

Toen in November 1889 de gemeente herleefde, kreeg zij niet aanstonds het beheer over haar fondsen terug; waarschijnlijk werd dit belet door de Haarlemsche gemeente, die met subsidies steunde. In 1905 kreeg Goes haar effecten terug en werd ook in dit opzicht weer zelfstandig. De dubbele administratie tot 1905 (feitelijk: ontvangsten door Middelburg, uitgaven door Goes) komt in de nos. 34—39 aan den dag [1]).

Het Aanhangsel bevat 3 nummers, waarvan de nos. 51 en 52 volkomen terecht bij dit archief zijn gevoegd, omdat zij daar eigenaardig toe behooren. Van nº. 50 berust de toevoeging waarschijnlijk op een vergissing, tenzij dan als verontschuldiging voor het verdwijnen van geleend geld. Uit het merk ,,A'' blijkt, dat het reeds door S. Hemerijk Tak tot het archief is gerekend.

ABR. MULDER.

INVENTARIS.

1—3. Actaboeken. 1679—1749, 1761—1875. 3 deelen.

1. 1679—1719. 1 deel.
N.B. Titel: ,,Mennoniten Gemeinten Boek tot Goes, Aº 1678 den 25 July''. (Zie Inleiding.) — Voorin is een ledenlijst uitgesneden. — Aan de keerzijde:
Ledenlijst, opgemaakt in 1721, bijgehouden tot 1731.
Lijst van de kinderen, geboren in de gemeente van 1722—1732.
,,Kort formulier om de diaconen te bevestigen in haer ampt, 1725.''
Aanteekeningen der doops- en avondmaalsbedieningen, 1721—1732.
Aanteekeningen der ingekomen attestaties, 1726—1732.

2. 1720—1749. 1 deel.
N.B. Titel: ,,Mennoniten Gemeenten Boeck tot Goes, beginde met September, aº. 1720''. — Dit boek is aangelegd 17 October 1732, ten deele uit een ander overgeschreven. — Het is ingedeeld in rubrieken en bevat:
fol. 1. Contract, waarop Pieter Affet den dienst des Woords aanvaard heeft. 1720.
,, 2. Ledenlijst. 1721—1748.
,, 11. Lijst van de kinderen, geboren in de gemeente. 1714—1749. Met aanteekeningen.
,, 22. Aanteekeningen der Avondmaalsbedieningen. 1721—1743.
,, 26. Aanteekeningen der Doopsbedieningen. 1722—1746.
,, 31. ,,Formulier van inzegeninge tot het diaconschap'' en aanteekening betreffende de verkiezing en bevestiging van diakenen. 1725—1748.
,, 36. Aanteekeningen van afgegeven attestatiën. 1726—1747.
,, 40. Aanteekeningen van ontvangen attestatiën. 1726—1743.
,, 47. Aanteekening van verschillende zaken. 1723—1744.
,, 60. Aanteekening van verzonden brieven. 1733—1739.

3. 1761—1875. 1 deel.
N.B. Hierin allerlei aanteekeningen in bonte volgorde, ook van ouderen datum. — Op fol. 12 de akte van Juli 1875, waarbij het bestuur over de Gemeente officieel werd overgenomen door de Doopsgezinde Kerkeraad van Middelburg. — Voorin een attestatie van ondertrouw te Middelburg. 1745.

4. Notulenboek van den kerkeraad. 1889—1920. 1 deel.
N.B. Van de Ledenvergaderingen schijnen geen notulen te zijn gemaakt.

5. Ledenlijsten. 1684—1718. 1 omslag.

[1]) Vgl. *Inventarissen van Rijksarchieven*, deel II, sub XVIII, nº. 214.

6. Ingekomen attestatie van een lid der Amsterdamsche Collegianten. 1731. 1 stuk.

7. Ingekomen attestatiën. 1806—1868. 1 omslag.

8. Leden- en kinderboek, aangelegd 10 November 1889. 1 deel.
N.B. De jongste aanteekening is van September 1900.

9. Afschriften van resolutiën der Staten-Generaal en van een brief van den Minister van H.H.Mog. aan het Hof te Potsdam in zake de vervolging der Mennonieten in Pruisen. 1732. (Gelijktijdige afschriften.) 1 stuk.

10. Ingekomen en minuten van uitgaande stukken. 1773—1839. 1 pak.
N.B. Het pak was gemerkt: „B". — De stukken zijn genummerd van 1—43.

11. Briefwisseling en andere stukken betreffende de verhouding tot den Staat in zake kerk en armenzorg. 1796—1800. 1 omslag.

12. Besluit van den Maire van Goes betreffende de administratie der goederen van de gemeente. 1812. (Afschrift.) 1 stuk.

13. Ingekomen stukken. 1840—1871. 1 pak.
N.B. Het pak was gemerkt: „A". — De stukken zijn genummerd van 1*a*—71.

14. Minuten van uitgaande stukken. 1849—1871. 1 omslag.
N.B. Het pak was gemerkt: „C". — De stukken zijn genummerd van 1—12.

15. Tafel van verzonden en ingekomen stukken. 1901—1902. 1 deel.

16. Ingekomen stukken en een minuut van een uitgaand stuk. 1905—1921. 1 omslag.

17. Collecteboek. 1677—1751. 1 deel.
N.B. Voorin een drievoudige „Aanspraak aan de Ledematen der Mennoniten tot Liefde en Mildadigheid, alhier tot Goes" in dichtmaat. — In dit boek werd aanteekening gehouden der collectes.

18. Rekeningen van de diakenen-boekhouders over 1772—1800. 1 deel.
N.B. De laatste rekening is afgehoord 28 October 1800.

19. Stukken betreffende de administratie van het vruchtgebruik van een legaat. 1786—1805. 1 omslag.
N.B. Dit legaat was gemaakt door Adriana Potters, weduwe van Abraham Lambregtse, ten behoeve van minderjarigen, waarover de diakenen als voogden waren gesteld.

20. Rekening van de weduwe van Jacobus de Jongh over diens administratie van 12 April 1803 tot 17 Mei 1806. 1 omslag.
N.B. Gemerkt: „A". — Afgehoord 23 Mei 1806 door Pieter Huysman voor zich zelf en als gequalificeerde van de verdere leden. — Uit de rekening blijkt, dat op 12 April 1803 een rekening is afgehoord met een batig slot van 150 gld. 16 st.

21. Rekening van de erven van Adrianus de Jongh over diens administratie van Mei 1806 tot 1 Januari 1828. 1 omslag.
N.B. Gemerkt: „B". — Afgehoord 30 Juni 1828 door François Kleeuwens. — De ontvangsten loopen tot 1828; de uitgaven tot Augustus 1815. Aan de erven De Jongh werd het nadeelig slot van f 230 uitbetaald.

22. Bijlagen tot n°. 21. 1 omslag.
N.B. Gemerkt: „B".

23. Inventaris van de effecten en papieren, door de erven van Adrianus de Jongh overgedragen aan François Kleeuwens. 1828 Juni 30. 1 stuk.

24. Rekening van Jan Hemerijk Tak. 1811—1816. 1 stuk.
N.B. Gemerkt: „BB". — Zie Inleiding.

25. Bijlagen tot n°. 24. 1 omslag.
N.B. Gemerkt: „BB".

26. Rekening van François Kleeuwens. 1815—1820. 1 stuk.
N.B. Gemerkt: „C". — Afgehoord 2 Januari 1821 door J. Hemerijk Tak. — Kleeuwens ontving niet alle inkomsten; zie Inleiding en nr. 21 noot.

27. Bijlagen tot n°. 26. 1 omslag.

28. Klad-journaal van Fr. Kleeuwens der inkomsten en uitgaven. 1815—1828. 1 deel.

29. Afschriften der nos. 20, 21 en 26. 1 omslag.

30. Quitantiën van gedane uitgaven voor de gemeente door Fr. Kleeuwens (tot 1843) en zijn weduwe. 1821—1852. 1 pak.
N.B. Gemerkt: „D".

31. Varia betreffende de financiën. c. 1800—1846. 1 omslag.

32. Quitantiën van gedane uitgaven voor de gemeente door S. Hemerijk Tak. 1852—1870. 1 pak.
N.B. Gemerkt: „E".

33. Stukken betrekkelijk het financieel beheer door S. Hemerijk Tak. c. 1868—1871. 1 omslag.
N.B. Gemerkt: „N°. 8". — Het waren bijlagen tot een thans niet meer aanwezig „Ontvang- en Uitgaafboek, sub n°. 7". Zie Inleiding.

34. Rekeningen van de kassiers. 1868—1905. 1 deel.
N.B. Deze rekeningen zijn in 1883 afgehoord door den kerkeraad te Goes, nadien door den kerkeraad te Middelburg. Het zijn sindsdien eigenlijk slechts verrekeningen tusschen de beheerders der fondsen (Kerkeraad te Middelburg) en de administrateurs te Goes. (Zie Inleiding.) — Achterin Lijst der effecten, 1868—1905, en eenige losse stukken dienaangaande.

35. Journaal van de kassiers. 1868—1900. 1 deel.

36. Journaal van de kassiers. 1900—1905. 1 deel.

37. Bijlagen tot de rekeningen van de kassiers. 1868—1885. 1 pak.

38. Bijlagen tot de rekeningen van de kassiers. 1890—1905. 1 pak.

39. Rekeningen der inkomsten en uitgaven te Goes. 1889—1903. 1 deel.
N.B. Deze rekeningen zijn afgehoord door den Kerkeraad der herleefde Gemeente te Goes. — Bijlagen hiertoe zijn blijkbaar niet bewaard gebleven.

40—43. Bijlagen tot de rekeningen over 1921, 1922, 1925 en 1928. 4 pakken.

40. 1921.
41. 1922.
42. 1925.
43. 1928.

44. Eigendomsbewijzen van het terrein aan den Westwal, waarop de nieuwe kerk is gebouwd. 1891. 1 omslag.

45. Bestek, voorwaarden en andere stukken betreffende den bouw der nieuwe kerk. 1891—1892. 1 pak.

46. Teekeningen voor den bouw der nieuwe kerk, de ligging der gasleiding en het ijzeren hek. 1891—1892. 5 teekeningen.

47. Rede, gehouden bij de herdenking van het Honderdjarig Bestaan der Algemeene Doopsgezinde Sociëteit, door prof. dr. S. Cramer. 1911. (Gedrukt.) 1 deel.

48. Na vijftig Jaar. Gedachtenispreek van Tj. Kielstra, emeritus-predikant o.a. van Goes. 1926. (Gedrukt.) 1 deel.

49. Inventaris van het archief. c. 1890. 1 deel.

AANHANGSEL.

50. Quitantiën voor betalingen in onderscheiden heffingen. 1796—1804. 1 pak.

N.B. Gemerkt: „A". — Deze quitantiën staan ten name van Willem de Jongh en J. de Jongh, resp. overgrootvader en grootvader van S. Hemerijk Tak, doch zij hebben niet betrekking op de financiën der Doopsgezinde Gemeente te Goes. Zie Inleiding.

51. Quitantie voor afgifte van het batig slot der laatste rekening van de Gemeente te Zierikzee. 1811. 1 stuk.

N.B. De laatste rekening, over 1806—1809, afgehoord 5 September 1811, sloot met een bate van f 580 : 13 : 8. Dit bedrag werd door den naar Goes vertrokken diaken Fr. Kleeuwens ter hand gesteld aan M. de Rijcke, Gereformeerd, gehuwd met J. Kleeuwens, lid der Doopsgezinde Gemeente te Zierikzee. S. Hemerijk Tak, die deze quitantie waarschijnlijk van de erven van Fr. Kleeuwens heeft ontvangen, teekende er op aan: „er is niets van terecht gekomen". — Zie voor de gemeente Zierikzee de inventaris van dr. Lasonder in *Verslagen omtrent 's Rijks oude archieven*, 1906, blz. 322 v.v.

52. Notulen van de afdeeling Goes van den Nederlandschen Protestantenbond. 1887—1895. 1 deel.

N.B. Bij de opheffing der afdeeling werd besloten het archief (blijkbaar niet meer dan dit notulenboek) op te bergen bij het archief der Doopsgezinde Gemeente.

ADDENDUM.

Na het zetten bleek, dat in het Archief der Doopsgezinde Gemeente te Rotterdam zich nog stukken bevonden betreffende de Goessche Gemeente, welke daar in 1894 waren gedeponeerd door den diaken J. M. Kleeuwens. De Kerkeraad te Rotterdam was bereid deze af te staan. Zij zijn thans bij het Archief gevoegd onder nr. 53.

Deze stukken bestaan uit:

Rekeningen van F. Kleeuwens en diens erven van 1821—1852.

Rekeningen van S. Hemerijk Tak. 1852—1871.

Briefwisseling van den diaken J. M. Kleeuwens. 1868—1894.

Huishoudelijk Reglement, vastgesteld 10 November 1889.

XX. DE ARCHIEVEN, BERUSTEND ONDER HET GEMEENTEBESTUUR VAN NIEUW- EN ST.-JOOSLAND. 1700—1851.

SUPPLEMENT.

De inventaris van het oud-archief (1700—1851), samengesteld door den heer A. Mulder, is gedrukt in de *Verslagen omtrent 's Rijks oude archieven* 1927, II, blz. 615 e.v. De stukken, in dit supplement beschreven, zijn later nog gevonden.

L. E. de Brakke.

Sint-Joosland.

4*a*. Brieven en ingekomen stukken, ontvangen door den maire, den schout of het gemeentebestuur. 1813. 1 stuk in duplo. 1814. 1 stuk. 1816. 3 stukken.

4*b*. Register van ingekomen stukken. 1813 Januari ...—1816 Mei 9. 1 deel.

N.B. Voorin staat: ,,Actes et arrêtés de la Mairie''. — De aanteekeningen zijn tot begin Mei 1814 gesteld in het Fransch. De hierin opgenomen stukken zijn genummerd 1—138 over 1813, 1—76 over 1814, 1—81 over 1815 en 1—4 over 1816. Zwaar door vocht beschadigd en verbleekt.

4*c*. Verbalen van de zitting van den gemeenteraad. 1812 Mei 8 en 15. 2 stukken.

N.B. Deze stukken zijn gesteld in het Fransch.

4*d*. Proces-verbaal van permanente zitting van den maire en adjoinct. 1813 November 24. 1 stuk.

N.B. Dit stuk is gesteld in het Fransch.

4*e*. Brieven van P. A. Polderdijk, als maire en provisioneel schout, aan den maire en vrederechter van Arnemuiden. 1813 en 1814. 2 stukken.

N.B. Deze brieven betreffen opgaven aangaande bezaaide landen.

4*f*. Register, houdende afschriften der brieven verzonden door den maire, zgn. ,,brievenboek'' over 1812. 1 deel.

N.B. De brieven zijn genummerd 1—680 en gesteld in het Fransch. — Allerzwaarst door vocht en scheuren beschadigd.

4*g*. ,,Brievenboek'' als boven over 1813 en 1814 tot April 21, later van den schout over 1814 .... tot 1815 December 31. 1 deel.

N.B. De brieven zijn genummerd 1—89 over 1813, 1—24 over 1814 en 1—29 over 1815. Die over 1813 zijn gesteld in het Fransch. — Zwaar door vocht beschadigd.

5*a*. Huurcontract van eene kamer voor het gemeentebestuur. 1812. 1 stuk.

N.B. Dit stuk is gesteld in het Fransch.

6*a*. ,,Registre de la population de la commune de St. Joosland.'' 1813. 1 deel.

N.B. Zeer verbleekt.

6*b*. ,,Registre civique de la commune de St. Joosland.'' 1813. 1 deel.
N.B. Zeer verbleekt. — Dit nummer zit met het voorgaande in één band.

10*a*. Staten van bureau- en andere onkosten voor den dienst 1813. 1812 Mei 8. 2 stukken.
N.B. Deze stukken zijn gesteld in het Fransch.

12*a*. Arrêtés van den maire betreffende de verleening van mandaten op den ontvanger der gemeente over den dienst 1813. Met bijbehoorende mandaten. 1 pak.

12*b*. Register van arrêtés als boven over 1813. 1 deel.

12*c*. Register als boven over 1814. 1 deel.

12*d*. Register van besluiten betreffende de verleening van mandaten op den ontvanger der gemeente door den schout over 1815. 1 deel.

12*e*. Register van mandaten, afgegeven door den maire over 1813. 1 deel.

13*a*. Register van patenten over 1815. In duplo. 2 deelen.

Nieuwland.

14*a*—14*c*. Stukken, ingekomen bij het gemeentebestuur. 1799—1810. 3 pakken.

14*a*. 1799.

14*b*. 1800.

14*c*. 1809 en 1810.

15*a*. Concept-brief van het gemeentebestuur aan den landdrost van Zeeland, inhoudende voordracht ter benoeming van een president van genoemd bestuur en schout der rechtbank. Eind 1808 of begin 1809. 1 stuk.

19*a*. Brieven van het gemeentebestuur en van den maire aan den prefect. 1810 Juli 9 en 1812 Mei 5. 2 stukken.
N.B. De laatste brief is gesteld in het Fransch.

19*b*. Brievenboek van den maire. 1811 Augustus 12—1813 September 24. 1 deel.
N.B. De brieven zijn genummerd 1—167 en van nr. 69 af gesteld in het Fransch. — Allerzwaarst door vocht beschadigd.

19*c*. Brievenboek als boven, 1813 September 25—1814 ...., later van den schout. 1814 Mei 25—1815 December .... 1 deel.
N.B. De brieven zijn genummerd 1—43 tot 1814 April 25 en 1—27 over de rest van 1814, en 1—52 over 1815. Zij zijn tot 1814 April gesteld in het Fransch. — Met ingang van 1816 is dit deel verder gebruikt als brievenboek van den schout der gecombineerde gemeente Nieuw- en St.-Joosland. Zie nr. 64 van dezen inventaris. — Zeer door vocht beschadigd.

25*a*. ,,Registre des habitants de la commune de Nieuwland.'' 1812. 1 deel.

25*b*. ,,Registre civique de la commune de Nieuwland.'' 1812 en 1813. 1 deel.
N.B. Zeer door vocht beschadigd.

26*a*. Inschrijvingsregister voor de schutterij. 1815. 1 deel.

26*b*. Concept-brief van den secretaris aan den gedelegeerde van den prefect der Schelde, belast met de provisioneele administratie over Walcheren, bevattende kennisgeving der publicatie van het decreet van 1 Februari 1810, inhoudende, dat Walcheren slechts provisioneel met het departement der Schelde is vereenigd. 1810. 1 stuk.

36*a*. Arrêtés van den maire betreffende de verleening van mandaten op den ontvanger der gemeente over den dienst 1813. 1 pak.

36*b*. Ordonnanties van betaling, afgegeven door den schout over 1815. 1 pak.

36*c*. Register van ordonnanties van betaling door den schout over 1815. 1 deel.

36*d*. Register van patenten over 1806—1810. 1 deel.

36*e*. Register van patenten over 1811. 1 deel.

36*f*. Biljetten der patentbelasting over 1811—1816. 1 pak.

Sint-Joosland en Nieuwland vóór de vereeniging in 1816.

36*g*. Rekening der administratie over een gemeenschappelijken omslag, geheven ter bestrijding der kosten van inkwartiering, gevoerd door Paulus Jasperse en Jan Moens in 1803 van Augustus 27 tot December 17. Zonder datum van afhooring. 1 stuk.

N.B. De afhooring had behooren te geschieden door het gerecht van Sint-Joosland en dat van Nieuwland gezamenlijk ten overstaan van gecommitteerden uit de burgerij.

Nieuw- en Sint-Joosland.

40*a*—40*w*. Handelingen van burgemeester en wethouders met bijbehoorende relatieven. 1829—1851. 23 banden.

40*a*. 1829.
N.B. Door vocht beschadigd. Achterin een inhoud.

40*b*. 1830.

40*c*. 1831.
N.B. Achterin een inhoud.

40*d*. 1832.
N.B. Door vocht beschadigd. Achterin een inhoud.

40*e*. 1833.
N.B. Door vocht beschadigd. Achterin een inhoud.

40*f*. 1834.
N.B. Zeer door vocht beschadigd. Achterin een inhoud.

40*g*. 1835.
N.B. Door vocht beschadigd.

40*h*. 1836.
N.B. Door vocht beschadigd.

40*i*. 1837.
N.B. Door vocht beschadigd.

40*j*. 1838.
N.B. Door vocht beschadigd.

40*k*. 1839.
40*l*. 1840.
40*m*. 1841.
40*n*. 1842.
40*o*. 1843.
40*p*. 1844.
40*q*. 1845.
40*r*. 1846.
40*s*. 1847.
40*t*. 1848.
40*u*. 1849.
N.B. Zeer door vocht beschadigd.

40*v*. 1850.
N.B. Zeer door vocht beschadigd.

40*w*. 1851.
N.B. Zeer door vocht beschadigd.

40*x*. Doorloopende alphabetische index op de handelingen van burgemeester en wethouders. 1829—1852. 1 deel.
N.B. Aan de bovenzijde zeer door vocht beschadigd.

58*a*—58*x*. Handelingen van den burgemeester met bijbehoorende relatieven. 1829—1852. 24 pakken.
N.B. Alle deze pakken zijn aan de bovenzijde door vocht beschadigd.

58*a*.	1829.	58*i*.	1837.	58*q*.	1845.
58*b*.	1830.	58*j*.	1838.	58*r*.	1846.
58*c*.	1831.	58*k*.	1839.	58*s*.	1847.
58*d*.	1832.	58*l*.	1840.	58*t*.	1848.
58*e*.	1833.	58*m*.	1841.	58*u*.	1849.
58*f*.	1834.	58*n*.	1842.	58*v*.	1850.
58*g*.	1835.	58*o*.	1843.	58*w*.	1851.
58*h*.	1836.	58*p*.	1844.	58*x*.	1852.

58*ij*. Alphabetische index op nrs. 58*b*—*x*. 1830—1852. 1 deel.

63*a*. Brievenboek van den schout. 1816—1819.
N.B. De brieven zijn genummerd 1—31 over 1816, 1—33 over 1817, 1—44 over 1818 en 1—27 over 1819. — Dit nummer bevindt zich met nr. 19*c* in één band.

70*a*. Verklaring van ingezetenen betreffende het doen van dienst als vrijwillige nachtwacht. 1830. 1 stuk.

70*b* en *c*. Aanteekeningen betreffende de orde der burgerwacht. 1830 en 1831. 2 deelen.

70*d*. Couponboek van veiligheidskaarten. 1830 en 1831. 1 deel
N.B. Zeer beschadigd.

70*e*—70*k*. Registers van bevolking. 1819—1849. 7 deelen.

70*e*.	1819.	70*i*.	1835—1839
70*f*.	1825.	70*j*.	1840—1844.
70*g*.	1826—1829.	70*k*.	1845—1849.
70*h*.	1830—1834.		

70*l*. Stukken betreffende de volkstelling van 1849. 1 pak.

70m. Fragmenten van een register van bevolking (?) Z. j.
N.B. Zeer beschadigd.

79*a*. Grootboek van ontvangsten en uitgaven over 1836. 1 deel.

79*b*. Grootboek van ontvangsten en uitgaven over 1848. 1 deel.

79*c*. Journaal van ontvang en uitgaaf over 1839. 1 deel.

79*d*. Registers van ordonnanties tot betaling. 1816—1850. 33 stuks.
N.B. Bijna alle deze registers loopen telkens over één jaar. Slechts twee loopen respectievelijk over 1816—1817 en 1820—1821.

79*e*. Register van begravingen over 1834. 1 deel. Met de bijbehoorende consenten.

79*f*. Verzameling losse stukken, gerangschikt in alphabetische volgorde naar verschillende onderwerpen volgens de inventarissen, vermeld onder de nummers 81 en 80 in de beschrijving der archieven van Nieuw- en Sint-Joosland door Abr. Mulder. 1793—1829. 37 pakken of omslagen.
N.B. De nummers 81 en 80 in den inventaris Mulder vormen samen slechts één inventaris. Nr. 81 bevat de rubrieken Armbestuur—Requesten en n°. 80 Requisitiën door het Engelsche gouvernement—Zeevaart en Landmagt, waarna nog ,,Aanschrijvingen van gemengden aard'' en Requisitiën onder het Fransch bestuur''. — De stukken, telkens onder eene bepaalde rubriek vallende, zijn genummerd volgens eene voor elke rubriek opgemaakte lijst. Wordt hieronder niets bijzonders opgemerkt, zoo zijn alle nummers alsook de lijst van elke rubriek aanwezig.

Naam van het onderwerp.	Datum der stukken.	Nummering.	Aanmerkingen.
Armbestuur	1825—1826	28—42	
Bevolking	1793—1826	1—17	Nr. 16 ontbreekt.
Brandweer.			Slechts één nummer (5) gedateerd 1828 is bewaard gebleven.
Brievenpost	1818—1825	1—12	
Broodzetting			Ontbreekt geheel.
Burgerlijke Stand . .	1807—1828		Slechts de nummers 3, 10, 13, 15, 16, 20—24, en 39—62 alsook de lijst over de nummers 1—55 zijn bewaard gebleven.
Collecte.	1814—1828	1—21	Nrs. 4, 5 en 20 en de lijst ontbreken.
Comptabiliteit . . .	1814—1828	6—89	Nrs. 1—5, 7, 63 en 64 ontbreken. De lijst loopt tot nr. 73. N.B. Hieraan zijn stukken bijgevoegd, teruggaande tot 1811.

Naam van het onderwerp.	Datum der stukken.	Nummering.	Aanmerkingen.
Directe en indirecte belastingen	1810—1828	1—133	Nrs. 75—102 ontbreken. De lijst loopt tot nº. 106.
Fabrieken en trafieken	1817—1825	1—8	
Gemeentebestuur . .	1798—1826	1—67	
Gemeentegoederen . .	1816—1822	1—6	
Geneeskundig toevoorzigt	1815—1828	1—25	Lijst loopt tot nº. 21.
Gepensioneerden . .	1819—1825	1—5	
Hoofdelijke omslag .	1807—1828	1—22	Lijst loopt tot nº. 18.
Jagt en visserij . . .	1819—1826	1—35	
Kadaster	1818—1828	1—16	Lijst loopt tot nº. 12.
Kiezers en stemgeregtigden	1819—1827	1—15	Lijst loopt tot nº. 13.
Kwitantiën of recepissen	1812—1828	1—18	Lijst loopt tot nº. 16.
Landbouw	1816—1826	1—8	N.B. Hieraan is bijgevoegd een request van P. Polderdijk om schavergoeding voor paarden, aan eene besmettelijke ziekte gestorven. Met bijlagen. 1810.
Maatschappij van weldadigheid	1819—1828	1—19	Lijst loopt tot nº. 16.
Muntspeciën, maten en gewichten	1816—1828	1—43	Lijst loopt tot nº. 34.
Nationale militie . .	1814—1828	1—113	Lijst loopt tot nº. 96.
Politie	1810—1827	1—60	Lijst loopt tot nº. 59.
Provinciaal werkhuis.	1820—1826	1—8	
Registratie, zegel etc.	1828	25—29	
Requesten	1811—1820	1—8	Lijst loopt tot nº. 7.
Requisitiën door het Engelsche gouvernement.	1809—1824	1—14	
Schoolwezen	1811—1828	1—27	Lijst loopt tot nº. 22. N.B. Hieraan zijn bijgevoegd stukken betreffende de benoeming van een schoolmeester, gedateerd 1829.
Schutterij	1815—1828	1—18	
Staatsblad			Ontbreekt geheel.
Tienden	1799—1823	1—4	

Naam van het onderwerp.	Naam der stukken.	Nummering.	Aanmerkingen.
Tolpaal	1828	11—12	
Transporten	1819—1823	1—39	
Vaccine.	1819—1828	1—17	
Veeren	1821—1829	1—10	
Veldwagters	1811—1827	1—13	
Zeevaart en Landmacht	1810—1827	1—21	
Aanschrijvingen van gemengden aard . .	1807—1828	1—101	Lijst loopt tot n°. 96.
Requisitiën onder het Fransch bestuur . .	1810—1827	1—19	

80 en 81. Inventaris van bovenstaande verzameling losse stukken, bestaande uit de nummers 81 en 80 der archiefbeschrijving door den heer Mulder. 1793—1829. 2 deelen.

82. Inventaris der stukken, registers, charters en documenten, behoorende tot het archief der gemeente Nieuw- en Sint-Joosland. 1835. In duplo. 2 stukken.

83. Getypte inventaris der archieven te Nieuw- en St.-Joosland door den heer Abr. Mulder. 1927. 1 stuk.

AANHANGSEL.

84. Pachtcontracten van het hofsteedje Bloemenburg in den Middelburgschen Polder. 1802 en 1807. 2 stukken.

85. Vrijwillige akte van verbintenis van ingezetenen van Nieuw- en Sint-Joosland tot verpleging van het kind van A. Goedhart te Arnemuiden in het gasthuis te Middelburg. 1840. 1 stuk.

86. Rekening der spinnerij te Nieuw- en St.-Joosland over 1840—1849. Met bijbehoorende stukken. 1 omslag.

86*a*. Schrijfproeven van leerlingen. 1841—1850. 1 pak.

N.B. Hierbij bevindt zich de tekst van een zangstukje, gezongen bij de prijsuitdeeling van 29 Januari 1845.

RIJKSARCHIEF IN UTRECHT.

XXI. ARCHIEF VAN HET BROEKZIJDSCHE WATERSCHAP.

INLEIDING.

In het midden van de 17de eeuw, toen door het inpolderen van vele landen het water van Amstelland tegen de voordijken van den Broekzijdschen polder opdrong, kwam bij de ingelanden van dezen polder, gelegen onder het Proostdijer gerecht te Abcoude, de behoefte op hun ouden molenbrief, die schouw over die dijken voorschreef, maar langen tijd niet meer in acht genomen was, te laten bekrachtigen door de Staten van Utrecht. Aldus wendden schout, schepenen en ingelanden zich 2 April 1653 tot de Gedeputeerde Staten met het verzoek hun nieuw beraamden schouwbrief, die minstens tweemaal 's jaars een schouw vorderde op de voordijken, beginnende bij den Meerwal langs het Gein tot aan de Hollandsche scheiding, te willen goedkeuren, wat 27 September 1653 geschiedde. Deze schouw was in handen van schout en schepenen van Abcoude en dus hadden de ingelanden geen deel aan het beheer van hun eigen polder, waardoor ze al spoedig te klagen kregen over ,,misusen ende ongeregeltheden'', want ,,een seeckere voet off ordre omtrent die beheeringe'' ontbrak. In 1677 echter maakten de ,,geërfden en hooftingelanden'' een ,,ordre en reglement'' hiervoor op, dat in 1679 door de Staten 's lands werd goedgekeurd. Daarin was bepaald, dat het bestuur zou bestaan uit 3 poldermeesters, van wie jaarlijks één aftrad. Ze werden gekozen door en uit de hoofdingelanden, d. z. de eigenaars van minstens 4 morgen land. Jaarlijks legden de afgaande en blijvende poldermeesters rekening en verantwoording af aan alle ingelanden van ontvangsten en uitgaven; ze mochten één van hun drieën aanstellen tot gader- of penningmeester. De lasten van den polder werden omgeslagen over de ingelanden. Tweemaal 's jaars hield het bestuur, bijgestaan door den schout van het gerecht van Abcoude, een schouw over den molen, de wetering, de dijken, kaden, schinkels, slooten en dammen. Een polderboek, bestemd voor het inschrijven van de resolutiën, en een lijst, waarop ,,iders morgentalen gespecifieert'' zouden worden, werden in de polderkist bewaard.

De huishouding van den Broekzijdschen polder was dus vrij normaal. Vandaar ook, dat er in het midden van de 19de eeuw, toen de vaststelling der bijzondere reglementen voor de waterschappen aan de orde kwam, geen behoefte bestond, om van het Algemeen Reglement voor de waterschappen in de provincie Utrecht af te wijken. De vraag, of de polder niet met een andere gecombineerd zou kunnen worden, werd beantwoord met: niet mogelijk en niet gewenscht. Evenmin vond men het noodig, hoofdingelanden aan het bestuur toe te voegen.

Zoo kwam in 1860 het Bijzonder Reglement voor het Broekzijdsche waterschap tot stand, dat bepaalde, dat het bestuur zou bestaan uit schout en 3 poldermeesters, gekozen door en uit de stemgerechtigde ingelanden, en

vaststelde, welke polderwerken ten laste van het algemeen kwamen en welke door de aangelande eigenaars, erfpachters of vruchtgebruikers moesten worden onderhouden. Tot de eerste behoorden, behalve de molen en de molenvliet, een deel van de Schinkel, van den Geindijk tot aan de Wetering, en dat deel van de Stichtsche kade, dat het waterschap in het Noorden begrensde. De Wetering, de voornaamste vaart in den polder, die naar den molenvliet leidt, de Geindijk en het deel van Stichtsche kade ten Westen van den polder vielen onder de door de ingelanden te onderhouden werken en werden tweemaal 's jaars door het bestuur geschouwd.

INVENTARIS.

(Tot 1920.)

1. Afschriften van den Schouwbrief van 1653 met bijbehoorend request aan de Staten van Utrecht. 1 omslag.

2. Ontwerp ,,ordre en reglement''. 1677. Met bijbehoorend request aan de Staten van Utrecht. 1 stuk.

3—6. Resolutiën van bestuur en stemgerechtigde ingelanden. 1862—1913. 4 deelen.

N.B. Zie ook nº. 27.

3. 1862—1872.

N.B. Hierbij gelegd resolutiën van 1858.

4. 1872—1898.

5. 1899—1908.

6. 1908—1913.

7. Stukken betreffende het Bijzonder Reglement. 1858—1868. 1 pak.

N.B. Hierbij eenige stukken over opheffing van de afzonderlijke Binnenlandsche lasten, 1863, 1867, en ontwerp-reglement voor het hoogheemraadschap Amstelland, 1868.

8, 9. Brievenboeken. 1862—1920. 2 deelen.

N.B. Van 1842—1862 zijn de minuten van uitgaande stukken ingeschreven in de zoogenaamde Polderboeken van Abcoude-Proostdij en Aasdom.

8. 1862—1865.

9. 1866—1920.

10. Ingekomen stukken en minuten van uitgaande stukken. 1715—1918. 1 pak.

11. Keuren of politie-verordeningen met stukken betreffende de vaststelling. 1873—1911. 1 pak.

12, 13. Leggers van eigendommen, aangelegd in 1845. 2 deelen.

14. Leggers van onderhoudsplichtigen. 1895—1910. 1 omslag.

a. Van de duikers in de buitenwaterkeering. 1895—1903, 1905—1910.

b. Van de Wetering. 1895—1898, 1900—1909.

15. Lijst der landerijen, zonder jaartal. 1 omslag.

N.B. Hierbij staten van eigendommen en landerijen, zonder jaartal.

16. Stukken betreffende het onderhoud van den molen en andere polderwerken. 1738—1918. 1 pak.

17. Stukken over de verplichtingen tot onderhoud van dijken, wegen enz. door de ingelanden. 1686—1751. 1 pak.

18. Stukken betreffende de verbetering van den Noordelijken Geindijk. 1855—1867. 1 pak.

19. Stukken betreffende de uitwatering van het bij het Meerhuis behoorende land in den Broekzijdschen polder. 1899—1917. 1 omslag.

20. Huurcontracten en andere stukken betreffende de verpachting van de Stichtsche kade. 1793—1920. 1 pak.

21. Overeenkomst met de Nederlandsche Rhijnspoorweg-Maatschappij. 1875, 1890. Met bijlagen aangaande den overgang van de Rhijnspoorweg Mij. op de Mij. tot Exploitatie van Staatsspoorwegen. 1 omslag.

22. Stukken betreffende de assurantie van den molen en de Rijksverzekeringsbank. 1820—1917. 1 pak.

N.B. Hierbij eenige reglementen van de Onderlinge Brand-Waarborg-Maatschappij.

23. Akten van aanstelling van bestuursleden, secretaris, penningmeester (met akten van borgstelling), opzichter, molenaar en bode, met stukken betreffende salarisverhoogingen. 1828—1918. 1 omslag.

24. Répertoire van den secretaris. 1827—1862. 1 omslag.

25. Manualen van het molengeld. 1749, 1755, 1758, 1784, 1785. 1 omslag.

N.B. Hierbij schouwverslagen. 1850.

26. Manualen van het molengeld en uitzettingen van de molenlasten. 1735—1740, 1743, 1744, 1747, 1748, 1759, 1760, 1762—1764, 1766, 1769—1772, 1774—1782, 1786—1798. 1 band.

N.B. Hierbij rekeningen over 1735, 1736, 1739, 1760 en schouwverslagen over enkele jaren.

27, 28. Rekeningen. 1779—1806, 1808, 1810, 1812—1856 (oorspronkelijke en afschriften). Met uitzettingen. 1779—1856. 1 deel, 1 band.

27. Rekeningen. 1779—1803, 1814—1833, 1835—1856. Met uitzettingen. 1779—1856.

N.B. Hierbij resolutiën van het bestuur. 1815, 1849.

28. Rekeningen. 1804—1806, 1808, 1810, 1812—1814, 1821—1824, 1828—1855. Met uitzettingen. 1812—1825, 1829—1855.

N.B. Hierbij lijst der landerijen en alphabetische lijst van de namen der eigenaren der landerijen.

29—32. Rekeningen. 1826—1828, 1831—1834, 1836, 1837, 1839—1844, 1846—1853, 1856—1919. 4 pakken.

29. 1826—1828, 1831—1834, 1836, 1837, 1839—1844, 1846—1853 (1827, 1851, 1853 dubbel). Met uitzettingen.

N.B. Hierbij een lijst van af te lossen obligatiën. 1851—1861.

30. 1856—1886. Met uitzettingen tot 1862.

31. 1887—1902.

32. 1903—1919.

33—43. Bijlagen bij de rekeningen. 1762—1918. 11 pakken.

33. 1762—1765.

34. 1813—1821.

35. 1822—1832.
36. 1833—1843.
37. 1844—1854.
38. 1855—1860.
39. 1861—1868, 1877, 1878.
40. 1883—1891.
41. 1892—1901.
42. 1902—1910.
43. 1911—1918.

44—46. Begrootingen van ontvangsten en uitgaven. 1863—1869, 1871—1919. 3 pakken.

44. 1863—1869, 1871—1886.
N.B. Hierbij supplementaire begrootingen. 1864, 1877, 1880, 1881.

45. 1887—1905.
N.B. Hierbij supplementaire begrootingen. 1889, 1892, 1899, 1903, 1904.

46. 1906—1919.
N.B. Hierbij supplementaire begrootingen. 1913—1915, 1917—1919.

47. Aanteekeningen van den penningmeester. 1784—1850. 1 pak.

48. Dagregister van den penningmeester, over ontvangsten, 1910—1919, over uitgaven, 1916—1918. 1 omslag.

49. Processen-verbaal van de opneming der boeken en kas van den penningmeester. 1910—1918. 1 omslag.

XXII. ARCHIEF VAN HET WATERSCHAP WAARDASSACKER EN HOLENDRECHT.

INLEIDING.

De Waardassacker en Holendrechter polders hadden reeds van oudsher gemeenschappelijke belangen, welke ten slotte tot hun vereeniging hebben geleid. Echter ook elke polder afzonderlijk is weer uit verschillende deelen opgebouwd.

De Holendrechter- of Kievietsheuvelsche polder (aldus genaamd naar het landgoed Kievietsheuvel aan de Holendrecht) moet gegroeid zijn uit een vereeniging van den eigenlijken Holendrechter- en den Waverpolder, beide natuurlijk gelegen aan de gelijknamige vaarten. In 1645, toen ze zich niet meer in staat achtten met hun kleine molens het water, dat wies, naarmate meer meren en venen rondom ingepolderd werden, weg te werken, besloten ze gezamenlijk een grooten achtkanten windwatermolen te plaatsen en te onderhouden en op algemeene kosten eenige weteringen en slooten te graven en de noodige kaden aan te leggen. In 1651 waren deze vereenigde polders bekend onder den naam van den polder van Aesdom, gelegen aan de Holendrecht, en weldra (eind van de 17de eeuw) als de Holendrechter polder. Hij strekte zich uit van den Winkeldijk langs de Waver tot aan den Voetangel en vandaar langs de Holendrecht tot aan het Abcoudermeer. De plaatsing van den gemeenschappelijken molen had de goedkeuring weggedragen van de Heeren van het kapittel van St. Pieter te Utrecht, ambachtsheeren van beide polders; eveneens met hun goedvinden kwam in 1651 een ,,schouwbrieff en ordre op de directie'' tot stand, waaruit is op te maken, hoe het bestuur was ingericht: jaarlijks maakten de ,,gemene ingelanden'' een nominatie op van 4 personen, eigenaars en ingelanden, 2 uit den Holendrechter- en 2 uit den Waverpolder, waaruit de kapittelheeren 2 heemraden of poldermeesters kozen (uit elken polder één), die met de 2 uit het oude bestuur aangebleven poldermeesters (ook uit elken polder één) het bestuur uitmaakten. Dit bestuur hield toezicht op den molen en deed de schouw over de ,,dijcken, caden, opstallen, watergangen ende scheyslooten'', wier onderhoud dus op de ingelanden rustte. De twee aangebleven heemraden waren ,,in plaats van den schout'' gehouden rekening en verantwoording af te leggen aan ,,alle geërfden en eigenaers ook wel opgesetenen'' van ontvangsten en uitgaven.

De Waardassacker polder is samengesteld uit den Achterdorper- en den Aessacker- of Assacker polder. De eerste was de grootste (195 morgen land tegen de Aessacker polder 164½ morgen) en zal wel gezocht moeten worden achter het dorp Abcoude, waar ook de Achterdijk ligt, d. i. de dijk, die het dorp van den polder scheidt. De Assacker polder moet grenzen aan de Winkel daar in de schepenprotocollen van Abcoude in de 2de helft van de 17de eeuw eenige keeren gesproken wordt van landerijen, gelegen ,,in de Winckel, in de Aessacker polder''; tevens moet de Aessacker polder grenzen

aan den Holendrechter polder blijkens het ,,Bericht wegens het onderhouden van de Winckeldijck ofte den ouden Heerenwegh vant huys te Waveren aff tot aen de Aessacker polder, in 20 parceelen verdeelt van n°. 1 tot n°. 20'', gesteld achter op een kaartje van c. 1675 (welk kaartje tevens aangeeft, waar die 20 perceelen gelegen zijn), bijlage van een bij het bestuur van den Ring van Waardassacker en Holendrecht ingekomen brief van 1861, en dat, volgens dezen brief, zou zijn overgenomen van een groote kaart met opschrift ,,Afbeelding van de wijdvermaarde en beroemde koopstad Amsterdam met d'omliggende landen, gemeten en geteekend door Dragenham, uitgegeven door Nic. Visser''. Waarschijnlijk was dus de Assacker polder het zuid-westelijk, de Achterdorper polder het noord-westelijk deel van den lateren Waardassackerpolder, die besloten lag binnen het Abcoudermeer, het Gein en de Winkel. Van beide polders wordt dikwijls vermeld, dat zij lagen ,,op de waertsijde'', waar ook de naam Waartpolder vandaan komt, welke gegeven wordt zoowel aan den Assacker polder (Aassacker- of Waart-polder), als ook aan den Achterdorperpolder, blijkens de in de 17de en 18de eeuw veel voorkomende verbinding Waart- en Assacker polder. Ook is mogelijk, dat soms met Waart-polder de vereenigde Assacker- en Achterdorper polders worden bedoeld, maar een afzonderlijke polder naast deze beide is de Waart-polder zeker niet. Immers op de lijsten van de landerijen van St. Pieter, gelegen onder Proostdij en Aesdom, van 1662 worden als polders slechts genoemd de Broeksijdse-, de Achterdorper-, de Aessacker-, de Waver- en de Holendrechter polders.

Wat nu eigenlijk de waard of weerd was, waaraan de Achterdorper- en Aessacker polders hun naam Waart-polder ontleenden (wat later leidde tot de combinatie Waardassacker), schijnt duidelijk. In bovengenoemde lijsten wordt steeds gesproken van land ,,op de weert onder Proostdije'' of ,,op de weert onder Aesdom'', tegenover ,,buytendijcks onder Proostdije'' of ,,onder Proostdije op de Broeksijde''. Ook de bekende hofstede de Kievietsheuvel, gelegen in den Holendrechter polder, wordt vermeld als gelegen ,,op de weert onder Aesdom''. Verondersteld mag dus worden, dat met ,,weert'' of ,,waart'' bedoeld wordt het polderland ten westen en ten zuidwesten van Abcoude, dat dus de ,,waertsijde'' gesteld wordt tegenover de ,,broeksijde''.

Tegen het midden van de 17de eeuw vereenigden zich de Aessacker- en Achterdorper polders; in 1665 hadden ze een gemeenschappelijk bestuur, zooals blijkt uit het ,,Concept van den Schouwbrieff aengaende de waertsijdens polders tot Abcoude, ende specialijck de Achterdorper en de Aessacker moolens aldaer'' van 4 Juni 1665, welk concept 21 Juli 1665 door de Staten van Utrecht werd goedgekeurd. Hierin werd vastgesteld, dat het bestuur van deze polders zou bestaan uit 2 poldermeesters, uit elken polder één, gekozen jaarlijks door en uit de ingelanden; zij hielden, met schout en secretaris, de schouw, minstens tweemaal 's jaars, over de weteringen (groote en kleine wetering, binnenwateren naar de molens, waarop de slooten uitmonden), hoofdeningen, scheislooten en de ringkade, welke werken dus alle door de ingelanden moesten onderhouden worden. De poldermeesters legden rekening en verantwoording af van de ontvangen boeten, die voor een deel ten goede van het algemeen kwamen.

Nog nauwer werd de verbinding tusschen de Assacker- en Achterdorper polders, ,,op de waertsijde'', toen ze in 1674 overeenkwamen, voortaan ook hun bemaling gemeenschappelijk te doen en in plaats van 2 molens, den Dorper- en den Assackermolen, één ,,suffisante achtcante'' molen te stellen op de plaats van den ouden Aessackermolen. Waarschijnlijk is dit wel dezelfde plaats, waar later de molen van Waardassacker, genaamd de

,,Waard'' stond, daar deze zich in het uiterste zuid-westen van den polder bevond, dus op het gebied van den voormaligen Assacker polder. Dit vermoeden wordt bevestigd door de ,,Caerte van Abcoude der E. Heeren van St. Pieters gerechte'' van 1643; ook staat hierop achter het dorp Abcoude de ,,Roode molen'' geteekend, waarschijnlijk de oude Dorpermolen. De molen achter het dorp maalde het water in het Gein, en daar deze vaart niet zoo diep was als de Waver, waarin de Assackermolen maalde (hierbij moet men in het oog houden, dat, zooals ook op bovengenoemde kaart blijkt, dat deel van de Winkel, gelegen tusschen de Stokkelaarsbrug en den molen, vroeger ook de Waver heette), liet men voor het plaatsen van den grooteren molen de keuze vallen op de plaats van den ouden Assackermolen. Doch dit besluit kwam niet tot stand dan na vele jaren van verzet van den kant van de ingelanden van den Achterdorper polder, die vreesden, dat een molen, gelegen op de laagste plek, als de Assackermolen, hun hooger gelegen velden te vroeg droog zou maken. Zoo waren dus uit een viertal kleine polders twee grootere polders gegroeid. Ze werden gescheiden door een kade, genaamd de Streng of de Schinkel, welke het eigendom was van een aantal ingelanden van den Waardassacker polder, die tot het onderhoud er van verplicht waren, waarvoor ze jaarlijks een toelage uit de polderkas kregen. Dit was echter slechts een lage kade, die de lager gelegen Waardassacker polder moest beschermen tegen het water van den Holendrechter polder, maar de groote dijken tegen het buitenwater vormden een ring om beide polders heen. Reeds voordat de boven vermelde vereeniging van de binnenpolders plaats had gevonden, kreeg men behoefte aan toezicht op de gemeenschappelijke buitendijken. De ,,gemeene ingelanden van de Waertsijder ende Aessacker polder, mitsgaders de vordere cleyne polderkens, gelegen in Proostdije en Aesdom, der Ed. Heeren Deecken ende Capple. van St. Pieters kercke tot Ut.haer gerechte tot Abcoude, streckende alle deselvige polders van de Stokkelaersbrugge bij de Waver heenen tot de Voetangel ende voorts vervolgens bij de Holendrecht in de Abcoudermeer heenen, door Abcoude ende door de Winckel totte voors. Stokkelaersbrugge toe, besluytende alsoo eene ronde ring'' verzochten in April 1638 de Staten van Utrecht om brieven van octrooi, ten einde behoorlijke schouw over deze dijken te kunnen houden, waartoe zij een dijkgraaf en heemraden met een secretaris wenschten aan te stellen.

Zoo ontstond een gemeenschappelijk bestuur voor toezicht op het onderhoud van deze ringdijken, die verhoefslaagd waren, en herstel ervan, als, buiten schuld van de verhoefslaagden, dijkdoorbraak plaats greep. Daarnaast bleven de afzonderlijke besturen van de binnenpolders bestaan, evenals de afzonderlijke bemalingen.

Deze ingewikkelde bestuursinrichting is vastgesteld in een reglement van den Ring van Waardassacker en Holendrecht van 29 Mei 1790, goedgekeurd door de Staten van Utrecht op 6 Juli 1790, welk reglement tot het midden van de 19de eeuw van kracht is geweest. Hierin was bepaald, dat de schouw van de ringdijken minstens tweemaal 's jaars moest geschieden door het bestuur van den Ring, bestaande uit een dijkgraaf en 4 heemraden, bijgestaan door den secretaris en den bode van het gerecht van Abcoude-Proostdij en Aasdom. De heemraden waren tot wederopzeggens toe aangesteld; om beurten was één van hen 2 jaar lang dijkgraaf. (Waarschijnlijk waren er, met den dijkgraaf meegerekend, 4 heemraden, dus eigenlijk een dijkgraaf en 3 heemraden; dezen toestand vindt men althans in de 1ste helft van de 19de eeuw.)

De Holendrechter en Waardassacker polders werden ieder „als van ouds" bestuurd door poldermeesters, gekozen door en uit de hoofdingelanden. In den Holendrechter polder waren 3, in den Waardassacker polder 2 poldermeesters; jaarlijks trad in iederen polder één af. Ze hadden toezicht op den molen en schouwden, minstens tweemaal 's jaars, de binnenkaden en -dammen, kweldammen, weteringen, hoofdeningen, slooten enz. en werden daarbij geassisteerd door een schout en een secretaris. Ook was er „als van ouds" een gader- of penningmeester, die de molengelden gaderde, de molenlasten uitzette en éénmaal 's jaars van ontvangsten en uitgaven rekening en verantwoording aflegde. De zoogenaamde Koppellanden, d. z. de landen ten oosten van den Koppeldijk, moesten bij die uitzetting anderhalf maal zooveel per morgen betalen als de overige landerijen in den polder van Waardassacker. De Koppeldijk, die deze landen van de rest van den polder afscheidde, was geen waterkeering meer, maar een openbare weg, onderhouden door den Waardassacker polder.

In het midden van de 19de eeuw, toen de verschillende polderbesturen door de Gedeputeerde Staten van Utrecht werden aangeschreven tot het opmaken van een bijzonder reglement voor hun waterschappen voor zaken, overgelaten door het algemeen reglement voor de waterschappen in de provincie Utrecht aan de bijzondere regelingen, en die, waarin het algemeen reglement niet voorzag, kwam ter sprake, of het niet beter zou zijn, die omslachtige en kostbare bestuursinrichting van de beide polders te veranderen en ze te vereenigen onder één bestuur.

Dit, zoowel als het voorstel van de Gedeputeerde Staten, dat beide besturen zouden blijven bestaan, maar op elkaars beheer van de ringdijken toezicht zouden uitoefenen, om daarover eventueel bij de Gedeputeerde Staten klachten in te brengen, zoodat dus het bestuur van den Ring overbodig zou worden, vond evenwel veel tegenstand, zoowel bij de besturen als bij de ingelanden, die achtten, dat het voordeel, verkregen door vereenvoudiging van de administratie, niet opwoog tegen het nadeel. Dit laatste zou vooral daarin gelegen zijn, dat vele zaken bij het gemeenschappelijk bestuur in behandeling zouden komen, waarbij de helft van de bestuursleden geen belang zou hebben. Men moest ook het bestuur van den Ring niet beschouwen als een oppercollege, maar als een college, waaraan alleen de schouw over de ringdijken was opgedragen.

Daar dus een vereeniging mislukte, werden bijzondere reglementen voor den Ring, Waardassacker en Holendrecht vastgesteld, die afweken van de principes, vastgesteld in het algemeen reglement voor de waterschappen. Deze reglementen gingen in hoofdzaak terug op het oude reglement van 1790; alleen kwam steeds meer het onderhoud van polderwerken ten laste van het algemeen.

Wederom kwam de vereeniging der waterschappen ter sprake in 1912, aanhangig gemaakt door het bestuur van den Waardassacker polder, die, door de aanhoudende regens, hevig van het water te lijden had gehad en nu uitzag naar betere bemaling. Daar echter een moderne stoom- of motorbemaling (zelfs werd gedacht over het allermodernste: electrische bemaling) voor één zoo klein waterschap te kostbaar was, kwam men, via het voorstel tot gezamenlijke bemaling met machine of motor, tot dat van vereeniging De zaak stuitte in de gecombineerde bestuursvergadering van Holendrecht en Waardassacker van 31 December 1913 echter af op de kwestie, waar het stoomgemaal zou staan; ieder bestuur wilde het in zijn polder hebben. Hernieuwd werd de zaak in 1916. Toen werd men het in de

gecombineerde bestuursvergadering van den Ring, Holendrecht en Waardassacker er over eens, dat het stoomgemaal in den Holendrechter polder geplaatst moest worden. Deze neiging tot vereeniging werd nu door Gedeputeerde Staten benut, met dat gevolg, dat in 1918 bepaald werd, dat de waterschappen Holendrecht en Waardassacker met ingang van 1 Januari 1919 zouden worden opgeheven en dat hun rechten en functiën zouden overgaan op het waterschap den Ring van Waardassacker en Holendrecht, dat nu voortaan zou heeten het waterschap Waardassacker en Holendrecht. Een nieuw reglement voor dit waterschap kwam in 1918 tot stand, waarbij de kwestie van zijn bemaling aan het waterschap zelf werd overgelaten. Het bestuur zou bestaan uit dijkgraaf en 3 heemraden, gekozen door en uit de stemgerechtigde ingelanden. De Koppellanden werden nu geheel beschouwd als binnen het waterschap gelegen en hadden dus geen buitengewone lasten meer op te brengen. Ook moesten voortaan alle buitendijken zoowel als de Streng op kosten van het algemeen onderhouden worden.

INVENTARIS.

(Tot 1918.)

I. Archief van Waardassacker.

1. „Concept van den Schoubrieff van de wairtsijdens polders tot Abcoude ende specialijck de Achterdorper ende Aessacker moolens aldair." 1665. Met bijbehoorend request aan de Staten van Utrecht. 1 stuk.

2. Overeenkomst tusschen de ingelanden van de Aessacker en Achterdorper polders tot vereeniging en het stellen van een gemeenschappelijken molen. 1674. 1 stuk.

N.B. Op de achterzijde staat een resolutie van de ingelanden van 1674.

3—5. Resolutiën van bestuur en ingelanden. 1797, 1822, 1832, 1856—1912. 3 deelen.

3. 1856—1861, 1863—1875.

N.B. Het deel is eerst gebruikt als register voor rekeningen (oorspronkelijke en afschriften) 1800—1803, 1817—1830. Op de achterzijde der laatste rekening staat een resolutie van 1832. In het deel zijn resolutiën gelegd van 1797, 1822.

4. 1876—1906.

5. 1906—1912.

6. Resolutiën van het bestuur. 1912—1918. 1 deel.

N.B. Hieronder resolutiën, genomen in de gecombineerde vergaderingen met het bestuur van het waterschap Holendrecht in 1912, 1913; bovendien met dat van den Ring in 1916, en van de commissie van vereeniging van de waterschappen Waardassacker, Holendrecht en den Ring, 1913.

7. Resolutiën van de stemgerechtigde ingelanden. 1912—1918. 1 deel.

8. Stukken betreffende het Bijzonder Reglement en het Algemeen Reglement voor de waterschappen in de provincie Utrecht. 1858—1918. 1 pak.

N.B. Hierbij eenige stukken over opheffing van de afzonderlijke Binnenlandsche lasten. 1863, 1867.

9. Brievenboek 1863—1918. 1 deel.

N.B. Van 1842—1862 zijn de minuten der uitgaande stukken ingeschreven in de zoogenaamde Polderboeken van Abcoude-Proostdij en Aasdom.

10. Ingekomen stukken en minuten van uitgaande stukken. 1714—1917. 1 pak.

11. Keuren of politie-verordeningen met stukken betreffende de vaststelling. 1868—1917. 1 pak.

12—15. Leggers van eigendommen. 1845, c. 1870, c. 1892—c. 1898. 3 deelen, 1 pak.

12, 13. Aangelegd in 1845. (1ste en 2de deel.)

14. c. 1870. 1 pak.

15. c. 1892—c. 1898.

16. Leggers van onderhoudsplichtigen. 1875—1906. 1 pak.

a. Van de Wetering. 1878, 1894—1899, 1901, 1902.

b. Van de schei- en binnenslooten. 1894—1902, 1905, 1906.

c. Van de Streng. 1875, 1877.

17. Stukken betreffende het onderhoud van den molen en andere polderwerken. 1841—1912. 1 pak.

18. Stukken betreffende de assurantie van den molen en de Rijksverzekeringsbank. 1820—1918. 1 pak.

19. Akten van aanstelling van bestuursleden, secretaris, penningmeester (met akten van borgstelling), opzichter, molenaar en bode, met stukken betreffende salarisverhoogingen, e. d. 1782—1918. 1 pak.

20. Répertoire van den secretaris. 1827—1860. 1 omslag.

21. Gaarceelen en manualen van het molengeld, met lastceelen en uitzettingen. 1724—1798 (onvolledig). 1 band.

N.B. Hierbij enkele bijlagen, ook een schouwverslag van 1750. Voorin zijn gelegd gaarceelen van 1693, 1712.

22. Rekeningen. 1804—1825, 1827—1855. Met manualen van het molengeld, lastceelen en uitzettingen. 1811, 1812, 1814—1855. 1 band.

N.B. Zie n°. 3.

23—26. Rekeningen. 1856—1912, 1916—1918. 4 pakken.

23. 1856—1878.

24. 1879—1893.

25. 1894—1904.

26. 1905—1912, 1916—1918.

27—38. Bijlagen bij de rekeningen. 1694—1918. 12 pakken.

27. 1694, 1712, 1714—1716, 1724, 1731, 1732, 1741, 1742, 1746—1749.

28. 1753, 1758, 1759, 1763, 1764, 1771—1779, 1782—1787, 1789.

29. 1793—1806.

30. 1808—1820.

31. 1821—1833.

32. 1834—1849.
33. 1850—1862.
34. 1864—1871.
35. 1872—1883.
36. 1884—1896.
37. 1897—1910.
38. 1911—1918.

39—41. Begrootingen van inkomsten en uitgaven. 1864—1913, 1916, 1917. 3 pakken.

39. 1864—1884.
N.B. Hierbij supplementaire begrootingen. 1866, 1875, 1877, 1881, 1883.

40. 1885—1904.
N.B. Hierbij supplementaire begrootingen. 1902, 1903.

41. 1905—1913.
N.B. Hierbij supplementaire begrootingen, 1910, 1912, 1916, 1917, en een memorie van toelichting tot de ontbrekende supplementaire begrooting van 1914.

42. Dagregisters van den penningmeester over ontvangsten en uitgaven. 1910—1918. 1 pak.

43. Processen-verbaal van de opneming der boeken en kas van den penningmeester. 1899—1918. 1 pak.

II. Archief van Holendrecht.

44—45. Resolutiën van bestuur en ingelanden. 1649, 1650, 1803, 1849, 1858—1860, 1862—1909. 1 pak. 1 deel.

44. 1649, 1650, 1803, 1849, 1858—1860, 1862.
N.B. Hieronder resolutiën, genomen in een gecombineerde vergadering met het bestuur van het waterschap Waardassacker en den Ring in 1850. Verder hierbij gelegd resolutiën van 1649, 1650; op de achterzijde van deze: ,,Schouwbrieff en ordre op de directie van de polder, beraemt tusschen de Ged. Gecommitteerde van teerw. Capp. van St. Pieter tot Utreght en de poldermrs. in der tijt''. 1651. Zie ook n°. 62.

45. 1863—1909.

46, 47. Resolutiën van het bestuur. 1909—1918. 2 deelen.

46. 1909—1913.
N.B. Hieronder resolutiën, genomen in de gecombineerde vergaderingen met het bestuur van het waterschap Waardassacker en van de commissie van vereeniging der waterschappen Waardassacker, Holendrecht en den Ring. 1913.

47. 1913—1918.
N.B. Hieronder resolutiën, genomen in de gecombineerde vergaderingen met het bestuur van het waterschap Waardassacker in 1913, bovendien met dat van den Ring in 1916.

48. Resolutiën van de stemgerechtigde ingelanden. 1909—1918. 1 deel.

49. Stukken betreffende het Bijzonder Reglement en het Algemeen Reglement voor de waterschappen in de provincie Utrecht. 1853—1918. 1 pak.

N.B. Hierbij eenige stukken over opheffing van de afzonderlijke Binnenlandsche lasten. 1863, 1867.

50, 51. Brievenboeken. 1862—1918. 2 deelen.

N.B. Van 1842—1862 zijn de minuten der uitgaande stukken ingeschreven in de zoogenaamde Polderboeken van Abcoude-Proostdij en Aasdom.

50. 1862—1897.

51. 1898—1918.

52. Ingekomen stukken en minuten van uitgaande stukken. 1813—1918. 1 pak.

53. Keuren of politie-verordeningen met stukken betreffende de vaststelling. 1870—1917. 1 pak.

54, 55. Leggers van eigendommen. 1845, c. 1888. 2 deelen.

54. Aangelegd in 1845.

N.B. Hierbij een lijst der landerijen, zonder jaartal.

55. c. 1888.

56. Leggers van onderhoudsplichtigen. 1872—1903. 1 pak.

a. Van de weteringen. 1872—1875, 1884, 1888, 1894—1902.

b. Van de schei-, dijk-, streng- en binnenslooten. 1872—1884, 1887, 1888, 1897—1903.

57. Stukken betreffende het onderhoud van den molen en andere polderwerken. 1829—1913. 1 pak.

58. Stukken betreffende de assurantie van den molen en de Rijksverzekeringsbank. 1820—1918. 1 pak.

59. Akten van aanstelling van bestuursleden, secretaris, penningmeester (met akten van borgstelling), opzichter, molenaar en bode, met stukken betreffende salarisverhoogingen e.d. 1828—1918. 1 pak.

60. Répertoire van den secretaris. 1827—1860. 1 omslag.

61. Gaarceelen en manualen van het molengeld met lastceelen en uitzettingen. 1719—1793 (onvolledig). 1 band.

N.B. Hierbij een rekening over 1765 en een schouwverslag over 1745.

62—64. Rekeningen. 1785—1805, 1807—1813, 1817—1846. Met manualen van het molengeld, lastceelen en uitzettingen (onvolledig). 2 deelen, 1 pak.

62. 1785—1803, 1817—1826 (afschriften), 1828—1830.

N.B. Achter in dit register zijn ingeschreven resolutiën van het bestuur. 1831—1834.

63. 1804, 1805, 1807—1813. 1 pak.

64. 1827—1846.

65—68. Rekeningen. 1847—1916, 1918. 4 pakken.

65. 1847—1867 (1853 dubbel).

N.B. Hierbij een journaal van den penningmeester. 1865.

66. 1868—1883.

67. 1884—1897.

68. 1898—1916, 1918.

69—76. Bijlagen bij de rekeningen. 1729—1918. 8 pakken.

69. 1729, 1730, 1800—1808, 1810—1814.

70. 1815—1825.

71. 1827—1837, 1851—1858.

72. 1861—1870.

73. 1871—1883.

74. 1884—1894.

75. 1895—1908.

76. 1909—1918.

77. Bijlagen bij de ontbrekende rekening over de doorbraak van de molenboezemkade. 1864. 1 pak.

78—80. Begrootingen van ontvangsten en uitgaven. 1864—1918. 3 pakken.

78. 1864—1884.

N.B. Hierbij supplementaire begrootingen. 1864, 1866, 1869, 1871, 1872, 1876, 1877, 1879, 1884.

79. 1885—1902.

N.B. Hierbij een supplementaire begrooting. 1895.

80. 1903—1918 (1908 dubbel).

N.B. Hierbij supplementaire begrootingen. 1903, 1904, 1910, 1912, 1914—1918.

81. Dagregisters van den penningmeester, over ontvangsten, 1910, 1912—1918, over uitgaven, 1910—1918. 1 pak.

82. Processen-verbaal van de opneming der boeken en kas van den penningmeester. 1899—1918. 1 pak.

III. Archief van den ring van Waardassacker en Holendrecht.

83—85. Resolutiën van bestuur en ingelanden. 1788—1917 (onvolledig). 3 deelen.

83. 1788, 1789, 1807—1810, 1813, 1815, 1818, 1820—1828, 1856—1881.

N.B. Hierbij een ontwerp-reglement voor den Ring, 1790, met bijbehoorende requesten; rekeningen, 1787—1806, 1820—1830 (oorspronkelijke en afschriften), en schouwverslagen over enkele jaren.

84. 1881—1897.

85. 1897—1917.

86. Stukken betreffende het Bijzonder Reglement. 1817—1918. 1 pak.

87—89. Brievenboeken. 1854—1920. 3 deelen.

N.B. Van 1841—1853 zijn de minuten van uitgaande stukken ingeschreven in de zoogenaamde Polderboeken van Abcoude-Proostdij en Aasdom.

87. 1854—1862.

88. 1863—1911.

89. 1911—1920.

90. Ingekomen stukken en minuten van uitgaande stukken. 1713—1918. 1 pak.

91. Keuren of politie-verordeningen met stukken betreffende de vaststelling. 1858—1918. 1 pak.

92. Leggers van onderhoudsplichtigen van de waterkeeringen. 1869—1874, 1878—1889, 1891, 1893, 1916, 1917. 1 pak.

N.B. Hierbij een lijst van verhoefslaagden van 1810.

93—96. Stukken betreffende het onderhoud van den Voetangelweg- en brug. 1857—1918. 4 pakken.

93. 1857—1870.

94. 1871—1880.

95. 1881—1893.
N.B. Hierbij één stuk over de waterkeering langs de Waver en enkele betreffende verschillende dijken. 1893.

96. 1894—1918.
N.B. Hierbij enkele stukken betreffende de waterkeering langs de Waver, den Achterdijk, de kade langs den Molenboezem en den Winkeldijk.

97. Stukken betreffende het onderhoud van den Winkeldijk. 1852—1903. 1 pak.
N.B. Zie ook nos. 95 en 96.

98. Stukken betreffende het fort aan de Winkel en verschillende militaire maatregelen binnen het gebied van den polder. 1892—1916. 1 pak.

99. Stukken betreffende de Rijksverzekeringsbank. 1903—1918. 1 pak.

100. Akten van aanstelling van bestuursleden, secretaris, penningmeester (met akten van borgstelling), opzichter en bode, met stukken betreffende salarisverhoogingen e.d. 1850—1918. 1 pak.

101. Répertoire van den secretaris. 1827—1860. 1 omslag.

102, 103. Rekeningen met uitzettingen. 1810—1859. 1 band, 1 pak.

102. 1810—1845.
N.B. Hierbij ingehechte bijlagen bij enkele jaren.

103. 1846—1859.
N.B. Zie ook n°. 83.

104—106. Rekeningen. 1860—1918. 3 pakken.

104. 1860—1885.

105. 1886—1903.
N.B. Hierbij journaal van den penningmeester. 1887—1893.

106. 1904—1918 (1904 drievoudig).

107—112. Bijlagen bij de rekeningen. 1794—1918. 6 pakken.

107. 1794—1803, 1808, 1813—1821, 1824—1837.

108. 1864—1878.

109. 1879—1890.

110. 1891—1902.

111. 1903—1911.

112. 1912—1918.

113. Rekeningen betreffende het beheer van het bezanden van den Winkeldijk en het verhoogen van de Slotsbrug. 1856—1858. 1 omslag. Met journaal en bijlagen.

114—116. Begrootingen van ontvangsten en uitgaven. 1864—1918. 3 pakken.

114. 1864—1888.
N.B. Hierbij supplementaire begrootingen. 1878—1880, 1887, 1888.

115. 1889—1904.

N.B. Hierbij supplementaire begrootingen. 1890, 1891, 1893, 1894, 1896, 1902—1904.

116. 1905—1918.

N.B. Hierbij supplementaire begrootingen. 1905—1908, 1910, 1912, 1914—1916.

117. Dagregisters van den penningmeester over ontvangsten en uitgaven. 1910—1913, 1915, 1917—1918. 1 pak.

118. Processen-verbaal van de opneming der boeken en kas van den penningmeester. 1899—1913, 1916—1918. 1 pak.

XXIII. ARCHIEF VAN HET WATERSCHAP SPENGEN.

INVENTARIS.

1. Schouwbrief. 1717. Met keuren, ontwerpen van keuren en daarover gevoerde correspondentie. 1858—1911. Hierbij een afschrift van 1639 van den schouwbrief van Kockengen van 1556. 1 pak.

2. Resolutiën van het polderbestuur of van ingelanden. 1767, 1786, 1799, 1839—1863. 1 omslag.

3. Resolutiën. 1863—1879. 1 deel.

4. Resolutiën (korte aanteekeningen). 1879—1890. 1 omslag.

5. Stukken betreffende de samenstelling van het bestuur. 1827—1911. 1 omslag.

6. Stukken betreffende de benoeming en instructie van en de borgstelling voor den penningmeester. 1846—1913. 1 omslag.

7. Stukken betreffende de benoeming, de instructie en het ontslag van den secretaris. 1863—1890. 1 omslag.

8. Stukken betreffende de benoeming, de instructie en de jaarwedde van den molenaar. 1827—1915. 1 omslag.

9. Stukken betreffende de benoeming, de instructie en de jaarwedde van den bode. 1863—1911. 1 omslag.

10. Kadastrale legger (c. 1844). 1 deel.

11. Leggers van onderhoudsplichtigen. 1865—1879. 1 omslag.

12. Ingekomen stukken. 1851—1913. 1 pak.

13, 14. Brievenboeken. 1865—1889, 1890—1915. 2 deelen.

15. Agenda. 1890—1905. 1 deel.

16. Ingekomen stukken en minuten van uitgaande stukken. 1916, 1924. 1 band.

17. Processen-verbaal van kasopneming. 1865—1915. 1 omslag.

18. Voorwaarden van verkoop van hout en van verpachting van grasgewas. 1876—1916. 1 pak.

19. Voorwaarden van aanbesteding van polderwerken. Met stukken betreffende het vinden der noodige geldmiddelen en voorwaarden van verkoop van afbraak. 1674—1903. 1 pak.

20. Staten van eigendommen. 1863—1904. Met eigendomsbewijs van een stukje grond, zijnde het erf van den watermolen, 1878, polis van assurantie van den watermolen, 1819, afschrift eener schuldbekentenis ten laste van het waterschap, 1904. 1 omslag.

21. Request aan hoogheemraden van Woerden om vergunning tot doorgraving der Hollandsche kade voor het inlaten van water, met beschikking. 1759. 1 stuk.

22. Overeenkomsten en andere stukken betreffende de gevolgen der doorbraak van de achterkade ten gevolge van de nalatigheid van het polderbestuur. 1871—1873. 1 omslag.

23. Begrootingen. 1863—1920. Met daarover gevoerde correspondentie. 1 pak.

24—29. Rekeningen met daarover gevoerde correspondentie. 1654—1787, 1789—1795, 1806—1920. 3 pakken, 2 omslagen en 1 band.

24. 1654—1699. 1 omslag.

25. 1700—1787, 1789—1795. Met bijlagen bij de rekening over 1720. 1 pak.

26. 1806—1814. 1 omslag.

27. 1820—1849. 1 band, met inliggend dubbel exemplaar der rekening over 1843.

28. 1850—1900. 1 pak.

29. 1901—1920. 1 pak.

30—34. Bijlagen bij de rekeningen. 1865—1920. 5 pakken.

30. 1865—1879.

31. 1880—1890.

32. 1891—1900.

33. 1901—1913.

34. 1914—1920.

XXIV. ARCHIEF VAN HET WATERSCHAP KOCKENGEN.

INVENTARIS.

1. Schouwbrief. 1556. (Afschrift van 1639.) Met keuren, ontwerpen van keuren en daarover gevoerde correspondentie. 1860—1913. 1 pak.

2. Resolutiën van het polderbestuur of van ingelanden. 1796, 1804, 1841, 1844, 1846, 1851—1855 (deze ook van Spengen), 1862, 1863, 1870. 1 omslag.

3, 4. Resolutiën. 1863—1879, 1890—1916. 2 deelen.

5. Stukken betreffende de samenstelling van het bestuur. 1827—1915. 1 omslag.

6. Stukken betreffende de benoeming en instructie van en de borgstelling voor den penningmeester. 1854—1908. 1 omslag.

7. Stukken betreffende de benoeming en instructie van den secretaris. 1863, 1876. 1 omslag.

8. Stukken betreffende de benoeming, de instructie en de jaarwedde van den molenaar. 1863—1914. 1 omslag.

9. Stukken betreffende de benoeming, de instructie en de jaarwedde van den bode. 1863—1914. 1 omslag.

10. Kadastrale legger. (c. 1844.) 1 deel.

11. Leggers van onderhoudsplichtigen. 1865—1881. 1 pak.

12. Ingekomen stukken. 1846—1915. 1 pak.

13—15. Brievenboeken. 1850—1862 (ook van Spengen), 1863—1889, 1890—1915. 3 deelen.

16. Agenda. 1890—1905. 1 deel.

17. Ingekomen stukken en minuten van uitgaande stukken. 1916—1923. 1 band.

18. Processen-verbaal van kasopneming. 1895—1920. 1 omslag.

19. Voorwaarden van aanbesteding van polderwerken. Met voorwaarde van verkoop van afbraak. 1675—1904. 1 pak.

20. Stukken betreffende het onderhoud van den wagendijk en de valbrug. 1645—1808, 1842—1849. 1 pak.

21. Staten van eigendommen. 1863, 1892. Met overeenkomst betreffende het gebruik van een perceel grond langs de molenkade, 1891, en polis van assurantie van den watermolen, 1820. 1 omslag.

22. Inventaris van het polderarchief. (c. 1890.) 1 stuk.

23. Begrootingen. 1863 (beschadigd) —1920. Met daarover gevoerde correspondentie. 1 pak.

24—29. Rekeningen met daarover gevoerde correspondentie. 1653—1672, 1674—1691, 1694—1787, 1789—1799, 1806—1920. 4 pakken, 1 omslag en 1 band.

24. 1653—1672, 1674—1691, 1694—1700. 1 pak.
N.B. In 1673 is niet gemalen wegens het verblijf van de Franschen in deze streken.

25. 1701—1787, 1789—1799. 1 pak.

26. 1806—1819. 1 omslag.

27. 1820—1849. 1 band.

28. 1850—1898. 1 pak.

29. 1899—1920. 1 pak.

30—34. Bijlagen bij de rekeningen. 1865—1920. 5 pakken.

30. 1865—1879.

31. 1880—1889.

32. 1890—1899.

33. 1900—1912.

34. 1913—1920.

XXV. ARCHIEF VAN HET WATERSCHAP PORTENGEN-ZUIDEINDE.

INVENTARIS.

1. Schouwbrief van den Portengenschen dijk. 1664. Met schouwbrief van den polder, 1676, afschriften hiervan, keuren en ontwerpen van keuren en daarover gevoerde correspondentie. 1841—1911. 1 pak.

2. Resolutiën van het polderbestuur of van ingelanden. 1863—1901. 1 omslag.

3. Stukken betreffende de samenstelling van het bestuur. 1862—1915. 1 omslag.

4. Stukken betreffende de benoeming of de instructie van den secretaris alsmede van den penningmeester en de borgstelling voor dezen. 1862—1913. 1 omslag.

5. Stukken betreffende de benoeming, instructie en jaarwedde van den molenaar of van den bode. 1866—1914. 1 omslag.

6. Leggers van onderhoudsplichtigen. 1872—1904. 1 omslag.

7. Ingekomen stukken. 1853—1917. 1 pak.

8. Brievenboek. 1863—1915. 1 deel.

9. Ingekomen stukken en minuten van uitgaande stukken. 1916—1923. 1 band.

10. Processen-verbaal van kasopneming. 1884—1920. 1 omslag.

11. Voorwaarden van verkoop van hout en van verpachting van grasgewas. 1864—1919. 1 omslag.

12. Proces-verbaal en voorwaarden van aanbesteding van polderwerken. 1892, 1911. 1 omslag.

13. Akte van aandeel in de onderlinge Brandwaarborgmaatschappij voor polderwatermolens. 1871. Met bijlage. 1 omslag.

14. Inventarissen van het polderarchief. 1863, 1866. 1 omslag.

15. Begrootingen. 1863—1920. Met daarover gevoerde correspondentie. 1 pak.

16. Rekeningen. 1803 (fragment van afschrift), 1808 (afschrift), 1810 (afschrift), 1811, 1815, 1819, 1820, 1824. Met een brief betreffende de rekening over 1832. 1 omslag.

17, 18. Rekeningen met daarover gevoerde correspondentie. 1862—1900, 1901—1920. 2 pakken.

19—22. Bijlagen bij de rekeningen. 1862, 1876—1920. 4 pakken.

19. 1862, 1876—1889.

20. 1890—1899.

21. 1900—1913.

22. 1914—1920.

23. Rekeningen of smaldeelingen van zeedijkslasten, voor zooveel die betaald worden door het Zuideinde van Portengen, Ruwiel, Maas (Lettes), Gieltjesdorp, Vijfhoeven in Kortrijk en Loenersloot, behoorende onder de waarschappij van Breukelen, ingevolge resolutie van Hoogheemraden van den Zeeburg en Diemerdijk en ordonnantie van 1715. 1819—1829, 1831—1846. 1 pak.

24. Generale rekeningen van het hoogheemraadschap van Zeeburg en Diemerdijk. 1818—1821, 1824—1829, 1833, 1840, 1841, 1847. (Gedrukt, ten deele in meervoud.) 1 pak.

25. Verzamelingen der schuldplichtige perceelen, gelegen in het waterschap Portengen-Zuideinde, zoodanig als die zijn opgenomen op den legger van het hoogheemraadschap van Zeeburg en Diemerdijk. 1911/12, 1914/15, 1915/16, 1917/18. 1 omslag.

XXVI. ARCHIEF VAN HET WATERSCHAP DE HAAR.

INVENTARIS.

EERSTE AFDEELING, tot 1813.

1. Schouwbrief van den polder De Haar. 1686. (Afschriften uit de 17de en 19de eeuw.) 1 omslag.

2. Resolutiën van geërfden van den polder De Haar. 1732, 1789. 1 omslag.

3. Lijst van de morgentalen, gelegen in den Haarpolder. 18de eeuw. 1 stuk.

4. Publicaties van het polderbestuur van De Haar betreffende de schouwen. 1715—1807. 1 omslag.

5. Lekdijkscedullen. 1753—1757, 1760, 1762, 1763—1783, 1785, 1787, 1788, 1791, 1803, 1805, 1807, 1809. (Dubbel 1769, 1779, 1781, 1788.) 1 pak.

6. Rekeningen van den polder De Haar (en Laagnieuwkoop). 1785, 1786, 1792, 1794, 1801—1807. (Ten deele met bijlagen, benevens die van de (ontbrekende) rekening van 1808.) 1 pak.

N.B. De polders De Haar en Laagnieuwkoop werden tot aan de oprichting van het stoomgemaal in 1876 door één watermolen bemalen, waarvan de onkosten door ieder voor ongeveer de helft werden gedragen. Deze werden verantwoord in het eerste gedeelte van de rekening. De door den polder De Haar daarin bij te dragen som kwam dan als eerste uitgavepost in de narekening voor, waarin de uitgaven werden geschreven, die alleen ten laste van den Haarpolder kwamen. Deze splitsing van de rekening heeft geduurd tot 1862.

TWEEDE AFDEELING, tot 1857.

7. Resolutiën van het bestuur en de ingelanden van het waterschap De Haar, benevens ingekomen stukken en minuten van uitgaande stukken. 1814—1857. 1 pak.

8. Heffingsregister van de binnenlandsche kosten van de gemeente Haarzuilens. c. 1844. 1 deel.

9. Heffingsregister van de binnenlandsche kosten van den Haarpolder. c. 1844. 1 deel.

10. Rekening en omslag der lasten van het zandpad, bruggen enz. over de landerijen, gelegen in de gemeenten Vleuten en Haarzuilens. 1826, 1854. Benevens acquitten van ontbrekende rekeningen. 1831—1857. 1 omslag.

N.B. Bij de rekening van 1826 bevinden zich acquitten. De in de rekening van 1854 voorkomende gaderlijst is van de gemeente Haarzuilens.

11. Rekeningen van den polder De Haar (en Laagnieuwkoop). 1836—1857. 1 pak.

N.B. Zie de aanteekening bij nr. 6 van dezen inventaris. Van de rekening van 1849 is alleen de narekening aanwezig.

12. Kwitanties, behoorende bij de rekening van den polder De Haar. 1853. 1 omslag.

DERDE AFDEELING, tot 1913.

13—15. Resolutiën van het bestuur en ingelanden van het waterschap De Haar, benevens ingekomen stukken en minuten van uitgaande stukken. 1858—1913. 3 pakken.

13. 1858—1872.

14. 1873—1894.

15. 1895—1913.

16. Rekening en omslag der lasten van het Zandpad en de bruggen over de landerijen, gelegen in de gemeenten Vleuten en Haarzuilens. 1860. 1 omslag.

N.B. Hierbij de gaderlijst van de gemeente Haarzuilens.

17. Begrootingen der inkomsten en uitgaven van het waterschap De Haar. 1863—1873, 1875—1897. 1 pak.

18. Journalen van den penningmeester van al de ontvangsten en uitgaven van het waterschap De Haar. 1870—1879, 1882—1897. 1 pak.

19. Gaderlijsten van de omslagen van het waterschap De Haar. 1863, 1864, 1871—1897. 1 omslag.

20. Rekeningen van den polder De Haar. 1858 (en Laagnieuwkoop — 1862) — 1870, 1872, 1874—1897. 1 pak.

N.B. Zie de aanteekening bij n°. 6 van dezen inventaris.

21. Begrootingen, journalen en rekeningen van de ontvangsten en uitgaven van het waterschap De Haar, benevens gaderlijsten der omslagen. 1898—1912. 1 pak.

N.B. Van 1898 af zijn deze volgens het jaar gezamenlijk bewaard. De gaderlijsten van 1911 en 1912 ontbreken.

22—26. Kwitanties, behoorende bij de rekeningen van het waterschap De Haar. 1858—1872, 1874—1913. 5 pakken.

22. 1858—1872.

23. 1874—1885.

24. 1886—1895.

25. 1896—1905.

26. 1906—1913.

XXVII. ARCHIEF VAN HET WATERSCHAP THEMAAT.

INVENTARIS.

EERSTE AFDEELING, tot 1813.

1. Schouwbrief van den polder Themaat. 1573. (Afschriften uit de 17de en 19de eeuw.) 3 stukken in 1 omslag.

2. Notulen van de vergadering van de geërfden van den polder Themaat. 1791, 1810—1811. Hierbij een extract uit de resolutiën van geërfden en ingelanden van 4 December 1802, benevens een paar ingekomen stukken, 1778, 1793. 1 omslag.

3. Polderrekeningen van Themaat. 1706—1715, 1717, 1718, 1721—1739, 1793, 1795—1803, 1807, 1809—1811. (1796—1800, 1811 dubbel.) 1 pak.

N.B. Bij de rekeningen van 1726 en 1811 bevinden zich nog eenige bijlagen.

4. Stukken betreffende den toestand van den watermolen van den polder Themaat. 1810. 1 lias in 1 omslag.

5. Overeenkomst tusschen jonker Gijsbert van Ravenswaay eenerzijds en Jan Gerritsz. en Cornelis Frederiksz., bruikers van eenige kampen lands, anderzijds, om het water uit deze kampen door den dijk van den voorn. jonker Gijsbert te leiden naar den watermolen van den polder Themaat. 1627. (Afschrift uit de 19de eeuw.) 1 omslag.

6. Lekdijkscedullen. 1741, 1742, 1756, 1777, 1796. 1 omslag.

7. Kaart van eenige perceelen land, gelegen aan den Thematerdijk, Vleuterdijk en Groenelaan. 1739. 1 stuk.

TWEEDE AFDEELING, tot 1857.

8. Ingekomen stukken en minuten van uitgaande stukken. 1812—1857. 1 pak.

9. Gaderboeken der molengelden en binnenlandsche kosten van den polder Themaat. 1817—1822, 1824—1829. Hierbij eene lijst van geërfden van 1815. 1 pak.

10. Polderrekeningen van Themaat. 1812—1857. (1819—1821, 1823, 1827, 1828, 1831—1833 dubbel.) 1 pak.

N.B. Tot 1834 zijn de bijlagen (voor zoover bewaard) bij de rekeningen gevoegd. Daarna zijn ze afzonderlijk bewaard.

11. Kwitanties, behoorende bij de polderrekeningen van Themaat. 1834—1857. 1 pak.

DERDE AFDEELING, tot 1914.

12—15. Resolutiën van het bestuur en de ingelanden van het waterschap Themaat, benevens ingekomen stukken en minuten van uitgaande stukken. 1858—1914. 4 pakken.

12. 1858—1877.
13. 1878—1886.
14. 1887—1897.
15. 1898—1914.

16. Begrootingen der inkomsten en uitgaven van het waterschap Themaat. 1863—1897. 1 pak.

17. Journalen van al de ontvangsten en uitgaven van den penningmeester van het waterschap Themaat. 1877—1884, 1887—1896. 1 omslag.

18. Gaderlijsten van de omslagen van het waterschap Themaat. 1863—1869, 1871—1897. 1 omslag.

19. Rekeningen der ontvangsten en uitgaven van het waterschap Themaat. 1858—1897. 1 pak.

20. Begrootingen, journalen en rekeningen van de ontvangsten en uitgaven van het waterschap Themaat, benevens gaderlijsten der omslagen. 1898—1908. 1 pak.

N.B. Van 1898 af zijn deze volgens het jaar gezamenlijk bewaard. Verder zijn nog aanwezig de suppletoire begrooting van 1910, het journaal van de ontvangsten van 1913, de gaderlijsten van 1911—1913, benevens de rekeningen van 1911 en 1913.

21—25. Kwitanties, behoorende bij de rekeningen van het waterschap Themaat. 1858—1913. 5 pakken.

21. 1858—1871.
22. 1872—1886.
23. 1887—1894.
24. 1895—1905.
25. 1906—1913.

N.B. De lias van 1875 ontbreekt.

26. Leggers, vermeldende de onderhoudsplichtigen van de duikers, heulen, schutten, kweldammen, kaden, watergangen, schouwslooten, hoofdelingen en bruggen van het waterschap Themaat. 1871—1874, 1876—1879. Hierbij aanteekeningen over onderhoudsplichtigen, die beboet zijn. 1875. 1 omslag.

27. Publicaties van het waterschap Themaat. 1835—1885. (Ten deele gedrukt.) 1 pak.

28. Transportakte van een stuk grond voor het te bouwen stoomgemaal c.a. der waterschappen Themaat, De Haar en Laagnieuwkoop. Hierbij de bestekken en teekeningen van de gebouwen en stoomwerktuigen, benevens de inschrijvingsbiljetten. 1876, 1877. 1 omslag.

29. Rekening-courant van de ontvangen en uitgegeven gelden in zake de stichting van het stoomgemaal c.a. voor de waterschappen Themaat, De Haar en Laagnieuwkoop. Hierbij de acquitten, benevens de brieven en getuigschriften van sollicitanten naar de betrekking van machinist aan voornoemd stoomgemaal. 1876, 1877. 1 pakje.

30. Bestek en voorwaarden van de aanbesteding van de verbouwing van de machinefundeering en ketelbemetseling van het stoomgemaal der waterschappen Themaat, De Haar en Laagnieuwkoop, benevens hierop betrekking hebbende teekeningen. 1906. 1 omslag.

31. Register van den machinist van het stoomgemaal der waterschappen Themaat, De Haar en Laagnieuwkoop. 1878—1895, 1914. 1 pak.

N.B. Dat van 1914 omvat alleen de maanden November en December.

32. Journaal van al de uitgaven betreffende het gemeenschappelijk stoomgemaal der waterschappen Themaat, De Haar en Laagnieuwkoop. 1904—1908, 1910, 1911, 1913. Hierbij aanteekeningen over de exploitatie-onkosten van voormeld stoomgemaal over de jaren 1877—1913. 1 omslag.

33, 34. Kwitanties, behoorende bij de exploitatie-rekening van het stoomgemaal der waterschappen Themaat, De Haar en Laagnieuwkoop. 1885—1913. 2 pakken.

33. 1885—1899.

34. 1900—1910, 1913.

XXVIII. ARCHIEF VAN DEN DIJKSTOEL VAN DE RHENENSCHE NUDE EN ACHTERBERGSCHE HOOILANDEN.

INLEIDING.

Het (groot)waterschap van de Rhenensche Nude en Achterbergsche Hooilanden omvat het Utrechtsche deel van de zoogenaamde Nude, de laagte tusschen den Grebbe- of Heymenberg en den Wageningschen berg, met de Grift als begrenzing aan de Noordzijde, en de over deze Grift gelegen Hooilanden, ten Oosten van het dorp Achterberg, tot aan de Rhenensche meent toe. Deze Hooilanden strekken zich aan den Oostkant nog een stukje over de Grift uit, n.l. daar, waar de Kromme Eemwal de grens tusschen Utrecht en Gelderland vormt.

In de Nude onderscheidde men eertijds een Neder- en een Overnude, waartusschen een kade van het punt van samenkomst van de Grift en de Kromme Eem af naar het Zuiden liep (zie de ,,Declaratie, gemaekt op die carte nopende die situatie van de Gelderschen ende Renenschen veenen, mitten landen ende watergangen dairomtrent gelegen'' in n°. 368 Ia van het Archief van de Staten van Utrecht). De Overnude of Wageningsche Hooilanden waterde door een sluis in de Eem uit; de Nedernude komt waarschijnlijk overeen met de nu genoemde Rhenensche Nude. Wanneer echter in de 18de eeuw in de manualen van uitzetting gesproken wordt van de Hooge Nude en de Neernude, kan het niet anders zijn, of met de Hooge Nude wordt hier bedoeld het hoogste deel van de Nedernude, d.i. het deel, ten Zuiden van den Weidijk gelegen, welke dwars door de Rhenensche Nude heenloopt. Dit land immers is in de loop der tijden door overstroomingen bij doorbraak van den Grebbedijk met slib opgehoogd. De Weidijk, die oorspronkelijk bedoeld was als dam tegen het water, van de Noordzijde afkomend, zal hier dikwijls ook een stut hebben gevormd tegen het Rijnwater.

De Dijkstoel van de Rhenensche Nude en Achterbergsche Hooilanden telt onder zijn voornaamste werkzaamheden het beheer van een deel van den Grebbedijk, waarom dit bestuur eertijds dikwijls genoemd werd het College van den Grebbedijk, welke naam vaak aanleiding gaf tot het verkeerde denkbeeld, dat men hier met twee verschillende collegiën te doen had. Naast het opzicht over den dijk heeft de Dijkstoel tevens dat over de watergangen in de Nude en in de Hooilanden.

Het oudste bekende stuk, waarin van dergelijk beheer in deze landen sprake is, is een akte van bisschop David van Bourgondië van 1 April 1474, waarvan slechts een gedeelte in afschrift over is in het archief van de Nude (onder n°. 27), maar waarvan volledige afschriften te vinden zijn in dat van de Geldersche en Stichtsche veenen (onder n°. 134) en in het Statenarchief (onder n°. 368 Ia). De Bisschop geeft hier een schouwbrief aan de erf- en veengenooten van het kerspel van Rhenen, zoowel in de Nude, in den Broeke (de Hooilanden) als in de venen gelegen, voor het beheer en onder-

houd van de dijken, watergangen, wegen en stegen in hun gebied, waarbij speciaal genoemd wordt een nieuwe dijk, dien hij heeft laten maken van de Grebbe tot in de venen ,,mit twee scoubare gangen, gelegen aen de vrs. dijck bynnen ende buten". De schouw werd opgedragen aan een door den bisschop aangestelden dijkgraaf en 5 heemraden, die de bisschop benoemde uit de ingelanden, één uit de geestelijkheid van Rhenen, één uit de geërfden van de Nude, één uit die van den Broeke en twee uit de veengenooten. De hierboven genoemde nieuwe dijk was verhoefslaagd, doch bij doorbraak, buiten schuld van de verhoefslaagden, of bij een noodzakelijk geachte verhooging, zou hij op algemeene kosten, die dan over de landen en venen uitgezet werden, hersteld of verhoogd worden.

Of deze schouwbrief nu wel voor den ,,bandijck" (Grebbedijk) gold, zooals o.a. de ordonnantie van dijkgraaf, heemraden en geërfden der Nude van 1576 op het herstel van een zomerkade op den Weidijk (Archief Veenraden n°. 147) beweert, hebben de veengenooten, die van de verplichting tot bijdrage aan het herstellen of verhoogen van den Grebbedijk vrij wilden zijn, in twijfel getrokken door in een deductie (Archief Veenraden n°. 134) te betoogen, dat de in den schouwbrief van bisschop David genoemde nieuwe dijk de Grift- of Veendijk was. Deze immers beantwoordde geheel aan de beschrijving van een dijk van de Grebbe tot in de venen met twee watergangen, want de Veendijk lag werkelijk tusschen twee wateren in, nl. de Grift ten Oosten en de Leigraaf ten Westen. Ook uit de opsomming van degenen, die in den dijk verhoefslaagd waren, maakte men op, dat geen andere dan de Veendijk bedoeld kon zijn. De woorden, dat de veengenooten ,,den dijk ende waterganck meest besigen sullen ende gebruycken, om die torve daeruyt gebracht ende gevoert te worden", zijn eveneens het best toepasselijk op den Veendijk.

Hoewel dus duidelijk is, dat de veengenooten hierin gelijk hadden, is toch wel opmerkelijk, dat de ,,Ordonnantie aengaende het opsicht en onderhouden van den Grebbedijk op de Stichtsche zijde" van 1637, hierna genoemd, veel overeenkomst vertoont met dezen schouwbrief van bisschop David. Ook hier wordt de schouw over den dijk en de watergangen opgedragen aan een door den souverein (nu de Staten) aangestelden dijkgraaf en 5 heemraden; verder is overeenkomst te vinden in de bepalingen van het 6de, 7de, 8ste, 10de, 11de en 13de artikel van de ordonnantie met die in de akte van den bisschop. Waarschijnlijk is dus de akte van 1474, die oorspronkelijk alleen voor den Veendijk bedoeld was, later ten deele ook toegepast op den Grebbedijk. Echter werd in de ordonnantie van 1637, die blijkbaar vastlegde, wat gebruikelijk was, niet opgenomen de betwiste bepaling aangaande het herstel bij doorbraak of de verhooging van den dijk. Het onderhoud van den Veendijk was ondertusschen geheel aan de veengenooten gekomen en zij voelden zich aldus niet verplicht bovendien nog wat bij te dragen aan dat van den Grebbedijk, al werden zij ook evenzeer door dezen tegen het buitenwater beschermd.

Nog andere belangen dan deze waterkeering hebben de ingelanden van de Nude en de Hooilanden met de veengenooten gemeen, nl. de waterloozing langs de Grift, door de Grebbesluis, in den Rijn. Deze Grift, de zoogenaamde Veengrift of Bisschop Davidsgrift had deze bisschop laten graven mede ten behoeve van den turfafvoer uit de venen en daarbij gedeeltelijk gebruik gemaakt van het oude riviertje, de Eem, waarvan nu enkel de naam nog over is in den Krommen Eemwal, de kade, die eertijds de Geldersche polders tegen het Eemwater beschermde. Deze Grift was later in verval geraakt, doch in 1546 kregen de veengenooten van Karel V octrooi om haar te her-

stellen en door te trekken. Van deze waterloozing profiteerden tevens eenige Geldersche polders als Wageningen en Bennekom, die door sluizen in de Eem uitwaterden, en Manen en Veldhuizen, wier water hoogerop door de Dijkgraaf in de Grift gebracht werd. (Zie bovengenoemde ,,Declaratie''.)

Het land liep te dien tijde naar den Rijn toe af en vandaar ook, dat in de overeenkomsten over het herstel, gebruik en onderhoud van de Grebbesluis van 1551 en 1571 (Archief Veenraden, n°. 160, 162) tusschen de veengenooten ter eene en de geërfden van de Nude en landgenooten van Rhenen ter andere zijde bepalingen voorkomen over de verschillende schutten in de Grift, die gesloten moesten worden, als de Grebbesluis dicht was, en over de hoogte van den Veendijk, die het overloopen van het water, als de schutten dicht waren, moest kunnen beletten. Ook in de Dijkgraaf was een schut, om het water van Manen te kunnen ophouden, terwijl kaden en dammen in deze polders en de hoogerop gelegen landen denzelfden dienst moesten bewijzen als de Veendijk.

Doch langzamerhand begon de helling van het terrein te veranderen. De Rijnbedding werd hooger, het land, vlak achter den rivierdijk gelegen, door het bij doorbraak opgelegde slib eveneens, terwijl daarentegen de veenderijen door het uithalen van turf steeds dieper kwamen te liggen. De waterloozing door de Grebbesluis begon dus soms, bij hoogen stand van den Rijn, moeilijk te worden; bovendien werd het gevaar van onderloopen bij doorbraak voor de lagere landen steeds ernstiger. Deze bedreiging deed zich ook zelfs voor aan de landen, ten Noorden der venen gelegen, behoorende tot de vier ,,communiteiten'' Amersfoort, Leusden, Woudenberg en Renswoude. Vandaar, dat ook zij belang kregen bij het goed onderhouden van den Grebbedijk, ja zelfs daarin ijveriger waren dan de ingelanden van de Nude, die van een overstrooming met het vruchtbare slib meer voor- dan nadeel hadden. Aldus waren het ook die van Amersfoort, die in 1632 de Staten van Utrecht op den slechten toestand van den dijk wezen. (Res. St. van Utrecht, 16 October 1632). In 1622 vindt men, hoe drie van deze communiteiten zich als geïnteresseerden verplichten bij te dragen in de kosten van het verhoogen en verzwaren van den dijk, naast die van Veenendaal (Archief Veenraden n°. 196). Ook de hierboven reeds genoemde Ordonnantie op het opzicht en onderhoud van den Grebbedijk van 12 October 1637, het oudste en eigenlijk het eenige reglement van de Rhenensche Nude en Achterbergsche Hooilanden, laat in het 19de artikel zien, hoe men die van Amersfoort, Leusden en Woudenberg met die van Veenendaal geïnteresseerd acht in den dijk, door ze te veroorlooven bij hoog water mede ter bescherming op den dijk te komen.

Het toezicht en beheer over den dijk, voor zoover hij op Utrechtsch gebied lag (op Gelderschen grond stond hij onder de directie van den Dijkstoel van Wageningen en Bennekom), werd bij deze Ordonnantie met dat over de landen onder de jurisdictie van Rhenen, die door dezen dijk uitwaterden, opgedragen aan een dijkgraaf en 5 heemraden, van wie de eerste voor zijn leven door de Gedeputeerde Staten werd aangesteld, terwijl ieder jaar één der heemraden aftrad en de Gedeputeerde Staten uit de geïnteresseerde geërfden een nieuwen in diens plaats stelden. Het college hied tweemaal 's jaars de schouw over den dijk en éénmaal over de watergangen, door de Grebbesluis uitwaterende, zijnde de Wetering, de groote en de kleine Maatgraaf, de Leigraaf en de Heutgraaf. (Deze benamingen zijn ook nu nog in de Hooilanden terug te vinden.) De boeten, bij de schouwen opgelegd, kwamen ten bate van den Dijkstoel, die bovendien schouwgelden genoot, waarvoor een uitzetting werd gedaan over de Stichtsche Nude en de andere

landen onder de jurisdictie van Rhenen, die door den dijk uitwaterden, met uitzondering van hen, die in de Veengrift bijdroegen, d.w.z. de veengenooten, die in 1563 door Filips II tot een veenraadschap georganiseerd waren (zie de hernieuwing van het octrooi in 1751 in het vervolg van het *Groot Utrechtsch Placaat-Boeck*, II, blz. 26). Wanneer het water tot zeker peil in de sluis was gestegen, konden Dijkgraaf en Heemraden de inwoners van de Nude en Hooilanden oproepen, om met schop en bijl op den dijk te verschijnen en daar hulp te verleenen, naarmate het bestuur het noodig oordeelde. Ook stelde het in zulke omstandigheden een dijkwacht in, ten einde bijtijds voor gevaar te waarschuwen. De bescherming van den dijk bij hoogen rivierstand door Amersfoort, Leusden, Woudenberg en Veenendaal was door de Gedeputeerde Staten nader geregeld bij een resolutie van 1 Augustus 1634, waarin tevens was bepaald, op welke wijze de noodzakelijk geachte verhooging en verzwaring van den Grebbedijk zou plaats vinden; de hier genoemde communiteiten werden tot bijdrage daaraan verplicht.

Doch zoo al de Staten van Utrecht zich ernstig bemoeiden om den dijk voldoende sterk te maken, van Geldersche zijde had men daar zoo een haast niet mede, te meer daar een verbetering van de waterloozing, waarnaar vooral de Geldersche polders en venen, in de vallei gelegen, haakten, lang op zich liet wachten. Daar het gebruik van de Grebbesluis voor de waterloozing steeds bezwaarlijker werd, waren die van Wageningen en Bennekom, Ede, Manen en Veldhuizen, benevens van de Stichtsche zijde die van Veenendaal en Rhenen, die daarin gelijke belangen hadden, in 1627 overeengekomen om een verzoek tot de Staten van Utrecht te richten tot opening van de Schoonebeeksche grift. Dit was een afvoerkanaal voor turf, dat, met vergunning van Karel V, gemaakt was door een Antwerpsch koopman, Gillebert van Schoonebeeck, toen hij in 1549 de venen bij den Emmikhuizerberg in exploitatie kreeg. Deze grift stond met de Veengrift in verbinding door een deel van de Broekgraaf of Broekersloot, die van de Veengrift tot de Luntersche beek onder Scherpenzeel liep en ook ten tijde van bisschop David gegraven was. Later was deze verbinding, waarschijnlijk op verzoek van de geërfden onder Woudenberg (zie hun request aan de Staten van Utrecht in het *Archief van de Malen op het Hoogland*, V, blz. 263) weer afgedamd. Door deze verbinding, die ook wel Schoonebeeksche grift genoemd werd, weer open te maken, hoopten de polders en venen nu een afwatering op de Eem te krijgen, die hun vrij wat beter en daarom verkieslijker leek dan een uitdieping van de Veengrift en het maken van een nieuwe kolk en deuren aan de Grebbesluis, het eenige middel tot verbetering, dat hun anders over bleef en waaraan ze ook wel wilden bijdragen. Echter van deze wenschen ging niets in vervulling, hoewel het in October 1651 tusschen Gecommitteerden van de Staten van Utrecht en Gelderland wel tot een ontwerp-overeenkomst kwam over het herstel van den Grebbedijk, het vorige jaar weer doorgebroken, en de verbetering van de waterloozing. De kwestie was natuurlijk, welke van die twee zaken vóór zou gaan, want de 4 communiteiten hadden weinig lust toe te staan, dat het water van de polders naar hun zijde zou worden afgevoerd, zoolang de Grebbedijk nog niet hersteld was, terwijl omgekeerd de polders het niet noodig vonden, haast te maken met het herstel van den dijk, zoolang hun wenschen betreffende de waterloozing niet vervuld werden. Waar onder al die geschillen de Grebbedijk in den gevaarlijken toestand van verwaarloozing bleef, zagen de 4 communiteiten uit naar eigen bescherming tegen het Rijnwater, met dat gevolg, dat zij zich in 1652 van de Staten van Utrecht het octrooi verwierven tot het leggen van een Slaperdijk aan weerszijden van den Emmikhuizerberg. In 1655 werd in een

door de Staten goedgekeurde ,,Ordre ende Reglement over den Slaperdijk, gelegen in en omtrent Renswoude'' het onderhoud en toezicht over dezen dijk opgedragen aan de 4 communitciten, Amersfoort, Leusden cum suis (Maarsbergen, Maarn, enz.), Woudenberg met Geerestein en Renswoude. De nood van de boven dezen Slaperdijk gelegen polders werd intusschen steeds grooter. Het kwam wel voor, dat de Grebbesluis tijden achtereen niet open ging, zoodat soms, midden in den zomer, de landerijen en venen, zonder dat er een doorbraak van den Grebbedijk was geweest, onder water stonden, alleen door het kwel- en regenwater. Klachten hierover komen, vooral van den kant van de Veenraden, herhaaldelijk voor in 1661 en 1663 en gaan steeds gepaard met verzoeken aan de Staten van Utrecht tot opening van de nieuwe waterloozing en met deducties, ook wel gericht tot die van Amersfoort, om aan te toonen, hoe de lager gelegen landen geen last van dezen waterafvoer hebben te vreezen, daar er tal van heulen en schutten gemaakt zouden kunnen worden, waarvan zij het al of niet openen in hun handen zouden hebben. Ook stelden zij de stad Utrecht gerust, die beducht was, dat aldus een doorvaart door de Geldersche vallei zou ontstaan, die haar handel en verkeer kon benadeelen, door aan te voeren, dat de genoemde schutten en heulen zoo een doorvaart onmogelijk zouden maken.

Ondertusschen bleef ook het herstel van den Grebbedijk een geschilpunt. De geërfden van de Nude bleken er al evenmin toe genegen te zijn en toen zij in 1657 en 1660 hiervoor namens de Staten naar Utrecht ontboden werden, deden hun afgevaardigden aldaar niets anders dan protesteeren, aangezien zij zich slechts verplicht achtten tot het gewone onderhoud van den voet van den dijk, maar niet tot herstellingen of verhoogingen, waarvan, volgens het ontwerpverdrag van 1651 alle dijkplichtigen vrijgesteld waren. De Gelderschen dreigden ondertusschen met zelf een waterafvoer te zullen maken naar de Zuiderzee op Geldersch gebied, en werden zelfs verdacht van opzettelijke verwaarloozing van den dijk, toen in 1711 een geweldige doorbraak plaatsvond, welke ten slotte leidde tot een nadere inspectie van de plannen tot verbetering van de waterloozing. Men had de keuze tusschen een afvoer van het water door de Jufferswijk en Emmikhuizersluis, welke door de ordonnantie op den Slaperdijk was toegelaten, of door heulen door den Slaperdijk bij den Rooden Haan en verder volgend, hetzij de heele Schoonebeeksche of Woudenbergsche grift, hetzij een deel van deze grift en daarna de Broeksloot. Het plan van loozing door de Jufferswijk bleek te omslachtig en te kostbaar, daar men er zeer veel bruggen zou moeten leggen voor de vele hofsteden, waarlangs deze weg leidde, terwijl ook op vele plaatsen door hoog land moest worden gegraven. Van de beide andere wegen was die door de Broeksloot de kortste en minst kostbare, zoodat deze de voorkeur genoot. Zoo kwamen de Staten van Utrecht en Gelderland op 11 Januari 1714 tot de ,,Conventie over het toemaecken ende verswaeren van den dijck tussen Wageningen ende de Grebbe ende het maecken van een waterloosing door den Slapersdijck''. Dit was tevens een overeenkomst tusschen de geërfden boven en beneden den Slaperdijk en van de geërfden boven den Slaperdijk onderling, hierin voor het eerst genoemd de Exonereerende landen, die in deze conventie hun statuten zien.

De kosten voor het verzwaren, verhoogen en dichtmaken van den Grebbedijk werden hierbij voor de helft gelegd op deze Exonereerende landen, voor de andere helft op de landen beneden den Slaperdijk. Voortaan zou echter bij doorbraak ieder bijdragen naar het aantal morgentalen. De dijkschouw zou gedaan worden door de collegiën van Wageningen en Bennekom en van de Rhenensche Nude en Achterbergsche Hooilanden, met de vrijheid voor

de andere Exonereerende landen en het college van den Slaperdijk om er te allen tijde visie van te nemen. ,,Simul et semel'' en ,,pari passu'' met het herstellen en verbeteren van den dijk zou de door de geërfden boven den Slaperdijk zoo gewenschte waterloozing tot stand komen, gaande uit de Veengrift door 3 heulen door den Slaperdijk bij den Rooden Haan en vandaar door de Schoonebeeksche grift, Broeksloot, Luntersche beek en Eem naar de Zuiderzee. Over het zetten van de peilen, om zich bij het openen en sluiten der heulen naar te regelen [1]), moesten de wederzijdsche geïnteresseerden zich nog nader verstaan, maar dit gaf natuurlijk aanleiding tot voortdurend gehaspel, evenals de aanstelling van de opzichters der heulen. In de Luntersche beek waren ook heulen gelegd op 3 verschillende plaatsen, maar die dienden niet om het water op te houden, doch alleen om de scheepvaart te beletten. Verder vond men in de Westelijke singelgracht te Amersfoort, de verbinding van de Luntersche beek en de Eem, schotbalken, de kleine Koppel of Geldersche schotbalken. De kosten van den aanleg en het onderhoud van deze waterloozing kwamen morgentaalsgewijze op de Exonereerende landen, bestaande uit de polders Wageningen en Bennekom, de Rhenensche Nude en Achterbergsche Hooilanden, Manen en Veldhuizen en de Geldersche en Stichtsche veenen. Zij moesten bovendien nog een stuiver per morgen als Eemgeld betalen aan den kameraar van de Eem. Zij kregen wel het recht de waterloozing van den Rooden Haan tot Amersfoort te onderhouden, maar mochten er niets in veranderen zonder toestemming van de Staten van Utrecht

Spoedig na het sluiten van deze Conventie was ook de Schouwbrief voor den Grebbedijk gereed (15 Mei 1714) en goedgekeurd door de Staten. Minstens éénmaal 's jaars werd de schouw gevoerd door de dijkstoelen van Wageningen en Bennekom en van de Rhenensche Nude en Achterbergsche Hooilanden, beurtelings beginnend te Wageningen of aan de Grebbe. Zij ook zorgden voor de dijkwacht.

De Conventie van 1714 is een mijlpaal in de geschiedenis van de landen van de Geldersche vallei, daar ze de groote geschillen van de 17de eeuw beëindigde, maar ze maakte toch geen definitief einde aan alle oneenigheden. Toen in 1726 de slecht gebouwde heulen aan den Rooden Haan bezweken bij hoogen waterstand en de ingelanden beneden den Slaperdijk de waterloozing daarop afdamden, kwam dan ook in 1727 een ,,Nadere Conventie'' tusschen de Gecommitteerden van den Slaperdijk en de Collegiën der Exonereerende landen tot stand: de heulen werden nu beter en grooter gemaakt en den Collegiën toegestaan de waterloozing naar believen te verwijden en verdiepen en bochten in de Luntersche beek af te snijden. Echter werd het schut bij Geerestein gehandhaafd, dat, in strijd met het 31ste artikel van de Conventie van 1714 was opgericht en een groote ergernis voor de Exonereerende landen was, omdat het water aldaar tot de peilen kon stijgen door de afwatering in de Luntersche beek van landerijen, die niets aan de waterloozing bijdroegen, als die van Woudenberg en van het Doesburger- en Ederveen. Bovendien werd nu de beperkende bepaling gemaakt, dat de heulen aan den Rooden Haan terstond gesloten moesten

---

[1]) Wanneer het water onder deze peilen stond, waren de landen binnen den Slaperdijk nog niet geïnundeerd; men wilde de peilen echter zoo hoog mogelijk stellen, om de waterloozing der Exonereerende landen zoo weinig mogelijk te belemmeren. Alleen bij doorbraak van den Grebbedijk mochten de heulen bovendien gesloten worden.

worden, als de wind Noordwest was, daar dan altijd het water in de Eem buitengewoon hoog stond.

Op deze zoo gebrekkige conventiën, slechts op punten van ondergeschikt belang in 1917 eenigszins gewijzigd, berust tot nu toe de waterloozing van het Zuidelijk deel der Geldersche vallei. Pogingen tot verbetering ervan zijn ondertusschen talrijk geweest. Daarmee in verband staan doorgaans ook de zoogenaamde kanaalplannen betreffende het maken van een kanaal door de Geldersche vallei. Deze zijn reeds oud en men wil dergelijk plan zelfs terugvinden in de akte van keizer Frederik van 1165 (Muller *Oorkondenboek van het Sticht*, n°. 448), waarin wordt toegestaan een waterleiding tot afvoer van het Rijnwater te graven door de Neude naar de Zuiderzee. In verband met de waterloozing koesterden de Gelderschen in de 17de eeuw reeds plannen van een kanaal naar de Zuiderzee, zooals hierboven vermeld is. In het begin van de 19de eeuw komt men op de kanaalplannen terug, telkens, als een aanzienlijke verbetering van de waterloozing noodig blijkt. In 1818 zijn het Gecommitteerden uit de Gedeputeerde Staten van Gelderland, die voorstellen, dat men de waterloozing van Wageningen tot Amersfoort door den aanleg van sluizen bevaarbaar zou maken. In 1829 willen de Gedeputeerde Staten van Utrecht een grooten omweg van de waterloozing wegnemen, door een kanaal te graven van de hofstede Brunenburg aan de Luntersche beek om Amersfoort heen naar de Eem, maar van bevaarbaar maken van dat kanaal is dan geen sprake. Dit is wel het geval in 1845, als van een dergelijk kanaal gesproken wordt in verband met nieuwe werken aan de Grebbelinie, van welke men dan tevens voor de waterloozing gebruik zou mogen maken. Op dit plan bouwde de regeering in 1852 voort, doch het is ten slotte in 1857 gestrand op de kwestie, wat vóór moest gaan, het belang van de waterloozing der verschillende waterschappen of dat van de scheepvaart. Toen voor deze laatste de Keulsche vaart over Utrecht tot stand kwam, was het kanaalplan voorloopig van de baan, om later weer opgenomen te worden door de Kanaalvereeniging ,,De Geldersche vallei'', opgericht in 1913, en in onze dagen weer actief te worden door de wenschen naar een verbetering van de verbinding van Amsterdam met den Rijn.

Ondertusschen hield men nooit op met langs andere wegen naar een verbetering van de waterloozing te zoeken, zooals in 1884 en 1887, toen men dacht aan de oprichting van een grootwaterschap van de Geldersche vallei. In dien tijd kwam de Rhenensche Nude met een ander plan voor den dag, dat de zaak der Exonereerende landen los zou maken van die van de landen beneden den Slaperdijk, nl. de oprichting van een grootwaterschap der Exonereerende landen met een stoomgemaal aan de Grebbe. Daar men dan echter het water zou moeten oppompen naar de Grift, die als boezem dienst zou doen, werd dit te kostbaar.

Sedert de conventiën van 1714 en 1727 is de waterloozing dus weinig gevorderd; eenige aanzienlijke verbeteringen werden alleen aangebracht op het eind van de 19de eeuw in samenwerking met het hoogheemraadschap van de rivier de Eem, onder wier toezicht de afwatering beneden den Rooden Haan ligt. Daarentegen is het beheer van den Grebbedijk er wel op vooruit gegaan. Wel kwamen nog klachten voor van het college van den Slaperdijk, dat hij niet hoog en breed genoeg was, maar vooral sedert de laatste groote doorbraak in 1855, die ook de eenige sedert het sluiten der Conventiën is geweest, is hij aanmerkelijk verbeterd en verzwaard met subsidie van het Rijk. De dijk wordt nu op 3 manieren onderhouden: *a*) de voet van den dijk door de verhoefslaagden en na 1849 door het waterschap van de

Rhenensche Nude en de Achterbergsche Hooilanden [1]); *b*) het onderhoud en herstel van de kruin van den dijk door de Exonereerende landen, die ook het dijkleger bekostigen; *c*) het herstel bij doorbraak of verzwaring en verhooging van den dijk door de collegiën beneden en boven den Slaperdijk.

De Grebbesluis, die volgens de overeenkomst van 1571 eertijds onderhouden werd door de Veengenooten en andere geërfden, die er door uitwaterden, en in 1669 nog op gezamenlijke kosten in een steenen sluis veranderd was, raakte langzamerhand wat in verval, daar ze, wegens den hoogen stand van den Rijn, zoo weinig mogelijk geopend werd voor de turfschepen en sedert 1714 voor de waterloozing niet meer van belang was. Toen kreeg ze, bij den aanleg van 's Rijks fortificatiën in 1742, echter een nieuwe bestemming, nl. als inundatiesluis, doch na het verlaten van de Grebbelinie raakte ze zóó in verval (de turfafvoer was ondertusschen met de vervening sterk verminderd), dat ze zelfs een gevaar voor doorbraak opleverde en in den winter van 1830—1831 werd afgedamd. Deze dam werd in 1844 door de genie, bij het maken van de Grebbelinie, weer weggeruimd, onder protest van de Veenraden, die zich als eigenaars beschouwden, omdat ze altijd het grootste deel in de kosten voor de sluis hadden gedragen en ook den sluiswachter hadden aangesteld. Maar het Rijk achtte de sluis aan zich vervallen, daar de Grebbelinie ook zonder raadpleging der polderbesturen was aangelegd. Tegelijkertijd werd ook het gebied van de linie, waartoe nog een stuk van den Grebbedijk behoorde, afgebakend.

Het is dus niet alleen het beheer van den Grebbedijk en van de watergangen binnen eigen gebied, dat het werk van den Dijkstoel van de Rhenensche Nude en Achterbergsche Hooilanden uitmaakt. Ook van alle werkzaamheden van de Collegiën der Exonereerende landen zal de weerslag in het archief van den Dijkstoel te vinden zijn.

Deze collegiën bespreken hun gemeenschappelijke belangen jaarlijks op een vergadering aan de Grebbe, waar de Dijkgraaf van Wageningen en Bennekom, wegens den ouden voorrang van de provincie Gelderland, voorzit en de secretaris van dien dijkstoel ook de schrijversfunctiën waarneemt. De voornaamste bezigheden op deze jaarlijksche vergadering zijn de uitzetting van de kosten voor het onderhoud van den Grebbedijk, de waterloozing, de traktementen der ambtenaren en de administratie. Voor het beheer van de gelden stelden de Collegiën gezamenlijk, zooals ook voorgeschreven was bij de Conventie van 1714, een ontvanger aan, telkens voor 3 jaar, beurtelings uit Gelderland of uit Utrecht. Overigens behield elk der polders geheel zijn onafhankelijkheid. Zij kregen of namen elk afschrift van de resolutiën der Exonereerende landen, welke bij de Rhenensche Nude aanvankelijk meestal in eigen resolutieboeken werden ingeschreven. Ook ontving elke polder een exemplaar van de rekeningen en begrootingen der Collegiën. Het beheer van wat tot het eigenlijke terrein van den Dijkstoel van de Rhenensche Nude en Achterbergsche Hooilanden behoorde, is na de ordonnantie van 1637 feitelijk niet nader geregeld. Wel komt in één der resolutieboeken een reglement van 1645 voor, beraamd door Dijkgraaf, Heemraden en geërfden, doch dit is nooit door de Staten goedgekeurd. De bepaling hierin, dat de heemraden jaarlijks de nieuwe heemraden zouden kiezen, waaronder één uit Achterberg, schijnt wel een tijd in praktijk

[1]) De bijzondere dijklasten, die voor de verhoefslaagden door de wet van 31 Januari 1810 in de plaats waren gekomen van het vroegere onderhoud ,,in natura'', hebben de dijklastigen in 1849 afgekocht.

gebracht te zijn, maar vond in 1662 bestrijding van de Gedeputeerde Staten, waarop de bekrachtiging van de oude ordonnantie in 1663 volgde. De benoeming van dijkgraaf en heemraden geschiedt sedert het decreet van Lodewijk Napoleon van 15 Juni 1808 en het Koninklijk besluit van 29 Mei 1822 (*Staatsblad* n°. 7) door den Koning uit een voordracht, opgemaakt door den Dijkstoel. In het reglement van 1645 is ook sprake van een kameraar, die jaarlijks door en uit de heemraden zou worden aangesteld. De taak van den kameraar, die meestal tevens secretaris is, was vroeger het beheer der financiën, het opmaken van de ceelen der lasten, die jaarlijks werden uitgezet, en het afleggen van rekening en verantwoording van de ontvangsten en de uitgaven, die niet in de uitzetting waren opgenomen. Toen men later de ontvangsten van de lastceelen ging aftrekken om de som, die uitgezet moest worden, te verkrijgen en de onvoorziene uitgaven op de volgende uitzetting bracht, vervielen ook deze rekeningen van den kameraar. Eerst in 1926 komt de meer gebruikelijke manier van verrekening voor met rekening en begrooting.

Eertijds hadden een afzonderlijke positie in de uitzetting ingenomen de zoogenaamde Diddersgoederen. Over deze landerijen, die onder de jurisdictie van Rhenen lagen, maar niet behoorden tot den polder en niets hadden bijgedragen aan het maken van de waterloozing door den Rooden Haan en de verzwaring van den Grebbedijk, hoewel ze er wel van profiteerden, was strijd ontstaan tusschen de Veenraden en den Rhenenschen dijkstoel, die meenden het meest gerechtigd te zijn tot het heffen van polderlasten van die goederen. In 1723 kwam men tot een accoord hierover, dat de Staten van Utrecht in 1725 goedkeurden (*Groot Utrechtsch Placaatboek* II, blz. 1211). Het berustte in hoofdzaak op een gelijkmatige verdeeling van de belastbare goederen, in 1732 nader geregeld; in 1896 hebben de Veenraden de rechten van den Rhenenschen Dijkstoel hierin afgekocht.

In 1849 stelde het bestuur van de Nude, ten einde het recht van bekeuring te behouden, waar door de wet van 1841 de bevoegdheid van dijkbesturen tot het opleggen van poenale straffen was opgeheven, een reglement op op de schouwen over den dijk en de watergangen, dat geheel gegrondvest was op de bestaande ordonnantiën en gebruiken. De schutter is de beambte van den Dijkstoel, die den bekeurden aanzegging deed om de bevonden gebreken in orde te brengen, waarover hij dan de herschouw voerde.

In 1858 werden de geërfden, die anders gewoonlijk niet op de vergaderingen verschenen, geraadpleegd over het al of niet wenschelijke van de toepassing van het reglement voor de waterschappen in de provincie Utrecht voor de Rhenensche Nude en Achterbergsche Hooilanden. Men oordeelde, dat het waterschap de Nude én de Hooilanden, evenals het hoogheemraadschap van Lekdijk-Bovendams redenen had, om van dit reglement te worden uitgezonderd. Immers de Grebbedijk was, gelijk de Lekdijk, een hoofdrivierwaterkeerende dijk en stond dus meer onmiddellijk in betrekking tot het algemeen bestuur van Waterstaat. Ook omdat voor dezen dijk als gemeenschappelijke waterkeering voor de Geldersche vallei door de provinciën Utrecht en Gelderland indertijd (1714) een overeenkomst was gesloten, meende men, dat voor het ,,Hoogheemraadschap van den Grebbedijk'' een afzonderlijke regeling gewenscht was.

Daar dit door de Gedeputeerde Staten van Utrecht is goedgevonden, behoort aldus het waterschap van de Rhenensche Nude en Achterbergsche Hooilanden tot die groep van hoogheemraadschappen en grootwaterschappen, die niet vallen onder het Algemeen Reglement voor de waterschappen

in de provincie Utrecht, maar wier inrichting berust op een oudere ordonnantie.

INVENTARIS.

(Tot 1927.)

1. Reglementen, ordonnantiën en conventiën betreffende den Grebbedijk en den Slaperdijk. 1637—1727, 1917. (Gedrukt en in afschrift, ten deele in meer exemplaren.) 1 pak.

N.B. Zie: *Utrechtsch Placaatboek*, II, blz. 98—106, 173—177, 1211—1213. *Provinciaal Blad*, 1917, n°. 74.

2. Resolutiën van den Dijkstoel. 1643—1645, 1647—1650, 1652—1662, 1665—1676. 1 deel.

N.B. Hierin rekeningen van den kameraar. 1642—1648, 1658—1660, 1663. Verder een lijst van ,,gedijckten'' van 1645 en schouwverslagen over enkele jaren. Voorin zijn 2 erfpachtbrieven uit 1642 geregistreerd. Hierin ook een afschrift van een overeenkomst tusschen dijkgraaf, heemraden en de landgenooten van Rhenen ter eene zijde en de geërfden in de Rhenensche venen ter andere zijde. 1571.

3—7. Resolutiën van den Dijkstoel en afschriften van de resolutiën van de Collegiën der Exonereerende landen. 1714—1720, 1723—1742, 1787—1810, 1816, 1817. 5 deelen.

N.B. Hierin tevens schouwverslagen.

3. 1714—1720.

N.B. Hieronder resolutiën, genomen in gecombineerde vergaderingen van de Collegiën der Exonereerende landen met het College van den Slaperdijk. 1715, 1716, 1718.

4. 1725—1742.

N.B. Hieronder resolutiën, genomen in gecombineerde vergadering van de Collegiën der Exonereerende landen met het College van den Slaperdijk, 1733; verder hierin rekeningen van den Kameraar, loopende van 1720—1735 en uitzettingen van de lasten van 1726—1742. In dit deel zijn nog gelegd resolutiën en schouwverslagen van 1723—1725.

5. 1787—1802.

6. 1803—1810.

N.B. Hierin een lijst van dijkplichtigen van den Stichtschen Grebbedijk, 1803, en uitzettingen van de lasten. 1804—1810.

7. 1816, 1817.

N.B. Hierin een uitzetting van de lasten. 1816.

8—11. Resolutiën en concept-resolutiën van den Dijkstoel. 1810—1874. 4 pakken.

N.B. Hieronder tevens resolutiën, genomen in gecombineerde vergaderingen met den Dijkstoel van Wageningen en Bennekom; eveneens schouwverslagen, zoowel van den Dijkstoel alleen over de watergangen, als gecombineerd met dien van Wageningen en Bennekom over den Grebbedijk.

8. 1810—1825.

9. 1826—1837.

10. 1838—1850.

N.B. Hierbij verslagen van conferentiën, door de commissie uit den Dijkstoel gehouden met Gedeputeerde Staten van Utrecht. 1845. Verder resolutiën van de geërfden. 1845.

11. 1851—1874.
N.B. Sommige resolutiën zijn alleen in klad over.
Hierbij een resolutie van de geërfden.

12, 13. Resolutiën van den Dijkstoel en afschriften van de resolutiën van de Collegiën der Exonereerende landen. 1874—1907. 2 deelen.
N.B. Zie ook n°. 18; hierin tevens schouwverslagen.

12. 1874—1885.

13. 1885—1907.
N.B. Hierin resolutiën, genomen in de gecombineerde vergaderingen van de Collegiën der Exonereerende landen met het Eemcollege, 1887, bovendien met het gemeentebestuur van Barneveld, 1892.

14—17. Ingekomen stukken en minuten van uitgaande stukken. 1677—1927. 4 pakken.

14. 1677—1830.

15. 1831—1870.

16. 1871—1912.

17. 1913—1927.

18. Lijsten van de ingekomen stukken, met korte inhoudsopgaven. 1874—1899, 1905—1925. 1 omslag.
N.B. Hierin tevens een lijst van de uitgaande stukken, met korte inhoudsopgaven, en van de gehouden vergaderingen van de Nude en van de Collegiën der Exonereerende landen. 1905—1925.

19. Minuten van de uitgaande stukken. 1816—1907. 1 pak.
N.B. Zie ook n°. 18.

20, 21. Leggers van eigendommen. 1843, 1845—c. 1880. 2 deelen.

20. Opgemaakt in 1843.

21. 1845—c. 1880.
N.B. Hierbij gelegd een alphabetische lijst van de ingelanden, benevens een staat van abuizen bij het kadaster. 1845.

22. Staten van eigendommen van den Dijkstoel. c. 1905. 1 omslag.

23. Algemeene reglementen op rivierdijken en op waterschappen en veenderijen in de provinciën Utrecht en Gelderland, met bijbehoorende wetten en toelichtingen. 1810, 1848, 1852, 1858, 1893, 1912. 1 pak.
N.B. Hierbij wijzigingen van het algemeen reglement voor de waterschappen in de provincie Utrecht. 1919, 1920.

24, 25. Stukken betreffende aanstelling, aftreding en ontslag van bestuursleden, ambtenaren en beambten van den Dijkstoel. 1662—1923. 2 pakken.

24. 1662—1853.
N.B. Hierbij instructiën voor den secretaris en den ontvanger van de Collegiën der Exonereerende landen.

25. 1855—1923.
N.B. Hierbij tevens stukken over bezoldiging en pensioenen; verder instructiën voor den secretaris en den ontvanger der Exonereerende landen. 1902.

26. Verslagen van de schouwen over de watergangen met andere stukken aangaande die schouwen. 1719—1874. 1 pak.
N.B. Zie ook nos. 2—13.

27—36. Stukken over het onderhoud van den Grebbedijk en de waterloozing. 1636—1925. 11 pakken.

N.B. Hieronder stukken over de verbetering van de afwatering van de Geldersche vallei. Verder hierbij stukken over de heulmeesters en sluiswachters.

27. 1636—1664.

28. 1712—1763.

29. 1802—1825.

N.B. Hierbij stukken over het plan tot doorsteken van den Grebbedijk ter ontlasting van andere gewesten, 1803, en over de inspectiën van de Commissie van den Ring tusschen Nederrhijn en Lek, Gelderschen IJssel en Zuiderzee, 1810—1813.

30. 1829—1840.

N.B. Hierbij stukken over de benoeming van den opzichter van de Geldersche schotbalken te Amersfoort en de betaling van de Eemgelden.

31. 1841—1845.

N.B. Hierbij stukken betreffende enkele geschillen aangaande de waterloozing nl. over den opzichter der schotbalken te Amersfoort, de betaling der Eemgelden en den aanleg van den Rhijnspoorweg, benevens over de rechtspositie der Exonereerende landen in verband met de verschillende rechtsvorderingen. Verder hierbij eenige stukken over het zoeken naar een peil in de Grebbesluis ter aanduiding van de verplichte hoogte en breedte van den Grebbedijk. 1844, 1845.

32. 1846—1851.

N.B. Hierbij stukken over de geldleening voor het maken van een noodkade aan den Grebbedijk.

33. 1852—1855.

N.B. Hierbij stukken als bij n°. 32.

34. 1856—1863.

N.B. Hierbij stukken over de geldleening voor het herstel van den dijk en over het proces met R. Bowles wegens het afgraven van zijn grond ten behoeve van den Grebbedijk. Verder hierbij enkele stukken over het plan tot oprichting van een waterschap der Geldersche vallei. 1856.

35. 1865—1893.

N.B. Hierbij stukken over de betaling der Eemgelden, 1866—1870, en over het plan tot oprichting van een waterschap der Geldersche vallei. 1882—1885.

36. 1894—1925.

N.B. Hierbij stukken over het plan tot oprichting van een waterschap Manen en Veldhuizen. 1912—1915.

37. Kaart (figuratieve schets) van de waterloozing der Exonereerende landen van den Rooden Haan te Veenendaal tot de Kleine Koppelpoort te Amersfoort. 1841. 1 stuk.

38. Kaarten van den Slaperdijk en omgeving. c. 1845. 1 omslag.

39. Schouwverslagen en andere stukken aangaande de dijkschouw. 1680—1920. 1 pak.

N.B. Hierbij lijsten van dijkplichtigen. 1668, 1786 en zonder jaartal. Zie ook nos. 2—13.

40. Schouwverslagen en andere stukken betreffende de schouwen, door de Collegiën der Exonereerende landen gevoerd over de waterloozing door de Geldersche vallei. 1895—1925. 1 pak.

N.B. Zie ook n°. 78.

41—46. Stukken betreffende dijkleger, noodmaterialen en riviercorrespondentie. 1903—1925. 6 pakken.

41. 1803—1820.

42. 1821—1830.

43. 1831—1845.

44. 1846—1860.

45. 1861—1880.

46. 1881—1925.

47. Stukken aangaande de deliminatie van de Grebbelinie. 1844—1869. Met stukken over het herstel van de Grebbesluis. 1832—1868. 1 pak.

48. Stukken betreffende de processen tegen Voss van Sinderen wegens beschadiging en belemmering van de bepooting van den Weidijk. 1809—1813. 1 pak.

49. Dwangbevelen en andere stukken betreffende onwillige betalers van polderlasten. Met (gedrukte) wetten op het procedeeren bij parate executie. 1815—1922. 1 pak.

50. Stukken wegens den afkoop der bijzondere dijklasten, in 1810 vastgesteld ter vervanging van het onderhoud ,,in natura'' van den Grebbedijk, tegen den penning twintig. 1849. 1 omslag.

51. Répertoire van den secretaris. 1820—1875. Met bijbehoorende akten, alsmede akten uit de jaren 1876—1924. 1 pak.

52. Erfpachtsbrieven van goederen, behoorende aan het hoogheemraadschap. 1708—1803. 1 omslag.

53. Rekeningen van den kameraar, loopende over 1720—1725, 1735—1742, 1772—1779. 1 omslag.

N.B. Hierbij bijlagen van de ontbrekende rekening van 1725—1735. Zie ook nos. 2 en 4.

54—56. Lastceelen. 1676, 1678, 1679, 1691, 1706, 1708, 1779, 1780, 1782—1795, 1797—1925. Met uitzettingen. 3 pakken.

N.B. De uitzettingen gelden altijd voor het jaar, volgend op dat, waarover de lastceelen loopen. Zie ook nos. 4, 6 en 7.

54. 1676, 1678, 1679, 1691, 1706, 1708, 1779, 1780, 1782—1795, 1797—1806.

N.B. Aan de lastceel van 1676 zijn de acquitten geliasseerd.

55. 1807—1863.

56. 1864—1925.

N.B. Hierbij journalen van ontvangst van 1908—1916.

57—65. Bijlagen bij de lastceelen. 1678—1925. (Onvolledig.) 9 pakken.

57. 1678, 1679, 1714, 1715, 1724, 1737, 1764, 1779—1789.

58. 1807—1809, 1814—1823.

59. 1824—1834.

60. 1835—1849.

61. 1850—1862.

62. 1863—1879.

63. 1880—1896.

64. 1897—1912.

65. 1913—1925.

66. Rekening van den ontvanger. 1926/1927. Met bijlagen, uitzetting en begrooting. 1927/1928. 1 omslag.

67—75. Manualen van de uitzettingen van de Nude. 1743—1927. (Onvolledig.) 9 pakken.

67. 1743—1755.

68. 1756—1765.

69. 1766—1773.

70. 1774—1778, 1807—1809.

71. 1814—1826.

72. 1826—1842.

73. 1842—1862.

74. 1862—1884.

75. 1884—1927.

76. Lijsten, die gediend hebben voor het rondbrengen der biljetten van uitzetting en voor de herleiding der Rijnlandsche maten. Zonder jaartallen. 1 omslag.

77. Afschriften van de resolutiën van de Collegiën der Exonereerende landen. 1811—1813, 1815—1854, 1856—1862, 1865, 1866, 1870—1874, 1892, 1895, 1899. 1 pak.

N.B. Hieronder tevens resolutiën, genomen in gecombineerde vergaderingen met het college van den Slaperdijk, 1850, 1856, 1858. Hierbij verslagen van conferentiën van commissiën uit de Exonereerende landen, gehouden met Gedeputeerde Staten van Gelderland; tevens met die van Utrecht, 1836, 1850. Zie ook nos. 3—7, 12, 13.

78. Afschriften van de notulen van de Collegiën der Exonereerende landen. 1911—1926. 1 deel.

N.B. Hieronder notulen van de conferentiën met het Eemcollege, 1915, 1916, en met de Gedeputeerde Staten van Utrecht, 1916; verder hierbij schouwverslagen.

79—97. Rekeningen van den ontvanger der Exonereerende landen. 1717—1723, 1726—1729, 1732—1738, 1751—1775, 1805—1927. 1 omslag. 18 deelen, 6 pakken.

79. 1717—1723. 1 omslag.

80. 1726—1729. 1 deel.

81. 1732—1735. 1 deel.

82. 1735—1738. 1 deel.

83. 1751—1754. 1 deel.

84*a* en *b*. 1754—1757 (dubbel). 2 deelen.

85. 1757—1760 1 deel.

86*a* en *b*. 1760—1763 (dubbel). 2 deelen.

87*a* en *b*. 1763—1766 (dubbel). 2 deelen.

88*a* en *b*. 1766—1769 (dubbel). 2 deelen.

89*a* en *b*. 1769—1772 (dubbel). 2 deelen.

90*a* en *b*. 1772—1775 (dubbel). 2 deelen.

91. 1805—1808. 1 deel.

92. 1808—1826. 1 pak.
N.B. De rekeningen van 1808—1811, 1814—1815 dubbel, die van 1815—1817, 1820—1823 drievoudig.

93. 1826—1853. 1 pak.
N.B. De rekeningen van 1826—1829, 1832—1835, 1838—1841, 1844—1847 drievoudig.

94. 1853—1871. 1 pak.
N.B. De rekeningen van 1853—1859, 1862—1865, 1868—1871 drievoudig.

95. 1871—1896. 1 pak.
N.B. De rekeningen van 1874—1878, 1881—1884, 1887—1890, 1893—1896 drievoudig.

96. 1896—1913. 1 pak.
N.B. De rekeningen van 1899—1902 drievoudig, die van 1906—1908, 1911—1913 dubbel. Hierbij journalen van ontvangsten en uitgaven 1899—1902, 1906—1908, en de processen-verbaal van kasopname, 1906, 1908.

97. 1913—1927. 1 pak.
N.B. De rekening 1924/1925 dubbel.

98. Begrootingen van inkomsten en uitgaven van de Exonereerende landen. 1902—1928. Met memoriën van toelichting bij de begrootingen van 1919—1928. 1 pak.
N.B. De begrootingen voor 1902—1903, 1906—1908 dubbel.

99. Afschriften van de declaratiën van gevallen kosten bij den Dijkstoel voor de Collegiën der Exonereerende landen, met bijlagen, en nota's van ontvangsten ten behoeve van dezelfde collegiën. 1811—1905. 1 pak.

Lijst der boeken, behoorende bij het archief.

1. Memorie van het Kollegie van den Lekdijk-Bovendams over het rapport, aan Z.M. den Koning uitgebracht door de kommissie tot onderzoek der beste rivierafleidingen. Utrecht. 1828.

2. A. Goedkoop. Proeve van onderzoekingen over het al of niet verhoogen der waterspiegels en der beddingen van de Nederlandsche rivieren, gedurende het tijdvak van 1772 tot en met 1840. Arnhem. 1844.

3. Algemeene voorschriften, behoorende bij de bestekken voor verschillende Rijks-waterstaatswerken. Den Haag. 1856.

4. Tabel der noodpeilen langs den Boven-Rijn en zijne takken (met teekeningen). c. 1880. (2 ex.)

5. Mr. H. Jacobi. Het privilegie voor waterschapslasten volgens de wet van 9 October 1841. Haarlem. 1885.

6. Nota betreffende de ontwerpen tot verbetering van de afwatering der Geldersche vallei. 1887. (2 ex.)

7. Verslag omtrent oude gemeente- en waterschapsarchieven in de provincie Utrecht over 1890. Utrecht. 1891.

8. Keur of Politie-verordening voor het waterschap Lopik, Lopikerkapel en Zevenhoven. 1896.

9. Mr. A. C. van Daalen. De verbetering van de afwatering der Geldersche vallei (lezing). Wageningen. 1904. (2 ex.)

10. Mr. A. C. van Daalen. Een dijkbrief van Arnold van Gelre van 1460 (overdruk uit Bijdr. en Meded. van „Gelre" X). 1907.

11. Instructie voor de Gemeente-veldwachters in de provincie Utrecht. c. 1908.

12. Ir. W. B. van Goor. Nota betreffende de afwatering der Geldersche vallei in verband met kanaalaanleg. 1917. (2 ex.)

13. W. J. van Haren Noman Jr. Rijnvaart en binnenvaart op het Merwedekanaal (overdruk uit ,,Onze Eeuw''). 1917. (2 ex.)

14. Ir. W B. van Goor. De toekomstige verbinding van Amsterdam met zijn achterland. Het Geldersche-valleikanaal (overdruk uit ,,De Loods''). 1918.

15. P. W. Scharroo. De economische en militaire beteekenis van het kanaalplan der Kanaalvereeniging ,,De Geldersche vallei''. Utrecht. 1919. (2 ex.)

16. Voorloopig ontwerp voor een groot scheepvaartkanaal ter verbinding van Amsterdam met den onverdeelden Rijn door de ,,Geldersche vallei'' (met bijlagen). 1919.

17. Critische beschouwingen in zake den aanleg van een verbeterden scheepvaartweg van Amsterdam naar den Boven-Rijn, naar aanleiding van het verslag van de Staatscommissie, ingesteld bij Kon. besl. van 7 Januari 1921, n°. 39, door het Ingenieursbureau Dwars en Verhey te Amersfoort. 1925.

RIJKSARCHIEF IN OVERIJSEL.

XXIX. ARCHIEF VAN DEN COMMIES DER CONVOOIEN EN LICENTEN CORNELIS SOETERS.

INLEIDING.

De convooi- en licentgelden waren de eenige belastingen, die gelijkelijk over het geheele gebied der Republiek werden geheven ten bate van de Generaliteit. De convooigelden werden oorspronkelijk betaald door de uitgaande schepen voor het geleide ter bescherming tegen den vijand en de kapers; de licentgelden werden betaald voor het verlof om goederen naar en van den vijand te vervoeren. In den loop der tijden kregen deze belastingen meer het karakter van gewone in- en uitvoerrechten.

Bij resolutie van de Staten-Generaal van 13 Augustus 1597 waren 5 Admiraliteitscolleges [1]) ingesteld, n.l. te Middelburg, Rotterdam, Amsterdam, Hoorn (of Enkhuizen) en Dokkum, welk laatste college in 1645 naar Harlingen werd overgeplaatst. Behalve het uitrusten van de vloot en andere bevoegdheden, hun in de instructie opgedragen, waren zij ook belast met het doen innen en beheeren der convooien en licenten. Wat dit laatste betreft, ressorteerde Overijsel onder het Admiraliteitscollege van West-Friesland en het Noorderkwartier, afwisselend te Hoorn en Enkhuizen zetelend. De belasting werd in de 18de eeuw geheven naar het Placaat op den ophef van de convooien en licenten met de daarbij behoorende Lijst van de gemeene middelen op de inkomende en uitgaande goederen en koopmanschappen, vastgesteld bij resolutie van de Staten-Generaal van 31 Juli 1725, welke lijst herhaaldelijk is gewijzigd en aangevuld en met de wijzigingen herdrukt in 1807 (zie Inventaris n°. 68 en 7).

De Admiraliteitscolleges werden bij resolutie van de Staten-Generaal van 27 Februari 1795 opgeheven en in plaats daarvan werd een Commité tot de zaken van de Marine ingesteld, terwijl eenige jaren later krachtens artikel 228 en 229 der Staatsregeling van 1798 het afhooren van alle rekeningen, ook die der convooien en licenten, werd opgedragen aan de Commissarissen der Nationale Rekening of aan degenen, die zij daartoe mochten autoriseeren. Op deze regeling werd in 1802 in zooverre teruggekomen, dat er krachtens artikel 44 der Staatsregeling van 1801 een Zeeraad der Bataafsche Republiek werd ingesteld, waaraan weder de administratie en judicature in alle zaken, rakende de convooien en licenten, werd opgedragen. Deze stelde 29 December 1802 een instructie vast voor een inspecteur der convooien en licenten in het district Overijsel en Drente.

Het Commissariaat der convooien en licenten te Hoorn, waaronder Overijsel ressorteerde, werd bij besluit van den secretaris van Staat voor de Financiën van 6 Juni 1805 opgeheven en de kantoren in Overijsel en

---

[1]) Zie over het ontstaan der Admiraliteitscolleges en de invoering der convooien en licenten de Inleiding bij dr. J. de Hullu: *De archieven der Admiraliteitscolleges* ('s-Gravenhage, Algemeene Landsdrukkerij, 1924).

Drente mitsgaders de inspecteur aldaar provisioneel gebracht onder het Commissariaat te Harlingen. De Zeeraad werd bij besluit van Hunne Hoog Mogenden van 12 Juli 1805 definitief ontbonden, en de administratie der convooien en licenten rechtstreeks onder den secretaris van Staat voor de Financiën gebracht, terwijl de rechtspraak werd opgedragen aan een Raad van Judicature over de Middelen te Water en te Lande. Reeds het volgend jaar bracht de instelling van het Koningschap van Lodewijk Napoleon weer eenige verandering en kwamen de convooien en licenten thans onder den Minister van Financiën, terwijl zij in Juli 1810, nadat Lodewijk Napoleon ons land had verlaten, onder de directie der Keizerlijke Fransche douanes kwamen te ressorteeren.

Onder al deze wisselende administraties bleef Cornelis Soeters steeds in zijn functie gehandhaafd. Hij was door het Admiraliteitscollege van West-Friesland en het Noorderkwartier 7 September 1772 aangesteld tot commies ter recherche van de convooien en licenten te Goor, zonder bezwaar van den lande, alleen op de emolumenten. Den 5den December 1785 werd hij benoemd tot ontvang hebbende commies en ter recherche te Enschede op een traktement van f 300 benevens de emolumenten, terwijl hij bij besluit van 7 Februari 1791 in gelijke betrekking werd overgeplaatst naar Hardenberg. Zijn eenige zoon Joan Soeters, die 21 December 1802 den eed als procureur in Overijsel had afgelegd, werd bij besluit van den Zeeraad der Bataafsche Republiek van 19 April 1805 aangesteld tot gequalificeerde van zijn vader voor den ontvangst en 20 Augustus 1805 mede als gequalificeerde ter recherche, ten einde hem bij eventueele ziekte of afwezigheid te kunnen vervangen.

Cornelis Soeters is tot in het begin van 1811 te Hardenberg werkzaam gebleven, nadat hij het land bijna 40 jaren had gediend. Na de invoering der Fransche administratie in 1811 werd hij weldra gepensionneerd. Blijkens een ongedateerde aanteekening, vermoedelijk overgelegd bij zijn pensioenaanvrage, bedroegen zijn inkomsten als commies (het traktement inbegrepen) de laatste vier jaren f 2000 jaarlijks. De finale liquidatie van zijn beheer vond 4 Maart 1813 plaats en hem werd daarbij tevens door den intendant-generaal der financiën, Gogel, dank betuigd voor de diensten, aan den lande bewezen. (Zie Inv. n°. 14.)

Het archief van den commies Soeters werd met enkele familiebescheiden en andere stukken, afkomstig van zijn zoon, den procureur Joan Soeters, in 1904 door de erfgenamen van mevrouw Van Riemsdijk, te Hardenberg, aan het Rijksarchief in Overijsel geschonken. Daaronder bevonden zich ook nog enkele stukken, die blijkbaar van Soeters' onmiddellijke voorgangers te Hardenberg, de commiezen M. Baerselman en G. van Sambeek, afkomstig waren, welke in een Aanhangsel aan den inventaris zijn toegevoegd. Het mede door de erfgenamen van mevrouw Van Riemsdijk geschonken *Recueil van alle de placaten, ordonnantiën, resolutiën, instructiën, lijsten en waarschouwingen betreffende de admiraliteiten, convoyen, licenten en verdere zeezaken* ('s-Gravenhage 1701—1780), bestaande uit 12 deelen en een register op de eerste 11 deelen, werd in de bibliotheek opgenomen.

A. Haga.

INVENTARIS.

A. Stukken van algemeenen aard.

1. Ingekomen brieven en aanschrijvingen van de Gecommitteerde Raden ter Admiraliteit van West-Friesland en het Noorderkwartier, de Commis-

sarissen-generaal der convooien en licenten, en anderen. 1785—1810. 1 pak.

2. Besluiten en circulaires van algemeenen aard. 1786—1810. (Gedrukt.) 1 pak.

N.B. Meerendeels extracten uit het verbaal van den secretaris van Staat voor de Financiën der Bataafsche Republiek, den Minister van Financiën van den Koning van Holland, en den Directeur der middelen te water.

3. Placaten, publicatiën, reglementen, instructies etc. 1795—1810. (Gedrukt.) 1 pak.

4. Alphabetische index op de ontvangen publicatiën, resolutiën en orders. 1805 Januari—1806 Augustus. 1 deel.

N.B. De publicaties enz. zijn naar volgorde van ontvangst genummerd. Vóórin een lijst van de eerste 49 nummers. Vgl. Inv. n°. 56 en 57.

5. Register van uitgegane brieven. 1796 November 6—1800 Juni 5 1 deel.

6. Uitgegane brieven. 1796 November—1811 December 17. (Minuten.) 1 pak.

7. ,,Lijste van de gemeene middelen op de inkomende en uitgaande goederen en koopmanschappen, gearresteerd bij Hun Hoog Mogenden Placaat van den 31 Juli 1725, met de alteratien en ampliatien .... tot op den 28 December 1807 gemaakt.'' (Gedrukt.) 1 deel.

N.B. Met wit papier doorschoten en bijgehouden tot het einde van 1810.

8. Lijsten van goederen, waarvan de invoer verboden is, met supplement. (Fransch-Hollandsche text.) (1810?) 1 omslag.

9. Lijst, waarnaar men het licent kan vorderen bij gebroken partijen. Z. d. 1 stuk.

10. Notities van allerlei aard. 1786—1810. 1 omslag.

B. Stukken van personeelen aard.

11. Requesten om aanstellingen van Cornelis Soeters en zijn zoon Joan Soeters. 1793—1805. (Minuten.) 1 omslag.

N.B. Hierbij een origineel request van Joan Soeters aan den Zeeraad om den eed door een gemachtigde te mogen afleggen.

12. Akten en brieven van aanstelling van Cornelis Soeters en zijn zoon Joan Soeters. 1772—1811. (Afschriften.) 1 omslag.

13. Akten van continuatie in de bediening van het ambt van commies. 1791—1794; 1802—1804. 1 omslag.

N.B. Telkenjare moest om continuatie worden verzocht.

14. Stukken betreffende de borgtochten voor Cornelis Soeters als ontvangst hebbende commies. 1789—1813. 1 omslag.

15. Stukken betreffende de pensionneering van Cornelis Soeters. 1811—1813. 1 omslag.

C. Stukken betreffende het kantoor Enschede.

16—20. Registers van inkomende goederen en de daarvoor betaalde licenten. 1786—1791. 5 deelen.

16. 1786.
17. 1787.
18. 1788.
19. 1789.
20. 1790—1791 Maart.

21—24. Registers van uitgaande goederen en de daarvoor betaalde licenten. 1786; 1788—1791. 4 deelen.

N.B. Zie voor de uitgaande goederen over 1787 de rekening over dat jaar (Inv. n°. 26).

21. 1786.
22. 1788.
23. 1789.
24. 1790—1791 Maart.

25—30. Rekeningen van de ontvangen licentgelden der in- en uitgaande goederen. 1786—1791. 6 deelen.

N.B. De rekeningen zijn te Hoorn of Enkhuizen afgehoord door de Gecommitteerde Raden ter Admiraliteit in West-Friesland en het Noorderkwartier, met aanteekening van den datum der liquidatie.

25. 1786, afgehoord 1787 Juni 4.
26. 1787, afgehoord 1788 Mei 5.
27. 1788, afgehoord 1789 Juni 8.
28. 1789, afgehoord 1790 Juni 7.
29. 1790, afgehoord 1791 Juni 6.
30. 1791, afgehoord 1792 Juli 2.

N.B. Deze laatste rekening loopt slechts over de eerste drie maanden van het jaar.

30*a*. Stukken betreffende de jaarlijksche liquidaties. 1787—1792. 1 omslag.

D. Stukken betreffende het kantoor Hardenberg.

31—33. Registers van inkomende goederen en de daarvoor betaalde licenten. 1791—1799. 3 deelen.

31. 1791 April—December.
32. 1792—1793.
33. 1794—1799.

N.B. Achter in n°. 33 „notities van de poenaliteit op de varkens, welke met geen behoorlijke attestatie voorzien zijn, dat ze binnen lands gevallen en gevoed zijn, waarop hier ten Compt. binnenl. pasp. sijn verleent''. Maart 1797—April 1803.

34. Register van inkomend ham en spek en de daarvoor betaalde licenten. 1793 Januari 27—1794 Juni 5. 1 deel.

35. Register van uitgaande goederen en de daarvoor betaalde licenten. 1791 April 1—1799 December 31. 1 deel.

36—37. Registers van in- en uitgaande goederen en de daarvoor betaalde licenten. 1798—1806. (Minuut-exemplaren.) 2 deelen.

36. 1798—1803.

N.B. Achterin notities van de binnenlandsche paspoorten van 1799 en 1800, benevens annotaties betreffende de liquidaties en de bij de afhooring der rekeningen of registers overgezonden boeken en schrifturen in de jaren 1799—1808 (zie ook de noot bij Inv. n°. 50).

37. 1804—1806.

38—48. Rekeningen van de ontvangen licentgelden der in- en uitgaande goederen. 1791—1803. 4 deelen en 7 katernen.

N.B. De rekeningen over de jaren 1791—1794 zijn deelen; die over 1795 en 1797 ontbreken, terwijl die over 1796—1801 tevens de afrekening bevatten van de ongezuiverde binnenlandsche paspoorten en volgbrieven. Na 1802 werden geen rekeningen meer overgezonden, maar alleen de registers en andere bescheiden. (Zie Inv. n°. 36.)

38. 1791, afgehoord 1792 September 3.

N.B. Deze rekening loopt over de laatste 9 maanden van het jaar.

39. 1792, afgehoord 1793 September 2.

40. 1793, afgehoord 1794 September 1.

N.B. De rekeningen over 1791—1793 zijn afgehoord te Enkhuizen door de Gecommitteerde Raden ter Admiraliteit in West-Friesland en het Noorderkwartier.

41. 1794, afgehoord 1795 Juni 22.

42. 1796, afgehoord 1797 December 14.

N.B. De rekeningen over 1794 en 1796 zijn afgehoord te Hoorn en .... door Commissarissen uit het Commité tot de zaaken van de Marine, resideerende in den Haag.

43. 1798, afgehoord 1799 September 4.

N.B. Afgehoord door C. Webbers en W. Vosch van Avesaat (lid, respectievelijk eerste commies van het bureau der convooien en licenten in den Haag).

44. 1799, afgehoord 1800 Juli 17.

45. 1800, afgehoord 1802 Januari 20.

N.B. De rekeningen over 1799 en 1800 zijn afgehoord door eenige commiezen ter Nationale Rekenkamer, daartoe geautoriseerd.

46. 1801, afgehoord 1802 November 9.

N.B. Afgehoord in den Haag door den Zeeraad der Bataafsche Republiek.

47. 1802, niet afgehoord.

48. 1803, niet afgehoord.

49. Declaraties en specificaties van porto's en andere onkosten. 1798—1810. (Afschriften, minuten en kladden.) 1 omslag.

N.B. Van enkele declaraties zijn meer exemplaren aanwezig.

50. Notities van porto's en andere uitgaven. 1808 Augustus—1810 December. 1 deel.

N.B. Achterin annotaties van de bij het controleeren der ontvangsten en uitgaven overgezonden registers en papieren in de jaren 1809 en 1810 (zie de noot bij Inv. n°. 36).

51. Kwitanties en andere stukken betreffende de jaarlijksche liquidaties. 1791—1810. 1 omslag.

52. Binnenlandsch Paspoortboek, toegezonden aan den commies te Hardenberg 23 Maart 1791. 1 deel.

N.B. Genummerd en gefolieerd, doch ongebruikt.

53. Volgcedul-boek, toegezonden aan den commies te Hardenberg 9 Mei 1798. 1 deel.

N.B. Genummerd en gefolieerd, doch ongebruikt.

54. Aangiftebiljetten voor den in- en uitvoer of de binnenlandsche paspoorten, met enkele certificaten van herkomst, overgegeven door kooplieden en vervoerders. 1792—1810. 1 omslag.

55. Gerechtelijke insinuatie aan de commiezen Soeters en Ten Duischate tot het afgeven van een kwitantie voor betaalde binnenlandsche paspoorten. 1797 September 18. 1 stuk.

56. Driemaandelijksche staten van den ontvangst der licenten, met den korten inhoud van de in die maanden ontvangen placaten, resoluties, aanschrijvingen etc. 1791 April—1795 Juli. (Minuten.) 1 omslag.

N.B. Opgemaakt volgens de aanschrijving van de Gecommitteerde Raden ter Admiraliteit van West-Friesland en het Noorderkwartier van 22 Maart 1786.

57. Maandstaten van den ontvangst der licenten, met den korten inhoud der in die maanden ontvangen placaten, resolutiën, aanschrijvingen etc. 1795 Juli—1796 December; 1803—1808. (Minuten.) 1 pak.

58. Maandelijksche lijsten van de ten invoer aangegeven goederen, met de plaatsen van herkomst. 1802 Juli 1—1810 December 31. (Minuten.) 1 omslag.

59. Maandelijksche lijsten van de ten uitvoer aangegeven goederen, met de plaatsen van bestemming. 1802 Juli 1—1810 December 31. (Minuten.) 1 omslag.

60. Authentieke copieën van akten van borgtocht voor den uitvoer van goederen, met dorsale verklaringen van de autoriteiten der plaatsen van bestemming, dat de goederen aldaar zijn opgeslagen. 1805—1806. 1 omslag.

61. ,,Notitie der binnenlandsche paspoorten, welke gediend hebben ter geleide van goederen, die van elders aangebracht, alhier zijn opgeslagen,'' in het jaar 1810. 1 deel.

62. Maandstaten van de ontvangen en uitgegeven, gezegelde documenten betreffende de convooien en licenten. 1806 December 1—1808 Januari 31. (Minuten.) 1 omslag.

N.B. Hierbij een reçu van de in Januari 1808 teruggezonden blanco zegels.

63. Maandelijksche en jaarlijksche verantwoordingen over de ontvangen en uitgegeven ongezegelde documenten betreffende de convooien en licenten. 1809 en 1810. (Minuten.) 1 omslag.

64. Borgstellingen voor aangehaalde schuiten, met de desbetreffende taxaties. 1804—1810. 1 omslag.

65. Stukken betreffende de berging en verkoop van aangehaalde goederen en de daarop gevallen kosten. 1796—1811. 1 omslag.

66. Maandstaten van de uitgegeven, gezegelde biljetten van het landpassagegeld. 1807 Januari—1808 Maart. (Minuten.) 1 omslag.

N.B. Hierbij twee notities van het in 1806 ontvangen landpassagegeld en een reçu voor de in Juli 1808 aan den commies-generaal te Zwolle teruggezonden ongebruikte biljetten.

De ordonnantie op het Landpassagegeld, door Hun Hoog Mogenden 7 Maart 1806 gearresteerd, belastte de kantoren der convooien en licenten met de afgifte dezer biljetten.

67. Jaarstaten van ontvangst en uitgaven van het middel op de van buitenlands inkomende producten en het klein zegel over hetzelve. 1806—1810. (Minuten.) 1 omslag.

N.B. Hierbij ook de maandstaten over 1807, benevens een reçu van de in Januari 1811 teruggezonden collectieve zegels.

De kantoren der convooien en licenten waren mede belast met het innen dezer belasting volgens de Ordonnantie op den impost op onderscheiden buitenlandsche producten, gearresteerd door Hun Hoog Mogenden 18 December 1805.

AANHANGSEL.

Stukken, afkomstig van Cornelis Soeters' voorgangers te Hardenberg.

68. ,,Resolutie en Placaat op den ophef van de convoyen en licenten mitsgaders de lijste van de inkomende en uytgaande rechten,'' gearresteerd 31 Juli 1725. (Gedrukt.) 1 deel. 4°.

N.B. Achterin enkele aanteekeningen.

69. Extract uit het Placaat op den ophef der convooien en licenten van 31 Juli 1725, voor zoover betrekking hebbende op het werk der commiezen der recherche. Z. d. (Gedrukt.) 1 katern.

70. Ingekomen en uitgegane stukken van den commies M. Baerselman te Hardenberg. 1734—1753. (Afschriften en minuten.) 1 omslag.

71. Request van G. van Sambeek om aanstelling als commies te Hardenberg. (1753?) 1 stuk.

72. Ingekomen extracten uit het register van resolutiën van de Gecommitteerde Raden ter Admiraliteit van West-Friesland en het Noorderkwartier. 1764—1769. (Gedrukt.) 1 omslag.

N.B. Vermoedelijk bestemd geweest voor den commies G. van Sambeek.

73—74. Rekeningen van G. van Sambeek als collecteur der convooien en licenten te Hardenberg. 1762 en 1768. 2 katernen.

N.B. Afgehoord te Enkhuizen door de Gecommitteerde Raden ter Admiraliteit in West-Friesland en het Noorderkwartier met aanteekening van den datum der liquidatie.

73. 1762, afgehoord 1763 Mei 2.

74. 1768, afgehoord 1769 April 3.

RIJKSARCHIEF IN GRONINGEN.

XXX. INVENTARIS VAN HET ARCHIEF VAN DEN PROCUREUR-CRIMINEEL (TOT 1813: PROCUREUR IMPÉRIAL CRIMINEL) IN DE PROVINCIE GRONINGEN EN DRENTE (TOT 1814: IN HET DEPARTEMENT VAN DE WESTER-EEMS).

1. Ingekomen missiven. Met bijlagen. 1813—1838. 17 pakken.
2. Register van uitgaande missiven. 1811—1838. 3 deel en 3 pakken.

XXXI. ARCHIEVEN VAN EENIGE COLLEGES VAN WATERSTAAT IN DE GEMEENTE BELLINGWOLDE.

INLEIDING.

De hierna beschreven stukken, afkomstig uit het archief van het 4de onderdeel van het waterschap Reiderland, vormen de archieven van de colleges, wier functies op het bestuur van genoemd onderdeel zijn overgegaan (en voor een klein gedeelte, n.l. voor zoover het Bellingwolderzijlvest betreft, op het hoofdbestuur van genoemd waterschap). Volledig bewaard zijn die archieven allesbehalve, van het oudste gedeelte van het kerspelarchief zijn zelfs alleen maar wat losse stukken over. Toen, na de instelling van het gemeentebestuur (1808), het kerspel enkel nog in den vorm van een dijkrecht en zijlvest bleef voortbestaan, heeft men blijkbaar van het oudarchief alleen die stukken bewaard, die op den waterstaat van het kerspel betrekking hadden en die dus voor den loopenden dienst nog van waarde zouden kunnen zijn. Ik heb daarom gemeend bij de beschrijving van dat oudste gedeelte van het kerspelarchief tot 1808 met een chronologische lijst van stukken te kunnen volstaan.

Na de instelling van het gemeentebestuur bleef, zooals gezegd, het kerspel alleen als college van waterstaat voortbestaan. Art. 222 van de Grondwet van 1815 bepaalde, dat de laatst goedgekeurde reglementen dezer colleges (van waterstaat) ,,den voet van derzelver inrigting'' zouden uitmaken. Dientengevolge bleef de dijkbrief van 1598 — de door de gemeente van Bellingwolde gemaakte ordonnantie op alle dijken en zijlen van het kerspel — gelijk voorheen de grondslag voor de inrichting van het dijkrecht en zijlvest en voor de bevoegdheden van de dijkrechters. Het archief uit deze periode is wat beter bewaard; behalve de hierna volgende stukken behooren daartoe ook de in Feith's inventaris der archieven van het Vierkarspelen- en Bellingwolderzijlvest, later Vijfkarspelenzijlvest, beschreven stukken van het kerspel Bellingwolde of Bellingwolderzijlvest (bl. 271 van den *Catalogus der inventarissen van de archieven der voormalige zijlvestenijen en dijkrechten in de provincie Groningen).* Voor de verhouding tusschen het dijkrecht en het zijlvest Bellingwolde en tusschen deze en het Vier- en Vijfkarspelenzijlvest kan naar Feith's inleiding (bl. 265 van den *Catalogus)* worden verwezen. Door de oprichting van het waterschap Reiderland bij Statenbesluit van 16 Maart 1864, kwam er aan het bestaan van het dijkrecht en zijlvest Bellingwolde een einde.

Slechts één kerspelorgaan bleef toen nog in leven: de directie over de watermolens van het kerspel. In 1829 n.l. hadden de ingelanden besloten tot den bouw van een 4-tal watermolens, ten einde de gebrekkige afwatering van het kerspel afdoende te verbeteren. Voor dit werk werden volmachten benoemd, die na de voltooiing als directie over die watermolens aanbleven. In 1879 bij de oprichting van het waterschap Bellingwolde (zie hiervoor: *De*

zeeweringen, waterschappen en polders in de provincie Groningen door mr. C. C. Geertsema, bl. 611) gingen haar functies over op het bestuur van het nieuw opgerichte waterschap, dat op zijn beurt in 1912 werd opgeheven, waarna de zorg voor de bemaling werd overgenomen door het 4de onderdeel van het waterschap Reiderland.

J. A. Brouwer.

INVENTARIS.

A. Archief van het kerspel Bellingwolde.

I. Stukken, behoorend tot het oud-archief van het kerspel (—1808).

1. Akte, waarbij geërfden en ingezetenen van Bellingwolde zich verbinden om zich in rechten te verzetten tegen eventueele verdere vorderingen wegens de door hen ingedijkte landen en de eventueele rechtskosten gezamenlijk te dragen. 1677 December 10. 1 stuk.

2. Ordonnantie van burgemeesters en raad van Groningen aan de kerspelen Beerta, Bellingwolde, Blijham en Winschoten om de ebdeuren weer in de Nieuweschansterzijl te hangen. 1687 Juli 8. 1 stuk.

3. Plakkaten van de Staten-Generaal en van burgemeesters en raad van Groningen betreffende Bellingwolde. 1694, 1768, 1791 en 1794. 4 stukken.

4. Opgave door den ingenieur Arnoldus Tideman op last van de volmachten en dijkrechters van Bellingwolde van de hoeveelheden grond, voor het nieuwe Bellingwolderzijldiep weggegraven. Opgemaakt 1697 Februari en ingeleverd 1700 April 23. 1 stuk.

5. Bestek van het graven van een gedeelte van het Zijldiep, aanbesteed door volmachten en dijkrechters van Bellingwolde; met verklaringen betreffende aanneming, oplevering en betaling van dit werk. 1703 en 1704. 1 stuk.

6. Schuldbekentenis d.d. 1677 December 15, groot 17010 Car. gld. 7 st. 2 pl., ten laste van het kerspel Bellingwolde en ten bate van burgemeesters en raad van Groningen wegens verschotten tot het leggen van een dijk van Stoksterhorn naar de Langakkerschans en tot het verplaatsen van een zijl bij die schans; met dorsale kwijting wegens aflossing van den laatsten termijn van voornoemde schuld. 1707 December 14. 1 charter.

N.B. Het zegel is verloren; het stuk is gecancelleerd.

7. Stukken betreffende het proces tusschen de dijkrechters van Bellingwolde en Trijntien, weduwe van Lieuwe Freericks, in zake het afgraven van haar land op order van de dijkrechters tot ophooging van den Moerwal. 1727 en 1728. 1 omslag

N.B. Hierbij een 19de-eeuwsch afschrift van een stuk d.a. 1727, dat gemaakt is ter vervanging van het aan H. N. Addens, secretaris van het zijlvest, afgegeven origineele stuk.

8. Request van de volmachten van het kerspel aan burgemeesters en raad van Groningen in zake de middelen, opgesteld voor de betaling van het graven der Pekel-A, met apostille van burgemeesters en raad, d.d. 1728 Augustus 19. 1 stuk.

9. Vidimus door Peter Jan Swartte, richter van Bellingwolde c.a. van een ordonnantie op de dijken en zijlen van het kerspel Bellingwolde d.d. 1598 Maart 8, door de gemeente aldaar vastgesteld. 1729 Juni 16. (In duplo.) 1 charter en 1 stuk.

N.B. Het zegel van het charter is verloren.

10. Bestek van het aanleggen van den Nieuwen Dijk, aanbesteed door volmachten en dijkrechters van Bellingwolde. 1739 Juli 16. (Afschrift.) Met kwijting door den aannemer wegens de betaling van voornoemd werk. 1739 September 9. 1 stuk.

11. Akte van verkoop door Engel Harbers, mede namens zijn vrouw Hillegien Udes, aan de volmachten van het kerspel Bellingwolde van 3 deimten, 50 roeden land bij den Nieuwen Dijk aldaar. 1740 Juni 28. 1 charter.

N.B. Het zegel is verloren.

12. Voorwaarden, waarop de kerspelen Blijham, Winschoten, Beerta en Beersterhamrik ter eene en Bellingwolde ter andere zijde een overeenkomst hebben aangegaan over het maken en repareeren van een spoeldobbe ten N.W. van de Bellingwolder uitwatering. 1759 Juni 2. (Met afschriften.) 3 stukken.

13. Voorstel van de raadsgecommitteerden van Groningen aan volmachten van het kerspel in zake de verbetering van den weg langs de Moersloot. 1770 Juni 6. 1 stuk.

14. Akte van verkoop door Hille Uden weduwe Engel Harberts en haar kinderen aan het kerspel Bellingwolde van 1 deimt, 129 roeden land bij den Nieuwen Dijk aldaar. 1776 April 4. 1 charter.

N.B. Het zegel is verloren.

15. Advies van dr. Paehlig over de kwestie, of volgens den dijkbrief van 1598 bij de keus van een nieuwen dijkrechter de 2 aanblijvende dijkrechters vrij zijn, of verplicht die keus aldus in te richten, dat in elk der 5 kluften van het kerspel een dijkrechter of volmacht aanwezig is. 1789 Juli 4. 1 stuk.

16. Overeenkomst tusschen de volmachten van het kerspel ter eene en Albert Botjes e.a. ter andere zijde in een geschil over een jaarlijksche uitkeering door het kerspel aan laatstgenoemden wegens de afgraving hunner landerijen, gelegen op den Hamdijk. 1792 October 4. Met stukken, dat geschil betreffende d.a. 1790. 1 charter en 2 stukken.

N.B. Het zegel van het charter is verloren.

17. Stukken betreffende het proces tusschen de volmachten van het kerspel Bellingwolde en F. F. Pfeiffer en tusschen voornoemden en de municipaliteit van Groningen in zake de z.g. Missingstede, gelegen naast den dijk van de Langakkerschans tot de Zwijnezijl. 1801. 1 omslag.

18. Accoord tusschen Ulrich, graaf van Oost-Friesland, en burgemeesters en raad van Groningen in zake de grensscheiding tusschen Oost-Friesland en Bellingwolde. 1636 Juni 24. (Afschrift in duplo.) 2 stukken.

19. Bestek en proces-verbaal van toewijzing van het dichten van het gat in Finsterwolderhamrik, ,,allwaer de zijl is vytgedreven'', aanbesteed door volmachten en dijkrechters van de kerspelen Beerta, Beersterhamrik en Ulsda, Bellingwolde, Winschoten en Blijham. 1687 April 6. (Afschrift.) 1 stuk.

20. Extracten uit het Resolutieboek der stad Groningen, het Requestboek dier stad en het Resolutieboek van den Raad van State betreffende Bellingwolde. 1688, 1696, 1704, 1705, 1716, 1720, 1728, 1764, 1767, 1770 en 1787. 1 pak.

21. Reglement op het varen en liggen der schepen in de nabijheid van de zijl buiten de Langakkerschans, opgemaakt op last van burgemeesters en raad van Groningen door den drost van Wedde en Westerwolde en den richter van Bellingwolde c.a. 1689 Maart 25. (Afschrift.) 1 stuk.

22. Resolutie door geërfden en ingezetenen van Bellingwolde tot het aanleggen van een nieuwe zijl bij Nieuwe Schans en andere werken. 1689 Juni 7. (Afschrift.) 1 stuk.

23. Akten van verkoop respectievelijk door Roelof Jacobs, als voogd over de kinderen van wijlen Tamme Aissens en Peterke Blencks, mede als gemachtigde van Roelof en Jan Blenck en door Hemmo Hindriks aan de volmachten van Bellingwolde van respectievelijk $\frac{3}{4}$ deimt, 70 roeden en $2\frac{3}{4}$ deimt, 5 roeden land te Finsterwolderhamrik. 1705 Juni 4 en 1706 Maart 31. (Afschriften.) 2 stukken.

24. Akte van verkoop door Anthonius Emmen, mede namens zijn zwager Gerloff Suizenhuizen aan de volmachten van het kerspel Bellingwolde van $4\frac{1}{2}$ deimt, 40 roeden en 1 deimt min 3 roeden land in Finsterwolderhamrik bij de Oude Ringsloot onder den dijk. 1703 April 19. (Afschrift.) 1 stuk.

25. Akte van verkoop door Wubbelt Hindricks aan de volmachten van Bellingwolde van $1\frac{1}{2}$ deimt, 25 roeden land in Finsterwolderhamrik ten W. van het Bellingwolderdiep, met nog een stukje land, mede aldaar. 1708 Mei 22. (Afschrift.) 1 stuk.

26. Akte van verkoop door Hemme Hindriks Camminga aan de volmachten van het kerspel Bellingwolde van $1\frac{1}{2}$ deimt land in het Vledder onder Finsterwolde. 1708 October 25. (Afschrift.) 1 stuk.

27. Request van de volmachten van de kerspelen Wedde, Bellingwolde en Vrieschelo, mede namens de andere kerspelen, uitwaterend door de Oude Zijl bij Nieuwe Schans, aan burgemeesters en raad van Groningen betreffende een verhoogde plaatsing der peilschaal bij voornoemde zijl, met apostille van burgemeesters en raad, d.d. 1730 April 24. (Afschrift.) 1 stuk.

28. Condities, waarop Harm Joesten als zijlwachter van Bellingwolde is aangenomen. 1732 April 29. (Afschrift.) 1 stuk.

29. Request van volmachten van de 10 kerspelen aan burgemeesters en raad van Groningen om het Zwijnezijltje te mogen vergrooten, met apostillen van burgemeesters en raad d.d. 1766 Juli 4 en 1767 September 25. (Afschrift.) 1 stuk.

30. Willekeur van de landgebruikers op de Oudeschanster Uiterdijken tot regeling van het toezicht op de afwatering hunner landen. 1772 September 2. (Afschrift in duplo.) 2 stukken.

II. Archief van dijkrechters en ingelanden van het kerspel, alsmede van dijkrechters, uitmakende de directie van het Bellingwolderzijlvest (1808—1864).

a. Bestuur in het algemeen.

31. Protocol der notulen van de vergaderingen der ingelanden van het kerspel Bellingwolde. 1852—1864. 1 deel.

N.B. Los er in: proces-verbaal van het doen van rekening en verantwoording en de overdracht der stukken door de dijkrechters van het

kerspel en het bestuur voor de afwatering van de Uiterdijken bij de Oude Schans aan het bestuur van het 4de onderdeel van het waterschap Reiderland d.d. 1866 Maart 26.

32. Register van stukken, ingekomen bij of uitgegaan van de dijkrechters van het kerspel Bellingwolde. 1853—1865. 1 deel.

N.B. Voorin een extract uit het Resolutieboek der stad Groningen d.d. 1696 Juni 16 in zake den aanleg van het trekpad Winschoten—Nieuweschans; achterin copieën van stukken, het kerspel betreffende, d.a. 1598—1858.

33. Stukken, ingekomen bij dijkrechters van het kerspel, alsmede bij de directie van het Bellingwolderzijlvest. 1817—1820, 1827, 1829, 1830, 1832—1842, 1845—1864 en z. j. 2 pakken.

34. Concepten van stukken, uitgegaan van dijkrechters of ingelanden van het kerspel, alsmede van de directie van het Bellingwolderzijlvest. 1848, 1854—1856, 1864. 1 pak.

b. Personeel.

35. Akte van aanstelling met instructie van Hemme Jans Kranenborg als kerspeldienaar. 1832 November 19. 1 stuk.

c. Financiën en eigendommen.

36. Kohieren van den onderhoudsplicht van dijken en diepen in het kerspel Bellingwolde en aangrenzende kerspelen. 1832, 1833, 1834, 1842 en z. j. 1 omslag.

37. Kohier van den onderhoudsplicht van dijken en diepen in het kerspel Bellingwolde; opgemaakt 1860, bijgehouden tot 1870. 1 deel.

N.B. Voorin afschriften van de resoluties der kerspelvergaderingen tot het opmaken van dit kohier, los er in een kohier van den onderhoudsplicht van het Hamsterdiep, z. j. (1869?).

38. Kohieren van den omslag voor de kerspellasten. 1862 en 1863. 2 stukken.

39. Rekeningen en quitanties, ingekomen bij, respectievelijk voldaan door de dijkrechters van het kerspel. 1845, 1847, 1850, 1851 en 1860. 1 pak.

40. Kerspelrekeningen. 1849, 1853, 1861, 1862, 1863. 1 pak.

41. Bijlagen bij de kerspelrekeningen. 1863, 1864 en 1865. 3 omslagen.

42. Afgeloste rentebrieven en obligaties ten laste van het kerspel. 1837, 1847, 1853—1868. 1 charter en 1 pak.

N.B. Het zegel van het charter is verloren.

43. Akte van overdracht door Adolf Harms Steen en Grietje Harms Steen aan het kerspel van een huis bij de Bellingwolderzijl aan den Ganzedijk, staande op grond van voornoemd kerspel, met eenig zijlwachtersgereedschap. 1826 Augustus 18. Met bijbehoorende stukken. 1 omslag.

44. Akte van verhuring door de dijkrechters van Bellingwolde aan de erven H. W. Houwing van den dijk ten westen van het Veendiep van af de brug tot aan de A. 1862 April 12. 1 stuk.

45. Aanteekeningboekje van den dijkrechter-boekhouder J. Bruining wegens voor het kerspel gedane uitgaven. 1863—1865. 1 deel.

d. Zorg voor dijken, zijlen, wateren, wegen enz.

46. Bestek van het leveren der materialen en arbeiders voor het maken van een ,,klijve'' en het slaan van 2 dammen in de Bellingwolder uitwatering tusschen de A en het huis van Roelf Oosterveld, aanbesteed door de dijkrechters van Bellingwolde, met kwijting door den aannemer wegens de betaling van voornoemd werk. 1815 Januari 20. 1 stuk.

47. Reglement op den aanleg en het onderhoud van het kanaal ter afleiding van het veenwater achter den Bellingwolder veendijk. (1830.) 1 stuk.

48. Akte, waarbij de belanghebbende ingelanden de dijkrechters van het kerspel autoriseeren tot ,,graving'' van het afwateringskanaal der Bellingwolder Nieuwlanden, met nadere approbatie daarvan. 1833 September 7 en 30. 2 stukken.

49. Overeenkomst tusschen de dijkrechters van de kerspelen Beerta, Nieuw-Beerta, Blijham en Winschoten, uitmakend de directie van het Vierkarspelenzijlvest, ter eene en de dijkrechters van Bellingwolde, uitmakend de directie van het Bellingwolderzijlvest, ter andere zijde in zake het maken en onderhouden van een gemeenschappelijke buitenmude; met approbatie door de landgebruikers en belanghebbenden van het kerspel Bellingwolde. 1836 Februari. 1 stuk.

50. Akten, waarbij de ingelanden van het kerspel de dijkrechters autoriseeren de onteigening te bewerkstelligen der gronden, benoodigd voor de bedijking van het Buiskooldiep. 1836 April 29 en November 12. 2 stukken.

51. Minuut-resolutie van dijkrechters en ingelanden van het kerspel en ingelanden van de Lete in zake de provisioneele afwatering van de Lete in het Bellingwolder zijlvest. 1836 December 6. 1 stuk.

52. Minuut-resolutie van de dijkrechters van het kerspel in zake de verbetering van de Hamster- en Koudehoekster voetpaden. 1837 September 23. 1 stuk.

53. Bestekken en processen-verbaal van toewijzing van door dijkrechters aanbestede werken. 1837, 1854 en 1857. 3 stukken.

54. Rapport van de commissie voor het beramen van middelen tot verbetering der afwatering van het kerspel Bellingwolde. 1852 Januari 10. 1 stuk.

55. Overeenkomst tusschen de gemeente Groningen en het kerspel Bellingwolde in zake het onderhoud van het trekpad langs de A van Nieuwe Schans tot de Plattenburg. 1856 Juni 6. Met bijbehoorende stukken d.d. 1855 en 1856. 1 omslag.

56. Stukken betreffende een plan tot vereeniging der zijlen en muden van het Vierkarspelen- en het Bellingwolderzijlvest in verband met de plannen tot inpoldering van aangrenzende aanwassen in den Dollard. 1857 en 1858. 1 omslag.

III. Archief van volmachten tot het bouwen van watermolens in het kerspel, alsmede van de directie over die watermolens (1829—1879).

a. Bestuur in het algemeen.

57. Protocol der resoluties en notulen der vergaderingen van de directie en van deze met de ingelanden. 1844—1880. 1 deel.

N.B. Tot 1850 werden oproepingsbrieven en andere bekendmakingen van de directie in extenso opgenomen, de resoluties slechts kort vermeld, van 1851—1867 komt alleen een kortere vermelding der belangrijkste resoluties voor, in 1867 na den dood van den secretaris-boekhouder H. A. ten Cock beginnen eerst de notulen. Aan het slot komen voor de notulen van een vergadering van het voorloopig bestuur van het waterschap Bellingwolde met ingelanden d.d. 1880 Januari 8.

58. Stukken, ingekomen bij de volmachten tot het bouwen van watermolens in het kerspel. 1829—1830. 1 pak.

b. Inrichting en huishoudelijke zaken van het bestuur, alsmede personeel.

59. Concept-kennisgeving van de directie in zake het ter inzage leggen van het gewijzigd reglement. 1867 December 7. 1 stuk.

60. Instructie voor de molenaars. 1842 en 1844. 1 deel en 1 stuk.

N.B. De instructie van 1842 is een concept; die van 1844 is onderteekend door de opvolgende molenaars tot 1872.

61. Stukken betreffende benoeming, respectievelijk herbenoeming en ontslag der molenaars. 1854, 1862, 1864, 1866, 1867, 1870 en 1872. 1 omslag.

c. Financiën en eigendommen.

62. Kohier van den omslag voor onderhoud der molens en salarissen der molenaars over 1878/79. 1 deel.

63. Lijsten van ingekomen rekeningen ten laste van de molenkolonie Bellingwolde over 1875/76, 1877/78 en 1878/79. 3 stukken.

N.B. De lijsten zijn voorzien van een machtiging van de commissie tot het nazien der rekeningen om het benoodigde geld om te slaan en de rekeningen te voldoen.

64. Protocol der rekeningen van ontvangsten en uitgaven. Met bijbehoorende stukken. 1859—1879. 1 deel en 1 omslag.

65. Stukken betreffende een geschil tusschen de directie en de kerkvoogden der Hervormde gemeente te Bellingwolde in zake de betaling van molenlasten. 1836 en 1846. 3 stukken.

d. Zorg voor de bemaling.

66. Concept-request van de directie aan de dijkrechters van het kerspel Bellingwolde in zake den aanvoer van water naar de molens. (c. 1857.) 1 stuk.

67. Akte van verhuring door Lammert Tams te Hamdijk aan de directie van een strook grond aan het Lupkediep tot een weg van en naar den molen n°. 2. 1871 April 26. 1 stuk.

68. Bestek en proces-verbaal van toewijzing van eenige herstellingen aan den molen n°. 4. 1879 Juli 25. 1 stuk.

69. Opgave van de werkzaamheden, die aan de 4 watermolens moeten worden verricht. Z. j. 1 stuk.

70. Tarief voor de vernieuwing van diverse onderdeelen van een molen. Z. j.

N.B. Het stuk is in ieder geval ouder dan 1879 en moet dus tot het archief der directie worden gebracht.

B. Archief van het waterschap Bellingwolde (1879—1912).

I. Bestuur in het algemeen.

71. Protocol der notulen van de algemeene bestuursvergaderingen. 1880—1913. 2 deelen.

N.B. Los hierin uittreksels der notulen van de vergaderingen van 30 Mei en 13 Juni 1900.

72. Ingekomen stukken. 1891, 1896 en 1808. 3 stukken.

N.B. Hierbij gevoegd een briefje van den voorzitter Tijdens aan den secretaris-boekhouder Addens over aangelegenheden van het waterschap d.d. 1891 December 3.

II. Inrichting en huishoudelijke zaken van het bestuur, alsmede personeel.

73. Provinciale Bladen van Groningen, bevattende het reglement voor het waterschap Bellingwolde, alsmede wijziging van voornoemd reglement. 1879 October 21 en 1892 Maart 25. 2 stukken.

74. Presentielijsten der algemeene vergaderingen. 1880—1913. 1 deel.

75. Lijst van stembevoegden over 1912/13. 1 stuk.

76. Instructiën voor de molenaars, 1881, met wijziging d.d. 1884, den machinist van het stoomgemaal te Klein-Ulsda, 1880, en den bode, 1880. 1 band.

N.B. Onderteekend door molenaars en machinist.

77. Instructie voor den machinist van het stoomgemaal op den Hamdijk. 1900. (In duplo.) 2 stukken.

N.B. 1 Exemplaar onderteekend door den nieuwbenoemden machinist J. Meijer.

III. Financiën.

78. Kohier van den omslag over 1912/13. 1 deel.

79. Begrooting der ontvangsten en uitgaven over 1912/13. 1 deel.

80. Rekeningen van ontvangsten en uitgaven. 1879—1913. 1 pak en 2 deelen.

N.B. De oudste rekeningen tot die over 1896/97 bevinden zich in het protocol der rekeningen van de directie over de watermolens (zie n°. 64). Ontbreekt de rekening over 1902/03.

81. Opgave der kosten van het verlengen met 1,50 M. van de groote schroefbak van den molen n°. 2. 1892 Maart. 1 stuk.

XXXII. BESCHRIJVING EENER VERZAMELING STUKKEN, AFKOMSTIG VAN MEVR. DE WED. H. HECKMAN—GERMS TE GRONINGEN.

N.B. Blijkens mededeeling van de schenkster zijn de stukken, voor zoover behoorend tot het familie-archief Smit, van mevr. Elema—van Veen door schenking in het bezit van den heer H. Heckman gekomen. Over de andere stukken kon geen uitsluitsel worden gegeven. De geslachtslijst bedoelt enkel de familieverhoudingen van de in de afdeeling A I voorkomende bezitters van archieven te verduidelijken.

A. Stukken, behoorend tot het familie-archief Smit.

I. Stukken van persoonlijken aard.

a. Stukken, afkomstig van Cornellis Hindriks Smit en Okjen Willems, e.l.

1. Rentebrief d.d. 1765 Januari 3, groot 100 Car. gld., ten laste van Cornellis Hindriks en Okjen Willems, e.l. te Stedum, en ten bate van de diaconie van Zuidwolde; met dorsale kwijting wegens aflossing. 1778 September 10. 1 charter.

N.B. Met het zegel van dr. Ant. Driessen, richter van Warfum en Breede.

2. Rentebrief, groot 100 gld., ten laste van W. van Wartum en IJtje Koopmans, e.l. te Stedum, en ten bate van Cornellis Hindriks Smit en vrouw, mede aldaar. 1808 April 4. 1 stuk.

b. Stuk, afkomstig van Mello Luirts Doornbosch.

3. Genealogische en andere aanteekeningen door Mello Luirts Doornbosch te Uithuizermeeden. 1788 Mei 30. 1 stuk.

c. Stukken, afkomstig van Martje Melles Doornbosch, haar eersten man Pieter Driewes en haar tweeden man Willem Christiaans Smit.

4. Rentebrief, groot 400 Car. gld., ten laste van Pieter Driewes en Martjen Melles Doornbos, e.l. te Uithuizermeeden, en ten bate van de kinderen van wijlen Lambert Isebrands en Hijko Jans. 1783 Juni 3. 1 charter.

N.B. Met het zegel van Jan Edelinck J. U. Dr., geconstitueerden richter van Uithuizermeeden. De kwijting wegens aflossing is niet meer aanwezig.

5. Rentebrief d.d. 1787 Mei 1, groot 200 Car. gld., ten laste van Pieter Driewes en Mattie Melles, e.l. te Uithuizermeeden, en ten bate van Hindrik Berents; met dorsale kwijtingen wegens aflossing. 1789 Mei 28. 1 charter.

N.B. Met het zegel van Harmen Amsingh, geconstitueerden richter van Uithuizen.

6. Rentebrief d.d. 1785 Mei 28, groot 1000 Car. gld., ten laste van Pieter Driewes en Martie Melles, e.l. te Uithuizermeeden, en ten bate van

Hindrik Jacobs; met dorsale kwijting wegens aflossing. 1796 Juli 3. 1 charter.

N.B. Met het beschadigd zegel van Unico Allard Alberda, heer van Menkema en Dijksterhuis.

7. Rentebrief d.d. 1792 November 13, groot 2000 Car. gulden, ten laste van Willem Christiaans Smit en Martje Melles Doornbosch, e.l., en ten bate van douairière Alberda van Menkema geb. Bentinck; met dorsale kwijting wegens aflossing. 1816 Juni 8. 1 charter.

N.B. Met het zegel van Harmen Amsingh, geconstitueerden richter van Ellerhuizen.

d. Stukken, afkomstig van Antje Melles Doornbosch, haar eersten man Tonnis Harms, haar tweeden man Cornelis Willems, alsmede van Diewerke Klaassen, eerste vrouw van Tonnis Harms.

8. Rentebrief d.d. 1770 Mei 21, groot 500 Car. gulden, ten laste van Tonnis Harms en Diewerke Klaassen, e.l. te Heegswal onder Uithuizermeeden, en ten bate van Pieter Jans te Den Hoorn onder Oosternieland; met dorsale kwijting wegens aflossing. 1772 Mei 6. 1 charter.

N.B. Met het beschadigd zegel van Balthazar Lijphart, geconstitueerden richter van Uithuizen en Usquert.

9. Rentebrief d.d. 1772 Mei 30, groot 1300 Car. gulden, ten laste van Tonnis Harms te Uithuizermeeden, en ten bate van Hilje Jacobs wed. Pieter Luirts en Egge Jacobs en Martje Sijwerts, e.l. te Zijldijk; met dorsale kwijtingen wegens aflossing. 1779 Mei 3 en 1784 Juni 8. 1 charter.

N.B. Met het beschadigde zegel van Balthazar Lijphart, geconstitueerden richter van Uithuizen en Usquert.

10. Rentebrief d.d. 1779 Mei 7, groot 600 Car. gulden, ten laste van Anje Melles Doornbos wed. Tonnis Harms, te Uithuizermeeden, en ten bate van Pieter Michiels en Hindrikje Sijwerts, e.l. te Korendijk onder 't Zandt; met dorsale kwijting wegens aflossing. 1789 Juni 2. 1 charter.

N.B. Met fragment van het zegel van Balthazar Lijphart, geconstitueerden richter van Ellerhuizen.

11. Rentebrief, groot 500 Car. gulden, ten laste van Cornelis Willems en Anje Melles, e.l. te Uithuizermeeden, en ten bate van Arent Eibes en Jeike Hindriks, e.l. te Oldenzijl. 1790 Juni 8. 1 charter.

N.B. Met het beschadigd zegel van Jan Edelinck J. U. Dr., geconstitueerden richter van Uithuizermeeden. De kwijting wegens aflossing is niet meer aanwezig.

e. Stukken, afkomstig van Cornelis Willems Smit.

12. Schrijfboek van Kornelis Willems Smit; begonnen 1808. 1 deel.

13. Bewijs van inschrijving in de staatsleening, vastgesteld bij de wet van 28 Juni 1831, ten name van C. W. Smit, te Uithuizermeeden, en tot een bedrag van f 190. 1831. 1 stuk.

14. Brieven in dichtvorm, ingekomen bij Cornelis Willems Smit. Z. j. en datum. 2 stukken.

f. Stuk, afkomstig van Hindrik Cornelis Smit.

15. Contract van nummerverwisseling in de loting voor de Nationale Militie tusschen Hindrik Cornelis Smit en Jan Jans Wieringa, beiden te Uithuizermeeden. 1858 Maart 23. 1 stuk.

g. Stuk, afkomstig van Aagtje Cornelis Smit.

16. Schrijfboek van Aagtje C. Smit. 1845. 1 deel.

h. Stukken, afkomstig van Anje Elema.

17. Schrijf- en teekenboek van Anje Elema. Z. j. e. d. 2 deelen.

i. Stukken, waarvan niet gebleken is, van wie ze afkomstig zijn.

18. Genealogische aanteekeningen betreffende Tonnis Harms en zijn familie. Z. j. e. d. 2 stukken.

II. Stukken, de familiegoederen betreffend.

a. Huwelijkscontracten.

19. Huwelijkscontract tusschen Cornelis Hindriks Smit en Oktjen Willems. 1760 Februari 12. 1 charter.
N.B. Het zegel is verloren.

20. Huwelijkscontract tusschen Tonnis Harms en Anje Melles Doornbosch. 1773 December 14. Met afschrift. 1 charter en 1 stuk.
N.B. Het zegel is verloren.

21. Huwelijkscontract tusschen Willem Christiaans Smit, weduwnaar van Martje Melles Dorenbos, en Grietje Derks Luidema, weduwe van Jan Alberts Smit. 1827 October 24. (Afschrift.) 1 stuk.

b. Testamenten.

22. Testament van Willem Christiaans Smit en Martje Melles Dorenbosch, e.l. te Uithuizermeeden. 1792 Augustus 30. 1 charter.
N.B. Met het beschadigd zegel van dr. Abraham Buning, geconstitueerden richter van Loppersum.

23. Testament van Melle Tonnis Doornbos op de Eekswal onder Uithuizermeeden. 1814 Juni 10. (Afschrift in duplo.) 2 stukken.

24. Testament van Cornelis Willems Smit te Uithuizermeeden. 1852 Maart 20. (Afschrift.) 1 stuk.

c. Inventarissen.

25. Inventaris der gemeenschap tusschen Tonnis Harms en wijlen Diewerke Claasen, e.l. 1773 November 29. (Afschrift.) 1 stuk.

26. Inventaris der nalatenschap van Willem Kornelis Doorenbos, overleden te Uithuizermeeden. 1829 Juli 17. (Afschrift.) 1 stuk.

27. Inventaris der gemeenschap tusschen Jan Willems Nieuwenhuis, kastelein te Uithuizermeeden, en wijlen Oktje Willems Smit, e.l. 1835 Juli 1. (Afschrift in dulpo.) 2 stukken.

28. Inventaris der gemeenschap tusschen Cornelis Willems Smit en wijlen Bouke Derks Hommes, e.l. 1836 Mei 27. 1 stuk.

d. Akten van scheiding, uitkoop enz.

29. Overeenkomst tusschen voormond en voogden over de kinderen van wijlen Harm Leulfs en Boucke Everts en voornoemde Boucke, bijgestaan door haar tegenwoordigen man Sijwert Harms, met betrekking tot de nalatenschap van voornoemden Harm Leulfs. 1734 April 4. 1 charter.
N.B. Met het zegel van Godefridus Cornelis Hinsbeeck, hoofdling te Loppersum.

30. Akte van uitkoop tusschen Martjen Melles Doornbos, bijgestaan door haar man Willem Christiaan Smit, en haar voordochter Jantje Pieters, bijgestaan door haar man Albert Pieters, allen te Uithuizermeeden, met

betrekking tot de nalatenschap van Pieter Driewes, eersten man van voornoemde Martjen. 1792 April 17. 1 charter.

N.B. Met het beschadigd zegel van Jan Edelinck J. U. Dr., geconstitueerden richter van Uithuizermeeden.

31. Stukken betreffende het geschil tusschen Cornelis Doornbos en Jan Willems Bosman, namens zijn vrouw Reintje Tonnis, in zake de nalatenschap van Melle Tonnis Doornbos. 1816. 10 stukken.

32. Akte van scheiding tusschen Derk Siemens Hommes, weduwnaar van Jantje Jacobs Hommes, te Oldenzijl, en zijn kinderen Siemen, mede aldaar, en Bouke, bijgestaan door haar man Cornelis Willems Smit, te Godlinzen, met betrekking tot de gemeenschap tusschen eerstgenoemde en zijn vrouw en de nalatenschap van die vrouw. 1827 Augustus 3. (Afschrift.) 1 stuk.

33. Akte van scheiding tusschen Sijmen Derks Hommes, te Oldenzijl, en Cornelis Willems Smit, te Uithuizermeeden, mede als voogd over zijn kinderen bij wijlen Bouke Derks Hommes, met betrekking tot de nalatenschap van Derk Sijmens Hommes. 1836 Juli 31. 1 stuk.

34. Akte van afstand door Albert Jans Smit, te Usquert, Jan Alberts Smit, aldaar, en Trijntje Kornelis Lanting wed. Derk Jans Smit, te Kantens, als voogdes over haar kinderen, aan Cornelis Willems Smit, Bouke Willems Smit, bijgestaan door haar man Daniël Lamberts Busz, en Jan Willems Nieuwenhuis, als voogd over zijn kinderen bij wijlen Oktje Willems Smit, allen te Uithuizermeeden, van hun aandeel in de onroerende goederen, nagelaten door Willem Christiaans Smit, overleden te Usquert. 1837 Januari 23. 1 stuk.

35. Akte van scheiding tusschen Cornelis Willems Smit, Bouke Willems Smit, bijgestaan door haar man Daniël Lamberts Busz, Willem Christiaans Nieuwenhuis en Jan Willems Nieuwenhuis, als voogd over zijn minderjarige kinderen bij wijlen Oktje Willems Smit, allen te Uithuizermeeden, met betrekking tot de nalatenschap van Willem Christiaans Smit, overleden te Usquert. 1840 December 12. (In triplo.) 3 stukken.

36. Concept-akte van scheiding tusschen: *a*. Cornelis Willems Smit, mede als voogd over zijn dochter Aagtje Cornelis Smit bij Oktje Hendriks Smit; *b*. Derk Cornelis Smit; *c*. Willem Christiaans Smit, zoons van voornoemden Cornelis bij zijn eerste vrouw wijlen Bouke Derks Hommes, met betrekking tot de gemeenschap tusschen eerstgenoemde en zijn eerste vrouw, alsmede tusschen de sub *b* en *c* genoemden met betrekking tot de nalatenschappen van voornoemde Bouke en haar zoon Melle Cornelis Smit. 1842 Augustus 2. 1 stuk.

N.B. Vreemd is het, dat in deze akte als kind van Cornelis Willems Smit en Oktje Hendriks Smit niet voorkomt de op 23 September 1839 geboren Hindrik (vgl. n°. 15).

e. Stukken betreffende goederen te Godlinze.

37. Proces-verbaal van den verkoop door de erfgenamen van Klaas Julles Venhuizen en Bregtje Sikkes, e.l., aan Cornelis Willems Smit en Bouke Derks Hommes, e.l., van een boerenplaats en de behuizing van 76 grazen, 146 roeden land te Godlinze. 1816 Juli 22. Met akte van overdracht door voornoemde erfgenamen aan Josina Petronella Alberda douairière Lewe van den gereserveerden eigendom van voornoemd perceel. 1817 Mei 22. 2 stukken.

f. Stukken betreffende goederen te Leegkerk.

38. Akte, waarbij Jan Freerks Santinga, te Leegkerk, aanneemt van zijn land de volle huur te blijven betalen aan den eigenaar Cornelis Willems Smit, te Uithuizermeeden, niettegenstaande de vermindering van dat land door den aanleg van den straatweg Groningen—Friesche grens. 1840 Februari 4. 1 stuk.

g. Stuk betreffende goederen te Stedum.

39. Akte van overdracht door Wibbe Migchiels en Gepke Julles, e.l. te Stedum, aan Johannes E. Krijthe en Anna Lammerts, e.l. te Groningen, van den gereserveerden eigendom van een plaats te Stedum, aangekocht door Cornelis Hindriks Smit en Oktjen Willems, e.l. 1771 Februari 16. 1 charter.

N.B. Het zegel is verloren. De koopbrief der plaats, waardoor deze akte getransfigeerd was, is niet meer aanwezig.

h. Stukken betreffende goederen te Uithuizermeeden.

40. Akte van overdracht door Etjen Jacobs, mede als boedelhoudster van haar overleden man Beerent Luilofs, aan Tonnijs Harms en Anje Melles, e.l., van de beklemming van 9 grazen binnendijksch land en kwelder met aanwas in het Lange land te Uithuizermeeden, met vaststelling der huur van het land. 1776 Januari 13. 1 stuk.

41. Proces-verbaal van den verkoop door de erfgenamen van Jan Derks Rosinga aan Derk Sijmens Hommes van den eigendom van $2\frac{1}{2}$ gras land te Uithuizermeeden, onder beklemming in gebruik bij de weduwe van Berent Jans. 1815 Januari 18. (Afschrift.) Met bijlage. 2 stukken.

42. Meetcedel van schout en zetters van Uithuizermeeden betreffende de kwelder van Willem K. Dorenbos. 1818 October 20. 1 stuk.

43. Proces-verbaal van den verkoop door de erfgenamen van Jannes Jans Verschuur aan Willem Cornelis (lees: Christiaans) Smith, schout van Uithuizermeeden, en Martje Melles Dorenbos, e.l., van de beklemming van $4\frac{1}{4}$ gras land te Uithuizermeeden buitendijks. 1818 December 5. 1 stuk.

44. Proces-verbaal van den verkoop door de erfgenamen van Hindrik Balsters Stuivinga aan Cornelis Willems Smit van de beklemming van een venne, het z.g. vijf vorreltje, en de jachtweide, te zamen groot 1 bunder, 88 roeden, 6 ellen, aan den Kreupelrotsweg te Uithuizermeeden. 1830 Januari 7. (Afschrift.) Met bijbehoorende stukken d.a. 1810 en 1811. 1 omslag.

N.B. Laatstgenoemde stukken betreffen den gerechtelijken verkoop van eenige perceelen, waaronder voornoemde beklemming, afkomstig van Jan Harms.

45. Proces-verbaal van den verkoop door Jan Willems Nieuwenhuis en Elizabeth Jannes Noordhuis, e.l. te Uithuizermeeden, aan Derk Cornelis Smit en Sietje Cornelis Maarhuis, e.l., mede aldaar, van een roggemolen en de beklemming van het heem, den tuin en appelhof aldaar. 1841 Februari 22. (Afschrift.) 1 stuk.

46. Akte van afstand door Jan Edzes van der Laan, te Uithuizermeeden, aan Cornelis Willems Smit aldaar van zijn rechten op 2 perceelen land aldaar, sectie B, n°. 320, en sectie G, n°. 389, groot 21 roeden, 40 ellen. 1852 Juli 5. 1 stuk.

47. Stukken betreffende een geprojecteerde inpoldering van kwelderlanden, gelegen te Uithuizermeeden achter den Oostpolder en in eigendom behoorend aan Cornelis Willems Smit e. a. 1852 en 1853. 4 stukken.

48. Overeenkomst tusschen Cornelis Willems Smit en Grietje Doekes de Boer wed. Jan Berends Wielema, respectievelijk eigenaar en beklemde meiersche van 1 bunder, 22 roeden, 20 ellen land te Uithuizermeeden, sectie G, nos. 112, 118 en 119, in zake den bouw van een huis door laatstgenoemde op voornoemd land. 1853 November 2. (Afschrift.) 1 stuk.

49. Akte van verkoop door Simen Ridderbos aan Pieter Meijer en Anje Wiertsinga, e.l., allen te Uithuizermeeden, van een huis en erf aldaar, sectie G, nos. 900 en 901, groot 3 roeden, 80 ellen. 1853 Februari 21. Met kwijting door voornoemden Meijer van Cornelis Willems Smit wegens de betaling van den koopprijs van voornoemd perceel, door laatstgenoemde van eerstgenoemde op 16 Januari 1858 gekocht. 1858 Mei 22. 2 stukken.

50. Akte van verkoop door Jan Jans Stob, weduwnaar van Anna Wolters Wiersema, Wolter en Arent Jakobs Ungersma, zoons van voornoemde Anna en haar eersten man Jakob Arents Ungersma, allen te Uithuizermeeden, aan Cornelis Willems Smit en Oktje Hindriks Smit, e.l., mede aldaar, van een boerenplaats en de beklemming van 4 bunder, 88 roeden, 50 ellen land aldaar, sectie G, nos. 232, 235, 236, 237, 239, 1003 en 1004. 1859 September 26. Met bijbehoorende stukken d.a. 1855 en z. j. 3 stukken.

51. Akte van verkoop door Niening Roelfs Nienhuis en Ettje Krap, e.l. te Uithuizermeeden, aan Ties Jans Groenendal en Klaarke Derks Oortman, e.l. te Uithuizen, van een huis en de beklemming van het erf enz., groot 5 roeden, 34 ellen te Uithuizermeeden, sectie G, nos. 260 en 261. 1860 Januari 23. (Afschrift.) Met aankomstbrieven d.d. 1835 Februari 6, 1839 April 6, 1841 Januari 6 en 1853 Februari 1 en huurboekje d.a. 1809—1893. 1 deel en 5 stukken.

N.B. Uit het huurboekje blijkt, dat Groenendal de beklemming heeft overgedragen aan Cornelis Willems Smit en vrouw.

B. Stukken, waarvan het verband met de vorige afdeeling niet gebleken is.

52. Akte van verkoop door Hindrik Harms aan Joh. Rijpma, predikant te Holwierda, van 2 akkers bouwland op de Euvelgast te Wagenborgen. 1739 October 22. 1 charter.

N.B. Met fragment van het zegel van het kerspel Wagenborgen.

53. Akte van verkoop door de zoons van wijlen Willem Fiebes en wijlen Aafke Jeltes aan Hommo Eltjes en Harmke Jeltes, e.l. te Stedum, van $\frac{1}{3}$ in 39 grazen land, waarop het huis der koopers staat en waarvan het overige $\frac{2}{3}$ reeds aan de koopers behoort. 1764 November 5. 1 charter.

N.B. Met het zegel van dr. Johan Herman de Raadt, geconstitueerden richter van Stedum c.a.

54. Akte van verkoop door Koene van Geest aan Jan Rudolf Rasvelt en Aaltjen Derks Huisingh, e.l., van een bakkerij, gelegen aan de westzijde van de Nieuwe Ebbingestraat hoek Marktstraat te Groningen, ,,alwaar de vier huisen uithangt'', en van afstand door den verkooper aan Jan Boomgaard en Margijn Garkendorp, e.l., van den gereserveerden eigendom van voornoemd perceel. 1779 November 3. Met aankomstbrief d.d. 1776 November 8. 2 charters.

N.B. De zegels zijn verloren.

55. Akte van verkoop door Gerhardus Pesman en Trijntje Eckes, e.l., en Derk Eckes en Hinderika Pesman, e.l., als erfgenamen van hun moeder Martje Gerrits Cremer, aan J. Assijs, van een behuisd heem te Tinallinge, in gebruik bij Derk Wilkes en vrouw. 1786 Mei 12. 1 charter.

N.B. Met het beschadigd zegel van dr. Willem Hendrik Hoving, geconstitueerden richter van Wirdum.

56. Schuldbekentenis d.d. 1785 Februari 21, groot 4327 gulden 10 stuiver, ten laste van Hindrik Hommes en ten bate van Jelte Hommes c.s.; met dorsale kwijting wegens aflossing. 1786 Mei 16. 1 charter.

N.B. De schuld is aangegaan wegens den koop door eerstgenoemde van laatstgenoemde c.s. van 39 grazen land onder Stedum (vgl. n°. 53). Met het zegel van dr. Albert Pieter Driessen, geconstitueerden richter van Platvoetshuis.

57. Akte van verkoop door Jantje Thies wed. Derk Jans, bijgestaan door haar tweeden man Klaas Klaasens, aan Tiewes Klaasen en Cornelske Gerrits, e.l., van de beklemming van $2\frac{1}{2}$ gras land onder Uithuizermeeden, met vaststelling der huur van het land. 1795 Mei 12. 1 charter.

N.B. Met het zegel van Harmen Amsingh, geconstitueerden richter van Uithuizermeeden.

58. Akte van verkoop door den gemachtigde van Gerrit Mulder en Derk Jans aan Hindrikus Wilkens en Elizabet Hoving, e.l., van een boerenplaats met de beklemming van c. $75\frac{1}{4}$ gras land op Gaijkemadijk onder Leegkerk, met vaststelling der huur van het land. 1795 Juni 8. Met aankomstbrieven respectievelijk van den eigendom van het land en $\frac{1}{2}$ in de plaats en de beklemming van het land d.d. 1790 November 19 en 1791 October 4. 3 charters.

N.B. Met de zegels van dr. Albert Pieter Driessen, geconstitueerden richter van Platvoetshuis (in duplo) en dr. Willem Entrup, geconstitueerden grietman van Vredewold (fragmenten).

59. Akte van verkoop door voormond en voogd over de kinderen van wijlen Adolf Hindriks en wijlen Ilbina Wildeman en Nanno Harms, als voogd over zijn zoon Harm Nannes bij voornoemde Ilbina aan Tomas Jacobs en Jan Geerts van de beklemming van een akker onder Wagenborgen, waarvan de eigendom aan Rijpma behoort. 1799 Mei 8. 1 charter.

N.B. Het zegel is verloren. Het is niet uit te maken, of dit perceel een gedeelte is van dat, bedoeld in n°. 52.

60. Akte, waarbij burgemeesters en raad van Groningen W. J. Oosterwold en nom. uxoris stellen in het bezit van een huis met een „kamer" aan het Schuitendiep tusschen Breede- en Musschengang te Groningen, afkomstig van J. Brinkman en C. B. Breider, e.l., en mr. W. Cremers bevestigen in den gereserveerden eigendom van voornoemd perceel. 1806 April 28. 1 charter.

N.B. Met het beschadigd zegel der stad Groningen.

61. Schuldbekentenis onder verband van hypotheek, groot 500 gulden, ten laste van Derk Jans Boerema en Magrita Hendriks Borgerding, e.l. te Stedum, en ten bate van Jan Pauw te Oosterwijtwerd. 1846 Juni 6. (Afschrift.) 1 stuk.

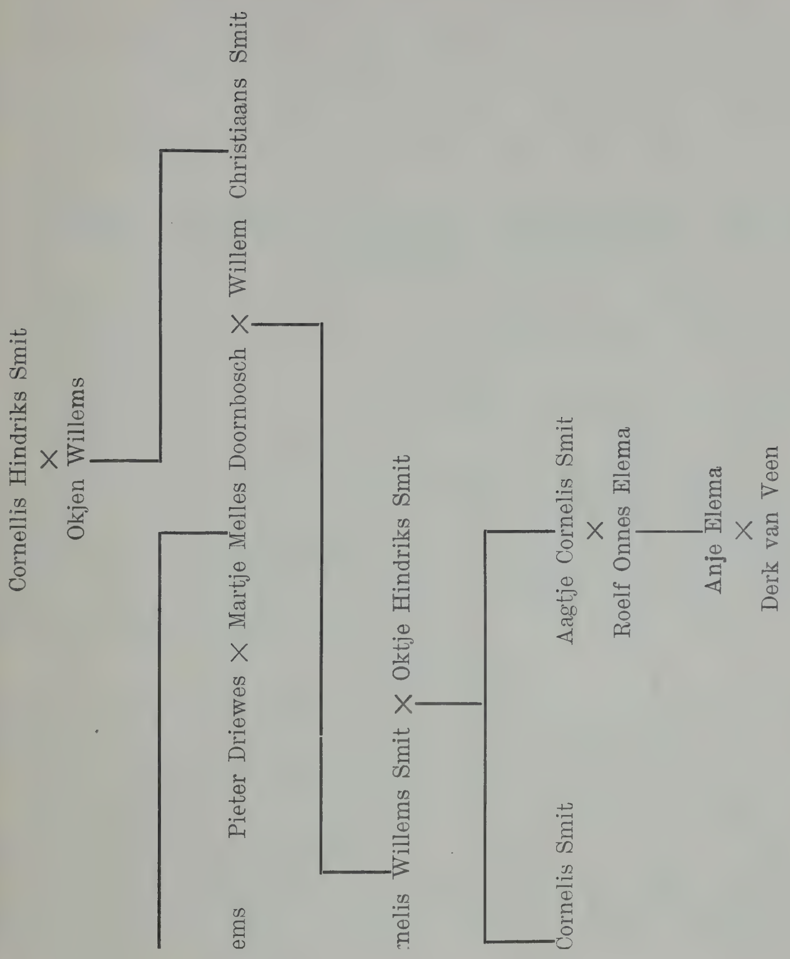
Cornellis Hindriks Smit
×
Okjen Willems
ems
Pieter Driewes × Martje Melles Doornbosch × Willem Christiaans Smit
nelis Willems Smit × Oktje Hindriks Smit
Cornelis Smit
Aagtje Cornelis Smit
×
Roelf Onnes Elema
Anje Elema
×
Derk van Veen

Mello Luirts Doornbosch
×
Martjen Freerks

Cornellis Hindriks Smit
×
Okjen Willems

Diewerke Klaassen × Tonnis Harms [1] × Anje Melles Doornbosch × Cornelis Willems

Pieter Driewes × Martje Melles Doornbosch × Willem Christiaans Smit

Bouke Derks Hommes × Cornelis Willems Smit × Oktje Hindriks Smit

Hindrik Cornelis Smit

Aagtje Cornelis Smit
×
Roelf Onnes Elema

Anje Elema
×
Derk van Veen

[1]) Tonnis Harms in 1e huwelijk getrouwd met Diewerke Klaassen, in 2e huwelijk met Anje Melles Doornbosch; laatstgenoemde hertrouwt met Cornelis Willems.

XXXIII. ARCHIEF VAN HET WATERSCHAP „AALSUM — DE NIEUWE EEWER".

Het waterschap ,,Aalsum-de Nieuwe Eewer'', omvattende het gebied der gemeenten Ulrum, Leens, Oldehove en Grijpskerk, werd opgericht bij besluit van de Staten der provincie van 15 Juli 1919, n°. 14.

De oprichting van dit waterschap had ten doel, de totstandkoming van een kunstweg van Aalsum tot de Nieuwe Eewer onder de gemeente Leens en Oldehove te bevorderen.

Nadat de weg en de daarbij behoorende kunstwerken in 1923 waren tot stand gekomen, werd door de ingelanden aan de Staten der provincie het voorstel gedaan, de werken in eigendom, beheer en onderhoud over te dragen aan het waterschap ,,Electra'', welk voorstel door de Staten werd goedgekeurd en tevens leidde tot de opheffing van het waterschap, welke haar beslag kreeg bij Statenbesluit van 30 Juli 1926, n°. 49.

De overdracht van weg en werken had plaats bij notarieele akte van 26 Januari 1926 (zie inventaris n°. 9).

INVENTARIS.

1. Notulen der vergaderingen van het bestuur en van de ingelanden van het waterschap. 1919 April 28—1926 December 16. 1 deel.

2. Ingekomen brieven en andere stukken bij het bestuur van het waterschap. 1920 April 19—1926 December 23. 1 bundel.

3. Minuten van uitgaande missives van het bestuur van het waterschap. 1921 Maart 11—1926 December 18. 1 bundel.

4. Legger der gebouwde en ongebouwde eigendommen, behoorende tot het waterschap Aalsum-de Nieuwe Eewer, 1920, van elk der in dit waterschap gelegen gemeenten Grijpskerk, Leens, Oldehove en Ulrum. 1 deel.

5. Begrootingen der ontvangsten en uitgaven van het waterschap, dienst 1922/23—1926/27. 1 bundel.

N.B. Elk jaar een officieel stuk en een gewaarmerkt afschrift. Ontbreekt het origineel van 1922/23.

6. ,,Kohier van den omslag tot vinding der behoeften van het waterschap Aalsum-de Nieuwe Eewer.'' 1922/23—1925/26. 1 pak.

7. Recapitulatie van de bedragen der aanslagen van de belastingschuldige ingelanden van het waterschap. 1922/23—1925/26. 1 deel.

8. Rekening en verantwoording der ontvangsten en uitgaven van het waterschap, dienst 1922/23—1926/27. Met bijlagen. 1 bundel.

9. Akte van overdracht door het bestuur van het waterschap ,,Aalsum-de Nieuwe Eewer'' aan het bestuur van het waterschap ,,Electra'' van den door het eerstgenoemde waterschap aangelegden kunstweg van Aalsum naar de Nieuwe Eewer met de in dien weg gelegen werken. 1926 Januari 26. 1 stuk.

N.B. Minuut van de akte, verleden voor Age Hendrik Ages, notaris te Leens.

XXXIV. INVENTARIS VAN HET FAMILIE-ARCHIEF WOLTHERS.

SUPPLEMENT.

N.B. Zie: *Verslagen omtrent 's Rijks oude archieven* XLV, 1922, blz. 638 en vlg.

Stukken in bruikleen ontvangen van den heer dr. H. H. Noosten, arts te Wassenaar, ter aanvulling van het door hem in 1921 aan het Rijksarchief in Groningen in bruikleen afgestane familie-archief Wolthers.

1*. ,,Antekeningen van Wolthers familie MDCCLXXIII''. Eenige genealogische aanteekeningen betreffende leden der familie Wolthers en teekeningen van wapens van aanverwante geslachten. 1 deel in handschrift.

86*. Bul, afgegeven door den Senaat der Hoogeschool te Groningen, voor den graad van doctor in de beide rechten, aan Wolter Wolthers. 1775 Augustus 23. 1 charter.

N.B. Het senaatszegel is verloren.

88*. Stukken betreffende het exercitie-genootschap ,,Voor onze duurste panden'', afkomstig van den luitenant W. Wolthers.

N.B. Aanwezig zijn: 1. Opwekking tot de wapenoefening door G. J. G. Bacot, 1784, 1 deeltje (gedrukt); 2. Naamlijst der leden in 1785, 2 exempl., 1 plano en 1 deeltje (gedrukt); 3. Nieuwjaarswensch 1786, in plano (gedrukt); 4. Ranglijst van de Derde Divisie, in plano (handschrift); 5. Beschrijving der vaandels, in plano (gedrukt).

137*. Stukken betreffende het ,,chaldonion'', een muziekinstrument, vervaardigd door den heer Wolter Wolthers, student in de rechten te Groningen, in de jaren 1834—1837. 1 bundel.

N.B. Hierbij het portret van den vervaardiger en een afbeelding van zijn instrument, benevens de *Algemeene Konst- en Letterbode voor 1837* n°. 19, waarin een artikel over dit muziekinstrument van de hand van mr. H. O. Feith voorkomt.

137**. ,,Souvenir d'amitié''. Poëzie-album in losse bladen in een lederen etui, afkomstig van Wolter Wolthers, blijkbaar in zijn studententijd in 1834 aangelegd.

140*. Schetsboekjes met teekeningen in potlood van mans- en vrouwenportretten, voor het meerendeel met onderschrift Bentheim. 1843 en 1844. 3 deeltjes in leêren etui's.

N.B. Waarschijnlijk afkomstig van Wolter Wolthers blijkens enkele door hem onderteekende afbeeldingen.

140**. Schetsboek met een aantal teekeningen, photographiën, historieprenten enz. 1 deel.

9*. Stukken, afkomstig van Ludovicus Antonius de Rochefort.

146*a*. Extract uit het register van den burgerlijken stand van Brielle, d.d. 5 Januari 1829, van de geboorte van Lodewijk Anthonie, zoon van Pieter Abraham de Rochefort en Antje Douwes. 1 stuk.

146*b*. Bewijs van inschrijving van Ludovicus Antonius de Rochefort als student aan de Hoogeschool te Groningen. 1830 Mei 13. 1 stuk.

N.B. Geteekend door den rector-magnificus prof. H. Nienhuis.

146*c*. Diploma, door den fiscus van den Senaat van Vindicat atque Polit afgegeven aan L. A. de Rochefort, als bewijs van inschrijving voor diens ontgroening als student. 1830 Juli 15. 1 stuk. (Ingevuld formulier.)

146*d*. Oproeping van L. A. de Rochefort, ,,lid van de 1ste afdeeling vrijwilligers tot handhaving van rust en orde in deze stad'' (Groningen), tot het in ontvangst nemen der wapenen op 23 September 1830. 1 stuk. (Ingevuld formulier.)

146*e*. Brief d.d. Kloosterburen 16 Januari 1845 van den majoor-commandant van het 2de Bataljon Rustende Schutterij in de provincie Groningen, H. K. Borgman, aan L. A. de Rochefort, med. doctor te Leens, meldende diens benoeming tot kapitein bij genoemd korps. Met bijlage. 2 stukken.

N.B. De bijlage bevat een afschrift van het Koninklijk besluit van 14 December 1844 n°. 72 van bovengemelde benoeming.

9. Stukken, afkomstig van Harm Heinrichs Noosten, gehuwd met Margrieta Römeling.**

146*g*. Stukken betreffende een hof buiten de Ebbinggepoort te Groningen. 1730—1892. 1 bundel.

146*h*. Stukken betreffende de nalatenschap van Joannes Römeling en Geertruida van Vliet, e.l. 1863 en 1864 en z. j. 5 stukken.

N.B. J. R. en G. v. V. waren de ouders van Margrieta Römeling.

146*i*. Verklaring, dat Harm Hinrichs Noosten, geboren te Lintel, aan zijn militaire verplichtingen heeft voldaan. 1847 Maart 4. 1 stuk.

146*j*. ,,Todtenscheine''. Extracten uit het register van overledenen van Norden, afgegeven 2 Maart 1847. 1 stuk.

N.B. Deze extracten betreffen: 1. Antje Gählts Rickers, echtgenoote van Hinrich Jacobs Noosten in Lintel; 2. Hinrich Jacobs Noosten in Lintel.

146*k*. Testament van Heije Garrels Rickers te Ostdorf. 1857 Mei 9. 1 stuk. (Afschrift.)

146*l*. Testament van Johann Jehnen Rickers te Hogermarsch. 1857 Augustus 20. Met codicil d.d. 1862 Juni 6. 1 stuk. (Afschrift.)

9*. Stukken, afkomstig van Eppo Wilt Lubbers.**

146*m*. Brieven en andere stukken, ingekomen bij Eppo Wilt Lubbers. 1789—1818. 1 bundel.

146*n*. Intreerede te Oudwoude door ds. Eppo Wilt Lubbers. 1792 Januari 7. 1 deeltje. (Handschrift.)

9**. Stukken, afkomstig van Theodorus Lubbers.**

146*o*. Preeken, gedateerd 23 Februari 1769, 23 Februari 1778 en z. j. e. d.; — ,,Aanspraak in de Synode te Appingedam in 1779''; —

Gebed, toespraken enz. in de vergadering over de keuze der rijmpsalmen, 12 Januari 1773 uitgesproken en gehouden. 6 deeltjes in handschrift.

N.B. De namen van de samenstellers ontbreken. De geschriftjes zijn alle van dezelfde hand. Vermoedelijk zijn zij afkomstig van ds. Theodorus Lubbers, predikant van 1755—1777, achtereenvolgens te Breede, Noorddijk, Scheemda en Groningen, hoogleeraar te Groningen van 1777 —1804.

146*p*. Rede ter gelegenheid van een avondmaalsbediening in de Ned. Herv. kerk. 1 deeltje in handschrift.

N.B. De naam van den spreker, plaats en datum worden niet vermeld. Vermoedelijk van dr. Theodorus Lubbers.

146*q*. Wenken voor de curatoren volgens akte van ,,tutele''. Uiterste wilsbeschikking van Theodorus Lubbers, hoogleeraar te Groningen, voor de curatoren zijner nalatenschap. 1804 Juli 2. (Afschrift.) 1 stuk.

146*r*. Stukken betreffende de nalatenschap van professor Theodorus Lubbers en zijn echtgenoote Elisabeth Sophia Wichers. 1819—1822. 5 stukken.

9*****. Stukken, afkomstig van Cornelis Theodorus Lubbers.

146*s*. Brieven en andere stukken, ingekomen bij Cornelis Theodorus Lubbers. 1815—1826. 1 bundel.

151*a*. Akte van overdracht door Popko Hindricks, koster van de Martinikerk, aan den ,,commandant'' Joan Blancke, van een graf, geteekend nº. 430 aan de zuidzijde in de Martinikerk te Groningen. 1697 October 15. 1 charter.

N.B. Verleden voor burgemeesteren en raad in Groningen, met (brokstuk) van het stadszegel.

In dorso: ,,Overdracht van deze grafstede door Anna Haertwijck aan den kapitein Willem Wilphorst, 17 Juli 1728; — den 6den December 1760 door den boekhouder-voogd der Martinikerk overgeteekend ten name van J. Reneman nom. uxor.; — 22 November 1811 op Jacobina en Hillegien Uden; — aanteekening: ,,hier is Uden en vrouw in begraven en moeten de kinder houden''.

152*a*. Akte van overdracht door Jan Borcherts en Grietie Cornellis, e.l. op de Douwen te Leens, aan Jacob Cornelis en Ieselje Eppes, e.l. te Houw onder Ulrum, van 5 jukken beklemd land, liggende ongescheiden in 40 jukken land te Warfhuizen, zwettende ten zuiden aan den dijk en het Groninger diep aldaar, doende jaarlijks per juk 2 gulden 10 stuivers huur. 1736 April 21. 1 charter. (Zeer beschadigd.)

N.B. Verleden voor Fredericus Cleveringa, geconstitueerd richter te Warfhuizen c.a.

152*b*. Akte van overdracht door G. Rijnvis en diens zuster Johanna Rijnvis te Zwolle, als erfgenamen van Elsebeen Rijnvis, in leven vrouw van wijlen H. Adriani, secretaris, aan W. Wernink en Margaretha Rosema, e.l. van een vrouwenzitlaats in de Martinikerk te Groningen. 1797 November 29. 1 charter en 1 stuk.

N.B. Verleden voor de Municipaliteit der stad Groningen. Met het stadszegel. De bijlage bevat de conditiën van den openbaren verkoop van genoemde grafstede.

155*a*. Eerste grosse van het proces-verbaal van publieken verkoop van een huis te Leens met de beklemming van het erf, groot 1 are, 90 c.are,

door Alje Berning en Aaltje Jans Pot, e.l., aan Jacoba Diephuis wed. Hendrik Keizer. 1869 December 23. 1 stuk.

N.B. Verleden voor Albert Jacobs Hesselink, notaris te Eenrum.

158*a*. ,,Groningae et Omlandiae dominium vulgo de provincie van Stadt en Lande, cum subjacent : Territ : prefect : et tractibus distincte ac noviter in geograph : tabulam redactum per Lud. Tjardae à Starckenburg et Nicol. Visscher Amst. Bat: cum Privil. ordin. general: Belgii Foederati.'' Kaart van de provincie Groningen door Ludolph Tjarda van Starkenborg (c. 1680), op zijde gedrukt. (Zeer beschadigd.)

175. Lauwer-krans, gevlochten op het huwelijk van den ...... heere Wolter Wolthers en ...... Ida Elisabeth Bothenius, voltrokken binnen Groningen, 29 van Sprokkelmaand 1728. Te Groningen, bij J. Cost. 1728. 1 deel.

176. Treurzang ter overlijden van ...... Harmen Wolthers, ... indertijd voorzittende burgemeester van Groningen, ... des jaars 1733 in den Heere gerust. Te Groningen bij de wed. J. van Velzen. 1733. Plano.

177. Kennisgeving bij Academisch plakkaat van het overlijden van Harmen Wolthers, burgemeester van Groningen, door den rector-magnificus der Groningsche Hoogeschool. (Latijn.) 1733. Plano.

178. Lijk-traanen, gestort op het graf van ...... Harmen Wolthers, burgemeester dezer stadt etc., ... overleeden ...... 5 April 1733. Te Groningen bij de wed. J. van Velzen. 1733. Plano.

179. B. H. Brockes, Bethlehemitische kindermoord. Hamburg. 1734. 1 deel.

180. Op het huwelijk van ...... Willem Karel Henrik Friso, prince van Oranjen en Nassau etc., etc., etc., met ...... Anna, kroonprincesse van Groot-Brittanjen etc., etc., etc. Te Leeuwarden, bij Tobias van Dessel. 1734. Plano.

181. Lierzang, de bruilofte van ...... Herman Wolthers en ...... Louisa Christina Conring, in den egt vereenigt den 23 van Louwmaant 1746, toegezongen. 1 deel. (Gedrukt.)

182. Bruiloftsgezangen, opgezongen ter bruiloft van ...... Herman Wolthers en ...... Louisa Christina Conring, plegtig in den echt verbonden binnen Groningen den 23 van Louwmaand 1746. Groningen, bij Gesina Elama. 1746. 1 deel.

183. Klagte der Groninger Maagd, over het voorgevallene den 29sten Augustus 1748, met aanteekeningen. 1 deeltje. (Gedrukt.)

184. Ter bruiloft van ...... Albert Hindrik van Swinderen, met ...... Johanna de Marees, den 13 van Hooimaand 1755 in Groningen gevierd. 1 deeltje. (Gedrukt.)

185. Lijkzangen op de uitvaart van ...... Reneke Busch de Marees, in leven heer van Allersma, oudste burgemeester der stad Groningen ...... overleden 7 Juni 1763. 1 deeltje. (Gedrukt.)

186. Omstandige beschrijving van al hetgeene ter occasie van de blijde meerderjarigheyd en plegtige installatie van Sijn Doorl. Hoogheyd den Heere prince van Oranje en Nassau enz., enz., is voorgevallen. 's-Gravenhage den 9 Maart (1766). Maendagse Na-Courant 10den Maert Anno 1766, n°. 30.

187. Lijkdicht ter gedachtenis van ...... jonkheer Edzard Reint Alberda van Bloemersma, ... overleden binnen Groningen ...... tusschen den een en tweeëntwintigsten van Sprokkelmaand 1774. 1 deeltje. (Gedrukt.)

188. De Groninger Raarekiek, waarin veel illustre personagiën, Heeren van Stad en Lande, koome te kijk. Groningen, naar het origineele van den jaare 1775. 1 deeltje. (Gedrukt.)

189. Lijkrede bij het overlijden van Edzard Reint Alberda van Bloemersma enz., curator der Hoogeschool te Groningen, door den hoogleeraar Jacobus de Rhoer. Groningen, bij Hajo Spandaw. 1775. 1 deeltje. (Latijn.)

190. Gedenkzuil voor mevrouwe Anna Conrings, geboren van Rheden, opgericht. Lijkpredikatie gehouden 23 Februari 1783 door ds. C. E. Gravemeijer, predikant te Westerhuisen. Groningen, bij Nikolaas Veenkamp. 1783. 1 deel.

191. Disputatio Philosopheo Juridico Inauguralis de Furtis, G. H. W. Brockes, j.u. student. Groningen 1784. 1 deel. (Handschrift.)

192. Handelingen der Synodale vergadering van Stad en Lande, gehouden binnen Groningen den 2 Junij 1801 en volgende dagen. 1 deeltje. (Afschrift.)

193. Renek Gockinga. De ratione, qua, ex juris cum Romani, tum Groningani principiis, ab ultima voluntate testator expressis verbis recedat. Academisch proefschrift. Groningen. 1806. 1 deel.

194. Wolter Wolthers. Ad legem 2 cod. quae sit longa consuetudo. Academisch proefschrift. Groningen. 1840. 1 deel.

195. „Aan Klasina Wierenga tot een aandenken aan uwe belijdenis." Herinneringsgeschriftje, afgegeven 15 Maart 1851 en geteekend door C. T. Lubbers, predikant (te Ulrum), de ouderlingen J. Dijkstra en R. G. Bakker. 1 deeltje. (Gedrukt.)

196. „Nieuwjaarwenschen" van Christina Martha Lubbers te Ulrum, Geertruida, Trijntje en Stientje Sijpkens te Hornhuizen in de jaren 1851—1867. 10 stukken.

197. Herinnering aan Cornelis Theodorus Lubbers, predikant te Ulrum, overleden den 15 September 1859. Preek van ds. J. Douwes jr., predikant te Leens, gehouden 25 September 1859 te Ulrum. Leens. 1859. 1 deeltje. (Gedrukt.)

XXXV. STUKKEN, TEN GESCHENKE ONTVANGEN VAN JHR. H. L. VAN VIERSSEN TRIP TE GRONINGEN.

1. Akte van verkoop door Roelf Hindriks en Aaltjen Harms, e.l., aan Jochum Tjackes en Hillegien Jacobs, e.l., van een stuk groenland in de Borgercompagnie. 1743 Maart 5. Met dorsale kwijtingen. 1 charter.

N.B. Verleden voor Henric Gockinga, landschrijver der beide Oldambten, medegeconstitueerden richter te Ezinge. Het zegel ontbreekt.

2. Akte van verkoop door Derk Franssen en Aeltje Popkes, e.l., aan Hindrik Klaessen Kempes van eenig veen zonder ondergrond in de Borgercompagnie. 1744 Maart 18. 1 charter.

N.B. Verleden voor R. Perizonius, pastor, J. de Drews, burgemeester en Sc. Gockinga, raadsheer in Groningen, kerkvoogden in Veendam. Met het zegel van Veendam en Wildervank.

3. Akte van overdracht door H. C. Werumeus, wed. van A. W. Hoeth, raadsheer, aan M. Lant, wed. van den ontvanger Knock, van 440 Car. gl., zijnde restante kooppenningen van een verkochte plaats veen met ondergrond in de Borgercompagnie, benevens van het gereserveerde eigendomsrecht. 1744 December 9. Met getransfigeerde akte van verkoop door de wed. Hoeth aan Jan Jans Vegter en Martjen Jans, e.l., en Derk Fransen van bovengenoemd veen. 1729 October 29. Met dorsale kwijtingen d.a. 1730, 1732, 1739 en 1741. 2 charters.

N.B. Verleden voor burgemeesteren en raad van Groningen. Met zegel van de stad. De akte van verkoop is verleden voor Jacob van Swinderen, j. u. d., president van het Generaliteits Krijgsgericht in Stad en Lande enz. Met diens zegel.

4. Akte van verkoop door Jacob Geerts en Louwke Roelofs, e.l., Derk Popkes en Aaltje Roelefs, e.l., Jan Jans Vegter als voormond, Abel Jans, sibbe- en Sjoert Feddes, vreemden voogd over de kinderen van wijlen Roelef Jans Vegter en Trijntje Lambers, e.l., aan Hendrik Klasen, occupeerende voor kapitein Trip, van de vergraving van ± een halve wijk veen in de Borgercompagnie. 1745 November 30. Met dorsale kwijtingen d.a. 1745, 1747, 1749 en 1753. 1 charter.

N.B. Verleden voor Onno Sickinge, raadsheer in Groningen, drost der beide Oldambten enz. Met diens geschonden zegel.

5. Akte van verkoop door Jan Uniken, koopman, en Rijntjen Egberts, e.l., aan Maria Lant, wed. van den ontvanger-generaal Knock, van de vergraving van 't achterste einde van cab. 4, gelegen in de Monnike Veenen, boven het Borgercompagniester Verlaat, aan de westzijde van het hoofddiep. 1756 Mei 25. 1 charter.

N.B. Verleden voor H. Janssonius, pastor, Johan de Drews en Scato Gockinga, burgemeesteren in Groningen, kerkvoogden in Veendam. Met het zegel van Veendam en Wildervank.

6. Akte van verkoop door Jan Uniken, koopman, en Rijntje Egberts, e.l., aan Maria Landt, wed. van den ontvanger Knock, van den ondergrond van een plaats in de Borgercompagnie in Wildervank, zijnde cab. 4 westzijde. 1759 October 26. 1 charter.

N.B. Verleden voor H. Janssonius, pastor, A. J. de Drews, raadsheer, en Scato Gockinga, gezworene in Groningen, kerkvoogden in Veendam. Met het zegel van Veendam en Wildervank.

7. Akte van verkoop door H. J. Trip, generaal-majoor, en de weduwe van H. R. Trip, griffier, als legitima tutrix liberorum, aan Albert Jans, Jannes en Pieter Munnik van de ondergronden van twee veenplaatsen, n°. 31 en 32, in de Borgercompagnie. 1763 Mei 26. 1 stuk.

8. Akte van verhuring door H. J. Trip aan Jannes en Pieter Munnik van een mandeelige veenplaats in de Borgercompagnie, bij Hindrik Jans Cremer als meier in gebruik. 1764 September 7. Met akte van inhuring d.d. 1769 November 16. 1 stuk.

9. Akte van gerechtelijken verkoop door stadhouder en hoofdmannen, ter instantie van de crediteuren van Gerhard de Walrick aan gezworen Oostbroek van: 1°. 1/3 part van het Enumer Lanckrecht, vallende op Frauwemaheerd, 2°. het Leermenster redgerrecht, vallende op Eppingeheerd in de Rijpsterklauw, 3°. het Bierumer Lanckrecht, vallende op Tiddensheerd. 1727 Februari 20. Met bijlagen betreffende den ommegang. 1 charter en 2 stukken.

N.B. Met het geschonden zegel van de hoofdmannenkamer.
In dorso: ,,Exhibitum bij de overtekeningh na de Hoge Justitiecamer den 29 Maij 1758. W. Beckeringh secret.''.

10. Akte van afstand door Bontko H. Gosselaar en Elisabeth Everts, e.l., aan mr. L. Venhuisen, oud-raadsheer, en mr. H. W. Hoving, secretaris, nom. uxor., als eigenaren van een heerd land te Finsterwolde, van de helft van een jaarlijksche huur à f 7, te betalen door Cornellis Luutjes en vrouw voor een half deimt land, zijnde een gedeelte van bovengenoemden heerd. 1806 October 17. 1 charter.

N.B. Verleden voor Regnerus Blaauw, pastor, J. W. Roemeling, kerkvoogd, en S. J. Knotnerus, geëligeerde van het karspel Oostwold. Met geschonden zegel van Oostwold.

11. Akte van verkoop door Beerent Aldringa, heer van Wirdum etc., aan W. Hammink, raadsheer in Groningen, en Albertina van Oostbroek, e.l., van een ommegang in het redgerrecht te Garmerwolde en Ten Boer c.a., vallende in de Noorderklauw op Emingaheerd. 1762 Maart 29. 1 charter.

N.B. Verleden voor dr. H. W. Hoving, geconstitueerden grietman van de Campen. Met diens geschonden zegel. In dorso: ,,Exh. 18 Julii 1787. N. Guichart secret.''.

12. Akte van verkoop door Fredrik van Halsema aan David Hansen en Aaltje Conraads, e.l., van een behuizing met een plaats land, n°. 50, en ± 90 roeden land, n°. 51, met een klein huisje daarop aan de westzijde van de Kalkwijk, met overdracht door verkooper aan Hindrik Rudolph Trip van het recht van gereserveerden eigendom van genoemde perceelen. 1745 Februari 5. Met transfix d.d. 1745 Februari 16, behelzende een schuldbekentenis ten laste van bovengenoemde koopers, ten bate van H. R. Trip wegens het betalen van de koopsom. 2 charters.

N.B. Verleden voor Warner Muntinghe, ambtman van Selwerd en richter in Sappemeer c.a. Met diens zegel.

13. Akte van verkoop door E. E. T. Sickinghe, raadsheer van Groningen, mevrouw P. W. Iddekinge wed. F. Sickinghe, nom. liberorum, A. G. de Geer, I. P. Grave van Aumale, nom. uxor., D. Mackay, nom. uxor., W. H. van Utenhove, nom. uxor, en I. I. de Geer, nom. filii, aan dr. L. Venhuizen van een ommegang in het redgerrecht van Leermens, Enum, Zeerijp en een gedeelte van het Zandt, vallend in de Enumer klauw op het Hooge Heem. 1773 Mei 29. 1 charter.

N.B. Verleden voor Johannes Koning, j. u. dr. en medegeconstitueerden richter van Platvoetshuis. Met diens geschonden zegel.

14. Akte van verkoop door Willem Alberda, gedeputeerde, voor zich zelf en in qualitate vanwege de overige erfgenamen van wijlen den heer en mevrouw Van Nienstein, dr. H. Werumeus van wege de crediteuren van den heer van Faan, en dr. T. Beckeringh vanwege I. van Idsinga, aan W. Hammink, raadsheer, en A. van Oostbroek, e.l., van: 1°. een ommegang in het redgerrecht van Loppersum en Wirdum, vallende op Lippe Haykens of Haijkemaheerd in de Zeerijpster klauw, en 2°. een halven ommegang in het Poster Eesterrecht, vallende op de Wip binnen Spikumer weg. 1738 Mei 1. Met bijlagen d.d. 1758. 1 charter en 6 stukken.

N.B. Verleden voor dr. I. P. Driessen, richter der fortresse Delfzijl. Met diens zegel.

In dorso: „Exhibitum bij de overtekeninge an de Hoge Justitiecamer den 29 Maij 1758. W. Beckeringh, secret.".

15. Akte van verkoop door Maria Lant, wed. van B. Knock, ontvanger, en Tjaart Jacobs aan Claas Lammerts van een huis en schuur met 28 grazen land, de Nije genaamd, onder den klokslag van Lutjegast. 1747 Mei 16. 1 charter.

N.B. Verleden voor dr. Theodorus Adriani, richter tot Adorp en Harsens enz. Met diens geschonden zegel.

16. Akte van verkoop door Eppo Botterman en zijn zoon Theodorus Botterman aan W. Hamming, raadsheer, en Albertina van Oostbroek, e.l., van 17 deimten land in Midwolderhamrik, mandeelig met de koopers en de erven van de wed. J. Sparringa, onder beklemming gebruikt door de wed. Berent Hindriks. 1749 Januari 25. Met kwitantie van den 50sten penning. 1749 Februari 21. 1 charter en 1 stuk.

N.B. Verleden voor burgemeesteren en raad in Groningen. Met stadszegel.

17. Akte van verkoop door Lodewijk van Kaps, boekhouder, aan Eme Egberts en Bouwe Sijpkes, e.l., en aan de wed. Knock van de vergraving van zes akkers veen te Noordbroek. 1755 Juni 19. Met getransfigeerde akte van bevestiging d.d. 1727 Mei 31 door burgemeesteren en raad van Groningen, voor Lodewijk van Kaps, in het bezit van de bovengenoemde, gerechtelijk verkochte akkers van wijlen Hayco Elties. 2 charters.

N.B. Verleden voor dr. H. W. Hoving, geconstitueerden grietman van de Campen. Met diens zegel. Het oudere charter is gezegeld met het zegel van de stad Groningen.

18. Akte van verkoop door A. E. de Valcke voor haar zelf en in qlte. wegens haar zuster en broeders aan W. Hammink, raadsheer, en A. van Oostbroek, e.l.: 1°. van een half redgerrecht in het Eesterrecht, vallende op 't groene heem buiten Spijckumerweg, 2°. van een half overrecht in het Eesterrecht, vallende op 't Zant op Hoikemaheerd binnen Spijckumerweg. 1756 Mei 1. Met akte van verkoop d.d. 1727 Maart 21 door R. de Mepsche, heer op Bijma tot Faan etc., en S. E. Alberda, e.l., aan Popko de Valcke en

A. L. Julsinga, e.l., heer en vrouw van Gelmersma, Scharmer etc., van bovengenoemde rechten. Met bijlagen. 2 charters en 2 stukken.

N.B. De acte van 1756 is verleden voor dr. Gerhard Froon, geconstitueerden richter op de Meeden c.a. Het ambtszegel ontbreekt.

In dorso: ,,Exhib. bij de overtekeninge an de Hoge Justitiecamer den 29 Maij 1758. W. Beckeringh, secret.". — De acte van 1727 met zegel van R. de Mepsche. In dorso: ,,lit.: A. Exhibitum an de Hoge Justitiecamer den 24 Febr. 1750. W. Beckeringh, secret.".

19. Akte van verpachting door Joost, Abel en Evert Coenders van Helpen aan W. Hamminck, raadsheer, en A. van Oostbroek, e.l., van het halve Redger- en Lanckrecht in het Poster Eesterrecht, vallende op de Wippe in de Eester klauw binnen de Spijkumerweg. 1758 April 8. Met bijlagen d.a. 1750, 1758 en 1760. 2 charters, waarvan één van papier, en 3 stukken.

N.B. Verleden voor dr. R. H. Eyssonius, geconstitueerden rechter tot Menckeweer. Met diens geschonden zegel. — In dorso: ,,Exhibitum bij de overtekeninge an de Hoge Justitiecamer den 29 Maij 1758. W. Beckeringh, secret.".

20. Akte van verkoop door Everhardt Wildervank, monstercommissaris, aan Harm Jans, in qualitate voor Maria Landt, wed. van Knock, ontvanger-generaal, van de vergraving van vijf blokplaatsen veen in de Medemer Kibbelgaren. 1756 Februari 20. 1 charter.

N.B. Verleden voor H. Janssonius, pastor, Johan de Drews en Scato Gockinga, burgemeesters in Groningen, kerkvoogden in Veendam. Met het zegel van Veendam en Wildervank.

In dorso staat: ,,van dese vijf blokplaatsen zijn er drie verkogt en twe namelijk N 9 en 10 hebbe ik ingetrokken en hebbe deselve met Metske Gayes mandelig. Na de doodt van Metske Gayes sijn de twe mandelige plaatsen publijk verkogt en ik koper van geworden".

21. Akte van overdracht door Claas Dijkhuis, koopman, aan H. I. Trip, generaal-majoor, van het recht van gereserveerden eigendom van een nieuwe behuizing te Veendam, bewoond door Sebe Geerts en Harmke Ottes, e.l. 1766 Mei 20. 1 charter.

N.B. Verleden voor dr. H. Forsten, gezworen, H. Nauta, kerkvoogden, en Jan Uniken, koopman, geëligeerde in de Wildervank. Met geschonden zegel van Wildervank. Met dorsale kwijting d.a. 1775 en ongedateerde mededeeling van verhuizing.

22. Akte van verkoop door N. Emmen, gildrechtsheer, nom. uxor., dr. F. Sybinga, nom. uxor. en in qualitate voor P. Wildervank, secretaris, aan de erfgenamen van wijlen de wed. van B. Knok, ontvanger, van den ondergrond van vijf blokplaatsen veen, n°. 9, 10, 11, 12 en 13 in het Medemer Kibbelgaren. 1767 Mei 4. 1 charter.

N.B. Verleden voor E. W. Uchtman, j. u. dr., geconstitueerden richter van Aduard en onderhoorige dorpen. Met het zegel van den rechtstoel van Groot-Aduard.

23. Akten van verkoop door H. I. Trip, generaal, aan Metske Gajes en Renske Jans, e.l., van de helft van de vergraving van het veen en den ondergrond van twee blokplaatsen n°. 9 en 10 in de Meedemer Kibbelgaarn. 1767 October 12. Met dorsale akte van afstand d.d. 1771 Augustus 19 door

de erfgenamen van wijlen Metske Gajes en Renske Jans, e.l., van hun recht van bovengenoemden koop. 2 charters.

N.B. Verleden voor H. Janssonius, pastor, P. Wildervank, secretaris van de provincie, en H. Nauta, gezworene, kerkvoogden in Veendam. Met zegels van Veendam en Wildervank.

24. Akte van verkoop door S. Trip, ontvanger, als volmacht van B. Knok, als voogd van de kinderen van wijlen H. R. Trip en D. Fruitier, e.l., aan A. Siccama, wed. van den generaal Trip, van de helft van twee stukjes land, samen groot $4\frac{1}{2}$ à 5 deimten, gelegen op cab. 2 aan het Westerdiep in Wildervank. 1780 October 30. 1 charter.

N.B. Verleden voor W. H. van de Pol, pastor, dr. H. Forsten en A. J. de Sitter, rentmeester, kerkvoogden in Wildervank. Met geschonden zegel van Wildervank.

RIJKSARCHIEF IN LIMBURG.

XXXVI. LIJST DER KERKELIJKE DOOP-, TROUW- EN STERF(BEGRAAF)-REGISTERS, DIE IN DEN LOOP VAN HET JAAR 1929 OVEREENKOMSTIG HET KONINKLIJK BESLUIT VAN 20 JUNI 1919 (STAATSBLAD N°. 389) OVERGEBRACHT ZIJN NAAR HET RIJKSARCHIEF IN LIMBURG.

Gemeente Heerlen.

Roomsch-Katholieke Parochie.

1. Doop-, trouw- en sterfregister:
Doopen: 1588 Juni 26—1620 Mei 11,
Huwelijken: 1588 Juli—1617 Mei 13.
Overledenen: 1602 October 1—1620 Maart 29. Reg. fol. obl.
2. Doopregister. 1620 Mei 14—1638 November 22. Reg. fol. obl.
3. Doopregister. 1639 Januari 10—1684 Februari. Reg. fol. obl.
4. Doopregister. 1684 Januari 1—1719 December 25. Reg. fol. obl.
5. Doopregister. 1720 Januari 4—1748 Augustus 15. Reg. fol. obl.
6. Doopregister. 1749 Januari 4—1787 April 20. Reg. fol. obl.
7. Doopregister. 1787 April 25—1797 December 31. Reg. fol. obl.
N.B. Bevat achteraan inschrijvingen van doopelingen, die in eene andere parochie gedoopt zijn. 1792 October 23—1798 Januari 12.
8. Trouwregister. 1640 Januari 24—1751 Mei 16. Reg. fol. obl.
9. Trouwregister. 1749 Januari 12—1798 Februari 3. Reg. fol. obl.
10. Sterfregister. 1656 Januari 2—1750 September 21. Reg. fol. obl.
11. Sterfregister. 1749 Januari 5—1792 September 13. Reg. fol. obl.
12. Sterfregister. 1792 September 27—1798 Februari 5. Reg. fol. obl.

Hervormde gemeente.

13. Doop-, trouw- en sterfboek:
Doopen: 1650 Juli 2—1777 December 14.
Huwelijken: 1652—1705 November 14.
Overledenen: 1728 Juni 2—1780 Januari 14. Reg. fol.
14. Doop- en sterfboek:
Doopen: 1778 September 6—1797 Februari 5.
Overledenen: 1781 September 29—1795 October 22. Reg. fol.

15. Trouwboek. 1706 Januari 9—1781 Juli 14. Reg. fol.

16. Trouwboek. 1781 Augustus 18—1796 Maart 26. Reg. fol.

17. Doodenboek van Heerlen en onderhoorige plaatsen. 1785 October 13 —1791 December 29. Reg. 12°.

18. Doodenboek van Heerlen en onderhoorige plaatsen. 1792 Januari 6 —1796 Maart 23. Reg. 4°.

N.B. De doodenboeken nos. 17 en 18 zijn gehouden door den koster en schoolmeester.

Gemeente Venlo.

Roomsch-Katholieke Parochie.

1. Doopregister. 1615 Juni 14—1627 Februari 6. Reg. fol. obl.

2. Doopregister. 1627 Februari 9—1636 April 21. Reg. fol. obl.

3. Doopregister. 1636 April 19—1645 December 31. Reg. fol. obl.

N.B. Dit register is door vocht beschadigd, zoodat de bovenste helft der eerste 25 bladen geheel verdwenen is.

4. Doopregister. 1646 Januari 1—1663 Januari 1. Reg. fol. obl.

N.B. Bevat ook eene huwelijksafkondiging van 1648 Juni 9.

5. Doopregister. 1663 Januari 1—1672 December 29. Reg. fol. obl.

6. Doopregister. 1673 Januari 1—1686 December 30. Reg. fol. obl.

7. Doopregister. 1687 Januari 1—1703 December 29. Reg. fol. obl.

N.B. Bevat achteraan de doopsels van onwettige kinderen. 1682 Juli 28—1707 November 18.

8. Doopregister. 1704 Januari 1—1717 Mei 19. Reg. fol. obl.

9. Doopregister. 1717 Mei 3—1741 December 25. Reg. fol. obl.

10. Doopregister. 1742 Januari 1—1764 Januari 5. Reg. fol. obl.

11. Doopregister. 1764 Januari 1—1784 December 28. Reg. fol.

12. Doopregister. 1785 Januari 1—1791 December 30. Reg. fol.

N.B. In dit register ligt een katern met een afschrift der doopsels van het jaar 1789.

13. Doopregister. 1792 Januari 1—1796 December 31. Reg. fol.

N.B. Dit register bestaat uit 5 katernen met de afschriften der doopsels.

14. Doopregister der kinderen van militairen. 1638 Januari 17—1647 December 29. Reg. fol. obl.

15. Doopregister der kinderen van militairen. 1648 Januari 1—1681 November 16. Reg. fol. obl.

16. Doopregister der kinderen van militairen. 1681 September 7—1721 September 24. Reg. fol. obl.

17. Doopregister der kinderen van militairen. 1721 October 24—1743 December 29. Reg. fol. obl.

18. Doopregister der kinderen van militairen. 1744 Januari 7—1784 October 31. Reg. fol. obl.

19. Doopregister van onwettige kinderen. 1721 October 15—1792 Februari 20. Reg. fol. obl.

20. Trouwregister. 1615 Juni 27—1644 April 26. Reg. fol. obl.

21. Trouwregister. 1644 Januari 10—1706 October 10. Reg. fol. obl.

22. Trouwregister. 1707 Januari 7— 1767 November 29. Reg. fol. obl.

23. Trouwregister. 1768 Januari 24—1796 December 1. Reg. fol. obl.

24. Sterfregister. 1684 Januari 1—1734 Mei 25. Reg. fol.

25. Sterfregister. 1734 Januari 4—1784 December 30. Reg. fol.

26. Sterfregister. 1785 Januari 2—1795 December 31. Reg. fol.

27. Sterfregister. 1796 Januari 1—December 29. 1 katern, fol.

Nederduitsch Hervormde gemeente.

28. Doopregister. 1702 October 15—1750 November 26. Reg. 4°.

29. Doopregister. 1751 Januari 28—1797 December 3. Reg. 4°.

30. Trouwregister. 1716 Maart 29—1746 December 18. Reg. fol.

31. Trouwregister. 1747 Januari 1—1798 Februari 25. Reg. fol.

32. Sterfregister. 1729 November 26—1779 Juli 27. Reg. 4°.

33. Sterfregister. 1779 September 4—1798 December 18. Reg. 4°.

UNIVERSITY OF ILLINOIS-URBANA
3 0112 076147849